225
Գ 83

ԳՈՐԾՈՑ
ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ։

Ընդ որս և չորեքտասան Թուղթք
Երանելոյն Պօղոսի Առաքելոյն
և Թուղթք Ակթուղիկեացց և Տե-
սիլք Յօհաննու։

Ի հայրապետութեանէ Սրբոյ Լուսա-
ւորչին, Տէն և Տէն Կիւ-
րեմի Կաթուղի-
կոսի ամ Հայոց։

Ի՛ թ պատրիարգութեանէ Սրբոյ Էջմի-
ծնի, Տէն Մատթէոսի Ճգնազեաց
արք Եպիսկոպոսի։

Ի եհափառ հրամանաւ Տէն Պօ-
ղոսի Սրբոյն Աբեղն Ա.ՐՀ Եպսի՛ բա-
ցեցան և ազգասէր Պատրի
արգի Կիրակոսէ Ջմշ
ըսքաղաքիս Կոստան
դնուպօլսոյ։

Ի Տպարանի Յօհաննիսեան Պօղոսի։
Ի Վիւ-դծի խանն։
1817 ի Կոստանդնուպօլիս։

5238-Ա.Հ.

1376-8 Հայ. դպ. ՀԱՄ-ՀԱՄ.ՍՍՌ

Ստամբուլ 22 յունիս 1982

219.107

ԳԱՐՆ ՀԱՐՑԱՆՈՑ ԳԻՐՔ

1 ԲԱՆԱՆ ԸՆԴՈՂԻՆ զոր արարի վասն ամենայնի
ա թեւավիլե ։ զոր սկսաւ
յս առնել և ուսուցանել ,
2 * մինչև յօրն պատուիրելոյ առաքելոցն
’ի ձեռն հոգւոյն սրբոյ · զորս ընտրեացն ,
3 և վերացաւ ։ * Որոց յանդիման կացոյց
զինքն կենդանի յետ չարչարանացն իւ-
րոց ’ի բազումս արուեստս՝ յաւուրս քա-
ռասուն երեւել նոցա և ասել վասն արքայ
4. ութեն աց ։ * Եւ ’ի հաղորդել ընդ նո
հացին , պատուէր տայր նոցա յերկն մի՛
մեկնել , այլ սպասել աւետեացն հօր՝
5 զոր լուարուաքն յինէն ։ * Օ՛ի յովհան-

նէս

2002-42 2004

Նէս մկրտեաց ՚ի ջուր ։ այլ դուք մկրը-
տիցիք ՚ի հոգին սբ ։ ոչ յետ բազում
ինչ աւուրցս այսոցիկ ։ * Իսկ նոքա մա- 6
տուցեալ հարցանէին զնա՝ և ասէին ։
ասր՝ եթէ ՚ի ժամի սմա յայսմիկ հաստա-
տանեսցէ իցես զարքայու՞թիւն իսկ ։ * Ասէ 7
ցնոսա ։ ոչ է ձեզ գիտել զժամն և զժա-
մանակս , զոր հայրն եդ յիւրում իշխա-
նութեան ։ * այլ առջիք զօրութիւն ՚ի հա- 8
սանել հոգւոյն սրբոյ ՚ի վերս ձեր ։ և եղի-
ջիք ինձ վկայք յերեմն և յամենայն հրէաստա-
նի և ՚ի սամարիա , մինչև ՚ի ծագս երկ-
րի ։ * Իսկ զայս իբրև ասաց , մինչ դեռ 9
հայէին նոքա՝ վերացաւ ։ և առին կա-
ղա՞ւ զնա յաչաց նոցա ։ * Իսկ մինչ դեռ 10
պշուցեալ էին ընդ երկինս երթալոյ նր ,
և ահաւասիկ արք երկու երևեցան նո՞ր ՚ի
հանդերձս սպիտակս , * որք և ասացին ։ 11
արք գալիլեացիք՝ ինչո՞ կայք հայեցեալ ընդ
երկինս ։ Այս յի՝ որ վերացաւն ՚ի ձեզնէ
յերկինս , այնպէս եկեսցէ՝ զոր օրինակ
տեսիք զնա երթալ յերկինս ։ * Ապա 12
դարձան յԵ՞մ լանուն՞անեաց լեռնէն ձի-
թենեաց ։ որ է մերձ յԵ՞մ ըստ շաբաթ-
թու ճանապարհի ։ * Իսկ իբրև մտին , 13
ելին ՚ի վերնատունն՝ ուր վանքն իսկ էին ։
պետրոս և յակոբոս՝ յովհաննէս և անդ-
րէաս՝ փիլիպպոս և թովմաս՝ բարթո-
ղոմէոս և մատթէոս՝ յակոբոս ալ-
փեան և շիմաւոն նախանձայոյզ՝ և յու-

14 դա յակոբեան ։ * Որպա ամենեքեան
էին հանապազորդեալ միաբան յաղօթս
հոնդերձ կանանեաք , և մարեմամ մայրեն
յի՝ և եղբարք նորա ։
15 * Եւ յաւուրսն յայնոսիկ յարուցեալ [ԱՆ]
պետրոս ՚ի միջ եղբարցն՝ ասէ . և էր
անդ բազմութիւն անուանց իբրև հարիւր
16 և քսանից ։ * Ա՛րք եղբարք՝ պարտ էր
կատարել գրոյն , զոր յառաջագոյն ա-
սաց Հոգին սրբ ՚ի բերանոյ դաւթի , մա
յուդայի՝ որ եղև առաջնորդ ունելեացն
17 յի՝ ։ * զի ՚ի թիւս մեր էր ընդ մեզ . և
հասեալ էր նմ վիճակ պաշտամանս այ-
18 սորիկ ։ * Եա ստացաւ գեօղ ՚ի վարձուց
անիրաւուե . և ուռուցեալ հերձաւ ընդ
19 ա՛ջ և հեղաւ ամ փոր նր ։ * Եւ յայտ-
նի եղև ամենեցուն որ բնակեալ են ե-
րուսաղէմ . մինչև կոչել գեղջն այնմիկ
բառնաւոնի իւրեանց ակեղդամայ . այս-
20 ինքն է՝ գեօղ արեան ։ * Զի գրեալ է
՚ի գիրս սաղմոսաց . եղիցի բնակուի նր
աւերակ , և մի՛ ոք իցէ՝ որ բնակիցէ ՚ի
21 նմ . և զկարգ նորա առցէ այլ ։ * Ա՛րդ՝
պարտ է յաւրանցս յայսցանէ՝ եկեալս ընդ
մեզ յամ ժամանակի , յորում մտաւ և
22 ել առ մեզ տր յն . * սկսեալ ՚ի մկրը-
տանէն յովհաննու մինչև յօրն՝ յորում
վերացաւ ՚ի մէնջ . միոյ յայտնի նմ ընդ
23 մեզ լինել միում ՚ի սոցանէ ։ * Եւ կա-
ցուցին երկուս . զյուսիփ՝ որում բար-

սաքսայն կոչէին, որ անուանեցաւն յոյս-
տոս. և զմատաթիան: * Եւ կացեալ յա- 24
զօթս՝ ասեն. դուն Տէր սրտագէտ ամե՛ն
յայտնեա զմի ոք՝ զոր ընտրեցեր ի սո-
ցանէ յերկոցունց. * առնուլ զվիճակ 25
պաշտաման այսորիկ՝ և զառաքելու-
թիւն, յորմէ անկաւ Յուդաս գնալ ի տեղի իւր,
* Եւ եռուն վիճակք նոցա, և ելանէր վի- 26
ճակն մատաթիայ. և համարեցաւ ընդ
ԺԲ վեցտասան առաքեալսն:

ԳԼ. Ի.

Եւ ի կատարել աւուրցն պենտեկոս- 1
տէից՝ էին ամենեքեան միաբան ի
միասին: * Եւ եղև յանկարծակի հընչ- 2
չէին յերկնից՝ եկել իբրև սաստիկ հող
մոյ. և ելից զամն տունն յորում նստէին,
* Եւ երևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք 3
իբրև ի հրոյ. և նստաւ ի վերայ
ի վերն նոցա: * Եւ լցան ամենեքեան հոգ- 4
ւով սրբով, և սկսան խօսել յայլ և այլ
լեզուս՝ որպէս և հոգին տայր բարբառել
նոցա: * Եւ էին յերկրի բնակեալ հրեայք 5
արք երկիւղածք՝ յամենայն ազգաց որ ի ներքս
քան երկինից: * Եւ իբրև եղև բարբառս 6
այս՝ եկին միասին բազմութիւնն և խռնե-
ցաւ. զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս խօ-
սել նոցա: * Զարհուրէին ամենեքեան, 7
և զարմանային՝ և ասէին ընդ միմեանս.
ոչ աւասիկ ամենեքին սոքա որ խօսին՝

8 գալիլեացիք են • * և զիմիդ լսեմք մեք
յիւրաքանչիւր բարբառս մեր յորում
9 ծնեալ եմք ։ * Պարթևք , և մարք , և
Ելամացիք , և որ բնակեալ են ՚ի Միջա-
գետս , ՚ի Հրեաստանի և ՚ի գամիրս ՚ի
10 պոնտոս և յասիա • * ՚ի փռիւգիա և ՚ի
պամփիլեա՝ յեգիպտոս և ՚ի կողմանս լի-
բացւոց , որ ըստ կիւրենացիս , և որ եկք
11 հռովմայեցիք։ * Հրեայք և եկք նոցուն,
կրետացիք և արաբացիք՝ լսեմք խօսիլ
նոցա ՚ի մեր լեզուս զմեծամեծս այ ։
12 * Զարհամարին ամենեքեան զարմա-
ցեալ , և ասէին ցմիմեանս • զինչ կա-
13 միցի այս լինել ։ * Եւ կիսոցն ըստ ենաղ
արկեալ ասէին , Թէ քաղցրալից իցեն։
14 * Յարուցեալ պետրոս Հանդերձ մեա-
սանիւքն՝ ամբարձ զձայն իւր՝ և խօսե-
ցաւ ըստ նմա • արք Հրեաստանեայք՝ և որ
բնակեալ էք յԵրեմ՝ ամենեքեան , այս ձեզ
յայտնի լիցի՝ և ունկնդիր լիք բանից իմոց ։
15 * Ոչ ոգի դուքդ կարծէք՝ Թէ սքա այր
բեալ իցեն • զի դեռ երեք ժամք են ա-
16 ւուրս ։ * Այլ այս է՝ որ ասացաւ ՚ի ձեռն
17 մարգարէին յովելեայ ։ * Եւ եղիցի յետ
այսորիկ յաւուրս յետինս՝ ասէ ած , հե-
ղից յոգւոյ իմմէ ՚ի վր ամ մարմնոյ • և
մարգարէացին ուստերք ձեր , և դըս-
տերք ձեր • և երիտասարդք ձեր տեսիլս
տեսցին , և ծերք ձեր երազովք երազ ը-
18 ցին ։ * Եւ ՚ի վր ծառայից իմոց՝ և ՚ի վր
աղախ-

ազանացդ իմոց՝ յաւուրս յոյնսամիկ հե-
ղից յոգւոյ իմմէ , և մարգարէասցին ։
19 * Եւ տաց նշանս յերկինս ի վեր՝ և նը-
շանս յերկիր ի խոնարհ , արիւն և հուր
20 և մրրիկ ծխոյ ։ * Արեգակն դարձցի ի
խաւար , և լուսին յարիւն՝ մինչչև ե-
21 կեսցէ եկեալ օր տէն մեծ և երեւելի ։ * Եւ
եղիցի ամենայն որ կարդասցէ զանուն
տէն , կեցցէ ։
22 * Արդ ի հետացիք , լուարուք զբանս զայ-
սոսիկ ։ զոն նազովրեցի , զայր ցուցեալ
յիդ ի ձեզ՝ զօրութիւք և նշանագք և արուես-
տիւք , զոր արար նովաւ ձեզ ի միջի ձե-
23 րում , որպէս և դուք իսկ գիտէք ։ * Զնա
նեռատեալ խորհրդով և կանխագիտու-
թիւն տեառն՝ մատնեալ ի ձեռս անօրինաց՝
24 բեւեռեալ ի փայտի սպանիք ։ * զոր ձեզ
յարուցեալ լուծեալ զերկունս մահու ։ քանի
ոչ էր հնար ընկալեալ նմա ի նմանէ ։
25 * Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ ։ յառաջա-
գոյն տեսանէի զտէր առաջի իմ յամե-
նայն ժամ , զի ընդ աջմէ իմմէ է , զի մի՛
26 սասանեցայց ։ * վասն այսորիկ ուրախ եղե
սիրտ իմ , և ցնծացաւ լեզու իմ , եւս և
մարմին իմ բնակեսցէ յուսով ։ * Զի
27 ոչ թողցես զանձն իմ ի դժոխս , և ոչ
տացես սրբոյդ քո տեսանել զապակա-
նութիւն ։ * Գանուցեր ինձ զճանապարհս
28 կենացս ։ լցուցեր զիս ուրախութիւն յեր-
29 եսաց քոց ի քաղցրութիւն ։ * Արդ եղբարք՝

պարտ է համարձակութիւք ասել վն նա-
հապետին դաւթի. զի մեռաւ՝ և թա-
ղեցաւ. և գերեզման նորա կայ ի մեզ
30 ձերոյ մինչև ցայսօր։ * Օ ի մարգարէ
էր, և գիտէր՝ եթէ երդմամբ երդուաւ
նմա ած ի պտղոյ յորովայնէ նր նստու-
31 ցանել յաթոռ նր։ * յառաջագոյն ճա-
նուցեալ խօսեցաւ վն յարուԷն քնի՝ զի
ոչ թողաւ ոգի նր ի դժոխս, և ոչ մար-
32 մին նորա եռես զապականութիւն։ * Օ այս
յն յարոյց ած՝ որում ամենեքեան մեք
33 վկայեմք։ * Ք.ջոմն յն բարձրացեալ,
զաւետիս հոգւոյն սրբոյ ընկալեալ ի հօ-
րէ՝ սփռեաց զայս, զոր դուք կաք տեսա-
34 նէք՝ և լսէք։ * Օ ի ոչ եթէ դաւիթ ել
յերկինս. ասէ իսկ ինքն՝ ասաց տր ցտր
35 իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ * մինչև եդից
զթշնամիս քո պատուհանս ոտից քոց։
36 * Ք.ւդ՝ ՀՀմարտիւ գիտասցէ ամենայն
իսրայէլ, զի և տր զնա և օծեալ ած արար.
37 զայն յն՝ զոր դուքն խաչեցէք։ * Ք.ւ
լուեալ զայս՝ զղջացան ի սիրտս իւրեանց.
և ասեն ցպետրոս՝ և ցայլ առաքեալսն.
38 զի՞նչ գործեսցուք արք եղբարք։ * Ք.ւ
ցնա պետրոս. ապաշաւեցէք՝ և մկրտեաց-
ցի իւրաքանչիւրոք ի ձէնջ յանուն տն
յն քնի ի թողուի մեղաց, և ընկալ-
39 ջիք զաւետիս հոգւոյն սրբոյ։ * Օ ի ձեզ
են աւետիքս՝ և որդւոց ձերոց, և ամե-
նայն հեռաւորաց՝ զորս կոչեսցէ տր ած
մեր։

մեր ։ * Այլ այլովք բանիւք բազմօք 40
վկայեաւ դներ , և մխիթարեր զնոսա և
ասեր . ապրեցարուք յազգէ ասի խո-
տորելոյ յայսմանէ ։ * Ոմանք յօժա- 41
րութիւ ընկալեալ զբան նր մկրտեցան .
և յաւելան յաւուր յայնմիկ ոգիք իբ-
րև երեք հազարք ։

Ա Գ * Այլ էին հանապազորդեալք վարդա- 42
պետութիւն առաքելոցն , և հաղորդու-
և ըեկանելոյ հացին , և աղօթից ։ * Այս 43
լինէր ամենեցուն՝ ահ և երկիւղ . բազում
նշանք և արուեստք՝ ի ձեռս առաքելոցն
գործէին ։ * Ամենայն հաւատացեալքն 44
էին ի միասին , և ունէին զամենայն ինչ հա-
ասարակաց ։ * Այս զստացուածս և զինչս 45
վաճառէին , և բաշխէին զայն ամենե-
ցուն՝ ումմէ զիարդ պիտոյ ինչ լինէր ։
* Հանապազօր կանխակալ միաբանու- 46
ի տաճարն , և առանին՝ ըեկանէին ըզ-
հացն , և առնուին կերակուր ուրախու-
և միամտու սրտիւ ։ * օրհնէին զԱծ՝ 47
և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն .
և Տէր յաւելոյր ի փրկեալսն հանապա-
զօր ի նոյն ։

Գ Լ Ի Ւ Ա Ր ։

Պետրոս և յովհաննէս ելանէին ի տա- 1
ճար անդր յիններորդ ժամու աղօ-
թից ։ * Այս էր այր մի կաղ յորովայնէ 2
մօր իւրոյ՝ զոր բարձեալ դնէին հանա-

պաղ առ դրան տաճարին, որ կոչէր գե-
ղեցիկ · խնդրել ողորմութիւն յայնցանէ
3 որ մտանէին ի տաճարն ։ * Որոյ տե-
սեալ զպետրոս և զյովհաննէս՝ սկս մտա-
նել ի տաճարն, աղաչէր ողորմութիւն
4 առնուլ ։ * Ակնեցաւ ի նա պետրոս յով
հաննու հանդերձ, և ասէ · հայեաց ի
5 մեզ ։ * Եւ դարձաւ ի նոսա, և ակն ու-
6 նէր առնուլ ինչ ի նոցանէ ։ * Եւ ասէ
պետրոս · արծաթ և ոսկի ինչ ունիմ ·
զայն զոր ունիմն՝ զայս տայ քեզ · յա-
նուն յիսուսի քրիստոսի նազովրեցւոյ արի՛ և գնա։
7 * Եւ կալեալ զաջոյ ձեռանէ նորա յարոյց
զնա · և անդէն հաստատեցան բազկք
8 նորա՝ և սրունք ։ * Ել վեր վազեաց և սկը-
սաւ գնալ, և եմուտ ընդ նոսա ի տաճարն·
գնայր և վազվազէր՝ և օրհնէր զաստ ։
9 * Եւ եռես ամ ժողովուրդն զնա՝ զի
10 գնայր և օրհնէր զաստ · * և դիտէին
զնա՝ զի սա էր, որ նստէր վա՛ ողորմու-
թիւն դեղեցիկ դրան տաճարին, և լցան
զարմանալեօք ի վե՛ր նշանին՝ որ եղև ։
11 * Եւ մինչ նա ունէր զպետրոս և զյով
հաննէս, ընթացաւ ամ ժողովուրդն առ
նո՛ ի սրահն՝ որ կոչէր սողոմոնի՝ զար-
12 մացեալ ։ * Իբրև եռես պետրոս, պա-
տասխանի ես ժողովրդեանն · արդ իս-
րայէլացիք՝ դի՞ զարմանայէք ի վերայ
այսորիկ՝ կամ ընդ մեզ՝ զի՞ էք պշուցեալ,
իբրու թէ անձին զօրութիւնք ինչ՝ կա՛մ քա-

13 Ջուբ արարեալ ի գնալն դմա ։ * Ա՛ճ
աբրահամ՝ և ասծ ստահակ՝ և ասծ յա
կովբայ , ասծ հարցն մերոց վհատասրեաց
զերդի իւր զայն , զոր գոբքն մտանեցիք՝
և ուրացայք առաջի պիղատոսի , ի դա
տել նը արձակել ։ * Ա՛յս գոբք զայն և 14
զարդարն ուրացայք , և խնդրեցիք այր
մի մահապարտ շնորհել ձեզ ։ * Ա՛յս զա 15
ռաջնորդ կենացն սպանիք , զոր ասծ յա
րոյց ի մեռելոց , որոմ մեք իսկ վկայ
եմք ։ * Ա՛յս հաւատովք անուան նորա 16
զսա՝ զոր տեսանէքս և գիտէք , հաստա
տեաց անուն նը , և հաւատարն որք նո
վաս , եառաւ դմա զառաջինս զայս՝
յանդիման ձեր ամենեցուն ։ * Ա՛յժմ 17
ղբարբ՝ գիտեմ զի անգիտաւբ արարէք՝
ոպ և իշխանքն ձեր ։ * Ա՛յլ ասծ՝ որպէս 18
յառաջագոյն պատմեաց ի բերանոց ա
մենայն մարգարէից չարչարանս քրի
բոյ՝ նոյնպէս և կատարեաց ։ * Ա՛ղդ ա 19
ռաջաւորեցէք և դարձարուբ ի ջնջել զը
մեղս ձեր ։ * որպէս գլխ եկեսցեն ժամա 20
նակք հանգստեան յերեսաց տն , և ա
ռաբեացէ զՅեսուայ զոր նախատարն ձեզ
զայն քրս ։ * Ո՛ր պարտ է երկնից ըն 21
դունել մինչև ի ժամանակս ամենեցուն
հաստատելոյ զորոց խօսեցաւ ասծ ի բե
րանս սրբոց իւրոց մարգարէից ։

22 * Ա՛ռնէս ասաց ցհարան մեր , թէ մնալ
գաղջ յարուսցէ ձեզ տէր ասծ ձեր յեղ

բարձ ձերոց իբրև զնս, նմա լուծիկք՝ ըս-
23 ային՝ որ զինչ և խօսեցայ առ ձեզ ։ * Իբ-
եղիցի ամանձն՝ որ ոչ լուծիցէ մորգա-
րէին այնմիկ, սատակեսցի ի ժողովրդե-
24 նէն ։ * Իբ ամենայնի մարգարէքն՝ որ ի սամուէ-
լէ և այսր՝ խօսեցան, և պատմեցին զա-
25 ւուրս զայսոսիկ ։ * Դուք էք որդիք մար-
գարէիցն՝ և ուխտին, զոր ուխտեաց Աս-
ծ ընդ հարս ձեր, և ասէ ցաբրահամ՝ ի զա-
ւակի քումմ օրհնեսցին ամ ազգք երկրի ։
26 * Զեզ նախ յարոյց Աստ զորդի իւր, և
առաքեաց զնա օրհնել զձեզ՝ ի դառնալ
ձեզ իւրաքանչիւր ի չարուեցս ձերոց։

ԳԼՒ. Դ.

1 Իբ մինչդեռ խօսէին նորա ընդ ժողովր-
դեանն, հասին ի վր նց քահանայա-
պետն և իշխանք տաճարին՝ և սադու-
2 կեցէքն, * զայրագնեալք՝ վ ուսուցա-
նել նց զժողովուրդն՝ և պատմել յԱնի-
3 ւսուս զյարուն մեռելոց ։ * Եկն էին ի նս ըզ
ձեռս իբրեանց . և եդին զնս ի բանտի՝
4 մինչև ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս ։ * Իսկ
բազումք ի լսողաց բանին՝ հաւատացին.
և եղև թիւ մարդկան իբրև հազարսոց
5 հնգից ։ * Իբ եղև ի վաղիւն ժողո-
վել նց զիշխանսն և զերիցուսն և ըզ-
6 պսիրտն յԵրմ ։ * և զանսն քահանայա-
պետ՝ և զկայիափա , և զՅովհաննէս և
զաղեքսանդրոս , և որք ինանգամ էին

յարգեսջ քո հանապազ թէ ոչ։ * Եւ կացուսջ 7
ցեսաւ զնա ի միջի հարցանելեացն, որով զօ-
րութիւք կամ որով անուամբ արարեալ դուք
զայս ։ * Յայնժամ պետրոս լցեալ Հոգ- 8
եւով սրբովի ասէ ցնա. իշխանք ժողովրդ-
դեան՝ եւ երիցունք իսրայէլ։ * եթէ արժան 9
ինչ է մեզ դատել վասն օգուտ վ՚ երախ-
տեաց առն մերոյ ակարի, որով սա բժշկե-
ցաւ ։ * Յայտնի լիցի ամենեցուն՝ եւ ամ 10
ժողովրդեանդ իսրայէլ. զի յանուն յիսուսի
նազովրացւոյ՝ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր
ած յարոյց ի մեռելոց, նովաւ սա կայ
առաջի ձեր ողջացեալ։ * Այս է 11
վէմն անարգեալ ի ձենջ շինողաց, որ է
դլուխ անկեան։ * Եւ չիք այլով իւիք 12
փրկութիւն. զի եւ ոչ անուն այլ ինչ ի նե-
քոյ երկնից տուեալ ի մարդիկ՝ որով պար-
ժան իցէ կեալ մեզ։
Ա՚ * Դայեցեալ ի համարձակութիւն պետ- 13
րոսի եւ յովհաննու, եւ ի վեր հասեալ թէ
արք տգէտք՝ եւ առանց դպրութեան են,
զարմանային. զի ճանաչէին զնա թէ ընդ
յիսուի էին։ * Եւ զայրն եւս առեալն զընդ- 14
կիսանն՝ զի կացը ընդ նա. եւ ոչինչ կարէին
առալ պատասխանի ։ * Այլ հրամայեալ 15
նոքա արտաքս քան զատեանն ելանել խոր
հեցան ընդ միմեանս ։ * եւ ասեն. զի՞նչ 16
արասցուք արանցս այսոցիկ՝ զի երեւելի
նշան եղեւ ի ձեռն նոցա. յայտ իսկ ընակ
չաց եհմի բոլոր որ ինչ կարեմք ուրա-

17 նալ ։ * Ա՛յլ ընդ մի՛ առաւել ճարակեսցի՛
՝ի ժողովուրդն, սպառնասցուք նոցա՝ մի՛ եւս
խօսել յանուն յայն՝ մի՛ ուրեք ի մարդ-
18 կանէ ։ * Եւ կոչեցեալ զնոսա պատուիրե-
ցին ամենեւին մի՛ խօսել՝ եւ մի՛ ուսուցա-
19 նել յանուն յիսի ։ * Ա՛սէ պետրոս և յով-
հաննէս պատասխանի ետուն՝ և ասեն ցնո՛ս,
եթէ արժան իցէ առաջի աչ՝ ձեզ լսել
20 առաւել քան աչ, ընտրեցէք ։ * Ա՛յլ
մեք ոչ կարեմք՝ զոր տեսաքն և լուաք՝
21 չխօսել ։ * Եւ նոքա սպառնացեալ արձակեցին
զնոս՝ և ոչինչ գտեալ թէ ինչ պատուհաս
ուսցեն զնոս՝ վա՛ժողովրդեանն ։ զի ամե-
նեքեան փառաւոր առնէին զաստ՝ վա՛ ի-
22 րացն եղելոց ։ * Ո՛ի ամաց էր այնմ՝ աւե-
լի քան զքառասուն տարեց վա՛ եղև նշանս
23 այս բժշկուե ։ * Եւ անտի արձակեալ՝
եկին առ իւրեանցն, և պատմեցին՝ որ
չափ ինչ ասացին ցնա քահանայապետքն
24 և երիցունքն ։ * Եւ նոքա լուեալ ամբար-
ձին զձայնս իւրեանց առ աստ՝ և ասեն ։
Տէ՛ր որ աստ՝ որ արարեր զերկինս և զեր-
25 կիր՝ զծով և զամ՛որ ՝ի նս ։ * որ ՝ի բե-
րանց հօր մերոյ դաւթի ծառայի քո՝ ՝ի
ձեռն հոգւոյն սրբոյ ասացեր ։ զի՛նչ խառն
վեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խոր-
26 հեցան ՝ի սնոտիս ։ * յանդիման եղեն
թագաւորք երկրի, և հանգք ժողովե-
ցան ՝ի միասին վա՛ տն և վասն օծելոյ նր ։
27 * Ժողովեցան արդարև ՝ի քաղաքիս յայս
միկ

մին ի իմէ մեղ որդւոց քո յիւր՝ զոր օծեսցեն
հերովդէս և պոնտոս պիղատոս՝ ազ
գօք և ժողովրդովք իսրայէլի, առնել՝ որչափ 28
ձեռն քո և կամք յառաջագոյն տեսմանե
ցին լինել։ * Եւ արդ տէր՝ հայեաց ի 29
սպառնալիս նոցա, և տուր ծառայից քոց
ամ համարձակութիւն խօսել զբանն քո։
* ի ձգել զձեռն քո ի բժշկութիւն, և նը 30
շանս և արուեստս՝ լինել անուանիւն սրբոյ
որդւոյ քո յիսի։ * Եւ մինչ կային նորա 31
յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին՝ յորում էին
ժողովեալ, և լցան ամենքին հոգւով սբով.
և խօսէին զբանն աստ համարձակութիւ։
ԱՁ * Եւ բազմութիւն հաւատացելոցն էր սիրտ 32
և անձն մի. և ոչինչ ի նոցանէ ասէր զնն
չից իւրոց թէ իւր իցէ. այլ էր նոցա ամ
ենայն հասարակաց։ * Եւ զօրութիւն բազ 33
մաւ տային վկայութիւն առաքելքն զյա
րութիւն տեառն յիսի քրիստոսէ. և շնորհք մեծ ամենեցունց 34
էին ի վերայ ամենեցուն նոցա։ * Եւ ոչինչ կա
րօտեր ի նոսա. զի որ տիրանային տեղեաց
էին գեղից կամ տներաց՝ վաճառէին 35
և բերէին զգինս վաճառելոցն, * դնէին
առ ոտս առաքելոցն. և բաշխէին իւրա
քանչիւր՝ որ ումեք պիտոյ լինէր։ 36
* Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն բառնաբաս յա
ռաքելոց անուն, որ թարգմանի՝ որդի
մխիթարութե, ղեւտացի յազգէ կիպրա
ցի։ * եր նմա գիւղ, վաճառեաց՝ և եբեր 37
զգինն՝ և եդ առ ոտս առաքելոցն։

Գ·Ի·Ե·

1 Լսեք այր ոմն անանիա անուն, հանդերձ
կնաւ իւրով սափիրաւ՝ վաճառեաց
2 ագարակ · * և խորհեաց ՚ի գնոյ անտի՝
գիտելով և կինոջն · և եբեր մասն ինչ՝ եդ
3 առ ոտս առաքելոցն : * Ասէ պետրոս ·
անանիա՝ ընդէր ելից սատանայ զսիրտ
քո՝ ստել քեզ հոգւոյն սրբոյ, և խորել ՚ի
4 գնոյ գեղջն · * ոչ ապաքէն մինչ կայրն՝
քո էր, և ՚ի վաճառելն՝ ըստ քո իշխանութ
էր · զի՞ է՝ զի եդեր ՚ի սրտի քում զբան
զայս · ոչ ստեցեր մարդկան, այլ աստ :
5 * Լուեալ անանիա զբանս զայսոսիկ՝
անկաւ՝ և եհան զոգի · և եղև ահ մեծ
՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ լուան զայն :
6 * Յոտն կացին երիտասարդքն՝ և ամփո-
7 փեցին զնա, և ասացան թաղեցին : * Լե-
եղև իբրև ժամք երեք անցին, և կին նո
ոչ գիտեր զինչ եղեաւն էր, եմուտ ՚ի
8 ներքս : * Պատասխանի եւ նմա պետրոս՝
և ասէ · ասա դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոյ
զգեօղն վաճառեցէք : և նա ասէ · այո
9 այնչափ : * Լե ասէ ցնա պետրոս, զի՛ է
զի փորձեալ եղէք դուք փոքիլ զՀոգին
Տն · ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն քո
10 ՚ի դրան, հանցեն և զքեզ : * Լե անկաւ
անդէն առ ոտս նո՝ և եհան զոգի · մտին
երիտասարդքն՝ գտին զնա մեռեալ, և
11 հանին թաղեցին առ առն իւրում : * Լե
եղև

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՍՍՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՏԵՆԱԴԱՐԱՆ
ՀԱՅԿ-ԱՐՏ ԳԻՐ
1376, 8

եղև երկիւղ մեծ ՚ի վր՛ամ եկեղեցւոյն,
և ՚ի վր՛ ամենեցունց՝ որ լսէին զայն։
ԱԲ * Եւ ՚ի ձեռս առաքելոցն լինէին նշանք 12
և արուեստք բազումք ՚ի ժողովրդեանն.
և էին միաբան ամենեքեան ՚ի սրահին
սողոմանի։ * Եւ յայլոց անտի ոչնք խրհեր 13
մերձենալ առ նո՛ս. այլ ժողովուրդն ի՛ն ժո-
ղովուրդն։ * Եւ առաւել ևս յաւելուին 14
հաւատացեալքն ՚ի տէր, բազմութիւն
արանց և կանանց։ * մինչև ՚ի հրապարակ 15
սրն հանել զհիւանդս և դնել պատա-
րակօք և մահճօք իւրեանց. զի ընդ անցա
նելն պետրոսի՝ գոնէ հովանի նր հասցէ
ումեք ՚ի նոցանէ։ * Եւ ժողովէր բազ 16
մութի շուրջ ՚ի քաղաքաց անտի յեր՛մ,
բերին զհիւանդս և զնեղեալս յայսոց
պղծոց. որք և բժշկէին ամենեքեան։
* Յարուցեալ քահանայապետն, և ամե- 17
նեքին որ ընդ նմա՝ և ազանդ սադուկեց
ւոց՝ լցան նախանձու։ * Եւ արկին զձ 18
եռս յառաքեալսն, և եդին զնս հրապա
րակաւ ՚ի բանտի։ * Ա՛յլ հրեշտակ տն 19
գիշերի եբաց զդուռս բանտին, և հան
եալ զնս՝ ասէ։ * գնացէ՛ք՝ կացէ՛ք ՚ի տա 20
ճարին, և խօսեցարո՛ւք ընդ ժողովրդեն
զամ պատգամս կենացս այսոցիկ։ * Եւ 21
լուեալ լսէին, մտին ընդ առաւօտն ՚ի տա
ճարն՝ և ուսուցանէին։ Եկն քահանայա
պետն՝ և որ ընդ նմա, կոչեցին միաբան
ս ազգն՝ և զամ ծերակոյտ որդւոցն

իջեալ, և առաքեցին ի քանան առնել զնա։
22 * Եւ իբրև եկին սպասաւորքն՝ ոչ գտին
զնա ի քանաան. դարձեալ անդրէն պատ
23 մեցին, * և ասեն. Թէ զքանան գտաք
փակեալ ամ զգուշութ, և զպահապան
սրն զի կային առ դրանն. բացաք՝ և ի
24 ներքս զոք ոչ եւս գտաք։ * Եւ իբրև լուան
զբանս զայս իշխանք տաճարին և քահա
նայապետն՝ հիանային ի նմա, թէ զի՞նչ
25 արդեօք լինիցի այն։ * Եւ եկն ումն պատ
մեաց նոցա՝ թէ ահա արքն զորս եդիք ի
բանտի՝ կան ի տաճարին, և ուսուցանեն
26 ժողովրդեան։ * Յայնժամ երթեալ
իշխանն սպասաւորօքն հանդերձ՝ ած զնա
ոչ բռնութ. քանզի երկնչէին ի ժողով
27 դենէն՝ զի մի՛ քարկոծեսցին։ * Եւ ած
եալ զնա՝ կացուցին յատենի. եհարց զնա
28 քահանայապետն, * և ասէ. ոչ պատ
ուիրելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի՛ ուսու
ցանել յանուանն յայն, և արդ՝ ահաւա
սիկ լցիք զերկիր ուսմամբ ձերով, և կա
միք ած ել ի վր մեր զարիւն զայն
29 նորին։ * Պատասխանի ետ պետրոս և
այլ առաքեալքն և ասեն. Պատգամել
30 պարտ է մեզ առաւել քան մարդկան։ * Ած
հարցն մերոց յարոյց զյի՛սուս զոր դուք սպա
31 նէք կախեալ փայտէ։ * Զնա ած ա
ռաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջովն
իւրով առ ապաշխարութիւն ի իսրայէլ և թո
32 ղութիւն մեղաց։ * Եւ մեք եմք վկայք բա

Նոցա այսոցիկ, և հոգին նը՝ զոր էառ ած
ճառանդելոց խօսից ։ * Եւ նոքա էբրև 33
լուան, առաստանային և խորհէին ասել
նանէլ զնոսա ։
ԲԿ * Այսուհետեւ ոմն ի մէջ առնէին փարիս 34
սեցի՝ որում անուն էր գամալիէլ, օրէնս
ուսոյց՝ պատուական ամենայն ժողովրդ
դեանն ։ Հրամայեաց սակաւիկ մի զարան
արտաքս տանել ։ * Եւ ասէ ցնա ։ արդ 35
իսկ ասեմք՝ հայեցարուք ի ձեզ վասն այսոցս
այսոցիկ՝ զի՞նչ արժան իցէ գործել ։ * Զի այս 36
ոաջ քան զաւուրս զայսոսիկ յարեաւ
Թևդաս՝ ասէլ զանձնէ, թէ իցէ ոմն ։
յոր անկան արք թուով էբրև չորեք հա
րիւր ։ որ սպանաւ՝ և ամենեքեան որ ինչ
քանեաւ էին ընդ նմա, բակաւեցան՝ և եղեն
յոչինչ ։ * Զետ նը յարեաւ յուդա գալիլ 37
եացի՝ յաւուրս աշխարհադրին ։ և տուր
ատաւ ետ ժողովուրդ բաղում զկնի
էր ։ և նա կորեաւ՝ և ամենեքեան որ
նմանն հաւանեալ էին, ցրուեցան ։ * Եւ 38
զարդիս ասեմ ձեզ ։ ի բաց կացէք յա
նացդ յայդցանէ՝ և թոյլ տուք դոցա ։
զի թէ ի մարդկանէ իցէ խորհուրդդ
այդ կամ գործդ, բակաւեսցի ։ * ապա թէ 39
չայ է՝ ոչ կարէք քակտել զդոսա ։ գուց
ե և աստուածամարտք գտանիցիք ։ * Հաւա 40
նեցան նմա ։ և կոչեցեալ զառաքեալսն՝
դան հարին, և պատուիրեցին՝ մի՛ և խօ
սել յանուն յիսի ։ և արձակեցին զնո ։

41 * Եւ նորա գնացին ինդալով յերեսաց առեալին, զի վասն անուանն նոն արժանի եղ-
42 ին անարգելոյ։ * Եւ զամ օր ի առ-
ջարին և առանին ոչ դադարէին ուսու-
ցանել՝ և աւետարանել զյն քս։

ԿԻ։ Օ։

1 Եւ յաւուրսն յայնոսիկ ի բազմանալ աշակերտացն, եղև տրտունջ յու-
նաց առ հեբրայեցիսն. զի արհամար-
հեալ լինէին ի պաշտամանն հանապա-
2 զորդ այրիք նոց։ * Կոչեցին երկոտասան-
քն զբազմութիւն աշակերտացն՝ և ասեն.
ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ զբանն ասյ՝ և
3 պաշտել զսեղանս։ * Ընտրեցէք եղբարք՝
վկայեալս ի ձէնջ արս եօթն, (լեր հոգ-
ւով սրբով և իմաստութիւք.) զորս կա-
4 ցուսցուք ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ. * և
մեք աղօթից և պաշտամանն բանին
5 հպատակ լինցուք։ * Եւ հաճոյ թուեցաւ
բանն առաջի ամ բազմութեանն. և ընտ-
րեցին զստեփաննոս՝ այր լի հաւատովք
և հոգւով սրբով, և զփիլիպպոս և զը-
պոխորոն և զնիկանովրայ և զտիմոնէնա
զպարմենաս՝ և զնիկոլայոս զեկն անտիո-
6 քացի։ * Զորս կացուցին առաջի առա-
քելոցն. և աղօթս արարեալ՝ եդին ի
7 վերայ նոցա զձեռս։ * Եւ բանն աստ-
ծէր. և բազմանայր թիւ աշակերտացն
յոյժ յերուսաղէմ։ և բազում ժողով-
քն

ՔԻ

ի քահանայիցն անապական հաւատոցն ։
8 * Պետիմոնոս՝ այր լի հնարիւք և զօրու-
թեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծա-
մեծս ի ժողովրդեանն ։ * Որպէս ոմանք
9 ի ժողովրդենէն, որ կոչէր լեբեացւոց՝
և կիւրենացւոց՝ և աղեքսանդրացւոց՝ և
որ ի կիւղկեցւոց՝ և յասիայ, վիճել ընդ
10 ստեփանոսի ։ * և ոչ կարէին զդէմս ու-
նել իմաստութեանն և հոգւոյն, որով
11 խօսէր ։ * Յայնժամ հրապուրեցին այս
ոմանս ասել, թէ լուաք զդայն խօսել
զանս հայհոյութեամբ ի մովսէս և յԱծ ։
12 * Եւ խառնեցին զժողովուրդն և զիրիս
ցունս և զդպիրան, և հասեալ ի վերայ
13 առեցին զնա՝ և ածին յատեան ։ * Եւ
կացուցին վկայս սուտս, որ ասէին, այր
այս ոչ դադարէ խօսել զանս հայհոյու-
14 թեամբ զտեղւոյն սրբոյ՝ և զօրինացն ։ * Ո՛ւ
նա ի դմանէ զի ասէր՝ թէ Յիսուսնազովե-
ցի՝ նա քակեսցէ զտեղիս զայս, և փո-
15 խեսցէ զօրէնս՝ զոր եւս մեզ մովսէս ։ * Եւ
հայեցեալ ի նա ամենեցունն՝ որ նստէին
յատենին, տեսին զերեսս նորա իբրև զե-
րեսս հրեշտակի ։

ԳԼՈՒԽ Է ։

1 Ասէ քահանայապետն՝ թէ արդարև
2 այդ այդպէ՞ս իցէ ։ * Եւ նա ասէ.
Ա՛յր եղբարք և հարք՝ լուարուք ինձ ։ Ա՛ստ
փառաց երևեցաւ հօր մերում աբրահամ

մու միտդեա ՚ի միջագեաս էր , միտչեւ
քնակեցուցեալ էր զնա ՚ի խառան։ և ասէ
3 ցնա ։ * Եւ ել յերկրէ քումմէ և յազգէ
քումմէ , և եկ յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ։
4 * Յայնժամ ելեալ յերկրէն քաղդեացւոց
քնակեցաւ ՚ի խառան։ և անտի յետ մե-
ռանելոյ հօր նր՝ փոխեաց , և պանդըխ-
տեցոյց զնա յերկրիս յայսմիկ , յորում
5 դուք այժմ քնակեալ էք ։ * Եւ ոչ ետ
նմա ժառանգութի ՚ի սմա , և ոչ քայլ մի
ոտին։ և խոստացաւ տալ նմա զսա ՚ի քնա-
կութի , և զաւակի նր յետ նր , մինչ ոչ
6 գոյր նր որդի ։ * Խօսեցաւ ացդ այսպէս ,
թէ եղիցի զաւակ նր պանդուխտ յօտար
երկրի ։ և ծառայեցուցանեն զնա՝ և չար
7 չարեացուցանեն սմա չորեքհարիւր ։ * Եւ զազ
գըն՝ որում ծառայեսցեն՝ դատեցայց ես ,
ասէ ացծ ։ և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշ
8 առեսցեն զիս ՚ի տեղւոջս յայսմիկ ։ * Եւ
ետ նմա ուխտ թլփատութե ։ և ապա ծնաւ
զիսահակ , և թլփատեաց զնա յաւուր
ութերորդի ։ և խաւհակ զյակովբ ։ և
9 յակովբ զերկոտասան նահապետսն ։ * Եւ
նահապետքն նախանձեալ ընդ յովսեփայ՝
վաճառեցին յեգիպտոս։ և էր ացծ ընդնմա։
10 * Եւ փրկեաց զնա յամենեցունց նեղութեց նր։
և ետ նմա շնորհս և խնամատութի առաջի
փարաւոնի թագաւորի եգիպտացւոց ։ և
կացոյց զնա իշխան եգիպտացւոցն՝ և ամ
11 ենայն տունս ։ * Եւ եկն սով յամենայն երկիրն
եգիպ

եգիպտոսի , և՛ի քանան նեղութի՛ մեծ ։
և ոչ գտանէին կերակուր հարքն մեր ։
* Եւ լուեալ յակովբայ թէ գտանի հաց 12
րակուր յեգիպտոս , առաքեաց զհարսն
մեր զառաջագոյն ։ * Եւ յերկրորդումն 13
եաս ծանօթս յովսէփ եղբարց իւրոց ։ և
յայտնի եղև ազգն նորա փարաւոնի ։
* Առաքեաց յովսէփ՝ և կոչեաց զհայր 14
իսմբ զհայրն իւր , և զամ ազգատոհմն
ոգիս եօթանասուն և հինգ ։ * Եւ էջ 15
յակոբ յեգիպտոս՝ և վախճանեցաւ ին
քեան և հարքն մեր ։ * Եւ փոխեցան՛ի սիւ 16
քեմ , և եդան յայրին , զոր ստացաւ աբ
րահամ գնով արծաթով յորդւոցն եմոր
րայ՛ի սիւքեմ ։ * Եւ երբև մերձեցաւ ժա 17
մանակ ուխտեացն՝ զոր խոստացաւ Աս
տուածն աբրահամու , աճեաց ժողովուրդն և բազ
մացաւ յեգիպտոս ։ * մինչև յարեաւ այլ 18
թագաւոր յեգիպտոս՝ որ ոչ ճանաչէր զ
յովսէփ ։ * Եւ նա հնարեցաւ ազգին մե 19
րում , և չարչարեաց զհարսն մեր՝ առնել
ընկէցիկ զմանկունս նոցա՝ զի մի՛ ապրեա
ցին ։ * Յորում ժամանակի ծնաւ և մանկ 20
ւէս , և էր կատարեալ առաջի Աստ . որ և սր
նաւի ամս հօր իւրոյ ամիսս երիս ։ * Եւ 21
յընկէցիկն առնել զնա՝ եբարձ զնա դուս
տրե փարաւոնի , և սնոյց զնա իբ յոր
ոչ էգիբս ։ * Եւ վարժեցաւ մանկէս ամ՝ 22
իմաստութի՛ եգիպտացւոցն . և էր զօրա
ւոր բանիւք և գործովք իւրովք ։ * Երբև 23

լցաւ նոր քառասնամեայ ժամանակ , ան
կաս ՚ի սիրտ նոր շրջել զեղբարքն իւ-
24 րովք՝ զորդւովքն իէլի ։ * Եւ տեսեալ
զոմն զնկեալ՝ զյարեցաւ , և խնդրեաց զ-
վրէժ զնկելոյն՝ սպանեալ զեգիպտացին ։
25 * Ո՛ մտաւ ածէր թէ իմացին եղբարք
նր , զի ՚ած ՚ի ձեռն նր ապրոյց էր զիրկու-
26 թի նոցա ։ և նորա ոչ իմացան ։ * Եւ ՚ի
վաղիւն անդր երևեցաւ նց մինչդեռ մալ
անչէին՝ և վարեաց զնս ՚ի խաղաղութի՛ն ,
ասէ ։ արք՝ եղբարք էք , ընդէ՞ր զնկէք
27 զմիմեանս ։ * Եւ ոք զնկէր զընկերն ,
մերժեաց զնա՝ և ասէ ։ ո՞ կացոյց զքեզ
28 իշխան և դատաւոր ՚ի մէր մէջ ։ Մ՞ի թէ
սպանանե՞լ կաս զիս՝ զոր օրինակ ըս-
29 պաներ երէկ զեգիպտացին ։ * Եւ փախ
եաւ մովսէս ՚ի բանիցս յայսցանէ , և եղև
պանդուխտ յերկրին մադիամու ։ ուր
ծնաւ երկուս որդիս ։
30 * Եւ ՚ի կատարել ամացն քառասնից , Ի՛Գ
երևեցաւ նմա յանապատի լերինն սի-
նայ հրեշտակ տն ՚ի բոց հրոյ մորենւոյն ։
31 * Եւ մովսէսի տեսեալ՝ զարմացաւ ընդ
տեսիլն , և ՚ի մատչելն նր նշմարել՝ եղև
32 ձայն տն ։ * Ես եմ աած հարց քոց , աած
աբրահամու՝ և սահակայ՝ և յակովբայ ։
և զահի հարեալ մովսէս՝ ոչ իշխէր հայ
33 ել ։ * Եւ ասէ ցնա տէր ։ լո՛ զկօշիկս ո-
տից քոց , զի տեղւոյդ՝ յորում դու կաս
34 ցեր՝ երկիր սբ է ։ * Տեսանելով տեսի

զաւրչաւրանս Ժողովրդեան իմոյ՝ որ կե-
գիպտոս, և լուծայ հեծուածք նոց, և ինչ
փրկել զնա. և արդ՝ ելո առաքեցից զքեզ
յերկիրն եգիպտոս։ * Այն մովսէս՝ զոր ուրա- 35
ցանն և ասեն. ո՞վ կացոյց զքեզ իշխան և
դատաւոր՝ ի վր մեր, զնա ածն իշխան և
փրկիչ առաքեաց՝ ի ձեռն հրեշտակին,
որ երևեցաւ նմա ի մորենւոջն։ * Նա 36
եհան զնա՝ արարեալ նշանս և արուեստս
ի վր յերկրին եգիպտացւոց՝ և ի կարմիր
ծովուն, և յանապատին՝ ամս քառա-
սուն։ * Նա է մովսէս, որ ասաց ցոր- 37
դիան իսրայէլի. մարգարէ յարուսցէ ձեզ տէր
ածն ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա
լուծ լինիք։ * Նա է՝ որ եղև յեկեղեցւոջն 38
յանապատին ընդ հրեշտակին, որ խօսեա-
ցաւ ընդ նմա ի լերինն սինայ՝ և ընդ հարսն
մեր. որ ընկալաւ զպատգամս կենդա-
նիս՝ տալ մեզ։ * Որում ոչ կամեցան 39
հնազանդ լինել հարքն մեր. այլ մեր-
ժեցին՝ և դարձան սրտիւք իւրեանց յե-
գիպտոս։ * Եւ ասեն ցահարոնն. արա 40
մեզ աստուածս, որ երթ այցեն առաջի
մեր. զի մովսէսն այն՝ որ հանն զմեզ
յերկրէն եգիպտացւոց, ոչ գիտեմք զին
եղև նմա։ * Եւ արարին յաւուրսն յայն 41
նոսիկ որթ, և մատուցին զոհս կռոց, և
ուրախ լինէին ի գործս ձեռաց իւրեանց։
* Դարձոյց ածն՝ և մատնեաց զնոսա ի 42
պաշտօն զօրուն երկնից. ա՛ն և գրեալ է
ի

’ի դիւրս մարգարէից · մինչեւ զհինն և պա-
տարագս մատուցեալք լինէ զամն քառասուն
43 յանապատին՝ տանէիք խորանսկիւն ։ * և
առիք զվրանն մոլոքայ , և զաստղն աս-
տուածոյն հռեմփայ , զպատկերսն՝ զոր ա-
րարիք երկիրպագանել նոյ։ և փոխեցից
44 զձեզ յայն կողմն բաբելացւոց ։ * Վկա-
րան վկայութեան էր ընդ հարսն մեր յանա-
պատին · ոյ հրաման եհ որ խօսէրն ընդ
մովսէսի , առնել զայն ըստ օրինակին զոր
45 եաես ։ * Զոր և ընկալեալ եւերին հայքն
մեր հանդերձ յեհոսուա ’ի վիճակ աղ
գացն, զորս մերժեաց ացծ յերեսաց հայ
46 ցին մերոց · մինչև յաւուրս դաւթի , * որ
եդիտ շնորհս առաջի այ , և խնդրեաց
47 գտանել զսպարկս այ յակոբայ ։ * Ո՛ւ-
48 և սողոմոն շինեաց նմա տուն ։ * Ո՛Վ-
ոչ եթէ բարձրեալն ’ի ձեռագործ տա-
ճարս բնակէ · այլ ոյ մարգարէն ասէ ·
49 * երկինք աթոռ իմ են , և երկիրս պատ-
ուհանդան ոտից իմոց · որպիսի տուն շի-
նեցիք ինձ ասէ աստ · կամ ո՞րն տեղի
50 հանգստեան իմոյ · * ոչ ձեռն իմ ստեղ
51 զայս ամե ։ * Խստապարանոցք և անթլ-
փատք սրտիւք և ականջօք , դուք հա-
կառակ հոգւոյն սրբոյ հակառակ կայք ·
52 ոյ հարքն ձեր և դուք ։ * Զո՞ ’ի մարգ-
գարէից ոչ հալածեցին հարքն ձեր · և
սպանին զայնոսիկ որ յառաջագոյն պատ-
մեցին վասն գալստեան արդարոյն , որոյ

դուք այժմ մանկիչք և սպանօղք եղեք։
* զի առիք զօրէնս ՚ի հրամանս հրեշ- 53
տակաց , և ոչ պահեցիք ։ * Իբր լուաւ 54
զայս զայրանային ՚ի սիրտս իւրեանց , և
կրճտէին զատամունս ՚ի վր նր ։ * Իբր 55
նա էր լի հոգւով սրբով. հայեցաւ յերկ-
կինս՝ և տես զփառս այ , և զյս զի
կայր ընդ աջմէ այ . և ասէ՝ ահա տեսա
նեմ զերկինս բացեալ՝ և զորդի մարդ-
ւոյ զի կայ ընդ աջմէ այ ։ * Ընդաղաղակեալ ՚ի 56
ձայն մեծ՝ խցին զականջս իւրեանց , և
դիմեցին առ հասարակ ՚ի վր նր ։ * Իբր 57
հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քարկոծէին.
և վկայքն դնէին զհանդերձս իւրեանց առ
ոտս երիտասարդի մի՛ոջ՝ որ կոչէր սա-
ւուղ ։ * Իբր քարկոծ առնէին զստեփան 58
նոս , որ կարդայր և ասէր . տէր յս՝ ըն-
կալ զոգի իմ ։ * Եդ ծունր՝ և աղաղա- 59
կեաց ՚ի ձայն բարձր . տէր՝ մի՛ համարիր
դոցա զայս մեղս . և զայս ասեալ քնե-
ցաւ . և սօղոս էր համակից սպան-
ման նորա ։

ԳԼ. Ը.

Իբր եղև յոյժ մեծ հալածումն 1
մեծ ՚ի վր եկեղեցւոյն յերկ-
մէնեքեան ցրուեցան ՚ի գաւառս հրեաս-
տանի և՚ ի սամարիա՝ բաց յառաքելոցն ։
* Իբր թաղեցին զստեփանոս արք երկիւղ- 2
ածք՝ և արարին կոծ մեծ ՚ի վր նր ։

3 * Այլ ոչ ոք ընտրեաց ի մէնջ, եթէ ոչ զՅուդա
որ գնաց առաջի ընդ Յիսուսի եւ ընդ մեզ, զայրն
զայն, զոր ընտրեաց Տէր, եւ ընկալաւ զտեղի
4 սպասաւորութեանս եւ առաքելութեանս, զոր
5 յանցաւ Յուդա գնալ ի տեղի իւրում։ * Եւ
եղեւ յաւուրսն յայսոսիկ, եկաց Պետրոս ի
6 մէջ աշակերտացն եւ ասէ։ * Եւ էին ամբոխ
անուանց ի միասին, որ էր հարիւր եւ քսան
7 եւ չորս։ * Եղբարք, պարտ է զի լցցի գրոց
8 զայն, զոր ասաց Հոգին սուրբ ի բերան Դաւթի
9 վասն Յուդայի, որ եղեւ առաջնորդ նոցա,
որոց ունէր զձեռնադրութիւնն ընդ մեզ։ * Եւ
եղեւ ուրախութիւն մեծ ի բազումս յերկրին
յայնմիկ։ Այլ այն անուն սիմոնին, յորոյ
առաջագոյն է ի քաղաքին, մոգ էր, եւ
10 զարհուրեցուցանէր զազգն սամարացւոց, ա-
սել զանձնէ թէ իսկ մեծ ոմն։ * Որում
հայէին ամենեքին ի փոքունէ մինչեւ ի
մեծամեծս, եւ ասէին, սա է զօրութիւն
11 այն, որ կոչի մեծ։ * Հայէին ի նա վա-
12 ղամեծամանակաց մոգութիւնքն ապա-
շեցուցանելոյ զնոսա։ * Այլ յորժամ հա-
ւատացին փիլիպպոսի, որ աւետարանէր
վասն արքայութեան աստուծոյ, եւ անուանն յիսուսի քրիս-
տոսի մկրտէին ամենեքեան արք եւ կանայք։
13 * Սիմոն ինքն սիմոն հաւատաց, եւ մկրտ-
եալ կանխէր առ փիլիպպոս։ տեսեալ
զնշանսն եւ զմեծամեծ զօրութիւնսն որք
14 լինէին՝ զարմանայր։ * Եւ երբ լուան՝ որ
յԵրուսաղէմ առաքեալքն էին, թէ ընկալան սամա-

ըիա ընկալան զբանն այ , առաքեցին առ
նո զպետրոս և զյովհաննէս ։ * Որք ի 15
ջեալ կացեն յաղօթս ՚ի վը նը , ոպ զն
առցեն զհոգին նը ։ * զի ցոյնժամ էր 16
ևս էր և ոչ ՚ի վը միոյ նը հասեալ ։ բայց
միայն մկրտեալք էին յանուն տն յիւ ։
* Յայնժամ եդին զձեռս ՚ի վը նը և 17
առնուին հոգի նը ։ * Տեսեալ սիմանի 18
թէ ձեռն ՚ի վը դնելով առաքելոցն՝ տը
ոշ ալինի հոգին նը , մատոյց նը ընչս՝
և ասէ ։ * տուք և ինձ զիշխանութիս զայս , 19
զի յոյր վը դնիցեմ զձեռս՝ առցէ հոգի
նը ։ Եւ պետրոս ասէ ցնա ։ * արծաթ 20
քո ընդ քեզ լեցի ՚ի կորուստ , զի զպարզ
գևան այ համարեցար ընչիւք առանալ ։
* Ոչ գոյ քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ 21
յայդմիկ ։ քանզի սիրտ քո ոչ է ուղիղ
առաջի այ ։ * ապաշաւեա դու ՚ի չար 22
եացդ քոց յայդցանէ , և աղաչեա զտր ։
թերևս լծոյսէ լեցի քեզ ՚ի սիրտ քո
խորհրդոց սրտի քո ։ * Քանզի ՚ի դառ 23
նութիւն մաղձի , և ՚ի կնճռուն անիրաւու
թիւ տեսանեմ զքեզ ։ * Պատասխանի 24
ետ սիմոնին և ասէ ։ աղաչեցէ՛ք դուք վը
իմ զտր , զի մի՛ ինչ եկեսցէ ՚ի վը իմ՝ յո
րոց դուք ասացէք ։ * Եւ նը եդեալ 25
զվկայուին՝ խօսեցան զբանն այ , և դար
ձան յերու. և ՚ի բազում վերօք սամա
րացւոցն աւետարանէին ։

Բե * Երեշտակ ևն խօսեցաւ առ փիլիպպոս՝ 26

և ասէ · արի և գնա դու ’ի կողմն հա-
րաւոյ՝ ընդ ճանապարհն որ ի Յերու-
27 գաղէմ · զի այս է անապատ : * Եւ գա-
րձեալ գնաց : Եւ ահա մարդ սպա-
Թէովփացի նեբքնեի հոգւոյ՝ կանդակաց
առինջ ևթէովփացւոց · որ էր ’ի վեր ամ
գանձուց նր · որ եկեալ էր երկրպագա-
28 նել յԵրեմ. * և էր անդրէն դարձեալ,
և նստեալ ’ի կառս իւրում, ընթեռնոյր
29 զմարգարէն Եսայի : * Ասէ հոգին ցվի
լիպոս · մատիր՝ և յարեաց ’ի կառսդ
30 յայդոսիկ : * Եւ ընթացեալ փիլիպոս՝
լսէր զի ընթեռնոյր զեսայի մարգարէ,
և ասէ · գիտիցես արդեօք՝ զոր ընթեռ-
31 նուս գոյսդ : * Եւ նա ասէ՝ զիարդ կարի
ցեմ, թէ ոք ոչ առաջնորդեսցէ ինձ : և
աղաչեաց զփիլիպոս երանել նստել ընդ
32 նմ : * Եւ գլուխ գրոյն զոր ընթեռնոյր՝
էր այս · իբրև զոչխար ’ի սպանդ վարե
ցաւ, և իբրև զորոջ առաջի կտրչի իւրոյ
անխուռնչ, այնպէս ոչ բանայ զբերան
33 իւր : * Ի խոնարհութեան նր դատաստան
նր բարձաւ, և զազգատոհմն նր ո պատ-
մեսցէ · զի բառնին յերկրէ կեանք նր ·
34 * Պատասխանի եւս նեբքնեին փիլիպո-
սի, և ասէ · աղաչեմ զքեզ՝ վասն ոյր ասէ
մարգարէն զայս · վասն ի՞նր՝ եթէ վասն այ
35 լոյ ուրուք : * Եւ բացեալ փիլիպոս զբերան
իւր, և սկսեալ ’ի գրոցս յայսցանէ՝ աւե
36 տարանեաց նմա զՅն : * Եւ երթայնին

զՀանապարհայն՝ եկին ՚ի Ջուր [illegible]. և
ասէ ՚ցնէրբինին, ահաւասիկ Ջուր՝ զի՞նչ
արգելու զիս ՚ի մկրտելոյ։ * Իսկ ասէ 37
ցնա. եթէ հաւատաս զոլորով սրտիւ
քով՝ մարթի է։ Պատասխանեաւ եւ ասէ.
Հաւատամ՝ եթէ [illegible] որդի այ։ * Իսկ 38
հրամայեաց կացուցանել զկառն. և իջ
Ջին երկոքեան ՚ի Ջուրն՝ փիլիպպոս և ներ
քինին, և մկրտեաց զնա։ * Իսկ իբրև ե 39
լին ՚ի Ջրոյ անտի՝ Հոգին տէր եկն ՚ի վր
նէրբինեացն. և հրեշտակ տէր յափշտա
կեաց զփիլիպպոս՝ և ոչ ևս եռես զնա ներ
քինին. և գնայր զՀանապարհ իւր ուրա
խասիրտ։ * Իսկ փիլիպպոս գտաւ յա 40
զովտոս. և շրջեալ աւետարանէր ամ
քաղաքացն մինչև ՚ի գալ նմ ՚ի կեսարիա։

ԳԼՒ. Ժ։

Իսկ այրմն տակաւին լեալ սպառնա 1
լիօք և սպանմամբ աշակերտացն տե՛ր,
մատուցեալ առ քահանայապետն. * խնդ 2
րեաց ՚ի նմանէ թուղթս ՚ի դամասկոս
առ ժողովուրդսն. զի թէ զոք գտցէ
զայնոսիկ Հանապարհին՝ արս կամ կանայս,
կապեալս ածցէ յԵրուսաղէմ։ * Իսկ ընդ երթալ 3
նմ՝ եղև մերձենալ ՚ի դամասկոս. յան
կարծակի շուրջ զնովաւ փայլատակեաց
լոյս յերկնից. * Իսկ անկեալ յերկիր 4
լուաւ բարբառ՝ որ ասէր ցնա. սաւուղ
սաւուղ՝ զի՞ Հալածես զիս։ * Իսկ ասէ 5

ոմն ես ՝ որ ։ Իբե նա ասէ ես եմ յն՝ զոր
դուն Հալածես ։ (խիստ է քեզ ընդդէմ
6 խթանի պատել ։ * Իբե զարհուրեալ՝
և անշշունչ լեալ ասաց ։ տէր զիս զի՞նչ
7 կամիս առնել ։ * և ասէ ցնա տէր ։) այլ
յոտն կաց՝ և մեռա՛ ի քաղաքդ ՝ և պատ
մեսցի քեզ՝ զինչ պարտ իցէ առնել ։ իսկ
արքն՝ որ ընդ նմայն երթային ՝ կային անշը
շունչ ։ զձայնն միայն լսէին՝ բայց տեսա
8 նէին և ոչի՛նչ ։ * Յարեաւ սօղոս յերկրէ
անտի ՝ և աչօք բացօք ոչ զինչ տեսանէր ։
զձեռանէ առեալ նր՝ մուծին ի դամաս
9 կոս ։ * Իբե էր անդ աւուրս երիս՝ և ոչ
10 տեսանէր ՝ և ոչ եկեր և ոչ արբ ։ * Իբե
էր ոմն աշակերտ ի դամասկոս՝ անանիա
անուն ։ ասէ ցնա տէր ի տեսլեան ՝ ա
նանիա ։ և նա ասէ ՝ առաստիկ եմ տէր ։
11 * Իբե ասէ ցնա տէր ։ յոտն կաց՝ և գնա ընդ
փողոցն՝ որ կոչի ուղիղ ՝ և խնդրեսցես
յայգարանն յուդայ՝ սօղոս անուն զտար
12 սոնացի՝ զի կայ դեռ յաղօթս ։ * Իբե է
տես ի տեսլեան այր մի անանիա անուն՝
մտեալ և եդեալ ի վր նր ձեռն ՝ ոյք զի
13 տեսցէ ։ * Պատասխանի էտ անանիա ։
տէր՝ լուաւ ի բազմաց վն առնն այնորիկ՝
14 որչափ արար չարիս ընդ քոց յեր֊
սաղէմ ։ * և աստ ունի իշխանութիւն ի քահանայապետ
ութեն կապել զամենեսեան որ կարդան
15 զանուն քո ։ * Իսկ ցնա տէր ։ երթ դուն՝
զի անօթ ընտրութեն է ինձ նա ՝ կրել

զանուն իմ առաջի հեթանոսաց՝ և թա-
գաւորաց՝ և որդւոցն իսրայէլի։ * Ես ան 16
ցի ես իսկ ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ
նմա չարչարել վասն անուան իմոյ։ * Եւ 17
գնաց անանիա՝ և եմուտ յտունն պետրոսի.
և եդեալ՝ ի վերա նմա ձեռս, ասէ. սաւուղ
եղբայր՝ ի վերոյ հայեաց, որ առաքեցաւ
ցիս՝ յն որ երևեցաւն քեզ՝ ի ճանապարհ
հինն՝ յորում գայիր, նա զի տեսցես՝ և
լցցիս հոգւով սրբով։ * Եւ վասնզի 18
անկան յաչաց նր իբրև կեղևունք. եառն՝
և յարեաւ մկրտեցաւ. * և առեալ կե- 19
րակուր՝ զօրացաւ. և եղև՝ ի դամասկոս
ընդ աշակերտան աւուրս ինչ։ * Եւ վաղ 20
վաղակի՝ ի ժողովուրդսն քարոզէաց զյն,
թէ սա է որդին այ։ * Այլ ամենայն 21
կին ամենեքեան որ լսէին՝ և ասէին.
ոչ սա էր՝ որ աւար հարկանէր յերմ զայ
նոսիկ՝ որ կարդային զանուն յն. և
այսր նպին իրի եկեալ էր, զի կապեալս ըզ
նոսա տարցի առ քհնայպետսն։ * Եւ 22
աւգոս առաւել ևս զօրանայր՝ և յայլմա
հարեր զհրէայսն՝ որ բնակեալ էին՝ ի
դամասկոս. և խելամտեցուցանէր թէ
սա է քն։ * Լցեալ կատարէին աւուրք 23
բազումք. խորհեցան հրէայքն սպանա-
նել զնա։ * Այլ ծանեցաւ աւգոսի նենգու- 24
թիւն նց. քզի պահէին դրունսն՝ ի տուէ
և՝ ի գիշերի՝ նա զի սպանցեն զնա։ * Եւ 25
առեալ զնա աշակերտացն՝ ի գիշերի՝ ե-

պարիսպն կախեալ ինչուցին վանդակաւ։
26 * Իբրև եկն սօղոս յերուսաղէմ, ընդ է-
լանէր յարել յաշակերտան . և ամենե-
քեան երկնչէին ի նմանէ , չհաւատային
27 թէ էր նա աշակերտ ։ * Իսայց բառնաբաս
առեալ զնա՝ ած առ առաքեալսն . և
պատմեաց նոցա՝ ոյր ի ճանապարհին եաես
զնա , և զի խօսեցաւ ընդ նմա . և զի'ի դա-
մասկոս համարձակեցաւ յանուն յի ։
28 * Իւ էր ընդ նոսա ի մտանել և ելանել յերու-
29 սաղէմ համարձակեալ յանուն տն ։ * Իխօսէր՝
և վիճէր ընդ հրէայսն . և նոքա խոկային
30 սպանանել զնա։ * Իւ ճանացեալ եղբարք
ինչուցին զնա ի կեսարիա , և առաքեցին
31 զնա ի տարսոն ։ * Իսայց եկեղեցին ընդ-
ամ հրէաստան՝ և ի սամարիա և ի գա-
լիլեա ունէր խաղաղութիւն , շինեալ և եր-
թեալ վհետ երկիւղ տն . և միխիթա-
րութիւք հոգւոյն սրբոյ բազմանայր ։
32 * Իւ եղև ի շրջիլն պետրոսի առ ամե- ԲԵ
նեքսումբքինանել նմա և առ սուրբսն՝ որ
33 քնակեալ էին ի լիւդիայ ։ * Իւ եգիտ
անդ այր մի , որում անուն էր ենեա ,
ութամեան դներ ի մահիճս անդամա-
34 լոյծ ։ * Իւ ասէ ցնա պետրոս . ենեա՝
բժշկէ զքեզ տր յս քս , յարի և քեզէն
թօթափեա զանկողինս քո ։ և վաղվա-
35 ղակի յարեաւ ։ * Իւ տեսին զնա ամե-
նեքեան , որ քնակեալ էին ի լիւդիայ և
ի սարոնիայ , որք և դարձան իսկ ի տր ։

36 * Ո՞ի յոպպէ էր կին ոմն աշակերտեալ՝ անուն տաբիթայ, որ թարգմանեալ կոչի այծեմիկ · սա էր լի գործովք բարեաց և ողորմութիւք զոր առնէր ։ * 37 Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել · լուացին զնա՝ և եդին ի դըս աիկոնի անդ ։ * 38 Եւ մերձ էր Լըդիա ի յոպպէ · աշակերտացն լուեալ եթէ պետրոս անդ է, առաքեցին երկուս արս առ նա՝ աղաչել զնա մի՛ դանդաղեսցի գալ առ նա ։ * 39 Եւ յարուցեալ պետրոս՝ եկն ընդ նոսա · զոր՝ իբրև եկն՝ հանին ի վերնատունն, և կացին շուրջ զնովաւ այրիքն ամ · լային և ցուցանէին զձորձս և զըզ հանդերձս՝ որչափ առնէր նոցա այծեմիկն ։ * 40 Եւ հանեալ արտաքս զամենեսեան պետրոս, եդ ծունր՝ եկաց յաղօթս · և դարձաւ ի մարմինն և ասէ · տաբիթա՝ արի կաց յանուն յն քի ։ և նա եբաց զաչս իւր, և տեսեալ զպետրոս՝ նստաւ կանգնեցաւ ։ * 41 Ձեռն եւս նմա՝ և յարոյց զնա · կոչեաց զորբսն և զայրիս, առաջի կացոյց զնա կենդանի ։ * 42 Եւ յայտնի եղև ընդ ամ յոպպէ, և հաւատացին բազումք ի տր ։ * 43 Եւ եղև աւուրս բազումս լինել նմա ի յոպպէ՝ առ ումեմն սիմոնի խաղալխորդի ։

Գլ· ժ·

ԳԿ

1 Լ՚Այր մի էր ՚ի կեսարիա անուն կոռնէ-
լիոս՝ հարիւրապետ , ՚ի գնդէ որ
2 կոչէր իտալացի · * բարեպաշտօն՝ և երկ-
կիւղած ՚ամենայն տան իւրով· առնէր ո-
ղորմութիւն բազումս՚ի ժողովրդեանն և յա-
3 ղօթս կայր առ Աստուած ՚ամենայն ժամ· * Լտես
՚ի տեսլեան յայտնապէս զիննելորդ ժա-
մու աւուրն՝ զհրեշտակ Աստուծոյ , զի մտանէր
4 առ նա՝ և ասէր ցնա· կոռնէլիէ ։ * Լր-
նա հայեցեալ ընդ նա՝ զարհուրեցաւ , և
ասէ · զի՞է տէր ։ և ասէ ցնա · աղօթք քո՝
և ողորմութիք քո ելին յիշատակաւ առա-
5 ջի Աստուծոյ · * և արդ՝ յղեա արս ՚ի յոպպէ՝ և
կոչեա զսիմոն զոմն՝ որ կոչի պետրոս ·
6 * նա մտեալ է առ սիմոնէ ի ուրեմն խա-
զախորդի , որոյ է տունն մերձ ՚ի ծով ։
7 * Լր իբրև գնաց հրեշտակն՝ որ խօսեր
ընդ նմ՝ կոչեաց երկուս ՚ի ծառայից իւրոց՝
և զինուոր մի բարեպաշտօն ՚ի սպասաւո-
8 րացն իւրոց , * և պատմեալ նոցա զամ-
9 առաքեաց զնա ՚ի յոպպէ ։ * Լր ՚ի վա-
ղիւն անդր ՚ի ճանապարհ անկանել նոքա՝ և
մօտ ՚ի քաղաքն լինել , էլ պետրոս ՚ի տա-
նիան կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն ։
10 * Լրաղցեաւ՝ և կամէր ճաշակել · և՚ի
պատրաստսն նմա՝ եղև ՚ի վեր նր զարմա-
11 ցումն ։ * Լր տեսանէր զերկինս բացեալ·
և զչորեցունց սրտնոց կապեալ անօթ

լինել

ինչ իբրև զկատաղ մեծի ի յԵրեսաղէմ՝ ի
մի երկրի • * յորում էին ամենքեան 12
ծիք և սողունք երկրի՝ և թռչունք երկ
նից • * Եւ եղև ձայն առ նա • ար պետ 13
րոս , զե՛ն՝ և կե՛ր • * Եւ պետրոս ասէ • 14
քա՛ւ լեցի ա՛ր , զի ո՛չ երբեք կերայ ընա
նակ ինչ և անսուրբ • * Ձայն եղև կրկ 15
կին անգամ առ նա • զոր ա՛ծ սրբեաց՝
դու մի՛ պղծեր • * Ա՛յս եղև երիցս և 16
վերացաւ անօթն յերկինս • * Եւ ի՛նչդեռ 17
տարակուսեալ էր ընդ ի՛նս պետրոս՝ թէ
զի՛նչ իցէ տեսիլն՝ զոր եռես • ահա արքն
առաքեալք՝ ի կուռնէլէոսէ՝ հարցին զա
պատանիդն սիմոնէ ի , կացին առ դրանն •
* կոչեցին՝ և հարցանէին , եթէ սիմոն՝ 18
որ կոչին պետրոս՝ աստ մնեա՞լ իցէ • * Եւ 19
ի՛նչդեռ պետրոս զնա՛ւս ածէր վա՛ տես
լեանն , ասէ հոգի՛ն ցնա • ահա՛ւասիկ արք
ոմանք խնդրեն զքե՛զ • * Ա՛յլ արի՛ է՛ջ 20
և երթ ընդ նո՛ս առանց իրիք եկծե՛լոյ , զի
ես առաքեցի զնո՛ս • * Եւ իբրև է՛ջ պետ 21
րոս առ նոսա , ասէ • ահա՛ւասիկ ես եմ
զոր խնդրէք՝ զի՛նչ իրք են՝ վա՛ որոյ է
կէքդ • * Եւ նոքա ասեն , կուռնէլիոս 22
հարիւրապետ՝ այր արդար և երկիւղած
յաստ , վկայեալ յամենայն հրէից • հրա
մա՛ն առ՛ի հրեշտակէ սրբոյ՝ կոչել զքե՛զ
՛ի տունն իւր՝ և լսել բանս ՛ի քէն • * Եւ 23
գնաց զնա՛ ՛ի ներքս՝ և առ իւր ագոյց • և
՛ի վաղիւ անդր յարուցեալ պետրոս գնաց

ը նե։ և ամենք յերբարց անտի որ՚ի յոպ-
24 պէ էին՝ եկին ընդ նմա ։ * Նա՚ի վաղիւ-
անդր մտին ՚ի կեսարիա ։ և կուռնէլիոս
մնայր նոցա՝ կոչեցեալ զազգասէրսն իւր՝
և զիարեւս որ բարեկամսն ։
25 * Նա եղև ՚ի մտանելն պետրոսի՝ ը ա- Գ.Ը
ռաջ եղև նմա կուռնէլիոս , անկեալ առ
26 ոտն՝ երկիր պագանէր ։ * Նա պետրոս
կանգնեաց զնա՝ և ասէ ։ յոտն կաց՝ և
27 ես ինքն մարդ եմ։ * Նա խօսելով ը նմա
եմուտ ՚ի ներքս ։ և գտանէր անդ ժողո-
28 վեալ բազումս ։ * Նա ասէ ցնս ։ դուք ինք
նին գիտէք՝ որպէս անմարթ է առն հրէի
հպել կամ մերձենալ առ այլազգի ։ և
ինձ ած եցոյց մի՛ զոք խառնակ կամ ան-
29 ջն ասել ՚ի մարդկանէ ։ * Ա ան այ-
սորիկ և առանց ը բանս ինչ ածելոյ եկի
կոչեցեալ ։ բայց արդ հարցանեմ՝ յի՞նչ
30 պէտս կոչեցիք զիս ։ * Նա կուռնէլիոս
ասէ ։ չՀ քան զչորս աւուրս մինչ ցայս
ժամ կայի յաղօթս չինն ժամն ՚ի տան ի-
մում , և ահա այր մի եկն եկաց առաջի
իմ ՚ի հանդերձս ապիտակս , և ասէ ։
31 * Կոռնէլիե՝ լսեալ եղեն աղօթք քո ։ և
32 ողորմութիք քո յիշեցան առաջի ած ։ * Նա
արդ՝ յղեա ՚ի յոպպէ՝ և կոչեա զսիմոնն,
որ կոչեցեալն է պետրոս ։ սա մտեալ է ՚ի
տունն սիմոնի ուրուման խաղախորդի մերձ
՚ի ծովն ։ որ եկեսցէ , և խօսեսցի բանս ը
33 քեզ ։ * Նա ես իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ ։

դու բարեաւ արարեր՝ զի եկիր ։ արդ՝ ա-
մենեքին մեք առաջի ՚ի կամ լսել զամ
ղոր հրամայեալ է քեզ ՚ի նմանէ ։ * Լրեաց 34
պետրոս զբերան իւր՝ և ասէ ։ Ճշմարտու-
թիւբ հասեալ եմ, զի ոչ գոյ ակնառուածի
առ ՚ի յոյ։ * այլ յամ ազգա՝ որ երկնչին 35
՚ի նմանէ՝ և գործէ զարդարութի , ընդ-
ունելի է նմա ։ * Զբանն առաքեաց որդ- 36
ւոցն իսրայէլ՝ աւետարանել զխաղաղութիւն
՚ի ձեռն յսի քրիստոսի ։ սա է ամի ամ ։ * Դուք 37
իքնքին գիտէք զբանն , որ եղև ընդ ամ
հրէաստան սկսեալ ՚ի գալիլեէ յետ մկրը-
տութեն՝ զոր քարոզեաց յովհաննէս ։
* Զյս որ ՚ի նազարեթէ՝ զոր օծն ամ 38
հոգւով սրբով և զօրութեբ ։ որ շրջեցաւ
բարի առնել՝ և բժշկել զամ ըմբռնեալս
՚ի սատանայէ ։ զի ամ էր ընդ նմա ։ * Եւ 39
մեք վկայ եմք ամի զոր արար յերկրին
հրէաստանի՝ և յեր մ։ զոր և սպանին կա
խեալ զփայտ ։ * Զնա ամ յարոյց յեր 40
րորդ աւուր ։ և ետ նմա յայտնի լինել ։
* ոչ ամ ժողովրդեանն , այլ մեզ վկայեցս 41
յառաջադոյն ընտրելոցս յաչ ։ որ և կե-
րաք՝ և արբաք ընդ նմա յետ յարութե նր
՚ի մեռելոց ։ * Եւ պատուիրեաց մեզ 42
քարոզել ժողովրդենն՝ և վկայել դնել ը
թէ նա է սահմանեալն յաչ՝ դատաւոր
կենդանեաց և մեռելոց ։ * Զսմա ամ մնալ 43
գարէք վկայեն , թողութի մեղաց առ-
նուլ անունամբ նր՝ ամ հաւատացելոց ՚ի
նա ։

44 նա ։ * Իսկ մինչդեռ խօսէր պետրոս զբանս զայս , հանգեաւ հոգին սուրբ ի վերայ
45 ամենեցունց՝ որ լսէին զբանն ։ * Եւ զարմացան որ հաւատացեալք եկեալ էին ընդ պետրոսի ։ զի և ի հեթանոսս պարգեւք հոգւոյն սրբոյ
46 զեղուին ։ * Վասնզի լսէին ի նոցանէ խօսել լեզուս՝ և մեծացուցանել զԱստուած ։
47 * Յայնժամ պատասխանի ետ պետրոս ։ Միթէ զջուր ոք արգելուլ կարէ՞ առ ի չմկրտելոյ զսոսա , որք և զհոգին սուրբ ընդ
48 կալան՝ որպէս և մեք ։ * Իսկ հրամայեաց նոցա մկրտիլ յանուն յիսուսի քրիստոսի ։ յայնժամ աղաչեցին զնա լինել անդ աւուրս

ԳԼ ։ ԺԱ ։

ԳԳ

1 Լուան առաքեալքն և եղբարքն՝ որ էին ի հրէաստանի , զի և ի
2 հեթանոսս ընկալան զբանն Աստուծոյ ։ * Եւ յորժամ եկն պետրոս յԵրուսաղէմ , խոշտանգէին զնա որ ի թլփատութենէ անտի հաւատացեալքն ։
3 * և ասէին , թէ եմուտ առ
4 արս անթլփատս՝ և եկեր ընդ նոսա ։ * Իսկ սկսաւ պետրոս պատմել նոցա կարգաւ՝ և
5 ասէ ։ * Ես էի ի քաղաքին ի Յոպպէ յաղօթս՝ և տեսանէի ի զարմացման տեսիլ . իջանել անօթ մի իբրև կտաւ մեծ մի զչորեցունց ծայրացն արձակեալ յերկնից՝ և եհաս մինչև առ իս ։ * Յոր

աշուրեալ հայէի . և տեսի զչորքոտանիս
երկրի , և զգազանս՝ և սողունս , և
զթռչունս երկնից . * և լուայ ձայնի՝ 7
որ ասէր ցիս . արի պետրոս՝ զնն և կեր։
* Այլ ասեմ՝ քաւ լիցի տէր , զի ես ոեռնակ 8
ինչ և անսուրբ ոչ երբեք եմուտ ի բե-
րան իմ։ * Պատասխանի ետ ինձ երկիցս 9
անգամ՝ ձայնէն յերկնից . զոր ած-
սրբեաց՝ դու մի՛ ոեռնակ համարիր ։
* Եւ այս եղև երիցս , և վերացաւ ամե- 10
նայն դարձեալ յերկինս ։ * Եւ ահա 11
անդրէն երեք արք եկին կացին առ ա-
պարանիցն՝ ուր եմն էի , առաքեալք ի
կեսարիայ առ իս ։ * Եւ ասէ ցիս հո- 12
գին՝ երթալ ընդ նոսա՝ և մի՛ ինչ խղճել ։ Ե-
կին ընդ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս , և
մտաք ի տուն առնն այնորիկ ։ * Եւ 13
պատմեաց մեզ՝ ոնգ տեսս զհրեշտակն ի
տան իւրում , զի կայր և ասէր ցնա . ա-
ռաքեա ի յոպպէ , և կոչեա զսիմոն զը-
կոչեցեալն պետրոս . * որ խօսեսցի բանս 14
ընդ քեզ , որով կեցցես դու՝ և ամենայն
տունդ ։ * Եւ իբրև սկայ խօսել՝ եկն հո- 15
գին սոր ի վերս նոցա . ոնգ և ի վերայ մեր ի
սկզբանն ։ * Հիշեցի զբանն տեառն զոր ա- 16
սէր . յովհաննէս մկրտեաց ի ջուր .
բայց դուք մկրտիցիք ի հոգին սբ ։ Եւթ 17
արդ՝ եթէ զհաւասարակաց պարգեւն ետ
նոցա և նոցա՝ ոնգ և մեզ՝ ի հաւատսն ի
տէր յիսուս . ես ով՞ն կարօղ էի արգելուլ

18 զՅԾ: * Եւ յուզեալ զայս՝ լսեցին և փա-
ռաւոր առնէին զՅԾ՝ և ասէին. ուրեմն
և՛ի հեթանոսս եաւ ՅԾ զապաշխարութիւն
կենաց:

19 * Եւ ցրուեալքն՝ ի նեղութէն որ եղև ԳԴ
՝ի վերայ ստեփաննոսի՝ հասին մինչև՝ ի
փիւնիկէ և՝ի կիպրոս և յանտիոքիայ.
ոչ ումեք խօսէին զբանն, բայց միայն
20 հրէից: * Եւ էին ոմանք՝ ի նոցանէ արք
կիպրացիք և կիւրենացիք՝ որք մտեալ
յանտիոք՝ խօսէին ընդ յոյնան աւետարա
21 նեալ զՅՀ: * Եւ էր ձեռն տէր ընդ նո-
և բազմութիւն հաւատացեալց դարձաւ՝ ի
22 տէր: * Ոս եղև բանս այս յականջս
եկեղեցւոյն՝ որ էր յԵՄ, վա նց. և ա-
ռաքեցին զբառնաբաս մինչև յանտիոք.
23 * որ երբ եկն՝ և տեաս զշնորհսն նց՝
ուրախ եղև, և մխիթարէր զամենեսին՝
24 յօժարութիւ սրտի կալ նց՝ ի տէր: * Ո՛վ
էր այր զուարթամիտ՝ և լի հոգւով սրբվ
և հաւատով. և յաւելաւ ժողովուրդ
25 բազում տէն: * Եւ ել՝ի տարսոնէ խնդրել
զսօղոս, և գտեալ զնա՝ ած յանտիոք:
26 * Եւ եղև նց զամն ողջոյն ժողովել յե-
կեղեցին՝ և ուսուցանել ժողովուրդ բա-
զում՝, և անուանել նախ յանտիոք զա-
27 շակերտսն Ք՛րիստոնեայս: * Ընդ ա-
ւուրսն ընդ այնոսիկ իջին յԵՄ մարգա
28 րէք՝ յանտիոք: * Յարուցեալ մի ոմն՝ի
նոցանէ անուն ագաբոս՝ նշանակեաց

հոգւովն սուլ մեծ լինել ը ամաչելոյն՝
որ եղև առ կղզեաւս ։ * Եւայց յաշա- 29
կերտաց անտի ոչ զիարդ կարօղ ոք էր
խրատանչելոյդք ի նոցանէ որոշեցին ա-
ռաքել ի պետս եղբարցն որ բնակեալ
էին ի հրէաստանի ։ * զոր և արարին 30
խակ՝ առաքեալ առ երիցունսն ի ձեռն
բառնաբայ և սօղոսի ։

ԳԼ. ԺԲ։

ԳԵ

Ընդ ժամանակն ընդ այնոսիկ արկ հե- 1
րովդէս ազբայ ձեռն՝ չարչարել զը-
մանս յեկեղեցւոյն, * և սպան զյակով- 2
բոս զեղբայրն յովհաննու սրով։ * Եւտես 3
եթէ հաճոյ է հրէիցն, յաւել և ունել
զպետրոս ։ և էին աւուրքն բաղարջակե-
լոց ։ * Որ իբրև կալաւ՝ եդ ի բանտի, 4
և մատնեաց չորից չորեքտասց զինուորաց
պահել զնա ։ և կամէր յետ զատկին ա-
ծել զնա ժողովրդեանն ։ * Եւ պետրոս 5
ի պահեստի էր ի բանտին ։ և աղօթք
առեալ լինէին յեկեղեցւոյն վն նորա առ
ած ։ * Եւրև կամեցաւ զնա ածել հե- 6
րովդէս ։ ի գիշերին յայնմիկ էր պետրոս
ի քուն ի մէջ երկուց զինուորաց՝ կա-
պեալ կրկին շղթայիւք ։ և պահապանքն
առաջի դրանն պահէին զբանտն ։ * Եւ- 7
ահա հրեշտակ տն եկն եկաց ի վր՝ և
լոյս ծագեաց ի տանն, և խթեաց զը
կողն պետրոսի՝ յարոյց զնա՝ և ասէ ։

արի վաղվաղակի ։ և անկան շղթայքն ի
8 ձեռաց նը ։ * Եւ ասէ հրեշտակն ցնա ։
ած զգեստ քո ։ և արկ զհողաթափս յոտս
քո ։ և արար այնպէս ։ և ասէ ցնա ։ արկ
9 զձորձս քո՝ և եկ զկնի իմ ։ * Եւ ելեալ
երթայր զհետ ։ և ոչ գիտէր՝ թէ ճշմա-
րիտ էիցէ որ լինէր եղեալն ի հրեշտակէն ։
10 զի համարէր երազ տեսանել ։ * Եւ ել-
լեալ անցին նոքա ըմ ի պահ և ըմ երկուս ։
եկին մինչև ի դուռն երկաթի՝ որ հա-
նէր ի քաղաքն ։ որ ինքնին բացաւ նը ։
և մտեալ անցին ընդ միոյց ի ։ և վաղ
վաղակի ի բաց եկաց ի նմանէ հրեշ-
11 տակն ։ * Եւ պետրոս իբրև ի միտս է-
ղև ։ ասէ ։ արդ գիտեմ ճշմարիտ եթէ
առաքեաց տէր զհրեշտակ իւր ։ և փրկ-
եաց զիս ի ձեռաց հերովդի ։ և յամ-
12 ենայնումէ ժողովրդեանն հրէից ։ * Եւ
լեալ ի միտս՝ եկն ի տունն մարեմայ մօր
յովհաննու ։ որ կոչեցաւն մարկոս ։ ուր
էին բազումք ժողովեալ և աղօթս առնէին ։
13 * Եւ ի բաղխել զդուրս դրանն ։ մա-
տեաւ աղախին մի ունկնդրել ։ որում
14 անուն էր հռոդէ ։ * Եւ ծանուցեալ
ձայնն պետրոսի՝ ի խնդալոյն ոչ եբաց
զդուռն ։ ի ներքս ընթացեալ պատմեաց ։
15 թէ պետրոս առ դրանն կայ ։ * Եւ նը
ասեն ցնա՝ մոլիս ։ և նա ևս պնդէր՝ թէ
այսպէս է ։ և նոքա ասէին՝ հրեշտակ նը
16 իցէ ։ * Եւ պետրոս առէալ բաղխէր ։

իբրև գացին , տեսին զնա և զարմացան ։
17 * Իսկ նա ձեռամբ ցուցանէր նոցա լռել · և
պատմեաց՝ ոպէ տէր եհան զնա ՚ի բան-
տէն · և ասէ՝ պատմեցէք յակովբեայ և
եղբարց զայս ։ և ել գնաց յայլ տեղի ։
18 * Իսկ իբրև այգ եղև՝ էր խռովութիւն մեծ
՚ի մէջ զինուորացն , զի՞ արդեօք պետ-
րոս եղև ։ 19 * Եւսկ հերովդէս իբրև խնդ-
րեաց զնա՝ և ոչ եգիտ , հարցեալ զպա-
հապանն՝ հրամայեաց սպանանել ։ և
իջեալ ՚ի հրէաստանէ ՚ի կեսարիա՝ և
անդ լինէր ։ 20 * Իսկ էր հերովդէս ցասե-
մամբ ընդ տիւրացիս և ընդ սիդոնիացիս · և
նոքա առ հասարակ եկին առ նա · և ՚ի
բանի արարեալ զբաստոս սենեկապետ
արքային , խնդրէին վճաղաղութի վասն կե-
րակրելոյ երկրին նոցա յարքունուստ ։
21 * Յաւուր միում յերևելոջ՝ հերովդէս
զգեցեալ էր զհանդերձ թագաւորութե՛
և նստէր յատենի , և խօսէր ընդ նա հրա-
պարակաւ ։ 22 * և ամբոխն աղաղակէր՝
թէ ոյ բարբառ է , և ոչ մարդոյ ։ 23 * Իսկ
անդէն եհար զնա հրեշտակ տէրն , փոխա-
նակ զի ոչ ետ փառս ոյ · և եղեալ որդ-
նալից՝ սատակեցաւ ։ 24 * Իսկ բանն տէր աճ-
ՃԷր և բազմանայր ։

Գ 25 * Եւառնաբաս և սողոս դարձան յԵրու-
սաղէմ՝ իբրև կատարեցին զպաշտօնն · առեալ
էր ընդ իւրեանս և զյովհաննէս՝ որ կոչե-
ցեալն էր մարկոս ։

ԳԼ. ԺԿ։

1 Էին ոմանք յանախորք ըստ եկեղեցւոյն, մարգարէք և վարդապետք, բառնաբաս՝ և շմաւոնն կոչեցեալն Նիւգեր, և ղուկիոս կիւրենացի, և մանայեն դայեակորդի Հերովդէի չորրորդապետի, և սօղոս։ * 2 Ի՝նչդեռ՝ ի պաշտամանն նոն կային՝ և պահէին, ասէ Հոգին Սբ. ո՞ր ընշեցէք ինձ զբառնաբաս և զսօղոս՝ ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զդոսա։ * 3 Յայնժամ պահեալ՝ և աղօթս արարեալ՝ եդին ձեռն՝ ի վր նոյ՝ և արձակեցին։ * 4 Իբ նոքա առաքեալք՝ ի Հոգւոյն Սբյ՝ իջին՝ ի սելևկիա, և անտի նաւեցին՝ ի կիպրոս։ * 5 Իգ հասեալ՝ ի սաղամինա՝ պատմէին զբանն Ա՝յ՝ ի ժողովուրդս հրեից. ունէին և զյովհաննէս պաշտօնեայ։ * 6 Ի՝ջնեալ ընդ ամ կղզին մինչև՝ ի պափոս, գտին անդ զայր ոմն մոգ սուտ մարգարէ՝ հրեայ՝ որում անուն էր բարէ յեսու։ * 7 Որ էր ընդ փոխանակի դրեչխին աերգեայ պօղոսի՝ առն խնամատնոյ։ նոր աղաչեալ զբառնաբաս և զսօղոս՝ խնդրեր լսել զբանն Ա՝յ։ * 8 Ի՝նդրեմ՝ եկաց նոյ եղիմաս մոգ, քանզի այսպէս թարգմանի անուն նր. խնդրեր շրջել զփոխանակ դրեչխին՝ ի հաւատոց։ * 9 Իսկ սօղոս, որ և պօղոսն՝ լցեալ Հոգւով սրբով, 10 բուվ հայեցաւ՝ ի նմա, * և ասէ. ով լի

ամ նենգուքք և խորամանկութքք՝ որդի
սատանայի՝ թշնամի ամ արդարուե , մի
լռես ի թիւրելոց զճանապարհս տն զու
ղիղս ։ * Այս արդ՝ ահա ձեռն տն ի վր 11
քո, և եղիցիս կոյր՝ չտեսանել զարև մին
չև ի ժամանակ մի ։ և անդէն անկաւ
ի վր նր մգ և խաւար , և շրջեալ խնդ
րեր առաջնորդս ։ * Յայնժամ տեսեալ 12
վտնանակի դրէշխին զերսն որ եղեն՝ հա
ւատաց , զարմացեալ ընդ վարդապե
տութիւնն տն ։
գլ * Այս ամբարձեալ ի պափեայ պօղո 13
սեանց՝ եկին ի պերգէ պամփիւլեայ ։
յովհաննէս մեկնեալ ի նոցանէ՝ դար
ձաւ յերմ։ * Այս նոքա գնացեալ ի պեր 14
գեայ՝ եկին յանտիոք պիսիդեայ , և մր
տեալ ի ժողովրդն յաւուր շաբաթուց՝
նստան ։ * Այս յետ ընթերնլոյ զօրէնն 15
և զմարգարէս , առաքեցին առնն ժո
ղովրդապետքն՝ և ասեն ։ արք եղբայրք՝
եթէ խօսեն ի ձեզ բանք մխիթարութե
առ ժողովրդդ՝ խօսեցարուք ։ * Յոան 16
եկաց պօղոս՝ շարժեաց զձեռն և ասէ ։
արք իսրայէլք՝ և որք երկնչիք յայ՝ լուտ
րուք ։ * Այ ժողովրդեանս այսորիկ իս 17
րայէլի ընտրեաց զհարսն մեր ։ և զժո
ղովրդն բարձրացոյց ի պանդխտուե
յերկրին եգիպտացւոց ։ և ի բազուկ
բ՝ բձր եհան զնս անտի ։ * Այս իբրև քա 18
ւանամեայ ժամանակ կերակրեաց զնս

19 յանապատի։ * Եւ քակեալ ազգս եօթն
յերկրին քանանու՝ ժառանգեցոյց նոցա
20 զերկիրն նոցի * իբրև ասն չորեքհարիւր և
յիսուն։ և յետ այսորիկ ետ նոցա դատաւ-
21 սորս մինչև ի սամուէլ մարգարէ։ * Եւ
անտի յայտնի խնդրեցին թագաւոր։ և
ետ նոցա աստ զսաւուղ որդի կիսեայ՝ այր
յազգէ բենիամենի, ամն քառասուն։
22 * Եւ իբրև փոխեաց զնա, յարոյց նոցա
զդաւիթ թագաւոր, որում և ասաց
վկայութիւն, գտի զդաւիթ որդի յեսսեայ
այր ըստ սրտի իմում. որ արասցէ զամ-
23 զկամս իմ։ * Ի սոր զաւակէ աստ ըստ սու-
24 տեացն յարոյց ի հեղ զփրկիչն յի։ * Ըստ յա-
ռաջագոյն քարոզուեն յովհաննու. ա-
ռաջի երեսաց մտին նոր մկրտութիւն ապա-
25 խաղուսոյ՝ ամ ժողովրդեանն իսրայէլ։ * Եւ
իբրև լնոյր յովհաննէս զընթացան, ա-
սէր։ զո՞ր կարծէք զինէն թէ իցեմ,
չեմ ես այն։ այլ ահա գայ զկնի իմ,
որում չեմ արժան զկօշիկս ոտից լու-
26 ծանել։ * Այր եղբարք՝ որդիք ազգա-
համեան առհասի, և որ ի ձեզ երկիւ-
27 զած իցեն յայ։ ձեզ բանս այս փրկու-
թեան առաքեցաւ։ * Զայդ որ բնակեալ
են յերկիմ, և իշխանք նոցա՝ անծանօթ ե-
ղեն ի նմանէ. և ըստ բարբառս մարգա-
րէիցն, որ զամ շաբաթին ընթերցանին
28 դատեալ՝ կատարեցին։ * ԵՒ ոչ մի իրաւ
պատճառս մահու գտեալ՝ խնդրեցին ի պի-

29 ղաւոսէ սպանանել զնա ։ * Նա իբրև
կատարեցին զամ՝ որ վա՛ն գրեալ էր ։
իջուցեալ՝ ի փայտէն՝ եդին ի գերեզ
30 մանի ։ * Եւ յաւուն յարոյց զնա ի մեռե՛
31 լոց։ որ երևեցաւ աւուրբք բազմօք այ
նոցիկ ։ * որ ելեալ էին ընդ նմա ի գալի
32 լեհ յեղեմ ։ զոր և արդ իսկ վկայք են նո՛
ա՛ւ ժողովրդեան ։ * Եւ մեք ձեզ աւե՛
տարանեմք զնոստուծին՝ որ առ հարսն ե՛
33 ղեալ էր ։ * Զի զնոյն ած կատարեաց
ա՛ւ մեզ որդիս նո՛ց՝ յարուցեալ զյի՛ս ։ ոյպ
և՛ի սաղմոսին գրեալ է երկրորդումն ։
որդի իմ ես դու ։ և ես այսօր ծնայ զք
34 քեզ ։ * Եւ զի յարոյց զնա ի մեռելոց ։
և ո՛չ ևս դառնալոց է յապականութի ։
այսպէս ասէ ։ եթէ տաց ձեզ զսրբու՛
35 թիան դաւթի ճշմարտարիմն ։ * Վասն
ոմն և՛ի միւսումն ասէ ։ ո՛չ տացես սրբոյ
36 քումդ տեսանել զապականութի ։ * Դա՛ւ
թ յազգի անդ իւրում ծառայեաց ։
և՛ի կամս նոյ ննջեաց ։ և յաւելաւ առ
հարս իւր՝ և ետես զապականութիւն ։
37 * Նայց՝ զոր ած յարոյց՝ ո՛չ ետես զա՛
38 պականութի ։ * Հայտնի լեցի ձեզ արք
եղբարք ։ զի սովաւ ձեզ թողու՛ի մեղաց
աւետարանի ։ և յամենայնի՝ յորմէ ո՛չ կարա՛
39 ցիք օրինաւքն մովսէսի արդարանալ ։ * ա՛
40 վաւ ամ որ հաւատայ՝ արդարանայ ։
* Զգո՛յշ կացէք՝ գուցէ եկեսցէ՛ի վր
41 ձեզ ասացեալն ի մարգարէս ։ * Տեսէ՛ք

արհամարհուք՝ և զարմացարուք և եղ-
ծարուք զի գործ մի գործեմ ես յաւուր-
ըս ձեր, գործ՝ որում ոչ հաւատասցէք՝
42 եթէ ոք պատմեսցէ ձեզ։ * Եւ էր երբէք և-
լեն անտի, աղաչէին՝ի միւսում շաբաթ
43 թոյլ խօսել նոցա զնոյն բանս։ * Եւքան
արձակեցաւ ժողովուրդն, զհետ եր-
թային բազումք՝ի հրեից անտի և՝ի պաշտօ-
նէից եկամտից՝ զպօղոսի և զբառնաբայ.
որք խօսէին ընդ նմա, և հաւանեցուցանէին
զնա կալ ընդ՝ի շնորհն այլ։
44 * Եւ՝ի գալ միւսոյ շաբաթուն, գրեթէ ամ. Դ.Կ
ամ քաղաքն ժողովեցաւ լսել զբանն այլ։
45 * Եւքան տեսին հրեայքն զամբոխն՝ լցան
նախանձու. և ընդդէմ գործէաք ասա-
46 ցելոցն՝ի պօղոսէ՝ հայհոյէին։ * Եւ պա-
րսպակեալ պօղոսի և բառնաբայ՝ ա-
սէին. առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբ-
բանն այլ. և քանզի դուք մերժեցէք զնա, և
ոչ արժանի համարիք զձեզ կենացն յա-
ւիտենականաց, ահաւասիկ դառնամք
47 ի հեթանոս։ * Զի այսպէս պատ-
ուիրեաց մեզ այր. եդի զքեզ՝ի լու-
հեթանոսաց՝ լինել քեզ՝ի փրկութիւն մին-
48 չև՝ի ծագս երկրի։ * Զայս լուեալ հե-
թանոսացն՝ ուրախ լինէին, և փառաւո-
առնէին զբանն ամն. և հաւատացին՝ որք
էին կարգեալ՝ի կեանսն յաւիտենականս։
49 * Եւ շրջէր բանն այլ ընդ ամ գաւառն։
50 * Եւայց հրեայքն զրգռեցին զպաշտօ-

Նեայ կանայս զգաստս՝ և զգխաւորս
քաղաքին, և յարուցեալ Տալաճանն ՚ի
վր պօղոսի և քաւնաբայ՝ հանին զնա ՚ի 51
սահմանացն իւրեանց։ * Նա նդ թօթա 52
փեալ զփոշին յոտից ՚ի վր նց, եկին ՚ի
կոնիան։ * Նա աշակերտքն լնուին խնդ 52
դութբ՝ և հոգւովնբվ։

ԳԼ. ԺԳ։

Նա եղև յիկոնիան ՚ի միասին մտանել 1
նց ՚ի ժողովուրդ հրեից, և խօսել
նոյնպէս. մինչև հաւատալ հրեից՝ և
յունաց բազմաց յոյժ։ * Նայց անհա- 2
ւան հրեայքն յարուցին և չարացուցին
զանձինս հեթանոսացն ՚ի վր եղբարց։
* Նազում ժամանակս շրջեին համար- 3
ձակեալք ՚ի վկայութբ, բանիւ շնորհաց
իւրոց. և տալ նշանս և արուեստս լինել
լոյ ՚ի ձեռս նց։ * Նա եղեն հերձուածք 4
՚ի բազմութբ քաղաքին. ոմանք էին ՚ի
հրէայսն, և ոմանք յառաքեալսն։ * Նբ 5
րև եղև դիմել հեթանոսացն և հրէից
իշխանաւքն իւրեանց՝ ՚ի թշնամանել և
՚ի քարկոծել զնա, * ազդ եղեալ նոցա՝ 6
փախեան ՚ի քաղաքս լեկայոնացւոց ՚ի
լիւստրա և ՚ի դերբէ՝ և շուրջ զգաւառ
ուսն, և անդ աւետարանէին։

ԻԶ * Նա այր ոմ լիւստրացի տկար յոտից 7
նստէր՝ կուլ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ
երբեք չէր գնացեալ։ * Այս լսեաւ զխօսան 8

պօղոսի • որոյ հայեցեալ ՚ի նա , և տե-
9 սեալ՝ թէ ունի հաւատս փրկուե , * ա-
սէ մեծաձայն • քէզ ասեմ յանուն Յն
Մերոյ Յսի քրի՝ յոտն կաց ՚ի վե՛ր ոտից քոց
10 ուղիղ : և վազվազէր՝ և գնայր : * Ն՛ե
ժողովրդոցն տեսեալ՝ զոր արարն պօղոս ,
բարձին զձայնս իւրեանց լիկաւնաբերէն ,
և ասեն • աստուածք նմանեալք մարդ-
11 կան իջին առ մեզ : * Ն՛ե կոչէին զբառ-
նաբաս դիոս , և զպօղոս հերմէս , քան
12 զի նա էր առաջնորդ բանին : * Ն՛ակ
քուրմն դիոյ որ կայր առաջի քաղաքին ,
ցուլս և պսակս հասուցեալ ՚ի դուռնն՝
հանդերձ բազմութիւնքն՝ կամէր զոհել :
13 * Ն՛ե լուեալ առաքելոցն բառնաբայ և
պօղոսի , պատառեալ զհանդերձս իւ-
րեանց՝ արտաքս վազեցին յամբոխն •
14 աղաղակէին՝ * և ասէին • արք՝ ընդէ՞ր
գործէք զայդ • մեք ձեզ նմանօդք կա-
րեօք մարդիկ եմք , աւետարանել ձեզ
յայդպիսի ունայնութենէ դառնալ յաս-
կենդանի • որ արար զերկինս և զերկիր
15 և զծով՝ և զամենայն ՚ի նոսա : * Ն՛ե յան-
ցեալ ազգան՝ թոյլ եհ ամ հեթանոսաց
16 գնալ ՚ի ճանապարհս իւրեանց : * և տա-
կաւն ոչ եթէ առանց վկայութե՛ ընդն
եթող՝ բարերարութե՛ն տալ յերկնից
ձեզ անձրեւս՝ և ժամանակս պտղաբերս ,
լնուլ կերակրովք և ուրախութե՛ զսիրտս
17 ձեր : * Ն՛ե զայս ասացեալ՝ հազիւ լռե-

ցուցանէին զժողովուրդսն՝ ի չզոհելոյ
նոցա · այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս ։
ԳԳ * Իբր ի չորեքին նոցա և յոսկացանել՝ եկին 18
հասին յանտիոքէ և յիկոնիէ հրեայք ·
և՝ ի վիճել նոցա համարձակութիւն՝ պատե-
ցին զժողովուրդսն՝ ի քարս կալ՝ ի նոցա
նէ , և ասէին՝ թէ ոչինչ ձշմարտութիւն ա-
սեն , այլ զայմ ստեն · և քարկոծեալ
զպօղոս՝ քարշեցին արտաքս քան զքա-
ղաքն, և համարեին զնա մեռեալ ։ * Իբր 19
՝ի պատել զնովսա աշակերտացն՝ յա-
րեաւ եմուտ՝ ի քաղաքն · և՝ ի վաղիւ
անդր եել բառնաքաւ հանդերձ՝ ի դեր-
բէ ։ * Աւետարանեալ՝ ի քաղաքին յայն 20
մին՝ և աշակերտեալ զբազումս, դարձան՝ ի
Լիւստրայ՝ և յիկոնիոն՝ և յանտիոքիայ ,
* հաստատեալ զանձինս աշակերտելոցն՝ 21
և մխիթարել կալ հաստատուն՝ ի հա-
ւատսն · և թէ բազում նեղութիւք պարտ է
մեզ մտանել յարքայութիւն այ ։ * Ձեռ- 22
նադրեցին նոցա ըստ եկեղեցւոյ երիցունս ·
աղօթս արարեալ՝ հանդերձ պահօք ,
յանձն արարին զնոսա տն՝ յոր հաւատա
ցեալն էին ։ * Իբր չորեալ ընդ պիսիդս՝ 23
եկին՝ ի պամփիլեայ · * և խօսեցեալ 24
՝ի պերգէ զբանն տն , իջին յատալիայ ։
* Իբր տնտի նաւարկեալ՝ գնացին յան- 25
տիոք , ուստի էին յանձն արարեալ շնոր-
հացն այ՝ ի գործն զոր կատարեցին ։
* Իկեալ և ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատ- 26

ԳՈՐԾՔ ԱՌ ԱՔԵԼՈՑ։

մեցին որչափ արար ընդ նոսա . և զի եբաց հեթանոսաց դուռն հաւատոց ։

27 * Ե ջրկին ժամանակս ոչ սակաւ ընդ աշակերտսն ։

ԿԳ ԳԼ. ԺԱ։

1 Լսեն ամենք ի՛ջեալ ի հրեաստանէ՝ ո՛ւ ասացանէին զեղբարս . եթէ ոչ թլփ փառիք ըստ օրինացն մովսէսի՝ ոչ կարէք 2 ապրիլ ։ * Լս՛ի լինել ոչ սակաւ հա

ԴԴ

կառակութիւն և խնդրոյ՝ պօղոսի և բարնաբայ ընդ նմա , եդին զի ելանել պօղոսի և բարնաբայ և ոմանց ի նոցանէ՝ առ առաքեալսն և երիցունս յերկմտվ խընդրոյն այնորիկ ։ 3 * Ա՛ոքա յուղարկեալք յեկեղեցւոյն , շրջեցան ընդ փիւնիկէ ։ և նոր. սամարիայ պատմեին զդարձն հեթա

ռաջնոց ի միջի ձերում ընարեաց Աստ ըն-
րանով իմով լսել հեթանոսաց բանին
8 աւետարանին, և հաւատալ։ * Եւ սրտ-
տուգէան Աստ վկայեաց նոցա, տալով նոցա
9 Հոգին սուրբ ոյնպէս և մեզ։ * և ոչինչ ընդ-
րուեցի արարք ի մէջ նոցա և մեր, հաւա-
10 տովք սրբեալ զսիրտս նոցա։ * Արդ ընդէր
փորձէք զԱստ, դնել լուծ ի վրայ աղա-
նոցի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր
11 և ոչ մեք կարացաք բառնալ։ * Այլ
շնորհօքն Տեառն Յիսուսի քրիստոսի հաւա-
12 տալ, զրկրինակ և նոքա։ * Ռեաց Աստ
ժողովուրդն, և լսէին բառնաբայ և պո-
ղոսի պատմելոյն, որչափ արար Աստ նոր-
շանս և արուեստս ի հեթանոսս ի ձեռս
նոցա։

ԴԵ 13 * Եւ յետ լռելոյն նոցա պատասխանի ետ
յակոբոս և ասէ, արք եղբարք լուար-
14 րուք ինձ։ * Սիմեոն պատմեաց որպէս
յառաջագոյն Աստ այց արար առնուլ ժո-
ղովուրդ ի հեթանոսաց անուան իւրոյ։
15 * Եւ ընդ սմին վկայեցին բանք մարգարէիցն,
16 որպէս գրեալ է։ * Յետ այսորիկ դարձ-
ցայց և շինեցից զխորհրդան դաւթի զան-
կեալն, և զկործանեալսն նր վերստին
17 շինեցից և կանգնեցից զնա։ * որպէս զի
ինդրեսցին մնացորդք մարդկան զտէր,
և ամ հեթանոսք յորոց վր կոչեցեալ է
անուն իմ, ասէ տր, որ առնէ զայս Աստ
18 * յայտնի է ի յաւիտեանից, (Աստ գործ-

19 իւր։) * Ա որ որ և ես իրաւունս հա-
մարիմ, մի՛ նեղել զայնոսիկ՝ ոչ ի հե-
20 թանոսացն դառնան առ ՅԾ։ * Ա.յլ
տալ Թուղթ առ նոս, խորշել ի կերակ
ուց կռոց՝ և ի պոռնկութենէ և ի մեռե-
21 լոտւոյ՝ և յարենէ։ * Օ ի մովսէս յաղ
գացն առաջնոց ՚ի քաղաքաց զքարոզիչսն
իւր ունի ի ժողովն ըստ ամէնաշաբաթուց
22 ընթերցեալ։ * Ապա ժամ հաճոյ Թուե
ցաւ առաքելոցն և երիցանցն ամ եկե
ղեցեացն, արս ընտրեալս ի նոցանէ առա
քել յանտիոք ընդ պօղոսի և ընդ բառ
նաբայ, զյուդա՝ զկոչեցեալն բարսաբաս,
23 և զսիղա՝ արս գլխաւորս։ * գրեալ առ
եղբարս ի ձեռն նոցա զայս ինչ։ Ա.ռա
քեալք և երիցունք և եղբարքը, յանտիոք
և ի սիւրիա և ի կիւղեկիայ եղբարցդ՝
24 որ ի հեթանոսացդ էք, ողջոյն։ * Ա.նդ
զի լուաք՝ թէ ոմանք իբրև ի մէնջ
խռովեցուցին զձեզ բանիւք, խախտել
զանձինս ձեր։ ասեն թլփատել և պա
հել զօրէնսն՝ որոց ոչ հրամայեցաք։
25 * Հաճոյ Թուեցաւ մեզ միաբան ժողո
վեցեալս, արս ընտրեալս յղել առ ձեզ ընդ
սիրելիս մեր՝ ընդ բառնաբայ և ընդ պօղո
26 սի։ * արք՝ որք մատնեցին զանձինս իւ
րեանց վասն անուան տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի։
27 * Ա.րդ՝ առաքեցաք զյուդա և զսիղա։
28 և նոքա ի բանից զնոյն պատմել։ * Օ ի
հաճոյ Թուեցաւ հոգւոյն սրբոյ և մեզ,

մի՛ ինչ աւելի բերեն դնել ձեզ • բայց
միայն ի կարևորացս յայսոցիկ * ի բաց 29
կալ, ի զոհելոյ կռոց՝ և յարենէ՝ և ի
հեղձուցելոյ՝ և ի պոռնկութենէ • յորոց
պահեալ զանձինս բարւոք գործէք ։ ողջ
լերուք ։ * Եւ նոքա արձակեալք՝ ի քէն 30
յանախոք, և ժողովեալ զժողովուրդն՝
եռաւն զթուղթն ։ * Եւ ընթերցեալ՝ ու- 31
րախ եղեն ի վր միխիթարութենն ։ * Յու- 32
դա և շիղա, զի և նոքա մարգարէք էին՝
բանիւք բազմօք միխիթարեցին զեղբարս՝
և հաստատեցին ։ * Եւ եղեալ անդ ժա- 33
մանակ՝ արձակեցան խաղաղութիւք յեղ
բարց առ առաքեալսն ։ * Եւ հաճոյ 34
թուեցաւ շիղայի մնալ անդ էն ։ * Եւայց 35
պօղոս և բառնաբաս շրջէին յանախոք,
ուսուցանել և աւետարանել՝ և այլովք
բազմօք՝ զբանն տէն ։
դ * Ասէ ցեսո աւուրց ինչ ասէ պօղոս ցբառ- 36
նաբաս • դարձցուք և շրջեսցուք զեղ
բարսք՝ ըստ որ քարոզեցաք յորս քարոզե-
ցաք զբանն տէն՝ թէ ոյր ունիցին ։ * Եւ բառ- 37
նաբաս կամէր առնուլ և զյովհաննէս
զկոչեցեալն մարկոս • * բայց պօղոս աղա- 38
չէր՝ թէ զմեկնեալն ի նոցանէ ի պամ
փիւլիայ, և զչերկեալն ընդ նա ի գործն,
մի՛ առնուլ ընդ ինքեան ։ * Եւ եղև գրժ 39
առաքի՝ մինչև մեկնել նոցա ի միմեանց,
բառնաբաս առնուլ զմարկոս՝ նաւել ի
կիպրոս ։ * Եւ պօղոսի ընտրեալ զշիղա՝ 40

եւ, յանձն արարեալ ընդհատցն այ՝ յեղ
41 բարց անտի ։ * Եւ շրջէր ի կողմանս ա-
ռաջս եւ կխլեկացուց , և հաստատէր
զեկեղեցիսն ։

ԳԼՈՒԽ Ի.Օ.

1 Այնմ եհաս ի դերբէ եւ ի լիւստրա ։ և
ահա աշակերտ ոմն էր անդ՝ անուն
տիմոթէոս , որդի կնոջ հրեի հաւատա-
2 ցելոյ՝ և հօր հեթանոսի ։ * Որ վկայեալ
էր ի լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղ-
3 բարց ։ * Զսա կամեցաւ պօղոս ընդ իւր
առնել . և առեալ թլփատեաց զնա վասն
հրէիցն , որ էին ի տեղիսն յայնոսիկ .
քանզի գիտէին ամենեքին զհայրն նո՝ թէ
4 հեթանոս էր ։ * Երբեմն անցանէին ընդ-
քաղաքսն՝ աւանդէին նոցա պահել զհրա-
մանան պատուիրեալս յառաքելոցն և
5 յերիցանցն՝ որ յԵրուսաղէմ ։ * Եւ եկեղեցիքն
հաստատէին ի հաւատս , և յաւելուին
ի թիւն հանապազօր ։
6 * Եւ շրջեցան ընդ փռիւգիա և ընդ կող ԴԵ
մանս գաղատացւոց , արգելեալք ի հոգ-
7 ւոյն սրբոյ խօսել զբանն յասիա ։ * Եկեալ առ միւսիա՝ թէ ևս
եկեալ առ միւսեաւ՝ թէ ևս
թալ ի բիւթանիա , և ոչ համարձա-
8 կեաց նոցա հոգին յիսուի ։ * Եւ անցեալ ընդ
9 միւսիա՝ իջին ի տրովադա ։ * Եւ տե-
սիլ երևեցաւ ի գիշերին պօղոսի . այր
ոմն մակեդոնացի կայր , աղաչէր զնա՝ և

և ասէր ։ անցեալ ՚ի մակեդոնիա՝ օգ-
նեացես մեզ ։ Եւ իբրև զտեսիլն ետես , 10
վաղվաղակի խնդրեցաք ելանել ՚ի մա-
կեդոնիա ։ տեղեկացեալք՝ թէ հրա-
ւիրեաց զմեզ ՚ուր աւետարանել նոցա ։
* Եւ ելեալ ՚ի տրովադայ՝ դէպ ուղիղ 11
գնացաք ՚ի սամոթրակէ , և ՚ի վաղիւ
անդր ՚ի նոր քաղաք ։ * և անտի ՚ի փի- 12
լիպպոս , որ է առաջին վիճակ՝ մակե-
դոնիացւոց քաղաք՝ կողոնիա եւ անդ
՚ի քաղաքին դադարեալ մեր աւուրս ինչ ,
* յաւուրն շաբաթու ելաք արտաքոյ քա- 13
ղաքին առ գետափն՝ ուր համարէր աղո-
թիս մատուցանել ։ և նստեալ խօսեաք
ընդ ժողովեալ կանայսն ։ * Եւ կին ոմն 14
անուն լիդիա ծիրանավաճառ՝ ՚ի թիւա-
տիր քաղաքէ՝ երկիւղած ՚Յն՝ լուաւ ։
զորոյ ՚ուր խակ եբաց զսիրտն անսալ խօ-
սիցն պօղոսի ։ * Եւ իբրև մկրտեցաւ 15
ինքն և տունն իւր , աղաչէր և ասէր ։ Է-
թէ համարիցիք զիս հաւատացեալ ՚ին ,
մտեալ ՚ի տունն իմ՝ ապերժէք ։ և բըռ-
նադատեաց տարաւ զմեզ ։ * Եւ եղև 16
մինչ երթայաք մեք յաղօթս , պատահ-
եաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր ոգի
հարցուկ ։ որ շահս բազմս տայր տերանց
իւրոց՝ մոգելովն ։ * ՙայ զհետ եղեալ պօ- 17
ղոսի և մեզ՝ աղաղակէր և ասէր ։ այսք
այս՝ ծառայք ՚ին բարձրելոյ են , որ պատ-
մեն ձեզ զճանապարհս փրկուե ։ * և 18

զայս առնէր ի բազումս ուրս։ ՚Ո զորս
ցեալ պօղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայսն ։
պատուիրեմ քեզ յանուն յիսի քսի, եւ
19 ի դմանէ ։ և ել ի նմին ժամու ։ * Ի-
րև տեսին տեարքն նր՝ եթէ հատաւ յոյս
շահի նց, առեալ զպօղոս և զչիղաս՝ ձգե-
20 ցին ի հրապարակ առ իշխանսն ։ * Ի-
ած եալ զնս առ զօրապետսն՝ ասէին ։
արբս այս խռովեցուցանեն զքաղաքս
21 մեր ։ ինքեանք հրեայք են ։ * և պատմեն
մեզ օրէնս՝ զոր չէ արժան մեզ ընդունել
և ոչ առնել ։ զն հռովմայեցիք եմք ։
22 * Ի-ա կուտեցաւ ամբոխն ի վր նց ։ և
զօրապետքն պատառեցին զհանդերձս
իւրեանց ։ հրամայեցին գան հարկանել ։
23 * և բազում վէրս եդեալ ի վր նց՝ արկին
ի բանտ ։ պատուիրեցին բանտապետին
24 զգուշաւք պահել զնս ։ * Ոյց առեալ
զայսպիսի պատուէր՝ արկ զնս ի ներքին
բանսն ։ և զոտս նց ամրացոյց ի կոճեղս ։
25 * Ի- ի մէջ գիշերոյն պօղոս և շիղաս
կային յաղօթս՝ և օրհնէին զած ։ և ուն-
26 կըն դնէին նց կալանաւորքն ։ * Ի- ե-
ղև յանկարծակի շարժումն մեծ՝ մինչև
ի շարժել հիմանց բանտին ։ և բացան
անդրէն դրունքն ամ, և ամքն կապանք
27 լուծան ։ * Ոյր զարթեաւ բանտապե-
տն՝ և եռես բացեալ զդուրս բանտին,
ձգեաց զսուսեր՝ և կամէր երթալ զնս-
րովքն։ կարծէր փախուցեալ զկապեալսն։

28 * Եւ գոչեաց ՚ի ձայն մեծ պօղոս՝ և ա-
նէ ։ մի՛ ինչ գործեր ընդ անձն քո չար ,
29 քանզի ամենեքեան աստ եմք ։ * Խնդրեաց
լոյս՝ և դիմեաց ՚ի ներքս ։ և զահի հա-
րեալ անկաւ առաջի պօղոսի և ՚ի հղկայի ։
30 * և ածեալ զնա արտաքս՝ ասէ ։ տեա՛ր՝
ո՞ր ինչ պարտ է ինձ առնել՝ զի ապրեցայց ։
31 * Եւ նոքա ասեն ։ հաւատա՛ ՚ի տէր յի-
սուս , և ապրեացիս դու՝ և ամ տունն քո ։
32 * Եւ խօսեցան նմա զբանն տէն՝ և ամե-
33 նեցուն որ էին ՚ի տան նո՛ր ։ Եւ առեալ
զնա ՚ի նմին ժամու գիշերուայն՝ լուաց ՚ի
վիրաց անտի ։ և մկրտեցաւ ինքն և իւր-
քին ամենեքեան անդէն վաղվաղակի ։
34 * Եւ ածեալ զնա ՚ի տուն իւր , եդ առա
ջի նոցա սեղան ։ և ուրախ եղև ամ տամբն
35 հաւատացեալ յաստ ։ * Եւ իբրև այգ
եղև՝ առաքեցին զօրագլուխքն զնուճի-
բականն , և ասեն , արձակեա զարտա զայ-
36 դսիկ ։ * Եւ պատմեաց բանտապետն
զբանն՝ պօղոսի , եթէ առաքեցին զօ-
րագլուխքն զի արձակիցիք ։ արդ ելէք՝
37 և երթայք խաղաղութե՛ ։ * Իսկ պօղոս
ասէ ցնա ։ զան հարեալ զմեզ հրապա-
րակաւ՝ առ անմեղս հռովմայեցիս ար-
կին ՚ի բանտ , և արդ լռելեայն հանեն
զմեզ ։ ո՛չ այդպէս , այլ եկեսցեն ին-
38 քեանք իսկ հանցեն զմե՛զ ։ * Եւ պատ-
մեցին զօրագլխացն նուճիրակքն զբանն ։
զահի վարան իբրև լուան՝ թէ հռովմայե

39 ցիւք են . և եկեալ աղաչեցին զնա : * Եւ
իբրև հանին , աղաչէին գնալ ՚ի քաղաք
40 քէն : * Եւ հեղեալ ՚ի բանտէն՝ մտին առ
Լիւդիա . և տեսեալ զեղբարս՝ մխիթա-
րեցին զնոսա , և գնացին :

ԿԻ : ԺԱ :

1 Եւ շրջեալ ընդ ամփիպողիս և ընդ ապո- ԵԿ
ղոնիա , եկին ՚ի Թեսաղոնիկէ , ուր
2 էր ժողովուրդ հրէից : * Եւ ըստ սովո-
րութեան պօղոս եմուտ առ նո՛ս , և՚ի շա-
բաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա ՚ի գրոց :
3 * բանայր՝ և դնէր առաջի , եթէ պարտ
էր քրիստոս չարչարիլ և յառնել ՚ի մեռելոց .
և թէ նա՛ է քրիստոս յի՛սուս զոր ես պատմեմ
4 ձեզ : * Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ հաւանե-
ցան , և վիճակեցան պօղոսի և շիղայի .
բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց էր բազ-
մութի յոյժ , և՚ի կանանց գլխաւորաց
5 ոչ սակաւք : * Եւ նախանձեցան հրէայքն ,
և առեալ արս ոմանս գռեհիկս անօրէնս՝
ամբոխս արարեալ խառնվեցին զքաղաքն .
և կուտեալ առ տապարանն յասոնէ ի ,
խնդրեցին զնոսա ածել ՚ի հրապարակ :
6 * Եւ իբրև ոչ գտին զնա , քարշէին զյա-
սոնէ և զոմանս եղբարս առ քաղաքա-
պետան . գոռայք բարձեալ՝ թէ որք զաշ-
խարհս խառնվեցին՝ առքա և այսր հասին .
7 * զորս ընկալեալ է յասոնէ ի . և սորա
ամենքն հակառակ հրամանացն կայսեր .

գործեն • Թագաւոր զոմն ասեն զյն ։
8 * Եւ խռովեցուցին զժողովուրդսն և
9 զքահանայապետսն, որ լսէին զայս ։ * Եւ
առեալ երիսխաւորսն՝ առ՚ի յատակ՚
10 նայ և յայլոցն՝ արձակեցին զնա ։ * Ասաց
եղբարք վաղվաղակի գիշերոյն յուղարկեցին զպօղոս և զշիղայ՚ի բերիա • որք
իբրև հասին անդր՝ՙի ժողովուրդն հրեից
11 գնացին ։ * Ո՚ի սորա էին ազնուականա
գոյնք՝ քան որ՚ի Թեսաղոնիկէացին • որք
ընկալան զբանն ամ յօժարութեբ • հա՚
նապազ քննէին զգիրս , եթէ իցէ այս
12 այսպէս ։ * Եւ բազումք՚ի նոցանէ հաւա
տացին • և՚ի յունաց կանանց զգաստից՝
13 և յարանց՝ ոչ սակաւք ։ * Ասաց իբրև
գիտացին՝ որ՚ի Թեսաղոնիկէ հրեայքն
էին , եթէ և՚ի բերիայ պատմեցաւ՚ի
պօղոսէ բանն ամ , եկին և անդր՝ շարժել և խռովեցուցանել զժողովուրդսն ։
14 * Յայնժամ վաղվաղակի զպօղոս առա
քեցին եղբարքն գնալ մինչև՚ի ծովեզր •
և մնացին շիղա և տիմոթէոս անդէն ։
15 * Եւ որք առնէին զպօղոս , առին զնա
մինչև յաթէնս • և առեալ պատուէր՚ի
նմանէ առ շիղա և տիմոթէոս , զի վաղ
վաղակի եկեսցեն առ նա • և գնացին ։
ԵՒ 16 * Եւ յաթէնս՚ի մնալ նոցա պօղոսի , զայ
րանայր հոգի նր՚ի նմա • զի տեսանէր՚ի
17 քաղաքն զբազմութիւն ։ * Եւ խօսէր
՚ի ժողովրդեանն ևս հրեայս և ևս պաշտօ

Նեայան՝ և՛ի հրապարակն զամ օր՝ ո-
18 րոց և պատահէին ։ * Մանք յեպիկուր-
եանցն , և՛ի ստոյիկեանց փիլիսոփայից
հակառակէին ընդ նմա . և ոմանք ասէին ,
զի՞նչ կամիցի սերմանաբաղձս այս խօսել .
իսկ այլք , թէ օտարոտի իմն դիւց թուի
պատմիչ լինելոյ . քանզի զյն և զյարու-
19 թիւն աւետարանէր ։ * Եւ առեալ զնա
ածին յարիսպագոսն , և ասէին . կարաս
ցուք իմանալ՝ թէ զի՞նչ է նոր վարդա-
20 պետութիւդ՝ որ ի քէն պատմի ։ * օտա-
րացուցիչ իմն բերես ի լսելիս մեր . կա-
միմք գիտել՝ թէ զի՞նչ կամիցի այս լի-
21 նել ։ * Ո՛չ ամենացունք ամենեքեան՝ և
եկեղն օտարք ոչ յայլ ինչ պարապէին ,
բայց ասել ինչ կամ լսել նորագոյնս ։
22 * Կայաց պօղոս ի մէջ արիսպագեին՝ և
ասէ . արք ամենացունք , ըստ ամենայն իբրև
23 պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ ։ * Քան
զի շրջեալ և առեալ զպաշտամունս ձեր ,
գտի բագին մի՝ յորում գրեալ էր , ան-
ծանօթի աստ . զոր դուք յանծանօթս
24 պաշտէք , ես զնոյն պատմեմ ձեզ ։ * Աս-
որ արար զաշխարհս և զամենայն որ ի նմա ,
նա երկինից և երկրի է տէր . ոչ ի ձեռա-
25 գործ տաճարս բնակէ , * և ոչ ի ձե-
ռաց մարդկան պաշտի իբրև կարօտ ի-
նչիք . նա տայ ամենայնի կեանս և շունչ և զա-
26 մենայն ինչ ։ * Արար ի միոջէ արիւնէ
զամենազգս մարդկան՝ բնակեալ ի վերայ
երեսաց

ամ երեսաց երկրի։ Հաստատեաց կաղ-
գեալ ժամանակս և սահմանագրութիւն
բնակուեն նոցա խնդրել զԱծ։ * զի թէրևս 27
զննիցեն զնա՝ և գտանիցեն, նա և ոչ
հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր ումեքէ ի
մէնջ։ * Ոչ ի նովաւ կեանք և շարժիմք 28
և եմք, ոյք և ումանք ի ձերոց ճարտարաց
ասացին, Թէ նոր և ազգ իսկ եմք։ * Այս 29
արդ՝ որովհետև ազգ եմք Աստ, ոչ պար-
տիմք համարել ոսկւոյ՝ կամ արծաթոյ՝
կամ քարի, որ ի ճարտարուէ և ի խմնա-
մարդոյ գանգակեալ իցէ՝ զԱծականն
լինել նմանօղ։ * Այլ զժամանակս ան 30
գիտութեան անտես արարեալ Աստ, արդ
այս պատուիրէ մարդկան՝ ամ ուստեք
ապաշխարել։ * Վասնզի հաստատեաց 31
օր, յորում պարտ է դատել զաշխարհս
արդարութեաբ, ի ձեռն առն որով սահ
մանեաց տալ հաւատս ամենեցուն՝ յա-
րուցեալ զնա ի մեռելոց։ * Եւքրև լուան 32
զյարուցիլն ի մեռելոց, ոմանք ծաղր առ-
նէին. և կէսքն առէին լուիցուք ի քէն վա-
յդ արիկ միւսանգամ։ * Այսպէս այս 33
ոյս ել գնաց ի միջոց նոցա։ * Այլ ոմանք 34
արք անկաալք ի նմա, հաւատացին. ընդ-
որս էր և Դիոնէսիոս արիսպագացի, և
կին ոմն անուն Դամարիս՝ և այլք ընդ
նոսա։

ԳԼ· ԺԲ·

1 Յետ այսորիկ մեկնեալ պօղոսի յաթէ
2 նացեաց անտի՝ եկին ի կորնթոս · * և
եգիտ հրէայ ոմն անուն ակիւղաս՝ յազ
գէն պոնտացի, այն ինչ եկեալ յիտալ
լիայ · և զպրիսկիլլա կին նր, վասն հրա
մանին կղօդեայ՝ որոշել զամ հրէայս ի
3 հռովմայ · և յարեցաւ ի նոս : * Եւ վա
ղն համարուճեաւ էր, եղէ առ նոսա՝ և
գործէր · քանզի էին խորանակարք այ
4 ուճեաւիւ : * Եւ խօսէր ի ժողովրդեանն
ըստ ամ շաբաթուց, և հաւանեցուցանէր
5 զՀրէայս և զՀեթանոսս : * Իբրև իջին
ի մակեդոնիա՝ շիղղ և տիմոթէոս ,
սահիպէր հոգւովն պօղոս դնել վկայուի
6 հրեից՝ թէ յս է քրս : Եւ ընդդեմ
դառնալ նոցա՝ և ի հայհոյել, թօթա
փեաց զձորձս՝ և ասէ ցնս · արիւն ձեր ի
գլուխս ձեր , քաւեալ եմ ես · յայսմ
7 հետէ ի հեթանոսս երթամ : * Եւ գը
նացեալ անտի եմուտ ի տուն ուրումն ,
որում անուն էր տիտոս յուստոս պաշ
տօնեայ ացի · որոյ ապարանքն էին մերձ
8 ի ժողովեարն : * Կրիսպոս ժողովրդա
պետ հաւատաց ի տր տմամբ իւրով՝
և բազմաց ի կորնթացւոցն լսեալ՝ հա
9 ւատացին և մկրտեցան : * Եւ ասէ տր
ի գիշերին տեսլեամբ ցպօղոս · մի՛ երկնչ
10 չեր՝ այլ խօսեաց՝ և մի՛ լռեր · * քանզի

ես ընդ-քեզ եմ, և ոչք ընդդեմ դարձի
քո՝ի չարչարել զքեզ։ Քեզ ժողովուրդ
11 ի իմ բազում՝ ի քաղաք իս յայսմիկ։ * Այս
նատաւ անդ տարի մի և ամիսս վեց՝ ու
սուցանել նոցա զբանն Աստուծոյ։
12 * Ելն գաղիոնաս փոխանակաւ Բդեշ
խին աթոյեցւոց, յարեան միաբան հրե
այքն ի վերայ պօղոսի, և ածին զնա յա
13 տեան։ * և ասէին, Եթէ արտաքոյ օրի
նաց պատրէ սա զմարդիկ պաշտել զաստ
14 * Այս իբրև մերձ էր պօղոս բանալ զբե
րան իւր, ասէ գաղիոնն ցհրէայսն։ Ե
թէ էր ինչ անիրաւութիւն կամ խարդա
խութիւն չարեաց՝ ով հրէայք, ի դէպ էր
15 ինձ անսալ ձեզ։ * Այլ եթէ խնդիրք
ինչ են վասն բանի և անուանց և օրինաց
ձերոց, տեսէք ձեզէն։ քանզի դատաւոր
16 այդպիսի իրաց չկամիմ լինել։ * Այս
17 մերժեաց զնոսա յատենէ անտի։ * Այս ա
ռեալ ամենեցուն յունացն զսոսթենէս
ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի ա
տենին։ և ոչինչ զայնմանէ գաղիոնի
18 փոյթ լինէր։ * Այլ պօղոսի տակաւին
ծնացեալ աւուրս բազումս յերկարոյց հրա
ժարեալ՝ նաւէր յայտնին։ և ընդ նմա պրիս
կիլղա և ակիւղաս, փոքրուել զլուխս ի կէն
քրոյ, քանզի ուխտադիր էր։ * Այս հա
19 սեալ յեփեսոս՝ զնա եթող անդ, և ինքն
մտեալ ի ժողովուրդն խօսէր ընդ հրէայսն։
20 * Այս աղաչեցին զնա՝ բազում ժամանակս

21 լինել անդ. և ոչ առ յանձն. * այլ
հրաժարեաց ի նոցանէ, և ասէ. դար-
ձեալ շրջեցայց առ ձեզ այ կամաք. ամէ-
22 բարձաւ յեդեսեայ, * և իջեալ ի կե-
սարիայ՝ ել և եառ ողջոյն եկեղեցւոյն։
23 Եւ եղեալ անդ ժամա-
նակ ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ գա-
ղատացւոց աշխարհն և ընդ փռիւգիայ,
հաստատել զամենեսեան աշակերտեալան։
24 * Էր այր ոմն ասպղէս անուն՝ աղեքսանդ-
րացի յազգէ, այր ճարտարաբան, եկն
եհաս յեփեսոս. զօրաւոր էր գրովք։
25 * Սա էր տեղեկացեալ ճանապարհին
տեառն, և եռացեր հոգւովն. խօսէր՝ և ուսու-
ցանէր ճշմարտութեամբ զսնոսա. գիտէր միայն
26 զմկրտութիւնն յովհաննու։ * Սա սկսաւ
համարձակել ի ժողովրդեանն։ և լուա-
եալ ի նմանէ ակիւղաս և պրիսկիլլայ,
առին զնա առ իւրեանս, և ճշմարտա-
գոյնս պատմեցին նմա զճանապարհն այ։
27 * Եւ երբեմն կամեցաւ նա գնալ յաքայիա,
յօժարեալ եղբարքն՝ գրեցին առ աշա-
կերտան ընդունել զնա։ որ իբրև եհաս
անդր՝ բազում նպաստ լինէր հաւատա-
28 ցելոցն՝ ի ձեռն շնորհացն։ * Զանգի սրն
դագանն զհրեայսն յանդիմանէր հրա-
պարակաւ. ցուցանել գրովք՝ եթէ քրիս-
տոս յիսուս։

ԳԼ. ԺԱ.

Եբ

1 Եւ եղև մինչ դեռ ապաղան ՚ի կորնթ-
թոս էր , պօղոսի շրջեալ զվերին
կողմամբքն՝ և իջեալ յեփեսոս , և գը-
տեալ զոմանս զաշակերտս , * ասէ ցնո-
2 ԵՒթէ հոգի սուրբ ընկալարիք ՚ի հաւա-
տալն ։ Նոքա ասեն ցնա • այլ և ոչ թէ
3 հոգի սբ գոյցէ՝ լուեալ է մեր ։ * Եւ
ասէ , իսկ յի՞նչ մկրտեցարուք ։ Նոքա ա-
4 սեն • ՚ի յովհաննու մկրտութենէն ։ * Եւ
ասէ պօղոս • յովհաննէս մկրտեաց մկրը-
տութի ապաչխարութե՛ ամ ժողովրդեանն •
և ասէր , զի որ գալոցն է յետ նը՝ ՚ի նա
հաւատասցեն • այսինքն է՝ ՚ի յս քս ։
5 * Եւ իբրև լուան , մկրտեցան յանուն
6 տն յսի ։ * և ՚ի դնել ՚ի վր նց պօղոսի
ձեռն , եկն հոգին սբ ՚ի վր նց • խօսէին
7 լեզուս՝ և մարգարէ անային ։ * Եւ էին
ամենեքեան արք իբրև երկոտասան ։
8 * Եւ մտեալ ՚ի ժողովուրդն՝ համարձա
կէր ամիսս երիս • խօսէր և հաւանեցու-
9 ցանէր վն արքայութե՛ն ասլ ։ * Իբրև ո-
մանք խստանային՝ և ընդեմ դառնային
բամբասել զճանապարհն առաջի բազ
մութե՛ն , մեկնեալ ՚ի նոցանէ որոշեաց
դաշակերտսն • հանապազօր խօսէր ՚ի դի
10 տանին տիւրաննեայ ուրուա՛ն ։ * Եւ այս
եղև տեւեալ ամ ի , մինչև ամ բնակչացն
ասիացւոց լսել զբանն տն՝ հրէից և հե-

11 Թանասաց։ * Այլ զօրութիւն ոչ սակաւս
12 առնէր ձեռն պողպ։ * Մինչ զի
և՝ի հիւանդս տանել՝ ի քրտանէ նորա
թաշկինակս կամ վարշամակս, և մեր-
ժել՝ի նոցանէ ախտիցն, և այսոց չա-
13 րաց ելանել։ * Յանդգնեցան ոմանք և
՝ի շրջող հրէից՝ որ երդմնեցուցիչքն
էին, անուանեալ՝ի վր այնոցիկ որ ու-
նէին այսա չարս, զանուն տէր յիսի, և ա-
սէին, երդմնեցուցանեմ զձեզ՝ի յի՝ զոր
14 պօղոս քարոզէ։ * Էին ուրուք սկևեայ
հրէի քահանայապետի եօթն որդիք, որ
15 զայս առնէին։ * Պատասխանի եաս այն
չար՝ և ասէ ցնա, զիս գիտեմ և զպօղոս
16 ճանաչեմ, բայց դուք ո՞վ էք։ * Այլ վա
զեաց այրն յորում էր այն չար, ըմբռն-
նեալ զերկոսեան յաղթահարեաց զնա,
մինչև մերկս և վիրաւորս փախչել՝ի տա
17 նէ անտի։ * Այս յայտնի եղև ամ-
հրէից և հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին
յեփեսոս, և անկաւ երկիւղ յամենե-
սեան՝ի նա, և մեծանայր անուն տէր յի-
18 սի։ * Այլ բազումք՝ի հաւատացելոցն
գային և խոստովան լինէին՝ և պատմէին
19 գործս իւրեանց։ * Այլ բազումք՝ի կա
խարդասարացն բերին զգիրսն, այրէին
առաջի ամենեցուն, և համարեցան զգ
գինս նոցա՝ և գտանէին արծաթոյ բիւրա
20 հինգ։ * Այսպէս բանն տէր աճէր՝ և
զօրանայր։

21 * Եւ իբրև կատարեցաւ այս, եդ պողոս
'ի մտի չորջել ընդ մակեդոնիա և ընդ ա-
քայիա՝ և գալ յեհ. ասե, եթէ յետ
երթալոյն իմ անդր, պարտ է ինձ և հռո-
22 մայ տեսանել: * Առաքեաց 'ի մակե-
դոնիա երկուս 'ի պաշտօնեից իւրոց զ
տիմոթէոս և զերաստոս, և ինքն մնաց
23 ժամանակ ինչ յասիայ: * Եւ եղև 'ի
ժամանակին յայնմիկ խռովութիւն ոչ սա-
24 կաւ ի վերայ ճանապարհին: * Եւ
ոմն անուն՝ արծաթագործ, դո-
ղծէր մեհեանս արծաթիս արտեմի դի-
և տայր ճարտարացն լինել ոչ սակաւ
25 շահ· * որ ժողովեաց իակ զձեռագիսս
արուեստին, և ասէ· ա՛րք՝ դուք ձեզէն
իակ գիտէք, զի յայսմ գործոյ է շահ
26 մեզ: * Եւ տեսանէք և լսէք՝ եթէ՝ ոչ
միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ զամ
իակ ասիացւոց՝ պողոս այս հաւանեցու-
ցեալ շրջեաց բազում ժողով՝ ասել թէ
27 ոչ են աստուածք՝ ձեռագործք: * Եւ
ոչ միայն այս ձգնէ զմեր կողմնս գալ 'ի
յանդիմանութիւն, այլ և զմեծին այ ար-
տեմեայ զմեհենանն յոչնչ համարել·
նաև քակելոց և իցէ մեծութիւն նր, զոր
28 ամ ասիա՝ և տիեզերք պաշտեն: * Եւ
զայս իբրև լուան, լի եղեն բարկութ·
ազաղակէին և ասէին, մեծ է արտեմիս
29 եփեսացւոց: * Եւ լցաւ քաղաքն խռո-
վութ· դիմեցին առ հնարկ 'ի թեատրոնն,

յափշտակէին զգայիս և զարհաւաս-
քոս մակեդոնացի՝ զուղեկիցն պօղոսի։
30 * Բայց պօղոս իբրև կամեցաւ մտանել
յամբոխն, ոչ թողին զնա աշակերտքն։
31 * Իսկ մանք և յասիապետացն՝ որ էին նորա
բարեկամք, յղէին առ նա՝ և աղաչէին,
32 մի՛ տալ զանձն ի թեատրոնն։ * Ոմանք
այլ ինչ աղաղակէին. զի էր ժողովն նոցա
խռովեալ. և բազումք ի նոցանէ ոչ գիտէին
33 թէ վասն ոյր ժողովեալ էին։ * Եւ յամ-
բոխէն բազմունէ յառաջ կային զաղէք
սանդրոս, և իբրև ածին զնա հրէայքն
յառաջ, աղէքսանդրոս շարժեաց զձեռն՝
և կամէր պատասխանի առնել ամբոխին։
34 * Իբրև գիտացին՝ եթէ այրն հրէայ է,
միաբարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբ-
րև ժամն երկուս աղաղակել, եթէ մեծ
35 է արտեմիս եփեսացւոց։ * Դպրապետն
դադարեցոյց զամբոխն՝ և ասէ. արք ե-
փեսացիք՝ իսկ ո՞ է ի մարդկանէ՝ որ ոչ
գիտէ զեփեսացւոց քաղաքս մեհենա-
զարդ՝ մեծին արտեմեայ դիցն, և դիո-
36 պետեայ։ * և զի այդ այդպէս է անշուշտ՝
ձեզ պարտ է հանդարտել, և մի՛ ինչ
37 յանդգնութիւ դործել։ * Զի բերէք զարտ-
զայդոսիկ այսր, ոչ մեհենապուծս՝
38 և ոչ հայհոյիչս մեր մերոյ։ * Ո՛ւ եթէ
դեմետրիոս և որք ընդ նմա ճարտարք՝ ու
նիցին ինչ ընդդ ումեք բանս, յատենն երթ
թիւեն, և դատաւորք գոն, և ամբաս-

տան լեցին զվիմեանց ։ * Ապա եթէ վե- 39
այլ իրիք խնդ իւր իցէ՝ յօրինաւոր ժո-
ղովն վճռեսցին ։ * Քզեղ և մեզ վիշտ վը- 40
տանգի է ընդ կռուիլս այսր աւուրք՝ ա-
ռանց իրիք յանցանաց լինելոյ · զորմէ
ոչ կարասցուք պատասխանի տալ վասն
ժողովոյս այսորիկ ։ Եւ զայս ասացեալ՝
արձակեաց զժողովն ։

ԿԻ ։ Ի ։

ԵՒ Եւ յետ դադարելոյ ամբոխին՝ կոչեաց 1
պօղոս զաշակերտան և միխիթարեաց·
ողջոյն եաս , և ել գնաց ՚ի մակեդոնիա ։
* Եւ շրջեալ ընդ կողմանան ԸՆ այնոսիկ՝ 2
և միխիթարեալ զնո բանիւք բազմօք , եկն
յհելլադայ ։ * Եւքրև արար անդ ամիսս եր- 3
ուս , եղև նմա դաւ ՚ի հրէիցն , մինչ դեռ
կամէր ելանել յասորիս · խորհուրդ կա-
լաւ դառնալ ընդ մակեդոնիա հայ ։ * Եւ 4
երիայր ԸՆ նմա մինչև յասիայ՝ սոսիպատ
բռս պիռա բերիացի , և՚ի թեսաղոնիկե-
ցւոց՝ արիստարքոս և սեկունդոս՝ և գայ
իոս դերբացի , և տիմոթէոս , և ասիա-
ցիք՝ տիւքիկոս և տրոփիմոս ։ Սոքա յա- 5
ռաջ երիթեալ մնային մեզ ՚ի տրովադայ ։
* Եւ մեք նաւեցաք յետ աւուրցն բա- 6
զարակերաց ՚ի փիլիպպոս՝ և եկաք առ
նոսա ՚ի տրովադա՝ մինչև յաւուրս հինգ ·
անդ դադարեցաք աւուրս եօթներ ։ * Եւ 7
յաւուրն շաբաթուց մինչ դեռ ժողովեալ

հաք քեհանել զՀացն, պօղոս խօսեր ընդ
նն՝ զի գնալոց էր ի վաղիւն անդր։ և եր-
կայնեաց պատմն մինչև ի մէջ գիշերոյն։
8 * և էին լապտերք բազումք ի վերնա-
9 տանն, ուր էաքն ժողովեալ։ * |։ Եւ նըս
տեր ոմն երիտասարդ՝ անուն Եւտիքոս՝
ի վերայ պատուհանին, նիրհեր ի քուն
թանձրութենէ՝ ի խօսելն պօղոսի յաճախ,
ընկղմեալ ի քնոյ անտի՝ անկաւ յերրորդ
դ ատիկոնէն ի վայրս, և բարձաւ մեռեալ։
10 * |։ Եւ իջեալ պօղոս՝ անկաներ վնովա-
ւո նոյնայր զնա ընդ գիրկս՝ և ասէր ցնի՝ խռո
11 վիք, քանզի հոգի սորա ի սմին է։ * |։ Եւ
ելեբեկ զՀացն՝ և ճաշակեաց, և բազում
և խօսեցաւ մինչև յառաւօտս, և ապա
12 ել գնաց։ * |։ Եւ ած-
13 դանի, և մխիթարեցան ոչ սակաւ։ * |։ Եւ
մեք մտեալ ի նաւն՝ ամբարձաք յա
սոյնմ։ անտի առն ունէաք միւսանգամ
առնուլ զպօղոս։ զի այնպէս պատուի
րեալ էր՝ մինչ ինքն զգամնաքաւն երթա
14 լոց էր։ * |։ Եւ երբ դիպեցաւ մեզ ի յա
սոյնմ, առեալ զնա եկաք ի Մատիլենէ։
15 * և անտի նաւեալ՝ ի վաղիւն անդր հա
սաք հանդէպ քիոյ։ և ի միւս օրն հա
սաք ի սամոս։ և ի վաղիւն անդր եկաք
16 ի Միւտոն։ * Օ ի ի մտի եդեալ էր պօ
ղոսի նաւել առ եփեսեաւս, ոչ զի մի՛ ի
ցի նմա ժամանակ ինչ յամել յասիոյ։
քանզի փութայր եթէ հնար ինչ իցէ նմ՝

զօրն պետակոատեից երթալ յԵՓ-
ես։ * Եւ ի մեկնեաւն յլսել յեփեսոս՝ կո- 17
չեաց զերիցուսն եկեղեցւոյն։ * Եւ իբ- 18
րև եկին առ նա, ասէ ցնա. դուք ձեզէն
գիտէք յօրէ յառաջնմէ յորմէ եկի յա
սիա. որպէս ընդ ձեզ զամ ժամանակն
եղէ. * ծառայել տեն տէր խոնարհու թեա 19
և բազում արտասուօք և փորձուքիւք՝ որ
դիպեցան ինձ ի նենգութեաց հրեից։
* Որպէս ոչինչ վանգիտեցի յօգտակա 20
րացն չպատմել ձեզ, և ուսուցանել զձեզ
հրապարակաւ և առանձին. * տալ վկայ- 21
ութիւն հրեից և հեթանոսաց զապաշխա
րութիւն՝ որ առ Աստ, և հաւատոցն որ
ի տէր մեր յիսուս քրս։ * Եւ արդ՝ ահա ես 22
կապեալ հոգւով երթամ յԵՐ. և
որ ինչ անդ ընդ իս անցանելոց իցէ՝ չգի
տեմ։ * Բայց զի հոգին սրբ ըստ քաղաքաց 23
վկայէ ինձ՝ և ասէ, եթէ կապանք և նե
ղութիւնք սպանն քեզ։ * Այլ ոչ իւիք հա- 24
մարիմ զանձն իմ պատուական՝ ոպ կա
տարել զընթացս իմ ուրախութիւն, և զպաշ
տօնն զոր առի ի տեառնէ յիսու՝ վկայ լինել
աւետարանի շնորհացն աստ։ * Եւ արդ՝ 25
ահա ես գիտեմ ես, թէ ոչ ևս տես
ջնիցէք զերեսս իմ դուք ամենե
քեան, յորս շրջեցայ քարոզել զարքայու
թիւն աստ։ * Վասն որոյ վկայութիւն դնեմ 26
ձեզ յաւուր յայսմիկ՝ զի սուրբ եմ յա
րենէ ամենեցուն. * քանզի ոչ խորշեցայ 27

ի

’ի պատմելոյ ձեզ զամենայն կամն Աս։
28 * Ո՛ղջ կացէք անձանց և ամ՛ հօտիդ, յորում զձեզ Հոգին Սբ տեսուչս՝ հո-
վուել զԺողովուրդ Տն , զոր ապրեցոյց
29 արեամբ իւրով։ * Զանգն գիտեմ ես՝ եթէ յետ իմոյ մեկնելոյ՝ գայցեն գայլք
յափշտակօղք ’ի ձեզ , որ ոչ խնայեսք
30 ցհօտն ։ * Եւ ’ի ձէնջ յարիցեն մարդ որք խօսիցին թիւրս , ձգել զաշակերտան
31 զկնի իւրեանց ։ * Արդ արթնիկ արք Թուն կացէք·և յիշեցէք՝ զի զերկեամ մի զցայգ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտաս
ուք օր խրատել զմի մի իւրաքանչիւր ։
32 * Եւ արդ՝ յանձն առնեմ զձեզ Աստ՝ և բանի շնորհաց նր , որ կարօղ է շինել՝
և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ ամե-
33 նայն ։ * Արծաթոյ՝ կամ ոսկւոյ կամ հանդերձից՝
34 ոչ ուրուք ’ի ձէնջ ցանկացայ ։ * Դուք ինք
նին՝ գիտէք՝ զի զպէտսն իմ և որոց ընդ
35 իս՝ պաշտեին ձեռքս այս ։ * Եւ զամ
ինչ ցուցի ձեզ·զի այսպէս պարտ է վաստա
կել՝ և դարմանել զհիւանդս · և յիշել
զբանն Տն թէ , զոր ինքն իսկ ասաց · ընդ
առնելն է մանաւանդ տալ՝ քան առնուլ։
36 * Եւ զայս ըսելն աստց , եդեալ ծունր
37 ամենեքումբք՝ եկաց յաղօթս ։ * Եւ զոր լալուն եղև ամենեցուն ։ և անկեալ զպարանոցսն պօղոսի՝ համբուր
38 ըին զնա ։ * Որմնքէին մանաւանդ ’ի վերայ բանին զոր ասէր , թէ ոչ ևս տես-

սանեղոց են զերեսս նը։ և յուղարկեցին
զնա ի նաւ անդր։

ԳԼՈՒԽ։

ԻԲ

Եւ իբրև եղև ելանել մեզ և մեկնել ի 1
նոցանէ, հանդիպ գնացեալ եկաք ի
կով. և ի վաղիւն անդր ի հուպն, և
անտի ի պատարայ։ * Եւ գտեալ նաւ 2
մի՝ զի երթայր ի փիւնիկէ, և ելեալ ի
նա գնացաք։ * Եւ յայտ եղեալ կիւպ- 3
րեայ՝ թողաք զնա ի ձախակողմն, նաւ
եցաք յասորիս, և իջաք ի տիւրոս.
ընդ անդ էր նաւն թափելոց զբեռինսն։
* Եւ գտեալ զաշակերտան՝ կացաք անդ 4
աւուրս եօթն. որք ասէին ցպօղոս ի ձե-
ռն հոգւոյն՝ մի ելանել յեռիմ։ * Եւ 5
իբրև եղև մեզ կատարել զաւուրսն՝ ե-
լեալ գնացաք, յուղարկեալ զմեզ ամենե-
ցունն հանդերձ կանամբք և որդւովք մին-
չև արտաքոյ քաղաքին. և եդեալ ծունր
առ ծովեզերին՝ կացաք յաղօթս։ * Եւ 6
հրաժարեցաք ի միմեանց՝ և ելաք ի
նաւն. և նորա դարձան յիւրեանց տե-
ղիս։ * Եւ մեր զնաւն առեալ թափեալ ի 7
տիւրոսէ՝ հասաք ի պտողեմայիտա. և
ողջոյն տուեալ եղբարց՝ եղաք օր մի առ
նո։ * Եւ ի վաղիւն անդր ելեալ անտի՝ 8
եկաք ի կեսարիա. և մտեալ յասպա-
րանն փիլիպպոսի աւետարանչի, որ էր
յեօթանց անտի, ագաք առ նմա։ * Եւ 9

բա էին դատերք ջոք կոյսք՝ մարգարէք։
10 *Քա՛ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս,
էջ ոմն ՚ի հրեաստանէ մարգարէ՝ անուն
11 ագաբոս։ *Քա եկեալ առ մեզ առեալ
զգօտին պօղոսի՝ կապեաց զոտս և զձեռս
իւր, և ասէ. այսպէս ասէ Հոգին նը.
զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կապեսց
ցին յԵրէմ Հրէայք, և մատնեսցեն ՚ի ձե
12 ռըս հեթանոսաց։ *Քա իբրև լուաք
զայն՝ աղաչէաք մեք, և որ ՚ի տեղւոջն
13 էին՝ չերանել նմա յերէմ։ *Յայնժամ
պատասխանի եաւ պօղոս. ընչ գործէք,
զի լայիք և ճմլեցուցանէք զիւիտ իմ.
քանզի ես ոչ միայն կապել՝ այլ և մե
ռանիլ յերէմ պատրաստ եմ վասն ան
14 ուանըդ յԵրուսաղէմ։ *Քա ՚ի չանսալն
նը՝ լռեցաք, ասեմք. ՚ան կամք Երկնի։
15 *Քա յետ աւուրցն այնոցիկ՝ չանդերը
16 ձեալ ելանէաք յերէմ։ *Երկին ընդ մեզ և
յաշակերտաց անտի կեսարացւոց, և տա
նէին զմեզ առ որում վասն ունելոց էաք՝
մնասոնի ի ուժեին կիպրացւոյ՝ առաջնի ա
17 շակերտի։ *Քա ՚ի մտանելն մեր յերէմ
18 ընդունէր զմեզ եղբարքն։ *՚ի վա
ղիւն անդր եմուտ պօղոս ընդ մեզ առ յակով
19 բոս. և եկին ամենեքին։ *Քա ողջոյն
տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ընդ միոջէ զոր ա
րար ՚ած ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն պաշտա
20 մանն նը։ *Քա նոքա լուեալ՝ փառաւորը առ
նէին զ՚ած. և ասեն ցնա. տեսանես եղ

բայր՝ քանի՛ բիւրք են հաւատացելոցն
հրէից, և ամենեքեան նախանձաւոր օրի
նացն են։ * Լսայց իրազեկ եղեն վա՛ք՝ 21
թէ ապստամբութի՛ ուսուցանես՝ ի մոլ
սեալ՝ որոց ի հեթանոսս ամ՛ հրէայք են.
ասես՝ մի՛ թլփատել զորդիս նո՛ց, և մի՛ ըն
կրօնիցն գնալ։ * Ա՛րդ՝ զի՛նչ լինիցի՝ ա՛ 22
պաքէն լսեն, եթէ եկեալ ես։ * Ա՛րդ 23
զայս արա՛ զորասեմք քեզ. են ի մեզ այրք
չորք ուխտադիրք յանձինս իւրեանց.
* զնո՛ առեալ սրբեսցիս ընդ նո՛ս, և ծախեա՛ 24
ինչ ի՛նոցա զի գերծցեն զգլուխս. և գի՛
տասցեն ամենեքին, թէ զորոց իրազեկն
եղեն զքէն՝ ոչի՛նչ է. այլ միաբանիս և
դո՛ւ պահել զօրէնս։ * Լսայց վա՛ հաւա 25
տացելոցն հեթանոսաց, մեք առաքե
ցաք՝ ոչ՛ ընտրեցաք, մի՛ ինչ այնպիսի պա
հել նո՛ց. բայց միայն զգուշանալ՝ ի կուռց
զոհելոյ, և յարենէ, և՛ի հեղձուցելոյ,
և՛ի պոռնկութէ՛ն։ * Յայնժամ պօղոսի 26
առեալ զարսն՝ ի վաղիւ անդր ընդ նո՛ս սրբ
եալ եմուտ՝ ի տաճարն. յայտ առնել
զկատարումն աւուրցն սրբութէ՛ն, մինչև
մատուսա՛ ի վե՛ր իւրաքանչիւր ուրուք՝ ի
նոցանէ պատարագ։
* Եւ իբրև մերձ էին եօթն աւուրքն՝ ի 27
կատարել, տեսեալ զնա՛ ի տաճարին ա՛
սիացւոց հրէիցն՝ զեղուին զնովա՛ւ զա՛մ
զամբոխն. և արկեալ՝ ի՛նա ձեռս՝ աղա
զակէին։ * այրք իսրայէլք՝ օգնեցէ՛ք. այս 28

այլ ե՛ որ Հակառակ Ժողովրդեանն և
օրինաց և տեղւոյս այսորիկ՝ ամենի ցուն
ամ ուսեալ ուսուցանէ . մինչև հի՛մա
նաս և ա՛ս եմք՝ ի տաճարն՝ և պղծեաց
29 զնա տեղին : * Քանզի էր յառաջագոյ
սեալ զտրոփիմոս եփեսացի ի քա
ղաքին ընդ նմա . զոր կարծէին եթէ ի տա
30 ճար անդր եմոյծ պօղոս : * Եւ արժեցաւ
քաղաքն ամն և կուտեցաւ ժողովուրդն .
և առեալ զպօղոս ձգեցին արտաքոյ տա
ճարին . և վազվաղակի փակեցան դռ
31 նքն . * և խնդրէին զնա սպանանել :
եհաս զլուր ի հազարապետ գնդին , և
32 թէ խռովեալ է ամենեմն : * Որ անդէն
առեալ զօրականս և հարիւրապետս՝ դէ
ռաց ի վրա նց . և նց տեսեալ զհազա
րապետն և զզօրականն , դադարեցին
33 ի հարկանելոյ զպօղոս : * Յայնժամ
մատուցեալ հազարապետն կալաւ զնա ,
և հրամայեաց կապել կրկին շղթայիւք
և հարցանէր թէ ո՛վ է , և զի՛նչ է ա
34 րարեալ : * Ոմանք այլ ինչ ասէին
վնանէ յամբոխին . իբրև ոչ կարաց դի
տել զաղաղակն վա՛ ամբոխին , հրամայեաց
35 ածել զնա ի բանակն : * Եւ իբրև ե
հաս յաստիճանան , դէպ եղև բառնալ
բերել զնա ի զօրականացն՝ վասն բռնու
36 թեան ամբոխին . * քանզի զհետ էր
ամբոխ բազմութի ժողովրդեանն , և ա
37 սէին՝ բարձ զդա : * Եւ ընդ դեռ մատնե

լոյծ եր պօղոս ՚ի բանակն , ասէ ցհաւա-
ստիապետն՝ եթէ արժա՞ն լցել ինձ խօսել
ընդ քեզ ։ և նա ասէ ։ յունարէն գիտե՞ս ։
* միւ՞ս արդեօք դու իցես եգիպտացին , որ 38
յառաջ քան զայս աւուրս ապստամբեաց
ցուցեր և հաներ յանապատ չորս հազարս
արս սիկարեանս ։ * և ասէ պօղոս , ես 39
եմ այր հրեայ ՚ի տարսոնէ կիլիկեցւոց ,
ոչ անանշան քաղաքի քաղաքացի ։ աղաչեմ
զքեզ հրամայեա ինձ խօսել առ ժողո-
վուրդդ ։ * և ՚ի հրամայելն նը , պօղոս 40
կացեալ ՚ի վե՛ր աստիճանացն՝ շարժեաց
զձեռն ժողովրդեանն ։ իբրև բազում
լռութի՛ն լինէր , սկսաւ բարբառել հեբ-
րայեցւոց բարբառովն՝ և ասէ ։

ԳԼՈՒԽ ԻԲ ։

Ա՛յր եղբարք և հարք՝ լո՛ւարուք ինձ 1
այժմ առ ձեզ պատասխանաւոր՛ու-
թեա ։ * և իբրև լո՛ւան՝ եթէ հեբրայեց- 2
ւոց լեզո՛ւաւն բարբառեցաւ նոցա՝ առա-
ւել ևս դադարեցին ՚ի լո՛ւթի ։ * և ՚ի 3
ասէ ։ ես եմ այր հրեայ ծնեալ ՚ի տար-
սո՛ւմի կիլիկեցւոց՝ սնեալ ՚ի քաղաքիս
յայսմիկ առ ոտս գամալիէլի՝ խրատեալ
ըստ ճշմարտութե՛ն հայրենի օրինացն ։ նա-
խանձայոյզ էի ա՛ստ՝ ո՛րպ ամենեքեան դու-
քս այսօր ։ * զայն ճանապարհ վարեցի 4
մինչև ՚ի մահ , կապել և մատնել ՚ի
բանտս արս և կանայս ։ * որպ և քահա- 5

նայսպիսեաւ վկայէ ինձ՝ և ամենայն ծե-
րակոյտ ։ յորոց և թուղթս առեալ սա-
ղոմոնս ի դամասկոս երթայի , ածել և
անտի կապեալս յԵրմ , զի պատժեացին ։
6 * Եւ եղև ինձ ի գնալն և ի մերձենալ
ի դամասկոս , զիւղաւուրբն յանկար-
ծակի երկինից փայլատակեալ լոյս սաս-
7 տիկ զինեւ ։ * և անկայ երկիր , և լսեայ
բարբառ որ ասէր ցիս ։ սաւուղ սաւուղ՝
8 զի՞ հալածես զիս ։ * Եւ ես եատ պա-
տասխանի՝ Թէ ո՞վ ես տէր ։ և ասէ ցիս ,
ես եմ յիւ նազովրացի՝ զոր դուն հալա-
9 ծես ։ * Այլք որ ընդ իս էին՝ զլոյսն տե-
սանէին ։ այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ խօսէր
10 ընդ իս ։ * Եւ ասեմ , զի՞նչ արարից տէր ։ և
ասէ ցիս տէր՝ յարուցեալ երթիցես ի դա-
մասկոս , և անդ պատմեսցի քեզ վն ամե-
11 որ հրամանն է քեզ առնել ։ * Եւ երբ ոչ
տեսանէի ի փառաց լուսոյն այնորիկ ,
զձեռանէ ձգեալ ի նոցանէ որ ընդ իս էին ,
12 մտի ի դամասկոս ։ * Ընդհանս ոմն այր
երկիւղած ըստ օրինաց , վկայեալ յամ-
բնակչաց որ ի դամասկոս հրեայքն էին ,
13 * եկն եկաց առ իս՝ և ասէ ։ սաւուղ եղ-
14 բայր՝ ի վե՛ր հայեաց ։ * Եւ ես նոյնժա-
մայն ի վեր հայեցայ ի նա ։ և նա ասէ ցիս ։
ամ հարցն մերոց յաւաջագոյն ընտրեաց
զքեզ ճանաչել զկամն նր , և տեսանել
զարդարն , և լսել բարբառ ի բերանոյ
15 նր ։ * զի եղիցիս վկայ նր առ ամ մարդ

դիմ՝ որոց տեսերն և լուար։ * Եւ արդ՝ 16
ա՛ռ հեղաս , ասի՝ մկրտեայց և լուա՛ ըզ
մեղս քո՝ ի կարդալ զանուն նո՛ր ։ * Եւ 17
եղև ինձ՝ ի դառնալն յԵրեմ՝ և կալ յա՛
ղօթս՝ ի տաճարին , լինել՝ ի զարմաց՛
մանս ։ * և տեսանել զնա զին ասէր ցիս ։ 18
փութա՛ և յԵրեմ վաղվաղակի , քանզի
չե՛ն ընդունելոց զքո վկայութի՛ւդ վա՛ խմ։
* Եւ ես ասեմ ։ Տէր՝ ինքեա՛նք իսկ գի՛ 19
տեն՝ զի ես էի որ՝ ի բանտն տայի , և գան
հարկանէի ըստ ժողովրդոցն զհաւատա՛
ցեալս ՚ի քեզ ։ * Եւ յորժամ հեղոյր ա՛ 20
րիւնն առեփաննոսի վկայի քոյ , ես ինքն
էի՛ որ՝ ի վերայ կայի , և կամակից լինէի
սպանման նորա , և պահէի զհանդերձս
սպանողացն նո՛ր ։ * Եւ ասէ ցիս ։ գնա՛ , 21
զի ես ՚ի հեթանոսս հեռաւորս առաքե՛
ցից զքե՛զ ։ * Եւ ունկն դնէին նմա մինչև 22
ցայս բան ։ ապա բարձին զձայնս իւր՛
եանց՝ և ասեն ։ բարձ յերկրէ զայդպի՛
սիդ , զի չէ պարտ այդպիսւոյդ կեալ ։
* Եւ յաղաղակէին նոցա՝ և ընկենուլ 23
զհանդերձս՝ և զփոշին ցանել յօդս ան ,
Հրամայեաց հազարապետն մուծանել 24
զնա ՚ի բանտին ։ ասէր՝ գանիւ հարցա՛
նել զնա , զի գիտասցի վա՛ որոյ յանցման
այնպէս աղաղակէին զնմանէ ։ * Եւ երբ 25
րև պրկեցին զնա փոկովք , ասէ պօղոս
ցհարիւրապետն որ ՚ի վե՛ր կայր ։ եթէ
զայր հռովմայեցի և անարատ պարտ ի՛

26 ցէ՛ձեզ գան հարկանել։ * Իբրև լսեաւ
Հարիւրապետն, մատուցեալ առ Հազա-
a րապետն պատմեաց և ասէ. զինչ կամիս
առնել՝ քանզի այրս այս Հռովմայեցի է։
27 * Եւ մատուցեալ Հազարապետն, ասէ
ցնա. ասա դու ցիս՝ Հռովմայեցի՞ ես. և
28 նա ասէ, այո։ * Պատասխանի եառ Հազա-
րապետն. ես բազմ գլխոց զինուորութիւն
զայս առայի. ասէ պօղոս. ես ծնեալ
29 իսկ՝ ի դմին եմ։ * Եւ վաղվաղակի՝ ի
բաց կացին ի նմանէ՝ որ հարկանելոցն
էին զնա. և Հազարապետն իսկ երկեաւ,
իբրև գիտաց եթէ Հռովմայեցի է. և զի
կապեացն էր զնա։
30 * Եւ՝ ի վաղիւն անդր կամեր գիտել ըզ
ճշմարիտն, թէ զի՞նչ չարախօսեալ իցէ
հրէիցն. արձակեաց զնա՝ և հրամայեաց
կոչել զքահանայապետան և զամենայն
ատեանն. և իջուցեալ զպօղոս կացոյց՝ ի
մէջ նոցա։

ԳԼ. ԻԳ.

1 Եւ հայեցեալ պօղոսի յատեանն՝ ասէ.
արք եղբարք՝ ես ամ ուղիղ մտօք
գնացեալ եմ առաջի աստուծոյ մինչև ցայսօր։
2 * Եւ քահանայապետն անանիա հրա-
մայեաց սպասաւորացն հարկանել զբե-
3 րան նորա։ * Յայնժամ պօղոս ասէ ցնա.
հարկանելոց է զքեզ աստ՝ որմ լերեալ. և
դու նստեալ դատես զիս ըստ օրինացդ. և ա-

ռանց

ուանց օրինաց Հրամայեաս զնա Հարկանել։
* Իսկ որ չուրջն կային՝ ասեն . զքահա- 4
նայապետ ոչ Հայհոյես ։ * Իսկ ասէ պօ- 5
ղոս . ոչ գիտէի եղբարք՝ եթէ էր քա-
հանայապետ. գրեալ էր՝ զիշխան ժո-
ղովրդեան քո ոչ Հայհոյեացես ։ * Իբրև 6
գիտաց պօղոս՝ եթէ մի կողմն սադուկեց
էր՝ և միւսն փարիսեցւոց, աղաղակէր
ի մէջ ասելով . արք եղբարք՝ ես փարի-
սեցի եմ, որդի փարիսեցւոյ . վասն յոյսոյ
և յարուցեալ մեռելոց՝ ես առաքեալ դատիմ։
* Իսկ զայս իբրեւ ասաց՝ եղեւն հերձուած 7
ածք փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց . և
պատառեցաւ բազմութիւն ։ * Վասնզի 8
սադուկեցիքն ասեն , չէ յարութիւն , ոչ
հրեշտակ՝ և ոչ հոգի . բայց փարիսե-
ցիքն խոստովանին զերկուսեան ։ * Իսկ 9
եղեւ աղաղակ մեծ . յոտն կացին ոմանք
ի դպրաց անտի ի կողմանէ փարիսեց-
ւոց, հակառակէին և ասէին . զին ոչ չա-
րութիւն գտանեմք յառնս յայսմիկ , բայց
թէ հոգի խօսեցաւ ի դմա՝ կամ հրեշ-
տակ ։ * Իսկ ի բազմանալ ամբոխին՝ եր- 10
կնչեալ հազարապետն թէ գուցէ ձեռ-
քից պօղոս ի նոցանէ , հրամայեաց զօ-
րականին իջանել յափշտակել զնա ի
միջոց նոցա , և ածել ի բանակն ։ * Իսկ ի 11
վաղուձան գիշերին եկաց առ նմա տէր, և
ասէ . քաջալերեաց պօղոս , զի որպէս վկայե-
ցեր վասն իմ յԵրուսաղէմ՝ նոյնպէս պարտ

ի քեզ և՛ ի հոտ վկայել ։

12 * Եւ իբրև այդ եղև՝ արարեալ ժողով հրեից՝ նզովեցին զանձինս . ոչ ուտել և
13 ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն զպօղոս ։ * Եւ էին աւելի քան զքառասունն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երդմունս արարեալ էր ։
14 * Որք մատեան առ քահանայապետսն և երիցունս՝ և ասեն . նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչինչ ճաշակել մինչև սպան-
15 ցուք զպօղոս ։ * Հայց դուք զգացուցէք հազարապետին հանդերձ ատենիւ , զի իջուսցէ զնա առ ձեզ , ոպ Թէ կամիցիք ձշմարտագոյնս լինչ դրեալ զնմանէ . և մեք յառաջ քան զմօտել նը՝ պատրաստ
16 եմք՝ի սպանանել զնա ։ * Եւ լուեալ քեռորդւոյն պօղոսի զդաւադանութիւնն , եկն եմուտ՝ի բանակ անդր՝ պատմեաց պօղ-
17 ոսի ։ * Եւ կոչեցեալ պօղոսի առ իւր զմի՝ի հարիւրապետաց անտի՝ ասէ . զայ պատանիս զայս տար առ հազարապետան ,
18 զի ունի ինչ պատմել նմա ։ * Եւ նորա առեալ զնա տարաւ առ հազարապետան՝ և ասէ . կապեալն պօղոս կոչեաց զիս , և աղաչեաց զպատանիս զայս ածել առ
19 քեզ , ունի ինչ խօսել ընդ քեզ ։ * Եւ նա եալ զձեռանէ նը հազարապետին՝ գնաց մեկուսի , հարցանէր՝ Թէ զի՞նչ ունիս
20 խօսել ընդ իս ։ * Եւ նա ասէ . հրեայք միաբանեցան աղաչել զքեզ , զի՝ի վաղիւ զպօղոս իջուսցես յատեան , իբրև

Թէ կամիցին ինչ Ձմեռարատացնիս Հարցա-
նել վ֊ն նորա ։ * ասդ֊ դու մի՛ անասցես 21
դ֊ն֊ քանզի դարան գործեալ է նմա ի՝ նո
ցանէ՝ սրանց աւելի քան զքառասունն,
որ նզովեցին զանձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմ
պել՝ մինչև սպանցեն զնա ։ ասդ պատ
րաստ են՝ և սպասեն քումմ հրամանէդ ։
* Ապա հաղարապետն արձակեաց զպա- 22
տանին, պատուիրեալ մի՛ ումեք ասել
Թէ զայս զգացուցեր ինձ ։ * Եւ կոչեաց 23
երկուս ի հարիւրապետացն՝ և ասէ ։
պատրաստեցէք զօրականս երկերիւր,
ոմն զի երթիցեն մինչև ի կեսարիա ։ և
հեծեալս եօթանասունն՝ և ախտաւորս եր
կերիւր, ի յերից ժամու գիշերին ։ * և 24
գրաստ պատրաստական՝ ոմն զի ինդուցել
զՓօղոս ապրեցուսցեն ։ և առ փեղիքս դա
տաւոր գրեալ Թուղթ, * որ ունէր օրի- 25
նակ զայս ։ * Կղդիոս խոս լիսիաս առ քաջ 26
դատաւորդ փեղիքս՝ ողջոյն ։ * Զայս 27
զգայս կալեալ ի հրէից՝ և մերձ ի սպա
նանել ի նոցանէ ։ հասեալ ի վր զօրա
կանաւ ապրեցուցի, իմացեալ Թէ հռով
մայեցի է ։ * Կամեցայ գիտել զվնասն 28
վր որոյ ամբաստանէին զդմանէ, իջու
ցի զդա յառեսն նոց ։ * Զոր գտի սմ 29
բաստանեալ վասն խնդրոյ հրէից խր
ատոց օրինացդ ։ և ոչինչ արժանի մահու
կամ կապանաց ունէր ընդս ։ * Իսկ 30
ապդ եղև ինձ նենգութեամբ յայդդ լինելոյ
դի

'ի նոցանէ՝ յղեցի առ քեզ · հրամայ ոք
ունել և չարախօսացն խօսել զմանէ ա-
31 ռաջի քո · ողջ լեր : * Եւ զօրականացն՝
ըստ հրամանի նր առեալ զպօղոս՝ ածին
32 գիշերայն յանտիպատրիս : * Եւ 'ի վա-
ղիւ անդր արձակեալ զհեծեալան ընդ նմա
33 երթեալ՝ դարձան 'ի բանակն : * Նոքա
մանն 'ի կեսարիա · և տուեալ ցդատա-
ւորն զիշուղիծն, առաջի կացուցին նր և
34 զպօղոս : * Իբրև ընթերցաւ՝ հարց թէ
յորմէ՞ նահանգէ իցէ · և առաւեալ է-
35 թէ 'ի կիւլիկեայ է · * լուծայց քեզ առ-
յորժամ և չարախօսքն քո եկեսցին · և
հրամայեաց յասպատանան հերովդէի պա-
հել զնա :

ԳԼՈՒԽ ԻԴ :

1 Եւ յետ հինգ աւուրց էջ քահանայա- ԼԿ
պետն անանիա հանդերձ ծերովք
ոմանօքք , և ճարտարախօսաւ տերտիւ-
ղիւաւ ոմանօք · որք և պատուեցին զատա
2 ւորին վր պօղոսի : * Եւ 'ի կոչիլն զնա՝
սկսաւ տերտիւղոսն ամբաստանն լինել
և ասել : Խաղաղ խաղաղութիւն գտեալ
է 'ի քէն , և իրաց ուղղութիւն ազգիս այս
3 րիւք քով խնամով · * ամէն և ամ ուրեք
շնորհակալ եմք՝ քաջդ փելիքս՝ ամ պա-
4 հով : * Եայց զի չի՛ աւելի և ես զձեզ
արագիւ դքէզ , աղաչեմ լսել մեզ կարճ
5 'ի կարծոյ՝ քոյին հանդուրժողու- * թեան

գտաք զայրս զայս ազգականիչ և խաւ-
վիչ ամ հրէից՝ որք են ընդ ամենեսին , և
առաջնորդ նազովրացւոց հերձուածոյն.
* որ և զառաձարն իսկ կամեցաւ պղծել· 6
զոր և կալաք , և ըստ մերոց օրինաց դա-
տել կամեցաք ։ * Իւիէր լիսիաս հազա 7
րապետ՝ մեծաւ բռնութ՚ի ձեռաց մե-
ծոց եհան ։ * Հրամայեաց և չարախօ- 8
սացն նր գալ առ քեզ · յորմէ դու իսկ
քաւականն լինիցիս վերաքննն գտանել ,
ամենայնի հատու լինել՝ զորոց մեք ամբաս-
տանեմք զդմանէ ։ * Պ՚իսաքանեցին և 9
հրէայքն՝ ասեն՝ այդ այդպէս է ։ * Պա- 10
ուղոս՝ յանկարկել նմա
դատաւորին խօսել · Պ՚ բազում ամաց լի
նել քեզ դատաւոր ազգիս այսորիկ գի-
տեմ · յօժարու՚ ես վն իմոց իրաց պատաս
խանի առնեմ ։ * Պ՚անդր կարօղ ես գի- 11
տել զի ոչ՚ նչ աւելի է իմ քան զաւուրս
երկոտասան՝ յորմէ հետէ ելի երկիրպա-
գանել յԵրուսաղէմ ։ * Եւ ոչ՚ի տաճարի անդ 12
գտին զիս ընդ ուրեք խօսեցեալ , և կամ
ժողովս արարեալ բազմաց , ոչ՚ի ժողո-
վուրդս՝ * և ոչ՚ի քաղաքի · և ոչ՚ կան՚ 13
դ իման առնել կարեն քեզ՝ վասն որոց
այժմ չարախօսեն զինէն ։ * Բայց զայս 14
խոստանամ քեզ , եթէ ըստ ճանապարհին
զոր ասեն հերձուած , այնպէս պաշտեմ
զհայրենի աստուածն , հաւատալով ամե՚ն՝ որ
ինչ յօրէնսն և՚ մարգարէսն գրեալ է ։

15 * Արնիմ յոյս առ ՚ի՛ն • որում և դոքա
իսկ ակնուն[ե]ն՝ եթէ յարութի՛ւն լինելոց և
16 արդարոց և մեղաւորաց։ * Զորում և ես
իսկ ճգնիմ, անխիղճ միտս ունել առ ՚ի՛ն
17 և առ մարդիկ յամ՛ենայն։ * Ի բազում
ամաց ողորմութի՛ւնս եկի առնել յազգդ
18 իմ՛։ և եռաւ պատարագիս։ * որով[ք] գտին
զիս սրբեալ ՚ի տաճարին՝ ո՛չ բազմո՛ք և
19 ո՛չ ամբոխիւ՛ ։ * Մնո՛ք յասիացւոց ան-
ա՛ի հրէայք՝ որոց պարտ էր գալ առաջի
քո՝ և ամբաստան լինել, եթէ ունէին
20 ինչ զինէն։ * և կամ ինքեանք ասա՛ց
ասացեն, զի՛նչ գտին յիս անիրաւութի՛ւն
21 միւնդհետ կայի յառնին ։ * Եւ այց միայն
վա՛ ինչ բարբառս այսորիկ՝ զոր ասա-
ղակեցի մինչ կայի ՚ի մէնջ նո՛ց։ եթէ վա՛
յարութի՛ւն մեռելոց դատիմ ես այսօր ՚ի
22 ձէնջ ։ * Եւ յառաղեաց զնո՛ա փելիքս ,
զի սառդադոցնս գիտէր վա՛ ճանապարհ
հնի՛ն , ասէ ։ յորժամ լիսիաս հազարա-
պետ իջցէ այսր , առնեկացայց վա՛ ձէր ։
23 * Հրամայեաց հարիւրապետին պահել
զնա։ և ունել յընդարձակի , և մի՛ զոք
յիւրոց անառի ապգելոլ ՚ի պաշտելոյ
զնա ։
24 * Եւ յետ աւուրց ինչ եկն փելիքս հանդ ԼԲ
երձ դրուսեղաւ կնաւ իւրով , որ էր
հրէայ ։ կոչեաց զպօղոս՝ և լուաւ ՚ի նմա
25 նէ վա՛ որ ՚ի յա՛ քս հաւատոյն ։ * Եւ՚ի
խօսեցեալ նո՛ա վա՛ արդարութե՛ և ժուժկա

լուծէ և հանդերձեալ դատաստանին ,
զահի հարկաւ վեղեցս , եւ պատասխա-
նի։ դու առ այժմ երթ և յորժամ ժամ
լինիցի , կոչեցից զքեզ ։ * Ա՝ի հանդիսանայն 26
և ասէն ունէր՝ թէ տացի ինչ նմա՝ ի պօ-
ղոսէ ։ վն որոյ և առեալ կոչեցեալ զնա՝
խօսէր ընդ նմա ։ * Ւ՚ն՚ի կատարել լը- 27
կուց տասից եղեն վհուկանակ վեղեցիսն՝ վեռ
առ պրծիմս ։ իբրև կամեցաւ շնորհս
առնել հրեից վեղեցս , եմծոլ զպօղոս
կապեալ ։

ԳԼ՝ ԻԸ։

Վհետառ էբրև եհաս յիշխանութիւնն , 1
յետ երից աւուրց եկ յեռ՚մ՚ի կե-
սարիայ ։ * Ւ՚ն՚ զգացուցին նմա քահա- 2
նայապետն և ոչխաւորք հրեից զպօ-
ղոսէ , * և աղաչէին խնդրել շնորհս՝ ի 3
նմանէ ։ զի կոչեսցէ զնա յեռ՚մ՚ ։ դարան
դնծեալ սպանանել զնա՝ ի ճանապարհ
հն ։ * Ւ՚ն՚ի վեռաոս պատ պատասխանի՝ 4
պահել զնա՝ ի կեսարիայ ։ թէ ինքն իսկ
ընդ հուպ անդր երթալոց է ։ * Ւ՚ն՚ որ՝ ի 5
ձէնջ կարօղք իցեն՝ ասէ , ընդ իս իջցեն ,
և եթէ ինչ իցէ ինչ յառնն ինեալ՝ ամբաս-
տան ընծին զնմանէ ։ * Ւ՚ն՚ լեալ անդ 6
աւուրս ոչ աւելի քան զութ կամ չորս ,
ելն ընդ՚ի կեսարիա ։ և՝ ի վաղիւ անդր
նստեալ յատենի , հրամայեաց ածել
զպօղոս ։ * Ւ՚ն՚ իբրև եկն , կացին շուրջ 7

զնովաւ՝ որ յեղեմ իմէաղ եին հրեայք։
բազում և ճանր մեսս դնէին՝ զոր ոչ
8 կարէին ցուցանել։ * Կանչէ առնէր պա
տասխանի պօղոս, եթէ ոչ յօրէնս հրէից՝
և ոչ ի տաճարն՝ և ոչ ի կայսր ինչ մեղ
9 ադիւր եմ։ * Կայց փեստոս կամեցեալ
հրէից շնորհս առնել, պատասխանի ետ
պօղոսի՝ և ասէ. կամիս յերեմ ելանել՝
և անդ վասն դատին իրաց դատել առաջի
10 իմ։ * Նա ասէ պօղոս. յատենի կայսեր
հասեալ կամ, ուր պարտ է ինձ դատել.
հրէից ինչ չեմ մեղադիր, որպէս և դու
11 իսկ քաջ գիտես։ * Եթէ մեղադիր
կամ իցեմ՝ և արժանի մահու ինչ գոր
ծեցի, ոչ զանգիտեմ ի մեռանելոյ. իսկ
եթէ ոչինչ իցէ՝ զորոց սոքա ամբաստանեն
զնեն, ոչոք կարէ զիս դոցա շնոր
12 հել. ի կայսր բողոքեմ։ * Յայնժամ
փեստոս խօսեցեալ ընդ խորհրդակցին՝ ա
պար պատասխանի, ի կայսր բողոքեցեր՝
առ կայսր երթիցիս։
13 * Յետ անցին աւուրք ինչ՝ ագրիպպաս ԷԳ
արքայ և բերնիկէ եկին ի կեսարիա՝
14 յողջոյն փեստոսի։ * Եւ յետ աւուրս
բազումս հանդիպեցին անդր, փեստոս զե
կոյց արքային զպօղոսն՝ և ասէ. այր մի է
15 սաս ձնացեալ կապեալ ի փիլիքոսէ։ * Ո՞ր
որոյ յետ գոգայ յերեմ, գտացուցին ինձ
քահանայապետքն և գլխաւորքն հրէից.
խնդրեին յինէն առնել նմա պատուհաս։

* որոյ

16 * որոց եւտու պատասխանի, եթէ չէ օրէն
հեռվմայեցւոց շնորհել ումեք զոք, մինչ
եւ ամբաստանեալն յանդիման ունիցի
զդատաւսխսն, եւ տեղի պատասխանւոյ
17 առնուցու վասն ամբաստանութեանն։ * Եւ
իբրեւ եկին այսր՝ ոչինչ յապաղեցի, այլ
ի վաղիւնն նստեալ յատենի՝ հրամայե-
18 ցի ածել զայրն։ * Զոր եւ մատու-
ցեալ ամբաստանքն՝ ոչ զմի ինչ ընծա
չարուեաբ ի մէջ բերէին՝ զորոց եսն կար-
19 ծէի։ * բայց խնդիրս ինչ՝ որ վասն իւրեանց
պաշտամանն ունէին ընդ նմա, եւ վասն յնի ոմ
րումն մեռելոյ, զորմէ ասէր պօղոս թէ
20 կենդանի է։ * Եւ իբրեւ յանհնարս մնի վասն
այնպիսի իրաց քննուբեան, ասեմ եթէ կա-
միցի՛ երթալ յերմ, եւ անդ դատել վասն
21 նոցին իրաց։ * Բայց ի պօղոսի բողո-
քելն՝ զի պահիցի ի քաղէն աւգոստոս յան-
դիմանութիւնն, հրամայեցի պահել զնա՝
22 մինչեւ առց առնել առ կայսր։ * Ադրիպ
պաս ցփեստոս ասէ, կամէի և ես լսել
առնն, և նա ասէ՝ ի վաղիւ լուիցես։
էդ 23 * Եւ ի վաղիւ անդր իբրեւ եկին ագրիպ
պաս և բերենիկէ՝ բազում և երեւելի սպա
սուք, և մտին յատեանն հանդերձ հա-
զարապետօքն և արամբք պատուականօք
քաղաքին։ և հրամայեալ փեստոսի՝ ա-
24 ծին զպօղոս։ * Եւ ասէ փեստոս, արք
քայ ագրիպպա՝ և ամենայն ոք որք ընդ մեզ
եք, տեսանէք զսա, վասն որոյ ամ ժողովք

հրէից ամբաստանի եղեալ ինձ յԵրէմ, և
ասա ազատակէին՝ թէ չէ՛ պարտ դմա
25 կեալ։ * Քանզի ես ի վեր հասի թէ ոչինչ
է դորա արժանի մահու գործեալ. և
դորա ինքնին բողոք կալեալ առ քաջ ա-
26 նանցն, խորհեցայ յղել։ * Ի սմանէ որոյ
առուգութիւն ինչ գրել տեառն իմում չու-
նիմ. վասն այնորիկ ածի զդա առաջի
ձեր՝ և մանաւանդ առաջի քո ազգայ ագ
րիպպա. ոպ վերատին քննեալ՝ մարթա-
27 ցից ինչ գրել։ * Վասնզի անպատեհ լիմն
թուի ինձ՝ առ առանել կապեալ մի, և
ոչինչ վճռաս գնմանէ նշանակել։

ԳԼ. Լ.Ո.

1 Եւ ագրիպպաս ասէ ցպօղոս. Հրամայ-
եալ ես քեզ վո՛ր խօսել։ յայնժամ
պօղոս ձգեալ զձեռն՝ առնէր պատաս
2 խանի։ * Ի սան ամբաստանութեան
հրէից զինէն՝ ազգ՛ ագրիպպա՝ հա-
մարիմ զանձն երանելի. զի քո առաջի
3 այսօր տալոց եմ պատասխանի։ * Ա՛ա-
նաւանդ զի գիտակ ես իսկ ամ կրօնից
և հնդրոց հրէից. վո՛ր որոյ աղաչեմ երկ
4 կայնամտութիւն լսել ինձ։ * Զանգի զկե-
նաց իմոյ՝ որ ի մանկութենէ, ի սկզբանէ
լեալ յազգի իմում յԵրէմ, տեղեակ են
5 ամ հրէայք։ * Յառաջագոյն գիտեն ի
վաղուց հետէ, եթէ կամիցին վկայել.
զի ըստ ճշմարտագոյն կրօնից օրինացն մե-

ըոց կեցեալ եմ փարիսեցի ։ * Եւ արդ 6
վ֊ յուսոյն առ Հարան եղելոց առեռեացն
ցոյ՝ դատեալ կամ յատենի ։ * յոր երկ 7
կոտասան ազգատոհմիս մերոյ անսա֊
կաս ղցայդ և զերեկ պաշտեալ ակն ու
նին հասանել ։ վ֊ որոյ յուսոյ ամբաս֊
տանիմ արքայ՝ ի հրէից ։ * Ո՞ ինչ ան 8
հաւատ լծուի ձեզ՝ եթէ աստ զմեռեալս
յարուցանէ ։ * Ես իսկ ինձնին տպատշաճ 9
համարեի՝ զբազում ինչ հակառակ անո
ւանն յի Նազովրեցւոյ դործել ։ * Որ 10
և արարի իսկ յերկ֊. և զբազումս ի սրբ֊
բոցն ես բանտարգել առնէի , ի քահա
նայապետիցն առեալ իշխանուի֊. և զբա֊
պանելոցն նոյ բերելի հատոր ։ * Եւ ըստ 11
ամէ֊ժողովոցն՝ բազում անգամ պատժել
զնոսա բռնադատէի հայհոյել ։ առաւել
և մոլեալ ի վերայ նոյ՝ հալածէի մինչև
յարտաքին քաղաքն ։ * Ընդ որ գնացեի 12
ի դամասկոս՝ իշխանուվ֊ք և հրամանօք
քահանայապետիցն ։ * զկիսաւուրքն ի 13
ճանապարհի տեսի՝ արքայ՝ յերկնից ա֊
ռաւել քան զլուսաւորուի արեգական
ծագեալ զինեւ լոյս , և զնոքօք որ ընդ ես
երթային ։ * Եւ ամենեցունն մեր անկա 14
նել յերկիր , լուայ ձայն որ ասէր ցիս՝
հեբրայեցւոց բարբառոյն ։ սաւուղ սա֊
ւուղ՝ ընդ՞ ինձ հալածես զիս ։ խիստ է քեզ ընդ
դէմ խթանի ոտքացդ ։ * Եւ ես ասեմ՝ 15
ո՞ ես տէր ։ և տէր ասէ ։ ես եմ յի՝ զոր

16 դուն հալածես : * Լայր արի և կաց ՚ի
վէր ոտից քոց , զի վա՛ տայսրիկ երևեցայ
քեզ՝ առնուլ զքեզ ՚ի ձեռն պաշտօնեայ
և վկայ որոց տեսեր զիս , և որոց երևե-
17 ցայց քեզ : * փրկել զքեզ ՚ի ժողովրդե-
նէդ՝ և ՚ի հեթանոսաց , յորս ես առա-
18 քեցից զքեզ : * բանալ զաչս նոցա , դար-
ձուցանել ՚ի խաւարէ ՚ի լոյս , և յիշխա-
նութիւն սատանայի՝ յԱստուած . առնուլ նոցա
զթողութիւն մեղաց , և վիճակ ընդ սուրբս՝ հա-
19 ւատովքն որ յիս : * Ուստի ա՛ղբիւր ազ-
րիպպա՝ ո՛չ եղէ անհնազան երկնաւոր
20 տեսլեանն . * այլ նախ որոց ՚ի դամաս-
կոս և յԵրէմ էին , և ընդ ամ գաւառս
հրէաստանեաց և ՚ի հեթանոսս , պատմե-
ցի զգլխանալ՝ և դառնալ յԱստուած կենդա-
նի . արժանի ապաշխարութեան գործս գոր-
21 ծել : * Ո՛ ասն այսորիկ հրէից կալեալ
զիս ՚ի տաճարին , կամէին սպանանել .
22 * օգնութիւն հասեալ առ յայ՝ մինչև ցայ-
սօր կացի վկայեալ փոքրու և մեծի . ո՛չ
չինչ արտաքոյ ասել՝ քան զոր մարգա-
րէքն և մովսէս խօսեցան գՀանդերձեր-
23 լոյն լինելոյ . * եթէ չարչարելոց է քրիս-
եթէ առաջին ՚ի յարուԹենէ մեռելոց՝ լոյս
պատմելոց է ժողովրդեանն՝ և հեթա-
24 նոսաց : * Ա՛յս նորա զայս պատասխանի
առնէր , փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ . մո-
լիս այծէ , քեզ մեծ դպրութիւդ զքեզ ՚ի մո-
25 լութի դարձուցանէ : * Ոչ պատս ա-

ած, ոչ մոլեմ՝ քանզի փեստոս, այլ զգա-
ծուճն և զճշմարտութիւն բանս բարբառիմ։
* Կ՚իմաց իսկ ած այսոցիկ արքայ, ընդ 26
րում և համարձակեալ խօսիմ. քանզի
ծածկել չ՚ի քէն իմիք՝ ի սոցանէ՝ չառ-
նուն յանձն. զի ոչ ելիկ յանկեան ու-
րեք գործեալ իցէ այս։ * Հաւատա՞ս 27
արքայ ագրիպպա մարգարէից. գիտեմ զի
Հաւատաս։ * Եւ ասէ ագրիպպաս ցպօ- 28
ղոս, փոքու իմն Հաւանեցուցանես զիս
լինել քրիստոնեայ։ * Եւ պօղոս ասէ. 29
խնդրելի չիմ՝ և փոքու և մեծաւ, ոչ
միայն զքեզ՝ այլ զամենեսեան որ լսեն
ինձ այսօր՝ լինել այսպիսի ոպ և ես եմ,
բաց չ՚ի կապանացս սոսկ։ * Յոտն եկաց 30
արքայն և դատաւորն և բերինիկէ, և որ
ընդ նոսայն նստէին։ * Եւ իբրև գնացին, 31
խօսէին ընդ միմեանս և ասէին. թէ ո-
չինչ արժանի մահու կամ կապանաց գոլ-
ծէ այսր այս։ * Իսկ ագրիպպաս ցփես- 32
տոս ասէ. արձակել մարթի էր զայրս
զայս՝ եթէ ոչ էր բողոքեալ չ՚ի կայսր։

ԳԼ. ԻԷ։

ԻԲրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտա- 1
լիա, ապին զպօղոս՝ և զայլս ումանս
կապեալս ցՀարիւրապետ մի, որումա-
նուն էր յուղիոս սեբաստեան գնդին։
* Եւ ելեալ չ՚ի նաւ մի անդրանիստացի, 2
որ երթալոց էր չ՚ի կողմանս ասիացւոց՝

գնացաք · էր ընդ մեզ և արիստարքոս՝ մա-
3 կեդոն Թեսաղոնիկեցի ։ * Եւ ի վաղիւ
անդր էջաք ի սիդոն ։ և մարդասիրու-
թիւն ցուցեալ յուղիա առ պօղոս , հրա-
մայեաց առ բարեկամն երթալ՝ և դալ
4 մանն գտանել ։ * Եւ անտի ելեալ խո-
նարհագոյն նաւեցաք ի կիպրոս՝ վասն
5 հողմոյն ընդդեմ լինելոյ ։ * Եւցնծամ
ընդ ամէն կիւլիկեայ և պամփիլեայ
6 նաւեալ՝ էջաք ի սիւսեայ լեռնիացուց ։ * Եւ
անդ գտեալ հարիւրապետին ընտա՛ մի
աղեքսանդրացի՝ որ երթայր յիտալիա ,
7 եմբեց զմեզ անդր ։ * Եւ ի բազում
աւուրս դանդրանաւելաք՝ հազիւ հասաք
առ կնիդաս · և ի չթողացուցանել մեզ
հողմոյն , նաւեցաք խոնարհագոյն ի
8 կրետէ առ սաղմինեաս ։ * Հազիւ անց
ցեալ առ նովաս՝ եկաք ի տեղի մի՛ որ
կոչէր գեղեցիկ նաւահանգիստ · յոր
9 հուպ էր քաղաքն զասեայ ։ * Եւ իբրև
բազում ժամանակք անցանէին , և սկսաք
ևս լինելոյ նաւելոյն · և վասն այն ինչ և ս
պահոցն անցանելոյ , ասէր խրատ պօղոս ,
10 * և ասէ ցնոսա · արք՝ տեսանեմ զի կրկ
նամանաք և բազում վնասու՝ ոչ միայն
բեռինգ և նաւիդ , այլ և անձանց մե-
11 րոց լինելոց է նաւարկութիւն ։ * Եւակ հա
րիւրապետն նաւապետին և նաւավարին
առաւել անապայ՝ քան բանիցն պօղոսի ։
12 * Եւբրև դժպատեհ իմն թուէր նաւա-

Հանգիստն առ՝ ի ձմեռել, քանզի խուզե-
ցան գնալ անտի, թերևս կարասցեն հա-
սանել՝ ի փիւնիկէ՝ ձմեռել՝ ի նաւա-
հանգստին կրետացւոց, որ հայէր ընդ հա-
րաւակողմն և ընդ արևմուտս։ * Եւ՝ ի շնչել 13
հեղ հարաւոյն, համարեցան ուր դիմեալն
էին հասանել. և արկեալ՝ մօտ անցա-
նէին զկրետեացւոյս։ * Եւ՝ ոչ յետ բազում 14
ժամուց՝ անկաւ զնովաւ հողմ ուռուցիկ,
որ կոչի եւրակիկլոն։ * Ընդ յափշտա 15
կել նաւին՝ և՝ի չհանդուրժել ընդդէմ
հողմոյն, թոյլ տուեալ երթալոյ և գայ-
աք. * Ի կղզի ինչ դիմեալ՝ որ կոչէր 16
կղօդեա, հազիւ կարացաք ըմբռնել
զմակոյկն. * զոր առեալ՝ յօգնականս 17
թէ կապէին ընդ նաւն։ երկնչեալ թէ
գուցէ՝ ի յորձանուտն անկանիցին, ի
ջուցեալ զառագաստն՝ այնպէս երթային
և գային։ * Եւ՝ ի սաստկագոյն վշտա 18
նալոյն մերոյ՝ ի վաղիւն անդր զկարասին
ընկեցիկ առնէին. * և յերկրորդ աւուր ընդ 19
իւրեանց ձեռն՝ զգործին նաւին ընկե-
ցին։ * Եւ մինչև ոչ արև՝ և ոչ աստեղք ե- 20
րևէին՝ ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ
սակաւ կայր՝ ի վր, ապա բառնայր ամ
յոյս փրկուե մերոյ։ * Եւ զի բազում 21
աւուրս նօթի էին, յայնժամ պօղոս կա
ցեալ՝ ի մէջ նոց՝ ասէ. պարտ էր ձեզ ա՛վ
արք՝ անսալ ինձ, և ոչ ելանել՝ ի կրետեայ՝
և շահել զվնաս զայս՝ և զվնաս։ * Եւ 22

արդ՝ խրատեմ զձեզ քաջալերել. զի
ոչնառա անձին՝ և ոչ միում ի ձէնջ լինիցի,
23 քան զ'ի նաւէդ։ * Վասնզի երևեցաւ ինձ
այսմ գիշերի հրեշտակ աստ՝ որոյ եմ եմ
24 և պաշտեմ զնա, * և ասէ. մի' երկնչիր
պօղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ կանդնիմն
լինել. և ահա շնորհեալ է քեզ աստ զամե-
25 նեսեան, որ ին ընդ քեզ'ի նաւիդ։ * Վասն
այսորիկ քաջալերեցարուք արք, զի հա-
ւատամ յԱծ՝ թէ այսպէս լինի՝ զորօրի
26 նակ խօսեցաւ ընդ իս։ * Վայց'ի կղզի ինչ
հասանել մեզ անկանել։
27 * Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լե-
նէր՝ մինչ դեռ ծփէաք'ի հանդերին ան-
դունդս, ի մէջ գիշերին կարծէին նա-
ւավարքն եթէ հասեալ իցեն յաչխարհ
28 ուրեք։ * Եւ ընկեցեալ զդունդան՝ գտ-
անին գիրկս քսան. և սակաւ ինչ դադա-
րեալ՝ դարձեալ ընկեցին՝ և գտին գիրկս
29 ՃգեւասանԱ։ * Ոմանք հարեալ թէ
գուցէ'ի խիստ ինչ տեղիս անկանիցեն,
յետուստ կողմանէ ընկեցին խարխախս
30 չորս. ըղձանային այգուն լինելոյ։ * Վայց
նաւավարքն խնդրէին փախչել'ի նաւէ
անտի. և իջուցեալ զկուբն'ի ծով անդր՝
պատճառանօք՝ ոմք թէ առաջոյ կողմն-
31 նէ խարխախս ձգելոց իցեն։ * Ասէ պօ-
ղոս ցհարիւրապետն և ցզօրականսն. ե-
թէ ոչ դոքա մնան'ի նաւիս՝ դուք ապ-
32 րել ոչ կարիք։ * Յայնժամ զօրականքն

Հատին զլարս կրնի՝ և՛ի բաց ընկեցին ։
* Եւ մինչ դեռ այգն կամէր լինել, ա- 33
ղաչէը պօղոս զամենեսեան առնուլ կե-
րակուր , ասէ ։ այս չորեքտասաներորդ
օր է՝ որում ակն ունիք նօթիս կատա-
րել , և չէք ինչ ձաշակեալ ։ * վ՚ն որով ա- 34
ղաչեմ զձեզ՝ ձաշակել կերակուր , զի
այն իսկ վ՚ն ձերոյ փրկութե՛ն է ։ զի ո՛չ
ուրուք՝ ի ձէնջ մազ մի՝ ի գլխոյ կորն-
ցէ ։ * Եւ ըսբև ասաց զայս , առեալ 35
հաց՝ գոհացաւ զա՚յ առաջի ամենեցուն ։
եբեկ՝ և սկսաւ ուտել ։ * Եւ քաջալե- 36
րեցան ամենքն , և նոքա առին կերակուր ։
* և էաք ամհոգ իք՝ ի նաւին՝ երկերիւր 37
եօթանասուն և վեց ։ * Յբրև յագե- 38
ցան կերակրոյն , թեթևացուցին զնաւն՝
թափելով զցորեանն՝ ի ծո՚ւն ։ * Եւ իբ- 39
րև այգ եղև՝ զերկիրն ո՛չ ձանաչէին ,
բայց զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ափն ծո-
վուն էցէ ։ յոր խորհէին թէ հնար լինի
իցէ՝ զերծուցանել զնաւն ։ * Եւ զնա- 40
րիւքն հատեալ՝ ընկեցին՝ ի ծո՚ւն , թո-
ղացուցին զկառնելիս թիակացն , և՛ի բաց
առին զառաջատան ։ և եառնն հողմոյն
յափն կոյս ծովուն ։ * Ընկեալ՝ ի տե- 41
զի մի երկծով՝ թիւրեցին զնաւն ։ և ա-
ռաջինն կողմն նաւին խրեալ անշարժ մը
նայր , և յետինն կալմն բակէը՝ ի բռնու-
թե՛ն ։ * Եւ զօրականացն խորհուրդ ա- 42
րարեալ՝ զի զկապեալսն սպանցեն , և մի՛

43 որ լուղնեցէ և փախիցէ ։ * Եւ Հարիւրա
պետն քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել
զպօղոս՝ արգել զնա ՚ի խորհրդոյն. հրա
մայեաց զի որ կարօղն իցեն լուծել՝ ան
կանիցեն նախ և ՚ի ցամաք ելանիցեն ։
44 * և զայլսն՝ զորս ՚ի տախտակս, և զորս
յայլ ինչ կահ ՚ի նաւէ անտի. և այս
պէս եղև ամենեցունն փրկեալ յերկիր։

ԳԼ. ԻՐ.

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք թէ
Մելիտենէ էր անուն կղզւոյն. բայց
բարբարոսքն չնորհեցին ոչ սակաւ մար
2 դասիրութիւն մեզ ։ * Վրանղէ լուցին խա
րոյկ՝ և ընկալան զամենեսեան զմեզ վա
նձրևին որ սաստկեր՝ և վասն ցրտոյն ։
3 * Եւ ՚ի ժողովել պօղոսի խուրձ մի ինչ բա
զում՝ և դնել ՚ի վերայ խարուկին, իժ
մի ՚ի ջերմութենն ելեալ՝ կալաւ զձեռա
4 նէ նր ։ * Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն
կախեալ զգազանն զձեռանէ նր, ասէին
ցիմեանս. ուրեմն սպանօղ է այս ա
որ թէպէտ և ապրեցաւ ՚ի ծովէն, իրա
5 ւունքն չեհաւն կեալ ։ * Եւ նր թօթա
փեալ զգազանն ՚ի հուրն, եղև նմա չար
6 և ոչ ինչ. * Եւ նոքա ակն ունէին նմա
յանալոյ՝ կամ անկանելոյ՝ և յանկարծա
կի մեռանելոյ ։ իբրև շատ ակն կալեալ
և տեսանէին թէ ոչ ինչ վնաս եղև նմա
դարձեալ դարձուցեալ զբանն՝ ասէին
թէ

թէ աստուածն ոմն է ։ * Եւ շուրջ զսո 7
ղեաւն զայնուհիկ էին գիւղք գնեաւորի
կղզւոյն՝ որում անունն էր պապղիոս ։ որ
առ զմեզ յերկաշխի զերիս աւուրս՝ և սէր
բուլ ընկալաւ ։ * Եւ եղեւ հօրն պապղեայ 8
ի ջերմին և յախտ թանչից հիւանդանալ
դնել ։ առ որ մտեալ պօղոս՝ և կացեալ
յաղօթս՝ եդ զձեռն և բժշկեաց զնա ։
* Եւ իբրեւ այս եղեւ , այլ հիւանդք որ 9
էին ի կղզւոյն՝ գային և բժշկէին ։ * որք 10
և բազում պատուովք պատուեցին զմեզ ։
և իբրեւ գնացաք՝ եւս առն պէտք էին ։
էէ * Եւ յետ երից ամսոց ելաք ի նաւ մի 11
աղէքսանդրացի՝ որ ձմեռեալ էր ի կղզո
ւոյն նշանաւորաս ի խոկուրացոց ։ * Եւ 12
իջեալ ի սիրակուսաս՝ եղաք աւուրս երիս ։
* ուստի գնացեալ հասաք ի հռեգիոն ։ 13
և յետ աւուր միոջ ի շնչել հարաւոյն ,
երկօրեայք եկաք ի պուտիողոս ։ * ուր 14
և գտաք եղբարս՝ աղաչեցին զի նոցա
նէ լինել աւուրս եօթն ։ և ապա ելաք ի
հռոմ ։ * Եւ անտի լուեալ եղբարցն զմեզ 15
մինչ եկեալ ընդ առաջ մեր մինչև յորգոս
տայն առաքեալք՝ և երիցն կրպակաց ։ զորս
տեսեալ պօղոսի գոհացաւ տեառն՝ և քա
ջալերեցաւ ։ * Եւ իբրեւ մտաք ի հռոմ , 16
հրամայեցաւ պօղոսի լինել առանձինն
հանդերձ զինուորաւն պահպանող իւ
րով ։ * Եւ եղեւ յետ երից աւուրց՝ կո 17

կին, ասէ ցնա. Եա՝ ամբ եղբարք՝ ոչինչ
հակառակ գործեալ ժողովրդեանն կամ
կրօնից հայրենեաց, կապեալ յերուսա-
ղէմ՝ մատնեցայ ի ձեռս հռովմայեց
18 ուց։ * Որք իբրև դատեցան զիս՝ կամե-
ցան արձակել, վասն ոչ մի ինչ մե-
19 ղաց մահու գտանելոյ յիս։ * Ի հակառակել
հրեիցն, հարկ եղև բողոքել ի կայսր.
ըստ ոչ երեք զայզգէն իմմէ ունել ինչ զա-
20 նիծանել։ * Վասն այսր պատճառանաց
աղաչեցի զձեզ՝ տեսանել և խօսել. քան-
զի վասն յուսոյն Իսրայելի կամ ի շղթայս
21 յայսոսիկ։ * Եւ նոքա ասեն ցնա. մեք
ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք ի հրեաս
տանէ, և ոչ եկեալ ոք յեղբարց պատ-
մեաց՝ կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո չարութի։
22 * Լաւագ աղաչեմք ի քէն լսել՝ թէ զինչ
խորհիցիս. զի վասն հերձուածոյդ այդո-
րիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն ուրեք
23 հակառակութիւն կրէ։ * Յամ եղեալ
նմա օր, ուխելին ի վանն առնա բազումք.
որոց պատմէր վկայութիւն զարքայութիւն
նոյ. և հաւանեցուցանէր զնոսա վասն յի-
սուսի, յօրինացն մովսէսի և ի մարգարէից՝ յայ-
24 գուէ մինչև ցերեկոյ։ * Եւ ոմանք հա-
ւանեին բանիցն, և ոմանք ոչ հաւատային։
25 * Եւ անմիաբանք լեալ միմեանց՝ արձա
կէին, յասելն պօղոսի բան մի թէ բար
ւոյ խօսեցաւ հոգին սբ ի ձեռն եսայ
26 եայ մարգարէին առ հարսն մեր. * և ա

աչ։ Երթ առ Ժողովուրդն, և ասասցես։
լսելով լսիցիք՝ և ոչ իմասցիք, և տեսա
նելով տեսցիք՝ և ոչ տեսցիք ։ * Օչ 27
թանձրացաւ սիրտ Ժողովրդեանն այնո-
րիկ, և ականջօք իւրեանց ծանր լսէան։
և զաչս իւրեանց կափուցին, զի ոչ եր-
քէք տեսցին աչօք և ականջօքն լսիցեն
և սրտիւք իմասցին՝ և դարձցին, և եբե-
ժշկեցից զնոսա ։ * Եւ արդ՝ յայտնի լիե 28
ցի ձեզ, զի հեթանոսաց առաքեցաւ
փրկութիւն այդ՝ նոքին և լսիցեն ։ (* Եւ 29
ԻՐԵՐև զայս ասաց՝ արտաքս գնացին ՚ի
նմանէ հրէայքն։ ունէին ՚ի մէջ ինք-
քեանց զբազում մնդիրս ։) * Եւ եղև 30
զերկեամ ամի՛ բովանդակ իւրով վարձու։
* և ընդունէր զամենեսեան որ մտանէին 31
առ նա ։ * Քարոզէր զարքայութիւն աստ, 32
և ուսուցանէր վն տն յեսու քսի, անխա-
փան՝ ամենայն համարձակութեբ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՑԻՍՆ։

ԳԼ. Ա.

1 ՕՂՈՍ ՆՄՈՒՄՑ ԱԲ
Յի՛ քո՛ի , կոչեցեալ առա-
քեալ՝ որոշեալ յաւետարանն
2 Աստ։ * որ յառաջ խոստացաւ
3 ի՛ձեռն մարգարէից իւրոց գրովք սըր-
4 բովք , * վա՛ր որդւոյ իւրոյ եղելոյ ի՛ զա-
ւակէ գաւթի ըստ մարմնոյ ։ * սահմանե-
լոյ որդւոյն Աստ զօրութի՛ըն ըստ հոգւոյն սըր-
բութե՛ն ։ ի յարութե՛ն մեռելոց Յի՛սի քրի-
5 ստո՛ն մերոյ ։ * որով ընկալաք շնորհս և
առաքելութի՛ն ի հնազանդութե՛ն հաւա-
տոց յամենայն հեթանոսս վա՛ր անուա՛ն
6 նը։ * յորս և դուք էք կոչեցեալ Յի՛սուսի։
7 * Ա՛մենեցուն որոց էք ի Հռոմ , սիրե-
լեաց Աստ կոչ ցեալց սրբոց , շնորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութի՛ւն յԱստ Հօրէ մերմէ՝ և
8 ի՛ տանէ Յի՛սուսէ քրիստոսէ ։ * Նախ գոհանամ զԱստ

խոնչ՝ ի ձեռն յանիքն վա ձեր ամենեցուն ։
զի հաւատք ձեր պատմեալ են ընդ ամ աշ
խարհ ։ * Ա կայ է ինձ աճ , զոր պաշ 9
տեմն հոգւով իմով յաւետարանի որդւոյ
նր , * թէ ոչ զչիշատակս ձեր առնեմ 10
յամ ժամ յաղօթս իմ աղաչելով՝ զի թեր
և երթեալ յայցողեսցի ինձ կամօքն աս
գալ առ ձեզ ։ * Վասնզի անձկացեալ եմ 11
տեսանել զձեզ , զի վասնեցից ի ձեզ շն
նորհս ինչ հոգևոցս՝ առ ի հաստատել
զձեզ ։ * այսինքն է , միսիթարակից լի 12
նել ձեզ վա ընդ միմեանց խնդ և ձերդ հա
ւատոց ։ * Ա՛չ կամիմ երթէ տգիտաք իցէք 13
եղբարք ։ զի բազումանգամ յօժարեցի
գալ առ ձեզ , և արգելայ մինչև ցայժմ .
զի և՛ի ձեզ գտից պտուղ ինչ ոչ և յայլ
հեթանոս ։ * Վասնզի յունաց և բար 14
բարոսաց՝ իմաստնոց և անմտից պարտա
պան եմ , * այնպէս՝ որչափ իմովհան 15
յօժարութիւն՝ և ձեզ որ ի հռովմ էք՝
աւետարանել ։ * Ո՛չ եթէ առնթ ինչ 16
համարիմ զաւետարանն . քանզի զօրութիւն
այ է ի փրկուն ամ հաւատացելոց . նախ
հրէի՛ և ապա հեթանոսի ։ * Ո՛չ արդա 17
րութիւն այ յոմանէ յայտնի ի հաւատոց
ի հաւատս . ոպ և գրեալ է , թէ ար
դարն ի հաւատոց կեցցէ ։

Ա Գ

* Վասնզի յայտնեցաւ է բարկութիւն այ 18
ի երկնից ի վր ամ ամբարշտութիւն և ա
նիրաւութիւն մարդկան . որք զճշմարտութիւն

19 անիրաւութիւն ունին։ * Եւ զի գիտուէ-
թիւն այ յայտնի է ի նոսա. քանզի Աստ իսկ
20 յայտնեաց նոցա։ * Ոչ անեղևցիք նոր ի
սկզբանէ աշխարհի, արտաքոյ իմաց-
եալ առնանին. այսինքն է՝ մինչդեռ
ատրուիթի և զօրուիթի և Աստուծոյ նոր. զի
ոչ գտանիցեն ամենևին տալ պատասխա-
21 նի։ * Ոչ ծանեան զնա, և ոչ խոքև
զնա փառաւորեցին՝ կամ գոհացան.
այլ նանրացան ի խորհուրդս իւրեանց,
և խաւարեցան անմտութիւնք սիրտք նոցա։
22 * Ոչ անձինս առ իմաստունս ունէին՝ յի-
23 մարեցան։ * և փոխեցին զփառս անեղ-
ծին այ՝ ի նմանութիւն պատկերի եղծա-
նելի մարդոյ և թռչնոց և չորքոտանեաց
24 և սողնոց։ * Վասն որոյ մատնեաց զնոսա
Աստ ի ցանկութիւն սրտից նոցա ի պղծութիւն,
անարգել զմարմինս իւրեանց յանձինս
25 իւրեանց. * որք փոխանակեցին զճշմար-
տութիւն այ ընդ սուտ. ՚Ի պաշտեցան՝
և պաշտեցին զարարածս, և ոչ զարա-
րիչն. որ է օրհնեալ յաւիտեանս, ամէն։
26 * Վասն այսորիկ մատնեաց զնոսա Աստ ի կա-
րիս անարգութիւն. զի էգք նոցա փոխանա-
կեցին զպէտս բնականն ի պէտս անբը-
27 նականս։ * Նոյնպէս և արուքն թո-
ղեալ զբնական պէտս իգուն, բորբոքե-
ցան ցանկութիւնք իւրեանց ի միմեանս.
արուք ընդ արուս զամօթատակութիւն գոր-
ծէին, և զդարձ փոխարինին՝ որ պարտ

երբ մոլորուիթե նոցա՝ յանձինս իւրեանց
քնդունելիս ։ * Եւ ոչ ոք՝ զի ոչ ընտրեցին 28
զնձճ ունել՝ ի գիտութե , մատնեաց զնո
ձճ՝ ի միտս անարգութե՝ գործել զա
նարժանս ։ * զլցեալսն ամենայն 29
պոռնկութե՝ անզգամութե՝ ագահութե՝
չարութե , լի նախանձու , սպանութե՝
հերձի՝ նենգութե չարաբարութե՝ շոգմոգք
չարախօսք՝ ածաուեացք թշնամանօղք * 30
ամբարտաւանք՝ ամբարշտաւանք , գտիչք
չարեաց , զծնօղս անարգութե ։ * անմիտք 31
ուխտադրուժք՝ անագորոյնք՝ աննուէրք
անողորմք ։ * Որք՝ գիտեալ էին զիրա- 32
ւանցն մե՛ռ , եթէ ոչ զայսպիսիսն գոր
ծեն՝ արժանի են մահու ։ և ոչ միայն ո՛ր
զայն առնեն , այլ և որ կամակիցն լինին
գործելեացն ։

ԳԼՈՒԽ Ա ։

Պաւղոս առաքեալ պատասխանի տա- 1
լով հրէս ոմն մարգ՝ որ դատախազ ։ զի ո
րով դատիս զընկերն , զանձն քո դատա
պարտես , զի դու զնոյն գործես՝ որով
դատիսն ։
Ա.Դ * Գիտեմք՝ եթէ ճշ դատաս- 2
տանն ճշմարտութե է՝ ի վե՛ր այնոցիկ՝ որ
զայնպիսիսն գործեն ։ * Իսկ արդ՝ խոր- 3
հիլ՛ս զայս ո՛վ մարդ , որ դատիս զայ
նոսիկ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու ըզ
նոյն գործես , եթէ դու ապրելոց իցես

4 ’ի դատաստանացդ անտի ել։ * Երթեք զգ
մեծութիւնք քաղցրութեանդ ձեր, և զներելոլին
և զեկեղեցեաւորութիւնն արհամարհեցեք ։
չգիտեցեք՝ զի քաղցրութիւն ել զքեզ յա-
5 պաշխարութիւն ածէ ։ * Ա՛յլ ըստ խստու-
թիւն քումդ, և ըստ անզղջ սրտի՝ գանձես
անձին քումդ բարկութիւն՝ յաւուր բար-
կութեանդ և յայտնութեան արդար դատաս-
6 րութեան ել։ * Որ հատուցանէ իւրաքան-
7 չիւր ըստ գործս իւրեանց ։ * որ համբե-
րութիւն են ’ի գործս բարութեան՝ զփառս
և զպատիւ և զանեղծութիւն խնդրեն,
8 զկեանան յաւիտենից ։ * Իսկ որ ’ի հա-
կառակութիւն անտի են՝ և ապստամբք ’ի
ճշմարտութենէն և զհետ երթեալ զանի-
րատութեն, բարկութիւն և սրտմտութիւն,
9 * նեղութիւն և անձկութիւն ’ի վր ամ մար-
դոյ՝ որ գործէ զչար ։ նախ հրեի՝ և ապա
10 հեթանոսի ։ * Փառք և պատիւ և խա-
ղաղութիւն ամն՝ որ գործէ զբարի ։ նախ
11 հրեի՝ և ապա հեթանոսի ։ * Ոչ ի՛ ոչ կ
ակնառութիւն առաջի ել ։
12 * Որք միանգամ առանց օրինացն մե- ԱՆ
ղան, առանց օրինացն և կորիցեն ։ և
որք ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն և դա-
13 տեսցին ։ * Ոչ ի՛ երէք որ լսելիք օրի-
նացն են՝ արդարացեալ են առաջի ել,
այլ առնելիք օրինացն արդարացին ։
14 * Ա՛յլ յորժամ հեթանոսք որ զօրինս
ոչ ունին, բնութեբ զօրինացն գործեցեն,

Նորա որ զօրէնսն ձգ ունին՝ անձանց իւ-
րեանց իսկ են օրէնք . * որք ցուցանեն 1
զգործս օրինացն գրեալ ի սիրտս իւր-
եանց՝ վկայութիւն մատց իւրեանց , և յան-
դիմանել զմիմեանս ի խորհրդոց իւր-
եանց , կամ թէ պատասխանի իսկ տալ ,
* յաւուրն յորում դատիցի ած զգաղտ 16
նիս մարդկան՝ ըստ աւետարանին իմոյ , ի
ձեռն յիսի քրիստոսի : * Այսպէս եթէ դու հրէայ 17
անուանեալ ես , և հեգեալ ես յօրէնսն՝
և պարծիս յաստ , * և գիտես զկամս նորա, 18
և ընտրես զլաւն , և խրատեալ ես յօրէ-
նացն . * վստահ ես յանձն քո առաջնորդ 19
լինել կուրաց՝ լոյս խաւարելոց՝ * խրա- 20
տիչ անզգամաց՝ վարդապետ տգիտաց .
ունել զկերպարանս գիտութեան և ճշմար-
տութիւն օրինացն : * Ահա արդ՝ որ ուսուցա 21
նես զանկեր , զանձն քո ոչ ուսուցանես .
որ քարոզես չգողանալ՝ գողանաս . * որ 22
ասես չշնալ՝ շնաս . որ գազանս ի մի-
նաց՝ պղծեալս կողոպտես . * որ օրինաւքն 23
պարծիս՝ յանցանել զօրէնսն զաստ ա-
նարգես . * Օ՜ի անուն ոչ վա՛յ ձեր հա- 24
ղորդեաց ի ձէնջ հեթանոսաց ունձ և գրեալ է :
Ա Ջ Ի Ի Ի

27 համարեսցի ։ * և դաւիթ՝ որ ՚ի բնէ
անթլփատութենէ՝ զօրէնսն կատարեալ՝
զքեզ, որ գրոյն և թլփատութեան յանցա-
28 ւոր օրինացն իցես ։ * ՚Ո՛չ ի հրէայ է՝ որ
յայտնի հրէայն է, և ո՛չ որ յայտնի մարմ-
29 նով թլփատութիւն ։ * այլ որ ՚ի ծածուկ
հրէայն է, և թլփատութիւն սրտի հոգւով՝
և ո՛չ գրով ։ որոյ գովութիւնն ո՛չ ՚ի մարդկա-
նէ է, այլ յԱստուծոյ ։

ԿԻ ։ Գ ։

1 Ի՞նչ արդ՝ զի՞նչ աւելի է հրէային, կամ
զի՛նչ օգուտ ՚ի թլփատութենէ անտի ։
2 * Խաղութի՛նչ՝ ամենեցունց ։ նախ այն իսկ՝
զի հաւատարիմ եղեն պատգամքն Աստ-
3 ուծոյ ։ * Ի՞նչ արդ՝ եթէ չէ՛ր հաւատացեալ ո-
մանց՝ մի թէ անհաւատութի՞ն նոցա զՀաւ-
4 ատան քակտանէ՛ր ։ քա՛ւ լիցի ։ * Ա՛յլ՝
եղիցի Աստուած՝ և ամենայն մարդ սուտ ։
ինչպէս և գրեալ է ։ որպէս արդար եղիցիս ՚ի
բանս քո, և յաղթեսցես ՚ի դատել քեզ ։
5 * Ի՞նչ արդ՝ եթէ ապիրատութի՛ն մեր զԱս-
տուածութի՛ն յանդիմանն կացուցանէ՝
զի՛նչ ասեմք ։ մի թէ անիրաւ ի՞նչ է Աս-
6 տուած՝ որ ածէ զբարկութի՛ւն ։ * ըստ մարդկա՛ւէ ա-
սեմ ։ քա՛ւ լիցի ։ ապա թէ ոչ՝ զիա՛րդ դա-
7 տի Աստուած զաշխարհ ։ * ՚Ո՛վ եթէ ՚ճշմար-
տութի՛ւն Աստուծոյ ՚ի իմում սուտի՛ւս առատացաւ ՚ի
փառս նորա, զի՞ևս ես իբրև զմեղաւոր
8 դատիմ ։ * Ա՛ւ կամ թէ՝ ոչ՝ հայհոյիմք՝ և

և ոչ առնն զմկնջ ամենք առել, թէ ա-
րասցուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի. որոց
դատաստանքն յիւրաւի են: * Եւ արդ՝ 9
ի՞նչ իմիք առաւել իցեմք, ապաքէն և ոչ
իմիք. քանզի յառաջագոյն իսկ մեղադիր
եղեալ հրեից և հեթանոսաց՝ ամենե- 10
ցուն ընդ մեղաւք լինելոյ: * Որպէս և գրեալ
է. Թէ ոչինչ է արդար՝ և ոչ մի. * և ոչ 11
գոյ՝ որ իմանայ, և ոչինչ է՝ որ խնդրէ զԱ-
ստուած: * Ամենեքեան խոտորեցան, ի միասին 12
անպիտանացան: ոչինչ է որ առնէ զբարի,
ոչ իսկ, և ոչինչ է մինչև ի մի: * Գերեզման 13
բաց է կոկորդ նոցա, լեզուաւքն իւրեանց
նենգաւորք եղեն: Թոյնք իժից ի նեղ-
քունս շրթանց նոցա: * որոց բերանք անի 14
ծիւք և դառնութեամբ լի են: * Արագ են 15
ոտք նոցա հեղուլ զարիւն: * Խեղումն և 16
թշուառութիւն ի ճանապարհս նոցա. * և 17
զճանապարհն խաղաղութեան ոչ ծանեան:
* Ոչ է երկիւղ Աստուծոյ առաջի աչաց նոցա: 18
* Գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օ- 19
րէնքն ասեն, ընդ որս օրինաւքն են
ասեն. զի ամենեցուն խցցի, և դատա-
պարտ լինի ամենայն աշխարհ Աստ- 20
ուծոյ: * Վասն ի գործոց օրինացն ոչ արդա-
րասցի ամենայն մարմին առաջի նորա. քանզի
օրինաւքն է գիտութիւն մեղաց: * Եւ արդ՝ առանց օրինացն 21
իսկ արդարութիւն Աստուծոյ յայտնեալ է վկայեալ
եւս յօրինացն անտի՝ և ի մարգարէից: * Արդարութիւն Աստուծոյ 22

ԱՒՐ ՀՈՒՄՎՄ ԱՅՅԵՅՈՒՄՆ ։

անսի յայի քոյի յայմ հաւատացեալս ։ և
23 ոչի՛նչ է խափր ։ * Քանզի ամենեքեան
մեղան ։ և նուազեալ են ի փառաց ան-
24 սի ՚ոյ ։ * Եւ արդարանան ձրի նորին
շնորհօք ի ձեռն փրկութե՛ն որ ի քս յս ։
25 * զոր յառաջն եդ ՚ած ի քաւութի ի ձեռն
հաւատոց արեամբն նր ՚, ի հանդիս ար-
դարութե՛ն նր ՚ վս թողութե՛ յառաջադ ոյն
26 մեղացն գործելոց ՚, * ի նեբելն ՚ոյ ՚ ի
հանդիս արդարութե՛ն նր ՚ ի ժամանակի
յայսմիկ ։ զի եղիցի նա արդար ՚, և ար-
դարացուսցէ զայն՝ որ ի հաւատոցն յի՛ս ։
27 * Ուր՝ ուրդ՝ ուր են պարծանքն ։ արդե-
լան ։ յորոց օրինաց ՚, ի գործոց անօ՛ր ։
28 ո՛չ ՚այլ ՚ի հաւատոցն օրինաց ։ * զանգի հա
մարիմք հաւատովք արդարանալ մարդ
29 դոյ՝ առանց գործոց օրինաց ։ * Եւ՞ի
հրէից վիճան ընդ ՚ած՝ և հեթանոսաց ո՛չ ։
30 այո՛ և հեթանոսաց ։ * Ո՞ի եթէ ա՛ն է
՚ած՝ որ արդարացուցանէ զթլփատութի՛ն
ի հաւատոց ՚, ապա և զանթլփատութի՛ն
31 նովի՛ն հաւատովք ։ * Ո՞րդ՝ զօրէնսն ին՞չ
խափանեմ՞ք հաւատովքս ՚, չի՛ւս լինի ։
այլ զօրէնսն հաստատեմ՞ք ։

ԳԼՒ ՚Դ ։

Ի՞նչ ուրդ՝ զի՛նչ ասիցեմ՞ զգտանել ած-
բահամու նահապետին մերոյ ըստ
մարմնոյ ։ * Ո՞ի եթէ ածբահամու գոր-
ծովք էր արդարացե՛ւնեալ ունի՞մ պար-

Ծանո՛

ծանա՝ այլ ոչ առ ՚ած ։ * Իսկ զի՞նչ ա- 3
սիցէ գիր . Հաւատաց Աբրահամ ՚ած՝
և համարեցաւ նմա յարդարութի ։ * Ո՛մին 4
այնմ՝ որ գործէցէն , ոչ համարին վարձքն
ըստ շնորհաց՝ այլ ըստ պարտեց ։ * Իսկ այնմ՝ 5
որ ոչն գործէցէ՝ բայց հաւատասցէ յայն
որ արդարացուցանէ զամբարիշտան , հա- 6
մարին հաւատք նո՛ր յարդարութի ։ * Որ-
պէս և դաւիթ ասէ զերանութի մարդոյ՝
որում ՚ած համարի արդարութի առանց 7
գործոց ։ * Երանի՛ որոց թողան անօրէ-
նութիք , և որոց ծածկեցան մեղք իւ- 8
րեանց ։ * երանեալ է այր՝ որում ոչ
համարեցի տէր զմեղս նո՛ր ։ * Արդ՝ ե՞ 9
րանութի՞ս այս ՚ի վե՞ր թլփատութե՞ն է ,
եթէ ՚ի վե՞ր անթլփատութե՞ն . քանզի ա-
սեմք՝ եթէ համարեցան Աբրահամու
հաւատքն յարդարութի ։ * Արդ զիա՞րդ 10
համարեցան . միևչդեռ ՚ի թլփատութե՞ն
էր՝ եթէ յանթլփատութե՞ն ։ ոչ ՚ի թլ-
փատութէն , այլ յանթլփատութե ։ * Եւ 11
նշանակ առ զթլփատութին , կնիք արդա-
րութե հաւատոյն՝ որ յանթլփատութե նո-
ա՛ . * զի եղիցի նա հայր ամենայն հաւատա- 12
ցելոց , որ յանթլփատութե անաւ իցեն .
առ ՚ի համարել և նոցա արդարութի . և
հայր թլփատութե՝ որոց ոչ ՚ի թլփա-
տութե անաւ և եթ , այլ և որոց երթայ-
ցեն ընդ հետս անթլփատութե հաւատոց
հօր մերոյ աբրահամու ։

13 * Ո՛վ ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն աբ-
րահամու՝ և զաւակի նորա ժառանգ լի-
նել աշխարհի, այլ ի հաւատոցն ա-
14 րդարուէ։ * Ո՛վ եթէ ոք յօրինացն են,
ժառանգք իցեն. ապա ընդունայն են
15 հաւատքն՝ և դատարկ աւետիքն։ * քան-
զի օրէնքն զբարկուի գործեն. քանզի ուր
16 ոչ են օրէնք՝ և ոչ յանցանք լինի։ * Ո՛ր
այնորիկ ի հաւատոց անտի, զի ըստ շնոր-
հացն իցէ. առ՝ի լինելոյ հաստատուն
աւետեացն ամ զաւակին. ոչ այնմ
միայն՝ որ յօրինաց անտի, այլ և այնմ
որ ի հաւատոցն աբրահամու, որ է հայր
17 մեր ամենեցուն. * ոյր և գրեալ է, թէ
հայր ազգաց բազմաց արարից զքեզ ա-
ռաջի այր. որում հաւատաց՝ եթէ կեն-
դանի առնէ զմեռեալս, և կոչէ զգոյն
18 իբրև զգոյս։ * Ո՛ր յանյոյսն յուսով հա-
ւատաց լինել նմա հայր ազգաց բազմաց.
ոյր և ասացաւն, թէ այնպէս եղիցի զա-
19 ւակ քո։ * Ո՛չ նա ոչ երկմտեաց ի հա-
ւատոցն. թէպէտ և հայեցաւ ի մարմին
իւր այնուհետև իբրև ի մեռեալ. քանզի
գհարիւրամեայիւք ուրեմն էր. և ի մե-
20 ռելոյ յարգանդին սառային։ * Ո՛չայց
յաւետեացն այր ոչ երկմտեաց անհաւա
տութեամբ. այլ զօրացաւ հաւատովք, ետ
21 փառս այր. * և հաստատեցաւ ի միտս
իւր, եթէ որ խոստացաւն՝ կարօղ է առ-
22 նել։ * վասն որոյ համարեցաւ նմա յար-

դարուն ։ * Լ՚ըդ՝ զի գթեցաւն, ոչ եթէ 23
վն նր՝ միայն՝ եթէ համարեցաւ նմա ։
* այլ և վասն մեր՝ որոց համարելոց է ։ 24
որ հաւատամք յոյն՝ որ յարուցին զՅ՚ն
զնր մեր՝ ի մեռելոց ։ * որ մատնեցաւ 25
վն յանցանաց մերոց ։ և յարեաւ վասն
զմեզ արդարացուցանելոց ։

ԳԼ՚Ա՚Ն՚

Լ՚յսուհետև արդարացեալք՝ ի հաւա 1
տոց անտի , խաղաղութի՚ կալցուք առ
Ա՚Ծ՝ ի ձեռն Տն մերոյ Յն՚ի քն՚ի ։ * որով 2
և զընծայութի՚ ընկալաք հաւատովք՝ ի
շնորհս յայսոսիկ՝ յորում կամք , և պար
ծիմք յուսով փառացն Ա՚ծ ։ * Եւ ոչ 3
այսչափ միայն , այլ և պարծիմք ևս ՚ի
նեղութի՚սն մեր ։ քանզի գիտեմք , եթէ
նեղութի՚ զհամբերութի՚ գործեն , * համ 4
բերութի՚ զվանդակս , վանդակս զյոյս ։
* յոյս՝ ոչ ելցէ ամաչեցուցանէ ։ զի 5
սէրն Ա՚ծոյ սփռեալ է՚ ի սիրտս մեր՝ ՚ի ձեռն
հոգւոյն Ա՚ծոյ՝ որ տուաւ մեզ ։ * Ո՚ի միջ 6
դեռ տկարքն էիք՝ ըստ ժամու
նակի՚ ի վր՚ ամբարշտաց մեռաւ ։ * Ո՚վ 7
վն արդարոյ հազիւ ոք մեռանիցի ։ այլ
վն բարւոյ թերևս համարձակիցի ոք մե
ռանել ։ * Հայանեաց Ա՚ծ զսէրն իւր ՚ի 8
մեզ ։ զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք ,
* քն վն մեր մեռաւ ։ ևս առաւ 9
եւս յարդարանալ մերում այժմիկ ա

բեամբն նր՝ ապրեսցուք նովաւ ի բար-
10 կութիւն անտի · * ՚Ո՚ի եթէ մինչ թշնա-
միքն էաք՝ հաշտեցաք ընդ աստ մահուամբ
որդւոյ նր · որչափ ևս առաւել՝ հաշ-
տեալ մեզառաւ՝ ապրեսցուք կենօքն նր ։
11 * Եւ ոչ այսչափ միայն , այլ և պարծիմք
ևս յաստ ի Տեառն յոն մերոյ Յի քէ ·
որ
զհաշտութիւն խոկ ընկալաք ։
12 * ՚Ո՚ի ոպ ի միոջէ մարդոյ մեղք յաշ- գ
խարհ մտին՝ և ի մեղաց անաւ մահ · և
այնպես յամ մարդիկ ատրածեցաւ մահ
13 որով ամենեքեան մեղան ։ * Քանզի մինչև
յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի · բայց
մեղք ոչ համարին , ուր օրէնք ոչ իցեն ։
14 * Ա՚յլ թագաւորեաց մահ յադամայ
մինչև ցմովսէս՝ և ի վր չմանցուցելոցն ,
ըստ նմանութե յանցաճածոյն ադամայ ·
15 որ է օրինակ հանդերձելոցն ։ * Ա՚յլ
ոչ պէս յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն ·
զի եթէ միոյն յանցանօք բազումք մե-
ռան , որչափ ևս առաւել շնորհքն աստ և
պարգեւքն շնորհօք միոյ մարդոյ Յի քէ
16 ի բազումս առաւելաւ ։ * Եւ ոչ պէս ի միո-
ջէ յանցուցելոյն պարգեւքս · զի դա-
տաստանն ի միոջէ յանցաճածոյ անաւ
ի դատապարտութի · այլ շնորհքն ի բազ
17 մաց յանցաճածոյն յարդարութի ։ * Ո՚ի
եթէ ի միոյն յանցանաց մահ թագա-
ւորեաց միոյնն , որչափ ևս առաւել՝ որք
զառաւելութի շնորհաց և պարգեւաց

արդարութեան առնուցուն, կենօք թագա-
ւորեսցին ի ձեռն միոյն յոր քան։ * Ո՛չ 18
պա ուրեմն ոչ միոյն յանցանօք յամ մար-
դիկ դատապարտուէ, նոյնպէս և միոյն
արդարութեամբ՝ յամ մարդիկ արդարութի
կենաց։ * Օ՛ի ոչ անհնազանդութեամբ 19
միոյն մարդոյ՝ մեղաւորք բազումք եղեն.
նոյնպէս և հնազանդութեամբ միոյն. ար-
դարք բազումք եղիցին։ * Բայց օրէնքն՝ի 20
ներքս անկան, զի յանցանքն բազմա-
ցին. զի ուր առաւել եղեն մեղքն, ա-
ռաւել և յաւելան շնորհքն։ * Օ՛ի ոչ 21
թագաւորեցին մեղքն՝ի մահու անդ.
նոյնպէս և շնորհքն թագաւորեսցեն ար-
դարութեամբ՝ի կեանան յաւիտենից՝ի ձեռն
յեսու քրիստոսի տեառն մերոյ։

Գ Լ. Օ.

Ասէ արդ՝ զի՞նչ ասիցեմք, յամձախես 1
ցուք՝ի մեղան՝ զի շնորհքն բազմա-
ցին։ * Ո՛չ լիցի։ որք մեռաք մեղացն, 2
զիարդ տակաւին՝ի նմին կեցցեմք։ * Ո՛չ 3
թէ ոչ գիտէք՝ զի որ միանգամ մկրտե-
ցաք՝ի քրիստոս՝ի մահ անդր նր մկրտեցաք.
* Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեն՝ի մահ, 4
զի որպէս յարեաւ քրս՝ի մեռելոց փառօք
հօր. նոյնպէս և մեք՝ի նորոգութեան կե-
նաց շրջեսցուք։ * Օ՛ի եթէ անխակից 5
եղեաք նմանութեանն մահու նր. այլ և յա-
րութեանն լինիցիմք։ * Օ՛այս գիտասջիք՝ 6

զի հին մարդն մեր խաչակից եղև նորա,
զի խափանեսցի մարմին մեղացն, ի՛ և աս-
7 ծառայել մեզ մեղացն ։ * Ո՛վ որ մեռա-
նին՝ արդարացեալ է ՚ի մեղաց անտի ։
8 * Իսկ եթէ մեռաք ընդ քրիստոս, հաւատամք՝
9 թէ և կեցցուք ընդ նմա ։ * Գիտեմք եթէ
քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռելոց ։ այսուհե-
տև ոչ մեռանի, և մահ նմա ոչ ևս տիրէ ։
10 * Ո՛վ որ մեռաւն՝ մեղացն մեռաւ մի-
անգամ, և որ կենդանին է՝ կենդանի
11 է ՚ի աստ ։ * Նոյնպէս և դուք համարեսջի՛ք
զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդա-
նիս ՚ի քրիստոս յիսուս մեր ։
12 * Ո՛չ այսուհետև թագաւորեսցին մեղք ՚ի մահկանացու մարմնիս ձեր՝ կատարել
13 զցանկութեանց նոր ։ * Եւ մի՛ պատրաս-
տէք զանդամս ձեր զէն անիրաւութեան
մեղացն ։ այլ պատրաստեցէ՛ք զանձինս
ձեր ՚ի՝ ոպ ՚ի մեռելոց ՚ի կենդանիս ։ և
զանդամս ձեր զէն արդարութեան ՚ի ։
14 * Ո՛վ մեղք ձեզ ոչ տիրեսցեն ։ քանզի
15 ոչ էք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք ։ * Իսկ
արդ՝ զիա՞րդ, մեղանի՛ցուք՝ զի չեմք ընդ օրի-
16 նօք՝ այլ ընդ շնորհօք ։ քա՛ւ լիցի ։ * Ո՞չ գի-
տէք՝ թէ որում պատրաստէք զանձինս
ձեր ծառայս ՚ի հնազանդութի՛ն, ծառայ
էք, որում հնազանդիլն, կա՛մ եթէ մեղաց՝
՚ի մահ, և կա՛մ եթէ ՚ի հնազանդութի՛ն արդա-
17 րութե՛ն՝ ՚ի կեանս ։ * Այլ շնորհ՛ք ասեմ ։
զի էիք ծառայք մեղաց՝ հնազանդեցայք ՚ի

ՂԿ

’ի սրտի՝ որում աւանդեցայք յառաջ
վարդապետուէ ։ * Լրդ՝ ազատացեալք 18
’ի մեղաց՝ ծառայեցէք արդարութեան ։
* Այդ կօրէն ասեմ վասն տկարութեան մարդ- 19
ճնոց ձերոց ։ զի որպէս տուիք զանդամս ձեր ծառայս պղծութեան և անօրէնութեան ։ նոյնպէս և այժմ
պատրաստեցէք զանդամս ձեր ծառայս
արդարութեան ’ի սրբութիւն ։ * Օ ի ինչ 20
ծառայքն էիք մեղաց՝ ազատացեալ էիք
յարդարութենէն ։ * Եւ զի՞նչ պտուղ 21
ունէիք յայնժամ որով այժմ ամաչէք ։
հարեալ էք ։ զի վախճան նոցա մահ է ։
* Եւ այց արդ ազատացեալք ’ի մեղացն և 22
ծառայեալք ոչ՝ ունիք զպտուղ ձեր ’ի
սրբութիւն ։ և վախճան նոցա կեանք յաւիտենից ։ * Օ ի թոշակն մեղաց մահ է ։ 23
այլ շնորհքն ոչ կեանք յաւիտենից ’ի քրիստոսէ յԵ ’ի տէր մեր ։

ԳԼ ։ Ի ։

ԳԳ

Կ՚գիտեք ոչ գիտէք եղբարք ։ զի ընդ ո՞ւ 1
տուսն օրինաց խօսիմ ։ զի օրէնք տի-
րեն մարդոյ՝ որչափ ժամանակս կենդա-
նի է ։ * Կանղի կին առնակին ’ի կնո- 2
դանի այր իւր կապեալ կայ օրինաւք ։ իսկ
եթէ մեռցի այրն ։ արձակեալ է յօրինաց
առն ։ * Ապա ուրեմն ’ի կենդանի է 3
այրն ։ շուն կոչի՝ եթէ լինիցի առն այ-
լում ։ և եթէ մեռցի այրն՝ ազատ է յՕ-

բինացն , չհամարեալ շուն՝ եթէ լինիցի
4 առն այլում ։ * Ա՛յսուհետեւ և դուք եղ
բարք՝ մեռայք օրինացն մնրմնամբ քոմ,
լինել այլում որ ի մեռելոցն յարուցեալ
5 է , զի պատարեր լցուք ոչ ։ * Ոչանղն
մինչ էաքն մարմնով , կարկ մեղաց՝ որ օ
րինօքն էին՝ զօրանային յանդամն մեր ,
առ ի պտղաբեր առնելոյ զմեզ մահու ։
6 * Բայց այժմ դատարկացաք յօրինաց
այնոր՝ քանզի մեռաք այնմիկ՝ որով լմբռ
նեաւն էաք , առ ի ծառայել մեզ նորո
գութիւն հոգւոյն՝ և ոչ հնութիւն դրոյն ։
7 * Իսկ արդ զի՞նչ ասեմք . օրէնքն մե՞ղք
իցեն . քաւ լեցի ։ այլ զմեղս ոչ գիտէի ,
եթէ ոչ օրինօք . և զցանկութիւն ոչ ձա
նաչէի , եթէ ոչ օրինացն էր ասացեալ
8 մի՛ ցանկանայցես ։ * Պատճառս առեալ
մեղքն պատուհիրանաւն , և գործեցին
յիս զամենայն ցանկութիւն . զի առանց օրինացն
9 մեղքն մեռեալ էին ։ * Իսկ ես առանց օրի
նացն երբեմն էի կենդանի . այլ իբր
եկաց յիս պատուհիրանն , մեղքն կենդա
10 նացան , * և ես մեռայ . և գտաւ ինձ
պատուհիրանն՝ որ ի կեանս էր , նոյն ի
11 մահ ։ * Զի մեղացն պատճառս առեալ
պատուհիրանաւն՝ խաբեցին զիս , և նո
վին սպանին ։
12 * Սակայն օրէնքն սո՛ւրբ են՝ և պատուի Գ.Ջ
13 րանն սո՛ւրբ և արդար և բարեբար ։ * Իսկ
արդ՝ ինձ բարին մահ եղե՞ . քաւ լեցի .

այլ մեղքն · զի երևեսցին մեղքն բար-
եաւն գործել ինձ զմահ · զի եղիցին ըս-
առաւելուս մեղքն մեղաւոր ի ձեռն
պատուիրանին : * Զ.խաւեմք զի օրէնքն 14
հոգևոր են · այլ ես մարմնաւոր եմ, ընդ
մեղօք վաճառեալ : * Զ.Օ զոր գործեմն 15
ոչ գիտեմ, ոչ եթէ զոր կամիմն՝ զայն առ-
նեմ, այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ :
* Զ.ապա թէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առ- 16
նեմ, վկայեմ օրէնացն՝ եթէ բարւոք են :
* Զ.ուրեմն ոչ եթէ ես գործեմ զայն , 17
այլ բնակեալ կիսա մեղքն : * Զ.խաւեմ զի 18
ոչ բնակեալ է կիս , այսինքն ի մարմնի
իմում, բարի ինչ · զի կամքն առաջի կան
ինձ · և առնել զբարին ոչ : * Զ.Օ զի ոչ ես 19
եթէ՝ զոր կամիմ զբարին՝ առնեմ՝ այլ
զոր ոչն կամիմ զչարն , զայն գործեմ :
* Զ.ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝ զայն առ- 20
նեմ , ոչ ևս ես առնեմ զայն՝ այլ բնա-
կեալ կիսա մեղքն : * Զ.ուրեմն՝ գտանեմ 21
զօրէնս այնպիսի՝ որ կամիցին առնել կիս
զբարին · և ինձ չարն առաջի կայ : * Զ.ես 22
ձեզ եմ ըստ օրէնսն ոյ ըստ ներքին մարդոյն ·
* բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամս 23
իմ՝ , զինեալ հակառակ օրինաց մտաց
իմոց · և գերեալ զիս օրէնսքն մեղաց՝ որ
են յանդամս իմ : * Զ.ՈՎ ի ստուգիւ 24
եմ ես՝ որ ապերջանացեալ զիս ի մարմնոյ
ատոյ մահու : * այլ շնորհքն ոյ ի ձեռն 25
Յիսուսի քրիստոսի տեառն մերոյ :

ԸՆՏ ՀՈՒԱԿՈՒ ԱՅԲԵՑԻՍՆ ։

Ա՛ստա ուրեմն ես ինքնին մուօք իմովք ծա-
ռայեմ օրինացն աՅ ։ և մարմնով օրինացն
մեղաց ։

ԳԼ ։ Ը ։

1 Ա՛ն այդպէս իցէ՝ ոչինչ դատապարտ-
2 տութիւ է այնոցիկ՝ որ ի քրիստոս ։ * ։Օ ի
օրէնք հոգւոյն կենաց ի քրիստոս ազատե-
3 ցին զիս յօրինաց մեղացն և մահու ։ * ։Օ ի
որ անհնարին էր օրինացն՝ որով ակտար-
նայր մարմնով ։ աՅծ զորդին իւր առա-
քեաց ի նմանութիւն մարմնոյ մեղաց՝ և վա՛ն
մեղաց ՝ և դատապարտեաց զմեղս ի
4 մարմնի անդ ։ * զի արդարութիւն օրինացն
կատարեսցի ի մեզ ՝ որք ոչ ըստ մարմնոյ
5 գնայցեմք՝ այլ ըստ հոգւոյն ։ * ։Օ ի որք
ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն խորհին ՝ և
6 որք ըստ հոգւոյն՝ զհոգւոյն ։ * ։Օ ի խոր-
հուրդ մարմնոյ մահ է ։ և խորհուրդ հոգ-
7 ւոյն ՝ կեանք և խաղաղութիւն ։ * ։Վ՛անզի
խորհուրդ մարմնոյ թշնամութիւն է յաՅծ՝
զի օրինացն աՅ ոչ հնազանդի ։ նաև կա-
8 րէ իսկ ոչ ։ * ։Օ ի որ մարմնաւոր են ՝ աՅ
9 հաճոյ լինել ոչ կարեն ։ * ։Ա՛յլ դուք
ոչ էք մարմնով՝ այլ հոգւով ՝ եթէ իցէ
հոգին աՅ ի ձեզ բնակեալ ։ ապա եթէ
10 որ զհոգի քրիստոսի ոչ ունի ՝ սա չէ նո՛ր ։ * ։Ա՛կ
եթէ քրիստոս ի ձեզ է՝ ապա մարմինն մեռեալ
է վասն մեղաց ։ և հոգին կենդանի է վասն
11 արդարութեան ։ * ։Ա՛յլ եթէ հոգի այնորիկ՝

որ յարոյցն զյա ի մեռելոց, բնակեալ ի
ձեզ. ապա և որ յարոյց զյա քրիստ ի մե-
ռելոց՝ կենդանացուսցէ զմահկանացու
մարմինս ձեր բնակեալ հոգւովն իւրով
ԳՂ ի ձեզ։
* Աչխատեսջիք՝ որպարտապան 12
եմք ոչ մարմնով ըստ մարմնոյ կեալ։ զի 13
թէ ըստ մարմնոյ կեցէք՝ մեռանելոց եք։
իսկ եթէ հոգւով զգործս մարմնոյ սպա
նանիցէք՝ կեցջէք։ * Օ՜ի որ հոգւովն այ 14
վարին, նոքա են որդիք այ։ * Օ՜ի ոչ 15
առիք զհոգին ծառայութե միւսանգամ
յերկիւղ, այլ առիք զհոգին որդեգրու-
ՂԶ. որով աղաղակեմք աբբայ, հայր։
ինքն հոգին վկայէ հոգւոցս մե- 16
րոմ, եթէ եմք որդիք այ։ Եւ եթէ 17
որդիք, ապա և ժառանգք. ժառանգք
այ՝ և ժառանգակիցք քրիստ. եթէ չարչա
րանացն կցորդ լինիմք, և փառացն հա-
ղորդ լինելոց եմք։ * Ընդ այսպէս թուի 18
եթէ ոչ են արժանի չարչարանքք ժամա
նակիս հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտ
նելոց են ի մեզ։ * Օ՜ի ակնկալութի ա- 19
րարածոց՝ յայտնութե որդւոցն այ սպասէ։
* Օ՜ի ընդնայնութե արարածք հնազան 20
դեցան, ոչ խրթանց կամաւ՝ այլ վն այ
նորին՝ որ հնազանդեցոյցն յուսով։ զի և 21
ինքեանք իսկ արարածքն ազատեսցին ի
ծառայութե ապականութե՝ յազատու-
թի փառաց որդւոցն այ։ * Գիտեմք զի 22

տեմք, եթէ ամ արարածք հեծեն և երկ-
23 նեն մինչև ցայժմ ։ * Իսկ ոչ այսչափ
միայն ։ այլև մեք իսկ՝ որ զպտուղ հոգ-
ւոյն ունիմք, անձամբ յանձինս մեր հե-
ծեմք՝ որդեգրութիւն ակն կալեալ փըր-
24 կուն մարմնոյ մերոյ ։ * Ի յուսով ապ-
րեցաք ։ այլ յոյս տեսանելի՝ չէ յոյս ։ զի
25 զոր տեսանէ ոք՝ զի՞ և յուսայ ։ * Իսկ
թէ զոր ոչն տեսանեմք յուսամք, համ-
26 բերութիւն ակն ունիմք ։ * Նոյնպէս և
հոգին ի թիկունս հասանէ ակարութիւն
մերում ։ զի զոր կամքն չգիտէ՝ նոյ ապ-
ժան իցէ՝ ոչ գիտեմք ։ այլ ինքնին հո-
գին բարեխօս լինի ի հեծութիւնս անմի-
27 տութիւն ։ * Իսկ որ քննէն զսիրտս՝ գի-
տէ զի՞նչ խորհուրդ է հոգւոյն ։ զի ըստ
28 բարեխօսէ վասն սրբոց ։ * Իսկ գիտեմք՝
եթէ ոտոց սիրենն զաճ՝ յամի գործակից
լինի ի բարիս՝ որք հրաւիրեանն կոչե-
29 ցան ։ * Ո՛ի զորս յառաջն ճանաչէր՝ յա-
ռաջագոյն և հրաւիրեաց կերպարանա-
կից լինել պատկերի որդւոյն իւրոյ ։ զի
եղիցի նա անդրանիկ ի մէջ եղբարց բազ-
30 մաց ։ * Իսկ զորս յառաջագոյնն հրաւի-
րեաց՝ զնոսին և կոչեաց ։ և զորս կոչ-
եացն, զնոսին և արդարացոյց ։ և զորս
արդարացոյցն, զնոսին և փառաւորս ա-
31 րար ։ * Իսկ զի՞նչ ասեմք առ այս ։
եթէ Աճ ի մեր կոյս է, ո՞վ իցէ մեր հա-
32 կառակ ։ * որ յիւր որդին ոչ խնայեաց ։

այլ վն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա ։
զհատրդ ոչ նովաս հանդերձ զամ հնորհիցէ
մեզ ։ * Ո՞վ իցէ որ մեղադիր լինիցի ընտ- 33
րելոց ացւ ։ աստ է որ արդարացուցանէ ,
* խակ արդ՝ ով է որ դատապարտ առնի 34
ցէ ։ Քն յն՝ որ մեռաւն, մանաւանդ թէ
յարուցեալ իսկ է ։ և է ընդ աջմէ ացւ , որ
և բարեխօս իսկ է վն մեր ։ * Ո՞րդ՝ ով 35
մեկնեացէ զմեզ ի սիրոյն քնէ , նեղուի՞
թէ անձկութի՞ թէ հալածանք՝ թէ սով
թէ մերկութի՞ թէ վիշաք՝ թէ սուր ։
* ոպ և գրեալ է ։ վն քո մեռանիմք զօր- 36
հանապազ , համարեցաք իբրև զոչխար
ի սպանդ ։ * Այլ յայսմ ամի՝ առաւել 37
յաղթեմք նովաս որ սիրեացն զմեզ ։
* Վստահ հաստատեալ եմ , եթէ՝ ոչ 38
մահ և ոչ կեանք և ոչ հրեշտակք և ոչ իշ
խանութիք , և ոչ ներկայս և ոչ հանդեր
ձեալքն , և ոչ զօրութիք , * և ոչ բարձրու- 39
և ոչ խորութի , և ոչ այլ ինչ արարած՝
կարէ մեզ զմեզ ի սիրոյ անահ ացւ ,
որ ի քն յն ի տր մեր ։

ԳԼ ։ Ա ։

ԵԴ Աստուածք ասեմ ի քն՝ և ոչ ստեմ , 1
վկայեն ինձ միտք իմ ի հոգի աբ ։
* զի տրտմութի է ինձ յոյժ՝ և անդադար 2
ցաւք սրտի իմոյ ։ * Օ՜ ի ուխտութ էնդ- 3
րէմ ես իսկ ինքնին նզով լինել ի քնէ ,
վն եղբարց իմոց և ազգականաց ըստ մար
մնոյ ,

4 ինց , * որ են իբ՛ լացիք ։ որոց որդեգրու-
թիւն և փառքն և կտակարանքն և օրէնս
5 դրութիւնն և պաշտօնն և աւետիքն , * ո-
րոց հարքն , յորոց և քա՛ն մարմնոյն , որ
է՛ի վե՛ր ամենեցուն աստ օրհնեալ յաւի-
6 տեանս ։ ամէն ։ * ՈՒ՛ղի՛ղ է մարդ՝ եթէ
անկած լինիցի քանն այ ։ զի ոչ ամենե-
քեան՝ որ յիսրայէլէն են , նոքա իսրայէլ
7 իցեն ։ * և ոչ որ զաւակն աբրահամու-
նի՝ ամենեքեան որդիք իցեն ։ այլ խոս-
8 հիւաւ կոչեցի քեզ զաւակ ։ * Ո՛յլն
քն՝ ոչ եթէ որ որդիք մարմնոյն են , են
որդիք այ ։ այլ որդիք աւետեացն համա-
9 րին՝ի զաւակ ։ * Վասնզի աւետեաց խոս-
ք քանս այս , եթէ՝ի ժամանակի յայս-
10 միկ եկիմ՝ և եղիցի որդի սառայի ։ * Ո՛չ
ոչ այնչափ միայն՝ այլ և՛ի հռեբեկայ
՝ի միոջէ անկողնոյ սահակայ հօր մե-
11 ցոյ ։ * Ո՛ի մինչչև ծնեալ էին , և մինչչև
բարի ինչ՝կամ չար գործեալ էին՝ զի ըստ
ընտրութեն աստուածդրութեն այ հաստա-
12 տեսցի ։ * ոչ՛ի գործոց՝ այլ յայնմանէ
13 որ կոչեացն՝ ասացաւ նմա ։ * Եթէ երէցն
կրտսերոյն ծառայեսցէ ։ ոպ և գրեալ
է , Եթէ զյակովբ սիրեցի , և զեսաւ ա-
14 տեցի ։ * Ի՛նչ արդ՝ զի՛նչ ասեմք ։ մի՛ թէ
15 անի՛րաւութի՛ւն՝ի՛նչ այ ։ քա՛ւ լիցի ։ * Ո՛
մովսէսի ասէ ։ ողորմեացայց՝ որում՝ողոր
մեացայն , և գթասցայց՝ յորս գթասցայցն ։
16 * Ո՛պա ոչ ըստ այնմ՛ինչ է՝ որ կամիցին ,

և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթանայցէ · այլ
ըստ նմ՝ որ ողորմին ։
ԵՋ
* Վասնզի ասէ դէր ցփարաւոն · թէ վա 17
այնորիկ դրդռեցի զքեզ · զի ի քեզ ցու-
ցից զզօրութիւն իմ՝ և պատմեսցին անուն
իմ ընդ ամենայն երկիր ։ * Ապա ուրեմն՝ ումն 18
կամի ողորմի · և ումն կամի՝ խստանայ ։
Լսես արդ՝ ասիցես · թէ մեզ ևս զի՞ 19
դնէ՝ զի կամաց նր ոչնք կայ հակառակ ։
* Լսես արդ՝ դու ովքեա մարդ՝ որ պատաս 20
խանի տաս նմ ։ մի թէ ասիցէ՞ ստեղծ-
ուածն ցստեղծիչն՝ թէ ընդէր այդպէս
արարեր զիս ։ * Եթէ ոչ ունիցի իշխա 21
նութիւն բրուտն կաւոյն · ի նմին զանդ-
ուածոյ առնել անօթ՝ զոմն ի պատիւ և
զոմն ի անարգանս ։ * Ապա եթէ կամէր 22
նա ցուցանել զբարկութիւն, և յայտնի առ-
նել զզօրութիւն իւր · որ համբերեաց բազում
երկայնմտութեբ անօթոցն բարկութեն՝
պատրաստեալոցն ի կորուստ ։ * Ո՛ի 23
յայտնի արասցէ զմեծութիւն փառաց իւ-
րոց ի վր անօթոցն ողորմութե, զոր պատ-
րաստեաց ի փառս ։ * Որս և կոչեաց 24
զմեզ · ոչ միայն ի հրեից՝ այլև ի հեթա
նոսաց · * ոպ և յովսէէ ասէ · կոչեցից 25
զոր ոչ ժողովուրդն իմ՝ ժողովուրդ ինձ ·
և զչսիրեցեալն՝ սիրեցեալ · (և զչողոր-
մեալն՝ ողորմեալ ։) * Եւ եղիցի՝ ի տեղւոջ 26
յորում ասացաւ նց՝ թէ ոչ ժողովուրդ
իմ դուք՝ անդ կոչեսցին նորա որդիք ապ
կեն

27 կենդանաց ։ * Լսասյն աղաղակէ վա՛յ ինձ։
եթէ ինչ թինձ որդւոցն իլի իբրև զաւազ
ծովու՝ սակաւ ինչ մնացորդք մնասցեն ։
28 * Ո՛չ զսան մի հակիրճ և համառօտ սոր
դարուքեա՛ ։ զանձն հակիրճ արասցէ տէր
29 ի վերայ երկրի ։ * Լա՛ռ ոչ ասէ եսայի ։
թէ ոչ տէն զօրութեաց թողեաւ էր մեզ
զաւակ , իբրև զսոդոմ լինեաք՝ և գո՛
մորայ նմանեաք ։
30 * Լսակ արդ զինչ ասիցեմք ։ զի հեթա՛ ԶԿ
նոսք՝ որ ո՛չ երթային զհետ արդարուե՛
հասին արդարութե՛ , այնմ արդարուե՛
31 որ ի հաւատոց անտի ։ * Ո՛յր իիւ երե՛
թայր զհետ օրինացն արդարուե՛ և յո՛
րինս արդարութեանն ո՛չ ժամանեաց ։
32 * Ընդ՛ի՛ր ։ զի ո՛չ ի հաւատոց՝ այլ իբրև
ի գործոց օրինաց ։ քանզի զքեզքին նոքա
33 առ վիմին գայթագղուե՛ ։ * որպէս
և գրեալ է ։ ահաւասիկ դնեմ ի սիոն
քար գայթագղուե՛ և վէմ գայրման , և
ամ՛ որ հաւատասցէ ի նա՝ մի՛ ամաչեսցէ ։

ԿԻ ։ Ժ ։

1 Ա՛ղաչեմք՝ իմ կամք սրտի և աղօթք առ
2 աՅ , վա՛ն նոցա՛ են ի փրկուե՛ ։ * քանզի
վկայեմ նոցա՛ թէ զնախանձն այ ունին ,
3 այլ ո՛չ գիտուքեա՛ ։ * Ո՛չ ի տգէտ են այ
արդարութե՛ն , և զիւրեանսն խնդրեն
կացուցանել ։ զի արդարութե՛ն այ ո՛չ
4 ճանաչեցան ։ * Վանզի կատարած

օրինացն քո՝ յարդարութիւն ամենայն տացելոց ։

ՃԻ * Ոմանք գրեն զարդարութիւնն, որ յօրինացն անտի է. թէ արասցէ զայն մարդ՝ կեցցէ նովին ։ * Իսկ զհաւատացեալսն արդարութեանէ այսպէս ասէ. մի՛ ասիցես ի սրտի քումմ, ոմն ելանիցէ յերկինս, այսինքն է՝ զքո իջուցանել ։ * կամ ոմն իջանիցէ յան դունդս, այսինքն է՝ զքո հանել ի մեռելոց ։ * Այլ զի՞նչ ասէ գիր. մերձ է բանն ի բերան քո՝ և ի սրտի քումմէ. այսինքն է՝ բանն հաւատոց զոր քարոզեմք ։ * Զի եթէ խոստովանեսցես բերանով քով Տէր զՅս. և հաւատասցես ի սրտի քումմ, թէ ած յարոյց զնա ի մեռելոց, կեցցես ։ * Զի սրտիւ հաւատայ յարդարութիւն, և բերանով խոստովանէ ի փրկութիւն ։ * Ասէ գիր. ամենայն որ հաւատասցէ ի նա. մի՛ ամաչեսցէ ։ * Զի ոչ գոյ խտիր հրէի և հեթանոսի. քանզի նոյն Տէր է ամենեցուն, բաւական յամենեսեան՝ որք կարդան զնա ։ * Զի ամ՝ որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝ կեցցէ ։ * Իսկ զիա՞րդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւատացին. կամ զիա՞րդ հաւատասցեն՝ որում ոչ լուան. կամ զիա՞րդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ. * կամ զիա՞րդ քարոզեսցեն, եթէ ոչ առաքեսցին. ոպ և գրեալ է. խրթին զի գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղաղու-

16 և աւետարանչացն քարուքե ։ * Ա՛յլ ո՛չ
ամենեքեան ճնազանդ եղեն աւետարա-
նին . եսայի աղաղակէ . ո՞ր՝ ո՛ հաւա-
17 տաց լրոյ մերոյ ։ * Ա՛պա ուրեմն՝ հա-
ւատք ի լսելոյ են , և լուր ի բանէն քրիս։ Վ.Ջ.
18 * Ա՛յլ ասեմ . մի թէ ո՛չ լուան . մանաւ-
անդ՝ զի ընդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոց ,
19 և ընդ ծագս տիեզերաց խօսք նոց ։ * Ա՛յլ
ասեմ , մի թէ իսրայէլ ո՛չ լուաւ . նախ
մովսէս ասէ , ես նախանձեցուցից զձեզ
ոչինչ ժողովրդեամբ , և ազգաւ անմտա-
20 տաւ զկնճեցուցից զձեզ ։ * Եսայի
համարձակի խակ՝ և ասէ . գտայ այնո-
ցի՛ որ զիս ո՛չ խնդրէին . յայտնի ե-
ղէ այնոցիկ՝ որ զինէն ո՛չ հարցանէին ։
21 * Ա՛յլ առ իսրայէլ ասէ . զօր ամ ձե-
գեցի զձեռս իմ առ ժողովուրդ անհա-
ւան՝ և հակառակօղ ։

ԳԼ . ԺԱ .

1 Ասէ արդ՝ ասեմ , մի թէ մերժեաց աճ Ջ.Ջ.
զժողովուրդ իւր . քա՛ւ լեցի . քանզի և
ես իսրայէլացի եմ , ի զաւակէ աբրա-
2 համու յազգէ բենիամենի ։ * Ո՛չ մեր-
ժեաց աճ զժողովուրդ իւր , զոր յառաջն
ծանեաւ . թէ ո՞չ գիտէք յեղիա զի՛նչ
ասէ գիր . ունի ամբաստան լինի ընդ իս-
3 րայէլ ։ * Տէ՛ր՝ զմարգարէս քո կոտո-
րեցին , և զսեղանս քո կործանեցին . ես
մնացի միայն , և խնդրեն զանձն իմ ։

4 * Ա՛յլ ղի՛նչ ասէ նմա պատասխանին . Թողի ինձ ասէ՝ եօթն հազար այր , որ
5 ոչ կրկնեցին ծունր բահաղա՛ն : * Զայն պէս և յայսմ ժամանակի մնացորդք՝ ըստ
6 ընտրութե՛ն շնորհացն եղեն : * Ասէ եթէ շնորհօք՝ ոչ ևս ի գործոց . ապա թէ ոչ
7 շնորհ՛քն՝ ոչ ևս շնորհ՛ք լինին : * Ասէ արդ՝ զոր խնդրէր իւր , այնմ ոչ հասա . բայց ընտրուե՛ն եհաս . և այլքն կուրա-
8 ցան : * ոյք և գրեալ է . եա՛ նոցա՛ ածէ հոգի յիմարութե՛ . աչա՛ որովք ոչ տեսանիցեն , և ականջա՛ որովք ոչ լսիցեն , մինչև ցայ-
9 սօր ժամանակի : * Եւ դաւիթ ասէ՝ Լ՛ղիցին սեղանք նոցա յորոգայթ և՛ի յորս և՛ի գայթագղութի՛ և՛ի հատուցումն նո-
10 ցին : * Խաւարեսցին աչք նոցա զի մի՛ տես-
11 ցեն . և զթիկունս նոցա՛ հանապատ հատա-ցո՛ : * Ասէ արդ ասեմ , մի թէ վա՛ն այնո-
12 րիւք յանցեան՝ զի կործանեսցին . քա՛ւ լի-ցի : այլ նոցա յանցանօքն փրկութի՛ հեթա-նոսաց՝ զի նախանձ արկցէ՛ նոցա : * Ասէ
13 եթէ յանցանքն նոցա՛ մեծութի՛ աշխարհի , և պատուհասն նոցա՛ մեծութի՛ հեթանո-սաց . որչափ և առաւել լրութի՛ նոցա : * Ա՛յլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց՝ ցորչափ
14 ժամանակս իցեմ հեթանոսաց առաքեալ , զպաշտօնն իմ փառաւորս առնեմ . * զի
15 թերևս նախանձ արկից նոցա՛ մնալովքն նոքա՛ , և ապրեցուցից զոմանս ի նոցանէ : * Օ՛ի
եկ

է. իսկ ընդունելուին զի՛նչ իցէ, եթէ
16 ոչ կինդանուն՝ ի մեռելոց: * Իսկ եթէ
սկիզբն սուրբ է՝ և զանկուածն. և եթէ
17 արմատն՝ ապա և ոստքն: * Իսկ եթէ յոմ-
ոց անտի ոմանք փշրեցան, և դու որ
ձիթենիդ վայրենի էիր՝ պատուաստե-
ցար ի նոսա, և բաժանորդ եղեր արմա-
18 տոյն և պարարտութե՛ն ձիթենւոյն, մի՛
պարծիր առ ոստովքն. ապա եթէ պար-
ծիցիս՝ ոչ եթէ դու զարմատն ի վեր ու-
19 նիս, այլ արմատն զքեզ: * Իսկ արդ՝ ա-
սիցես, ոստքն փշրեցան՝ զի ես պատուաս
20 տեցայց: * Ճարտար է՝ անհաւատութե՛ն
փշրեցան, և դու հաւատովք հաստա-
տեցար. մի՛ հպարտանար՝ այլ երկիր:
21 * Ո՛ւ թէ ոճ՛ի բուն ոտան ոչ խնայ-
եաց, գուցէ երբեք և՛ի քեզ ոչ խնայէ
22 ցէ: * Արդ՝ տե՛ս զքաղցրութի՛ն և զսաս
կութի՛ն այ. ի վե՛ր կուծանելոցն սաստ
կութի՛ն, և՛ի վե՛ր քո քաղցրութի՛ն այ, եթէ
կացցես ի նմին քաղցրութե՛ն. ապա թէ
23 ոչ՝ և դու կոճղապատցիս: * Եւ նոքա ե-
թէ ոչ՝ ի նմին անհաւատութե՛ն կացցեն,
պատուաստեացին. զի կարօղ է ոճ մին
24 ոանգամ պատուաստել զնա: * Ո՛ւ ե-
թէ դու ի բուն ի վայրենի ձիթենւոյ
անտի հատար՝ և յանբուն ի բարի ձի-
թենւոյն պատուաստեցար, որչափ ևս
առաւել նոքա՝ որ բունքն իսկ են՝ պատ-
ուաստեացին յիւրեանց ձիթենւոյն:

ԷԲ * Ա՛չ կասիմ ես ձեզ զայս, եթէ տգէտք իցէք 25
խորհրդոյս այսմիկ, զի մի՛ յանձինս ձեր
իցէք իմաստունք, զի կուրութի՛ մարդ՛ի
չատէ եղեւ իսրայէլ. մինչև լրումն հեթա
նոսաց մտցէ, * և ապա ամ՛ն ի՛նչ կեցցէ. 26
ոա և գրեալ է. եկեսցէ՛ ի սիովնէ փրկ
կիչ՝ և դարձուսցէ զամբարշտութի՛ն ի
յակովբայ: * Եւ այս նոցա՝ որ յինէն 27
ուխտ, յորժամ բարձից զմեղս նոցա:
* Ըստ աւետարանին թշնամիք են վասն 28
ձեր, ըստ ընտրութե՛ն սիրելիք վա՛ հարցն:
* քանզի անդրդնջ են շնորհք՝ և կոչումն 29
ոայ: * Օ՛ի ոա և դուք երբեմն ապըս 30
տամք էիք յոյ, և արդ ողորմութի՛ գտիք
առ նոք ապստամբութե՛ն, * նոյնպէս և 31
նոքա այժմ ապստամբ եղեն առ ձեր ով
ողորմութի՛դ. զի և նոքա ողորմութի՛ գըտ
ցեն: * Փակեաց արգել ամ՛ զամենեսին 32
յանհաւանութի՛ն, զի ամենեցուն ողոր
մեսցի: * Ա՛վ խորք մեծութի՛ն և իմաս 33
տութե՛ և գիտութե՛ն ոայ. որպէ՛ս զի առանց
քննելոյ են դատաստանք նո՛ր, և առանց
գտնելոյ են ճանապարհք նո՛ր: * Օ՛ի ով 34
գիտաց զմիտս տե՛ն, կամ ով խորհրդակից
եղեւ նմա. * կամ ով եա՛ նմա փոխս, և առ 35
նուցու գփոխարէն ի՛ նմանէ: * Օ՛ի ի՛ 36
նմանէ՝ և նովաւ՝ և ի՛ նոյն ամ՛: նմա
ՁԲ փառք յաւիտեանս. ամէն:

ԿԱ· ԺԲ·

1 Ա՛ղաչեմ զձեզ եղբարք գթութիւքն այ՝
պատուաստել զմարմինս ձեր պատա-
րագ կենդանի սբ՝ հաճոյ այ՝ զիաօսուն
2 պաշտօնդ ձեր· * և մի՛ կերպարանիք կեր-
պարանօք աշխարհիս այսորիկ · այլ նո-
րոգեցարուք՛ ի նորոգութիւն մտաց ձերոց ,
առ՛ի քննել ձեզ զլաւն , և եթէ զինչ
են կամքն այ , բարին և հաճոյն և կա-
տարեալն : * Ո՛ այս ասեմ շնորհօքն այ
3 որ տուեալ են ինձ , ամէն որ է՛ ի ձեզ · մի՛
առաւել ինչ խորհել քան զարժանն խոր
հելոյ · այլ խորհել՛ ի զգաստանալ իւ-
րաքանչիւր՝ ոյն և բաժանեաց այ չափ
4 հաւատոց : * Որպէս՛ ի միում մարմնի
անդամս բազումս ունիմք · և անդամքն
5 ամ՛ոչ զնոյն գործ ունին : * Նմանապէս
և բազումքս մի մարմին եմք՛ ի քս · այլ
իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք :
6 * Ունելով՛ մեք շնորհս ըստ շնորհացն ,
որ տուեալ են մեզ ազգս ազգս · եթէ
մարգարէութի՝ ըստ չափուն հաւատոց ,
7 * եթէ պաշտօն՝ ըստ պաշտամանն , եթէ
որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեն ·
8 * եթէ որ մխիթարէն՝ ըմ մխիթարութեն ·
որ առատն է՝ զոհարիթութ , որ վերակա
ցուն՝ է փութով , որ ողորմին՝ ըսմտու-
9 թիւ : * Սէր առանց կեղծաւորութե , ա-
ոեղ զչար , զհետ երթալ բարեաց · * յեղ

քայրսիրութիւնէ առ միմեանս գթածք. *ի
պատիւ զմիմեամբք եւանել. * ի փոյթ 11
մի՛ վհերոտաբ. հոգւով եռացեալք, տո՛ն ծա-
ռայեցէք, * յուսով խնդացեալք, նեղու՛ն 12
համբերեցէք, աղօթից առեալ կացէք.
* ի պէտս սրբոց հաղորդեցարո՛ւք. զղ 13
հիւրասիրութիւնէ զհետ երթայք: * օրհ- 14
նեցէք զհալածիչս ձեր, օրհնեցէք և մի՛
անիծանէք: * լինել ընդ խնդացօղս, 15
լալ ընդ լացօղս. * զինքն միմեանց խոր- 16
հիլէք. մի՛ ամբարտաւանէք՝ այլ ընթե-
նարհս զինքնեցիք. մի՛ լինիք իմաստունք
յանձինս ձեր. * մի ումեք չարի չար հա- 17
տուցանէք. խորհեցարո՛ւք զբարիս ա-
ռաջի ամենայն մարդկան: * եթէ հնար ինչ 18
իցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան զխաղաղութի՛ն
կալէք: * ո՛չ զանձանց վրէժ ինդրէք 29
սիրելիք, այլ տո՛ւք տեղի բարկութե՛ն.
քանզի գրեալ է. իմ է վրէժինդրութի՛ն,
և ես հատուցից, ասէ տէր: * ա՛յլ եթէ 20
քաղցէ թշնամի քո՝ հաց տո՛ւր նմա,
և եթէ ծարաւի՝ ջո՛ւր տո՛ւր նմա. զայս
արարեալ կայծակունս հրոյ կուտեսցես
ի գլուխս նո՛ր: * մի՛ յաղթիր ի չարէն. 21
այլ յաղթեա բարեաւն չարին:

ԳԼ. ԺԿ:

1 Ա՛ՆԱՅՆ անձն որ ընդ իշխանութի՛ն իցէ՝
*ի հնազանդութե՛ն կացցէ. քանզի ոչ
ուստեք է իշխանութի՛ն, եթէ ոչ յԱստ. և
որ

2 որ են՝ յայ կարգեալ են։ * Ա.Լսու-
Հեաւև որ հակառակ կայ իշխանութեն,
այ Հրամանին հակառակ կայ. և որք
հակառակն կան՝ անձանց դատաստանս
3 ընդունին։ * զի իշխանքն ոչ են երկիւղ
բարեաց գործոց՝ այլ չարաց։ Կամի՞ս
չերկնչել յիշխանութենէ անտի, զբարիս
գործեա՝ և ընկալցիս զգովուի՛ ի նմա-
4 նէ. * զի այ պաշտօնեայ է քեզ՛ ի բա-
րիս։ Ա.պա եթէ չար գործիցես, երկիր.
զի ոչ եթէ վայրապար սուր կրէ սուսեր
ընդ մէջ։ այ սպասաւոր է՝ վրէժխնդիր ի՛
բարկութիւն, այնմ՝ որ զչարն գործէ։
5 * Ա՝ ման որով Հարկ է հնազանդ լինել՝
ոչ միայն վն բարկութեն, այլև վն մտացն
6 խղճի։ * վն այնորիկ և Հարկս Հարկա-
նէք, զի այ սպասաւորք են՛ ի նոյն կան-
7 խեալք։ * Ա.րդ՝ Հատուցէք ամենայն
չիւր զպարտս, որում զՀարկ՝ զՀարկն,
որում զմաքս՝ զմաքսն, որում զերկիւղ՝
զերկիւղն, որում զպատիւ՝ զպատիւն։
8 * Այս մի՛ ումեք պարտական գամանիցիք,
բայց զմիմեանս սիրելոյ. զի որ սիրէ զըն-
9 կերն, զօրէնսն կատարէ։ * զմի շնայցեսն,
և մի՛ սպանանիցես, և մի՛ գողանայցես,
և մի՛ սուտ վկայիցես, և մի՛ ցանկանայ
ցես. և եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝ յայն
բան բովանդակի, եթէ սիրեսցես զըն-
10 կեր քո իբրև զանձն քո։ * Սէր ընկերի
ի՛ւրում չար ոչ առնէ. լրումն օրինացն

աչեր է ։ * Այլ զայս գիտասջիք վայ ժա- 11
մանակիս · զի արդ ժամ իսկ է մեզ ի
քնոյ զարթնուլ · զի այժմ մերձ է մեզ
փրկութիւն քան յորժամ հաւատացաքն ։
* գիշերն մերձեցաւ՝ և ցերեկն մերձեցաւ · 12
ի բաց արասցուք այսուհետև զգործս ան-
խաւարին , և զգեցցուք զզէնս լուսոյ ։
* Իբրև ի տունջեան զգաստացեալք շրջը- 13
ջեսցուք · մի՛ անառակութիւք՝ և արբեցու-
թիւք , և մի՛ խառն անկողնովք՝ և պղծու-
թիւք , և մի՛ նախանձու՝ և հակառակու-
թիւք · * այլ զգեցարուք զՏէր Յի- 14
սուս Քրիստոս , և մսոյն հնամարմնոյ մի՛ առնիք ի ցանկութիւնս ։

ԿԻ · ԺՀ ։

Զ զաւկարացեալն ի հաւատս ընկալ- 1
լարուք՝ ոչ խոշխիւ երկմտութեաց ։
* Այն հաւատայ ուտել զամ . և որ հի- 2
ւանդն է , բանջար կերիցէ ։ * Այր ու- 3
տէն , զայն՝ որ ոչն ուտէ՝ մի՛ անգոսնեսցէ . և որ ոչն ուտէ , զայն՝ որ ուտէն , մի՛
դատեսցի · քանզի Աստ ընկալաւ ։
* Դու ո՞վ ես՝ որ դատիս զայլոյ ծառայ · 4
իւրում՝ն կայ՝ կամ անկանի · բայց կաց-
ցի՝ զի կարօղ է Տէր հաստատել զնա ։ * Այն 5
պահէ օր յօրէ՝ և այն պահէ զօրհնեա
պատ · իւրաքանչիւրոք զիւր միտս հաստեսցէ ։ * Այր խորհի զօրն , Տեան խորհի · և որ 6
ոչն խորհի զօրն , Տեան չխորհի · և որ ու-
տէ , Տեան ուտէ , և գոհանայ Աստ · և որ
ոչն

ոչն ուտէ , ոն չուտէ , և գոհանայ զայ ։
7 * զն ոչոր ի մէնջ անձամբ կեայ , և ոչ
8 անձամբ մեռանի ։ * Եթէ կեամք՝ ոն կեամբ , և եթէ մեռանիմք՝ ոն մեռա-
նիմք ։ և արդ՝ եթէ կեամք և եթէ մե-
9 ռանիմք՝ ոն եմք ։ * Վ անզն ի նոյն խոկ և քն մեռաւ և եկեաց , զն մեռելոց և կենդանեաց տ հասարակ տիրեսցէ ։
10 * Վ ու զն դատիս զեղբայր քո ։ կմ ընդ-
անգոանես զեղբայր քո ։ քզն ամենեքեան
11 կալոց եմք առաջն ատենին քի ։ * Ի գրեալ է ։ կենդանի եմես ասէ տ ։ զն
ինձ կրկնեսցի ամ ծունր , և ամ լեզու
12 խոստովան լսցի ոյ ։ * Պա ուրեմն ի-
րաքանչիւրոք ի մէնջ ընդ անձին համարս
13 տացէ ոյ ։ * Յոյս հետև՝ մի զմիմեանս դատեսցուք ։ այլ տեսանել զայս դիք ի
մտի՝ դնել գայթագղութի եղբօրն ։
14 * Գիտեմ , և հաստատեալ եմ ի քն յ ։ զն ոչնչ է պիղծ նովսա ։ բայց
այնմ , որ համարիցի ոք ինչ պիղծ՝ նմա է
15 պիղծ ։ * Ի եթէ վասն կերակրոյ եղ
բայրն քո տրտմի , ոչ ևս սիրով գնացեր ։
մի կերակրովն քով զնա կորուսաներ , վն
16 որոյ քն մեռաւ ։ * Մի հայհոյեսցի բա-
17 րին ձեր ։ * Ի ոչ է արքայութիւն տ կերա
կուր և ըմպելիք , այլ արդարութի և խնդութի
18 և խաղաղութի ի հգին նբ ։ * Ի որ յայսմ ծառայէ քի , հաճոյ է տ՝ և ըն-
19 տիր մարդկան ։ * Պա այսուհետև զբ

հետ երթիցուք զխաղաղութեանէ , և զչէ
նուքեանէ՝ որ առ մեզ անտի : * Այլ վա՛ կե- 20
րակրոց քակեր զգործս այդ : Ամենեւին ըստ է .
այլ ջան այնմ մարդոյ է՝ որ խաչիւն ու-
ասիցէ : * Եւ առ ոչ ուստեք միս , և ոչ լսի 21
պել գինի . և ոչ՝ որով եղբայրն քո գայ-
թագղի կամ գայթ կիս ականատես : * Լաւ 22
ապաքէն հաւատա ունիս , կալ առանձինն
առաջի այդ , երանի՛ որ ոչ դատիցէ զանձն ,
որով զննկերն փորձիցէ : * Այլոց որ կասկ 23
ածէն , թէպէտև ուտիցէ՝ դատապարտեալ
է՝ զի ոչ ըստ հաւատոց , զի ամենայն որ ոչ
է՝ ի հաւատոց է՝ մեղք են : Այլ այնմ
որ կարօղն է հաստատել զձեզ ըստ աւե
տարանիս իմում և ըստ քարոզութեան յի
սուսի , ընդ որում փառք յաւիտեանս .
ամէն :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ :

Պատուական մեզ որ կարօղ եմք՝ զսկարու 1
թիւն ակատացն բառնալ . և մի՛ ան
ձանց և երթ հաճոյ լինել : * Այլ խրատ 2
ք ի բերան՝ վա՛ շինուած : * Վանդակ և քո ոչ 3
երթ

եթէ անձին հաճոյ եղիւ, այլոյ և գըլ-
եալ է. նախատինք նախատչաց քոց ան-
4 կան ՚ի վը՛ր իմ։ * Խայտ որ ինչ գրեցաւն
՚ի մեր վարդապետութի՛ գրեցաւ. զն
համբերութի՛ն և միխիթարութի՛ն գրոց
5 ՚ց յոյսն ընկալցուք ։ * Ա՛յր՝ ած համբե-
րու՛թե և ամ՛ի միխիթարու՛թե, տացե՛ ձեզ
զնոյն խորհել ընդ միմեանս ըստ յի՛սի քրի՛-
6 ստոսի։ * զն միաբանութի՛ն ՚ի մի բերան փառաւո-
րեսջի՛ք զած, և զՏայր նո՛ն մերոյ յի՛սի
7 քրի՛ստոսի ։ * Ա՛ ասն որով ընկալարո՛ւք զմի՛մ-
եանս. ոպ և ի՛ք ընկալաւ զձե՛զ ՚ի փառս
8 ած ։ * Ա՛յր ասեմ, թէ քրի՛ստոս սպասաւոր
թլփատութե՛ն լինել՝ վը՛ր ճշմարտութե՛ն
աց էր, առ ՚ի հաստատուն առնել զա-
9 ւետիս Տարցն ։ * Ա՛յր հեթանոսք վը՛ր ո-
ղորմո՛ւն փառաւոր առնեն զած. ոպ և
գրեալ է. վը՛ր այսորիկ գոհացայց զքե՛զ
՚ի հեթանոսս, և անուանի քոմ սալմոս
10 ասացից ։ * Ա՛յր դարձեալ ասէ. ուրախ
լերուք հեթանոսք ընդ ժողովրդեան նո՛ր ։
11 * Ա՛յր դարձեալ՝ թէ օրհնեցէ՛ք ամ՛ի հե-
թանոսք զՏր, և գովեցէ՛ք զնա ամ՛ի ժո-
12 ղովուրդս ։ * Ա՛յր դարձեալ եսայի՛ ասէ.
եղիցի արմատն յեսսեայ. և որ կանգնե-
լոյն ի իշխան հեթանոսաց, ՚ի նա հեթա-
13 նոսք յուսասցին ։ * Ա՛յր ած յուսոյ՝ լե
արասցէ զձե՛զ ամ՛ենայն ուրախութի՛ն և խաղաղու-
թի՛ն, առատացուլ ձեզ յուսով զօրութի՛ն
հոգւոյն սրբ ։

14 * Հաստատեալ եմ և եա ինքնին եղ
բաժակ իմ՝ վա՛ ձեր, զի դուք լի եք բա-
րութեա՛ · լի եք ամպիտաւա՛, կարօղ եք
15 զիմեանս խրատել: * Ո՛հ հասարձա՛
կագոյնս գրեցի առ ձեզ եղբաժակ իմ՝
փոքր ի շատէ, իբրև յիշեցուցանելով
ձեզ վասն շնորհացն որ առեալ են ինձ
16 յաղ · * լինել ինձ սպասաւոր յաւետ քրիստոսի
հեթանոսաց, ըղձակերպաս առնել զաւե-
տարանն աղ, զի եղիցի պատարագն հե-
թանոսաց ընդունելի՝ սրբեալ Հոգւովն
17 սրբով: * Ունիմ այսուհետև պարծանս
18 ի քրիստոս յաւետ: * քանզի ոչ իշխեմ խոս-
սել ինչ՝ զոր ոչ գործեաց քրիստոս ինձ ի հնա-
զանդութի հեթանոսաց՝ բանիւք և արա-
19 գեամբք, * զօրութբ նշանաց և արուեստ
ոգւոյ, զօրութբ Հոգւոյն սրբոյ · ոչ ինձ մի-
թոյաղէմ և շուրջ մինչև ի կողմանս
լիւրիկացւոց ընդ զաւետարանն քրիստոսի:
20 * Այնպէս առաւել յաւետարա-
նել, ոչ ուր անուանեցաւ քրիստոս, զի ոք ի-
րում յայլոյ հիման վրայ շինիցեմ· այլ որպէս
21 և գրեալ է, * ում ոչ պատմեցաւ
վա՛ նմա՝ տեսցեն · և որոց ոչ լուաք լուա՛
22 ի միտս առցեն: * Ո՛վ ասան որոյ շատ խոս-
23 պանեցայ գալ առ ձեզ: * Այլ արդ՝
ոչ ևս գոյ ինձ տեղի ի կողմանս յայսո-
սիկ · և անձուկ յոյժ ունիմ ի քաղցր
ատոյց գալ առ ձեզ: * Որժամ անցա-
24 նիցեմ ի սպանիա, ակն ունիմ յանցա-

նեն առ նո՝ տեսանել զձեզ · և՛ ձկնել
յուղարկիլ անդր , եթէ նախ խակ փոքր
25 ի քաոէ ձեօք լցայց ։ * Խայց այժմ ես
26 Թամ յեկեմ պաշտել զնոքան ։ * Խանզի
Հաձոյ Թուէցաւ մակեդոնացւոցն և ա-
քայեցւոցն Հաղորդութիւն առնել ընդ
27 տղքատաս սրբոցն՝ որ ենն յերմ ։ * Նո-
ձոյ Թուէցաւ, քանզի և պարտապան իսկ
էին նոցա · զի եթէ Հոգևորացն նոք Հաղորդ
եղեն Հեթանոսաք , պարտեն և մարմնա-
28 ւորացն կցորդ լինել նոցա ։ * Արդ՝ զայս
կատարեալ և կնքեալ զպտուղն նոցա , ան-
29 ցից առ ձեօք ի սպանիա ։ * Ես գիտեմ
եմ, զի ի գալն առ ձեզ , լրութեամբ օրհ-
նութեամբ աւետարանին քրիստոսի եկից ։
30 * Խղաչեմ զձեզ եղբարք ի տեառն մեր
յիսուս քրիստոս և սիրով Հոգւոյն , որ-
տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ
31 առ աստուած · * զի ապրեցայց յապստամբ-
ացն , որ ի Հրէաստանի են · և պաշտօնն
իմ որ յերուսաղէմ , ընդունելի լինի սրբոցն ·
32 * զի խնդութեամբ եկեալ առ ձեզ ի կամս
33 աստուծոյ , Հանգեայց ընդ ձեզ · * Իսկ աստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ ամենեսեան ։
ամէն ։

ԳԼՈՒԽ ԺԶ ։

1 Յանձն առնեմ ձեզ զփիլիպէ զքոյր մեր,
որ է սպասաւոր եկեղեցւոյն կենք-
2 բատեաց · * զի զնա ընկալէք ի տէր արժա-

նի սրբոց , և վերակացու լինիլիք նմա՝
յոր պէտս իցայ և կոչեսցէ զձեզ . քանզի
և նա վերակացու եղև բազմաց , և ինձ
իսկ գլխովին : * Ողջոյն տայջիք սրբիկ 3
եայ և ակունիայ՝ գործակցաց իմոց ՚ի
քրիստոս : * որք ընդ անձին իմոյ զիւրեանց 4
պարանոցս մատուցին . զորոց ոչ ես մի
այն գոհանամ , այլ և ամենեկեցեցիք հե
թանոսաց : * և առ տունն եկեղեցւոյն 5
նոյ : Ողջոյն տայջիք եպենետայ սիրելւոյ
իմոյ՝ որ է պտուղ ասիացւոց ՚ի քրիստոս : * Ող 6
ջոյն տայջիք մարեայ՝ որ բազում վաստակ
վաստակեաց ՚ի ձեզ : * Ողջոյն տայջիք 7
անդրոնիկեայ և յունեայ ազգականաց
իմոց՝ և գերեկցաց , որք երեւելիքն իսկ
են յառաքեալս . որք և յառաջ իսկ քան
զիս եղեն ՚ի քրիստոս : * Ողջոյն տայջիք ամպ 8
լեայ սիրելւոյ իմոյ ՚ի տէր : * Ողջոյն տա 9
յջիք ուրբանեայ գործակցի իմոյ ՚ի տէր , և
ստաքեայ սիրելւոյ իմոյ : * Ողջոյն տա 10
յջիք ապելլեայ՝ որ ընտիրն է ՚ի տէր : * Ող 11
ջոյն տայջիք նոցա , որ յարիստաբուղեայ
տանէ անտի են . ողջոյն տայջիք հերով
դիոնեայ ազգականի իմոյ : ողջոյն տա
յջիք այնոցիկ՝ որք ՚ի նարկիսեայ տանէն
իցեն ՚ի տէր . * Ողջոյն տայջիք տրիփոնեայ 12
և տրիփոսեայ վաստակաւորացն ՚ի տէր :
ողջոյն տայջիք պերսիդեայ սիրելւոյ , որ
բազում վաստակ վաստակեաց ՚ի տէր :
* Ողջոյն տայջիք ռուփեայ ընտրելոյ ՚ի 13

14 ար, և մօր նորա և քմայ։ * Աղջին տա-
ջիք ասինկրիտեայ՝ փղենգոնտեայ՝ եր-
մեայ՝ պատրոբայ՝ երմայ, և որ ընդ նոսա
15 եղբարք իցեն։ * Աղջին տասջիք փիղոլո-
գեայ՝ յուլեայ՝ ներեայ՝ և քեռ նորա։ և
ուլիմպեայ, և որ ընդ նոսա սուրբք ամե-
16 նեքին իցեն։ * Աղջին տասջիք ալմաստ-
ի համբայր սրբուհեէ։ աղջին տան ձեզ
ամենայն եկեղեցիք քրիս։
17 * Աղաչեմ զձեզ եղբարք՝ գիտել զայն ԼԶ
պիսիան, որ հերձուածս և գայթագղե-
լիս առնիցեն արտաքոյ վարդապետու-
թեն՝ զոր դուքն ուսայք։ և խորշեցա-
18 րուք ի նոցանէ։ * Ո՛չ այնպիսիքն Տն մե-
րում քրիստոսի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց
որովայնի։ և քաղցրաբանութիւբ և օրհ-
19 նութիւբ պատրեն զսիրտս անմեղաց։ * Ո՛չ
ձեր հնազանդութիւն առ ամենեսեան հռ-
չակեալ է։ և արդ՝ ի ձեզ ուրախ եմ։ բայց
կամիմ զձեզ իմաստուն լինել ի բարիս
20 և անմեղս ի չարիս։ * Աստ Տն խաղա-
ղութեան խորտակեսցէ զսատանայ ընդ ոտիւք
ձերովք սերձ ընդ սերձ։ շնորհք Տն մերոյ
21 յիսուսի քրիստոսի ընդ ձեզ։ * Աղջին տայ ձեզ տիմո-
թէոս եղբայր և գործակից իմ, և ղու-
կիոս, և յասոնիւն, և սոսիպատրոս՝ ազ-
22 գականք իմ։ * Աղջին տամ ձեզ՝ և ես
տերտիոս, որ զթուղթս գրեցի ի Տր։
23 * Աղջին տայ ձեզ գայիոս տանտէրական
իմ, և ամենայն եկեղեցւոյն։ Աղջին տայ

ձեզ երաստոս շահապ քաղաքիս , և կոճ-
արտոս եղբայր ։ * 24 Նորհք ձեր ընդ ամե-
քին ընդ ձեզ ընդ ամենեսեան . ամէն ։
* 25 Յայլ այնմ , որ կարօղն է հաստատել
զձեզ ըստ աւետարանիս իմում , և ըստ
քարոզութեանն յիսուս քրիստոս , ըստ յայտնութեան
խորհրդոյս այսորիկ՝ ժամանակաւք յաւի-
տենից լռեցելոյս , * 26 և յայտնելոյ այժ-
միկ ի սրբոց մարգարէականաց՝ ըստ
հրամանի միանձնաւորին աստ , ի հնա-
զանդութիւն հաւատոց . յամենայն հե-
թանոս ծանուցելոյ , * 27 միայնոյ իմաստ
նոյն աստ ի սրբոց քրիստոս . նմա պատիւ
և փառք յաւիտեանս յաւիտենից .
ամէն ։

ԱՂՕ ՀՈՎՀԱՆԷՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ Ի ԿՂԶԻՈՍ Ի
ՅԵՈՆ ՓՐԻԿԵԱՑ ՈՐԻՍՏՈՓԷ ։

ԹՒՒՔ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՒԵԼՈՅ
ԱՒ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԱՒ ԱՋԻՆ։

ԳԼ. Ը.

1 ՕՂՈՍ ԿՈՉԵՑԵՐԱ ԱՊ
առաքեալ յաւի քոյ կամօքն
այ , և սոսթենէս եղբայր ։
2 * եկեղեցւոյդ այ որ է ի
կորնթոս՝ նուիրելոց ի քոյ յս , կոչեցեալ
լոց սրբոց , ամենեքեան հանդերձ ,
որք կարդան զանուն տն մերոյ յաւի քոյ
3 յամ տեղիս նոյ՝ և մեր ։ * Շ նորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութիւն յայ հօրէ մերմէ՝ և
4 ի տնէ յաւէ քոյ ։ * Վհոհանաւ զայ իմոյ
յամ ժամ վ ձեր՝ ի վր շնորհացն նոյ
5 որ տուեալ ն ձեզ ի քոյ յս ։ * զի յամի
մեծացարուք դուք նովա՝ ամբանիւ և
6 ամ գիտուքբ ։ * ոպ վկայութին իսկ այ
7 հաստատեցաւ ի ձեզ ։ * զի դուք մի նը
ուազնցիք՝ և մի իւիք շնորհօք , ակնակա
8 լեալ յայտնուեն տն մերոյ յաւի քոյ ։ * որ
և հաստատեսցէ զձեզ մինչև ի կատա
րած՝ անարատս՝ յօրն տն մերոյ յաւի քոյ ։
9 * Հաւատարիմ ած , որով կոչեցարուք
ի հա

ի հաղորդութիւն որդւոյ նորա Յիսի քրիստոնեայ։

ԱՋ * Աղաչեմ զձեզ եղբարք անուամբն տեառն մերոյ Յիսի քրիստոսի։ զի զնոյն բան ունիցիք ամենեքեան, և մի՛ իցեն ի ձեզ հերձուածք. բայց եղիք հաստատեալք ի նոյն միտս և ի նոյն հանճար։ * Զի եղև ինձ վասն ձեր եղբարք՝ ի քլոէացւոց անտի, թէ հակառակութիւնք են ի ձեզ։ * Այս արդ ասեմ իսկ, եթէ իւրաքանչիւրոք ի ձէնջ ասէ. ես պօղոսեան եմ, և միւսն՝ եթէ ես ապողոսեան, և միւսն՝ եթէ ես կեփայեան. և միւսն՝ եթէ ես քրիստոսեան։ * Իսկ արդ բաժանեալ ինչ իցէ քրիստոս. մի թէ պօղոս ի խաչ եղեալ իցէ վասն ձեր, կամ յանուն պօղոսի մկրտեցարուք։ * Գոհանամ զիմ իմոյ՝ զի ոչ ոք ի ձէնջ մկրտեցի, բայց միայն գկրիսպոս և զգայիոս. զի մի՛ ոք ասիցէ, * Թէ յիմ անուն մկրտեցարուք։ * Տալ եւս կնիք և սանն ստեփանեայ. և զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենևին՝ թէ մկրտեցի։ * Զի ոչ առաքեաց զիս քրիստոս՝ այլ աւետարանել. ոչ ձարտարութեամբ բանից, զի մի՛ ընդունայն լիցի խաչն քրիստոսի։ * Օ՛ի ճառ խաչին՝ կորուսելոցն յիմարութիւն է. այլ փրկելոցս մեզ՝ զօրութիւն աստուծոյ է։ * Զի գրեալ է. կորուսից զիմաստութիւն իմաստնոց. և զխորհուրդս խորհրդականաց արհամարհեցից։ * Ո՞ւր իմաստուն, ուր

դպիր , ուր քննիչ աշխարհիս այսորիկ ·
ոչ ապաքէն յիմարեցոյց Աստ զիմաստուն
21 աշխարհիս այսորիկ : * Քանզի իմաս-
տութեն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշխարհ իմաստու-
թիւն զԱստ · հաճեցաւ Աստ յիմարութիւն քա-
րոզուածն ապրեցուցանել զհաւատացեալս ·
22 * Իսկ որովհետև հրեայք նշան հայցեն ,
23 և հեթանոսք զիմաստութիւն խնդրեն · * մեք
քարոզեսցուք զխաչեալն քրիստոս , հրեից
գայթագղութիւն , և հեթանոսաց յիմա-
24 րութիւն · * բայց նոցին իսկ կոչեցելոցն
հրեից և հեթանոսաց , զքրիստոս զօրութիւն
25 և զիմաստութիւն : * Զի յիմարն Աստ իմ
մարդկանէ՛ն է քան զմարդիկ · և տկարն
26 Աստ զօրագոյն է քան զմարդիկ : * Նա-
պետ և զձեր իսկ կոչումնդ տեսէք եղ
բարք , զի ոչ բազում իմաստունք ըստ մարմ
նոյ , և ոչ բազում հզօրք , և ոչ բազում
27 ազնուականք · * այլ զհիմարս աշխարհ
հիս ընտրեաց Աստ , զի յամօթ արասցէ
զիմաստունս · և զտկարս աշխարհիս ընտ-
րեաց Աստ , զի յամօթ արասցէ զհզօրս ·
28 * և զանարհմն աշխարհի և զարհամարհ-
հեալս ընտրեաց Աստ՝ և զչիննչեալն , զի զչ-
29 սին իմն խափանեսցէ · * զի մի՛ պար-
30 ծեսցի Ամմարմին առաջի Աստ : * Ո՛վ ի՛ն
նմանէ դուք էք ի քրիստոս Յիսուս , որ եղև մեզ
իմաստութիւն յԱստ , արդարութի՛ւն և սրբու-
31 թի՛ւն և փրկութի՛ւն · * զի որպէս և գրեալ է ·
որ պարծի՛ն՝ ի Տէր պարծեսցի ·

ԳԼ. Բ.

Ա Յս ես թէպէտ և եկի առ ձեզ Հղբարք՝ 1
ոչ բան առաւելութե՛ ինչ բանից իմաստութե՛ պատմել ձեզ վկայութի՛ աստուծոյ: * Ո՛չ 2
ոչ եթէ՛ ի մտի եդի գիտել ինչ՛ի ձեզ բայց միայն զՅի՛սուս քրիստոս, և զնոյն՝ի խաչե՛լեալ: * Եւ ես առկայութի՛ և երկիւղիւ և 3
դողութի՛ բազմա՛ եղէ առ ձեզ: * և բանն 4
իմ և քարոզութի՛ ոչ պատիր բանիւք իմաստութե՛ այլ ապացուցմամբ հոգւոյն և զօրութե՛: * զի հաւատք ձեր մի՛ լիցեն ի՛ 5
ՎՀ մտաստութե՛ մարդկան, այլ զօրութե՛ աստուծոյ: * Ո՛ խմաստութի՛ խօսիմք ընդ կատարեալս· 6
զիմաստութի՛ ոչ դարուցս հիս այսորիկ, և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ զնա՛ւ փանեալեացս· * այլ խօսիմք զաստ խմաս- 7
տութի՛ ծածկեա՛լ խորհրդով, զոր յառաջ քան զդարս եանս սահմանեաց աստ՛ի փառս մեր· * զոր ոչ ոք յիշխանաց աշխարհիս 8
հիս այսորիկ ծանեաւ· զի եթէ էր ծանուցեալ՝ ոչ արդեօք զտէրն փառաց՝ի խաչ հանեին: * Այլ որպէս և գրեալ է· զոր 9
ական ոչ տեսին, և ունկն ոչ լուաւ, և՛ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաստեաց աստ՛ սիրելեաց իւրոց:
ԲԳ * Այլ մեզ յայտնեաց աստ՛ հոգւովն իւր 10
րով· զի հոգին զամ քննէ՝ և զխորս աստ՝ յ: * Ո՛ր ինչ՝ի մարդկանէ գիտէ բայց միայն 11
մարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ՛ի նմա·

ԱՌ ԿՈՐՆԹ· ԱՌ ԱՋԻՆ·

նմա · նմանապես և ոչ զկինն որ գիտէ՝ է
12 թէ ոչ հոգին իւր · * Ա՛յլ մեք ոչ եթէ
զհոգի աշխարհիս առաք՝ այլ զհոգին որ
յայր · զի ծանիցուք զայն՝ որ յինէն չնոր
13 հեցաւ մեզ · * Եւ զոր խօսիմք՝ ոչ եթէ
մարդկեղէն ուսմամբ ճարտարութ բա
նից, այլ վարդապետութ հոգւոյն է հո
14 գևորս զհոգևորսն հաստատեմք · * քանզի
հնչասուր մարդ ոչ ընդունի զհոգւոյն իւր՝
զի յիմարութիւն է նմա · և ոչ կարէ գի
15 տել՝ եթէ հոգեպէս քննիցի · * իսկ հո
գևորն քննէ զամ՝ և ինքն յուսիւք ոչ
16 քննի · * Իսկ արդ՝ ով գիտաց զմիտս Տեն,
որ և խրատուս լինիցի նմա · այլ մեք
զմիտս քրիստոսեմք ·

Գ Լ· Գ·

1 Եւ ես ե՛ղբարք՝ ոչ կարացի խօսել ընդ
ձեզ իբրև ընդ հոգևորս՝ այլ իբրև ընդ
մարմնաւորս · * Իբրև տղայոց ի քրս ,
2 կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ կերակուր ,
զի ոչ ևս կարէիք · նա և արդ իսկ ոչ կա
3 րէք · քանզի դեռ մարմնաւոր էք · * Որ
արդ են իսկ ի ձեզ հերս և նախանձ · ոչ
ապաքէն մարմնաւոր էք՝ և ըստ մարդկան
4 գնայք · * Որժամասէ որ ի ձենջ՝ ես
պօղոսեան եմ՝ և միւսն՝ եթէ ես ապող
սեան , ոչ մարդիկ էք · իսկ արդ՝ ով է
5 պօղոս , կամ ով է ապողոս · * Պաշտօ
նեայք՝ որովք հաւատացէքն , և իւրա

քանչիւր ոմն և ասէ եաս ։ * ես անկեցի, ա-
պողոս ջուր եաս, այլ աճ առնեցոյց ։ * Այ-
սուհետև՝ ոչ այն ոք ինչ է՝ որ անկեացն,
և ոչ այն՝ որ ջուրն եաս . այլ որ առնեցոյցն
աճ ։ * Որ անկեացն և որ ջուրն եաս՝ մի
են . բայց իւրաքանչիւրոք զիւր վարձս
առնուցու ըստ իւրում վաստակոց ։ * Ո՛վ
այ գործակից եմք , այ արդիւնք էք , այ
շինած էք ։ * Ասացուցին այ որ առ-
եաւ են ինձ , ընդրև իմաստուն ձարտա-
րապետ հիմն եդի . բայց այլ է որ շինէն.
այլ իւրաքանչիւրոք զգուշ լինցի՝ թէ ոք
շինիցէ ։ * Ո՛ք հիմն այլ ոք ոչ կարէ դնել
զոր
քան զեդեալն՝ որ է յն քս ։
* Եթէ ոք շինէ ի վր հիմանս այսոսիկ՝
ոսկի արծաթ՝ ականս պատուական՝
փայտ խոտ եղէգն , * իւրաքանչիւր գոր
ծոյն յայտնելոց է . զի օրն ընտրեացէ , զի
հրով յայտնելոց է . * և զիւրաքանչիւր
գործն զնահատ և իցէ՝ հուրն փորձեացէ ։
* Եթէ ուրուք գործն զոր շինեաց՝ կա-
ցէ , վարձս առցէ . և եթէ ուրուք գործն
այրեացի՝ տուժեացի , բայց ինքն կեցցէ .
այլ այնպէս՝ ոպ թէ ի հուր ։ * Ոչ գի-
տէք՝ եթէ տաճար էք այ՝ և հոգի այ բը
նակեալ է ի ձեզ ։ * Եթէ ոք զտաճար
այ ապականէ , ապականեացէ զնա աճ .
զի տաճար այ սուրբ է , որ էք դուք ։
* Ո՛ւ ոք զանձն խաբեացէ . եթէ ոք կա-
ծեցի ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշխար

հիս յայսմիկ , յիմար լեցի՝ զի եղիցի ի
19 մատաւուն : * Օ՜ի իմաստուի աշխատիմս
այսորիկ՝ յիմարուն է առաջի իմ · քանզի
գրեալ է՝ թէ որ ըմբռնէ զիմաստունս
20 ի խորագիտուն իւրեանց : * և դարձեալ՝
թէ ունայն ձանձրէ զիարհուրդս իմաստնոց՝
21 զի են ընդունայն : * Ա՜յսուհետև մի՛ ոք
22 պարծեսցի ի մարդիկանէ : * Օ՜ի ամե-
նայն ինչ ձեր է . եթէ պօղոս , եթէ ա-
պողոս , եթէ կեփաս , եթէ աշխարհ , է-
թէ կեանք , եթէ մահ , եթէ ներկայնս ,
եթէ հանդերձեալքն . ամ ինչ ձեր է ,
23 * դուք քրի՛ , քրի՛ այ :

ԿԻ՝ · Ի ·

1 Ա՜յսպէս համարեսցին զմեզ մարդիկ ,
իբրև զպաշտօնեայս քրի՛ և հաւա-
2 րատաս խորհրդոցն այ : * Ա՜րդ՝ խնդր-
դիր է ի մեջ հաշարատեաց՝ եթէ ոք
3 հաւատարիմ գտցի : * Ա՜յլ ինձ և այս
անարդանք են , եթէ ի ձէնջ դատեցայց՝
կամ քննաւ խակ ի մարդկանէ . նաև զանձն
4 իմ ոչ քննեմ : * Օ՜ի ոչինչ գիտեմ զանձ-
ձին իմոյ . այլ ոչ եթէ այսու արդարա-
5 նամ , զի որ քննէն զիս՝ տէր է : * Ա՜յսու-
հետև մի յառաջ ջ ժամանակին դատիք ,
մինչև եկեսցէ տէր , որ լուսաւորս առնիցէ
զգաղտնիս խաւարին , և յայտնիցէ զխոր-
հուրդս սրտից . և ապա իւրաքանչիւր
6 գովեսցի եղիցի Յա՜յ : * Ա՜յս եղբարք՝

առակեցի յանձն իմ և յապտղս վա՜ ձեր·
զի՝ ի միջի ուսջիք՝ մի՛ ինչ առաւել քան
զգրեալն իմանալ· զի մի՛ այր քան զըն
կեր հպարտանայցէք՝ ի վերայ ընկերին։
* Եւ ակ արդ ով է՝ որ քննիցէ զքեզ· զի ինչ 7
ունիս՝ զոր ոչ իցէ առեալ· և եթէ ա
ռեր՝ զի՞ պարծիս իբրև զչառեալ։ * Ո՞ր 8
դէն իակ յագեալ իցէք՝ և արդէն մեծա
ցարուք, առանց մեր թագաւորիցիք· և
երանի՛ թէ թագաւորէիք՝ զի և մեք ընդ
ձեզ թագաւորէաք։ * Ունձ այսպէս թուի՝ 9
եթէ զմեզ զառաքեալս յետնորդս արար
ած՝ իբրև զմահապարտս· զի տեսիլ է
ղեաք աշխարհի, և հրեշտակաց և մարդ
կան։ * Ո՜վք յիմարք վա՜ քեզ, և դուք 10
իմաստունք՝ ի քո· մեք ակամբ՝ և դուք
հզօրք· դուք փառաւորեալք՝ և մեք ա
նարգք։ * Ո՜րչափ ցայսօր ժամանակի՝ 11
և քաղցեաք և ծարաւեցաք և մերկ գնա
ցաք և կռփահարեցաք և անհանգիստ
եղեաք· * և աշխատեցաք ձեռօք մե 12
ծով· բամբասեին զմեզ՝ օրհնեաք· հա
լածեին՝ յանձն առնուաք· * հայհոյեին՝ 13
աղաչեաք· իբրև առակ նշաւակի եղեաք
ամ աշխարհի· ամենեցուն փարելի լի
նել մինչև ցայժմ։ * Ո՛չ եթէ յամօթ 14
ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ զայս, այլ իբ
րև զորդիս սիրելիս խրատեմ։ Վասն 15
զի եթէ տասն հարիւրս ուսիցիք՝ ի քո՜ այլ
ոչ եթէ բազում հարս· զի ի քո՜ ես

ԼՈՒԿԱՅԻ ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

16 հետապնդեաւ ես ծնող զձեզ։ * Ա՛ստ՝
ապաչեմ զձեզ նմանօրինակ եղիջիք, (որ
17 և ես քան։) * Ո՛վ այնորիկ առաքեցի առ
ձեզ զիմմոթեոս, որ է իմ որդի սիրե-
լի՝ և հաւատարիմ ի տէր. որ յիշեցու-
ցէ ձեզ զճանապարհս իմ, որ ի քրիս կայ.
ոյք և ամ ուրեք՝ յամ եկեղեցիս ուսու-
18 ցանեմ։ * Ոչ ոք թէ ես չիցեմ գալոց
19 առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան։ * Ա՛յլ
եկիցէ հուպ ընդ հուպ՝ եթէ տէր կամեսցի.
և՝ ի միտ առից ոչ զբանս հպարտացելոցն,
20 այլ զզօրութիւն։ * Ո՛չ ոչ եթէ բանիւք է
21 արքայութիւն այ, այլ զօրութիւբ։ * Ա՛ստ՝
ոյք կամիք՝ գաւազանաւ եկիցէ առ ձեզ,
եթէ սիրով հոգւոյն՝ հեզութիւն և արդ-
արութիւն և խոնարհութիւն։

ԳԼ. Ժ.

1 Ա՛նհաս և անուճանիկ իսկ ի ձեզ ընդ-
պատնկութիւն, և այնպիսի պատնկու-
որ ոչ և ի հեթանոս, ոյք թէ կին հօր
2 իւրոյ ունել։ * Ա՛ւ դուք հպարտացեալ
էք. և ոչ առաւել սգացարուք, վն բարձ-
ցի ի միջոյ ձերմէ՝ որ զգործն զայն գոր-
3 ծեաց։ * Ո՛վ ես թէպէտ մարմնով մե-
կուսի եմ, սակայն հոգւով մերձ եմ.
բայց արդէն իսկ իբրև ի մէջոյ ընտրե-
4 ցի. զայն՝ որ այնպէսի գործեաց. * յա-
նուն տեառն մերոյ յիսի քրիս՝ ժողովել ձեզ
ի միասին՝ և իմով հոգւոյն՝ զօրութեբն

5 Հանդերձ ան մերոց յոի քոի, * մատնել
զոյիպիսիսն առատանալի ՚ի առատուծին
մարմնոյ. զի ոդ ին ապրեսցի յաւուրն ան
6 մերոց յոի քոի: * Ալ բարւոք էն պարտ
ծանդ ձեր, ոչ գիտէք՝ եթէ փոքր մի
7 խմոր զամ գոնւ ածն խմորե: * Սրբե՛
ցէք ՚ի բաց զհին զխմորն՝ զի եղիջիք նոր
զանգուած, ոյ էքդ անխմորք. քանզի
8 պատիկ մեր զենաւ քո: * Ա՛յսուհետև
արասցո՛ք տօնս, ոչ ՚ի խմորն հին, և ոչ
՚ի խմորն չարուե և անզգամուեե, այլ
յանխմոր առուգութե և ճշմարտուե:
9 * Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդր չխառնել
10 ընդ պոռնիկս: * և ոչ եթէ ընդ պոռ
նիկս աշխարհիս այսորիկ՝ կամ ընդ ագահս
և ընդ յափշտակողս՝ կամ ընդ կռապարիշտս.
ապա թէ ոչ՝ պարտ էիք և յաշխարհէ
11 իսկ ելանել: * Այլ արդ՝ գրեցի ձեզ
չխառնակել. եթէ ոք եղբայր անուա՛ն
նեալ, կամ պոռնիկ իցէ կամ կռապարիշտ՝
կամ ագահ կամ բամբասող՝ կամ արբեցող՝
կամ յափշտակող, ընդ այնպիսւոյն և հաց
12 մի՛ ուտել: * Ո՞վ ի կայ իմ և զարտա
քինսն դատել. ոչ ապաքէն դուք զնե՛ր
13 քինսդ դատիցիք. * և զարտաքինսն աստ
դատեսցի. բարձէ՛ք զչարն ՚ի միջոյ ձերմէ:

Գլ. Ը.

1 Ունիմ ոք ՚ի ձէնջ՝ եթէ իրք ինչ իցեն ընդ
ընկերի իւրում, դատել առաջի ան

ԵՒ ԿՈՐՆԹ · ԵՒ ԵՂՈՒՆ ·

2 իրաւացդ , և ոչ առաջին սրբոց : * Կամ
ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհս դատին ·
և եթէ ձեօք՝ դատ աշխարհ՝ ապա ոչ էք
3 արժանի անարդ առնելոց : * Ոչ գիտէք
եթէ զհրեշտակս դատիմք , քան զայ
4 զերկիրաւորս : * Զերկիրաւոր առեալս է
զայ յանձն առնուցուք , զանարգեալ եկե
5 ղեցւոյ դատաւորս նստուցէք : * Ի ամօ
թոյ ձերոյ ասեմ · այնպէս ոչ գոյ ոք ի
մէնտաւն ի ձեզ , որ կարիցէ իրաւունս
6 ընտրել ի մէջ եղբօր իւրոյ : * այլ եղ
բայր ընդ եղբօր դատի և զայն՝ ի մէջ
7 անհաւատից : * Ի՞նչ արդ՝ ամենևին խակ
վատթարութիւն է ի ձեզ , զի դատաս
տանք խակ զոն ի միջի ձերում : ընդէ՞ր
ոչ դուք զրկիք և ոչ դուք տատանիլ նե
8 ղիք : * այլ դուք զրկէք և նեղէք , և
9 այդ՝ զեղբարս և : * Կամ ոչ գիտէք՝
զի անիրաւք զարքայութիւն ոչ ժառանգ
10 գեն · մի՛ խաբիք՝ ոչ պոռնիկք , ոչ կուռ
պաշտիչք , ոչ շունք , ոչ էգամիտալք , ոչ
արուձաձեռք , ոչ գողք , ոչ ագահք՝ ոչ ար
բեցօղք , ոչ բամբասօղք՝ և ոչ յափշտա
կօղք զարքայութիւն ոչ ժառանգեն :
11 * Ի՞ դուք այնպիսիք ոմանք էիք · այլ
լուացարուք՝ այլ սրբեցարուք՝ այլ սր
դարացարուք յանուն տեառն մերոյ Յիսուսի ,
և ի հոգին ոչ մերոյ :
12 * Ամենայն ինչ ինձ մարթի է՝ այլ ոչ ամ Գ.Կ
ինչ օգուտ է · ամենայն ինչ ինձ մարթի է՝ այլ
ոչ

ոչ եթէ ես ընչանուէր ուրուք լինիցիմ։
13 * Ներակուր որովայնի, և որովայն կերակրոյ. այլ Աստ զսա և զնոսա խափանեսցէ
զկե. բայց մարմին ոչ պոռնկութեան՝ այլ
14 տեառն, և Տէր մարմնոյ։ * Այլ Աստ՝ որ և
զՏէրն յարոյց, և զձեզ յարուսցէ զօրութեամբ
15 իւրով։ * Ոչ գիտէք՝ եթէ մարմինք ձեր
անդամք են քրիստոսի. արդ՝ առեալ զանդամս
քրիստոսի, առնիցեմք անդամս պոռնկի՞. քան
16 ցեցի։ * Կամ ոչ գիտէք՝ զի որ մերձենայ
ընդ պոռնկի՝ մի մարմին է. եղիցին,
17 ասէ, երկոքեան ի մարմին մի։ * և որ մերձենայ
18 ընդ Տեառն՝ մի հոգի է։ * փախեարուք
ի պոռնկութենէ. ամենայն մեղս՝ զոր և գործէ
մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է. իսկ
որ պոռնկին՝ յիւր մարմինն մեղանչէ։
19 Կամ ոչ գիտէք՝ զի մարմինք ձեր տաճար են Հոգւոյն Սրբոյ՝ որ է ի ձեզ՝ զոր ունիք յԱստուծոյ. և չէք անձանց ձերոց։
20 * քանզի գնոցա գնեցարուք։ փառաւորեցարուք զԱստ
ի մարմինս ձեր և յոգիս ձեր, որ է Աստուծոյ։

ԳԼ. Ի.

1 Ի վերոյ գրեցիքն առ իս, բարւոք է մարդոյ՝ ի կին մարդ չմերձենալ։
2 Սակայց վասն պոռնկութեան իւրաքանչիւր
3 ոք զկնոջ կին կալցի. և իւրաքանչիւր ոք զկին զկնոջ այր կալցի։ * Կնոջ՝ այր իւր
պարտական հատուսցէ. նոյնպէս և կինն՝
4 առն իւրում։ * Ոչ կին մարմնոյ իւրում

ոչ իշխէ՝ այլ այլն. նոյնպէս և այլն իշ-
5 խում մարմնոյ ոչ իշխէ՝ այլ կինն։ * Ա՛յ-
զկէդ զլիմեանս. բայց եթէ ինչ՝ ի միա
բանութէ առ ժամանակ մի, զի ուխտիցն
պարապիցէք, և դարձեալ՝ ի նոյն դարձ-
ջիք, զի մի՛ փորձեսցէ զձեզ սատանայ
6 վասն անհամառութեանդ ձերոյ։ * Ա՛յս ասեմ
7 ներելով և ոչ հրաման տալով. * քանզի
կամիմ եթէ ամենայն մարդ լինէր իբրև զիս.
այլ իւրաքանչիւրոք զիւր շնորհս ունի յաստ-
8 ուծոյ այսպէս և ումն այնպէս։ * Բայց ամու-
րեացն և այրեացն ասեմ, լաւ է նոցա ե-
9 թէ կացցեն իբրև զիս։ * ապա թէ ոչ ու-
նիցին ժուժ՝ ամուսնասցին. զի լաւ է ա-
10 մուսնանալ՝ քան զվառնուլ։ * Ա՛յլ կանայս
եւեացն պատուիրեմ, ոչ ես՝ այլ տէր. կնոջ
11 չառնէ մի՛ մեկնել։ * Ապա եթէ մեկ-
նեսցի, անայր մնասցէ՝ կամ անդրէն ընդ-
առնէ իւրում հաշտեսցի. և առն՝ զկին
իւր մի՛ թողուլ։ Վ.Ջ.
12 * Բայց այլոց ես պատուիրեմ, ոչ եթէ
տէր. եթէ որ եղբայր՝ կին ունիցի անհա-
ւատ, և նա հաճոյ իցէ բնակել ընդ նմա՝ մի՛
13 թողցէ զնա։ * Եւ կին, որ ունիցի զայր
անհաւատ՝ և նա կամ իցէ բնակել ընդ
14 մի՛ թողցէ զայրն. * զի սուրբ է այրն ան-
հաւատ կնաւն, և սուրբ է կինն անհա-
ւատ արամբն. ապա թէ ոչ՝ որդիքն ձեր
15 պիղծ են. բայց այժմ սուրբ են։ * Ա-
պա եթէ անհաւատն մեկնեսցի, մեկ-

նեսցի. զի ոչ՝ նչ հարկ ՚ի վերայ կայ եզ
բօրն կամ քեռն՝ յայնպիսի իրս. քան ՚ի խա-
ղաղութի կոչեաց զմեզ Աստ. * Օ իմ գիւ 16
տես կին դու եթէ զայրն քո ապրեցուս
ցես. կամ զի գիտես այր դու՝ եթէ զկին
քո ապրեցուսցես. * եթէ ոչ՝ իբրպան չիւր 17
ումեք ոչ և բաժ անեաց ՚ի նմա, զի բաբան
չիւրոք ոչ և կոչեաց Աստ՝ այնպ գնասցէ.
և այսպ ըստ եկեղեցիս պատուիրէր տամ.
* Ի ւիսատեալ ոք կոչեցաւ՝ մի՛ ցանկասցի 18
անթլփատութիւն. յանթլփատութիւն ոք
կոչեցաւ՝ մի՛ թլփատեսցի. * զի թլփա 19
տութի ոչի՛նչ է՝ և անթլփատութի ոչի՛նչ.
այլ պահպանութի՝ այ պատուիրանացն.
* Կայցէ իւրաքանչիւրոք յոր կոչումն կո 20
չեցաւ՝ ՚ի նմին կացցէ. * Ծառայ կոչե 21
ցար՝ մի՛ փոյթ լեցի քեզ. այլ թէ և կա
րիցես ազատ լինել՝ քեզ այնպես լաւ լիցէ.
* զի որ ՚ի տէր կոչեցեալ է ծառայն՝ ա 22
զատ տէն է. նոյնպես և որ ազատն կոչե
ցեալ է՝ ծառայ քրիստի է. * Գնով գնեցայք 23
մի՛ լինիք ծառայք մարդկան. * Ի՛ւրաքան 24
չիւրոք՝ յոր կոչումն կոչեցաւ՝ եղբարք.
՚ի նմին կացցէ առաջի այ.
գդ * Ի՛ւյլ վասն կուսանացն հրաման ինչ ՚ի 25
տէնէ ոչ ունիմ. բայց խրատ տամ՝ որպ
ողորմելոյ ուրուք ՚ի տնէ, հաւատարիմ
լինել. * Կամարիմ՝ թէ այնպես լաւ է 26
ցէ. բայց վէ վասնկին որ ՚ի վերս կայ՝ բար
դութ է մարդոյ՝ թէ այսպես իցէ. * Կա 27

պետ ես ՚ի կին , մի՛ խնդրեր արձակել ·
արձակեալ ես ՚ի կնոջէ · մի՛ խնդրեր կին ·
28 * Եւ ի եթէ ամուսնանայցես՝ ոչ մեղար ·
և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մեղաւ ,
բայց նեղութիւն մարմնով ունիցին այնպիսիք
29 սիքն · այլ ես խնայեցի ՚ի ձեզ : * Այսց
զայս ասեմ Եղբարք՝ եթէ ժամանակս
կարճեալ է այսուհետև · զի որ ունիցին
30 կանայս՝ ոյք թէ չունիցին · * և որ լայ-
ցեն՝ ոյք թէ ոչ լայցեն · և որ խնդասցին՝
ոյք թէ չխնդասցեն · և որ գնեսցեն՝ ոյք թէ
31 չունիցեն · * և որ վարեսցեն զաշխարհս՝ ոյք
թէ չվայելեցեն · զի անցեալ է վայելչու-
32 թիւն աշխարհիս այսորիկ : * Այլ կամիմ
զձեզ անհոգս լինել · զի որ անկինն է՝
հոգայ զտէն , թէ որպէս հաճոյ լիցի տէն ·
33 * և որ կանամբեն է , հոգայ զաշխարհիս՝
34 թէ ոյք հաճոյ լիցի կնոջ իւրում՝ : * Եւ
ահա մեկնեցան ՚ի միմեանց առնակինն
և կոյսն · զի կոյսն հոգայ զտէն՝ զի իցէ
ոք հոգաւոյ և մարմնով , և առնակինն հո-
գայ զաշխարհիս՝ թէ ոյք հաճոյ լիցի առն
35 իւրում : * Այլ զայս վասն ձերոյ օգտի ա-
սեմ · ոչ եթէ խեղդ ինչ արկանեմ ձեզ ,
այլ վասն պարկեշտութեան՝ և հպատակու-
տեան առանց ղեղաղանաց :
36 * Այսպէս թէ ոք ամօթ համարեսցի վասն Գ.Զ.
կուսին իւրոյ՝ եթէ իցէ ելեալ ի չափ ,
և այնպէս լինչ պարտ իցէ լինել՝ զոր կա-
մեսցի արասցէ , ոչ մեղանչէ՝ ամուսնաս

ցի ։ * Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւ- 37
րում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա, իշխանու-
թիւն ունի ՚ի վերայ կամաց իւրոց ։ և զայն
ընտրեաց ՚ի սրտի իւրում՝ պահել զկոյսն
իւր, բարւոք առնէ ։ * Եւ որ ամուսնա- 38
ցուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ ։ և
որ ոչ ամուսնացուցանէ՝ լաւ ևս առնէ ։
* Կին կապեալ է՝ ցորքան ժամանակս 39
կենդանի է այր նր ։ ապա եթէ ննջեցէ
այր նր, աղատ է՝ ուր կամիցի ամուսնա
նալ ։ այլ միայն ՚ի տիրամբ ։ * Այդպէս երա- 40
նելի ևս է՝ թէ այնպէս կացցէ ըստ իմոյ
խրատու ։ ես այսպէս ՚ի մարմնի, եթէ
և կրս ի հոգի ՚ի ։

ԳԼՈՒԽ Ը։

Ա Յլ վն զոհից կռոցն գիտեմք՝ եթէ ա- 1
մենեքեան գիտութիւն ունիմք ։ գիտու-
թիւն հպարտացուցանէ, այլ սէր շինէ ։ * Ո- 2
թէ ոք կարծիցի գիտել ինչ, չէ ևս գիտաց՝
որպէս արժան էր գիտել ։ * Այլ ոք որ 3
սիրէ զԱստուած, նա է ստեղեակացեալ ՚ի նմանէ ։
* Այլ վն կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք 4
եթէ ոչինչ իսկ կուռքդ են յաշխարհի ։
զի չիք որ Աստուած բաց ՚ի միոյն ։ * Ո՛ի թէ- 5
պէտ և իցեն անուանեալ աստուածք՝ ե-
թէ յերկինս և եթէ յերկրի ։ որպէս և
են աստուածք բազումք՝ և տեարք բազումք ։
* այլ մեզ մի է Աստուած հայր՝ յորմէ ամե- 6
նայն, և մեք ՚ի նա, և մի Տէր Յ՚ն՝ որով

ամենայն, և մեք նովաւ։

7 * Ո՛չ ոչ յամենեսեան գիտութիւնէ, ո՞
մանք առ խղճի մտաց մինչև ցայժմ ըզ
կուռսն իբրև զզոհեալ ուտեն· և խիղճ
մտացն նոցա՝ քանզի տկար է, պղծի։
8 * Ո՛չ կերակուր զմեզ առաջի յոյ ոչ կա
ցուցանէ· ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասիմք
ինչ, և ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելութեամբ
9 ինչ։ * Նայց զգոյշ լերուք՝ գուցէ իշխա
նութիւնդ ձեր այդ՝ գայթակղութիւն լինի
10 ցի տկարացն։ * Եթէ ոք տեսանիցէ ըզ
քեզ՝ որ զգիտութիւնդ ունիս՝ բազմեալ՝ի
մեհենի՝ ոչ ապա խիղճ մտաց նր, որ տկա
րութիւնն զգածեալ է՝ անդ ըզն շինիցի ու
11 տել զզոհեանն։ * և կորնչեցի տկար եղ
բայրն՝ի քոմ գիտութենն, վասն որոյ քան
12 մեռաւ։ * և այնպէս յանցուցեալ եղէք
բարս, և զխիղճ մտաց տկարացն զայրա
13 ցուցեալ՝ի քո՝ մեղանչէք։ * Վասն որոյ ե
թէ կերակուր գայթագղեցուցանէ զեղ
բայրն իմ, ոչ կերայց միս յաւիտեան, զի
մի՛ զեղբայրն իմ գայթագղեցուցից։

ԳԼՈՒԽ· Ի·

1 Ոչ ապաքէն ազատ եմ, ոչ ապաքէն ա
ռաքեալ եմ, ոչ ապաքէն զտեր մեր
Յիսուս տեսի՞ոչ ապաքէն գործ
2 իմ դուք էք՝ի տր։ * Եթէ այլոց
չիցեմ առաքեալ՝ այլ դեռ ձեզ եմ· զի
կնիք իսկ առաքելութեե իմոյ դուք էք՝ի

ար ։ * Իմ պատասխանի ուր զնս հարցա 3
նիցեն՝ այս է ։ * Ո՛չ թէ ոչ ունիցիմք իշ 4
խանուն ուտել և ըմպել ։ * Ա՛յլ թէ ոչ ու 5
նիցիմք իշխանուն զքորս կանայս շրջեցու
գանել ըստ ժո. ոգ և այլ առաքեալքն , և
եղբայրքն տեն , և կեփաս ։ * Եթէ միայն 6
ես և բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշխանու
թիւն չգործել ինչ ։ * Ո՞ր երբեք զինուո 7
րիցի իւրովք ծոշակօք . ո՞ր անկիցէ
այգի՝ և՛ի պտղոյ նր ոչ ուտիցէ . ո՞ր
արածիցէ խաշն՝ և՛ի կաթանէ խաշինն
ոչ ուտիցէ ։ * Ո՛չ թէ ըստ մարդկութե՞ 8
խօսիմ զայս ։ կամ՝ թէ և օրէնքն զայն
ոչ ասիցեն ։ * Ի մովսէսի խոկ յօրէնսն 9
գրեալ է . ոչ կապեսցես զցուռկ եզին կա
լոատոյ ։ մի՞թէ զեզաց ինչ փոյթ եր ն՝ ։
* Կ ասպաքէն վա՞ ժեր ասէ , քանզի վա՞ 10
ժեր գ ըստ ։ զի յուսով պարտ է որ սեր
մանէն՝ սերմանել . և որ հատուն՝ յուսով
վայելել ։ * Ի՞թէ մեք ի՛ ձեզ զհոգևոյն 11
սերմանեցաք՝ մե՞ծ իմ՞ն է , եթէ ի՛ ձենջ
զնիւթականսդ ճաձիցեմք ։ * Ի՞թէ այլք 12
ձեր իշխանուն զայս վայելեն , ոչ առաւել
ևս մեք ։ այլ ոչ ի զորձ ինչ արկաք զնշ
խանուն զայս . այլ ամե՛ն համբերեմք ,
զի մի՛ ևս ինչ ընդդիմիցեմք աւետարա
նին քրի ։ * Կ գիտէք եթէ որ ի տա 13
ճարին գործեն , ի տաճարէ անտի ու
տեն . և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են ,
ի սեղանոյ անտի վայելեն ։ * Նոյնպէս և 14

ամր հրաման եառ · որոց զաւետարանն աւե
տարանեն , յաւետարանէ անտի կեալ ։
15 * Քանզի ես և ոչ զմի ինչ յայտնանէ արկի
ի գործ , և ոչ գրեցի զայդ՝ զի ինձ այն
պէս ինչ լինիցի · լաւ է ինձ մնալ առանդ
մեռանել , և ոչ զի զպարծանս իմ ոք ընդ
16 դունայն հանարիցի ։ * Ո՛ի եթէ աւետա
րանեմ , ոչինչ են ինձ պարծանք , քանզի
հարկ ի վր կայ · բայց վայ է ինձ , եթէ
17 ոչ աւետարանեմ ։ * Քանզի եթէ կամաւ զայն
առնեմ , վարձք են ինձ · և եթէ ակա
18 մայ՝ անտեսութի յանձն է ինձ ։ * Քա
րդ՝ զինչ վարձք իցեն ինձ , եթէ յաւե
տարանելն ձրի առց զաւետարանն՝ զի ու
զեցի իմիմ ինչ իշխանութեամբ իմով յաւե
19 տարանի անդ ։ * Վասնզի ազատ էի յամէ
նից ամենեցուն զանձն ի ծառայութիւն կա
20 ցուցի · զի զբազումս շահեցայց ։ * Քազ
ըՀրէայն իբրև զՀրէայ , զի զՀրէայն
21 շահեցայց ։ * Քազ ըօրինաւք իբրև զայ
նոսիկ՝ որ ընդ օրինաւքն էին · իբր ոչ եթէ
ըօրինաւքն էի , այլ զի որ ըօրինաւքն իցեն՝
և զնա շահեցայց ։ ըանօրինացն եղէ իբրև
զանօրէնն · իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի
առ , այլ ըօրինաւք քրիստոսի · զի շահեցայց զա
22 նօրէնսն ։ * Քազ ըտկածս իբրև զտկած՝
զի զտկածան շահեցայց ։ ըամենայնի ա
մենայն եղէ · զի թերևս ապրեցուցից զ
23 մանս ։ * Ո՛ այս ամ առնեմ վ՚ն աւետա
րանին , զի կցորդ եղէց նմա ։

* Այլ գիտեք՝ եթէ որ յատակարիսին ըն- 24
թանան, ընթանալ ամենեքին ընթա-
նան. բայց մի որ առնու զյաղթութիւն
այնպէս ընթացարուք՝ զի հասանիցէք։
* Ամենայն որ պատերազմի՝ ամէն ժուժ 25
կալ լինի. նոքա զի զեղծանելի պսակն
առնուցուն՝ և մեք զանեղծուած։ * Ըս- 26
ես իսկ այնպէս ընթանամ, ոչ ունայ
ներևոյթս այնպէս մրցիմ, ոչ ծեծ եթէ ըղ
հոդմն ինչ կոծելով. * այլ ձնչեմ զմարմ- 27
ինս իմ և ճնազանդեցուցանեմ. զի գու-
ցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինքնին ան-
պիտան գտանիցիմ։

ԳԼ·Ի·

Ա՛յլ կամիմ, եղբարք, ոչ ծածկել ձեզ զայս, 1
զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամպովն
էին. և ամենեքին ընդ ծովն անցին. * և 2
ամենեքին ի մովսէս մկրտեցան յամպն
և ի ծովն. * և ամենեքին զնոյն հոգևոր 3
կերակուրն կերան. * և ամենեքին զնոյն 4
հոգևոր ըմպելին արբին, զի ըմպէին ի
հոգևոր վիմէն՝ որ երթայր զհետ նոցա. և
վէմն էր ինքն քր։ * Այլ ոչ եթէ ընտ- 5
րութեամն ի նոցանէ հաճեցաւ ած. քանզի տա-
պաստ անկան յանապատի անդ։ * Այս 6
այն օրինակաւ լինէր վն մեզ. զի մի լի-
նիցուք ցանկացօղք չարեաց, ոյր և նոքայն
ցանկացան։ * Այս մի՛ կռապարիշտք լի- 7
նէք՝ ոյր ոմանք ի նոցանէ, ոյր և գրեալ

ե · նատաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել
8 և յարեան ՚ի խաղալ : * Եւ ասէ ցսուն
կեսցուք · ոչ ոմանք ՚ի նոցանէ պատնիկե
ցան , և անկան ՚ի մէջ մատաղացուս քսան և
9 չորք հազարք : * Եւ ասէ փորձեսցուք զնոր·
ոչ ոմանք ՚ի նոցանէ փորձեցին , և յօձից
10 անտի սատակեցան : * Եւ ասէ տրտնջես
ցուք · ոչ ոմանք ՚ի նոցանէ տրտնջեցին ,
11 և կորեան ՚ի սատակչէ անտի : * Ա՛յս
այն ամ օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա ·
բայց գրեցաւ վա՛ մերոյ հրաւառս , յորս
վախճան յաւիտեանցն եհաս :
12 * Ա՛յսուհետև որ համարիցի հաստա՛ ԴԴ
տուն կալ՝ զգոյշ լեցի , գուցէ անկանի
13 ցի : * Փորձուի ՚ի ձեր մի՛ ոչ է եկեալ
բայց ՚ի մարդկանէ · այլ հաւատարիմ է
ած , որ ոչ արկցէ զձեզ ՚ի փորձուելի ա
ռաւել քան զկար զձեր · այլ արասցէ ընդ
փորձուելն և զելս զի համբերել կարաց
14 ջիք : * Ա՛ ման որով սիրելիք իմ՝ փախե
15 ցէք ՚ի կռապաշտուե : * Իբրև ընդ իմաս
տունս խօսիմ · ընտրեցէք ձեղէն՝ զոր ա
16 սեմն : * Ա՛ժաքն օրհնուե զոր օրհնեմք՝
ոչ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն
քրիստոսի · հացն զոր բեկանեմք՝ ոչ ապաքէն
17 հաղորդութի՛ն է մարմնոյն քրիստոսի : * զի մի
հաց՝ մի մարմին եմք բազքո · զի ամենեքեան
18 ՚ի միոջէ հացէ անտի վայելեմք · * Տեսէք
զիսրայէլ ընդ ըստ մարմնոյ · ոչ ապաքէն՝ որ ուտեն
19 ՚ի զոհիցն՝ հաղորդ են սեղանոյն : * Իսկ

արդ զի՞նչ · ասեմ, թէ զոհեալն ելե՞ք ինչ · և կիճ թէ կուռքն իսկ իցէ՞ն ինչ · * Այլ 20
զոր զոհեն հեթանոսք , դիւ՛ացս՝ և ոչ
այլ զոհեն : ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւ
ացս լինել · Զի ոչ կարէք զբաժակն տեն
ջանել՝ և զբաժակն դիւացս · * և ոչ կա 21
րէք ի սեղանոյ տեն վայելել՝ և ի սեղա
նոյ դիւացս : * Այթէ նախանձ ինչ արկա 22
նիցեմք տեն · Ի՞ թէ զօրագոյնք իցեմք քան
զնա : * Ամենայն ինչ ինձ մարթէ՛ է՝ այլ 23
ոչ ամ ինչ օգուտ է · ամ ինչ ինձ մարթէ
է , այլ ոչ ամենայն ինչ շինէ : * ի՛ որ 24
զանձին և եթ խնդրիցէ՝ այլ և զընկե
րին : * Ամենայն ինչ որ ի ապանդաւոցի 25
վաճառի, կերայք՝ և ի՛ խորհք վ՚ն խըղ
ճի մատց · * զի տեն է երկիր լրիւ իւրով : 26
* Այթէ ոք կոչէ զձեզ յանհաւատից՝ և 27
կամիցիք երթալ · զամ ինչ՝ որ առաջի
դնիցին , կերայք՝ և ի՛ խորհք վ՚ն խղճի
մատց : * Այպա եթէ ոք ասասցէ ձեզ՝ 28
թէ այդ զոհեալ է , ի՛ ուտիցէք վ՚ն նո՛
որ գուշակն եղե , և վ՚ն խղճի մատցն :
* Այլ զխիղճ մատցն ասեմ ոչ զիւրն , 29
այլ զընկերին : իսկ ընդէ՞ր բնաւ ազա
տութիւն իմ դատիցի յայլոյ խղճէն մատց :
* Այթէ ես շնորհօք վայելեմ , ընդէ՞ր 30
հայհոյիցիմ , վասն որոյ եմն գոհանամ :
* Այդ՝ եթէ ուտիցէք՝ եթէ ըմպիցէք՝ 31
եթէ զինչ և առնիցէք , զամ ինչ ի փառս
ա՛ղ աստուծոյ : * Այառանց գայթակղու 32

ԱՒՈ ԿՈՐՆԹ · ԱՒՈ ԱՋԻՆ ·

դնելոյ հրէից և հեթանոսաց լինիջիք՝ և
33 եկեղեցւոյն Աստուծոյ ։ * Որպէս և ես ամենևին ա-
մենեցուն հաճոյ լինիմ · ոչ խնդրեմ
զանձին օգուտ , այլ զբազմաց՝ զի ապր-
իեսցին ։

ԳԼ · ԺԱ ·

ԳԶ

1 Նմանօղք լինջ եղերուք , ոպէս և ես քրիս-
2 տոսի ։ * Գովեմ զձեզ՝ զի զամենիւն զիս յի-
շէք · և ոպէս աւանդեցի ձեզ՝ զաւանդու-
3 թիւնս ունիցիք ։ * Կամիմ զի գիտիցէք
դուք · եթէ առն Աստի գլուխ քրիստ , և
4 գլուխ կնոջ այր՝ և գլուխ քրիստի Աստ ։ * Ա-
մենայն այր՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ՝ և զգլուխն ծածկէլ
5 ունիցի , յամօթ առնէ զգլուխն իւր ։ * Իւ-
րաքանչիւր կին՝ յորժամ յաղօթս կայցէ՝ կամ
մարգարէանայցէ բացաւ գլխով՝ յամօթ
առնէ զգլուխն իւր , զի այնպէս համարեն՝
6 եթէ գերծեալ իցէ ։ * Ո՛ի եթէ ոչ ար-
դեսցի կինն , թող թեսցէ զհերս իւր · ապա
եթէ անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ գեր-
7 ծուլ , արդեսցի ։ * Արդ մարդ ոչ է պարտ
ծածկել զգլուխս իւր , զի պատկեր և
փառք Աստուծոյ է · իսկ կինն փառք առն է ։ *
8 Ո՛ի ոչ եթէ այր ի կնոջէ է , այլ
9 կին յառնէ ։ * քանզի ոչ խակ հաստա-
տեցաւ այր վասն կնոջ , այլ կին վասն
10 * Ա ւ այնորիկ պարտ կինն շուք դնել
11 գլխոյն վասն հրեշտակաց ։ * Բայց ոչ կին

առանց առն , և ոչ այր առանց կնոջ՝ի
տէր : * Օ՜ ի ոյք կին յառնէ՝ նոյնպէս և 12
այր՝ ի կնոջէ , բայց ամ՛ յայ : * Ա՛յր 13
դուք ձեզէն տուր զերծուած . արժա՞ն է
կնոջ մարդոյ հոլանի յաղօթս կալ առա՛
ջի այ : * Ա՛յր ոչ բնութիւն իսկ ուսուցա 14
նէ զձեզ՝ զի այր եթէ գիսաւոր է՝ անար
գանք են նմա : * բայց կին եթէ գիսաւոր 15
է՝ փառք են նմա . զի գիսոք փոխանակ
զգեստու տուեալ են նմա : * Ա՛պա թէ 16
ոք կամի հակառակօղ լինել , մեք չու՛
նիմք այնպիսի սովորութիւն , և ոչ եկեղե
ցիքն այ :
* Ա՛յլ զայս պատուիրեմ՝ ոչ ոյք թէ գո 17
վինեմ՝ զի ոչ ի լաւ անդր՝ այլ ի վատ
թարն նկրտիք : * Ա՛նախ յորժամ ի մի 18
վայր ժողովիցիք ի կեկեղեցին , լսեմ եթէ
հերձուածք գոն ի ձեզ . և սակաւ ինչ
հաւատացի : * Ա՛յց և հերձուածք լի 19
նելոց են ի ձեզ . զի որ ընտիրքն իցեն ի
ձեզ՝ երևեսցին : * Ա՛ր արդ՝ ի ժողո 20
վելն ձեզ ի միասին՝ ոչ է տուընն ան ձեզ
տեղի հաց ուտելոյ : * Օ՜ ի իւրաքանչիւր 21
ոք զնոր ընթրիս յառաջանայ ուտել , և
ոմն քաղցեալ՝ և ոմն արբեալ : * Ա՛ի թէ 22
տուընն ոչ ունիցիք ուտելոյ կամ ըմպել
լոյ . եթէ զեկեղեցեանն այ արհամարհ
հիցէք , և յամօթ առնէք զչքաւորան :
զի՞նչ ասացից . գովեցի՞ց զձեզ . յայդմ
ոչ գովեմ : * Օ՜ ես ընկալայ ի տնէ , 23

զոր և ձեզն ասանդեցի, եթէ որ չը՛ գիշերին յորում մատնէր, առ հաց ·
24 * գոհացաւ՝ եբեկ և ասէ · (առէք՝ և կերայք ·) այս է մարմին իմ՝ որ վը՛ ձեր (բաշխի) · զայս արարէք առ իմոյ յիշա
25 տակի : * Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթրեացն առ և ասէ · այս բաժակ՝ նոր ուխտ է իմով արեամբ · զայս արարէք քանիցս անդամ եթէ ըմպիցէք՝ առ իմոյ
26 յիշատակի : * Քանիցս անգամ եթէ ուտիցէք զհացս զայս, և զբաժակս ըմպիցէք, զմահ նո՛ն պատմեցէք, մինչև ե
27 կեսցէ նա : * Ո՛ յաւուրհետև՝ որ ուտիցէ զհացս, կամ ըմպիցէ զբաժակս նո՛ն ան
պարժանաբա՛ր, պարտական եղիցի մարմ
28 նոյ և արեան նո՛ն : * Փորձեսցէ՛ մարդ զանձն իւր, և ապա՛ ի հացէ անտի կերի
29 ցէ, և՛ ի բաժակէն արբցէ : * Ո՛ր որ ու
տէ և ըմպէ անարժանաբա՛ր՝ դատաստան անձին իւրում ուտէ և ըմպէ · զի ո՛չ խտա
30 րէ զմարմինն նո՛ն : * Ո՛ ն այնուրիկ իսկ են՛ ի ձեզ բազմ հիւանդք և ախտաժէտք · և շատ ևս այն են, որ և ննջեցեալք իսկ լ
31 ցեն : * Ո՛ր եթէ զանձինս քննէաք՝ ա
32 պա ոչ դատապարտեաք : * և եթէ դատիմք՝ ի՛ տնէ խրատիմք · զի մի՛ ընդ աշխար
33 հի դատապարտեսցուք : * Ո՛ յաւուրհետև էղբարք՝ յորժամ՝ ի մի վայր ժողովեցիք
34 ուտել միաբանց մնասջիք : * ապա եթէ ոք քաղցեալ իցէ՝ ի տան իւրում կերիր

ցկ · զի մի՛ ի դատաստարանէ ժողովրդեան
ցիք ։ Քանզի զայլ ինչ յորժամ եկիցէ, յայն
ժամ պատուէ խրեցիցէ ։

ԳԼՈՒԽ · ԺԵ ։

ԵԿ

1 Ա՛յլ վա՛յ հոգևորացն ելբասրիք՝ ուչ կամիմ
2 եթէ տգէտք իցէք ։ * Պէտք էք դուք՝ զի
զի մինչ հեթանոսքն էին , առ կուռսն
անմուռնջս ուրպէս երթայիք և գայիք ։
3 * Վ ասն որոյ ցուցանեմ ձեզ · զի ոչոք
հոգևով Աստուծոյ խօսի , և ասիցէ թէ նզովեալ
յի՛ · և ուչ ոք կարէ ասել՝ Տէր Յի՛սուս , եթէ
ոչ հոգևովն սրբով ։ * Ա՛յլ պիտակ և բա-
4 ժինք շնորհաց են՝ այլ հոգի նոյն է ։ * Ե-
5 թէ բաժինք պաշտամանց են , այլ Տէր
նոյն է ։ * եթէ բաժինք յաջողուածց են՝
6 այլ Աստուած նոյն է , որ յաջողէ զամենայն
նիս ։ * Ա՛յլ իւրաքանչիւր ումեք տուեալ
7 է յայտնութի՛ հոգևոյն՝ առ իւրաքանչիւր
8 օգուտ ։ * Ա՛ւետ ինձ՝ հոգևոյն տուեալ է
բան իմաստութե՛ · այլում բան գիտու-
9 թե՛ ըստ նմին հոգևոյ · * ուրումն հաւատք
նովին հոգևով · այլում շնորհք բժշկու-
10 թե՛ց նովին հոգևով ։ * այլում յաջողու-
թի՛ք զբռուեց · այլում մարգարէութի՛ · ·
այլում ընտրութի՛ հոգևոց · այլում ազգք
լեզուաց · այլում թարգմանութի՛ լե-
11 ռուաց ։ * Ա՛յլ զայս ամ յաջողէ մի և նոյն
հոգի , և բաժանէ իւրաքանչիւր որպէս
և կամի ։

12 * ||ՈՎ մարմին ուք է, և անդամն բազում
ունի · և ամ՛բողմ անդամք մարմնոյն՝ ուք
13 մարմին է · նոյնպէս և քո։ * Վ՛անզի
միով հոգւովն մեք ամենեքին ՚ի ուք մար-
մին մկրտեցաք · եթէ հրէայք, եթէ հե-
թանոսք, եթէ ծառայք, եթէ ազատք,
14 ամենեքին զուի հոգի արբաք։ * Վ՛անզի
մարմինն ոչ միանդամ է, այլ բազում։
15 * Եթէ ասիցէ ոտն, զի չեմ ձեռն՝ չեմ
՚ի մարմնոյ անտի, ոչ այնու չիցէ ՚ի մար-
16 մնոյ անտի։ * Եւ եթէ ասիցէ ունկն,
վ՚ն զի չեմ ակն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի,
17 ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի։ * Եթէ
ամենայն մարմինն ակն էր՝ ուր էր ունկն ·
և եթէ ամենայն լսելիք էր՝ ուր էին հո-
18 տոտելիքն։ * Եւայց արդ՝ աճ եդ զան-
դամսն՝ զուի ուի իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէ
19 ՚ի մարմնին՝ որպէս և կամեցաւ։ * ապա
եթէ էր ամենայն ուի անդամ՝ ուր էր մար-
20 մին։ * Եւայց արդ՝ անդամք բազում
21 են, և մարմին ուի։ * ||՚չ կարէ ակն ասել
ցձեռն, թէ չե՛ս ինձ պիտոյ, և կամ գլուխ
ձեռայ գլուխս ցոտս՝ թէ չէ՛ք ինձ պիտոյ ։
22 * Վ՛յլ առաւել որ թուին անդամք մար-
մնոյն թէ տկարագունք իցեն, կարևորք
23 են · * և որ թուինն թէ անարդագունք
իցեն մարմնոյն, այնց առաւելագոյն պա-
տիւ առնեմք · և ամօթոյքն մեր առաւել
24 ևս պարկեշտուի ունին։ * Եւ պարկեշ
տիցն մերոց չէ ինչ պիտոյ · քանզի աճ ևստե-

նեաց վմարմինն, և նուաղին առաւել ևս
պատիւ եառ։ * զի մի իցեն հերձուածք ի 25
մարմնի անդ , այլ զի նոյնք զմիմեանց
հոգայցեն անդամքն ։ * Եթէ վշտանայ 26
ինչ մի անդամն , վշտանան ամենայն
անդամքն նմա ։ և եթէ փառաւորի մի անդամն ,
խնդան ամենայն անդամքն ընդ նմա ։ * Ա.յլ 27
դուք մարմին քրիստոսի էք՝ և անդամք յան-
ձամոց նորա ։
Զ.Ջ * Եւ զոմն եդ ածէ յեկեղեցի՝ այս են ։ 28
նախ՝ առաքեալս , երկրորդ՝ մարգա-
րէս , երրորդ՝ վարդապետս , ապա զո-
րութիւն , ապա շնորհս բժշկութեց , օգ-
նութիւն , վարիչս , ազգս լեզուաց , թարգ-
մանութիւն լեզուաց ։ * Ա՞ի եթէ ամենե- 29
քեան առաքեա՞լք իցեն ։ ա՞ի եթէ ամենեքեան
մարգարէք իցեն ։ ա՞ի եթէ ամենեքեան վար-
դապետք իցեն ։ ա՞ի եթէ ամենեքեան զօրու-
թի՞ք իցեն ։ * ա՞ի եթէ ամենեքեան շնորհս 30
բժշկութե՞ան ունիցեն ։ ա՞ի եթէ ամենեքեան
՚ի լեզո՞ւս խօսիցին ։ ա՞ի եթէ ամենեքեան
թարգմանիցեն ։ * Այլ նախանձաւո՛ր 31
լերուք շնորհացն , որ լաւն են ։ Ա.յլ ես
առաւել ևս ձանապարհ ցուցանեմ ձեզ ։

ԳԼ ։ ԻԿ ։

Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զ 1
հրեշտակաց՝ և սէր ոչ ունիցիմ , ե՛
ղէ ես իբրև պղինձ որ հնչէ ։ կամ իբրև
զնճղայս որ զօղանջեն ։ * Եւ եթէ ու՛ 2

նիցիմ մարգարէութի՛ւն, և գիտիցեմ զնո՛ր
հուրդս ձա՛մ՝ և զձա՛մ գիտութի՛ւն · և եթէ
ունիցիմ զձա՛մ հաւատս՝ մինչև զլերինս
փոփոխել, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչի՛նչ
3 եմ ։ * Եւ եթէ ջամբիցեմ զձա՛մ ինչս
իմ աղքատաց, և մատնիցեմ զմարմինս
իմ յայրումն, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչի՛նչ
4 օգտիմ ։ * Սէրն երկայնամիտ է՝ քաղցրա
նայ · սէրն ոչ նախանձի, ոչ ամբարհա
5 ւանի է, ոչ հպարտանայ · * ոչ յանդգնի,
ոչ խնդրէ զիւր, ոչ գրգռի, ոչ խորհի
6 զչար · * ոչ խնդայ ընդ անիրաւութի՛ւն՝ այլ
7 խնդայ ընդ ստուգութի՛ւն · * ամէն տանէ · ամէն
հաւատայ · ամենևեքին յուսայ · ամէն համ
8 բերէ ։ * Սէրն՝ ոչ երբեք անկանի · եթէ
մարգարէութի՛ւնք են՝ խափանեսցին · եթէ
լեզուք՝ լռեսցին · եթէ գիտութի՛ւն՝ խափա
9 նեսցի ։ * Զանգի փոքր ի՛ շատե գի
տեմք · և փոքր ի՛ շատե մարգարէա
10 նամք ։ * այլ յորժամ եկեսցէ կատա
րումն, փոքր ի՛ շատէս խափանեսցի ։
11 * Ընդ որպէս էի՝ իբրև զտղայ խօսէի, ԶԿ
իբրև զտղայ խորհէի, իբրև զտղայ հա
մարէի · այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու
12 թենն ի բաց խափանեցի ։ * Յժամ առ
ժանեմք իբրև ընդ հայելի օբինակաւ, այլ
յայնժամ դէմ յանդիման · այժմ խե
լամուտ եմ փոքր ի՛ շատէ, այլ յայնժամ
գիտասցից՝ որպէս և նայն ծանեաւ զիս ։
13 * Այժ արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր,

սոքա երեքեան. և մեծ քան զսոսա սէր է։

ԳԼ. ԺԴ։

1 Հետա երթայք սիրոյ, և նախանձա-
եցարուք հոգևորացն՝ առաւել
զի և դուք մարգարէանայցէք։ * Ո՛վ որ
2 խօսի ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի,
այլ ընդ Աստուծոյ։ զի ոչ ոք է որ լսէ, բայց հոգ-
3 ւով խօսի խորհուրդս։ * իսկ որ մարգա-
րէանայն, մարդկան խօսի շինուածի և
4 մխիթարութեի և սփոփանի։ * Որ խօսի
ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ. և որ մարգ-
5 արէանայն՝ զեկեղեցին շինէ։ * Կամիմ
զի ամենեքին դուք ի լեզուս խօսիցիք՝
առաւել զի մարգարէանայցէք. զի վա-
ւ է որ մարգարէանայն՝ քան զայն՝ որ ի
լեզուս խօսիցի. բայց եթէ թարգմանիցէ՝ զի եկեղեցին շինուած առնուցու։
6 * Այսպէս այժմ եղբարք՝ եթէ եկից առ
ձեզ ի լեզուս խօսելով. զի՞նչ օգուտ լի-
նիցիմ ձեզ՝ եթէ ոչ խօսիցիմ, կամ յայտ-
նութիւ, կամ գիտութիւ, կամ մարգա-
րէութիւ, կամ վարդապետութիւ։ * Ա՛յլն
7 պէս՝ ոգի անշունչքն ձայն տայցեն, ե-
թէ փող և եթէ քնար. զի եթէ ընտ-
րութի ինչ բարբառոյն չառնիցեն, զիա՞րդ
8 ճանաչիցի փողոյն հարկանել՝ կամ քնա-
րին ՀՃՃել։ * քանզի եթէ խառնաձայն
արձակիցի փողն, ո՞վ պատրաստեսցի ի
9 պատերազմ։ * Այնպէս և դուք՝ եթէ

լեզուօք ոչ նշանակիցէք զբանն՝ զինարդ-
ձանաչելիցին խօսքն · զի լինիցիք այնու-
10 տև իբրև ը օդս խօսիցէլք ։ * Օ՛ի այն-
չափ ազգք ձայնից են յաշխարհի , և ոչ
11 ինչ անձայն է ։ * Իսկ արդ՝ եթէ ոչ
գիտիցեմ՝ զօրութիւն ձայնին , լինիցիմ
այնմ՝ որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ , և նա որ
12 խօսիցին ընդ իս՝ գուժ ։ * Այնպես և դուք՝
քանզի նախանձաւորդք էք հոգևորացն , վա-
շինուածոյ եկեղեցւոյն խնդրէք՝ զի ա-
13 ռաւել ևս իցէք ։ * Վ՛ան որոյ որ խօ-
սին ՚ի լեզուս , աղօթեսցէ՝ զի և
14 թարգմանիցէ ։ * Եթէ կամ՝ յաղօթս
լեզուաւ՝ հոգին իմ՝ կայ յաղօթս · այլ
15 միտք իմ՝ անպտուղ են ։ * Իսկ արդ՝
զինչ իցէ · կացից յաղօթս հոգւով , կա-
ցից յաղօթս և մտօք · աղաղակ ասացից
16 հոգւով , աղաղակ ասացից և մտօք ։ * Ա-
պա թէ ոչ՝ եթէ օրհնիցես հոգւով , որ
կայցէ ՚ի տեղւոջ տգիտին՝ զինարդ ասէ
ցէ ՚ի քում գոհութեանն՝ զանգիտն · քանզի
17 զոր ասեսն՝ նա ոչ գիտէ ։ * Օ՛ի դու քա-
ջառ գոհանաս , այլ ընկերն ոչ շինի ։
18 * Գոհանամ զայ՝ վս ամենեցուն ձեր՝ Ջ Ը
19 առաւել լեզուաւ խօսիմ ։ * Այլ՚ի մէջ
եկեղեցւոյ կամիմ՝ բանս հինգ մտօք խօ-
սել՝ զի և զայլս խրատիցեմ՝ քան բազում
20 բանս լեզուաւ ։ * Ղբարք մի լինիք որ
զայք մտօք , այլ՚ի չարեաց տղայացու-
21 րութ , և մտօք կատարեալ լինիջիք ։ * Գրեալ

և յօրէնսն գրեալ է , եթէ յօտար լե-
զուս՝ և՛ի շրթունս օտարոտիս խօսեցայց
ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ , սա-
կայն և ոչ այնպէս լուիցեն ինձ , (ասէ
տէր) : * Վասն ուրեմն լեզուք նշանակի 22
վերն՝ ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւա-
տից . իսկ մարգարէութի՝ ոչ անհաւա-
տից՝ այլ հաւատացելոց : * Վասն եթէ 23
գայցէ եկեղեցին ամենայն՝ ի մի վայր , և
ամենեքեան՝ ի լեզուս խօսիցին , և մտա-
նիցեն անդր տգէտք կամ անհաւատք .
ոչ ասիցեն՝ եթէ ղի մոլիքդ : * Իսկ ե- 24
թէ ամենեքեան մարգարէանայցեն , և մը
տանիցէ ոք անդր անհաւատ՝ կամ տգէտ ,
յանդիմանի յամենեցունց , և քննի յա-
մենեցունց . * և գաղտնիք սրտի նորա 25
յայտնի լինին : և ապա անկեալ՝ ի վեր
երեսաց՝ երկիրպագանիցէ Աստ , և խոս-
տովան լինիցի՝ թէ արդարև Աստ է՝ ի մէջ
ձեզ : * Զի՞ արդ՝ զինչ իցէ եղբարք . յորժամ 26
՝ի մի վայր ժողովիցիք , իւրաքանչիւրոք
՝ի ձէնջ եթէ սաղմոս ունիցի , թէ վար-
դապետութի ունիցի , եթէ յայտնութի
ունիցի , թէ լեզուս ունիցի , եթէ թարգ-
մանութի ունիցի , ամ՝ի շինած լինիցի :
* Եթէ՝ ի լեզուս ոք խօսեցի՝ երկուք , 27
և եթէ ևս աւելի՝ երեք , և ապա մի ըստ
միոջէ . և վինն թարգմանիցէ : * ապա 28
եթէ չիցէ՝ ոք որ թարգմանիցէ , լռու-
թիցէ յեկեղեցւոջն . ընդ միտս իւր՝ և ընդ

29 այ խօսեացի : * Լայց մարգարէք երկու
կին երիք խօսեացին , և այլքն քննեացին :
30 * Որպա եթէ այլ ումեք որ նստիցին՝
31 յայտնեացի , առաջինն լռեացէ : * Որ ան-
զն կարօղ էք ամենեքին մի ըստ միոջէ մար-
գարէանալ . զի ամենեքեան ուսանիցին ,
32 և ամենեքեան միխթարեացին : * Որ ան-
զն և հոգիք իսկ մարգարէից՝ մարգա-
33 րէից հնազանդին : * զի ոչ եթէ խառ-
վուեն ած՝ այլ խաղաղութ , ոպ յամ-
34 եկեղեցիս սրբոց : * Կանայք՝ յամ եկե-
ղեցիս լռեն լինին . զի ոչ հրամայի նոցա
խօսել՝ այլ հնազանդ լինել , ոպ և օրէնքն
35 իսկ ասեն : * Որպա եթէ ուսանել ինչ
կամիցին , ի տան զարս իւրեանց հարցա
նիցեն . քանզի անպատեհ է կնոջ մար-
36 դոյ յեկեղեցւոջ խօսել : * Որթէ ի
ձէնջ բանն ել . և կամ առ ձեզ միայն
37 եհաս : * Իսկ եթէ ոք համարիցի մար-
գարէ լինել՝ կամ հոգևոր , գիտասցէ՝ զոր
գրեցի ձեզ առ ձեզ , թէ տն պատուիրանք
38 են : * ապա թէ ոք ոչ իանայցէ , ոչ ի-
39 նասցի : * Որ յսուհետև եղբարք , նա-
խանձեցարուք մարգարէանալ , և զխօ-
40 սելն լեզուօք մի արգելուք : * Որ ամ ինչ
ձեր պարկեշտութ և ըստ կարգի լինիցի : Վ.

ԳԼ. ԺԵ.

1 Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն
իմ , զոր աւետարանեցի ձեզ . զոր և

ընկալարուք, յոր և հաստատեալդ էք։
* որով ապրեցայք, որով բանիւ աւե- 2
տարանեցի ձեզ՝ թէ ունիցիք. բայց ե-
թէ ի զուր ինչ հաւատացէք։ * Ո՞ի ես 3
ձեզ զայն նախ աւանդեցի՝ զոր և ես ըն-
կալայ, թէ Քրիստոս մեռաւ վասն մեղաց մե-
ծոց՝ ըստ Գրոց։ * և զի թաղեցաւ, թէ և 4
յարեաւ յաւուր երրորդի՝ ըստ Գրոց։ * և 5
թէ երևեցաւ Կեփասի, և ապա երկոտա-
սանիցն։ * ապա երևեցաւ աւելի քան 6
զհինգ հարիւր եղբարց միանգամայն,
յորոց բազումք կան մինչև ցայժմ, և ո-
մանք նոքօքեցին։ * և ապա երևեցաւ Յա- 7
կովբայ, ապա առաքելոցն ամենեցուն։
* Նոյնպէս յետոյ քան զամենեսին իբրև 8
անդամոյ ի մեզ՝ երևեցաւ և ինձ։ * զի ես 9
խակ եմ առաքելոց, որ չեմ՝ի՛նչ
արժանի թէ կոչեցայց առաքեալ, զի հա-
լածեցի զեկեղեցին Աստուծոյ։ * Այլ շնորհօքն 10
Աստուծոյ եմ զինչ և իցեմ. և շնորհքն նորա որ յիս՝
ընդունայն ինչ ոչ եղեն, այլ առաւել
քան զնոսա ամենեսեան վաստակեցի. և ոչ ե-
թէ ես՝ այլ շնորհքն Աստուծոյ որ ընդ իս։ * Արդ՝ 11
եթէ ես և եթէ նոքա՝ այսպէս քարոզե
ցաք, և դուք այսպէս հաւատացիք։ * Եթէ 12
պա եթէ քրիստոս՝ թէ՛ի մեռելոց յա-
րուցեալ է, ինչպէ՞ս ասեն ոմանք՝ի ձեզնէ՝
եթէ յարութի՛ւն մեռելոց չկա՛յ։ * Այլ թէ 13
յարութի՛ւն մեռելոց չկա՛յ, ապա և քրիստոս չէ՛
յարուցեալ։ * և եթէ քրիստոս չէցէ յարու- 14

ցեալ, ընդունայն է քարոզութիւն մեր ·
15 եւ ընդունայն են և հաւատքն ձեր · * և գտա
նիցիմք սուտ վկայք աստուծոյ վկայեցաք զնո՝
թէ յարոյց զքրիստոս · զոր ոչն արդեօք յարոյց՝
16 եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն : * Ապակ է
թէ մեռեալք ոչ յառնեն՝ ապա և քրիստոս չէ
17 յարուցեալ : * և եթէ քրիստոս չիցէ յարու՝
ցեալ, ընդունայն են հաւատքն ձեր · և
18 տակաւին ի նմին մեղս կայցէք : * Ապակ
արդ՝ որ ննջեցեալքն ի քրիստոս , կորեան ար՝
19 դեօք : * եթէ այսու կենօքս միայն յու՝
սացեալ եմք ի քրիստոս , ողորմելք եմք քան
զամենայն մարդիկ :
20 * Ա.յլ արդ՝ քրիստոս յարուցեալ է ի մեռե՝ ՁԳ
21 լոց՝ առաջինն պտուղ ննջեցելոց · * քանզի
մարդով եղև մահ, և մարդով յարութիւն
22 մեռելոց : * Ամենայն որպէս ադամաւն ամենեքեան
մեռանին · նոյնպէս և քրիստոսի ամենեքեան
23 կենդանասցին · * իւրաքանչիւր յիւրում
կարգի · նախ քրիստոս , և ապա քրիստոսի ի
24 գալստեանն նորա : * և ապա կատարած ,
յորժամ տացէ ի ձեռս աստուծոյ և հաւր
այլ և հօր · յորժամ խափանեսցէ զամ
իշխանութիւն և զամ պետութիւն և զզօրութիւն :
25 * Ի պարտ է նմա թագաւորել մինչև
դիցէ զամ թշնամիս ի ներքոյ ոտից իւ՝
26 րոց : * յետին թշնամին խափանի՝ մահ ·
և զամ ինչ հնազանդ արար ի ներքոյ ո՝
27 տից նորա : * Ա.յլ յորժամ ասիցէ · թէ
հնազանդեալ է նմա ամ , յայտ է՝ թէ

քայց յայնմանէ՝ որ ՀՀաղանդեցայց նմա
գնամ։ * Ա.Յէ յորժամ ՀՀաղանդեսցի 28
նմա ամ՝ յայնժամ և ինքն որդի ՀՀաղ-
զանդեսցի այնմ, որ ՀՀաղանդեցայց նմա
գնամ. զի եղիցի ՅՀ ամ յամի ։ * Ա.պատ 29
թէ ոչ՝ զինչ գործեցեն որ մկրտիցինն վա-
մեռելոց, եթէ սրդարև մեռեալք ոչ
յառնիցեն. ընդէր իսկ բնաւ մկրտին վա-
նիք. * ընդէր և մեք ՀՀգնիմք յամ ժամ, 30
* և հանապազ մեռանիմք ։ ի պարծանս 31
ձեր երկնամ ի զբարիս՝ զոր ունիմ ի քրի-
ստոս ի տէր մեր ։ * Ա.թէ վասն մարդոյ ի գա- 32
զանամարտի ելաի էի յեփեսոս, զինչ
օգուտ էր ինձ՝ եթէ մեռեալք ոչ յառ-
նիցեն ։ կերիցուք արբցուք՝ քանզի վաղիւ
մեռանիմք ։ * Ա.Ի խաբեիք. ապականեն 33
զբարս քաղցունս բանք չարք ։
ԶԸ * Ա.թափեցարուք արդարութիւն՝ և մի՛ մե- 34
ղանիք. զի գիտութիւն ոչ ունին ոմանք ։ առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ ։ * Ա.Յէ 35
ասիցէ ոք. վիարդ յառնեն մեռեալք՝ կամ
որովի մարմնով գայցեն ։ * Ա.Նախ՝ դու 36
զոր սերմանես, ոչ կենդանանայ՝ եթէ
ոչ մեռանիցի ։ * Ա.Եւ զոր սերմանես, 37
ոչ զնոյն մարմին զոր ծնանելոցն իցէ՝ սեր-
մանես, այլ հատ մերկ. եթէ ցորենոյ
իցէ՝ և եթէ այլոց սերմանեաց ։ * և ած 38
տայ նմա մարմին՝ ոյր և կամի. և իւրա-
քանչիւր սերմանէ ցն զիւր մարմին ։ Ա'Ջ 39
ամ մարմին նոյն մարմին է, այլ այլ մարդ-

մին է մարդկան , և այլ մսրմին անաս-
նոց , այլ մսրմին թռչնոց՝ և այլ մսր-
40 մին ձկանց : * Եւ մսրմինք երկնաւորք՝
և մսրմինք երկրաւորք · այլ՝ այլ փառք
երկնաւորաց՝ և այլ փառք երկրաւորաց :
41 * այլ փառք արեգական , և այլ փառք
լուսնի , և այլ փառք աստեղաց · և աստղ
42 քան զաստղ առաւել է փառօք : * Այն-
պէս և յարուցիլն մեռելոց · սերմանի ա-
պականութիւն՝ և յառնէ առանց ապական
43 նութեան · * սերմանի անարդութիւն՝ և յառ-
նէ փառօք · սերմանի տկարութիւն՝ և յառ-
44 նէ զօրութիւն · * սերմանի մսրմին հնչաւոր՝
և յառնէ մսրմին հոգեւոր · եթէ գոյ
45 մսրմին հնչաւոր , գոյ և հոգեւոր : * Այս-
պէս և գրեալ է , եղև մարդն առաջին
ադամ՝ ի շունչ կենդանի · երկրորդ ա-
46 դամ՝ ի հոգի կենդանարար : * բայց ոչ
նախ հոգեւորն · այլ հնչաւորն , և ապա
47 հոգեւորն : * Առաջին մարդն յերկրէ՝ հո-
ղեղէն · իսկ երկրորդ մարդն տէր՝ յերկ-
48 նից : * ոպ հողեղէնն , նոյնպէս և հողե-
ղէնքն , և ոպ երկնաւորն՝ նոյնպէս և երկ-
49 նաւորքն : * Եւ որպէս զպատկեր զհող-
եղէնին կեաք հողեղէնին · զպատկեր և զպատկեր
երկնաւորին :
50 * Այլ զայս ասեմ եղբարք՝ եթէ մարմին և արիւն զարքայութիւն ոչ ժառանգել չկարեն · և ոչ ապականութի զանապականութեան ժառանգէ : * Ահա խորհուրդ

Հուրդ մի ասեմ ձեզ . ամենեքեան ննջեսցուք , այլ ոչ ամենեքեան նորոգեսցուք ։
52 * Յանկարծակի յաչեան թօթափիլ՝ ի վայր յետին . քանզի փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեե , և մեք նորոգեսցուք ։
53 * Զի պարտ է ապականութեես այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն , և մահկանացուս այսմիկ զգենուլ զանմահութիւն ։
54 * Այլ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի զանմահութիւն , և ապականութիս զանապականութիւն , յայնժամ եղիցի բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ ի յաղթութիւն ։
55 * Ո՞ր է մահ յաղթութիւդ քո . ո՞ր դժոխք խայթոց քո ։
56 * Խայթոց մահու մեղք են , և զօրութիւն մեղացն օրէնք ։
57 * Այլ շնորհ աստ՝ որ ետ մեզ զյաղթութիւն ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի քրիստոսի ։
58 * Այսուհետև եղբարք իմ սիրելիք , հաստատուն եղերուք , անշարժ կացէք , առատ լերուք ի գործս Տեառն յամ ժամ : գիտասջիք՝ զի վաստակքն ձեր ոչ են ընդունայն առ Տէր ։

ԳԼՈՒԽ Ժ.Ջ.

1 Այլ վասն հաշուոյն որ ի սուրբսն է , ոպ պատուիրեաւ եաւս եկեղեցեացն գալատացւոց՝ նոյնպէս և դուք առնիջիք ։
2 * Ի միա իւրաքանչիւր միաշաբաթուցն իւրաքանչիւրոք ի ձէնջ անձին իւրում գան

3 գանձեսցէ՝ որ ինչ և յաջողեսցի ։ * Օ՛ի
մի՛ յորժամ գայցեմ, յայնժամ հաշիւք
լինիցին ։ այլ յորժամ եկից՝ զոր միան-
գամ ընտրեցէք թղթովք, զնա առաքէ-
4 ցից տանել զշնորհան ձեր յԵ՛մ ։ * Ա՛պա
թէ սբժան իցէ և ինձ երթալ՝ ընդ նը-
5 թիցն ։ * Ա՛յլ եկից առ ձեզ՝ յորժամ
՚ի մակեդոնիա անցանիցեմ ։ քայց ընդև
6 շրջեցայց ՚ի մակեդոնիա, * թէ գէպ-
ւիցի, առ ձեզ միացից՝ և կամ ձմերե-
ցից · զի և դուք յուղարկիցէք զնա՝ ուր
7 և երթալոցն եմ ։ * Օ՛ի ոչ կամիմ զձեզ
այժմ ՚ի հարևանցի տեսանել · այլ ու-
նիմ ժամանակ ինչ առնել առ ձեզ, է-
8 թէ տէր հրամայեսցէ ։ * Ա՛սացց այժմ լի-
9 նիմ յԵփեսոս մինչև ցպնտեկոստէ · * զի
դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարևոր,
10 և հակառակորդք բազմ են ։ * Ա՛րդ՝ ե-
թէ եկեսցէ տիմոթէոս՝ տեսջիք զի սար-
աներկիւղ լինիցի առ ձեզ· զի զգործ տէն
11 գործէ՝ ոպէ և եսս · * մի ոք զնա անգա
նեսցէ ։ և յուղարկեսջիք զնա խաղաղու-
թիբ՝ զի եկեսցէ առ իս · քանզի սպէն ու-
նիմ նմա եղբարբք հանդերձ ։
12 * Ա՛յլ վն ապողոսի եղբօր՝ յոյժ աղաչե ԱՂ
ցի զնա՝ զի եկեսցէ առ ձեզ եղբարբք
հանդերձ · և արդեօք ոչ էին կամք զի
այժմ եկեսցէ · այլ եկեսցէ յորժամ և
13 պարապեսցէ ։ * Ո՛կեցէք՝ հաստատուն
կացէք ՚ի հաւատս · ժրացարուք, զօրա-

ցարհւբք ։ * Եմ ինչ ձեր սիրով լինիցի ։ 14
* Ի դաչեմ զձեզ եղբայրք՝ գիտէք ըզ 15
տունն ստեփանեայ և փորտունատեայ՝
որ են պտուղ աբայիցւոց , և ի պաշտօն
Եբգին կարգեցին զանձինս ։ * զի և դուք 16
հնազանդ լինիցիք այնպիսեացն , և Եմի՝
որ դործակից իցէ և վաստակակից ։ * Ուր 17
բան եղէ ի գալ ստեփանեայ և փոր-
տունատեայ և աքայիկոսի , զի զձեր պա-
կասուիդ նոքա լցին ։ * քանզի հանգու 18
ցին զոգի իմ՝ և զձեր . արդ՝ ծանիջիք
զայնպիսիան ։ * Ողջոյն տան ձեզ եկե- 19
ղեցիքն ասիացւոց ։ ողջոյն շատ տան ձեզ
ի Եր՝ ակուիղաս , և պրիսկիլլա՝ հան-
դերձ առանին եկեղեցեաւն իւրեանց ։
* Ողջոյն տան ձեզ եղբարք ամենեքեան ։ 20
Ողջոյն տուք միմեանց ի համբոյր սըր-
բութե ։ * Ողջոյնդ այդ՝ իմոյ ձեռին պօ- 21
ղոսի է ։ * Եթէ ոք ոչ սիրէ զՏէր յի՝ և 22
զնոսի նզովեալ՝ մարանաթայ ։ * Ընդհ 23
ոն մերոյ յի քի ը ձեզ . * և սէրն իմ 24
ընդ ամենեսին ձեզ ի քր յի . ամէն ։

Ա՛ՀԱ ԿՈՐՆԹԱՑԻՈ ԱՌԱՔԻՆ ԸՆԹԵՐՈՒՄՆ՝ ԳՐԵՑԱԾ Ի
ՓԻԼԻՊԷՍՑ , Ի ՅԵՐԵՍ ԱՍԵՓԱՆԵՍՅ ԵՒ ՓՈՐՏՈՒՆԱՏԵՍՅ
ՆՈՓԵՍՅ ԵՒ ԱՔԱՅԻԿՈՍԻ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԿՈՐՆԹԱՑԻՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ։

ԳԼ. Ա.

1 ՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԼԻ ԲԿ
քրիստոսի, եւ ոմն
Թէոս եղբայր ։ եկեղեցւոյդ
ասծոյ որ է ի կորնթոս՝ սրբովքդ
ամենեքեան՝ որ են յամենայն ա-
2 քայեցւոց ։ * Շնորհք ընդ ձեզ եւ խաղա
ղութիւն յայր Հօրէ մերմէ՝ եւ ի տեառն յի-
3 սուսէ քրիստոսէ ։ * Օրհնեալ է աստ եւ հայր տեառն մե-
րոյ յիսուսի քրիստոսի ։ հայր գթութեանց, եւ աստ ամ
4 ենայն մխիթարութեան ։ * որ մխիթարէն զմեզ
յամենայն նեղութիւնս մեր ։ առ ի կարօղ լի-
նել մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամ
ենայն նեղութիւնս իցեն, մխիթարութեամբն՝ որով
5 մեք մխիթարիմք յաստուծոյ ։ * Զի որպէս առա-
տելեան չարչարանքն քրիստոսի ի մեզ ։ նոյնպէս
եւ ի տեառնէ քրիստոսէ առատ լիցի եւ մխիթա
6 րութիւնն մեր ։ * Զի եթէ նեղիմք, վա
ստուծոյ մխիթարութեան եւ փրկութեան, եւ եթէ
մխիթարիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան եւ
փրկութեան, որ յաջողեալն է համբերութ

նոցին չարչարանաց , զոր և մեքն չարչա-
րիմք . * և յայսմ մեր հաստատուն է վասն 7
ձեր . քանզի գիտեմք՝ եթէ ոչ կցորդ եմք
չարչարանացն , նոյնպէս և մխիթարու-
թեան : * Վասնզի ոչ կարի մատեաս լի- 8
նել ձեզ երջաբք՝ վն նեղուհեն մերոյ ե-
ղելոյ յասիա . զի առաւել քան զկար մեր
ծանրացաք , մինչև անյոյս լինելոյ մեզ և
ի կենաց . * Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ 9
մահու ընկալաք . զի մի յանձինս ապաս
առնիցիմք՝ այլ յԱստ՝ որ յարուցանէ զը-
մեռեալս . * որ յայնպիսի մահուընէ 10
փրկեաց զմեզ՝ և փրկեսցէ . * քանզի յոս 11
սացեալեմք , եթէ տակաւին փրկեսցէ
օգնականութեբ աղօթից ձերոց վն մեր :
Օ՛ի ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ ի մեզ ,
բազմօք յաձախեսցին գոհութիբք վն մեր :
ԲԴ * Վասնզի պարծանք մեր այս են . վկայ 12
ութի մտաց մերոց . զի սրբութբ և առա-
գութբ Աստ , և ոչ մարմնեղէն իմաստութբ ,
այլ շնորհօքն Աստ շրջեցաք յաշխարհի .
բայց առաւել և առ ձեզ : * Վասնզի ոչ 13
եթէ այլագէտ լինչ գրեմք առ ձեզ , այլ
զոր ընթեռնուցուբն՝ և գիտակ լինիցիբք .
քանզի յուսամ եթէ մինչև ի վախճան
գիտիցէք . * ոչ և խնդալմուտ եղէք մեզ 14
փոքր ի շատէ : զի պարծանք ձեր եմք ,
ոչ և դուք մեր յաւուրն Տն մերոյ Յի-
սուսի : * Ի սոյս ապաստան կամէի նախ 15
առ ձեզ գալ՝ զի դուք կրկին շնորհս ըն-

16 դուխիջիք · * և՛ի ձէնջ երթալ՛ի մակե-
դոնիա · և դարձեալ՛ի մակեդոնիայ
գալ առ ձեզ · և՛ի ձէնջ յուղարկել՛ի
17 հրէաստան ։ * Իսկ եթէ զայս խորհե-
ցայ՝ մի թէ թեթևութիւն՞ ինչ գնացի · և
կամ զոր խորհիմն՝ ըստ մարմնոյ ինչ խոր-
հիցիմ՝ այլ զի եղիցի յինէն կողմանէ ,
18 այո՝ այո , և ոչն՝ ոչ ։ * Հաւատարիմ է
Աստուած , զի բանն մեր որ առ ձեզ եհաս՝ ոչ
19 է այո , և ոչ ։ * Քանզի որդին Աստուծոյ ,
որ՛ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ , ինձ և սիլ-
վանոսիւ և տիմոթէոսիւ , ոչ եղև այո և
20 ոչ · այլ այոն՛ի նմին եղև ։ * Զի որչափ
աւետիքն Աստուծոյ են՝ ՛ի նմա այոն · վասն որոյ և
21 նովին ամէնն մեօք՛ի փառս Աստուծոյ ։ * Աստ-
ուած որ հաստատեացն զմեզ ձեօք հանդերձ
22 ՛ի քրիստոս , և որ օծ զմեզ , Աստուած է · * որ և կնքն
քեաց զմեզ , և ետ զաւհաւատչեայ հոգ-
ւոյն ՛ի սիրտս մեր ։
23 * Աստ ես վկայ զիմ կոչեմ անձին իմոյ · Բ ջ
զի վասն խնայելոյ՛ի ձեզ՝ ոչ ևս եկի՛ի
կորնթոս · զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հա-
ւատովքս՝ այլ գործակից եմք հնարհացդ
ձերոց · քանզի հաւատովք հաստատեալ
կայք ։

Գ Լ · Ե ։

1 Խոյց զայս ևս եթէ ընտրեցի՝ զի մի միւս-
անգամ տրտմութիւք եկից առ ձեզ ։
2 * Զի եթէ ես տրտմեցուցանեմ զձեզ ·

Եւ ով է՝ որ ուրախ առնիցէ զնա, եթէ ոչ՝ 3
որ արտասիցին չինէն ։ * Իբրեւ զայս զի գրե
ցի՝ զի մի յորժամ գայցեմ արտաւրէ ինչ
նրիցեմ, ուստի արժանդ էցէ ինձ ուրախ
լինել. յուսացեալ եմ՝ի ձեզ ամենեսեան,
զի իմ ուրախութիւն՝ձեր ամենեցուն է ։
* Օ՛ի՝ի քեզմ վշտաց՝ եւ՝ի նեղութենէ սրտի 4
գրեցի առ ձեզ բազմ արտասուօք. ոչ զի
տրամեսջիք, այլ զի զսէրն իմ գիտասջիք, զոր ունիմ առաւելապէս առ ձեզ ։
* Եթէ ոք տրամեցոյց՝ ոչ եթէ զնա 5
տրամեցոյց՝ այլ փոքր՝ի շատէ, զի մի
ծանրացայց ամենեցուն ձեզ ։ * Բաւ է 6
այնպիսւոյն պատուհասն այն՝ որ՝ի բազմ
մարդ անտի է ։ * Եւ յայսմհետէ նմին հա 7
կառակ՝ մանաւանդ շնորհել ձեզ նմա՝ եւ
մխիթարել. զի մի յաւելուլ տրտմութենն
ընկղմեսցի այնպիսին ։ * վասն որոյ աղա 8
չեմ զձեզ հաստատել՝ի նա զսէրն ։ * Եւ 9
այնորիկ իսկ եւ գրեցի. զի գաւսի առից
զձեր՝ եթէ ընդ ամենայն հպատակ իցէք ։ * Օ՛ի 10
եթէ ումեք շնորհիցէք՝ եւ ես. քանզի եւ
ես եթէ շնորհիցեմ՝ զոր ինչ շնորհիցեմն՝
վասն ձեր՝ի դէմս քրիստոսի. զի մի զրկիցիմք 11
ի սատանայէ. քանզի չեմք նմա անտեղեակ խորհրդոցն նորա ։

Գլ. 12 * Եկի ի Տրովադա յաւետարանն քրիստոսի, եւ դուռն բացեալ էր ինձ
13 ի՝ն տէր, * ոչ եւս հանգիստ հոգւոյ իմ
14 մնաւ. քանզի ոչ գտի ես անդ զտիտոս զեղբ

քայլը իմ· այլ հրաժարեալ՝ ի նոցանէ՝ գը-
14 նացի՝ ի մակեդոնիա: * Ա.յլ այնու հնարս՝
որ յաւել հոգւոյ հարկանէ զինչ՝ ի քո-
յն , և զհոտ գիտութեան իւրոյ յայտնի
15 առնէ մեզ յամ տեղիս· * զի հոտ անապ
եմք քրիստոսի՝ ի մեջ փրկելոցն՝ և ի
16 մեջ կորուսեալոցն· * ոմանց հոտ՝ մահ՝
ուանէ՝ ի մահ , և ոմանց հոտ՝ կենդանու-
թեան՝ ի կեանս· և առ այս ո՞ բաւական է-
17 ցէ: * Ա.նդղէ ոչ եմք իբրև զայլան , որ
վաճառական լինին բանին աստ· այլ իբրև
՝ի հաստատութենէ , այլ իբրև յաչս առաջի
աստ՝ ի քրիստոսի խօսիմք:

Գ.Լ· Գ·

1 Սկսանիմք այսուհետև վերստին զան-
ձինս ընծայեցուցանել· թէ պէտ և
ոչ պիտոյ իցեն մեզ , ոպ ոմանց թուղթք
2 ընծայուն առ ձեզ , կամ՝ ի ձէնջ: * Ա.յլ
թուղթք մեր դուք էք· գրեալ՝ ի սիրտս
մեր , ծանուցեալ և ընթերցեալ յամ-
3 մարդկանէ· * յայտնելք՝ զի էք թուղթք
քրիստոսի , պաշտեցեալ՝ ի մէնջ· և գրեալ՝
ոչ մրով , այլ հոգւովն աստ կենդանւոյ·
ոչ՝ ի տախտակս քարեղէնս , այլ՝ ի տախ-
տակս սրտի մարմնեղէնս:
4 * Այսպս մի այսպիսի ունիմք՝ ի ձեռն քրիստ Գ.Դ
5 առ աստ· * իբր ոչ եթէ անձամբ բաւա-
կան եմք խորհել ինչ իբրև՝ ի մէնջ· այլ
6 բաւականութիւն մեր յաստ· * որ և բաւ-

ասկանս արար զմեզ՝ պաշտօնեայս նորոց
կտակարանացս՝ ոչ գրով, այլ Հոգւովն·
զի գիրն սպանանէ, այլ Հոգին կեցու-
ցանէ։ * Օ՛ի եթէ պաշտօնն մահու 7
գրով դրոշմեալ՝ ի տախտակսն քարեղէ-
նըս՝ եղև փառաւք, զի մի կարասցեն Հայել
որդիքն Իսրայէլ երեսացն Մովսէսի՝ վասն փառաց 8
երեսացն նորա, որ խափանելոցն էր· * որո-
չեա՞ւս առաւել պաշտօն Հոգւոյն եղիցի
ի փառաւք։ * Օ՛ի եթէ պաշտօն դատա- 9
պարտութեան փառաւք էր, որչա՛փ եւս առաւել
պաշտօն արդարութեան փառաւք։ * Քանզի 10
ոչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն յայսմ
մասին, վասն առաւելուսն փառացն։ * Օ՛ի 11
եթէ որ խափանելոցն էր՝ այն փառաւք
էր, որչա՛փ եւս առաւել՝ որ կալոցն է՝ փա-
ռաւք էցէ։ * Եւ արդ՝ զի ունիմք այսպիսի 12
սի յոյս, բազում համարձակութեամբ վարիմ
ցո՛ւք· * և ոչ ոյր մովսէս արկանէր քող 13
ի վրայ երեսաց իւրոց, վասն չհայեցուց որդ-
ւոցն Իսրայէլ ի վախճան խափանելոցն։
* Այլ կուրացան միտք նոցա· քանզի մինչև 14
ցայսօր ճմկի՝ նոյն քող ձգել կայ ի վրայ ըն-
թերցուածոց հին կտակարանացն, և ոչ
վերանայ, զի քրիստոս խափանելոց է։ * Այլ 15
մինչև ցայսօր՝ յորժամ ընթեռնուն զմով
սէս, նոյն առագաստ կայ ի վրայ սրտից նո-
ցա։ * այլ յորժամ դարձցին առ տէր, ապա 16
վերասցի առագաստն։ * Օ՛ի տէր Հոգին 17
է· ուր Հոգի տէն է, անդ ազատութի՛ւն։

* Եւ

18 * Հայց մեր ամենեցուն բացաւ երեսօք
զփառսն Տեառն իբրև ընդ հայելի տեսեալ,
՚ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառաց ՚ի
փառս, ոյք և ՚ի նմն հոգւոյ ։

Գ Լ · Ի ·

1 Վ Ա ասորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս՝
ոյք և գտաք զողորմութիւն, և ոչ ձանձ-
2 րանամք · * այլ հրաժարեցաք ՚ի գաղտ-
նեաց ամօթոյն · ոչ մի գնացուք խորա-
մանկութեամբ, և ոչ նենգեացուք զբանն Աս-
այլ յայտնութեամբ ճշմարտութեան ընծայե-
ցուցուք զանձինս մեր առ ամ միտս
3 մարդկան առաջի Աս ։ * Ապա թէ իցէ
և ծածկեալ աւետարանն մեր, ՚ի մեղ
4 կորուսելոցն է ծածկեալ · * որոց աստ-
ուածն աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զղ-
սիրտս անհաւատիցն, զի մի ծագեացէ
՚ի նոսա լուսաւորութիւն աւետարանին փա-
ռացն քրիստոսի · որ է պատկեր անբիւրութեանն
5 Աս ։ * Ո՛չ ոչ եթէ զանձինս քարոզեմք ,
այլ զՅ՚ս քս զՏր · և զմեզ ծառայս ձեզ
6 վասն քրիստոսի ։ * Ո՛չ ամ որ ասաց ՚ի խաւարէ
լոյս ծագել · որ և ծագեաց իսկ ՚ի սիրտս
մեր ՚ի լուսաւորութիւն գիտութեան փառացն
7 Աս ՚ի դէմս Յ՚ի քրիստոսի ։ * Ունիմք զգանձս
նիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս ·
զի առաւելութիւն զօրութեանն իցէ Յ՚ի, և
8 ոչ ՚ի մեզ ։ * Յամենայնի նեղեալք՝
այլ ոչ նուաղեալք · կարօտեալք այլ

9 ոչ տարակուսեալք ։ * Հալած եալք՝ այլ
ոչ լքեալք ։ Հարչարեալք՝ այլ ոչ սատա
10 կեալք ։ * Յամ ժամ զմահն յոի՛ մարք
մինս մեր կրեացուք՝ զի և կեանքն յո՛ի
11 մարմինս մեր յայտնեացին ։ * Վ.անդի
միշտ մեք՝ որ կենդանիքս եմք , ՚ի մահ
մատնիմք վասն յո՛ի ։ զի և կեանքն յո՛ի
յայտնի լինիցի ՚ի մահկանացու մարմնիս
12 մեր ։ * Վ.յսուհետև մահ ՚ի մեզ զօրա
13 նայ , և կեանք ՚ի ձեզ ։ * Վ.ըդ՝ ունիմք
զնոյն հոգի հաւատոց ։ ոյզ և գրեալ է ։
հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ ։ և մեք
հաւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք խակ ։
14 * Ո՛ այս գիտեմք՝ եթէ որ յարոյցն զՅ.ս ,
և զմեզ ընդ Յո՛ի յարուսցէ՝ և յանդիման
15 կացուսցէ ձեռօք հանդերձ ։ * քանզի ամ
ենայն վասն ձեր է ։ զի շնորհքն յաճախեալք
՚ի բազմոց ՚ի գոհու՛թիւն անտի՝ առաւելես
16 ցին ՚ի փառս Աստ ։ * Վ ՚ի որոյ և ոչ ձանձ
րանամք ։ այլ թէպէտ և արտաքին մարդ
դրս մեր ապականի , այլ ներքինն մարդն
17 մեր նորոգի օր ըստ օրէ ։ * Ո՛ի առ ժա
մայն յաճախութի՛ թեթեւ նեղութես մե
րում՝ ՚ի յաւիտենականն առաւելուի ,
զմեծութի՛ւն փառացն գործէ ՚ի մեզ ։
18 * Վ.անզի ոչ գիտեմք զերեւելեսա՝ այլ
զաներեւոյթսն ։ զի երեւելիքս առ ժամա
նակ մի են , և աներեւոյթքն յաւիտեան
կանք ։

Գ. Ի.

1 Վանզի գիտեմք՝ եթէ երկրաւոր տա-
ճար շինուի ածոյս մերոյ քակտեսցի,
շինած յԱ՛ստուծոյ մերոյ քակտեսցի,
2 ոչ ձեռագործ, յաւիտենական յերկինս։
* Այլ ընդ այս տաղտկամք. քանզի ղբնա
կուԹիւն երկնից փափագեմք զգենուլ.
3 * միայն Թէ յորժամ զգենուցուաքն՝ ոչ
4 մերկ գտանիցիմք։ * Վանզի որ եմք ընդ
յարկաւս ընդ այսմ իկ՝ տաղտկամք ծան-
րացեալք. զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ
զգեան՝ ի վր այսր զգենուլ. զի ընկղմեա
5 ցի մահկանացուս՝ ի կենաց անտի։ * Ա՛յլ
որ յաջողէն մեզ՝ ի սգոն ածէ. որ եւս
մեզ զաւհաւաստեայ հոգւոյն։
6 * Ա՛րդ՝ համարձակիմք յամ ժամ, և Գ.Զ
գիտեմք՝ եթէ որչափ յամենքն՝ ի մարմնի
7 աստ՝ օտարանամք ի տնէ. * զի հաւա
8 տովք գնամք՝ և ոչ կարծեօք։ * Ա՛յլ հա-
մարձակիմք՝ և առաւել ևս հաճեալ եմք
եւանել՝ ի մարմնոյ աստի՝ և մնանել առ
9 ՏԾ։ * Վ ասն որոյ և առաւանամք. զի
եթէ յանիցեմք՝ և եթէ եւանիցեմք՝ հա-
10 ճոյ և եթ էցեմք նմա։ * Վանզի ամենե
ցուն մեզ յանդիման լինել կայ առաջի
աստենին քրիստի. զի ընկալցի իւրաքանչիւր
իւրով մարմնով՝ զոր ինչ գործեաց յա-
11 ռաջ՝ եթէ բարի, և եթէ չար։ * Ա՛կա
րդ՝ զտէր ահ գիտելով՝ զմարդ-

կան ինչ միտս հաճեմք. սակայն առաջի
ձեր յայտնելոց եմք. քայց ես յուսամ և
12 ի ձեր միտս յայտնի լինել։ * Ոչ ևս
թէ միւսանգամ զանձինս ինչ ընծայե-
ցուցանեմք ձեզ, այլ պատճառս տամք
ձեզ պարծանաց վ[ր] մեր. զի ունիցիք առ
այնոսիկ՝ որ առ արտս պարծիցին, և ոչ
13 սրտիւք։ * Օ՛ի եթէ առանցաք ինչ՝ այն
ձեզ է. և եթէ զգաստանամք՝ այն ձեր է։
14 * Օ՛ի սէրն քրիստոսի զմեզ քննել զայս.
զի եթէ մին վասն ամենեցուն մե-
ռաւ, ապա ուրեմն ամենեքեան մեռեալ
15 էին. * և՛ի վ[ր] ամենեցուն մեռաւ, զի
որ կենդանիքն իցեն՝ ոչ՝ անձանց իցեն
կենդանիք, այլ նմա՝ որ՝ ի վ[ր] նոցայն
16 մեռաւ, և յարեաւ։ * Վասն հետեւ մեք
ոչ զոք գիտեմք մարմնով. զի թէպէտ և
գիտէաք մարմնով զքս, այլ արդ ոչ ևս
17 նմանպէս գիտեմք։ * Այլ եթէ ինչ՛ի
քս նոր արարած իցէ. զի հինն անց, և
18 արդ նոր եղև ամ։ * Այլ ամենայն յայ՝
որ հաշտեցոյցն զմեզ ընդ ինքեան քսի.
ևետ մեզ պաշտօնն հաշտութե։
19 * Այսինքն՝ Աստուած էր՝ քսիւ զաշխարհս հաշ-
տեցուցանել ընդ իւր, և չհամարել նո-
ցա զյանցանսն իւրեանց, և եդ՛ի մեզ զբանն
20 հաշտութե։ * Վասն՝ վ[ր] քսի պատգա-
մաւորիմք՝ ոպ և այ բարեխօսէ մեզ։
աղաչեմք վ[ր] քսի՝ հաշտեցարուք ընդ այ։
21 * Օ՛ի զայն՝ որ ոչն գիտէր զմեզ, վ[ր]

Գ[Ի]. Ը.

1 Պատճակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք · մի՛
ընդունայն զՆորհն ՚այ ընդունել
2 ձեզ· * զի ՚ի ժամանակի ընդունելոյ՝ ասէ , լուա՛ց քեզ , և յաւուր փրկութե՛
օգնեցի քեզ։ Ա.Հաւասիկ ժամանակ ընդունելի · ահա օր փրկութե՛։ * Ա՛ի և մի՛
3 իւ՛իք տայցէք պատճառս , զի մի՛ արա՛
4 տեսցի պաշտօնն · * այլ յամի ընծայե՛
ցուցէք զանձինս ձեր իբրև զպաշտօնեայս
՚այ՝ Համբերութե՛ բազմա՛՝ ՚ի նեղութի՛ս ՚ի
5 վիշտս ՚ի չարչարանս , * ՚ի գանս ՚ի բանտս
՚ի խռովութի՛ս յաշխատութի՛ս ՚ի հսկմունս ՚ի
6 պահս , * ՚ի սրբութե՛ ՚ի գիտութե՛ յերկայն
մտութե՛ ՚ի քաղցրութե՛ ՚ի հոգի՛ սո՛ , ՚ի սէր՝
7 առանց կեղծաւորութե՛ , * ՚ի բանս ճշմար
տութե՛ , ՚ի զօրութե՛ ՚այ · վա՛ զինուն արդա
8 րութե՛ որ ընդ աջմէն և ընդ ահեկէն է · * փա
ռօք և անարգութե՛ , գովութե՛ և պարսա
9 ւանօք , իբրև մոլորք՝ և ճշմարիտք· * իբ
րև անծանօթք՝ և ծանուցեալք · իբրև
մահկանացուք՝ և ահաւասիկ կենդանի
եմք · իբրև խրատեալք՝ և ոչ մահասպար
10 տեալք · * իբրև տրտմեալք , և Հանա
պազ ուրախ եմք · իբրև անանկք՝ և զբա
զումս մեծացուցանեմք · իբրև ոչինչ ու
11 նեցիմք , և զամենայն ունիմք ։ * Ա՛երանք

մեր թացեալ են առ ձեզ՝ կոչնեցարուք • և
սիրաք մեր ընդ արձակեալ ։ * 12 Չնինչ
նեղիք ի մեզ՝ բայց նեղէք ի դուխս ձեր
նեղիցիք ։ * 13 ասդ՝ զնոյն հատուցումն իբ
րև ընդ որդեակս ունիմ՝ ընդարձակեցա
րուք և դուք ։ * 14 և մի լինիք լծակից ան
հաւատից • քանզի զի՞նչ հաղորդութի՛ է
արդարոյն ընդ անօրէնութե՛ • և կա՞զ զի՞նչ
հաւասարութի՛ է լուսոյ ընդ խաւարի • * 15 և
կամ զինչ ներաքանութի՛ է քո՛ի ընդ բելիա
րայ • կամ զինչ բաժին կայ հաւատա
ցելոյն ընդ անհաւատին • * 16 կամ զինչ
նմանութի՛ է տաճարի աստ մեհենից ։ Ա՛ն
պաքէն դուք տաճար աստ կենդանւոյ է՛ք •
ոպ և ասաց աստ , թէ բնակեցայց ի նո՛ա ,
և գնացից ի նո՛ա • և եղից նո՛ա աստ , և նո՛
քա եղիցին իմ ժողովուրդք ։ * 17 Վ՛ ասդ
ելէք ի միջոյ նո՛ա և մեկնեցարուք , ասէ
տեր • և ի պիղծս մի մերձենայք • * 18 և ես
ընկալայց զձեզ • և ես եղէց ձեզ ի հայր ,
և դուք եղիջիք ինձ յաստուածս ա՛ի դ ըս
տեր , ասէ տէր ամենակալ ։

ԳԼ՛ Լ՛ ։

1 Զայս ոյժ խոստացեալ զայս աստուածս ունիմք
սիրելիք , սրբեսցուք զանձինս մեր
յամենայն պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ • կա
տարեսցուք զսրբութի՛ն ոյ ։ * 2 Ա՛ն
ընկալարո՛ւք զմեզ • զի ո՛չ ումեք մեղաք , և ո՛չ
զոք եղծաք , և ո՛չ զոք զրկեցաք ։ * 3 Ո՛չ

եթէ՝ ի գառապարտուի ինչ ասեմ՝ քանզի
յառաջ իսկ ասացի , եթէ՝ ի սրտի մե-
րում կայք՝ ի կեալ և՝ ի մեռանել ընդ ձեզ ։
4 * Խազում համարձակութիւն ինձ առ ԴԿ
ձեզ , բազում պարծանք են ինձ վասն ձեր ։ լի՛
եմ միխիթարութիւբ · առաւելեալ եմ ու-
5 րախութիւբ յամ նեղութիւնս մեր ։ * Վասն
յորժամ հասաք մեք՝ ի մակեդոնիա ,
և ոչ միով իւիք հանդիստ գտաւ մարմ
նոյ մերում , այլ յամի նեղեալք · քան-
զի արտաքոյ մարտք՝ և՝ ի ներքոյ սրհա-
6 ւիքք ։ * Այլ որ միխիթարէն զխոնարհս ,
միխիթարեաց զմեզ ամ՝ ի գալստեանն
7 տիտոսի ։ * ոչ միայն՝ ի գալստեան նր ·
այլ և՝ ի միխիթարութենն՝ զոր միխիթարե-
ցաւ նա՝ ի ձեզ , ի պատմել մեզ զանձուկն
ձեր՝ զողբումն ձեր՝ զնախանձն ձեր վասն
իմ , մինչ առաւել ուրախ լինել ինձ ։
8 * Ո՛ի թէ և տրտմեցուցի զձեզ թղթովն՝
ոչ զղջանամ , թէպէտ և զղջացեալ էի ·
քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ
և առ ժամանակ մի տրտմեցոյց զձեզ ·
9 * արդ ուրախ եմ , ոչ զի տրտմեցիք՝ այլ
զի յապաշխարուի տրտմեցարուք · քանզի
տրտմեցայք դուք ըստ Աստուծոյ , զի մի ի՛ մի
10 կիցիք՝ ի վնաս ։ * Ո՛ր որ ըստ Աստուծոյն տրտո
մուի է , ապաշխարուի՝ ի փրկուի առանց
զղջանալոյ գործէ · իսկ աշխարհի տրտո-
11 մուի մահ գործէ ։ * Այդ՝ նոյն իսկ որ
ըստ Աստուծոյ տրտմեցարուք , ո՛րչափ ինչ փոյթ

գործեաց ՚ի ձեզ, կամ աղերս կամ սաստ
կամ երկիւղ կամ անձուկ կամ նախանձ
կամ վրէժխնդրութիւն. քանզի յամի ըն-
ծայեցուցէք զանձինս ձեր՝ եթէ լինել ՚ի
սմին գործոյ։ * Ապա ուրեմն՝ թէ և գրե 12
ցի ես առ ձեզ, ոչ վասն այնորիկ որ զըր-
կեացն, և ոչ վասն այնորիկ որ զրկեցաւն.
այլ վասն յայտնի լինելոյ փութիցն ձերոյ
որ վասն մեր՝ առ ձեզ առաջի Աստուծոյ։ * Վասն 13
այնորիկ մխիթարեալ եմք ՚ի վր մխիթա-
րութիւնն մերոյ. առաւել ևս խնդացաք
՚ի վր խնդութիւնն տիտոսի. քանզի հան-
գուցեալ էր հոգի նր ՚ի ձէնջ ամենե-
ցունց։ * Զի ումինչ և պարծեցայ առ նմա 14
վասն ձեր՝ ոչ ամաչեցի. այլ որպէս զամ ձըշ
մարտութիւն խօսեցաք ընդ ձեզ, նոյնպէս և
պարծանքն մեր առ տիտոսի ճշմարիտ ե-
ղեն։ * Եւս գութիւք նորա առաւել ևս 15
են ՚ի ձեզ. յիշեցուցանէր մեզ զա-
մենեցուն զձեր հնազանդութիւն, թէ որ-
պէս ահիւ և դողութիւք ընկալարուք զնա։
* Ես արդ՝ ուրախ եմ. զի յամէն համայր 16
ձակ եմ առ ձեզ։

ԳԼ. Ր.

ԴԲ Յուցանեմ ձեզ եղբարք զշնորհսն որ 1
տուեալ են եկեղեցեացն մակե-
դոնիացւոց. * զի մեծաւ հանդ խոհ նե- 2
ղութեան առաւելութի խնդութեն նց, և ծանր
աղքատութի նց, առաւել եղև ՚ի մե-

3 ԾուԹի առաուէ նոյ · * զի ըս կարի նոյ
4 վկայեմ, և աւելի քան զկար · * ինքնին
կամ ըզմարդաչանօք ապաչէին զշնորհան ,
և զհաղորդուԹի պաշտամանն որ ՚ի նմա՝
5 տալ ցմեզ : * Ա՛չ որչափ ակն ունէաք ,
այլ և զանձինս ևս ետուն , նախ նո՝ և
6 ապա մեզ կամ ըն նոյ · * աղաչել զմի-
տոս՝ զի ոչ սկսաւն յառաջագոյն , նոյն-
պէս և կատարեսցէ ՚ի ձեզ և զայդ ևս
7 շնորհ : * Ա՛յլ ոչ յայմ առաւել էք հա-
ւատովք՝ և քանիւ և գիտուԹիւ և ամ
փուԹով , և որ ՚ի մէնջ ՚ի ձեզ սէրն է , զի
և յայդմ ևս շնորհի առաւել լինիցիք :
8 * Ա՛չ ոչ հրաման տալով ասեմ · այլ վա-
յելոց փուԹից , և վա՛ ձերոյ սիրոյ՝ զմեր
9 մունդ փորձեմ : * Գիտէք զի տէր ըզ
շնորհն նո՝ մերոյ Յի՛սի քի՛ · զի վա՛ ձեր
աղքատացաւ՝ որ մեծատունն էր , զի դուք
10 նո՛ր աղքատուԹիւն մեծասքիր : * Ա՛ս խրատ
մի յայսմիկ տամ · զի այն իսկ օգտի ձեզ
է · որք ոչ միայն զառնելն՝ այլ և զկամիլն
յառաջագոյն սկսայք ՚ի հերուն հետէ :
11 * Բայց արդ և զառնելն իսկ կատարե-
ցէ՛ք · զի ոչ յօժարուԹիւն ՚ի կամաց է ,
12 նոյնպէս և առնելն ըստ գոյին : * Օ՛ է ե-
Թէ յօժարուԹիւն առաջի կայ , ըստ գոյին
13 ընդունելի է՝ և ոչ ԵԹԷ ըստ չգոյին : * Օ՛ է
ոչ ԵԹԷ այլոց հանգիստ կամիցիմ՝ , և
14 ձեզ նեղուԹի : * Ա՛յլ հաւասարուԹի՛ն
յայժմու ժամանակիս , ձեր առաւելու-

թէիդ ՚ի նոյ պակասուէն • զի և նոյ առա-
ջելութիւն եղեցի ՚ի ձերում պակասու-
թեդ • զի եղեցի հաւատարութի՝ ոյզ և
գրեալ է • *թէ որ բազումն առ՝ ոչ սա- 15
ռաւելաւ, և որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ։
ԴԳ *Բայց շնորհք ասի՝ որ արկ զնայն փոյթ 16
վե ձեր ՚ի սիրտ տիտոսի • *զի զաղա- 17
չանն ընկալաւ՝ և փութացաւ յօժարա
գոյնս դիմեաց գալ առ ձեզ։ *Յաւ ա- 18
ռաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն՝ որոյ գոհու
թիւն յաւետարանի անդ է ընդ ամենեզե-
ցիս։ *Յաւ ոչ այսչափ միայն, այլ և ձեռ- 19
նադրեալ յեկեղեցեաց անտի, ընդեհա
կիզ մեր եղեւ ՚ի շնորհս յայսոսիկ՝ որ պաշ
տին ՚ի մէնջ ՚ի փառս տեն՝ և ՚ի մեր յօ-
ժարութի։ *Բայց զայս խորհեաք խակ՝ 20
թէ գուցէ արատ որ ինչ դնիցէ ՚ի հաս-
տատութես յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի
մէնջ։ *Վասնզի խորհիմք զբարիս՝ ոչ 21
միայն առաջի տեն, այլ և առաջի մարդ-
կան։ *Յաւ առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն 22
մեր՝ զոր ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում
անգամ պինդ գտեալ • և առաւել ևս
այժմ պնդագոյն՝ յուսով մեծաւ ՚ի ձեզ։
*Բայց եթէ վասն տիտոսի ինչ բանք 23
են, իմ հաւատար է՝ և ձեր գործակից •
և եթէ եղբարք մեր, առաքեալքն ե-
կեղեցւոյ՝ և փառք քրիստոսի։ *Յաւ արդ՝ ըզ 24
հանդէս սիրոյ ձերոյ՝ և զմերոյ պարծա
նացն վասն ձեր, ՚ի դոսա ցուցջիք յան-

Գ·Ի՚· Ա·

ԴԴ

1 Ա՚յլ վա՛յ պաշտաման՚ն որ ՚ի սուրբն է ,
2 աւերն է ինձ և դրել առ ձեզ ։ * Օ՚ի
գիտեմ զյօժարուածն ձեր , զոր վա՛յ ձեր
պարծեցեալ եմ ՚ի մէջ մակեդոնացւոց ն , թէ աքայեացի՚ն ՚ի հերուն հեաւ
պատրաստ են · և ձեր նախանձն զբա-
3 զումն յորդորեաց ։ * Ա՚յլ առաքեցի՚ք
զեղբարսն՝ զի մի՛ պարծանքն մեր որ վա՛յ
ձեր ընդ ունայն լինիցին ՚ի մասինդ յայդ
մի՛կ · այլ ո՛չ ասե խակ , պատրաստա-
4 գո՚ւնք գտանիջի՚ք · * գուցէ յորժամ
գայցեն ընդ մեզ մակեդոնացիք՝ և գտա
նիցեն զձեզ անպատրաստս , և ամաչե-
ցուք մեք · զի՛ մի՛ ասացուք՝ թէ դուք ,
5 ՚ի մասինդ յայդմիկ պարծանաց ։ * Ա՚րդ՝
կարևւոր համարեցայ աղաչել զեղբարս ,
զի յառաջադոյն խակ եկեսցեն առ ձեզ
և յառաջադոյն պատրաստեսցեն զյա-
ռաջադոյն խոստացեալ օրհնուի՚ն ձեր ՚ի
պատրաստի ունել · այնպ՚ էբրև զօրհնուի՚ն ,
6 և մի՛ էբրև զագահութի՚ ։ * Վ՚ասնզի որ
սերմանէ՚ ճղճելով՝ ճղճելով և հնձեսցէ ·
և որ սերմանէ առատութի՚ն՝ առատութի՚ն և
7 հնձեսցէ ։ * Խ՚րատանչեալ որ՝ և յօժա
րեսցի որ սրտի՚ն , մի՛ առ հարկի՚ և սրբա
մուծի՚ն · քանզի զտուրս զուարթառատ
8 սիրէ ած ։ * Ա՚յլ կարօղ է ած զամ շը

նորէս առաւելուլ՝ի ձեզ. զի յամենայնի
յամէ ժամ զամ բաւականուն ընկալեալ
առաւելուցուք յամ գործս բարութեն,
* ոյ և գրեալ է. սփռեաց և ետ տնան 9
կաց. արդարուն նր մնայ յաւիտեան։
ԴԵ * Ո.ՒԼ այն որ պարգևէ սերմն սերմանող 10
հանաց՝ և հաց՝ի կերակուր, պարգևեսցէ
ձեզ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր, և
աճեցուսցէ զպտղիսն արդարութեն ձեր
ըոյ. * յամենայնի մեծացեալք ամ ա 11
ռատուքն՝ որ յօրինէն մեզ գոհուն՝ ամ։
* Ո՛ի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն 12
առ՝ի լնուլ զպակասութիւն պէտքն է, այլ
և առաւելուլ բազմօք գոհութիւնս ամ.
* հանդիսիր պաշտամանս այսորիկ փա 13
ռաւորել զնծ՝ի վր Ա՛ստուծոյ խոս
տովանութեն ձերոյ յաւետարանն քրի.
և առատութեք հաղորդուեն՝ի նա՝ և յա
մենեսին. և նր աղօթք վր ձեր. քանզի
անձկացեալ են առ ձեզ վր առաւել շնոր
հացն ամ՝ որ՝ի ձեզ։ * Ո.ՒՐ շնորհք ամ 14
՝ի վր անպատում պարգևացն նր։

ԳԼՒ. Ժ։

Ո.ՒԼես խակ պօղոս աղաչեմ զձեզ հե 1
զութեն և հանդարտութեն քրի, որ
յանդիման ձեզ՝ իբրև առաւպեալ մի
եմ՝ի միջի ձերում. բայց՝ի հեռուստ
համարձակիմ առ ձեզ։ * Ո.ՂԱՉԵՄ, զի 2
մի՛ ՝ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստա

հուԹՔ ։ կամ համարիցիմ յանդգնել՝ի
վե՛ր ումանց, որ կարծեն զինքե՛ն եԹէ ըստ
3 մարմնոյ գնայցեմք ։ * ՚Ո՛ի Թէպէտ և
մարմնով գնամք՝ այլ ո՛չ եԹէ ըստ մարմ՛
4 նոյ զինուո՛րիմք ։ * ՚Ո՛ի զէն զինուո՛րու
Թե՛ մերոյ ո՛չ է մարմնաւո՛ր , այլ զօրա՛
ւոր յԱ՛ստուծոյ , առ՛ի քակտելոյ զամուրս , զխորհ
5 հուրդս քակեմք ։ * և զա՛մ բարձրուԹի՛
հպարտացեալ՛ի վե՛ր դիտուԹենն ա՛յ ։ և
գերեմք զա՛մ միտս՛ի հնազանդուԹի՛ն քրիս ։
6 * և՛ի պատրաստի՛ ունիմք խնդրել զվրէժ
հնազանդուԹե՛ն՝ յորժամ ձեր ևս
հնազանդուԹի՛դ կատարեսցի ։
7 * Ը՛ստ իւրաքանչի՛ւր երեսաց դիտեսջիք։ Դ
եԹէ ոք վստահ յանձն իւրե՛ քա՛ւր լինել ,
զայս խորհեսցի՛ դարձեալ՛ի միտս իւր ,
Թէ որպէս նա՛յն քա՛ւր է՝ նոյնպէս և մե՛ք ։
8 * ՚Ո՛ի Թէ առաւե՛լ ևս պարծեցայց վե՛
իշխանուԹե՛ս մերոյ՝ զոր ետ մե՛զ Տէ՛ր՛ի շի՛
նել՝ և ո՛չ՛ի քակել զձեզ , ոչի՛նչ ամաչե՛
9 ցից ։ * զի ա՛ի՛ Թուո՛ղեցայց իբրև տո՛հ լինչ
10 արկանել՛ձեզ ԹղԹովքս ։ * Ա՛սեցեք ,
ԹուղԹքս ծանո՛ւնք են և սաստիկ՛ բայց
ներկայ մարմնոյ տկար՝ և բանն արհա՛
11 մարհեալ ։ * զա՛յս խորհեսցի այնպիսին ,
զի որպիսիք եմք բանիւ՛ք ԹղԹոդ՛ի հե՛
ռուստ , նոյնպիսիք և՛ի մօտ արդեամբք ։
12 * Վ՚ասնզի ո՛չ իշխեմք կշռել և հաւասա
րել զանձինս մեր ումանց , որ զանձինս իւրե՛
եանց ձեզ ընծայեցուցանեն ։ այլ ան

ձամբ յանձինս՝ զանձինս չափեն , և՛ ի
կշռել անձամբ յանձինս՝ ոչ առնուն՝ ի
միտ : * Ա.յլ մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ 13
պարծեսցուք · այլ ըստ չափոյ կանոնին ,
զոր բաժանեաց մեզ Աստ չափով՝ հասա
նել մինչև առ ձեզ : * Ի բը ոչ եթէ հա- 14
տու ինչ չէիք՝ ի ձեզ , և ձկտեցուցանի
ցեմք զանձինս · քանզի մինչև առ ձեզ
հասաք աւետարանաւն քրի : * և ոչ 15
յանչափս ինչ պարծիմք օտարս վաստա-
կօք : Այլ յոյս ունիմք զաճմանն հա-
ւատոց ձերոց՝ այդ ըստն՝ ի ձեզ մեծանալոյ՝
ըստ կանոնիս մերոյ յառաւելուլի · * ի վը 16
և ս քան զձեզ աւետարանել՝ ոչ օտարս կա-
նոնաւ՝ ի պատրաստականս ինչ պարծել :
* զի որ պարծին՝ ի Տր պարծեսցի : 17
* Ո ւն ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծա- 18 Բկ
ցանէ՝ նա է ընտրեալ · այլ զոր Տէրն ըն-
ծայեցուցանէ :

Գ.

Ա ւաւ էր եթէ նեղիցէք փոքր մի և իմում
անզգամութեա · այլ և անասցէք իսկ :
* Նախանձեցուցանեմ զձեզ ի նախանձն 2
Աստ · զի նշանեցայ զձեզ առն միում՝ իբ-
րև զկոյս մի ընծայիման կացուցանել
քրի : * Այլ երկնչիմ գուցէ որպէս օձն 3
խաբեաց զԵւայ խորամանկութեբ իւրով՝
ապականեսցին միտք ձեր ի միամտութե-
որ ի քրի : * Ո ւն եթէ որ գալոցն եկէ՝ 4

այլ քո քարոզիցէ՛ զոր մեք՛ն ո՛չ քարոզե
ցաք, կամ ոգի օտար առնուցուք՛ զոր ո՛չ
առէք, կամ առեւտրան օտար՝ զոր ո՛չ ըն
5 կալարուք՝ բարւոք անհնա՛ք նմ՝ ։ * Հայց
ես այսպէս համարիմ՝ թէ ոչի՛նչ իմ ի՛ք
պակաս իցեմ քան զլաւ առաքեալսն ։
6 * Թէպէտ և տգէտ ես իցեմ բանիւ՛, այլ
ո՛չ եթէ գիտուի՛ք ։ ամենայն յայտ
7 նեցաք զանձինս ամենեւին առ ձեզ ։ * Ի՞նչ
եթէ վճա՛ռ ինչ գործեցի՛ զի զանձն խո
նարհեցուցի՛ ։ և այն՝ զի դուք բարձրա
նա՛ջիք ։ զի ձրի զաւետարանն աստ աւետա
8 րանեցի ձեզ ։ * զայլ եկեղեցիս կողոպ
տեցի առեալ թոշակ՝ ի՛ ձեր սպասաւո
9 րութի՛ ։ * Ի՞նչ յորժամ եկի առ ձեզ ։ թէ
պէտ և պակասեաց ինչ՝ ո՛չ զոք՝ ի՛ ձեզնէ
ձանձրացուցի՛, զի զպակասուին իմ լցին
եղբարքն եկեալք՝ ի մակեդոնացւոց ։
և յամի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն
10 իմ պահեցի՛՝ և պահեցից ։ * քանզի գոյ
ճշմարտութի՛ն քրիստոսի ։
11 Օ՛չ պարծանքս այս ո՛չ արգելցին ինէն ԲԳ
՝ի կողմանս աքայեցւոց ։ * Ընդէ՞ր ։ իբրու
թէ ո՛չ սիրեցեմ զձեզ ։ զայն ածգիտէ ։
12 * զոր առնեմ՝ և արարից ՝ զի հատից
զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատճառան
կամիցին ։ զի որով պարծիցին՝ և նոքա
13 իբրև զմեզ գտանիցին ։ * Օ՛չ այնպի՛ս
սիքն սուտ առաքեալք՝ մշակք նենգա
ւորք՝ կերպարանին՝ ի կերպարանս ա

ռաքելոց քո։ * Եւ ես ինչ զարմանք 14
քանզի և ինքն սատանայ կերպարանի ՚ի
հրեշտակ լուսոյ · * և ոչի՛նչ է մե՛ծ 15
և պաշտօնեայք նը կերպարանին իբրև
պաշտօնեայք արդարուե · որոց կատա
րածն ելցի ըստ գործոց իւրեանց։ * Վասն 16
ձե՛ր ասեմ · մի՛ ոք համարեսցի զիս անզէ
գամ · ապա թէ ոչ՝ գո՛ն է իբրև զանզգամ
ընկալարո՛ւք զիս , զի և ես փոքր մի ինչ
պարծեցայց։ * Եւ զոր խօսիմ՝ ոչ ե՛թէ 17
ըստ տեն խօսիմ , այլ իբրև անզգամութ
ըստ կորդի այդց պարծանաց։ * Եւ քանզի 18
բազումք պարծին ըստ մարմնոյ՝ և ես պարծե
ցայց։ * Ա՛տադիւր իմն անսայիք անձի 19
տացն ձերովք իմաստութ։ * Քանզի ան 20
սայք , եթէ ոք խաբէ զձեզ , եթէ ոք ծա
ռայեցուցանէ , եթէ ոք ուտէ զձեր , ե
թէ ոք առնու ինչ , եթէ ոք հպարտա
նայ , եթէ ոք զձեզ յանդիման հարկա
նէ ։ * Ի սո անալուգանացդ ասեմ , իբրև 21
թէ մե՛ք տկարացա՛ք արդեօք · յոր ինչ
ոք համարձակիցի , անզգամութ ասեմ ,
համարձակի՛մ և ես։ * Եբրայեցի՛ք է՞ն 22
ցեն , և ես · իսրայէլացի՛ք էցեն , և ես · զա
ւակ աբրահամի՛ւ էցեն , և ես · * պաշ 23
տօնեայ՛ք քո՛ւ էցեն , յանդգնագոյնս ա
սացից՝ թէ առաւե՛լ ևս ես , եթէ վաս
տակօք՝ առա՛ւել , եթէ գանհւո՛ք՝ ևս ա
ռա՛ւել · եթէ բանտիւ՝ առա՛ւել՛ քան զնո՛ւ ,
եթէ մահո՛ւամբք՝ բազում անգամ։ * Ի՛ն 24

Հրեից ՃգՀոյս՝ քառասուն մեռ պակաս
25 արբի · * երիցս ձաղկեցայ · մինդամ
քարկոծ եղէ · երիցս նաւակոծ եղէ · ըղ
ամէն զգիշեր յանդունդս ատուպեցայ ·
26 * ի ճանապարհս բազում անգամ · վիշաս
ի գետոց , վիշաս յաւազակաց , վիշաս
յազգէ , վիշաս ի հեթանոսաց , վիշաս
ի քաղաքի , վիշաս յանապատի , վիշաս
27 ի ծովու , վիշաս ի սուտ եղբարց : * ի
ջանս՝ և ի վաստակս · ի տքնութիւնս բա
զում անգամ , ի քաղց և ի ծարաւ · ի
պահս բազում անգամ · ի ցուրտ և ի մեր
28 կութիւն : * Զատ զայլ նեղութիւն · և զի
հանապազ խուժանն ի վերայ իմ կուտէր՝
29 և հոգ ամ եկեղեցեացն : * ո՞ հիւանդ
դանայ՝ և ոչ ես հիւանդանամ · ո՞ դայ
թագլի՝ և ոչ ես տատանամ :
30 * Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ , զտըր ԲՋ
31 կարուքեն պարծեցայց : * Աած և Հայր Տէն
մերոյ Յիսուքրիստոս՝ որ է օրհնեալ յա
32 ւիտեանս , զի ոչ սուտ : * Ի դամասկոս
աղգապետն արետայ արքային պահէր ըզ
33 քաղաքն դամասկացւոց ունել զիս · * և
ըզ պատուհանն վանդակաւ կախեցայ ըզ
պարիսպն , և փախեայ ի ձեռաց նր :

ԳԼ · ԻԲ :

1 Պ ԻՏ՝ պարծել ինչ պարտ իցէ · այլ
օգնէ ինչ ոչ : Եկայց եկիցէ ի տեսիլս
2 և ի յայտնուխս Տն : * Գիտեմ այր մի
ի

'ի քո յառաջ քան զչորեքտասան ամ, ե-
թէ մարմնով՝ ոչ գիտեմ, և եթէ առանց
մարմնոյ՝ ոչ գիտեմ, աստ գիտէ. յափշտ
տակեալ զայնպիսին մինչև յերրորդ եր-
կինս : * 3 Եւ գիտեմ զայնպիսի այր. ե-
թէ մարմնով՝ և եթէ առանց մարմնոյ՝
ոչ գիտեմ. աստ գիտէ, * 4 զի յափշտա-
կեցաւ 'ի դրախտն. և լուաւ բանս ան-
ձառս, զոր ոչ է պարտ մարդոյ խօսել:
* 5 Զայն այնպիսւոյն պարծեցայց. այլ
վասն անձին ինչ ոչ պարծեցայց. բայց ե-
թէ 'ի տկարութիւն : * 6 Զի եթէ և կամի
ցիմ պարծել՝ ոչ եղէց անզգամ, քանզի
ճշմարտութիւն ասեմ. այլ անխնայեմ, գուցէ
ոք համարիցի ինչ յիս աւելի՝ քան զոր
տեսանիցէ յիս՝ կամ լսիցէ յինէն : * 7 Եւ զի
մի՛ առաւելութիւն յայտնութեանցն հպարտա
ցայց, տուաւ ինձ խայթ մարմնոյ հրեշ
տակ սատանայ՝ կռուիլ ընդ իս. զի մի՛ հպար
տացայց : * 8 Եւ վասն այնորիկ երիցս աղաչեցի զտէր՝ զի 'ի բաց արասցէ յինէն.
* 9 և ասէ ցիս. շատ են քեզ շնորհք իմ,
զի զօրութիւն իմ 'ի տկարութեան կատարի : Եւ
արդ՝ լաւ ևս լսցի ինձ պարծել 'ի տկա-
րութիւնս, զի բնակեսցէ յիս զօրութիւն քրիս-
տոսի : * 10 Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկա-
րութիւնս, ընդ ի շնամանս, ընդ վիշտս,
ընդ հալածանս, և ընդ նեղութիւնս վասն
քրիստոսի. զի յորժամ տկարանամ, յայնժամ
զօրանամ : * 11 Եղէ անզգամ, քզի դուք

սահեցուիք զնս՝ զի ինձ պարտ էր՛ի ձէնջ
վկայել առնուլ՝ թէ ոչինչ պակաս գէ
տայ քան զլաւ առաքեալսն՝ զի թէպէտ
12 և ես ոչինչ եմ՝ *սակայն նշանք առա
քելոց գործեցան՝ի ձեզ՝ ամհամբերու
թիւ՝ նշանօք և արուեստիւք և զօրու
13 թիւք՝ *և՛ո՞ւր զինչ իցէ՝ որով պա
կաս գտայք քան զայլ եկեղեցիս՝ բայց
եթէ այնու զի ես զձեզ ոչ ձանձրացուցի՝
14 չնորհեցէք ինձ զայնասդ զայդ՝ *և՛հա
ւասիկ այս երրորդ անգամ պատրաստեալ
եմ գալ առ ձեզ՝ և ձեզ բեռն ինչ ոչ
եղէց՝ զի ոչ կենդրեմ ինչ զձեր՝ այլ զը
ձեզ՝ քանզի ոչ պարտին որդիք հարց գան
15 ձե՛այլ հարք որդւոց՝ *և՛այց ես մեծա
դիւրուիք ծախեցից՝ և ծախեցայց վասն
անձանց ձերոց՝ զի թէպէտ և յաւուրեր
16 սիրոյն զձեզ սակաւ սիրիցեմ՝ *և՛այլ
գուեթէ ես ոչինչ ծանրացայ ձեզ՝ այլ
քանզի խորամանկ էի՝ խելօքս կալայ զձեզ՝
17 *և՛ի թէ որով առաքեցին առ ձեզ՝ նո
18 քօք ինչ ագահեցի՞ ի ձէնջ՝ *և՛աղաչե
ցի զտիտոս՝ և առաքեցի ընդ նմա զեղբայրն,
ա՛ի թէ ագահեաց ինչ զձեր տիտոս՝ ոչ
նովին ոգւով գնացաք՝ ոչ նովին շաւղօք
չոքեցաք՝
19 *և՛արձեալ համարիցէք՝ եթէ յողջ ան
կեալ ինչ ձեզ ազերախեմք՝ առաջի աս
՛ի քն խօսիմք՝ զի ամենայն ինչ սիրելիք
20 վ՛ո ձերոյ շինուածե՛ն է՝ *և՛այլ երկնչեմ՝

դուցէ եկեալ՝ ոչ ոք ես կամիմն գտանի
ցեմ ձեզ. և ես գտանիցեմ ձեզ՝ ոչ և
դուք ոչ կամիցիք։ գուցէ դարձեալ՝ հեռ.
նախանձ սրտմտութիւք գրգռութիւք, չարա
խօսութիւք քսութիւք, հպարտութիւք ամբար
տաւանութիւք խռովմունք։ * Գուցէ գար 21
ձեալ յորժամ գայցեմ՝ նկուն ինչ առնի
ցէ զիս Աստ իմ առ ձեզ. և սուգ առնու
ցումն զբազումս յառաջագոյն մեղսացելոցս,
և ոչ ապաշխարելոց՝ ի վր պղծութեն և
պոռնկութե և գիջութե՝ զոր գործեցին։

ԳԼ. ԺԱ.

Ա.յս երիցս անգամ գամ առ ձեզ. զի 1
ի բերանոյ երկուց և երից վկայից
հաստատեսցի ամբան։ * Յառաջ ասա 2
ցի և դարձեալ կանխաւ ասեմ յանդի
մանս երկիցս անգամ. և այժմ՝ ի բա
ցակայութեան գրեմ յառաջագոյն յանցուցելոցն՝
և այլոցն ամենեցուն. զի եթէ եկից
դարձեալ՝ ոչ խնայեցից։ * Արդ եթէ զփորձ 3
ինչ ինդրիք զքրիստոսի, որ ինձ ընդ ձեզ խօսի.
որ հզօրացեալն է ի ձեզ, և ոչ տկարա
ցեալ։ * Զի եթէպէտ և խաչեցաւ ի 4
տկարութենէ, այլ կենդանի է զօրու
թիւն աստուծոյ։ և մեք թէպէտ և տկարանայ
ցեմք ընդ նմա՝ այլ կենդանի լինիցուք ընդ նմա
զօրութեն աստուծոյ։
ԴԿ * Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայք 5
ի նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, եթէ

թէ ոչ գիտէք զանձինս՝ զի քա՛ւ յի՛ ձեզ
6 է ։ բայց եթէ անպիտան ինչ իցէք ։ * այլ
ակն ունիմ թէ գիտիցէք · զի մեք ոչ եմք
7 անպիտանք ։ * Ա՛ւրէնդ լեմք յա՛յ՝ զի մի՛
ինչ արասցէ ձեզ չար · ոչ զի մեք ընտիրք
երեւեսցուք , այլ զի դուք զբարիս գոր-
8 ծիցէք՝ և մեք անպիտանք իցեմք ։ * զի
ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ ճշմար-
տու՛թեն · այլ վերակացու եմք ճշմարտու-
9 թե՛ն ։ * Խրախ եմք՝ յորժամ մեք տկա-
րանայցեմք՝ և դուք զօրաւորք իցէք ։ ըղ-
դո՛ն իսկ և աղօթս առնեմք զձեր հաս-
10 տատու՛թիդ ։ * Ո՛ ան այնորիկ զայս ՚ի
հեռուստ գրեմ · զի մի՛ յորժամ եկիցե՝
սաստկութե՛ամբ վարեցայց՝ ըստ իշխանութե՛ա ,
զոր ետ ինձ տէր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել ։
11 * Ա՛յսուհետև եղբարք , ուրո՛խ լերուք՝
հաստատուի՛ն կացէք՝ սիրելեացարու՛ք՝
միաբա՛ն լերուք՝ խաղաղութե՛ն արարի՛ք ·
և Աստ՛ուած խաղաղութե՛ և սիրոյ՝ եղիցի ընդ ձեզ ։
12 * Ողջո՛ւն տուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբո-
ւթե՛ան ։ ողջո՛ւն տան ձեզ սուրբք ամենայն ։
13 * Շ՛նորհք տէ՛ն մերոյ յի՛սուսէ քրիստո՛սէ , և սէրն
աստուա՛ծոյ , և հաղորդութի՛ն հոգւո՛ւյն սո՛ւրբ ընդ ձեզ
ամենեսեան , ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԳԱՂԱՏԱՑԻՍՆ ·
ԴԻ· Ը·

ԴԴ

ՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԼԻ 1
ԱՀ ՚Ի մարդկանէ և ԱՀ ՚Ի
ձեռն մարդոյ , այլ ՚Ի ձեռն
յիսի քրիստոսի և ՅՀՕՐ՝ որ յա-
րոյց զնա ՚Ի մեռելոց · * և որ ընդ ես են եղ 2
քարք ամենեն , եկեղեցեացդ գալատացոց · * Շ՝ նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յՅՀՕՐ 3
՚Ի հօրէ և ՚Ի տեառնէ մերմէ յիսուսէ քրիստոսէ · * որ 4
ետ զանձն իւր վասն մեղաց մերոցդ զմեզ
փրկեսցէ յայսմհետէ աստի չարէ , ըստ կա-
մացն Ցայ և հօր մերոյ · * որում փառք 5
յաւիտեանս յաւիտենից՝ ամէն : * Զ՝ ար 6
մանամ զի այդպէս վարձուատակի վուխ-
խիք յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ ՚Ի շնորհս
սէն քրիստոսի՝ յայլ աւետարան · * որ ՚Ի գոյ 7
այլ · բայց եթէ իցեն ոմանք որ խռովե-
ցուցանիցեն զձեզ , և կամիցեն շրջել զա-
ւետարանն քրիստոսի : * Ա՝յլ եթէ մեք , կամ 8
հրեշտակ յերկնից աւետարանեսցէ ձեզ
աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ ,
նզովեալ լեցի : * Ոպ յառաջագոյնն առա 9

ցայգ՝ և արդ դարձեալ ասեմ, եթէ ոք ա-
հեռասանեսցէ ձեզ առնել զբան առիքն,
10 նզովեալ լեցի ։ * Արդ՝ մարդկա՞ն հաճոյ լի-
նիցիմ, թէ Աստ. կամ խնդրեցեմ մարդկա՞ն
հաճոյ լինել. եթէ առաւելին մարդկան
հաճոյ լինէի, ապա քո՛ծառայ ոչ էի ։
11 * Յուցանեմ ձեզ եղբարք զաւետարանն, Դ Ջ
որ աւետարանեցաւ յինէն, զի ոչ է ըստ
12 մարդոյ ։ * քանզի և ոչ ես՝ ի մարդոյ ա-
ռի, և ոչ ուսայ յումեքէ. այլ՝ ի յայտ-
13 նութենէն յիսուքրիստոսէ ։ * Քանզի լուա՛ր իսկ
է ձեր զիմ գնացն՝ որ երբեմն՝ ի հրէ-
ութենէ անդ. զի անչափ հալածէի զեկե-
14 ղեցին Աստ., և աւար հարկանէի զնա ։ * և
յառաջադէմ էի՝ ի հրէութենէն՝ քան զբա-
զումս հասակակիցս իմ՝ որ յազգին իմում
էին. առաւել նախանձախնդիր էի իմոց
15 հայրենի աւանդութեանցն ։ * Արդ՝ յորժ
ժամ կամեցաւ Աստ., որոշեաց զիս յորո-
վայնէ մօր իմոյ, և կոչեաց՝ ի ձեռն շնոր-
16 հաց իւրոց, * յայտնել զորդին իւր ինձ
զի աւետարանեցից զնա՝ ի հեթանոսս.
անդէն վազվազակի ոչինչ զգացուցի մար-
17 միոյ և արեան. * և ոչ եկի յերկս առ որ
յառաջադոյն քան զիս առաքեալքն էին.
այլ երդայ յարաբիա, և դարձեալ դար-
18 ձայ՝ ի դամասկոս ։ * Ապա յետ երից ա-
մաց եկի յերուսաղէմ տեսանել զպետրոս,
և եղէ առ նմա աւուրս ԺԵ՛ տասան ։
19 * Այլ զոք յառաքելոց անաի ոչ տեսի,

բայց միայն զչարակրքոսս զերկրայրն ան։
* Ա.յլ զոր գրեմն առ ձեզ, ահաւասիկ 20
առաջի այ՝ զի ոչ ստեմ։ * Ա.պա եկի՛ ի 21
կողմանս ասորւոց և կիլիկեցւոց. * և 22
յանծանօթս էի երեսօք եկեղեցեացն՝ որ
՚ի Քրիստոսէ՛ անտի էին ՚ի քո։ * Ա.յլ 23
զի լսելով լուեալ էր, թէ որ հալածէրն
զմեզ յայնժամ, արդ աւետարանէ զհա- 24
ւատն՝ զոր երբեմն խախտէր։ * և փա-
ռաւոր առնէին ինև զնա։

ԳԼ. Ա.

ԵԿ Ա.պա յետ ամաց չորեքտասանից միւս- 1
անգամ ելի յԵրուսաղէմ ընդ բառնաբայ. ա-
ռեալ ընդ-ի՛ս և զտիտոս։ * Ա.յլ ելի ըստ 2
յայտնուհն. և զքարոզեալն նոցա զաւետա-
րանն՝ զոր քարոզեմ ՚ի հեթանոսս, առան
ձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն էին, գու-
ցէ ընդունայն լինել ընթացեալ իցեմ, կամ
ընթանայցեմ։ * Ա.յլ և ոչ տիտոս՝ որ ընդ 3
իսկ ՚ի հեթանոսաց էր, բռնադատեցաւ
թլփատել։ * այլ վն սպրդողաց սուտ եղ- 4
բարցն, որք սպրդեցին մտանել դիտել
զազատութիւն մեր՝ զոր ունիմք ՚ի քս յս.
զի զմեզ ծառայեցուցանեն։ * Ոչ ոչ առ 5
ժամանակ մի անսացաք հնազանդութեն.
զի ճշմարտութիւն աւետարանին հաստա-
տեսցի առ ձեզ։ * Ա.յլ զկարծելոցն ե- 6
թէ իցեն ինչ, որպիսի որ երբեմն էին,
չէ՛ ինչ ինձ փոյթ. քանզի ոճ ակն մարդ-
կան

կան ոչ առնու. զի ինձ կարծեալքն այն-
7 պիսի ինչ ոչ զգացուցին։ * Ա.յլ զնորին
Հակառակին՝ իբրև տեսին թէ հաւատա-
ցեալ է ինձ աւետարանն անթլփատուե-
8 ոյ պետրոսի՝ ի թլփատուե։ * զի որ յա-
ջողեացն պետրոսի յառաքելուի թլփա-
տուենն, յաջողեաց և ինձ՝ ի հեթանոս։
9 * իբրև գիտացին զշնորհսն որ տուեալ
էին ինձ, յակովբոս՝ և կեփաս՝ և յովհան
նէս, որ կարծեալք սիւնքն էին, ձեռն
եառուն հաւանութեամբ ինձ և բարնաբայ. զի
մեք՝ ի հեթանոս, և նոքա՝ ի թլփատուենն.
10 * բայց միայն զի զաղքատան յիշեսցուք.
զոր և ես փութայայ զնոյն առնել։
11 * Ա.յլ յորժամ եկն կեփաս յանտիոք, եր
ընդդէմ դարձայ նորա. քանզի գոգ իբ-
12 րև առագեալ էին էր։ * Քանզի մինչ
չև եկեալ էին ոմանք ազ՝ ի յակովբոյ,
ընդ հեթանոս ուտէր անախոր. իսկ իբ-
րև եկին, զատանէր և որոշէր զանձն,
երկուցեալ յայնցանէ՝ որ՝ ի թլփատուե
13 անտի էին։ * Եւ կեղծաւորեցան ընդ նմա
և այլ հրեայքն. մինչև բառնաբաս ան-
գամ խառնարհեցաւ՝ ի նոցա կեղծաւորու-
14 թիւն։ * Ա.յլ իբրև տեսի թէ ոչ ուղիղ
գնան՝ ի ճշմարտութիւն աւետարանին,
ասեմ ցկեփաս առաջի ամենեցուն, ե-
թէ դու որ հրեայդ ես՝ հեթանոսաբար՝
և ոչ հրեաբար կեաս, զիարդ սահիս
15 հեթանոսաց լինել հրեարէն։ * զի մեք
բուն

քուն հրեայք եմք , և ոչ ի հեթանոսաց
մեղաւորք : * Օ այս գիտեմք՝ եթէ ոչ 16
արդարանայ մարդ ի գործոց օրինաց ,
եթէ ոչ՝ ի հաւատոյն յիսի քրիստոսի . և մեք
ի քրիստոս հաւատացաք , զի արդարացուք
ի հաւատոյն քրիստոսի , և ոչ ի գործոց օրի
նաց . զի ի գործոց օրինաց ոչ արդարա 17
ցի ամենայն մարմին : * Եթէ մինչ
խնդրիցեմք արդարանալ ի քրիստոս , և գտ
անիցեմք մեղաւորք . արդա ուրեմն՝ քրիս
մեղաց պաշտօնեայ եղև . քաւ լիցի : * Օ 18
եթէ զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ
շինիցեմ . ապա յանցաւոր զանձն իմ ես 19
ինձէն երևեցուցանեմ : * Օ ի ես օրի
նօք՝ օրինացն մեռայ , զի ոչ կեցից , և ընդ 20
քրիստոսի խաչեալ եմ : Կեր կենդանի եմ այ
սուհետև , ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս քրիս
տոս՝ զոր այժմ կեամ մարմնով , հաւա
տովք՝ որդւոյն աստուծոյ , որ սիրեաց
զիս , և մատնեաց զանձն վասն իմ : * Ոչ 21
ես ոչ անարգեմ շնորհսն աստուծոյ . զի եթէ
օրէնսն ասի էր արդարութիւն , ապա
քրիստոս զուր մեռաւ :

ԳԼՈՒԽ Գ :

Ո՛հ անմիտ գալատացիք , ո՞ նախանձ ս 1
տայ զձեզ (ոչ հնազանդել ճշմար
տութեան) որոց գրիւեթ առաջի աչաց քրիս
տոս գրեցաւ ի խաչ եղեալ : * այս միայն 2
կամիմ ուսանել ի ձէնջ . ի գործոց օրի
նաց կամ ի լսելոյ հաւատոյ . զոր լուարուք
եւ ոչ անարգեմ շնորհսն աստուծոյ . զի եթէ
օրէնսն ասի էր արդարութիւն , ապա
քրիստոս զուր մեռաւ :

օրինաց Հոգւին ընկալարուք՝ եթէ ի լսոյ
3 հաւատոց ։ * Այդպէս անմիտ էք ։ սկը
սեալ Հոգւով՝ և արդ մարմնով վախճա
4 նիք ։ * և այնչափ անգամ անձին ընդ ձեզ
5 զուր՝ եթէ իցէ զուր ։ * Ոմն արդ՝ որ
բաշխեաց ի ձեզ զՀոգին՝ և յաջողեաց
ի ձեզ զգօրութիւն՝ ի գործոց օրինաց է՝
6 եթէ ի լսոյ հաւատոց ։ * Այպէս աբրահամ
հաւատաց յԱստուած՝ և համարեցաւ նմա յարդ
7 արութիւն ։ * Վասն որոյ արդեօք՝ գիտէք
ի հաւատոց անտի են՝ նոքա են որդիք
8 աբրահամու ։ * Գրաւոյդ գիտէր
գիր՝ եթէ ի հաւատոց անտի արդարա
ցուցանէ զհեթանոսս՝ յառաջագոյն
խոստացաւ աբրահամու՝ թէ ի քեզ օրհ
9 նեսցին ամենայն ազգք ։ Այսուհետև
որք ի հաւատոց անտի են՝ օրհնին ընդ
10 հաւատացեալսն աբրահամու ։ * Զի որ
ինչ գործս օրինացն են՝ ընդ
նիմիք են ։ քանզի գրեալ է ։ Թէ անի
ծեալ ամենայն՝ որ ոչ կացցէ յամենայն
գրեալսն ի գիրս օրինացն՝ առնել զամե
11 նայն ։ * Զի օրինօքն ոչ ոք արդարանայ
առաջի Աստուծոյ՝ այն յայտ իսկ է ։ զի արդարն՝
ապրեսցէ ի հաւատոց կեցցէ ։ Վ. Ջ
12 * Այլ օրէնքն չէն ի հաւատոց՝ այլ որ
13 արասցէ զայն՝ կեցցէ ի նոսին ։ * Զի
գնեաց զմեզ յանիծից օրինացն՝ եղեալ
վասն մեր անէծք ։ զի գրեալ է՝ Թէ անի
ծեալ ամենայն՝ որ կախեալ կացցէ զփայտէ ։

14 * զի ՚ի հեթանոսս օրհնութիւն աբրահամ եղիցի ՚ի քրիստոս յիսուս. զի մեք զխոստ-
15 ացեալն հաւատովք առցուք հասաւտուվք: * Ես ասեմ մարդկութեանն ասեմ, եղբարք. ոչ
16 ոք զկտակեալ հաստատեալ կտակ ոչինչ կարէ անարգել. և ոչ այլ հրամայել ՚ի վերայն
17 մտանել: * Եւ կտակ աբրահամու խոստացան աւետիքն, և զաւակին նորա. և ոչ ասէ
զաւակաց՝ իբրև զբազմաց, այլ իբրև զմիոյ, թէ՝ և զաւակի քումմ, որ է քրիստոս:
* Այլ զայս ասեմ, զկտակն յառաջագոյն հաստատեալ յաստուծոյ ՚ի քրիստոս, օրէնքն որ
18 յետ չորից հարիւր և երեսուն ամի եղեալ, ոչ կարէ խափանել առ՚ի խափանել զաւետիս:
19 * Ընդէ՞ր օրէնքն անտի է ժառանգութիւնն, ապա ոչ ևս յաւետեացն: բայց աբրահամու աւետեաւք շնորհեաց
ածն: * Եւ կտակ զինչ էիցեն օրէնք: յանցուածս ծոց վա՛ր յաւելան, մինչև եկեսցէ զաւակն,
20 որում խոստացեալն էր՝ կարգեալ հրեշտակօք ՚ի ձեռն միջնորդի: * Իսկ միջ նորդ միոյ ուրուք ոչ է՝ բայց աստ միս է:
21 * Եւ կտակ արդ՝ օրէնքն հակառակ ինչ իցեն աւետեացն այ. քա՛ւ լիցի: զի եթէ տրեալ էին օրէնքն՝ որ կարօղ էին կենդանի առնել, ապա հաստատ յօրինաց անդ
22 ար էր արդարութիւն: * Այլ փակեցին գիրքն զամենեսեան ընդ մեղաւք, զի աւետիքն ՚ի հաւատոց անտի յայի քրիստոսի տացին հա-
23 ւատացելոց: * Այնչափ հաւատքն ե-

կեալ եմն՝ ըստ օրինացն փակեալ պահէաք
'ի հանդերձեալ հատատան, որ յայտնե-
24 լոց էին 'ի մեզ։ * Այսպա օրէնքն դաս-
տիարակ եղեն մեզ 'ի քո Քր, զի 'ի հա-
25 ւատոցն արդարասցուք։ * այլ իբրև եկին
հաւատքն, ոչ ևս ըստ դաստիարակաւ եմք։
26 * քանզի ամենեքին որդիք սդ էք հաւա-
27 տովք 'ի Քր ։ * Որք միանգամ 'ի քր
մկրտեցարուք, զքր զգեցեալ էք։ չկ
28 խտիր, * ոչ հրէի՝ և ոչ հեթանոսի, ոչ
ծառայի՝ և ոչ ազատի։ ոչ արուի՝ և ոչ
իգի։ զի ամենեքեան դուք մի էք 'ի քր
29 Քր ։ * Այսպա եթէ դուք քրկ էք, ուրեմն
աբրահամու զաւակ էք՝ ըստ աւետեացն
ժառանգք ։

ԳԼ։ Գ։

1 Ես այս ասեմ՝ ցորքան ժամանակս ժա- ԶԿ
ռանգն տղայ է՝ չէ ինչ առաւել քան
զծառայն։ թէպէտ և աէր ինչ ամենե-
2 ցուն։ * այլ ընդ հայրապետօք է և ընդ
դաւառապետօք՝ մինչև 'ի ժամանակա-
3 կէտ հօրն։ * Այսպէս և մեք մինչ տղ-
ղայքն էաք՝ ընդ տարերըք աշխարհիս 'ի
4 ծառայութիւն կայաք։ * Այլ իբրև եկն
լրումն ժամանակին, առաքեաց Աստ զորդ-
դին իւր՝ որ եղև 'ի կնոջէ, և եմուտ ընդ
5 օրինօք։ * զի զնա որ ընդ օրինօքն էին,
գնեսցէ։ զի մեք զորդեգրութիւն ընկալ-
6 ցուք ։ * Եւ զի էք դուք որդիք, առա-

քեաց ասծ զՀոգի որդւոցն իւրոց ի սիրտս
մեր՝ որ աղաղակէ աբբա՝ Հայր : * Ա.Հոյ 7
սուհետև չես ծառայ , այլ որդի . եթէ
որդի՝ և ժառանգ ասլ : * Ա.Հոյ յայնժամ 8
մինչ ոչն գիտէիք զասծ՝ ծառայէիք այնո
ցիկ՝ որ ոչն էին ի բնէ աստուածք : * Ա.Հոյ 9
այժմիկ ծանեայք զասծ , մանաւանդ թէ
ծանուցեալք իսկ լեալ , զիարդ դառնայք
միւսանգամ անդրէն ի տարերսն՝ ի որ
կարս և յաղքատս , որոց միւսանգամ
զանձինս ծառայեցուցանել կամիք :
* Օ տուրս խարիք՝ և ամիսս և ժամ 10
մանակս՝ և տարիս : * երկնչեմ ի ձէնջ , 11
դուցէ թէ ի զուր ինչ վաստակեցի ի
ձեզ : * Ա.ղերսիք իբրև զիս , քանզի և ես 12
իբրև զձեզդ էի : Ա.ղերարք՝ աղաչեմ զդ
ձեզ , չի՛ք ինչ ձեր մեղուցեալ առ իս :
* Գիտէք դուք՝ զի ակորուածք մարմնոյ 13
աւետարանեցի ձեզ զառաջինն . և զիարդ
ձանձն որ ի մարմնի իմում էին , * ոչ 14
անարգեցիք՝ և ոչ անգոհանեցիք . այլ իբ
րև զհրեշտակ աՀ ընկալայք զիս՝ իբրև
զՔ յ : * Իսկ արդ ո՞ւր է երանութիւն 15
ձեր : վկայեմ ձեզ՝ եթէ հնար ինչ էր՝
զաչս ձեր Հանէիք և տայիք ինձ : * արդ՝ 16
զի՞ թշնամի լինիմ եղէ ձեզ , զի զսատգն
իսօսեցայ : * Ա.Հոյ նախանձեցուցանեն 17
զձեզ ոչ ի բարի . և արգելուլ կամին
զձեզ՝ զի նոցա նախանձաւորք լինիցիք :
* Խաղց լաւ է նախանձաւոր լինել ի բա 18

19 * Որդեակք իմ, զորս դարձեալ ես ընդ-
ունիմ երկնեմ, մինչև նկարեսցի քո՝ ի ձեզ ։
20 * կամիի այժմ գալ առ ձեզ՝ և փոխել
զբարբառ իմ. զի տարակուսեալ եմ ես
21 վո ձեր ։ * Ասէք ինձ՝ որ ես օրինաց
կամիք լինել, չիցէ ընթերցեալ ձեր զօ-
22 րինն ։ * զի գրեալ է՝ Թէ աբրահամու
երկու որդիք էին, մի յաղախնոյ անտի,
23 և մի յազատէն ։ * Այլ որ յաղախնոյն
էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազա-
24 տէն՝ ըստ աւետեաց ։ * որ ես առակ օրի
նակի ։ Օ՛ն այս ինքն են երկու կտակա
րանք, մի՝ ի լերինն սինայ՝ ի ծառայութի
25 ծնեալ՝ որ ես Հագար ։ * քանզի Հագարն՝
լեառն սինայ է յարաբիա, Հաւասար է
այսմ երուսաղէմի. զի ծառայէ որդւովք
26 իւրովք Հանդերձ ։ * Այլ վերինն երու-
սաղէմ ազատ է՝ որ ես մայր մեր ամենե-
27 ցուն ։ * զի գրեալ է. ուրախ լեր ամուլ՝
որ ոչ ծնանիկիր, գոչեա և աղաղակեա՝
որ ոչդ երկնիկիր. զի բազմին որդիք սկնդ
28 կիզ առաւել քան զարամբեացն ։ * Այլ
մեք եղբարք՝ ըստ ածհակայ աւետեացն
29 որդիք եմք ։ * այլ որպէս յայնժամ, որ ըստ
մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ
30 ըստ հոգւոյն, նոյնպէս և այժմ ։ * Այլ
զի՞ն ասէ գիր. ի բաց հան զաղախնիդ
և զորդի դորա, զի մի՛ ժառանգեսցէ որ-

դէմ աղաղնոյն՝ ըստ որդւոյն ազգաի ։ * Ալ ըն 31
ոյդ Եղբարք՝ չէմք որդիք աղախնոյն ,
այլ ազատին ։ ազատութեանն , որով քրի
զմեզ ազատեցոյց ։

ԳԼ ։ Ե ։

Պինդ կացէք այսուհետև , և մի՛ միւս 1
անգամ ընդ լծով ծառայութեան մի
առնէք ։

ՋՋ * Ահաւասիկ ես պօղոս ասեմ ձեզ ։ զի 2
եթէ թլփատիք , քրիստոս ինչ ձեզ ոչ օգնէ ։
* Վկայեմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլփատիցի , 3
թէ պարտական է զամ օրէնսն կատա
րել ։ * Խափանեալ էք ի քրիստոս՝ որ օրինօքն 4
արդարանայք ։ և անկեալ էք ի շնորհաց
նէ ։ * զի մեք հոգւովն ի հաւատոց
յուսոյն արդարութեան ակն ունիմք ։ * Ո՛չ 6
ի քրիստոս՝ ոչ թլփատութիւն ինչ կարօղ է՝ և
ոչ անթլփատութիւն ։ այլ հաւատք սիրով
յաղօղեալ ։ * Լաւ էր ընթանայիք , ո՞ 7
կասեցոյց զձեզ ճշմարտութեան չհաւանել ։
* զի այն հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են՝ որ 8
կոչեացն զձեզ ։ * փոքր ի խմոր զամե 9
նայն զանգուածն խմորէ ։ * Վստահ եմ 10
յուսացեալ եմ ի ձեզ տէրամբ՝ թէ ոչ
այլազգ ինչ խորհիցէք ։ և որ խռովեցու
ցանէ զձեզ՝ կրեսցէ դատաստան՝ ո՛ր
և իցէ ։ * Վստահ եղբարք՝ եթէ թլփա 11
տութի քարոզեի՝ ընդէ՞ր տակաւին հալա
ծիմ ։ ապա ուրեմն խափանեալ իցէ գայ

12 Թագաւորի խաչին ։ * Այսպէս Թէ մնաս
կաւուր իսկ լինիցին՝ որ զձեզն խառնեցու-
13 ցանեն ։ * զի դուք յայտաւորի կոչեցեալ
էք՝ եղբարք ։ միայն զի ազատաւորի ձեր ոչ
լինիցի՝ ի պատճառս մարմնոյ ։ այլ սի-
14 րով ծառայեցէք միմեանց ։ * Օրի ամ
օրէնք՝ ի մի բան կատարին ։ ի սիրեսցեան
15 զընկեր քո իբրև զանձն քո ։ * Այս ե-
Թէ զմիմեանս խածատիցէք՝ և ուտիցէք ։
զգոյշ լերուք՝ գուցէ ի միմեանց սատա
կիցիք ։
16 * Ասացէ զայս ասեմ ։ Հոգւովք գնացէք ,
17 և զցանկութի մարմնոյ մի՛ կատարիք ։ * զի
մարմին ցանկայ հակառակ հոգւոյ , և
հոգի հակառակ մարմնոյ ։ և զի սոքա մի-
միանց հակառակ են ։ մի՛ զոր կամիցիքն՝
18 զայն առնիցէք ։ * Իսկ եԹէ հոգւով վա-
19 րիք , ապա չէք ընդ օրինօք ։ * Օրի յայտ-
նի են գործք մարմնոյ ։ այսինքն են՝ շը
նութի պոռնկութի , պղծութի գիշութի ,
20 * կռապաշտութի կախարդութի , Թշնա
մութի հեռ նախանձ , բարկութի , հակա
ռակութիք երկպառակութիք հերձուածք ,
21 * չարակնութիք սպանութիք , արբեցութիք
անառակութիք , և որ ինչ սոցին նման են ։
զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ ձեզ , որպէս
կանխաւն ասէի , Թէ որ զայսպիսի ինչ
գործեն՝ զարքայութի ոչ ժառանգեն ։
22 * Իսկ պտուղ հոգւոյն այս է ։ սէր խընդ
23 դութի խաղաղութի երկայնմտութի , * քաղց

րուքի քարուքի, հաւատոք, հեզուքի ժուժ-
կալուքի. զայսպիսեաց ասաի օրէնքն չէ՛ն
հակառակ։ * Իսկ որ քրեմնքն են, ըզ 24
մարմինս իւրեանց՝ ի խաչ հանին կա-
րեօքն և ցանկուքբք հանդերձ։ * Եթէ 25
կեամբք հոգւով՝ ըն հոգւոյն և միաբա-
նեսցուք։ * Մի լիցուք անապարձք՝ մի- 26
մեանց ձայն տալով, և ըն միմեանս նա-
խանձելով։

ԳԼՈՒԽ Ե

Ա՛ղբատքը՝ եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի 1
ոք ի ձէնջ լինել և իցէ յանցանս,
դուք որ հոգևորքդ էք՝ հաստատեցէ՛ք
զայնպիսին հոգւով հեզուքե. զգո՛յշ լի-
նիցիք անձանց՝ զի մի և դուք փորձիցիք։
* Ո՛միմեանց բեռն բարձէ՛ք, և այնպա 2
կատարեցէ՛ք զօրէնսն քրի։ * Եթէ հա- 3
մարիցի ոք լինել՝ և չիցէ, զանձն իւր
խաբէ։ * Ո՛գործ իւր կշռեսցէ իւրա- 4
քանչիւրոք, և ապա անձին իւրում միայն
պարծանս տացէ, և ո՛ւ առ ընկերեաւն։
* զի իւրաքանչիւրոք զիւր բեռն քաւնա 5
ցոց է։ * Ո՛ւսուցուն արուսցէ աշակերտն 6
վարդապետին՝ յամենայն բարութիւն։ * Մի 7
խաբիք, Աստուած ոչ արհամարհի։ * զի զոր 8
ինչ սերմանէ մարդ՝ զնոյն և հնձեսցէ։
որ սերմանէ ի մարմին իւր, ի մարմնոյ
անտի հնձեսցէ զապականուն, և որ սեր-
մանէ ի հոգին՝ ի հոգւոյ անտի հնձես-

9 ցէ զվկեսանն յաւիտենից ։ * Ա՛յլ զբա-
րիս գործել մի՛ ձանձրասցուք, զի ի ժա-
մանակի իւրում ճնեսցուք առանց լքա-
10 նելոյ ։ * Ա՛յսուհետև մինչդեռ ժամա-
նակ ի ձեռս է՝ գործեսցուք զբարիս առ
ամենեսեան, մանաւանդ առ բնաւանիսն
11 հաւատոց ։ * Տեսէք՝ որպիսի գրով գրե
12 ցի առ ձեզ իմով ձեռամբ ։ * Ո՛ր որ
միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել
մարմնով, նոքա սիրեն զձեզ թլփատել.
միայն զի մի՛ զխաչին քրիստոսի երթայ
13 ցեն ։ * Ո՛րանզի որ թլփատեալքն իսկ են,
նոքա զօրէնսն ոչ պահեն. այլ կամին՝ զի
դուք թլփատեսջիք, զի ձերով մարմնով
պարծեսցին ։
14 * Ա՛յլ ինձ քաւ լեցի պարծել՝ բայց միայն
ի խաչն տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսէ,
որով ինձ աշխարհ ի խաչ ելեալ է՝ և ես աշխար-
15 հի ։ * Ո՛չ (ի քրիստոս յիսուս) ոչ թլփատութի-
իւնչ է՝ և ոչ անթլփատութի. այլ նոր ա-
16 րարած ։ * Եւ որ միանգամ այսմ կա-
նոնի միաբան լինին, խաղաղութի՛ ի վր-
նոյ և ողորմութի՛ և ի վր իսրայէլեան ազ ։
17 * Ա՛յսուհետև աշխատ ոք զիս մի՛ արասց
ցէ. զի ես զչարչարանսն քրիստոսի մարմնի ի-
18 մում կրեմ ։ * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի
ընդ ոգւոյդ ձերում եղբարք. ամէն ։

ՀԱՒ ԳԱԼԱՏԱՑԻՍ՝ ԳՐԵՑԱ Ի ՀՌՈՄԷ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԵՓԵՍԱՑԻՍ։

ԳԼՈՒԽ Ա։

ԲԱ

ՕՂՈՍ ԱՌԱՔԵԼԻ 1
յիսի քրիստոսի՝ շնորհ ու
են ձեզ փրկեսցէ , և հաւատա- 2
ցելոց ի քս յս ։ * Շ Նորհք
ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յայ հօրէ մերմէ՝ և ի տնէ յսմէ քրիստոսէ ։ * Օրհնեալ է 3
աստ և հայր տն մերոյ յսի քրիստոսի , որ օրհնեաց զմեզ ամ հոգևոր օրհնութբ յերկնաւորս ի քս ։ * ոչ ընտրեաց զմեզ նա- 4
վաս յառաջ քան զլինելն աշխարհի , լինել մեզ սուրբս և անարատս առաջի նր սիրով ։ * Յառաջագոյն սահմանեաց զմեզ 5
մեզ յորդեգրութբ ի ձեռն յսի քրիստոսի նմին , ըստ հաճութբ կամաց իւրոց , * ի 6
գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց , որով զնարձակեցոյց զմեզ սիրելեաւն ։ * Որով 7
ունիմք փրկութբ ի ձեռն արեան նր , զթողութիւն մեղաց՝ ըստ մեծութբ շնորհաց իւրոց ։ * որ առաւելաւ ի մեզ ամ իմաս 8
տութբ և գիտութբ ։ * Եցոյց մեզ զգաղտնիս կամաց իւրոց՝ ըստ հաճութբ իւ- 9

իւրում. զոր յառաջագոյն եդ նովաւ,
10 * ի տնտեսութիւն լրման ժամանակաց,
զամփոփել զամ քրիստոս զինչ յերկինս
11 կինս՝ և որ ինչ յերկրի՝ ի նմա։ * Որով
և վիճակեցաք յառաջագոյն հրաւիրեալք
եալք՝ ըստ յառաջադրութեան որ զամ յա
12 ղորդէ ըստ խորհրդոց կամաց իւրոց. * ի
նել մեզ ի գովեստ փառաց նր յառաջա
13 գոյն յուսացեալոցս ի քրիստոս։ * Որով և դուք
իբրև լուսարուք զբանն ճշմարտութե, զա
ւետարանն փրկութե ձերոյ, որով և հա
ւատացեալ կնքեցայք հոգւոյն սրբոյ աւե
14 տեաց։ * որ է աւր հատուցեայ ժառան
գութե մերոյ ի փրկութիւն նուաճմանէ, ի
գովեստ փառաց նորա։
15 * Ո՞ ըստ այսորիկ և ես իբրև լուեայ զհա՞ ԸՒ
ւատն զձեր՝ որ ի տէր յն, և զսէրն որ ըստ
16 ամս ուրբս, * մի դադարեմ ի գոհանա
17 լոյ վս ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս. * զի
ած տն մերոյ յն ք հայրն փառաց՝ տա
ցէ ձեզ զհոգին իմաստութե և յայտնու
18 թե գիտութեն իւրում. * լուսաւորս աս
նել զաչս սրտից՝ առ ի գիտելոյ մեզ
զի նչ է յոյս կոչման նորա, և զի նչ մե
ծութի փառաց ժառանգութե նորա ի
19 սուրբս։ * և զի նչ է առաւելուլն մեծու
թե զօրութե նր ի մեզ հաւատացեալս։ ըստ
20 յաջողութե կարողութե զօրութե իւրոյ, * զոր
յաջողեաց ի քրիստոս. զի յարոյց զնա ի մեռե
լոց. և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկինս

ասրա , * ’ի վը՛ր ամ իշխանութե՛ և պետու 21
թե՛ և զօրութե՛ և տէրութե՛ և ամէն
ուման անուանելոյ , ոչ միայն յաշխարհիս
յայսմիկ՝ այլ և’ի հանդերձեալսն : * Եւ 22
զամ ինչ ճշտանդ արար ’ի ներքոյ ոտից
նը՛ : և զնա եդ գլուխ ’ի վերայ ամ իրիք
եկեղեցւոյ , * որ է մարմին նը՛ , լրումն 23
որ զամ յամենայնի լնու :

ԳԼ. Բ.

Եւ դուք որ մեռեալն էիք ’ի մեղս ձեր 1
և յանցանս , * յորս երբեմն գնայիք 2
ըստ կամ իտեն՛ աշխարհիս այսորիկ՝ ըստ
իշխանին իշխանութե՛ օդոյս այսոյ , որ
այժմ ընդ մտեալ է յորդի ան ապստամ
բութեան : * յորս և մեք ամենեքեան 3
ընդէնաք երբեմն ’ի ցանկութե՛ մարմնոյ
մերոյ , և առնէաք կամս մարմնոյ՝ և ըղ
մտաց , և էաք սրդտարև որդիք բարկու
թե՛ իբրև այլքն :

Ը Ջ * Այլ աստ որ մեծն է ողորմութե՛՝ վա՛ր քզմ 4
սիրոյն իւրոյ՝ զոր սիրեացն զմեզ : * մինչ 5
դեռ մեռեալն էաք ’ի մեղս մեր , կեն
դանիս արար զմեզ ’ի քո՛ . քանզի շնորհօք
ապրեցաք : * և ընդ նմին յարոյց , և ընդ նմին 6
նստոյց յերկնաւորս ’ի քո՛ յի՛ս : * զի ցուց 7
ցէ ’ի յաւիտեանս որ գալոցն են՝ զառա
ւել մեծութի՛ շնորհացն իւրոյ՝ քաղցրու
թե՛ ’ի մեզ ’ի քո՛ յի՛ս : * զի շնորհօք ես՛ 8
էք փրկեալք ’ի ձեռն հաւատոցն , և այս

9 ուչ՝ի ձէնջ, այլ՝ այ պարգեւ է։ * ուչ՝ի գոր-
10 ծոց, զի ամի՛ որ պարծեսցի։ * Ո՛վ ինձ արա-
րածք եմք՝ հաստատեալք քո՛վ յաւիտ՛ի
գործս բարուաց, յորս յառաջագոյն պատ-
րաստեաց աստ։ զի՛ նոյնս գնասցուք։
11 * Ա՛ռ որոյ և դուք յիշեցէք՝ զի երբեմն հե-
թանոսք էիք մարմնով։ որ կոչեցեալն են
անթլփատութի՛ յանուանեալ թլփատու-
12 թէ՛ անտի մարմնաւոր ձեռագործին։ * զի
էիք՛ ի ժամանակին յայնմիկ առանց քրի՛ստ,
(և օտարացեալ էիք յառաքինութէն Իսրա՛էլ,)
և տարագիրք յուխտից աւետեացն, և
յոյս ինչ ուչ ունէիք՝ և անաստ էիք յաշ-
13 խարհի։ * Ա՛յժմիկ՛ի ձեռն յի՛սուսի քրի՛ստոսի,
դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն էիք՝ մեր-
14 ձաւորք եղէ՛ք արեամբն քրի՛ստոսի։ * Ո՛վ
նա է խաղաղութի՛ մեր՝ որ արար զերկու
սեան մի՛, և զմիջնորմն ցանկացն քակեաց՝
15 զթշնամանա՛ն՛ի մարմնի իւրում։ * և զօ-
րէնս պատուիրանացն հրամանօքն խա-
փանեաց, զի զերկուսին հաստատեսցէ
ինքեաւ՛ի մի նոր մարդ, և արասցէ խա-
16 ղաղութի՛։ * և հաշտեցուսցէ զերկուսին
միով մարմնով ընդ՝ խաչին իւրում, քան-
զի սպան զթշնամութի՛ն յանձին իւրում։
17 * Եւ եկն աւետարանեաց խաղաղութի՛ն
ձեզ հեռաւորաց՝ և խաղաղութի՛ն մեր-
18 ձաւորաց։ * զի նովաւ ունիմք զնուա-
ճութի՛ն երկոքին միով Հոգւով առ Հայր։
19 * Ա՛պա այսուհետև ուչ էք օտարք և պան-

դուխտը, այլ թաղաքակից եղբ եւ ընտանիք ամ։ * շինեալք ի վր հիման ա-
20 ռաքելոց եւ մարգարէից · որոյ է գլուխ
21 անկեան քն կն։ * յորում ամ շինուածն
յօդեալ եւ պատչաճեալ՝ աճէ ի տաճար
22 սրբ տէրամբ։ * Յորում եւ դուք ընդ նմին
շինիք ի բնակուն ամ Հոգւով։

Գ.Ի. Գ.

1 Ես ամն այսորիկ ես պօղոս կապեալ քնի
2 քրիստ վ ձեր հեթանոսաց։ * Թէրեւս
լուեալ լիցէ ձեր պատուհասուն շնորհացն
3 ամ, որ տուեալ ինձ ի ձեզ։ * Զի ըստ
յայտնութեն ցուցաւ ինձ խորհուրդն,
ոյ յառաջագոյն գրեցի առ ձեզ սակա-
4 ւուք։ * առ ի կարօղ լինելոյ ընթեռնուլ
և ի միտ առնուլ զիմաստութիւն զիմ ի
5 խորհրդեանն քնի։ * Զի այլոց ազգաց
ոչ ցուցաւ որդւոց մարդկան · ոյ այժմ
յայտնեցաւ սրբոց իւրոց առաքելոց և
6 մարգարէից՝ Հոգւովն։ * լինել հեթա-
նոսաց ժառանգակից՝ և մարմնակից,
և հաղորդս աւետեացն ի քն յս՝ աւետա-
7 բանութեն, * որոյ եղէ ես ապաստաւոր ըստ
պարգեւաց շնորհացն ամ՝ որ տուեալ ինձ
8 ըստ յաջողեալ զօրութե նր։ * Ինձ որ սը
րոցս եմ ամ՝ ընդ՝ տուեալ շնորհքս այս,
ի հեթանոսս աւետարանել զանքննին
9 մեծութիւն քնի։ * և լուսաւորել առնել զա-
ւետնեսին, թէ զի՛նչ է տնտեսութի խորհր

դոյն, որ ծածկեալ էր յամ յաւիտեանց
10 առ այդ՝ որ զամենից արար ։ * Օ՛ի յայտ
նեացն արդ իշխանութեց և պետութեց՝ որ
յերկինս են՝ ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմա
11 պատիկ իմաստութին այդ · * ըստ յառաջա
դրութե յաւիտեանցն՝ զոր արար՝ ի ձեռն
12 տն մերոյ յի քի ։ * ‖ որով ունիմք զհա
մարձակութի և զմուտս ածութի յուսով՝ ի
13 ձեռն հաւատոց նր ։ * ‖ ասն որոյ աղա
չեմ մի՛ ձանձրանալ՝ ի նեղութե մերում,
14 որ վ ձեր է · որ է փառք ձեր ։ * ‖ ասն
այսորիկ դնեմ ծունր առ հայր տն մերոյ
15 յի քի · * ուստի ամ նահապետութի
16 յերկինս և յերկրի անուանի · * զի տայ
ցկ ձեզ ըստ մեծութե փառաց իւրոց, հաս
տատել զօրութի՛ ի ձեռն հոգւոյն իւրոյ
17 ի ներքին մարդն · * բնակել քրիս հաւա
տով՝ ի սիրտս ձեր · սիրով արմատաց
18 եալք ։ * զի կարօղ լինիջիք հասանել ըս
ամենեսեան, զինչ է լայնութի, և երկայնու
19 թի, և բարձրութի, և խորութի · * ճա
նաչել զառաւելութի գիտութե սիրոյն
20 քրիս · զի լցջիք ամ լրութե՛ն այ ։ * ‖ զի
այնմ որ կարօղն է առաւել քան զամենից
առնել յաճախութե՛, քան զոր խնդրեմք
և իմանամք · ըստ զօրութե՛ն որ յաջողեալն
21 է ի մեզ ։ * ‖ նմա փառք յեկեղեցւոջ,
և՛ի քն յի՝ յամ ազգս յաւիտենից յա
ւիտեանս · ամէն ։

ՊԻ. Պ։

1 Ա.ՂԴ՝ աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս
Եմ ի նմա · արժանի գնալ կոչմանն,
2 յոր կոչեցարուք ։ * ամենայն հնազանդութեամբ՝ և
հեզութեամբ, և երկայնմտութեամբ՝ անսալ մի-
3 մեանց սիրով ։ * փութալ պահել զմիա-
բանութիւն հոգւոյն յօդիւն խաղաղութեան ։
4 * Ա՝ի մարմին՝ և մի հոգի · ոպ և կոչե-
5 ցարուք, ի մի յոյս կոչման ձերոյ ։ * Ա՝ի
6 տէր, մի հաւատք, մի մկրտութիւն ։ * մի
Ա՝ծ, և հայր ամենեցուն, որ ի վր՝ ամի
և ընդ ամենեսին՝ և յամենեսին ի մեզ ։
7 * Ա՝ւղ իւրաքանչիւր ումեք ի ձենջ տը-
ուաւ ըստ չափոյ պարգեւացն
8 քրիստոսի ։ * Ա՝ որ ասէ · Ել ի բարձր
Ա՝ծոյն՝ գերեաց զգերութիւն, և եղ պարգե-
9 ւս մարդկան ։ * Ա՝ր էն, ինչ է, ե-
թէ ոչ՝ զի էջ նախ ի տարին կողմն երկ-
10 րի ։ * Ա՝ր էջն, նոյն է՝ և որ եւն ի վերոյ
11 քան զամենայնս · զի լցցէ զամ ։ * Ա՝ն
նա եղ զմանս առաքեալս, զմանս մարգ-
արէս, զմանս աւետարանիչս, զմանս
12 հովիւս և վարդապետս, * առ ի հա-
տուցումն գործոյ, ի գործ պաշտաման, ի
13 շինուած մարմնոյն քրիստոսի ։ * մինչև հաս-
ցուք ամենեքեան ի մի միաբանութիւն հա-
ւատոց և գիտութեան որդւոյն Ա՝ծոյ · յայր կա-
տարեալ ի չափ հասակի կատարմանն
14 քրիստոսի ։ * Ո՝չ ևս մեք յայսմհետէ եղեմք տղայք

խոստովանեալք՝ և տատանեալք յայմ հողմոյ
վարդապետութեանէ, խաբէութեամբ մարդկան։
խորամանկութեամբ ի խաբէութիւն մոլորուեան։
15 * Ա.ՅԼ ճշմարտեալք սիրով՝ աճեցուսցուք
16 ի նա զայն, որ է գլուխ քո։ * ուստի ամ
մարմինն յօդեալ և պատշաճեալ ամ
խնդալիւք տարբերութեամբ՝ ըստ ազդեցութեան՝
չափով ըստ իւրաքանչիւր մասին՝ զաճումն
մարմնոյ գործէ՝ ի շինած անձին իւրոյ
15 սիրով։ * Ա.ՐԴ՝ զայս ասեմ. և ոչխաեմ
ի տէր ։ մի և ձեզ զնոյն օրինակ գնալ,
ոչ և այլ հեթանոսք գնան՝ ունայնութեամբ
18 մտաց իւրեանց։ * որոց խաւարեալ են
սիրտք իւրեանց, և օտարացեալ են ի
կենաց անտի այլ՝ վասն տգիտութեան՝ որ է ի
19 նա՝ վասն կուրութեան սրտից իւրեանց։ * Ա.ՐՔ
զանձանց իւրեանց զգայն հասին, և
մատնեցին զանձինս գիջութեան, ի գործս
20 աղտոյ ամենայն ագահութեան։ * Ա.ՅԼ դուք
21 ոչ այսպէս ուսարուք զքո։ * թէպէտ և
լուարուք զնմանէ՝ և նովաւ ուսայք՝ ոչ
22 է ճշմարտութիւն յնմ։ * ի բաց մերկանալ
ի հնոջ ըստ առաջինն գնացից զմարդն
հին՝ զապականեալն ցանկութեանք խաբէութ
23 թեան։ * Ա.ՔՔ նորոգել հոգւովն մտաց ձե
24 րոց։ * և զգենուլ զնոր մարդն՝ որ ըստ
աստուծոյ հաստատեալ է՝ արդարութեամբ և սրբ
25 ութեան ճշմարտութեան։ * Ա.ՔՕ ասն որոյ ի բաց
ընկեցեալք զստուն, խօսեցարուք զճշմար
տութիւն իւրաքանչիւր ընկերի իւրում.

զի եմք միմեանց անդամք ։ * Խարիա- 26
նայք՝ և մի՛ մեղանչէք · արեգակն ի վը-
բարկութեան ձերոյ մի մտցէ ։ * Եւ մի տայք 27
տեղի սատանայի ։ * Ոյր գողանայր՝ մի՛ 28
եւս գողասցի , այլ մանաւանդ վաստա-
կեսցէ՝ գործելով ձեռօք իւրովք զբարիս ·
զի բաւական իցէ տալ ումմէ պիտոյ իցէ ։
* Ամենայն բան տգեղ՝ ի բերանոյ ձերմ 29
մէ մի՛ ելցէ · այլ որ ինչ բարին է՝ ի շին-
նած պիտոյից , զի տացէ շնորհս այնոցիկ
որ լսենն ։ * Եւ մի՛ տրտմեցուցանէք զՍ 30
Հոգին Աստուծոյ , որով կնքեցարուք յաւ-
ուրն փրկութեան ։ * Ամենայն դառնութի՛ն 31
և բարկութի՛ն , և սրտմտութի՛ն , և աղա-
ղակ՝ և հայհոյութի՛ւն բարձցի՛ ի ձենջ
ամենայն չարութի՛ւն հանդերձ ։ * Եւ 32
լուք ընդ միմեանս քաղցրութի՛ւն՝ գթածք ·
շնորհեալ միմեանց · որպէս և Աստ քրիս-
տոս շնորհեաց մեզ ։

ԳԼՈՒԽ Ե ։

Ջղերուք նմանողք Աստուծոյ , իբրև որդիք սի- 1
րելիք ։ * Եւ գնացէք սիրով՝ ոչ և 2
քա սիրեաց զմեզ , և մատնեաց զանձն իւր
վա մեր՝ պատարագ և զենումն Աստ՝ ի հոտ
անուշից ։ * Այլ պոռնկութի՛ն , և ամ 3
պղծութի՛ն , կամ ագահութի՛ն , և անուա-
նեսցի մի՛ ի միջի ձերում · ոչ և վայել է
նեցի մի՛ ի միջի ձերում · ոչ և վայել է
նոց ։ * և զազրութի՛ն կամ խօսք յիմա- 4
րութե , կամ խեղկատակութի՛ն որ ոչ վայել

5 է ։ այլ մանաւանդ զոհս ուրեք ։ * Օ այս
տեղեկացեալ զիտասջիք ։ թէ ամ պա-
նիկ՝ կամ պիղծ՝ կամ ագահ՝ որ է կուռ
պարիշտ՝ ոչ ունի ժառանգութիւն յարքայ
6 ութեան քրիստոսի եւ աստուծոյ ։ * Ա՛ոչ ոք զձեզ խա-
բեսցէ բանիւք անտուտիք ։ զի վասն այսո
ցիկ եկն բարկութիւն աստուծոյ ի վերս որդ-
7 ւոցն անհնազանդութեան ։ * Ա՛ոչ այսուհետեւ
8 լինիք բաժանորդք նոցա ։ * Օ ի թէպէտ
եւ երբեմն էիք խաւար ՝ արդ լոյս էք ի
9 տր ՝ իբրեւ զորդիս լուսոյ գնացէք ։ * զի
պտուղ լուսոյ ամ բարութիւն է՝ եւ արդա
10 րութիւն եւ ճշմարտութիւն ։ * փորձեցէք զինչ
11 է հաճոյ տեառն ։ * եւ մի՛ հաղորդ լինիք ան
պտղութիւն գործոցն խաւարի՝ այլ մանա
12 ւանդ յանդիմանեցէք ։ * Օ ի որ ի ծա
ծուկ ինչ գործի ի նմա՝ զայն եւ խօսել
13 ամօթ է ։ * Ա՛յլ ամենայն ինչ յան
դիմանալի լինի ՝ յայտնի լինի ։ զի ա
14 մենայն ինչ որ յայտնի է՝ լոյս է ։ * Ա՛ ր
ծոյց եւ ասէ ։ արի որ ննջեցես ՝ եւ կանգ
նեաց ի մեռելոց՝ եւ լուսաւորիւ լեսցի
քեզ քրիստոս ։
15 * Տեսջիք ուշ ձշմարտիւ գնայցէք ՝ մի՛ Թղ
16 իբրեւ անխմաստք ՝ * այլ իբրեւ իմաս
տունք ։ գնեցէք զժամանակս՝ զի աւ
17 րքս չարութեան են ։ * Ա՛ ան այնորիկ մի՛
լինիք անմիտք ՝ այլ իմացարուք զինչ
18 կամք են տեառն ։ * Ա՛ եւ մի՛ արբենայք գինւ
ովք, յորում զեղխութիւն է ։ այլ մանաւանդ

լցարծուք հոգւով։ * խօսել՝ի սիրտս ձեր 19
սաղմոսիւք, և օրհնուքիք՝ և երգովք հո-
գևորօք ։ երգել և սաղմոս ասել՝ի սիր-
տս ձեր Ցն։ * Կոհացարծուք յամ ժամ 20
՝ի վեր ամի , յանուն Ցն մերոյ Յսի քրի՝
հօրն և Աստ։ * Հնազանդ լերուք միմեանց 21
երկիւղիւն քրի։ * Կանայք՝ իւրեանց ա- 22
րանց հնազանդ լեցին իբրև Ցն։ * զի այր 23
է գլուխ կնոջ ։ որպ և քս գլուխ է եկե
ղեցւոյ, և ինքն է փրկիչ մարմնոյ։ * Այլ 24
ոպ եկեղեցին հնազանդ լինի քրի ։ նոյն
պէս և կանայք իւրեանց արանց յամի։
* Արք՝ սիրեցէք զկանայս ձեր ։ ոպ և 25
քս սիրեաց զեկեղեցի ։ և զանձն իւր
մատնեաց վասն նր ։ * զի զնա սրբեսցէ սրբ 26
բուբ աւազանին բանիւ ։ * զի կացուսցէ 27
ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղե
ցի , զի մի ունիցի ինչ արատ՝ կամ աղտե
ղութիւն, կամ այլ ինչ յայնպիսեացն։ այլ զի լ
ցէ սբ և անարատ ։ * Այնպէս պարտին 28
արք սիրել զիւրեանց կանայս իբրև զիւ-
րեանց մարմինս ։ որ սիրէ զկին իւր ,
զանձն իւր սիրէ ։ * Ոչ ոչ՛ք երբէք ա- 29
տեաց զանձն իւր , այլ սնուցանէ , և
դարմանէ զնա ։ որպէս և քս զեկեղեցի ։
* զի անդամք եմք մարմնոյ նր ։ ի մարմ 30
նոյ նր և յոսկերաց նր ։ * Վասն այսորիկ 31
թողցէ այր զհայր և զմայր իւր , և երկ
ցի զհետ կնոջ իւրոյ , և եղիցին երկ-
քեան ի մարմին մի ։ * Խորհուրդս այս՝ 32

մեծ է, քանզի ես ասեմ ի քո և յեկեղե-
33 ցի ։ * Ո՛չ և դուք նմանապես ամենայն
զի ։ զի իւրաքանչիւրոք զիւր կին այնպես
սիրեսցէ՝ իբրև զինքն անձն. և կին երկնչի
ջեցի յառնէ իւրմէ ։

ԳԼՈՒԽ Ե.

1 Արդեաք՝ ճանապարհ լերուք ծնողացդ ձեր
2 րոց ի՞նր ։ զի այն է արժանն ։ * Պա-
տուեա զՀայր քո և զմայրն, որ է առաջին
3 պատուիրան յաւիտենից։ * զի քեզ բարի
եղիցի, և երկայնակեաց լինիցիս ի վերայ
4 երկրի ։ * Եւ դուք՝ ամենայն հարք՝ մի զայրացուցանէք զորդ-
դիս ձեր, այլ անուցանիջէք զնո՝ խրատու
և ուսմամբ տեառն ։ * Ծառայք՝ հնազանդ-
լերուք տերանց ձերոց մարմնաւորաց,
5 ահիւ և դողութեբ և միամտութեբ սրբո-
ւթից ձերոց, որպ և քրիստոս ։ * Ո՛չ առ ակա
նէ ծառայել իբրև մարդահաճոյք. այլ
իբրև ծառայք քրիստոսի առնել զկամս նորա ։
7 * սրտի մօտ ծառայել իբրև տեառն, և մի՛
8 իբրև մարդկան ։ * գիտասջիք՝ թէ իւրա-
քանչիւր որ որ զինչ առնէ զբարին, զդ
նոյն ընդունի ի՛ տեառնէ՝ եթէ ծառայ և
9 եթէ ազատ ։ * Եւ դուք տեարք՝ զնոյն
առնիջիք առ նա. ներելով առնել զպա-
տուհասն. գիտասջիք թէ և նոցա և ձեր
տեր գոյ յերկինս. և ակնառութիւն ոչ գոյ
առաջի նր ։
10 * Ա՛յսուհետև զօրացարուք տերամբ, և
զօ

կարողութիւն նոր։ * Եւ զգեցարուք 11
զսպառազինութիւնն այ. զի կարօղ լինիք
ջնջել կալ ընդդէմ հնարից սատանայի։
* Ո՛չ է մեզ պատերազմ ընդ մարմնով 12
և ընդ արեան. այլ ընդ իշխանութիւնս, և ընդ
պետութիւնս, և ընդ աշխարհակալս խա-
ւարիս այսորիկ՝ ընդդ այսս չարութիւն՝ որ
ի՛ն երկնից։
* Վասն այսորիկ առէք զսպառազինու- 13
թիւնն այ. զի կարօղ լինիցիք ի դիմի
հարկանել չարին յաւուրն չարութեան։
* Եւ իբրև զամենայն ինչ կատարիցէք, 14
հաստատուն կացէք. զտեղի կալջիք պըն-
դեալ զմէջս ձեր ճշմարտութիւն. և զգե-
ցեալ զդերհան արդարութեան. * և ապու- 15
ցեալ զոտս պատրաստութիւն աւետարա-
նին խաղաղութեան։ * Եւ ի վերայ ամե- 16
նայնի առէք զվահանն հաւատոց. որով
կարօղ լինիջիք զամենայն նետս մուխս
չարին շնջուցանել։ * Եւ առէք զսաղա- 17
ւարան փրկութեան, և զսուսեր հոգւոյն՝
որ է բանն այ։ * ամենայն աղօթիւք և 18
խնդրուածովք՝ աղօթս առնել յամե-
նայն ժամանակի հոգւով։ և՝ինոյն տը-
նիջիք ամենայն ժուժկալութեամբ՝ և խըն-
դրուածովք՝ վասն ամենայն սրբոց։ * և 19
վասն իմ. զի ինձ տացի բան ի բանալ
բերանոյ իմոյ, համարձակութեամբ յու-
յանել զխորհուրդ աւետարանին. * վա՛ 20
որոյ պատգամաւորիմ կապանօքս. զի նո-

վինն համարձակեցայց , որպէս և պատ-
21 իցէ ինձ խօսել ։ * Խայց զի գիտիցէք և
դուք զինէն, զինչ գործիցեմ· զամենայն
ինչ ցուցցէ ձեզ տիւքիկոս սիրելի եղ
բայր՝ և հաւատարիմ պաշտօնեայ ի տր ,
22 * զոր առաքեցի առ ձեզ դնին երկ · զի
գիտասջիք դուք զմինջ , և մխիթարես
23 ցէ զսիրտս ձեր ։ * Խաղաղութիւն ընդ
եղբարս , և սէր հաւատովքն Հանդերձ
24 յայ ի Հօրէ՝ և ի տնէ յիսուսէ ։ * Շնորհք
ընդ ամենեսեան՝ որք սիրեն զտէր մեր յի-
սուս քս ան ապականութեբ · ամէն ։

Կաղ է փեսոսէս՝ գրեցաւ ի հռովմ ի ձեռն
տիւքիկոսի ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԸՆԴՀԱՆՐԱՑՈՅ
ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՑԻՍՆ ։
ԳԼ. Ը.

ԺԿ

ՕՂՈՄ ԵՒ ՏԻՐՈՒ 1
Թէոս Ծառայ յԻսի քրիստ ամ
ենայն սրբոց ի քաղաքն որ են ի
Կողմանս փիլիպեցւոց , և ե-
պիսկոպոսակցօք և սարկաւագօք ։ * Շ 2
նորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ
Հօրէ մերմէ՝ և ի Տէր Յիսուս Քրիստոս ։ * Կո հանամ 3
զԱստուած իմում ի վերայ ամենայն յիշատակաց ձերոց ,
* յամենայն ժամ յամենայն խնդրուածս իմ՝ վասն 4
ձեր ամենեցուն առնել աղօթս խնդու-
թեամբ ։ * վասն հաղորդութեան ձերոյ ընդ- 5
առաքելութեանն ։ յօրէ յառաջնումէ մինչև
ցայժմ ։ * Ո համահ եմ յայդ , թէ որ ընդ- 6
կսաւն ի ձեզ զգործս բարեաց՝ կատա-
րեսցէ մինչև յօրն Յիսուսի քրիստոսի ։ * ոյզ իրաւ- 7
իսկ թուի ինձ խորհել զայս վասն ձեր ա-
մենեցուն ։ վասն ունելոյ ինձ զձեզ ի սրտի
ի կապանս իմում ։ և ի պատասխանա-
տուութեան իմում ։ և ի հաստատուն առ-
աքելութեանն , կցորդս ինձ ընդհաց զձեզ ա-
մենեսեան լինել ։ * Ո կայ ես ինձ ածի , որպ 8

անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենեսեան գը-
9 թովքն քրի յն ։ * Այլ զայն աղօթս առ
նեմ, զի սիրն ձեր ևս քան զևս առաւել
լեցի՛ ի գիտութիւնէ և յամենայն զգա-
10 * լնարել ձեզ զլաւն՝ զի իցէք հաստա-
տունք՝ և առանց դայթագղուե՛ ի յա-
11 ուրն քրի ։ * լցեալ պտղովք արդարու-
թե՛ ի ձեռն յն քրի՛ ի փառս և գովեստ ՅԳ
12 * Կամիմ զի իմացէք եղբարք ։ զի որ
ինչ վն իմ էր, ևս քան զևս ի յառաջա-
13 դիմութի՛ աւետարանին եկն, * մինչև կա-
պանաց իմոց յայտնի լինել ի քս յամե-
նայն հրապարակի և առ այլս ամենե-
14 սին, * և առ բազումս եղբարս ի տր ։ որ
վստահ են կապանօքս իմովք՝ առաւել
ևս համարձակել՝ առանց երկիւղի զբանն
15 այ խօսել ։ * Ոմանք առ նախանձու և
հակառակութե՛, և ոմանք մտադիւրու-
16 թե՛ խակ զքն քարոզեն։ * և ոմանք ի սի-
րոյ ։ քանզի գիտեն՝ եթէ ի պատասխա-
17 նատուն աւետարանին կամ։ * և ոմանք
առ հեստուե զքն պատմեն, այլ ոչ սրբ-
բութ ։ քանզի համարին նեղուիս յարու-
18 ցանել ի վրայ կապանաց իմոց ։ * Այդ
այս զի՞նչ է ։ որով օրինակաւ և խդխ, և
թէ պատճառանօք՝ և եթէ ճշմարտութ,
քն պատմի, և ընդ այս խնդամ, այլ և ու-
19 րախ ևս եղէց ։ * Զի գիտեմ եթէ այս
պահն ինձ ի փրկուի ի ձերոց խնդրուա-
ծոց, և ի պարգևաց Հոգւոյն յն քրի ։

* ըստ

20 * ըստ ակնկալութե՛ն և յուսոյն իմոյ • զի
ա՛ի իւ՛իք չամօթ եղէց • այլ համարձա-
կութի՛ն ոպ և յայժմաւ, և այժմ մե-
ծասցի քո՛ ի մարմնի իմում, եթէ կե-
21 նաք՝ և եթէ մահու։ * Օ՛ի ինձ կեանք
22 քո՛ է, և մեռանիլ շա՛հ։ * Ա՛պա եթէ
կեանքս մարմնոյ՝ այս ինձ պտուղ գոր-
ծոյ է • և զի՞նչ ընտրեցից՝ զայն ո՛չ գի-
23 տեմ։ * Ա՛ղեղեալ եմ յերկոցունց՝ զցան
կանլ, եղանիլ և ընդ քո՛ւ լինել՝ առաւել
24 քա՛ւ համարիմ։ * և կալ մնալ աստէն ի՛
25 մարմնի, կարևոր ևս վա՛ ձեր։ * Ա՛յս զայս
յուսացեալ գիտեմ, եթէ կացից՝ և մնա
ցից ամենեցուն ձե՛զ, ի՛ ձեր վարդապետ
26 և ուրախ լինել ի՛ հաւատս • * զի պար-
ծանք ձեր առաւել լիցին ի՛ քո՛ւ յիս ինձ ի՛
Ղ Ջ միւսանգամ գալստեան իմում առ ձե՛զ։
27 * Միայն թէ արժանի առեւտրականին քրիս-
տո՛սի գնայցէք։ զի եթէ գայցեմ, և տեսանի
ցեմ զձե՛զ • և եթէ հեռի իցեմ, և լսի-
ցեմ զձե՛ննջ • զի հաստատուն կայցէք ի՛
միոյ հոգւոյ, և միով հնչմամբ նահատակիցք
28 ի՛ հաւատս աւետարանին • * և մի՛ զան-
գիանայք, և մի՛ իւ՛իք ի՛ հակառակորդ-
սց անտի, որ է նոցա հանդէս կորստեան •
29 և ձերոյ փրկութե՛ան։ * Ա՛ռ այդ՝ շնո՛րհ է,
որ ձեզ շնորհեցաւ վա՛ք քրիստո՛սի, ո՛չ միայն ի՛
30 նա հաւատալ՝ այլև վա՛ն նո՛ր չարչարիլ։
* զնոյն պատերազմունեալ զոր իմն տե-
սիք, և այժմ լսէք յինէն։

ԳԼ. Ի։

1 Ա՛րդ՝ եթէ սխիթարութի՛ւն ինչ իցէ ի՛ քր՛ս, եթէ սփոփութի՛ւն սիրոյ՝ եթէ հաղոր-
դութի՛ւն Հոգւոյ, եթէ գթութի՛ւն և ողոր-
2 մութի՛ւն ։ * լցէ՛ք զիմդուխս իմ, զնո՛յն խոր-
հի՛ւրք, զնո՛յն սէր ունելով, հա-
3 մաձա՛յնք միախորհուրդք ։ * ա՛մի՛ ինչ ըստ
գրգռուե՛ան, և ա՛մի՛ ինչ ըստ սնապարծու՛ե ։
այլ խոնարհութի՛ւն զմիմեանս լաւ համա-
4 րել առաւել քան զանձինս ։ * ա՛մի՛ զան-
ձանց և եթ գիտել՝ այլ իւրաքանչի՛ւրոք
5 զընկերին ։ * Զ՛այն խորհեցի՛ր իւրա-
6 քանչի՛ւրոք ի՛ ձէ՛նդ, որ և՛ի քրիստ՛ոս ։ * որ
ի՛ կերպարանս այ՛ է, ոչինչ յափշտակու-
թի՛ւ համարեցաւ զլինելն հաւասար այ՛ ։
7 * այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս
ծառայի առեալ, ի՛ նմանութի՛ւն մարդ-
կան եղեալ՝ և կերպարանօք գտեալ իբ-
8 րև զմարդ ։ * խոնարհեցոյց զանձն, լեալ
հնազանդ մահու՛ մինչ՛ և մահու խաչի ։
9 * Ո՛ւստի որոյ և զա՛ծ զնա առաւել բարձ-
րացոյց ։ և շնորհեաց նմա անուն՝ որ ի՛
10 վե՛ր է քան զամենայն անուն ։ * Զ՛ի յանուն
յիւ քո՛ի ամենայն կրկնեսցի՛, երկնա-
11 ւորաց՝ և երկրաւորաց՝ և անդրերկրեայ-
ոք ։ * և ամ՛ լեզու խոստովան
լեսցի՛, թէ տէր է յ՛ս քրիստ՛ոս ի փառս այ՛ հօր ։
12 * Ո՛յսոյհետև սի՛րեելիք իմ՝ որպէս յամենայն ժ.Զ
հնազանդեցարուք, ա՛մի՛ միայն ի գալս-

աեւան իմում , ապ աուաւեր ևս այժմ՝
յորժամ հեռիս եմ՛ի ձէնջ , ահիւ և
դողութիբ զանձանց փրկուսի գործեցէք։
* զի ՅԱԾ է՝ որ յայղոէ՛ի ձեղ զկամէրն 13
և զառնելն վո հաձոուե ։ * ՕՅամ ինչ 14
գործեցէք առանց տրտնջելոյ և քրթմն
ջելոյ ։ * զի եղիջիք անբիծ և անարատք՝ 15
որդիք ՅՈՅ , անմեղք՛ի մէջ կամակոր և
խեղաթիւր ազգին ։ յորոց միջի երևիք
ձեք իբրև լուսաւորք յաշխարհի ։ * ընդ 16
բանն կենաց ունել յանձինս՝ ՛ի պար
ծանս ինձ յաւուրն քրիս՝ զի ոչ ընդունայն
ինչ ընթացայ՝ և ոչ ընդունայն վաստա
կեցի ։ * Ա՛յլ թէպետ և նուիրիմ՛ի 17
մըն պատարագի և պաշտաման հաւատոց
ձերոց , խնդամ և ուրախանամ եամ ամե
նեցուն ձեր ։ * նոյնպէս և դուք խնդա 18
ցէք և ուրախակից եղերուք ինձ ։ * Ա՛ւայց 19
յուսամ՛ի ՏԸ ՅՈ , զիմոթէոս վաղվա
ղակի արձակել առ ձեզ ։ զի և ինձ սըր
ատի դիւբ լինիցի , յորժամ գիտիցեմ ինչ
զձէնջ ։ * ՉՕ ի ոչ զոք ունիմ հաւասարունչ՝ 20
եթէ ընտանեբար հոգայցէ վասն ձեր ։
* զի ամենեբին զանձանց խնդրին , և ոչ 21
զՅՈՅ քրիս ։ * Ա՛ւայց զիտուրձ նոր գիտէք զի 22
դուք ։ զի իբրև որդի հօր ծառայեաց ընդ
իս յաւետարանին ։ * Ա՛յդ՝ զոս ակնու 23
նեմ արձակել՝ ոսպ նոյն հետայն զանձնէ
սուտ գիցեմ ։ * այլ յուսացեալ եմ՛ի ՏԸ՝ 24
թէ և ես իսկ ընդ հուսպ եկից ։ * Ա՛ւայց 25

լաւ Համարեցայ զԵպափրոդիտոս զեղ-
բայր՝ և զգործակից և զընկերաւորակից
իմ, զձեր առաքեալ, և զպաշտօնեայ ի-
26 մոց պիտոյից՝ առաքել առ ձեզ։ * Քանզի
զի և ինքն խակ յոյժ անձկացեալ է տե-
սանել զամենեսեան զձեզ, և հոգայր, զի
27 ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ։ * Եւ ար-
դարև խօթացաւ մերձ ի մահ, այլ ող-
ոջորմեցաւ Նմա, ոչ Նմա միայն, այլ և
ինձ՝ զի մի՛ տրտմութիւն ի վր տրտմութեան
28 կրիցեմ։ * Արդ՝ փութապէս յղեցի զնա,
զի տեսեալ զնա միւսանգամ ուրախ լի-
նիցիք, և ես առանց տրտմութեան եղէց։
29 * Ընկալջիք զնա ի տր տամբնդունել, և
զայնպիսիսն առ պատուականս ունիջիք։
30 * զի վասն գործոյ տեառն մինչև ի մահ մեր-
ձեցաւ, գուն գործեալ ոգւովք չափ։
զի լցցե զձեր պակասութիւն իմոյ սպասա
ւորութեան։

վ. ջ.

ԳԼՈՒԽ Գ։

1 Վերջապէս եղբարք իմ, ուրախ լե-
րուք ի տր։ զնոյն գրել առ ձեզ ինձ
ոչինչ դանդաղելի է, և ձեզ կարի զգու-
2 շալի։ * Օ զգոյշ եղերուք ի շանց անտի։
զգոյշ եղերուք ի չար մշակաց անտի։
զգոյշ եղերուք ի կրճատութենէ անտի։
3 * Օ ի թլփատութիւն մեք եմք, որ հոգ-
ւովն տեառ պաշտեմք։ և պարծիմք ի քրիստ,
4 և ոչ ի մարմնին պանծացեալ եմք։ * Թէ-

պէտ և ես իսկ զնոյն վաստահուի ունիմ
5 ՚ի մարմնի , եթէ ոք համարիցի այլ ազգ
վստահ լինել ՚ի մարմին, առաւել ևս ես։
* Թլփատուեալ ութօրեայ , յազգէ Իսրայէլ ,
՚ի ցեղէ բենիամենի . եբրայեցի յեբ-
6 րայեցւոց . ըստ օրինացն փարիսեցի. * ըստ
նախանձայոյզն լինելոյ հալածէի զեկե-
ղեցին . ըստ արդարութեան օրինացն լեալ
7 անարատ ։ * Այլ որ ինչ ինձ շահ էր ,
8 զայն սնեալ համարիմ վասն քրիստոսի ։ * այլ
և համարիմ իսկ զամենայն սնեալ՝ վասն
առաւել գիտութեան յաւի քրիստոս Յի-
սուսի տեառն իմոյ , վասն որոյ զամենայնի զրկեցայ՝ և համարիմ
9 կղկղանս , զի զքրիստոս շահեցայց , * և գտայց
ՙի նմա , իբրև ոչ եթէ ունիմ զարդարու-
թիւն՝ որ յօրինացն անաւէտ՝ ունելիմ, այլ
զհաւատացն քրիստոսի , որ յայ արդարութիւնն
10 է . * հաւատովք ճանաչել զնա՝ և զզո-
րութիւն յարութեան նորա՝ և զհաղորդութիւն
տառապանաց նորա , կերպարանակից լե-
11 նել մահու նորա. * թէ ոք հասից ՚ի մեռե-
12 ելոցն յարութեան ։ * Ոչ եթէ արդէն
առեալ իցէ , կամ արդէն կատարեալ ի-
ցեմ . զհետս մնեալ եմ թէ հասից , մա-
նաւանդ թէ ըմբռնեալ իսկ իցեմ ՚ի քրիս-
13 տոսէ ։ * Ա՛ղբայրք՝ ես ոչ համարիմ զանձն
իմ թէ հասեալ իցեմ . բայց մի ինչ է՝
զի զառ ՚ի յետոյն մոռացեալ է , և ՚ի
14 յառաջադէմն նկրտեալ եմ ։ * ուշ ե-
դեալ՝ ընթանամ ՚ի կէտ կոչմանն այ ՚ի

15 քո կա՛ց ։ * Ա՛յսուհետև որ միանգամ կաց
տարեալքդ եք՝ զայս խորհեցարուք ։ և
եթէ այլ ազգ ինչ խորհիցէք՝ սակայն և
16 զայն ձեզ յայտնեսցէ ։ * Այլ զոր
ժամանեցաքս՝ զայնմ խորհել՝ և սմին կա-
17 նոնի միաբան լինել ։ * Ընդմանօղք լինիմ
եղբարք՝ և դիտասջիք զայնպիս
սիան որ այնպէսն գնայցեն , ոյք ունիքդ
18 զմեզ ձեզ օրինակ ։ * Ո՛ի բազումք
գնան, զորոց բազում անգամ ասէի ձեզ.
բայց արդ և լալով խոկ ասեմ զքէնասէրս
19 խաչին քրիստոսի. * որոց կատարածն կորուստ
է ։ որոց ՚ի որովայնն իւրեանց է , և
փառք ամօթին իւրեանց , որք զերկրաւորս
20 և եթէ խորհին ։ * Ա՛յլ մեր առաքինու-
թիւն երկինս է, ուստի և փրկչին ակն ու-
21 նիմք՝ տէն յիսուս քրիստոս. * որ նորոգեսցէ զմարմին խոնարհութեան մերոյ՝ կերպարանակից լինել մարմնոյ փառաց իւրոց , ըստ զօրութեան՝ առ ՚ի կարօղ լինելոյ հպատակեցուցանել ընդ իւրեւ զամ։

ԳԼՈՒԽ Գ։

1 Ա՛յսուհետև եղբարք իմ սիրելիք և
անձկալիք , ուրախութիւն իմ , և
պսակ ։ այսպէս հաստատեցէք ՚ի
2 տէր՝ սիրելիք ։ * Ո՛ևոդիա աղաչեմ, և
զսինտիք աղաչեմ, զի նոյն խորհել ՚ի տէր ։
3 * Ա՛յո աղաչեմ և զքեզ՝ մտերիմ իմ և
ընկակից , և դու օգնական լինիջիր նոցա՝

որք յաւետառանձին նահատակեցան ընդ
խս կղեմաւ հանդերձ՝ և այլովք գործակ
ցօք իմովք • որոց անուանքն են ՚ի գիրս
Թէ կենաց : * Ուրախ լերուք ՚ի տէր յամ 4
ժամ • դարձեալ ասեմ՝ ուրախ լերուք :
* Հեզութիւն ձեր յայտնի լեցի առ մարդ 5
կան • տէր մերձ է : * Ոչ ՚ի ինչ հոգայք • 6
այլ առ ամենայն իրաւ խնդրուածովք, գո
հութիւն, խնդրուածք ձեր յայտնի լեցին
առ Աստուած : * Եւ խաղաղութիւն այն՝ որ ՚ի 7
վեր է քան զամ միտս, պահեսցէ զսիրտս
ձեր և զմիտս ՚ի քրիստոս յիսուս :
ԼԿ * Վասն եզրափակ՝ որ ինչ ճշմարիտ 8
տուիթք է՝ որ ինչ պարկեշտութիք, որ ինչ
արդարութիք, որ ինչ սրբութիք, որ ինչ
սիրով, որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ
քաջութիք, որ ինչ գովութիք՝ զայն խոր
հիջիք : * Զոր ուսարուքն, և ընկալա 9
րուք, և լուայք՝ և տեսէք յիս, զայն ա
րարիք • և Աստուած խաղաղութիք եղիցի ընդ
ձեզ : * Ուրախ եղէ ես ՚ի տէր յոյժ • զի 10
և դուք զմնացաւ ածիք հոգալ ինչ վն իմ՝
որպէս և հոգայիքն • բայց բարբարիք
լիմն է : * Ոչ թէ ասեմ կարօտութեանն ինչ ա 11
սեմ • զի ես ուսայ որովք կարեմ բաւա
կան լինել : * Գիտեմ նուազել, գիտեմ 12
առատանալ, յամի ամենևին խնամուա
եմ, և յագել՝ և քաղցնուլ, և առատա
նալ՝ և նուազել : * Յամի կարօղ եմ, ով 13
նոյ՝ որ զօրացուցն զիս : * Բայց բարւոք 14

արարէք՝ զի կցուրդ եղերութ ինձ ի նե-
15 ղութեան ։ * Ուխտէք և դուք փիլիպեցիք,
զի ի սկզբան աւետարանին իբրև ելի
ես ի մակեդոնիա , և ոչ մի եկեղեցի
հաղորդեաց ինձ յաղագս տուոյց և առն
16 լոյ , բայց միայն դուք ։ * զի և ի Թեսա-
ղոնիկ՝ միանգամ և երկիցս զպէտս իմ
17 եառնք բերէր ։ * Ոչ թէ եղէծ խնդրեմ
պտուղն , այլ խնդրեմ զպտուղն որ յա-
18 ճախէ ի բան ձեր ։ * Ունի իմ առեալ զամ,
և առաւելեալ եմ ։ ընկալայ՝ և լի եմ ի
ձեռն եպափրոդիտեայ , որ է ի ձէնջ
հոտ անուշից՝ պատարագ ընդունելի՝ հա-
19 ճոյ ացի ։ * Աստուած իմ լի արասցէ զամ
պէտս ձեր ըստ հարստութեան նորա փա-
20 ռաւք ի քրիստոս ։ * Ումեմն և հօր մերում
փառք յաւիտեանս յաւիտենից ։ ամէն ։
21 * Ողջոյն տայջիք ամենեցուն ի քրիստոս ։ * Ող
22 ջոյն տան ձեզ՝ որ ընդ իս են եղբարքն ։
23 * Ողջոյն տան ձեզ ամենայն սուրբք ։ մանա-
24 ւանդ որ ի տանէ կայսեր են ։ * Շնորհք
տէրն յիսուսի քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում ։ ամէն ։

ԱՀա թէւղէպեցիս՝ գրեցաւ ի հռովմէ ի ձեռն
եպափրոդիտոսի ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑ
ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՑՍ ԱՃԻՍՆ։

ԳԼ. Ը.

ԱԲ

ՕՂՈՍ ԸՆԴՐԿԱԼ 1
Յի՛ քո՛ի կամօքն ՝այ , և տի՛ 2
մեթէոս եղբայր ։ * առ կո՛ 2
ղոսացին սուրբս և հաւա՛ 3
տացեալս եղբարս ՝ի քո՛ ։ * Շ նորհ՛ք ընդ
ձեզ և խաղաղութի՛ յայ հօրէ մերմէ՝ (և
՝ի տո՛ն յի՛ք քո՛ե) ։ Պարհանայք զայ և ըղ
հօրէ տո՛ն մերոյ յի՛ք քո՛ի , յայմ ժամ վա՛
ձեր աղօթս առնեմ ։ * խոստո՛վ ըղ 4
հաւատան ձեր՝ որ ՝ի քո՛ յա՛ տո՛ր մեր , և ըղ
ա՛ն որ ընդ ամենայն սո՛ւրս ուն՛իք ։ * վասն 5
յուսացն որ պահի ձեզ յերկինս ։ զոր
մէ լսե՛ալ բանի՛ն ճշմարտութե՛ան ա՛
ւետարանին , * որ եհաս առ ձեզ ։ որպէս 6
ընդ ամենայն աշխարհ աճէ և պտղաբե
րէ ։ որպէս և ՝ի ձերո՛ւմ միջի ։ յօրէ յոր
մէ լսե՛ալ՝ և ճանաչեալ զշնորհան այ
ճշմարտութե՛ան ։ * ոպ և ուսո՛ւցաք յեպափ 7
րասայ սիրելւոյ ծառայակից մերմէ , որ է
հաւատարիմ վասն ձե՛ր՝ պաշտօնեայ քո՛ի ։
* որ և պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգ 8

9 ասէ։ * Ա՛ն այնուհետեւ եւ մեք յօրէ յօրէ
մէ լուսաւք՝ ոչ դադարեմք վասն ձեր աղօ
թըս առնել՝ եւ խնդրուածս մատուցա
նել. զի լնուցուք զգիտուն կամացն նո՛ր,
ամենայն իմաստութեամբ եւ հոգեւոր հան
10 ճարով. * գնալ ձեզ արժանի տէ՛ր յամե
նայն հաճութիւն, յամենայն գործս բա
րութեան պտղաբերք եւ աճեցուն՛ք գի
11 տութե՛ն աստ. * ամենայն զօրութեամբ զո
րացեալք ըստ զօրութե՛ն փառաց նորա.
յամենայն համբերութիւն եւ երկայն
մտութի՛ւն։
12 Ա՛ւրախութեամբ * գոհանալ պա՛տ հօրն՝ որ ԱՓ
կոչեցաւ զձեզ ՚ի մաս վիճակի սրբոցն
13 ՚ի լո՛յս. * որ փրկեաց զմեզ յիշխանութե՛ն
խաւարի, եւ փոխեաց զմեզ յարքայութի՛ն
14 որդւոյն իւրոյ սիրելւոյ։ * որով ունիմք
զփրկութի՛ն արեամբն նո՛ր, եւ զթողութի՛ն
15 մեղացն՝ մարմնոյն նո՛ր. * որ է պատկեր ա
նեռնութե՛ն աստ, անդրանիկ ամենայն
16 արարածոց։ * Զի նովա՛ հաստատեցաւ
ամենայն, որ ինչ յերկինս՝ եւ որ ինչ յերկ
րի, որ երեւին՝ եւ որ ոչն երեւին. եթէ
աթոռք, եթէ տէրութի՛ւք, եթէ պետու
թի՛ւք, եթէ իշխանութի՛ւք. ամենայն ինչ
17 նովա՛ եւ ՚ի նմա հաստատեցաւ։ * Եւ
նա է յառաջ քան զամենայն, եւ ամե
18 նայն ինչ նովա՛ եկաց զօրանդակ։ * Եւ
նա է գլուխ մարմնոյ եկեղեցւոյ. որ է
սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մեռելոց, զի է

19 ղնցի ինքն յամի յառաջացեալ։ * Օ՛ի՛
նմա հաձեցաւ ամենայն լրումն աձումն
20 բնակել։ * և նովաւ հաշտեցուցանել
զամենայն ի նմին ։ արար խաղաղութի՛
արեամբ խաչին իւրոյ, որ ինչ յերկրի՛ և
21 որ ինչ յերկինս ։ * Եւ զձե՛զ որ երբեմն
օտարացեալս էիք , և թշնամիք խորհր֊
22 դովք ի գործսն չարութե՛ն ։ այժմ ա֊
ւադիկ հաշտեցոյց անդամովք մարմնոյ
իւրոյ ի ձեռն մահու իւրոյ , յանդի֊
մանն կացուցանել զձե՛զ սբս՝ և ամբիծս՝
և անարատս առաջի նո՛ր ։ * եթէ կայցէք 23
ի հաւատսն արմատացեալք և հաստա֊
տեալք ։ և անշարժք ի յուսոյ աւետա֊
րանին՝ զոր լուայտուք քարոզելոյ ընդ ամե֊
նայն արարածս ի ներքոյ երկնից ։ որոյ
եղէ ես պօղոս պաշտօնեայ ։

Ա՛ի

* Եւ արդ՝ ուրախ եմ՛ի չարչարանս իմ 24
վե՛ր ձեր ։ և լնումս զպակասութի՛ նեղութեանցն
քրիստոսի ի մարմնի իմում վե՛ր մարմնոյ նո՛ր՝ որ
է եկեղեցի ։ * որոյ եղէ ես պօղոս պաշ֊ 25
տօնեայ՝ ըստ տնտեսութե՛ն այլ , որ տուեալ
է ինձ ի ձեզ կատարել զբանն այլ ։ * զըզ 26
խորհուրդն՝ որ ծածկեալն էր ի յաւի֊
տեանցն և յազգաց՝ որ այժմ յայտնեցաւ
սրբոց իւրոց ։ * Ումոց կամեցաւ աստ ցու֊ 27
ցանել , թէ զինչ է մեծութի՛ փառացն
խորհրդոյն նո՛ր ի հեթանոսս , որ է քրիստոս ի
ձեզ՝ յոյս փառացն ։ * զոր մեք քարո֊ 28
զեմք ։ և խրատեմք զամենայն՝ և ու֊

սուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն
հոգեւոր իմաստութիւբ ։ զի կացուսցուք
զամենայն մարդ կատարեալ ՚ի քս յի ։
29 * յոր և աշխատիմ պատերազմեալ ըստ
յաջողութեբ նորա՝ որ յաջողեալ է յիս
զօրութիբ ։

Գ Լ ։ Բ ։

1 Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ՚ճիգ
ունիմ յանձին վս ձեր՝ և վս
լաւդիկեցւոցն , և որոց չիցէ տեսեալ
2 զերեսս իմ մարմնով ։ * ՚Ո ի մխիթարես
ցին սիրտք նց տեղեկացեալք սիրով ։ և
յամենայն մեծութիբ լրութիբ իմաստու
թեբ ՚ի գիտութիբ խորհրդոցն ՚այ (հօր) ,
3 ՚ի քս յի ։ * յորում ՚ամ գանձք իմաստու
4 թեբ և գիտութեբ ծածկեալ կան ։ * ՚Այլ
զայս ասեմ , զի մի՛ ոք զձեզ զառանցու
5 ցէ պատիր բանիւք ։ * ՚Ո ի թէպէտ և
մարմնով հեռի եմ , այլ հոգւով ըստ ձեզ
եմ ։ խնդամ՝ իբրև տեսանեմ զկարգն
ձեր՝ և զհաստատութի՛ հաւատոցն ձերոց
6 որ ՚ի քս յի ։ * ՚Որ՝ ոպ ընկալարուք զքս
7 յի զՏր , նովին գնասջի՛ք ։ * արմատա
ցեալք և շինեալք ՚ի նա , և հաստատա
եալք ՚ի հաւատս , որպ ուսարուքն՝ ա
ռատեսեալք ՚ի նմին գոհութիբ ։

Վ Ջ

8 * ՚Ո գ՚այլ լերուք՝ մի՛ ոք իցէ որ զձեզ կո
ղոպտիցէ ձարտասիսուբ՝ և մնոտի խա
բէութիբ , որք ըստ մարդկան աւանդու՛ն՝

և ըստ տարերց աշխարհիս՝ և ոչ ըստ յա՛յ
քո՛ն։ * զի՛ ի նմա բնակէ ամենայն լրումն 9
աստուածեղէն մարմնապէս ։ * և դո՛ւք 10
նովաւ լցեալք՝ որ է գլուխ ամենայն իշ
խանութե՛ և պետութե՛ ։ * որով և թլփատե՛ 11
ցարուք հա՛ւատովք զանձեռագործ թլփ
փատութի՛ն՝ ի մերկանալ զանգամն մարմ
նոյ թլփատութի՛ն քո՛ւոյ ։ * թաղեալք ընդ 12
նմին՝ ի մկրտութե՛ն՝ որով և ընդ նմին յա
րեայք հա՛ւատովք՝ ոյ ազդեցութե՛ն՝ որ
յարոյց զնա՛ ի մեռելոց ։ * և զձե՛զ որ 13
երբեմն մեռեալս էիք՝ ի մեղս և յանթլ
փատութի՛ն մարմնոյ ձերոյ՝ կենդանացոյց
յանձին իւրում՝ ընդ որ ամե
նայն յանցանս մեր ։ * և ջնջեաց զձեռա 14
գիր մեղացն հակառակութե՛ն հրամանագրի
իւրովք՝ որ կայր մեզ հակառակ՝ եբարձ
զայն՝ ի միջոյ՝ և բե՛ւեռեաց ընդ խաչափայ
տին ։ * և՝ երկեաց զիշխանութի՛ս և զպե՛ 15
տութի՛ս՝ յայտ յանդիման խա՛չատուակեաց
նշուակե՛լ զնո՛ս յանձին իւրում՝ ի յարու՛
իւրում ։ * և՝ ի ոք այսուհետև զձե՛զ դա՛ 16
տեսցի՝ ուտե՛լով կամ ըմպե՛լով՝ կամ մա՛
սամբք տօնից կամ նորամուխք կամ շաբա
թուց ։ * որ են ստուերք հանդերձելոցն ։ 17
այլ մարմինն քո՛ւ է ։ * և՝ ի ոք զձե՛զ խաբեսի 18
ցե՛ ՝ որ կամիցի խոնարհութե՛ն և կրօնիւք
չի՛ շահակաց՝ զոր չիցե՛ տեսեալ զքահա
յարե՛լ տարտապատ հպարտացե՛լ՝ ի մտաց
մարմնոյ իւրոյ ։ * և ոչ ունիցի զգլուխն 19

քո , ուսաի ամենայն մարմինն յօդիւք և
խաղալեօք տարաբերեալ և խառնեալ՝
20 աճէ զաճումն ոյ ։ * Լթէ մեռարուք
ընդքո՛ի՝ տարերց աշխարհիս՝ զի՞ւս իբրև
զկենդանիս առաքն յաշխարհի կրօնաւո-
21 րիք ։ * Այ՛ մերձենալ , ա՛ի՛ ձայնակեր , ա՛ի՛
22 հուպ լինիր ։ * որ է ամենայն ինչ՛ի պետս
ապականութեանն , ըստ պատուիրանաց և
23 վարդապետութեանն մարդկան ։ * որ չիմաս
տութի՛ն իմն ունին , ինքնակամ կրօ-
նիւք և խոնարհութի՛ւն և անխնայութի՛ւն
մարմնոյ ։ և ո՛չ՛ի պատիւ ինչ լրութեան
մարմնոյ ։

Գ.Լ. Գ.

1 Լթէ յարերուք ընդքո՛ի , առա՛ զվերինն
խնդրեցէ՛ք , ուր քո՛ն նստի ընդաջմէ
2 ոյ ։ * զվերինն խորհեցարո՛ւք , ա՛ի՛ զայս
3 որ յերկրի աստ է ։ * Վանգն մեռարուք՝
և կեանքն ձեր ծածկե՛լ են ընդքո՛ի յԱ՛ծ ։
4 * իսկ յորժամ քո՛ յայտնեսցի՝ կեանքն
ձեր , յայնժամ և դուք ընդնմա յայտնես
5 ջիք փառօք ։ * Սպանէ՛ք այսուհետև զան-
դաման ձեր զերկրաւորս ։ ի բաց ընկեցէ՛ք
զպոռնկութի՛ւն զպղծութի՛ւն զերի՛ զցանկութի՛ւն
չարեաց , և զագահութի՛ւն՝ որ է կռապաշ
6 տութի՛ւն ։ * վա՛ որոց գայ բարկութի՛ւն ոյ՛ի
7 վա՛ր որդւոցն անհաւանութե՛ան ։ * որով՛ք և
դուք երբեմն գնայիք՝ մինչ կենդանիքն
8 էի՛ք ի նո՛ս ։ * Ա՛րդ՝ ի բաց թօթափեցէ՛ք
և

և դուք զայն ամ, զբարկուն զսրտմտուն
զչարուն զհայհոյուն, զանեղկատակուն
ի բերանոց ձերոց։ * Ա՛ի առեք միմեանց։ 9
վերկացարուք զնին մարդն գործովքն իւ
րովք։ * և զգեցարուք զնոյն նորոգեալ 10
ի գիտուն ըստ պատկերի արարչին իւրոյ։
* ուր ոչ է հրեայ՝ և ոչ հեթանոս, թլփ 11
փատուածի՝ և անթլփատուածի, խուժ
դուժ՝ սկիւթացի՝ ծառայ՝ ազատ։ այլ
ամենայն և յամենայնի քս։ * Պ՚զգեցա 12
րուք այսուհետև իբրև ընտրեալք սո՛
սուրք և սիրեցեալք՝ զգութ ողորմու
թի՝ զբաղցրութի՝ զխոնարհութի՝ զհե
զութի՝ զերկայնմտութի։ * ներեալ միմեանց, 13
ընդհակառակ իրերաց։ եթէ ումեք
քէն տրտունջ լինիցի ումեք։ որպէս ած քրիս
տոս ներեաց ձեզ՝ նոյնպէս և դուք։ * Այս 14
ի վերայ այսր ամենայնի զսէրն, որ է զօդ կա
տարման։ * և խաղաղութիւնն քրիստոսի 15
տատեսցի ի սիրտս ձեր, յոր և կոչեցա
րուքն միով մարմնով։
ԱԼԲ Այս գոհացօղք լինիջիք։ * զի բանն քրիստոսի 16
բնակեսցէ ի ձեզ առատապէս։ ամ ի
մտառութիւն ուսուցանել և խրատել զմի
մեանս։ սաղմոսիւք և օրհնութիւք և եր
գովք հոգևորօք՝ և շնորհօք օրհնել ի
սիրտս ձեր զած։ * Այս զամ զոր և առ 17
նիցէք բանիւք և արդեամբք, զամենայն
յանուն տեառն յիսի արասջիք։ գոհացօղք
լինիջիք զայ և զհօրն նովաւ։ Կանայք՝ 18

Հնազանդ լերուք տրանց ձերոց , ոչ և
19 վայել է ի տէր ։ * Ա՛րք սիրեցէք զկանայս
20 ձեր, և մի՛ դառնացուցանէք զնա ։ * Ա՛ր-
դիք՝ հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց յա-
ճեցեալն՝ զի այն է հաճոյ առաջի տեառն ։
21 * Իսկ դուք՝ մի՛ զայրացուցանէք զորդիս ձեր,
22 զի մի՛ տրտմեսցին ։ * Ծառայք՝ հնա-
զանդ լերուք տերանց ձերոց յամենայն ա-
ռ ակնեկ ծառայութեան՝ իբրև մարդահա-
ճոյք , այլ սրտիամտութեամբ սրտի երկնչել ի
23 տէնէ ։ * Զոր ինչ առնիցէք՝ սրտի ամօթ
գործեսջիք իբրև տէն , և ոչ իբրև մարդ-
24 կան։ * գիտասջիք՝ զի ի տէնէ առնուցուք
զհատուցումն ժառանգութեանն ձերոյ . քզի
25 տէն քրիստոս ծառայէք ։ * Իսկ ապիրատն ըն-
կալցի զիւրում ապիրատութեն . զի չկայ
ակնառութիւն առաջի նորա ։

Գ Լ . Գ ։

1 Նոյնպէս՝ կիրաւունս և հնազանդութիւն
ծառայից ձերոց կնոցհիցէք . գիտաս
2 ջիք՝ զի և ձեր նոր գոյ յերկինս ։ * Ո՛ղ-
թիւց առեալ կացէք . աչխել ի նմին գո-
3 հութեան ։ * Ա՛ղօթս արարէք վիճգամանայն
և վն մեր , զի տէ բացցէ մեզ դուռն
բանին՝ խօսել զխորհուրդն քրիստոսի , վասն
4 որոյ և կապեալս կամ։ * զի յայտնի ա-
րարից զնա որպէս ժամն իցէ ինձ խօսել ։
5 * Ի մասատութ գնասջիք առ արտաքինան,
6 գնոյ առեալ ժամանակս . * և բանն ձեր

ցայժմ ժամ լի չնորհօք ես իբրև ապիւ
համեմեալ լեցի , գիտել ոչ արժան ի
ցէ ձեզ խրատանչիւրումեք տալ պա
տասխանի : * 7 Այլ որ ինչ զինէն էցեր՝
ցուցցէ ձեզ զայմ տիւքիկոս սիրելի եղ
բայր՝ և հաւատարիմ պաշտօնեայ՝ և ծա
ռայակից ի տէր : * 8 զոր առաքեցի առ ձեզ
դմին իրի , զի գիտասջիք վասն մերո . և
մխիթարեսցէ զսիրտս ձեր . * 9 ընեսիմոս
հանդերձ եղբարբ հաւատարմաւ և սի
րելեաւ՝ որ է ի ձէնջ . զայմ ինչ ցուցցեն
ձեզ՝ որ ինչ աստ է : * 10 Ողջոյն տայ ձեզ
արիստարքոս գերեկից իմ՝ և մարկոս եղ
բօրորդի բառնաբայ . վասն որոյ առէք
պատուէր՝ եթէ եկեսցէ առ ձեզ ընկալ
ջի՛ք զնա . * 11 և յիսուս՝ որ անուանեալն
է յոստոս , որք են ի թլփատուէ անտի :
զի դոքա միայն գործակից եղեն ինձ յար
քայութեն այ , որք և եղեն իսկ ինձ միխ
թարութի : * 12 Ողջոյն տայ ձեզ եպափրաս՝
որ ի ձէնջ ծառայ քրի՛ստոսի է . յամենայն
ժամ պատերազմեալ վա՛ձեր յաղօթս ,
զի կայցէք կատարեալք և լցեալք յամ
ման այ : * 13 Վկայեմ նմա , զի բազում
աշխատուէ ունի վասն ձեր , և վա՛ լաո
դիկեացւոցն , և վասն այնոցիկ՝ որ յիերա
պօլիան են : * 14 Ողջոյն տայ ձեզ ղուկաս
բժիշկն և սիրելի , և դեմաս : * 15 Ողջոյն
տայէք եղբարց՝ որ են ի լաւոդիկիայ և
նիմփայ , և որ առանին եկեղեցին է նո

16 րա ։ * Այլ յորժամ ընթեռնուցու առ
ձեզ թուղթդ՝ արասջի՛ք զի և՛ի լաւոդի
կեցւոց եկեղեցւոյն ընթերցցի ։ և զառ
՚ի լաւոդիկեցւոցն՝ զի և դուք ընթեռ
17 նուցուք ։ * Այլ ասասջի՛ք ցարք իպարս ։
զդիշ լեր սպասաւորութեդ՝ զոր ընկա
լար ՚ի տեր ։ զի զայդ կատարեսցես ։
18 * Ողջոյնդ ձեռին իմոյ պօղոսի է ։ յիշ
լեցին ձեզ կապանքս իմ։ Շնորհք ընդ
ձեզ ։ ամէն ։

Առ հռոմայեցս՝ գրեցաւ ՚ի հռովմէ ՚ի ձեռն
փիւրէնոսի և ունեսիմոյ ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼԱՑ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ ԱՌ ԱՋԻՆ։

ԳԼ. Ա.

ԲԿ

ՕՂՈՍԼԻՍՊՂՈՒ 1
նոս և սիմէթէոս՝ եկեղեց-
ւոյդ Թեսաղոնիկեացւոց յԱծ-
հայր մեր և՛ի տէր յիս քս ։
* Շ նորհք ըս ձեզ և խաղաղութի ։ Կո՞ղ 2
հանումբ զնոյ յամէ ամ վասն ձեր ամե-
նեցուն՝ յիշատակ առնել յաղօթս մեր
անդադար ։ * յիշել զձեր գործն հաւա 3
տոց՝ և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութի
յուսոյ ձեր մերոյ յԱ՚ի քս՝ առաջի նոյ և
Հօր մերոյ ։ * Գ՚իտեք եղբարք սիրեցեալք 4
յԱ՚՝ զընտրութին ձեր ։ * զի աւետարան 5
մեր ոչ եղև առ ձեզ միայն բանիւ ՝ այլ
և զօրութբ՝ և Հոգւով սրբով և լրութբ
բազմաւ ։ ոպ և գիտեք իսկ՝ թէ որպի
սիք եղաբ ՚ի միջի ձերում վասն ձեր ։
* Եւ դուք նմանեալք մեզ և տն ՝ ընկա 6
լայք զբանն ՚ի բազում նեղութբ՝ խընդ
դութբ Հոգւոյն սբոյ ։ * լինել ձեզ օրի 7
նակ ամՀաւատացելոց ՝ որ են ՚ի մակե-

8 դումիա՝ և յաքայիա ։ * Օ՛ի՛ ինչ
ինչեաց բանն այ ։ ոչ միայն ի մահեդով
նիա և յաքայիա , այլ յամառելիս հա-
ւատքն ձեր որ առ ձեզ են՝ սփռեցան ։
զի այսուհետև ոչի՛նչ ե պիտոյ մեզ և
9 խօսել լինչ ։ * Օ՛ի նոքին իսկ պատմեն
վա՛ մեր , թե ո՛րպէս եղև մեզ մուտ առ
ձեզ· և ո՛ւր դարձայք առ ձե՛զ ի կուռց անց
ան , ծառայել այ կենդանւոյ և ճշմար-
10 տի ։ * և ակն ունել որդւոյ նր յերկնից ,
զոր յարոյցն ի մեռելոց զՅ՝ որ փրկելոցն
ե զմեզ ի բարկուե անտի որ գալոցն ե ։

ԳԼ· Ի·

1 Ա՛ուք ինքնին գիտէք եղբայրք զմուտն մեր առ ձեզ· զի ոչ ընդունայն լինչ
2 եղև ։ * այլ յառաջագոյն չարչարեալ և
ինամանել , ո՛ւր և դուք իսկ գիտէք ։
ի մէջ վիճակեցաւ համարձակեցաք առ
մեզով պատմել ձեզ զաւետարանն այ
3 մեծաւ պատերազմա ։ * Օ՛ի մխիթա
բութի՛ն մեր ոչ ի մոլորուե է՝ և ոչ ի պղծ
4 ծուե՝ և ոչ նենգուե ։ * այլ ո՛ւր ընտրեցաք
յայլ հաւատարիմ լինել աւետարանին ,
նոյնպէս և խօսիմք ։ ոչ իբրև մարդկան հա-
ճոյ լինել՝ այլ այ որ քննէն զսիրտս մեր ։
5 * Օ՛ի ոչ երբեք բանիւք ողջամտաց է
ղեաք առ ձեզ , ո՛ւր և դուք իսկ գիտէք ։
և ոչ ի պատճառս ագահուե , ո՛ւր և ած
6 վ՛այե ։ * և ոչ խնդրեաք փառս ի մարդ-

կա

կանէ, ոչ ի ձէնջ և ոչ յայլոց ։ * Կարօղ 7
եաք իբրև քրիստոսեայս ծանրանալ,
այլ եղեաք հեզք ի միջի ձերում. որպէս
դայեակ մի՝ որ սնուցանիցէ մանկունս.
* նոյնպէս և մեք գթայաք ի ձեզ ։ Հա- 8
ճոյ թուէը մեզ տալ ձեզ ոչ միայն զաւե
տարանն այլ և զանձինս մեր. քանզի
սիրելիք մեր եղերուք ։ * Յիշէք եղբարք 9
զվաստակն մեր և զջան. զի զցայգ և ըղ
ջերեկ գործեաք վասն չծանրանալոյ ու
մեք ի ձէնջ. և քարոզեաք ձեզ զաւե
տարանն այլ ։ * Վկայ ենքնին վկայէք՝ և 10
աստ, ոսպ սրբութիւն և արդարութիւն և ամբե
ծութիւն՝ ձեզ հաւատացելոցդ եղեաք. * ոսպ 11
և գիտեք իսկ. զի զնուրաքանչիւրոք ի
ձէնջ՝ իբրև հայր զորդիս՝ * մխիթարեաք 12
և սփոփեաք. և դնեաք վկայութիւն գնալ
ձեզ արժանապէս այլ, որ կոչեացն զձեզ
ի իւր արքայութիւն և ի փառս ։ գ.
* Վ ա՛ յնորիկ և մեք գոհանամք զայն ա- 13
պաւա՛ զի առեալ զլուր բանին այ առ ի
մէնջ՝ ընկալարուք, ոչ իբրև զբան մարդ
կան, այլ ոսպ ճշմարտիւ զբան այ. որ և
յաջողեալ իսկ է ի ձեզ հաւատացեալդ ։
* Զ ի դուք նմանողք եղերուք եղբարք՝ 14
եկեղեցեացն այ՝ որ են ի հրէաստանիք ի
քս յս. զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք
և դուք ի ձերոց ազգականաց, ոսպ և նո
քան ի հրեից. * որք և զտէրն յս սպանին՝ 15
և զմարգարէսն, և զմեզ հալածեցին, և
աստ

այ յաչսից եղեն · և ամմարդկան հակառ-
16 ուակ եղեն · * և արդելուին զվեղ խօսել
հեթանոսաց՝ զի ապրեսցին · զի կատա-
րեսցեն զմեղս իւրեանց յամէնժամ · բզկի
հասեալ է ՚ի վերայ նոցա բարկութիւնն
մինչև իսպառ ։
17 * Եւ զի մեք եղբարք՝ թէպէտ և որբ մնա- ԲՋ
ցաք ՚ի ձենջ առ ժամանակ մի , երեսօք՝
և ոչ սրտիւք · առաւել ևս փութացաք
տեսանել զերեսս ձեր մեծաւ ցանկութե ։
18 * Վ ան այսորիկ կամեցայ գալ առ ձեզ
ես պօղոս՝ միանգամ և երկիցս , և խա-
19 փանեաց զմեզ սատանայ ։ * Վ՚ասնզի ո՛վ է
մեր յոյս կամ խնդութի՛ւն կամ պսակ պարծա
նաց մերոց , եթէ ոչ դուք ՚ի նմա՝ առաջի
20 նն մերոյ յի՛ք քո՛ի ՚ի նորա գալստեանն ։
* զի դուք էք փառք մեր և խնդութի՛ն ։

Գ Լ · Գ ։

1 Վ ա որոյ ոչ ևս ունելիք ժոյժ , զի բար-
՝՝ւոք թուեցաւ մեզ միայն մնալ յա-
2 թենս ։ * Լ՚ու առաքեցաք զտիմոթէոս
զեղբայր մեր և ղպործակից աւետարա
նին՝ ՚ի և հօրն քո՛ի , հաստատել զձեզ՝
և մխիթարել վա՛ հաւատոցն ձերոց ։ ՎՋ
3 * Օ՛ի մի՛ տատակայցէք ՚ի նեղութե յայսո
սիկ · քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք ,
4 զի ՚ի սոյն կաւք ։ * Վ՚ասնզի մինչ առ
ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք ձեզ
թէ նեղութիւնք հասանելոց են ՚ի վերայ
մեր ։

մեր • որպէս և եղև իսկ՝ և գիտացիք ։
* Ա ման զայնորիկ և ես զի ոչ ևս ունէի 5
ժամբ՝ առաքեցի դիտել զհաւատսն ձեր ։
գուցէ արդեօք փորձեց և զձեզ փորձիչն
և ընդունայն լինիցի ջանն մեր ։ * Ի հայգ 6
արդ՝ իբրև եկն տիմոթէոս ՚ի ձէնջ առ
մեզ, և ետ մեզ զաւետիս հաւատոցն ձե-
րոց և զսիրոյ , զի ունիք ՚ի մտի զմիշտ
տակս մեր բարեաց ցանկա-
ցեալ էք տեսանել զմեզ՝ նա և մեք զձեզ ։
* վ ա զայնորիկ միխիթարեցաք ՚ի ձեզ էղ 7
քարք՝ ՚ի վերայ ամ վշտացս և նեղութեց
ձերոց՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն ձերոց ։ * զի 8
այժմ կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաստա
տուն կայցէք ՚ի տէր ։ * Զ ի՞նչ կարեմք 9
գոհութիւն մատուցանել ոյ վ ա ձեր , ՚ի
վերայ ամենայն ցնծութենն , զոր ե՛ր
դամք վ ա ձեր առաջի յոյ մերոյ ։ * զ ոյգ 10
և զգերեկ առաւել և ա զաչեմք՝ տես
նել զերեսս ձեր , և հաստատել զպակա
սութիւն հաւատոցն ձերոց ։ * Ա յժ ինքն 11
ած և հայր մեր՝ և տէր մեր յ ի ք՝ ուղղես
ցէ զճանապարհս մեր առ ձեզ ։ * Զ ձեզ ըղ 12
ձեզ ինքն տէր բազմապատկեսցէ և առատեսցէ
զսէրն սիրով ընդ միմեանս և առ ամե
նեսին՝ որպէս և մեք ՚ի ձեզ ։ * Հաստա- 13
տել զսիրտս ձեր անարատս ՚ի սրբութիւն
առաջի աստուծոյ և հօր մերոյ՝ ՚ի գալուս
տեառն՝ ընդ մերոյ յ ի ք՝ ի հանդերձ ա
մենայն սրբովք իւրովք ։

ՊԻ. Գ·

ԳԿ

1 Ա.յսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմք զձեզ
եւ միխթարեմք ի քրիստոս · զի որպէս ընդ
կալարուք ի մէնջ, թէ որպէս պարտ իւ
ցէք ձեզ գնալ՝ եւ հաճոյ լինել աստ · որպէս եւ
գնացէք իսկ, զի եւս քան զեւս յաւելու
2 ցուք ի նոյն ։ * Այլ գիտէք՝ թէ որպիսի
3 պատուիրանս տուաք ձեզ ի տէրէ ։ * Զի
այս են կամք աստ , սրբութի ձեր · ի բաց
4 լինել ձեզ ի պոռնկութէ · * գիտել ի
ւրաքանչիւրումեք ի ձէնջ զինւր ամանն
5 ստանալ սրբութիւն եւ պատուով · * մի՛ ի
ցաւս ցանկութեան որպէս եւ այլ հեթա
6 նոսք՝ որ ոչ գիտեն զաստ ։ * Այլ զանցա
նել եւ զրկել յիւրում յաղագսի զեղբայր
իւր · քանզի վրէժ խնդիր է տէր ի վերայ ամի
այդոսիկ · որպէս յառաջագոյն ասացաք
7 ձեզ, եւ եդաք վկայութիւն ։ * Զի ոչ կո
չեաց զմեզ աստ ի պղծութի՝ այլ ի սրբու
8 թիւն ։ * Ա.յսուհետեւ որ անարգէ , ոչ
զմարդ անարգէ , այլ զաստ՝ որ եւ ետ զՀո
9 գին աստ ի ձեզ ։ * Ա.յլ վասն եղբայրա
սիրութեան՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ ·
զի դուք ինքնին իսկ աստուածացեալ էք առ
10 ի զիմեանս սիրելոյ ։ * քանզի եւ առնէք
իսկ զդոյն յամենեղբարս որ են յամ կող
մանս մակեդոնիացւոց ։ Ա.ղաչեմք զձեզ
եղբարք՝ առաւել եւս առաւելուլ եւ ա
11 ռատանալ · հանդարտել , * եւ գործել
զիւ

զնուրաքանչիւր · և գործել ձեռօք ձե-
րովք, որպէս և պատուիրեցաք ձեզ, զի
գնայցէք պարկեշտութեամբ առ արտա-
քինան՝ և ոչ ի նուէից կարօտեալք իցէք ։
* Ա՛չ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգիտք իցէք 12
վասն ննջեցելոցն · զի ոչ տրտմիցիք ոպ
և այլքն՝ որոց ոչ գոյ յոյս ։ * Ա՛յնմէ հա- 13
ւատամք՝ եթէ յն մեռաւ և յարեաւ ·
նոյնպէս և նոքա զննջեցեալսն ի ձեռն յն
ածցէ ընդ նմա ։ Ա.Ջ
* Ա՛յս զայս ասեմք ձեզ բանիւ ,եթէ մեք 14
որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ի գալս
առնանն տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն ։
* Ո՛ի ինքնին տէր հրամանաւ , ի ձայն 15
հրեշտակապետի և ի փող յն իջանէ յերկ
նից · և մեռեալքն ի քս յարիցեն յառա-
ջագոյն ։ * Ա՛պա և մեք որ կենդանեսցուք 16
մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յափշ
տակեսցուք ամպովք ընդ առաջ տեառն յօդս ·
և այնպէս յամ ժամ ընդ տեառն լինիցիմք ։
* Ա՛յսուհետև մխիթարեցէք զիմեանս 17
բանիւքս այսոքիւք ։

ԳԼ ։ Ե ։

Գ Ա՛յլ ևս ժամուց և ժամանակաց եղ 1
բաւքք՝ չէ ինչ պիտոյ գրել առ ձեզ ·
* զի դուք ինքնին խակ ստոյգ գիտէք , 2
թէ օրն տեն իբրև գող գիշերի՝ այնպէս
հասանէ ։ * Ո՛րժամ ասիցեն թէ խա- 3
ղաղութի և շինութիւն է , յայնժամ յան-

կարծակի հասցէ նոցա սատակումն՝ ոյք և
4 երկին յղեալ, և մի ապրեսցին։ * Ա.Յիշատակ
եղբարք ունիք ի խաւարի, թէ օրն ձեր
5 իբրև զգող՝ ի վրայ հասանիցէ։ * զի ամե-
նեքեան դուք որդիք լուսոյ էք՝ և որդիք
առաւնջեան. չեմք գիշերոյ՝ չեմք խաւա-
6 րի։ * ապա մի՛ զքնով անկանիցիմք՝ ոյք և
այլքն, այլ արթուն եւ զուսարթունք եղի
7 ցուք։ * Ո.Իւ որ ննջեին՝ գիշերի ննջեին,
8 և որ արբենանն՝ գիշերի արբենան։ * այլ
մեք զի առաւնջեան եմք, արթուն եղի
ցուք, և զգեցցուք զզբաւհան հաւատոյ և
զսիրոյ, և զխցուք զսաղաւարան յուսոյն
9 փրկուե։ * Ո.Իւ ոչ եառ մեզ աճ՝ ի բար-
կութիւն, այլ՝ ի փրկութիւն կենդանուե՝ ի
10 ձեռն նո՛ն մերոյ Յիսուսի քրիստոսի։ * որ մեռաւն
վասն մեր. զի եթէ արթուն իցեմք՝ և
եթէ ննջիցեմք, նովաւ հանդերձ կեց-
11 ցուք։ * Ա.ասն որոյ մխիթարեցէք զմի-
մեանս, և շինեցէք զնիւսեաս՝ որպէս և
առնէիք իսկ։
12 * Ա.ղաչեմք զձեզ եղբարք՝ ճանաչել զգ
վաստակաւորս և զկերակացուս ձեր՝ ի
13 տէր, և զնախաձիս ձեր։ * և համարեցա
րուք զնա սիրով առաւել սիրոյ՝ վասն
գործոյ նոցա. խաղաղութի՛ ունիք ընդ մի-
14 մեանս։ * Ա.ղաչեմք զձեզ եղբարք՝ խրա
տեցէք զանհնազանդս, մխիթարեցէք զվա-
խամիտս, պատսպարան լերուք ակարաց,
երկայնամիտ լերուք առ ամենեսեան։

15 * Օ՛ դժոխք լերուք՝ գուցէ ոք չարին չար
հատուցանիցէ · այլ յամ ժամ զբարեաց
զհետ երթայք առ միմեանս և առ ամե-
16 նեսեան : * Յամենայն ժամուրեայ լե-
17 րուք : * անդադար աղօթս արարէք : * յա-
18 մենայնի դոհացարուք · զի այս են կամք
19 Աստ քրիստոսի ՚ի ձեզ : * Օ՛ հոգին մի՛ շիջ-
20 ջուցանէք : * զմարգարէութիւնս մի՛ արհա-
21 մարհէք : * Օ՛ ամենայն ինչ փորձեցէք ,
22 զբարին ընկալարուք : * յամենայն իրաց
23 չարաց ՚ի բաց կացէք : * Իւ ինքն Աստ-
ծոյ խաղաղութեան սուրբս արասցէ զձեզ համօ-
րէն · և բովանդակ ձեր ոգի և շունչ և
մարմին՝ անարատ ՚ի գալուստն Տեառն մե-
24 ծոյ յիսուսի քրիստոսի : * Հաւատարիմ
է՛ որ կոչեացն զձեզ , որ և արասցէ զնոյն :
25 * Իղբարք՝ աղօթս արարէք և՛ ՚ի մեր վե-
26 րայ : * Համբուրէք զեղբարս ամենե-
27 ցուն ՚ի համբոյր սրբութեան : * Իրդմնեցու-
ցանեմ զձեզ ՚ի տէր՝ ընթեռնուլ զթուղ-
թըդ առաքելն ամենայն եղբարց սրբոց :
28 * Շնորհք տեառն մերոյ յիսուսի քրիստոսի ձեզ :
ամէն :

ԱՀա ընթացանիցէք առաքելն ընդէր՝
Էրէցա յամենայն :

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌՔԱԼԱՅԻ
ԱՌ ԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍՆ
ԵՐԿՐՈՐԴ։

ԳԼ. Ա.

ՕՂՈՍԻՆ ՍՂՈՒՄ ԴԿ

1 նոս և ախմոխեոս՝ եկե-
ղեցւոյդ Թեսաղոնիկեացւոց՝
յԱՀ Հօրն մերմէ և Տ֊ի ՅՍ
2 քսէ ։ * Շ նորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
թիւն յԱՀ Հօրէ մերմէ , և Տ֊ի ՅՍ քսէ ։
3 * Պարտիմք զայ յԱՀ ժամ
ամէն ձեր երջանիկ՝ որպէս արժան իսկ է ։
զի ևս քան զևս աճեն հաւատքն ձեր ,
և յաճախեսցէ սէր իւրաքանչիւր ամենեցուն
4 ձեր առ միմեանս ։ * Ինքեանս և մեք ձեռք
պարծել յեկեղեցիսն Ա֊ծ՝ վասն համբերու-
թեան ձերոյ և հաւատոյ՝ յամ հալածանս
ձեր և Տ֊ի նեղութիս , որում դուքն համբե-
5 րէք ։ * յօրինակ արդար դատաստանին
Ա֊ծ ։ արժանի լինել ձեզ արքայութեն Ա֊ծ ,
6 վասն որոյ և զձգնութիդ կրէք ։ * եթէ
պարտ է առաջի Ա֊ծ՝ հատուցանել նեղ֊
7 չացն ձերոց նեղուսն ։ * և ձեզ նեղեալոցդ
հանգիստ ընդ մեզ՝ ի յայտնուելն Տ֊ն մե֊

ըոյ յԻսի , յԵրկնից հրեշտակօք զօրութիւն
8 Իւրոյ : * Ի զոյ հրոյ առնուլ վկրկժա
յայնցանէ՝ այլ ոչ ձանաչեն զՅԾ , և որ
ոչ գնաղանդին աւետարանին Տն մերոյ
9 Յիսի (քիսի) : * որք տայցեն վճիժա՛ի սա
տակուծն յաւիտենից՝ յԵրեսաց Տն՝ և՛ի
10 փառաց զօրութիւն նր : * Յորժամ գայցէ
փառաւոր լինել՛ի սրբոց իւրոց , և
սքանչելի՛ի մեջ ամենայն հաւատացե-
լոց : զի հաւատարիմ եղև վկայութիւնն
11 մեր՛ի վր ձեր յաւուր յայնմիկ : * Որո և
աղօթս առնեմք վս ձեր յամենայն ժամ,
զի զձեզ արժանիս արասցէ կոչմանն Ե-
լուսաՅծ (մեր՝) ինչև լցցէ զՅամՀաձուլ
բարութե , և զգործս հաւատոցն զօրու-
12 թբ : * զի փառաւոր լինցի անուն Տն մե-
րոյ յԻսի քսի՛ի ձեզ՝ և դուք՛ի նմա , ըստ
շնորհացն Ա՛ստ մերոյ և Տն յԻսի քսի :

ԳԼՈՒԽ Ե

ԴԴ 1 Զաչեմ զձեզ ՅղբարբՔ՝ վս գալստեանն
Տն մերոյ յԻսի քսի , և մերոյ ժողո-
2 վելոյն առ նա : * մի՛ վաղվաղակի խռո-
վել ձեզ՛ի մտաց՝ և մի՛ զարհուրել , մի՛
հոգեառ և մի՛ բանիւ և մի՛ Թղթով իբ-
րև Թե՛ի մեջնջ : ոչ Թե եկեալ հասեալ
3 իցէ օրն Տն : * Ա՛ի ոք զձեզ խաբեսցէ
և մի՛ ի՛ նմին իրօք : զի եԹէ ոչ նախ եկեսցէ
ցէ ապստամբութիւն , և յայտնեսցի մարդ
դն անօրէնութե՝ որդին կորստեան ,

4 * Հակառակորդն հպարտացեալ՝ի վերայ
ամենայնի, որ անուանեալ իցէ Աստ, կամ
պաշտօն · մինչև նստել նմա՝ի տաճարին
Աստուծոյ, ցուցանել զանձն՝ թէ Աստ իցէ ·
5 * Ոչ յիշէք՝ զի մինչ առ ձեզն իակ էի՝ ա-
6 կէի զայս · * Եւ արդ դուք ընդդիմին գի-
տէք զայն՝ որ ունին յայտնել նմա իւրում
7 ժամանակի · * Ո՛չ խորհուրդն անօրէ-
նութեան արդէն իսկ զօրանայ · բայց միայն
ժամ մինչ՝ի միջոյ բարձցի՝ որ այժմ ու-
8 նի · * Եւ յայնժամ յայտնեսցի անօրէնն ·
զոր Տէր Յ սատակեսցէ հոգւով բերանոյ
իւրոյ, և խափանեսցէ յայտնութեամբ գալստե-
9 ութեանն իւրոյ · * Որոյ գալուստն ըստ ազ
դեցութեան սատանայի է, ամենայն զօրու-
թեամբ և նշանօք և արուեստիւք սուտք,
10 * և ամենայն պատրանօք անիրաւութեան
՝ի վերայ կորնչելոցն · փոխանակ զի զսէրն
ճշմարտութեան ոչ ընկալան՝ զի ապրեսցին,
11 և վասն այնորիկ առաքեսցէ նոցա Աստ ազ
դեցութիւն մոլորութեան՝ հաւատալ նոցա սուտ
12 թէն · * Ո՛չ դատապարտեսցին ամենեքեան՝ որ ոչ հաւատացին ճշմարտութեանն,
այլ հաճեցան ընդ անօրէնութիւն · * Եւ մեք պարտիմք գոհանալ զոյ յամենայն
ժամ վասն ձեր եղբարք սիրեցեալք՝ի Տէնէ ·
զի ընտրեաց զձեզ Աստ իսկ զսկզբանէ՝ի փրկու-
թիւն՝ սրբութեամբ հոգւոյն՝ և հաւատովքն
13 ճշմարտութեան · * յոր և կոչեաց զձեզ առ
աքարանաւն մերով՝ի փրկութիւն փառացն

ան մերոյ յամի քոյ։ * Ա.յսուհետեւ եկ 14
բարձր հաստատուն կացէք՝ եւ ոչինդ կա-
լարուք զաւանդութիւնն զոր ուսարուք ։
եթէ բանիւք եւ եթէ թղթով մերով։
* Ա.յլ ինքն ինքն տէր մեր յս քս եւ ած եւ հայր 15
մեր ։ որ սիրեացն զմեզ՝ եւ ետ մեզ միխ-
թարութիւն յաւիտենից՝ եւ յոյս բարեաց 16
շնորհօք ։ * միխիթարեսցէ զսիրտս ձեր՝ եւ
հաստատեսցէ յամ բանս եւ ի գործս
բարութեան ։

Գ.

Գ 2 Ա.յսուհետեւ եղբարք՝ աղաչեմ արարէք 1
ի վեր մեր ։ զի բանն տն ընթանայ
ցէ ։ եւ փառաւորի լինիցի յամ տեղիս՝ ոյ
եւ առ ձեզդ ։ * զի ապրեսցուք յանօրի- 2
նաց եւ յանզգամաց մարդոց ։ զի ոչ ամե-
նեցուն են հաւատք ։ * Ա.յլ հաւատա- 3
րիմ է տր ։ որ եւ հաստատեսցէ զձեզ՝ եւ
պահեսցէ ի չարէն անտի ։ * վստահ եմք 4
ի ձեզ տրամբ ։ թէ զոր պատուիրեցաքն
ձեզ ։ եւ առնէք՝ եւ առնիցէք ։ * այլ տր 5
ուղղեսցէ զսիրտս ձեր ի սէրն այ՝ եւ ի
համբերութիւն քրտ ։ * Պատուիրեմ ձեզ 6
եղբարք յանուն տն մերոյ յսի քրտի ։ խոր
շել ձեզ յամ եղբօրէ՝ որ ատահական գը
նայցեն ։ եւ ոչ ըստ աւանդութենն՝ զոր ըն-
կալարուք ի մէնջ ։ * Ո՞ի դուք ինքնին 7
գիտէք՝ թէ որպէս պարտ է ձեզ նմանել
մեզ ։ եւ ոչ եղեէք ատահակեցաք առ ձեզ ։

8 * և ոչ ձրի զուարճ հաց կերաք, այլ ջան-
նիւ և վաստակով գիշեր և ցերեկ գոր-
ծէիք՝ վասն չգանրանալոյ ուրեք ի ձեզնէ։
9 * Ոչ եթէ չունէիք իշխանուն. այլ զի
զանձինս օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմա-
10 նօղս լինել մեզ։ * Զանազն միանգ դե-
առ ձեզն էաք՝ զայս պատուիրէաք
ձեզ, թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կե-
11 րիցէ մի՛։ * Լուր՝ լսեմք զոմանց ի ձենջ՝
թէ ստահակութիւն գնան. գործ ինչ ոչ
գործեն, այլ յուսացեալ՝ հետաքրքիր
12 լինին։ * Ընդհանրացան պատուիրեմք տամք՝
և աղաչեմք ի տէր յիսուս քրիստոս, զի հանդարտու-
թիւք գործեսցեն՝ և զհուրեանց հաց կե-
13 րիցեն։ * Այլ դուք եղբարք՝ մի՛ ձանձ-
14 րանայք զբարիս գործել։ * Զպատ եթէ ոչ
ուրք հնազանդեսցի բանիս մերում թուղ-
թովք այդուիկ, դուք նշանակեսջիք զդ
նա, և մի՛ խառնակեսջիք ընդ նմա՝ զի պատ-
15 կասեսցէ։ * Բայց մի՛ իբրև զթշնամի հա-
մարիջիք՝ այլ խրատեսջիք իբրև զեղ
16 բայր։ * Ինքն տէր խաղաղութեան տա-
ցէ ձեզ խաղաղութիւն յամէն ժամ յամէն իրս։
17 Տէր ընդ ամենեսեան ընդ ձեզ։ * Ողջոյնս իմոյ
ձեռին պօղոսի է, որ է նշանակ. յամէն
18 թուղթս այսպէս գրեմ։ * Շնորհք տեառն
մերոյ յիսուսի ընդ ամենեսեան ձեզ. ամէն։

Ա՚ ընդառաջին ի ցիս էրիդրէ՝ զրեցաւ յաղի-
նաց։

ԹՈՒՂԹ ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՅԱԼԻՑ

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԱՌԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ե.

ԿԿ

ՕՂՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼԻ 1
յաի քաի ըս հրամանի փըրկ-
չին մերոյ ած՝ և քաի յաի յոս-
ասն մերոյ . * սիմնեթեայ 2
որդւոյ սիրելւոյ հաւատովք։ շնորհք ո-
ղորմութիւն խաղաղութիւն յայ հօրէ և՛ տէնէ
մերմէ յաէ քնէ։ * Որպէս աղաչեցի զք 3
քեզ կալ յեփեսոս՝ մինչ երթայինն՝ ի
մակեդոնիա . զի պատուիրեր տացես ո-
մանց չլինել օտարուսմունս, * և չհայել 4
յառասպելս և՛ ի տոհմաթիւս անչափս ,
որ մանուսանդ խնդիրս յուզեն , և ոչ
զանաեսուի այ հաւատովք։ * Վասնզի 5
գլուխ պատուիրանին սէր է, ի սրբ սըր-
տէ՝ և՛ ի մտաց բարեաց՝ և յանկեղծա-
ւոր հաւատոց ։ * յորոց ոմանք վրիպե- 6
ցան խոտորեալք յունայնութի բանից ,
* Կամին լինել վարդապետք օրինաց , ին- 7
քեանք ոչ իմանան զինչ խօսին՝ և ոչ վս
որոց պնդելն են։ * Գիտեմք՝ եթէ բար- 8
ուք են օրէնք՝ եթէ որ գնա օրինաբն կը-

9 թեացե ։ * Այլ զայս գիտասցե, զի՛ ի վե՛
րուրդարաց օրէնք ոչ կան, այլ՛ ի վե՛ ան օ՛
րինաց և անհնազանդից՝ ամբարշտաց և
մեղաւորաց՝ անսրբոց և պղծոց, զհայր
և զմայր անարգողաց, մարդասպանաց,
10 * պոռնկաց արուձագիտաց՝ մարդեղե՛
ղաց ստոց աներդմանց. և եթէ այլ ինչ
ինչ հակառակ ողջամիտ վարդապետու
11 թեան, * որ ըստ աւետարանի փառաց երա
նելոյն այ՛ ն, որում եղէ ես հաւատա՛
րիմ։
12 * Շնորհս ունիմ այնմիկ որ զօրացոյցն
զիս՝ ի քո՛ յա՛ ի սո՛ ր մե՛ ր. զի հաւատարիմ
համարեցաւ կարգել՝ ի սպասաւորու՛ թ
13 * ո՛ ր յառաջագոյն հայհոյիչն էի և հա՛
լածիչ և թշնամանիչ. այլ գտի ողոր՛
մութի՛ ն, զի զայն յանգիտութե՛ ն և յանհա
14 ւանութե՛ ն գործէի ։ * և առաւել եղեն շը՛
նորհք տէ՛ ն մե՛ ր հաւատովք՝ և սիրով՝
15 որ՝ ի քո՛ յա՛ ։ * Հաւատարիմ է բանն՝ և
ամենայն ընդունելութե՛ ն արժանի է, զի քո՛
յա՛ եկն յաշխարհ փրկել զմեղաւորս, ո՛ ր
16 րոց գլուխն ես եմ ։ * Այլ վա՛ ս այնորիկ
գտի ողորմութի՛ ն, զի նախ յիս եցոյց յա՛ քո՛
զամ երկայնմտութի՛ ն՝ յօրինակ այնոցիկ
որ հաւատալոցն իցեն՝ ի նո՛ ն՝ ի կեանն
17 յաւիտենից ։ * Այլ թագաւորին յաւ՛
իտենից՝ անեղծի և աներեւութի, միոյն
նմա՝ փառք և պատիւ յաւիտեանս յաւի՛
18 տենից, ամէն ։ * Զայս պատուիրան ա՛

ան

քանդեմ քեզ որդեակ իմ ոսկեթել ,
եւ կանխելոց ի քեզ մոլգարէութեան .
զի դու զինուորիցես նոքօք զգեղեցիկ զե-
նուրդն , * ուսինիցես հաւատս սրբով 19
մօք , զոր ոմանց մերժեալ յանձանց
խրեանց՝ նաւակոծեցան ի հաւատս .
* որոց սակի են հիմենոս՝ եւ ալէքսանդր 20
րոս , զորս մատնեցի սատանայի , զի խրա-
տեսցին չհայհոյել :

ԳԼ . Ե .

Եւ արդ՝ աղաչեմ նախ քան զամե՛ն , առ- 1
նել աղօթս՝ խնդրուածս՝ պաղա-
տանս՝ գոհութիւնս վասն ամենայն
մարդկան . * մանաւանդ վասն թագաւորաց և ամե՛ն 2
իշխանաց , զի խաղաղութիւն և հանդար-
տութիւն վարեսցուք զկեանս մեր , ամենայն
ածպաշտութիւն և սրբութիւն : * Օ՛ի այն է 3
բարի և ընդունելի առաջի փրկչին մե-
ծոյ Աստուծոյ . * որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեց- 4
ցեն՝ և՛ ի դիտութիւն ճշմարտութեան եկեսցեն :
* Օ՛ի միւ է Աստուած , և միջնորդ Աստուծոյ և 5
մարդկան՝ մարդ Յիսուս , * որ եհա զանձն 6
փրկանս ընդ ամենեցուն՝ վկայութիւն ժամա
նակաց իւրոց . * յոր եդայ ես քարոզ և 7
առաքեալ , ճշմարիտ առեմ՛ի քրիստոս՝ և ոչ
սուտ , եղէ վարդապետ հեթանոսաց հա-
ւատով և ճշմարտութեամբ :
ԱՓ * Կամիմ զի արք կայցեն յաղօթս յամե՛ն 8
տեղիս , բառնայցեն գնա՛ձեռս՝ ի վեր ա-

9 ուանց բարկուե՛ և երկմտուե՛ ։ * Լցընդ
և կանայք՝ ի զարդ խոնարհուե՛ ամենա
ծուքբ և զգաստութբ զարդարել զան
ձինս · ոչ՝ ի հիւս ոսկեմանս ընդ ել՛ու
զեաս մարգարտով, կամ՝ ի հանդերձս
10 պաճուճեալս։ * այլ ոգի վայելէ կանանց՝
զոհ պաշտութբ յանձնառելոց գործովք
11 բարուե՛ ։ * Կին մարդ ցած՛ութբ ուսցի
12 ամ՛ հնազանդուե՛ ։ * Ո՛չ ուսուցանել
կնոջ մարդոյ ոչ հրամայել՝ և ոչ ձո
խաբան լինել քան զայր մարդ · այլ՝ ի
13 լռուե՛ կալ ։ * Ո՛ ի ադամ նախ ստեղ
14 ծաւ՝ և ապա հեւայ ։ * Եւ ադամ ոչ
պատեցաւ՝ այլ կինն պատեցաւ և յան
15 ցեաւ · * բայց կեցցէ վասն որդեծնու
թեանն՝ եթէ կացցեն ի հաւատս և ի
սէր և ի սրբութի պարկեշտութբ ։

Գ Լ · Գ ·

1 Հաւատարիմ է բանս · եթէ ոք եպիս
կոպոսուե՛ ցանկայ՝ բարւոյ գործոյ
2 ցանկայ ։ * Պարտ է եպիսկոպոսին անա
ղարտ լինել, միոյ կնոջ այր, հեզ՝ ցած՛
3 պարկեշտ՝ հիւրասէր՝ ուսուցիչ ։ * ոչ՝
թիւնամանող, ոչ՝ հարկանող, այլ հան
դարտ · ոչ՝ կռուող, ոչ՝ արծաթասէր ·
4 * զի իւրում տանն խոկ բարւոք վերակա
ցու լեալ իցէ · որդեակս ունիցի, որ՝ ի
հնազանդուե՛ կացցեն ամ՛ պարկեշտուե՛ ։
5 * Ո՛պա եթէ ոք իւրում տանն վերակա

ցու չգիտիցէ լինել, զնարդ եկեղեցւոյ
այ խնամակալ լինիցի։ * Արի մատաղ 6
տունկ, զի մի՛ հպարտացեալ՝ի դատաս
տանս սատանայի անկանիցի։ * Ա՛յր 7
պարտ է նմա վկայուն բարւոյ և յարտաք
նոցն ունել, զի մի՛ ի նախատինս անկա
նիցի՝ և յորոգայթս սատանայի։ * Կայն 8
պէս և զսարկաւագունս պարկեշտս, մի՛
երկբանս, մի՛ գինեսէրս, մի՛ զօշաբաղս։
* այլ ունիցին զխորհուրդ հաւատոցն 9
սուրբ մեծաց։ * ինքեանք նախ փորձեսս 10
ցին, և ապա՝ ի պաշտօնն մատիցեն, զի
անարատք լիցին։ * Նոյնպէս և կանայք 11
նոցա պարկեշտք. մի՛ չարախօսք, հեզք՝ հա
ւատարիմք ընդ ամ։ * Սարկաւագք լինիցեն 12
միոյ կնոջ արք. որք որդւոց իւրեանց
բարւոյք վերակացու լեալ լիցեն, և տանց
իւրեանց։ * զի որ բարւոյն պաշտիցեն, 13
աշտիճան բարւոյ անձանց իւրեանց շահեն,
և բազում համարձակութիւն՝ի հաւատսն՝
որ՝ի քրիստոս։
* Զայս գրեմ առ քեզ, զի ակնուսիմ 14
՝ի մօտոյ գալ։ * Այլ թէ յամեցից՝ զի 15
գիտասցես, թէ որպէս պարտ իցէ քեզ
՝ի տան աստուծոյ շրջել. որ է եկեղեցի աստ կեն
դանւոյ, սիւն և հաստատուած ճշմարտ
ութեան։ * Եւ յայտնի իսկ մեծ է խոր 16
հուրդն աստուածութեան. որ երևեցաւ մարմ
նով՝ արդարացաւ հոգւովն՝ յայտնեցաւ
հրեշտակաց՝ քարոզեցաւ՝ի հեթանոսս՝

Հաւատարիմ եղև յաշխարհի՝ և վերա-
ցաւ փառօք ։

ԳԼ՚ · Գ ։

1 Ա՚Յլ Հոգին աՀք յայտնապէս ասէ · թէ Ա՚Ջ
ի ժամանակս յետինս՝ քակեսցին ոմանք ՚ի Հաւատոյն , և Հպարտացին յայս մոլորուածս , և՚ի վարդապետուածս դիւաց ,
2 * կեղծաւորութիւնք ստաբանք , խարեալք
3 իւրեանց խղճիւն մտաց ։ * որ արգելուցուն յամուսնանալոյ , և մեկնիցեն ՚ի կերակրոց՝ զոր Աստ Հաստատեաց ՚ի վայելել Հաւատացելոց , և ոյք Հասեալ իցեն
4 ՚ի ճշմարտութեն վէր ։ * Զի ամ արարած ոչ՝ բարի են , և չի՛ք ինչ խոտան ·
5 մանաւանդ որ գոՀութիւն ընդունիցին ։ * զի
6 սրբի բանիւն ՚ոյ՝ և աղօթիւք ։ * Զայս Խրատ տուեալ եղբարց , բարւոք պաշտօնեայ լինիցիս քրիստոսի , սնանիցիս բանիւք Հաւատոց , և բարւոք վարդապետութեանն՝ զորոյ կՀետեան իսկ եղեր ։ * Զ՚ՀԻ
7 ՚ի պիղծ բանից՝ և յառասպելաց պառաւանց Հրաժարեսջի՛ր ։ Խայց կրթեա զանձն քո յաշխատասիրութիւն ։ * զի մարմնոյ
8 կրթութիւն առ սակաւ ինչ օգտակար է · իսկ աշխատասիրութիւն առ ամ ինչ օգտակար է , և զաւետիս կենաց ունի՝ զարդիս և
9 զՀանդերձելոցն ։ * Հաւատարիմ է բա-
10 նդ և ամ ընդունելութե արժանի է ։ * զի ՚ի սոյն իսկ վաստակեմք՝ և նախատինս

յանձն առնուսք ։ զի յուսացեալ եմք
յՅԱԾ կենդանի , որ է փրկիչ ամ մարդ-
կան , մանաւանդ հաւատացելոց ։ * Պա- 11
տուիրեր տալիր զայդ՝ և ուսուցանիցէր ։
* զի մի՛ ոք զքո մանկութիւդ արհամար 12
հիցէ ։
Ա՛յլ օրինակ լինիցիր հաւատացելոց՝
բանիւք՝ գնացիւք՝ սիրով հաւատովք սըր
բութ ։ * Մինչև գամ ես , միտ դիր ընդ 13
թերցուածոց ինձիմաստուն՝ վարդապե-
տութեն ։ * Այլ անփոյթ առներ զշնորհս 14
հացդ՝ որ ի քեզ են , որ առաւ քեզ
մարգարէութբ ի ձեռնադրութէ երիցուն ։
* Յայդ խորհեաց՝ և ի դմին կանխեա- 15
ջիր ։ զի քո յառաջադիմութիդ ամենե-
ցուն յայտնի լիցի ։ * Զգոյշ լիցիր ան- 16
ձին և վարդապետութեդ՝ և ի դմին յա-
ճախիր ։ զայդ եթէ առնիցես՝ և զանձն
ապրեցուսցես , և զայնոսիկ՝ որ քեզ լո
սիցեն ։

ԳԼ ։ Ե ։

Ծերն մի՛ պատուհասեսցես , այլ միսի 1
թարեսիցիր իբրև զհայր , վերինսա-
արդս իբրև զեղբարս , * զպատուականս 2
իբրև զմայրս , զմանկամարդս իբրև զե-
ղբարս՝ ամենայն սրբութբ ։ * Այրիս պա- 3
տուեա , որ առոյգ այրիքն լիցին ։ * Պա- 4
թէ ոք այրի՝ որդիս և թոռունս առնիցէ ,
ուսանիցին նախ իւրեանց առանց բարի

առնել՝ և զիսկարկինս հատուցանել ծը-
նողացն . զի այն է քաւիլ՝ և ընդունելի
առաջի նոր : * Իսկ որ ձշմարտիւ այրին
էիցէ . և մենացեալ յուսացեալ յԱստ , և
կանխեալ յաղօթս և՛ի խնդրուածս ըզ-
ցայգ և զցերեկ : * Իսկ զիրգ այրին՝ կեն
դանացն մեռեալ է : * զայս պատուիրէ
րեան՝ զի անարատք էիցեն : * Իսկ եթէ ոք
իւրոց՝ և մանաւանդ ընտանեացն խնամ
ոչ առնիցէ , ՚ի հաւատոցն ուրացեալ է՝
և չար ևս քան զանհաւատան է : * Այրի
ըն այրիս անուանեսցի , որ չիցէ պակաս
՚ի վաթսնամենից , միոյ առն կնի լեալ .
և՚ի գործս բարիս վկայել , եթէ մանկ
կունս սնուցեալ էիցէ , եթէ զհիւրս ըն-
կալեալ էիցէ , եթէ զսրբոց զոտս լուա-
ցեալ էիցէ , եթէ նեղելոց բաւական լեալ
էիցէ , եթէ զամ գործոց բարեաց զհետ
երթեալ էիցէ : * Այլ՚ի մանկամարդաց
այրեացն հրաժարեա , զի յորժամ խոց-
տան զքրիստ՝ ամուսնանալ կամին . * իսկ
զդատաստանս ընդունին , զի զառաջին
հաւատոյն արհամարհեցին : * Ա՛նան-
գամսյն և դատարկանաձունք ուսանին՝
շրջօղք տանէ ՚ի տուն . և ոչ միայն գա-
տարկք , այլ և փսսքուսք և հետաքրը-
քիրք . և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ : * Կա-
մի՛ զմանկամարդացդ ամուսնանալ , որ
դիս ծնանել , անարատս լինել , և մի՛ ինչ
պատճառս տալ հակառակորդին ՚ի հայ-

Հոյուբ աղաղակ ։ * զի արդէն իսկ ամենք 15
խառնեցան զկնի սատանային ։ * Այլ 16
ոք հնազանդեալ այրիս ուսինցի՝ բաւա
կան լինի նոցա , և մի՛ ծանրասցի եկե
ղեցւոյն ։ զի ձգնարիսի այրեացն բաւա
կան լինիցի ։

ԲԴ * Որ բարւոք վերակացու լինին երիցունք 17
կրկին պատուոյ արժանի եղիցին ։ մանա
ւանդ որ աշխատիցին քարոզել և վարդա
պետութիւն ։ * քանզի ասէ գիր ։ մի՛ կա 18
պեացես զցուլ եղեան կալոցոյ ։ և արդ
ժանի է մշակն վարձու իւրոյ ։ * Երէց 19
ցուէ չարախօսուի մի ընդունիցիս ։ բայց
եթէ երկուք՝ և երիւք վկայիւք ։ * Զսկ 20
որ մեղանչեն՝ առաջի ամենեցուն յան
դիմանեա , զի և այլքն երկիւղեն ։ * Զկայ 21
ուի դնեմ առաջի աց և յԱստուածոյ և քրիս
տոսէ հրեշտակաց , զի զայդ պահեսցես
առանց մտահաճուե ։ մի՛ ինչ առնել ա
չառնօք ։ * Զձեռս վաղվաղակի յուրուք 22
վըր մի՛ դնիցես , և մի՛ կցորդ լինիցիս մե
ղաց օտարաց ։ զանձն քո սուրբ պահես
Ջի՛ր ։ * Զկայուհետև մի՛ ջուր և եթէ ըմ 23
պիցես՝ այլ սակաւիկ մի և գինի խառ
նեալ ընդ ջրի՛ր վըր ստամոքսի և ստէպ հիւան
դութեց ։ * Զոմանց մարդկ՝ որոց մեղքն յայտնի 24
են՝ և յառաջագոյն հասեալ ի դատաս
տան , և են՝ որոց զկնի երթան ։ * Զոմանց 25
և բարի գործքն յայտնի են ։ և որ այլ
ազգ ևս ինչ լիցեն՝ թաքչել ոչ կարեն ։

ԳԼ· Ը՛

1 Ա՛ր միանգամ՛ ել լծով ծառայուէ իցեն,
զնւբաքանչիւր տեառս պատուի արժանի համարեսցին· զի մի՛ անուն այ-
2 և վարդապետուին հայհոյեսցի· * [1]ոկ որ հաւատացեալ տեառս ունիցին՝ մի՛ արհամարհեսցեն, զի եղբարք են· այլ առաւել ծառայեսցեն՝ զի հաւատացեալք են և սիրելիք· որք զբարերարուի յանձինս ունիցին՝ զայս ուսուցանիցէք և
3 մխիթարեսջի՛ր· * [2]ոկ եթէ ոք այլազգի՛ ուսուցանիցէ՝ և ոչ անսայցէ ողջմտուէ բանի տն մերոյ յիսուսքրիստոսի, և ըստ
4 ծ պաշտուէ վարդապետուէն· * այնպիսին հպարտացեալ է, և ոչինչ ոչ դիտէ· այլ տապի՛ ի խնդիրս և՛ ի բանս հակառակութե՛ն· ուստի լինին նախանձ
5 հեռ հայհոյուի՛ կարծիք չարեաց· * խառնակութի՛ք ապականելոց մտաց մարդկան՝ և օտարացելոց ի՛ ճշմարտուէ անտի, որ շահավաճառ համարին զաշխատուէն· բայց դու մերժեսջի՛ր յայնպիսեացն·
6 * [3]այլ շահավաճառ մեծ աշխատուի
7 է՝ բաւականուէ հանդերձ· * զի ոչ բե
8 րաք ինչ յաշխարհս՝ և ոչ տանել ինչ
9 կարասցուք· * այլ ունիմք կերակուր և հանդերձս, և այնու շատասցուք· * [4]ոկ որք կամին մեծանալ՝ անկանին ի փոր-

ձուլթի և յորդայթ, և՛ի բազում ցան-
կուէս անպիտս և վնասակարս. որք ընկղ-
մեն զմարդիկ ի սատակումն և ի կո-
րուստ: * Օ՛ն արմատ ամենայնց չա-
ծանիսրութի է. որում մանկ ցանկա
ցեալ՝ վրիպեցան ի հաւատոյն, և զանձ
ինս սրկին ընդ բազում ցաւովք: * Ա՛յլ 11
դու, ով մարդ աստ՝ փախիր յայնցանէ, և
երթ զհետս արդարութե՛ն՝ ճշմարտութե՛ն
հնաւատոյ զսիրոյ զհամբերութե՛ն զհե-
զութե՛ն: * Եւ մարտիր զբարւոք մարտն 12
հաւատոյ, և բռունն հար զկենացն յա-
ւիտենականաց՝ յոր կոչեցարն, և դա-
ւանեցեր զբարւոք դաւանութի՛ն առաջի
բազումս վկայից: * Պատուիրեմ քեզ ա- 13
ռաջի աստ՝ որ կենդանի առնէ զամենայն,
և յիսուքէ՝ որ վկայեաց առաջի պոնտաց
Պիղատոսի զբարւոք դաւանութի՛ն:
* պահել քեզ զպատուիրանն անբիծ՝ 14
անարատ, մինչև ի յայտնութի՛ն Տն մերոյ
յիսուքէ: * զոր ի իւր ժամանակս ցու- 15
ցէ երանելին՝ և միայն հզօր, թագաւոր
թագաւորաց և Տէր տերանց: * որ միայն 16
ունի զանմահութի՛ն՝ բնակեալ ի լոյս ան-
մատոյց. զոր ոչ ոք եհետս ի մարդկանէ՝
և ոչ տեսանել կարօղ է. որում պատիւ
և զօրութի՛ն յաւիտեանս, ամէն: * Ա՛ն- 17
ծատանց՝ որ ին յայսմ աշխարհի՝ պատ-
ուէր տացէր մի՛ հպարտանալ և մի՛ յու-
սալ ի մեծութի՛ն մնոտի, այլ յԱ՛ստ՝ որ

տայ մեզ զայմ առաւտապէս ի վայելել,
18 * զբարիս գործել, մեծանալ գործովք
բարութե, առաւտս սիրունս հալոցդա լի
19 նել. * գանձել անձանց հիմն բարի ի
հանդերձեալսն. զի բռնեսցեն հարկենից
20 զմարթիսն կենացն։ * Ո՛վ տիմոթէ՛
պահեա զաւանդն՝ խոտորեալ ի պղծու
եւ ի նորաձայն բանից եւ ի հակառակու
21 թէ եւ ի մոլարանուն գիտութէ. * զոր
ոմանք յանձն առեալ՝ վրիպեցան ի հա
ւատոց անտի։ Շնորհք ընդ քեզ։ ամէն։

Ա՛ռ պիմոլիքոս առաջին գրեցար ի
ղաոդիկէացւոյ, որ է նայր դաշտոց պահապան
նոցա։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՅԱԼՈՑ
ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՈՍ ԵՐԿՐՈՐԴ.

ԳԼ. Ա.

ԳԿ

ՕՂՈՍ ԱՌԱՔՅԱԼ 1
յէն քէն կամօքն այ , ըստ
աւետեաց կենացն՝ որ ի քր
յս : * Զհամբեալ որդւոյ 2
սիրելւոյ՝ շնորհք ողորմութի՛ւն և խաղաղ
ութի՛ւն յայլ հօրէ՝ և ի քէն յէն տէրէ
մէ : * Շ նորհ ունիմ այ՝ զոր պաշտեմն 3
ի նախնեաց՝ մտօք սրբովք , եթէ զի անդ
ադադա ունիմ զքէն յիշատակ յաղօթս
իմ. զցայգ և զցերեկ . * ցանկացեալ եմ 4
տեսանել զքեզ , յիշատակեալ զարտա
սուսն քո՝ զի լցայց ուրախութի՛ւն . * ընդ 5
մտաս աճեալ զանխիղճ հաւատոն՝ որ
ին ի քէզ . որ յառաջագոյն բնակեցաւ
ի տանդ քումմէ լուդեայ , և ի մօր քումմ
եւնիկեայ . հաստատեալ եմ թէ և ի
քէզ է : * Ա յդ յիշեցուցանեմ քեզ ար 6
ծարծել զշնորհսն այ՝ որ են ի քէզ ի
ձեռնադրուե իմմէ : * Ո՛չ եա մեզ 7
աճ հոգի վհատուե , այլ զօրուե և սի
րոյ՝ և զգաստութի՛ւն : * Ա՛ի այսուհետև 8

ամօթ համարիցին զվկայսն ՚ի ՄՐոց՝
և մի՛ զնս զկապել ՚ն ը, այլ կցծրդ լեր
չարչարանաց աւետարանին՝ ըստ զօրութեն
9 այ։ * Որ փրկեաց զմեզ, և կոչեաց ՚ի
կոչումն սրբ ոչ ըստ գործոց մերոց՝ այլ
ըստ իւրում յառաջադրութեն և շնորհաց,
որ տուաւ մեզ ՚ի քրս յս յառաջ քան զժա
մանակս յաւիտենից։
10 * Իսայց յայտնեցաւ այժմիկ յերևել գ
փրկչին մերոյ յսի քրսէ. որ խափանեաց
զմահ՝ և լուսաւորեաց զկեանս և զա
11 ներձուածն ՚ի ձեռն աւետարանին։ * որոյ
եդայ ես քարոզ և առաքեալ՝ և վարդա
12 պետ հեթանոսաց։ * Որ սոյն որոյ և զայս
չարչարանս կրեմ, այլ ոչ ինչ ամօթ հա
մարիմ. քանզի գիտեմ՝ յո հաւատացեալ
եմ. և համոզեալ եմ, թէ կա
րող է զաւանդն իմ պահել յօրն յայն։
13 * Ունելով օրինակ առողջաբանեցն զոր
զոր լուար՝ հաւատովք և սիրով
14 որ ՚ի քրս յս։ * Զ բարւոք աւանդն պահ
հեռնոր ՚ի ձեռն Հոգւոյն որ ՚ի մեզ բնա
15 կեալ։ * Զայս գիտացեալ՝ զի մերկան
ցան ՚ի մէնջ ամենեքեան որ ՚ի նմա յասիա,
որոց սակաւ ևս փիղեղոս և Հերմոգենէս։
16 * Տացէ տէր ողորմութիւն տանն Ոնէսիփո
րայ. զի զբազմանգամ Հանգոյց զիս, և ըղ
կապանս իմ ոչ ամօթ համարեցաւ։ * այլ
17 իբրև եկն ՚ի Հռոմ, աղուադոյնս խնդ
18 րեաց զիս՝ և եգիտ։ * Տացէ նմ տէր՝ ողոր

մուէ գտանել ի նոնէ յաւուրն յայնմիկ. և որչափ ինչ միանգամ յերիեսս սպաս կալաս լինել, զայն դու ինքնին քաջ գիտես։

ԳԼՈՒԽ Ա։

Ա. Յիւդա որդեակ իմ, զօրացիր ընդ 1
հօգն՝ որ ի քէն կայ։ * Եւ զոր լուար 2
յինէն բազում վկայութիւք՝ զայն աւանդեա
ցես հաւատարիմ մարդոց՝ որք բաւա
կան իցեն և զայլս ուսուցանել։
Գ.Ա. * Համակից լեր իբրև զբարւոք զինուո՛ր 3
քրիստոսի։ * Եւ ո՛ք զինուորեալ աստէն ընդ 4
կեանս աշխարհիս պատահի, եթէ զօրա
վարին հաճոյ լինիցի։ * և եթէ մարտիկ 5
ոք իցէ, ոչ պսակի՝ եթէ ոչ լսատ օրինին
մարտիցէ։ * Եւ հողագործքն աշխատեա 6
լոյ պարտ է նախ ի պտղոյն վայելել։ * Ի 7
մա՛ զինչ ասեմն, տացէ քեզ տէր իմաստութի
իւն։ * Յիշեա՛ զքո՛ն յիսուս յարուցեալ ի մե 8
ռելոց ի զաւակէ դաւթի՝ ընդ աւետարա
նիս իմում։ * յորում չարչարիմ կապանօք 9
քաւի իբրև զչարագործ։ այլ բանն աստ ոչ
եթէ կապեալ իցէ։ * Ա՛ ընդորիկ ամե 10
նայնիվ համբերեմ վա՛ ընտրելոցն, զի և նոքա փրկու
թեան հասանիցեն որ ի քէն կայ երկնաւոր
փառաւքն հանդերձ։ * Հաւատարիմ է 11
բանս. զի եթէ ընդ նմա մեռաք՝ ընդ նմին և
կեցցուք։ * և եթէ համբերեմք, ընդ նմին և 12
թագաւորեսցուք։ և եթէ ուրանամք՝ և նա
ուրանայ զմեզ։ * և եթէ չհաւատամք, 13

նա հաւատարիմ մնայ , ուրանալ զանձն
14 իւր ոչ կարէ ։ * Օ այս յուշ արասջիր վկայ
ումի եղեալ առաջի ՚ի , մի՛ բանակռիւ լե՛
նել յոյժ՛ նչ պետս՚ի կործանումն լսողաց ։
15 * Փութասջի՛ր զանձն քո ընտիր կացու՛ կիր
ցանել առաջի ՚ի , մշակ առանց ամօթոյ ·
ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտու՛թ ։
16 * Ա՛յլ ՚ի պղծոց և՛ ՚ի նոտի խօսից մեր՛
ժեսջի՛ր · զի առաւել յառաջ գայցեն
17 յամբարշտու՛թիս · * և բանք նց իբրև ըզ
քաղցկեղ ճարակ գտանեն· որոց սակի են
18 Հիմենոս՝ և փիղետոս · * որք վրիպեցան
՚ի ճշմարտու՛թ , և ասեն՝ եթէ յարու՛թի՛
մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է · և կործա
19 նեն զհաւատս ոմանց ։ * Ա՛յլ հաստա՛
տուն հիմն ՚ի կայ՝ և ունի զկնիքս զայս , է
թէ ծանեաւ տէր զայնոսիկ՝ որ իւրն են ·
և՝ ՚ի բաց լինցի յանկրաւու՛թ ամ՛ որ ան
20 ուանէ զանուն տն ։ * Ա՛յլ ՚ի տան մե՛
ծի ոչ միայն են անօթք ոսկեղէնք և ար՛
ծաթեղէնք , այլ և փայտեղէնք և խեցե
ղէնք ։ են՝ որ ՚ի պատուո՛ի են , և են որ յա՛
21 ռարգու՛թ ։ * Եթէ ոք սրբեսցէ զանձն
իւր յայնպիսեաց անտի , եղիցի անօթ
պատուական՝ սրբեալ և պիտանի տն իւ՛
րում՝ յամ՛ գործս բարու՛թ պատրաստեալ ։
22 * Ա՛յլ յերիտասարդական ցանկութե՛ից
փախիր · և երթ զհետ արդարու՛թ՝ զհա՛
ւատոց զսիրոյ զխաղաղու՛թ զսրբու՛թ , ընդ
այնոսիկ՝ որ կարդան զանուն տն սու՛րբ

սրտիւք * Կ՚ԱՀ՚ի յիմար և յանխրատ 23
խնդրոց հրաժարեա · գ իտասջիր՝ թէ ան-
ոի ծնանին կռիւք * Կայց ծառայի Տն 24
ոչ է պարտ կռուել , այլ հեզ լինել առ
ամենին՝ ուսուցիչ անոխակալ · * Համբար 25
տուք խրատել զհակառակսն · Թերևս տա-
ցէ նոցա Ած առաջիարուի՚ի գիտուի Ճշդ
մարտուե · * և սթափեսցին յորոգայթից 26
սատանայի , որսացեալք՚ի նմանէ՚ի նր կամս ։

ԳԼ · Պ ։

ՆԻՐ Ա Յս գիտասջիր՝ եթէ յաւուրս յե- 1
տինս եկեսցեն ժամանակք չարք ·
* զի եղիցին մարդիկ անձնասէրք արծա 2
թասէրք հպարտք սմբնարտաւանք հայ-
հոյիչք՝ անհնազանդք ծնողացն անշնորհք անդ
աւրըք , * աննուիրելք սնգութիք բանսար 3
կուք անժուժկալք վիրս անբարեսիրք , * մատ 4
նիչք յանդգնուիք սմբարհաւատք , քան
կասերք մանաւանդ՝ քան ած սիրք · * որ 5
ունիցին զկերպարանս ածպաշտուե , և
՚ի զօրուիք անտի նր ուրացեալ իցեն · և
խորշեսջիր՚ի նոցանէ ։ * Քանզի՚ի նոցա 6
նէ են՝ որ մտանեն տանս՚ի տուն , և գե-
րեն զկանայս չեղջակուտեալս մեղօք վա-
րեալք՚ի պէսպէս ցանկուէս · * որ յայմ 7
ժամուանէն , և երբէք՚ի գիտուի Ճշդ
մարտուե ոչ հասանեն ։ * Կ՚ԱՀ ոմն յանէան 8
և յամբէս հակառակ կացին մովսէսի ·
նոյնպէս և սոքա հակառակ կան Ճշմարտուե

թէն · մարդք ապականեալք մտօք՝ ան-
9 պիտանք ՚ի հաւատս : * Ա՛յլ ո՛չ երբեք
դացեն յառաջ ՚ի լաւ անպէտ · քանզի ան-
մուռթի սո՛ց յայտնի լինիցի ամենեցուն ,
որպէս և նոցայն իսկ եղև :
10 * Ա՛յլդու զՀնար եկիր վարդապետու-թե
իմոյ՝ առաքինորդու-թե յօժարու-թե հաւա-
տոց՝ երկայնամտու-թե սիրոյ համբերու-թե ,
11 * հալած-անաց չարչարանաց · որպիսիք
եղեն ինձ յանտիոք և ՚ի իկոնիան և ՚ի
լիւստրա , որպիսի հալած-անաց համբե-
12 րի · և զամէնից փրկեաց զիս Տէր : * և ամենին՝
որ կամիցին աճ-պաշտու-թե կեալ ՚ի քո՛ յի՛ ,
13 ՚ի հալած-անս կացցեն : * Ա՛յլ մարդք
չարք և կախարդք յառաջ եկեսցեն ՚ի չար
անդր · մոլորեալք՝ և մոլորեցու-ցանիցեն :
14 * Ա՛յլդու հաստատեա՛ն կաց յոր ուսար-դ ,
և հաւատարիմ եղեր · գիտես ուստի ու-
15 սար : * զի ՚ի մանկու-թենէ զգիրս սո՛ւրբս գիտես ,
որ կարող են իմաստուն առնել զքե՛զ ՚ի
փրկու-թի՛ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի քո՛ յի՛ :
16 * Ա՛մենայն գիրք աճ-պաշտե՛ալ և օգտա-
կարք , ՚ի վարդապետու-թի են՝ և յանդիման
նոա՛ի և յոլղոլի՛ և ՚ի խրատ արդարու-թե ·
17 զի կատարեա՛լ իցէ մարդն աստ յամենայն
գործս բարու-թե հաստատեալ :

ԳԼՒ · Գ ·

1 Այս վկայու-թե դնեմ առաջի աստ՝ և քո՛ի
քե՛զ , որ դատելոց ես զկենդանիս և

զՔեռնէլս՝ ’ի յայտնութիւն խրատմ և յար-
քայութե։ * և դու քարոզեա զբանն, հաս 2
’ի վր ժամու և առաւժամու, յանդիման
նեա սատեա մխիթարեա ամ երկայն-
մտութբ և վարդապետութբ։ * Քանզի ե- 3
կեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտութե վարդա-
պետութեն ոչ անասցին • այլ ըստ խրթան
չիւր ցանկութեց կուտեսցին իւրեանց վար-
դապետս՝ քստ մարմնոջելոց լսելեաց իւ-
րեանց • * և ’ի ճշմարտութե անտի դար- 4
ձուցանիցեն զլսելիս՝ և յառասպելս կոր-
ծանեսցին։ * Ա՛յլ դու զսնարթի կաց 5
յամենի, ճգնեաց, զգործս աւետարանչի
գործեա • զպաշտօնդ քո կատարել կալ։
* Ո՛ր ես այսօր հեռև նոսիբրեալ եմ, և 6
ժամանակ դարձի իմոյ հասել կայ։ * ըզ 7
բարւոք պատերազմ պատերազմեցայ,
զընթացսն կատարեցի, զհաւատսն պա-
հեցի։ * Ա՛յսօր հեռև կայ մնայ ինձ պա- 8
դարուճ պսակն, զոր հատուսցէ ինձ տէր
յաւուր յայնմիկ արդարն դատաւոր • ոչ
միայն ինձ, այլ և ամենեցունն՝ որ սիրե-
ցին զյայտնութիւն նորա։

Փութասջի՛ր գալ առ իս վաղվաղակի • 9
* զի Դեմաս եթող զիս՝ և սիրեաց զաշ-
խարհս, և գնաց ’ի Թեսաղոնիկէ։ * Կրեսկէս՝ 10
’ի գալիլեա, տիտոս ’ի դալմատիա • զու- 11
կաս միայն է ընդ իս։ Մարկոս առեալ ընդ
քեզ ածիցես զի է ինձ պիտանի ’ի պատա-
րաւորուիւ։ * Ո՛ւխտիկոս առաքեցի Եփե- 12

13 սուս։ * (Ո) ՔԵԼՈՆն Թողէ ՚ի տրուաղայ առաք
կարպոսի։ յորժամ դայցես՝ բերջիր և ըզ
14 գիրսն, մանաւանդ զմատեանսն։ * Ղէ-
սանդրոս (դարբին) բազում չարչարանս ե-
ցոյց ինձ. հատուսցէ նմա տէր ըստ գործս նո-
15 * յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր. զի
16 շատ հակառակ եկաց բանից մերոց։ * Յա-
ռաջնում առնէին ոչոք ինձ ՚ի թիկունս
եկաց, այլ ամենեքին Թողէին զիս. ՚ի հա-
17 րեսցի նոցա այն։ * Այլ տէր օգնեաց ինձ, և
զօրացոյց զիս, զի ինև քարոզեսցէ հաս-
տատուն, և լուիցեն ամենայն հեթանոսք.
և ապրեցայ ես ՚ի բերանոյ առիւծոյն։
18 * Փրկեսցէ զիս տէր յամենայն գործոց չարաց,
և զերծուսցէ զիս յարքայութիւն երկնից
կենաց ։ որում փառք յաւիտեանս յաւի-
19 տենից. ամէն։ * Ողջոյն տացէք պրիսկեայ
20 և ակիւղէայ՝ և ընեսիփորայ տանն։ * Էր-
աստոս մնաց ՚ի կորնթոս։ զտրոփիմոս
21 Թողի ՚ի մելիտա հիւանդագին։ * Փու-
թասջիր յառաջ քան զձմեռն գալ։ Ողջոյն
տան քեզ և բուղոս և պուդէս և լինոս և
22 կղաղիա՝ և եղբարք ամենեան։ * Տէր յի-
սուս քրիստոս ընդ հոգւով քումով։ Շնորհք քեզ։ ամէն։

Ա՛ղ պիմղիա էրիդրդ ևռագրի, որ էր եփե-
սացոց էիէզեցոյն եպիսկոպոս առաջին յե-
նադրեալ. դրբեցաւ ՚ի հռոմի՝ յորժամ էրի
քոզդ անէաւ ցասէնի պօշա առաջի
նէրոնի կայսեր հռոմոյ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԱՌ ՏԻՏՈՍ։

ԳԼՈՒԽ Ա։

ՊՕՂՈՍ ԾԱՌԱՅ 1
Աստուծոյ եւ առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն Աստուծոյ, եւ գիտութեան ճշմարտութեանն որ է ի սա՛ծ պաշտաւնէն։ * Յուսով կեանցն յաւիտենից, զոր խոստացաւ անսուտն Աստուած յաւուրս քան զժամանակս յաւիտենից։ * Եւ յայտնեաց 3
իւրում ժամանակի զբանն իւր քարոզութեամբ, որով հաւատացաւ ես ի հրամանէ փրկչին մերոյ Աստուծոյ։ * Տիտոսի 4
որդւոյ սիրելւոյ ըստ հաւատակից հաւատոց, շնորհք եւ խաղաղութի՛ւն յայր Աստուծոյ եւ ի Տէրնէ Յիսուսէ փրկչէ մերմէ։ * Ո՛ւ 5
սմանորիկ էակ թողի զքեզ ի Կրետէ, զի որ ինչ մնացեալ պակաս էիցէ՝ ուղղեսցես, եւ կացուսցես ըստ քաղաքաց երիցս ձեռնադրել եւ ես քեզ պատուիրեցի։ * Ո՛ր 6
ինչ ոք անարատ էիցէ, միոյ կնոջ այր, որ զաւակս ունիցի հաւատացեալս՝ եւ ո՛չ յամբաստանութի՛ւն անառակութե՛ն, կամ

7 անհնազանդս ։ * Ո՛վ պարտ է եպիսկո
պոսին անարատ լինել՝ ոչ և այ անտեսի-
մի՛ յանդուգնգն, մի՛ բարկացող, մի՛ թըղ-
նամանող, մի՛ հարկանող, մի՛ զօշաքաղ.
8 * այլ՝ հիւրասէր, բարեսէր, ցած, ար-
դար, սուրբ, ժուժկալ. * վերակացու
լինել հաւատարիմ բանին վարդապե-
տութեան, զի կարօղ իցէ և մխիթարել ողջ
մտօքըն վարդապետութեանն, և զհակա
10 ռակորդան կշտամբել ։ * Քանզի բա-
զումք են անհնազանդք՝ զրահասք և
մեամխաբք. մանաւանդ որ ի թլփա-
11 տութէ անտի են. * զորս պարտ է ընդ-
նել. որք զամ տունս կործանեն, և ու-
սուցանեն զորչ՛ պարծանս՝ վասն շահաց խիղ ԴՀ
12 * Մարգոն ոմն ի նոցանէ՝ իւրեանց իսկ
մարգարէ, կէս տացիք հանապազաստաւ,
13 չարաճճիք դատարկապորք. * Ո՛ր ըս-
տացաք վկայութիւն այս ։ վասն որոյ կըշ
տամբեացես զնոսա խստութեամբ, զի ա-
14 ղողջասցին ի հաւատս. * և մի՛ հայեսցին ի հրէական առասպելս, և ի պատ
ուիրս մարդկան դառնացելոցն ի ճշմ
15 մարտութէ. * Ամենայն սուրբ է սրբոց,
բայց պղծոցն և անհաւատից՝ ոչինչ է
սուրբ, այլ պղծեալ են միտք և խղճ
16 հուրդք նոցա * խոստանան գիտել զաստ,
և գործովք ուրանան. պիղծք
և անհաւանք՝ և յամէ գործս բարեաց
անպիտանք ։

ԳԼ. Ի.

1 Այլ դու խօսեայց որ ինչ վայելէ ողջա-
2 միտ վարդապետութեդ ։ * Որպէս
զգաստս լինել, պարկեշտս ցածուն ,
ողջամիտս ի հաւատս ի սէր ի համբե-
3 րութեն ի ժուժկալութէ ։ * Պառաւանց
նոյնպէս ի զգաստութէ՝ ի սուրբ վայել
չութեն, մի՛ բանսարկուս՝ մի՛ գինեմոլս ,
4 այլ բարեխրատս ։ * զի զգաստացուցա-
նիցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լինել՝
5 որդեսէրս , * ցածունս սուրբս տնաւրէս
բարեգործս , հեզանդս իւրեանց ա-
մուսնոց ։ զի մի՛ բանն Աստուծոյ հայհոյեսցի ։ * Որպիսասարդս
6 նոյնպէս առաջեւոյն՝ ցածունս լինել ,
7 * ամենեցուն զանձն օրինակ կացու-
ցանել՝ գործոց բարուց , վարդապետու-
թեան զանեղծութիւն ունել , ըստբուխ , զպարկեշ
8 տութիւն , * զբանն ողջմտութէ , անպարտա-
պարտ լինել՝ զի որ հակառակորդն իցէ՝ յամօթ
լինցի , և մի՛ ինչ ունիցի ասել զմեզնէ չա-
9 րութեն ։ * Ծառայից իւրեանց տէրանց
հնազանդ լինել՝ և հաճոյս յամենայնի , մի՛ հա-
10 կառակօղս , * մի՛ հափշտակս , այլ զամենայն
աստս ցուցանել բարութեամբ , զի զվարդապետու-
թիւն փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ։
11 * Որում վայել է փառք յաւիտեանս
յաւիտենից ։ Ամէն ։
12 Ուսուցէք զամբարշտութիւն և զաշխար-

հական ցանկութիս ։ զգաստութիւն և արդա-
րութիւն և աճապարութիւն կեցցուք յաշխարհ
13 հի ։ * և ակնկալացուք երանելի յուսոյն՝
և յայտնութեան փառաց մեծին աստ՝ և փրկ-
14 չին մերոյ յիսուսի քրիստոսի ։ * որ եառ զանձն վասն
մեր ՝ զի փրկեսցէ զմեզ յամենայն օրինա-
թենէ ՝ և սրբեսցէ իւր ժողովուրդ սեպ-
հական՝ նախանձաւոր գործոց բարութեան ։
15 * Զայդ խօսեաց՝ և միխիթարեա և յանդի-
մանեա ամենայն հեղութեամբ ։ զի մի՛ ոք ինչ
ոչ զքեզ արհամարհիցէ ։

ԳԼՒ ։ Գ ։

1 Ա յր յիշէ զայսոսիկս նոցա, իշխանութեանց և
պետութեանց հնազանդ լինել՝ և հպա-
տակ կալ ։ և ամենայն գործոց բարութեան պատ-
2 րաստ գտանել ։ * մի՛ զոք հայհոյել՝ ան-
կռիւս լինել՝ հեզս ՝ զամենայն առնել ազ-
3 մենային մարդկան ցուցանել ։ * Զի եմք
երբեմն և մեք անմիտք անհնազանդք՝ մո-
լորեալք՝ ծառայեալք ցանկութեանց և զանա-
պատ անառակութեանց ։ չարութեամբ՝ և նախան-
ձու շրջեալք, ատելիք՝ և զիրարեանս ա-
4 տելութեամբ ։ * Իսկ յորժամ քաղցրութիւն և մար-
դասիրութիւն փրկչին մերոյ յայտնեցաւ,
5 * ոչ ի գործոց արդարութեանց զոր արարաք
մեք ՝ այլ ըստ իւրում ողորմութենն ապրե-
ցոյց զմեզ ՝ ի ձեռն աւազանին միանգա-
մայն ծննդեանն ՝ և նորոգութեան հոգւոյն
6 սրբոյ ։ * զոր եհեղ ՝ ի մեզ առատութեա՛ն ՝ ի ձեռն

ՊՕՂՈՍ ՅԱՅԵՑՈՂԱՑՈՅ ։

Ձեռն քո եմք փրկչին մերոյ ։ * զի արդա-
րացեալք ընդհօքն եղիցուք ժառանգա-
ւորք յուսով կենացն յաւիտենականաց ։
* Հաւատարիմ է բանն, և՛ զայն կամիմ
զքեզ հաստատուն լինել, զի փոյթ արա-
ցեն գործոց բարեաց վերակացու լինել՝
հաւատացեալքն յԱ՛Ծ, զի այն է բարի և
օգտակար մարդկան ։ * Զի զանիմաստս
հանդիպս և զտոհմաթիւրս, և զկեռ և զ-
բնական կռիւն՝ ի գայց մերոջ զի զայն
անօգուտք են՝ և անոտիք ։ * Յառնէ հեր
ձուլածոյն՝ յետ միանգամ և երկիցս խրա-
տելոյ՝ հրաժարեսջիր ։ * զիտասջիր՝ զի
թիւրեալ է այնպիսին, և մեղանչէ՝ ան-
ձամբ զանձն դատապարտեալ ։ * Յետ յոլ-
ժամ յղեցից առ քեզ զտիտոս կամ զՏ-
ուիքիկոս, փութա սջիր գալ առ՝ի նո-
իոպոլիս ։ զի անդ եդի՛ ի մտի ձմերել ։
* Զգնա զենոն զօրինական դպիրն՝ և զապո-
ղոս փութով աբձակեսջիր, զի մի ինչ պա-
կասիցէ նոցա ։ * Ուսցին և մերքն և՛ բար-
եաց գործոց վերակացու լինել՝ ի պէտս
կարեւորս, զի մի անպտուղք լինիցին ։ *
Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք։
Ընդ ձեզ ամենեսեան ։ ամէն ։

Ողջոյն ընդ ձեզ ամենեսեան ։ ամէն ։

Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք։
Ջոյն տան քեզ՝ որ ընդ-ի՛ն են ամենեքեան ։
Շնորհք ընդ ձեզ ամենեսեան ։ ամէն ։

ՃՈՒՊՔ
ՊՕՂՈՍԻ ԷՄՈՒՔԵԼՈՑ
ԱՒՐ ՓԻԼԻՄՈՆ։

ԳԼՈՒԽ Ե

1 ՕՂՈՍ ԿԸՊԱԻԵԼ
յոի քոի, և ահմոհէաս եղ
բայր • վիլհամնեի սիրելոյ՝
2 *և գործակցի մերոյ, * և*
ապիեայ քեռ, և աքիպպեայ զհնոէօ-
բանեցի մերոյ՝ և առանին եկեղեցւոյդ •
3 *(Ե նորհք ըն ձեզ և խաղաղութի յայ*
4 *հօրե մերմե՝ և ի տնե յեսե քնե։ * Կնո*
հանամ զայ իմոյ յամ ժամ՝ յիշատա-
5 *կեալ յաղօթս իմ վս քո։ * Լսելո եսեմ*
զքո հաւատոյն և զսէր՝ զոր ունիս առ տէր
6 *յն՝ և առ ամենայն սրբս։ * Ոի հաղոր-*
դութի հաւատոյն քոց արդեայ լինիցի՝ գի-
տութիբ ամենայնում՝ որ ի ձեզ է ի քն
7 *յն։ * Խնդութիի յայժ ընկալայ՝ և մխի*
թարութիի ի վր սիրոյն քո • զի գութիք
8 *սրբոց քով հանգուցեալ են ի ղեբայս։ * Ա ո*
ոոյ բազում համարձակութի ունիմ ի քն
9 *հրամայն տալ քեզ զարժանն։ * Ա ոան*
սիրոյ՝ մանաւանդ ի ես ապաչեմիսկ այն

ախոհ լինել՝ որպէս և պօղոս ծերացեալ,
արդ և կապեալ ևս յոգի քո։ * Ղազէմ
ղքեզ վա՛ որդեա՛յ իմոյ՝ զոր ծնայ ի կա-
պանս իմ, զտիմոթէոս. * որ երբեմն ան-
պիտան էր քեզ. բայց արդ քեզ և ինձ
պիտանի. * զոր յղեցի առ քեզ։ և դու
զդա՛ ընկալջիւր՝ այսինքն է՝ զիմ աղիս։
* Օ՛ որ կամէի առիս արգելուլ, զի
քո ունիցի ինձ սպաս ի կապանս աւետա-
գրանին։ * Առանց առնոյ ք՛ո կամաց ոչինչ
կամեցայ առնել, զի մի՛ բարիքդ քո ի
հարկէ լինիցին՝ այլ կամաւ։ * Ցի թերը
ևս վա՛ն այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամա-
նակ մի, զի յաւիտեան ունիցիս զդա-
* մի՛ ևս իբրև զծառայ՝ այլ ի վեր քան
զծառայ, իբրև զեղբայր սիրելի. եթէ
ինձ այսպէս ոլորապէս ևս առաւել քեզ մարմ-
նով՝ և աշխարհիկ։ * Եթէ զիս քեզ հա-
զորդ համարիցիս, ընկալ զդա իբրև զիս։
* Ցի եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ՝ կամ
պարտիցի, զայն ինձ համարեաց։ * Ես
պօղոս գրեցի իմով ձեռամբ. ես հա-
տուցից, զի մի՛ ասիցեմ քեզ՝ եթէ և դու
զանձն քո ինձ պարտիս։ * Այո՛ եղբայր՝
ես քո փոխանակ եղէց ի տէր. հանգո-
ոյց զսրտիդ իմ ի քրիստոս։ * Յուսացեալ ի քում
զանազանութիւդ քո՝ գրեցի առ քեզ. քանզի
գիտեմ եթէ առաւել ևս քան զոր ասեմ՝
առնիցես։ * Միանգամայն և պատրաս
տեա ջինջ ինձ վանս. քանզի յուսամ եթէ

23 աղօթիւք ձերովք չնորհեցայց ձեզ ։ * Որ
Ջոյն տայ ձեզ եպափրաս գերեվիզ իմ ՚ի
24 քս յս ։ * և մարկոս , և արիստարքոս ,
և դեմաս , և ղուկաս՝ գործակիցք իմ ։
25 * Շ Նորհք տէն մերոյ յսի քսի ընդ ոգւոյդ
ձերում ։ ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ՊՕՂՈՍԻ ԱՌԱՔՅԱԼՈՑ
ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ։

ԳԼՈՒԽ Ա։

ԵԿ

Ա ՕՂՈՒՍՏ ՄԱ- 1
սամբք և բազում օրինա-
կօք կանխաւ խօսեցաւ Աս-
ընդ հարսն մեր մարգա-
րէիւք * ի վախճան աւուրցս 2
այսոցիկ խօսեցաւ ընդ մեզ որդւովն՝ զոր
եդ ժառանգ ամենից։ որով և զյաւիտեանս
արար ։ * Որ է լոյս փառաց՝ և նկարագիր 3
էութեան նորա։ որ կրէ զամենայն զօրու-
թեամբ • արդարև մեղաց մերոց արարեալ
նստաւ ընդ աջմէ մեծութեան ի բարձունս ։
* Որչափ առաւել եղեալ քան զհրեշ 4
տակս ։ որչափ լաւ ևս քան զնոսա անուն
ժառանգեաց ։ * Զի որո՞ երբեք ասաց 5
ասաց ի հրեշտակաց ։ որդի իմ ես դու՝ ես
այսօր ծնայ զքեզ • և դարձեալ՝ Թէ ես
եղէց նմա ի հայր ։ և նա եղիցի ինձ յոր-
դի ։ * Եւ յորժամ միւսանգամ մուծ- 6
անէ զանդրանիկն յաշխարհ ։ ասէ • երկր-
պագեսցեն նմա ամենայն հրեշտակք նորա ։
* Եւ առ հրեշտակսն ասէ • ո արարչ զոր 7

հրեշտակս իւր հոգիս , և զպատուհանեայս
8 իւր զոյ հրոյ ։ * Իսկ ցորդքն ասէ ։ ա-
ղաւթս քո ած յաւիտեանս յաւիտենից ։
գաւազան ուղղութե՛ գաւազան արքայ
9 ութե քո ։ * Սիրեցեր զարդարութի՛ և
ատեցեր զանօրէնութի ։ վա՛ այսորիկ օծ ըզ
քեզ ած ած քո իւղով ուրախութե՛ առա
10 ւել քան զընկերս քո ։ * Իւր գոռ ոսր իսկզ
բանի զերկիր հաստատեցեր ։ և գործք
11 ձեռաց քոց երկինք են ։ * Նոքա կորիցեն
չին՝ և դու կաս և ծնաս ։ ամենեքեան
12 իբրև զձորձս մաշեսցին ։ * և իբրև զվե
րարկուս ։ գալարեսցես զնոսա իբրև զ
հանդերձ ։ և գալարեսցին ։ բայց դու
նոյն իսկ ես՝ և ամք քո ոչ պակասեն ։
13 * Ո՞ երբեք ասաց ՚ի հրեշտակաց ։ նիստ
ե՛ ա՛ջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթշնամիս քո
14 պատուհանդան ոտից քոց ։ * Ոչ ապաքէն
ամենեքեան հոգիք են հարկաւորք՝ որ
առաքին ՚ի սպասաւորութի՛ վա՛ ասնոցիկ
որ ժառանգելոցն են զփրկութի՛ ։

ԳԼ ։ Բ ։

1 Ա՛ ան այնորիկ պատ է մեզ առաւել զգ
՝և ունկնդիր լինել բանիցն ասա
2 ցելոց՝ զի մի երբեք նուաղեսցուք ։ * Ո՛վ
եթէ որ ՚ի ձեռն հրեշտակաց խօսեցաւ
բանն՝ հաստատուն եղև , և ամ յանցա
ւորութի՛ և անհնազանդութի՛ ընկալաւ
զպատիժ պատուհասի ։ * մեք զինքդ

ապրեսցուք հեղուցեալք յայնպիսի փրկ-
կուէ, որ սկիզբն առ Քօսթէյ ի նոյնէ ·
և ի ձեռն այնոցիկ որ լուծանն՝ ի մեզ
հաստատեցաւ · * վկայեալ յայ նշանօք 4
և արուեստիւք և պէս պէս զօրու՛թ, և
մասամբք հոգւոյն սո՛ք ըստ իւրոց կամացն
* Օ՛ն ոչ եթէ հրեշտակաց հազանդե 5
ցոյց զհանդերձեալ աշխարհն, վա՛ որոյ
մեքս խօսիմք: * Վ կայեաց ոք ուրեք՝ և 6
ասէ · զի՞նչ է մարդ՝ եթէ յիշեսցես զնա,
կա՛մ որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմա:
* Փոքր ի՛ մի նուազուչ արարեր զնա քան 7
զհրեշտակս · փառօք և պատուով պսա՛
կեցեր զնա՝ և կացուցեր զնա՛ ի վե՛ր ձե՛
ռակերտաց քոց: * զամենայն ինչ հնա՛ 8
զանդ արարեր՝ ի՛ ներքոյ ոտից նո՛ր: Վ՛ուր
՛ի հնազանդեցուցանել զնա՛, ոչի՛նչ է
թող անհնազանդ՛ ի նմանէ · քա՛յց այժմ
ո՛չ ևս տեսանեմք հնազանդեալ նմա զնա՛:
* Վ՛ԱՒԼ զփոքր ի՛ մի նուազուչեալ քան զե 9
հրեշտակս տեսանեմք զՅ՛ն՝ վա՛ ճաշակ-
նաց մահուն · փառօք և պատուով պսա
կեալ · զի շնորհօքն ՚ի՛ վա՛ ամենեցուն
զմահ ճաշակեցե՛ն: * Օ՛ն վայելեր իսկ 10
նմա, վա՛ որոյ նա՛ և որով նա՛, քա՛զում
որդիս ի՛ փառս ածե՛լ՝ և զառաջնորդ
փրկուէ նո՛ր չարչարանօք կատարել:
* Օ՛ն որ սրբեն և որ սրբին՝ ի՛ միոջէ 11
ելին ամենեքեան, վա՛ որոյ ո՛չ ամօթ հա՛
մարի եղբարս անուանե՛լ զնա՛, և ասել ·

12 * պատմեցից զանուն քո եղբարց իմոց ։
13 ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զքեզ։ * Ով
դարձեալ՝ թէ ես եղէց յուսացեալ ՚ի
նա։ և դարձեալ ։ ահաւասիկ ես և ման
14 կունք իմ, զոր ետ ինձ աստ ։ * Ո՞ր
րովհետև մանկունք հաղորդեցան մա
րեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձա
ւորութեամբ կցորդ եղև նոցունց, զի մահուն
իւրով խափանեսցէ զայն , որ զիշխանու
թիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝ զսատա
15 նայ ։ * և ապրեցուսցէ զայնոսիկ, որ մա
հուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտա
16 նդեալք ՚ի ծառայութիւն ։ * Ո՞րանգէլ ոչ
երբեք ընդունաւոյց բուռն հարկանել ։
այլ զզաւակն աբրահամու բուռն հար
17 կանէ ։ * Ուստի պարտ իսկ էր նմա ա
մենայնիւ եղբարց նմանել ։ զի ողորմած
լինիցի , և հաւատարիմ քահանայապետ
յածառկոյս կողմանէ անաի , առ ՚ի քա
18 ւելոյ զմեղս ժողովրդեանն։ * Ով
րով ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ , կա
րօղ է և փորձանաւորացն օգնական լի
նել ։

ԳԼ ։ Գ։

1 Ասաի եղբայրք սուրբք՝ երկնաւոր կոչ
մանն բաժանորդք , նայեցարուք ընդ
առաքեալն և ընդ քահանայապետ խոս
2 տովանութեան մերոյ Ես յիսուս ։ * որ հաւա
տարիմ է արարչին իւրոյ՝ ոպ և մովսէս

յամ՚ի տան նորա։ * Օ՚ի առաւել կա 3
փառաց քան զմովսէս արժանի եղև. որ
չափ առաւել պատիւ ունիցի քէ զտունն
տանն առնելն։ * զի ամ տուն կազմի, 4
յումմէ կազմի. իսկ որ զամ արար, ա՚ն
է։ * Ա՚ռավսէս հաւատարիմ է յամ տան 5
նորա իբրև զծառայ՝ առ՚ի վկայութիւն
բանից սատգելոց։ * Ա՚յլ քո իբրև որ 6
դի՚ի վերայ տան իւրոյ. որոյ տունն մեք
իսկ եմք. միայն թէ զհանդգնակութիւն
և զպարծանս յուսոյն մինչև՚ի վախճան
հաստատուն ունիցիմք։ * Ա՚ն որոյ 7
պատճառս ասէ հոգին սբ. այսօր եթէ ձայ
նի նորա լուիցէք, * մի՚ խստացուցանիք 8
զսիրտս ձեր իբրև՚ի դառնութեն յաւուրն
փորձուե յանապատի. * ուր փորձեցին 9
զիս հարքն ձեր. քննեցին զիս՝ և տեսին
զգործս իմ զքառասուն ամ. * վ՚ա որով 10
տատակացայ ազգիս այնմիկ, և ա՚
սացի. միշտ մոլորեալ են սրտիւք. և նո՚
քա ոչ ծանեան զճանապարհս իմ։ * որ 11
պէս երդուայ՚ի բարկութե իմում՝ թէ
մտցեն՚ի հանգիստ իմ։

ԵՋ * Տեսէք եղբարք՝ գուցէ երբեք լինիցի 12
յոմանք՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատու
թե՚ւ՝ ստատամբ լինել յայ կենդանւոյ։
* Ա՚յլ մխիթարեցէք զմիմեանս զօրհնա 13
նապատ՝ մինչդեռ այսօրդ առաջին կոչ.
դին ոմ՚որ խստասցի՚ի ձէնջ խաբեութե
մեղաց։ * Վ՚ասնզի բաժանորդք եղեալք 14

քան • միայն թէ զսկիզբն հաստատուէին
15 մինչև ցվախճան պինդ կալցուք ։ * Այս
սէրն , այսօր եթէ ձայնի նորա լսէիցէք
մի՛ խստացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ի
16 դառնութէնն ։ * Քանզի ոմանք լսէան
և դառնացուցին , այլ ոչ ամենեքեան
որ ելեալ էին յեգիպտոսէ ի ձեռն մով
17 սէսի ։ * Յումէ՞ տասըսկացաւ զքառա
սուն ամն • ոչ ապաքէն ի յանցուցեալսն •
որոց ոսկերքն անկան յանապատի անդ ։
18 * Ո՞ւմերդուաւ չմտանել ի հանգիստն
19 իւր , եթէ ոչ անհաւատիցն ։ * և տես
անեմք՝ զի ոչ կարացին մտանել վասն
անհաւատութէն ։

ԳԼ • Դ ։

1 Երկիցուք այսուհետև , գուցէ ի թո
ղուլ զաւետիսն՝ ի մտանելոյ ի հանգիս
տիան նր՝ գտանիցի ոք ի ձէնջ նուա
2 զեալ ։ * Քանզի եմք աւետարանեալք
ոպ և նոքայն • այլ նոցն ոչ օգնեաց լսու
թեանն , չամոքելոցն ի հնազանդութի
3 հաւատոց ։ * Եւ մեք մտանեմք ի հան
գիստն , որք հաւատացաքս • որպէս և
ասացն՝ Թէ որպէս երդուայ ի բարկու
թէ իմում , Թէ մտցեն ի հանգիստ իմ։
Թէպէտ և արդիւնքն իսկզբանէ աշխար
4 հի լեալ էին ։ * Քանզի ասէ ուրեք վն
աւուրն եօթներորդի այսպէս • և հան
գեաւ ած յաւուրն եօթներորդի յամե

նայն գործոց իւրոց : * Եւ ասաց դար-
ձեալ ասէ՝ թէ մոցին ի հանգիստ իմ՝
* եւ երդ՝ քանզի երգելան ունիք մը-
տանել ի նա , և որք յառաջագոյն ա-
ւետարանեալն էին՝ չմուխն ոչ անհաւա-
տութենն : * դարձեալ այլ օր սահմանէ՝
զայս օրն ի դաւթի , և ասէ՝ յետ այն-
չափ ժամանակաց , ոյլ յառաջագոյնն ա-
սաց , այսօր եթէ ձայնի ներ լուիցէք՝ մի՛
խստացուցանէք զսիրտս ձեր : * Օ՛ի ե-
թէ զնա յետուայ հանգուցեալ էր , ապա
ոչ այլոց ասէր աւուր ոչ խօսէր յետ այնորիկ :
* Արդ ուրեմն նոքազեալ է շաբաթուն
ժողովրդեանն այլ : * Օ՛ի որ եմուտ ի
հանգիստն ներ , և նա հանգեաւ յիւրոց
գործոց անտի , ոյլ և աճ յիւրայոցն :
* Փութացարուք այսուհետև մտանել
յայն հանգիստ , զի մի՛ ոք ընդ նոյնի օ-
րինակաւ անհաւատութեն անկանիցի :
* Քանզի կենդանի է բանն այ՝ և աղ
գող՝ և հատու քան զամենայն երկսայ-
րի , և անցանէ մինչև ցսրտոշումն շնչոյ՝ և
ոգւոյ՝ և յօդից՝ և ուղղող , և քննիչ է
մտաց՝ և խորհրդոց սրտից : * Եւ չի՛ք
արարած աներեւոյթ յերեսաց նր , այլ
ամենայն մերկ ասպարանոց կայ աւուրց ա-
ցաց նր զորմէ մեր բանքս են : * Ունիմք
այսուհետև քահանայապետ մեծ անցեալ
ընդ երկինս , զՅս զորդին այ , այնուհետև
յուր զհաստատականութենն : * Քանզի ոչ
եթէ

եթէ ունիմք քահանայապետ՝ որ չկրէ
կարօղ չարչարակից լինել տկարու-
թեանց մերոց ։ այլ փորձեալ ամենայնիւ ըստ նմա-
նութեան առանց մեղաց ։
16 * Ա՛տակցիմք այսուհետեւ համարձակու- ՀԿ
թեամբ առաջի աթոռոյ շնորհացն նո՛ր ։ զի
ընկալցուք ողորմութիւն՝ եւ գտցուք շը-
նորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգնականութե ։

ԳԼ ։ Ե ։

1 * Ո՛ր եւ ամ քահանայապետ ՚ի մարդկանէ
առեալ՝ վն մարդկան կայ յաճա-
կայս կողմն անդր ։ զի մատուսցէ պատա-
2 րագս եւ զոհս վասն մեղաց ։ * Ղամով
չարչարակից կարօղ է լինել տգիտաց եւ
մոլորելոց ։ քանզի եւ ինքն իսկ տկարու-
3 զաճեալ է ։ * Ա՝ ան այնորիկ հարկ է
ոչ վն ժողովրդեանն ՝ նոյնպէս եւ ըն-
4 ձին մատուցանել պատարագս վն մե-
5 ղաց ։ * Ե՛ւ ոչ եթէ անձամբ ոք առնու
պատիւ ։ այլ կոչեցեալն յաղ՝ ոյն եւ ա-
հարոնն ։ * Ա՛յնպէս եւ քն ոչ եթէ ան-
ձին ինչ շուք եդ լինել քահանայապետ ։
այլ որ խօսեցաւն առ նա՝ եթէ որդի իմ
6 ես դու՝ ես այսօր ծնայ զքեզ ։ * Ա՛ոյ եւ ՚ի
միւսումն ասէ ։ դու ես քահանայ յաւի-
7 տեան ըստ կարգին մելքիսեդեկի ։ * Ո՛ր
յաւուրս մարմնոյ իւրոյ՝ աղօթս եւ պա-
ղատանս առ այն ՝ որ կարօղն էր ապրե-
ցուցանել վնա (՚ի մահուանէ) ՝ ուժգին

գոչմամբ և արտասուօքս մատուցանէր ։
և լսէին լինէր առ լաւուենն ։ * Ի հեպէտ 8
և որդի է՝ ուսաւ ի չարչարանաց անտի
զհնազանդութիւն ։ * Եւ երբեմն կատարեա 9
ցաւ՝ եղև ամենայնիւ հնազանդելոց իւրոց պատ-
ճառք փրկութեանն յաւիտենից ։ * և ա- 10
նուանեցաւ յոյժ քահանայապետ յաւի-
տենից ըստ կարգին մելքիսեդեկի ։
զի * Ոյ- 11
դժնաբուռնագոյ՝ի մեկնել. քանզի նօ-
թասիտք եղերուք լսելոյ ։ * Փոխանակ 12
զի պարտ էր ձեզ լինել վարդապետս ըս-
ժամանակին ։ դարձեալ պիտոյ է ձեզ
ուսանել՝ թէ զի՛նչ են նշանագրքն խոկ
քան բանիցն ոյր ։ և եղերուք կարօտք կա-
թին՝ և ոչ հաստատուն կերակրոյ ։ * Ո- 13
ամօր կաթնկերը է՝ ոչ է բանին ար-
դարութ , քանզի տղայ է ։ * Այլ կատա- 14
բեղոյն է հաստատուն կերակուր ։ որոց՝
վասն ի չափոն հասանելոյ՝ ձաշակելիքն
կերթ են ընտրութ բարւոյ և չարի ։

ԳԼ. Ը.

1 Ա ման որոց թողեալ զբան սկզբանն
քրիստոսի՝ ի կատարումն երկեսցուք ։ մի
միւսանգամ արկանել հիմն ապաշխա-
րութեան՝ ի մեռելոյն գործոց անտի , և
հաւատոցն որ յԱստծոյ , * և մկրտութեանցն 2
վարդապետութ , և ձեռնադրութ ձե-
ռաց , և յարութ մեռելոց , և դատաստա-

3 նին յաւիտենից։ * Իսկ սրտ՝ արասցուք
4 զայն, եթէ ոճ հրամայեացէ։ * Քանզի
զի անհնար է միանգամ մկրտելոցն, որ
ճաշակեցին յերկնաւոր պարգեւացն, և
5 հաղորդք եղեն հոգւոյն սրբոյ, * և զբա-
րի ճեղիկ բանին ոյ ճաշակս ճաշակեցին, և
6 զզօրութիս հանդերձելոյ աշխարհին, * և
կործանեացին, միւսանգամ նորոգել յա-
պաշխարութիւն. և վերստին՝ ի խաչ հա-
նել անձանց զորդին ոյ, և դարձեալ
7 խայտառակել։ * Քանզի երկիր՝ որ ըմ-
պիցէ զանձրև բազում անգամ եկեալ
՝ի վր նր և ծնանիցի սրտ իւնս շահեկանա
նց՝ վ ոյց գործեցին, ընդունի զօրհ-
8 նութիւն յաստ։ * Իսկ որ ելերկ զիւշ և զ
տատասկ, անպիտան է՝ և մերձ յանէծս.
և վախճան նորա յայրումն։
9 * Բայց հաստատեալ եմ վ ձեր սիրե- ՚ՃՃ
լիք՝ ի լաւ անդր, և որ լինի փրկութ։
10 զի Թէոպէտ և այսպէս խօսիմք. * ոչ է
Թէ անիրաւ լինիլ է ած՝ մոռանալ զգ
գործս ձեր և զաւրն՝ զոր ցուցէք յանուն
նր. զի պաշտեիք զսուրբսն՝ և պաշտէք։
11 * Իսկ մեք ըղձանամք՝ զի իւրաքանչիւր
ոք ՚ի ձէնջ զնոյն փոյթ ցուցանիցէ ՚ի
հաստատուն յուսոյն՝ մինչև ցվախճան.
12 * զի մի հիւծանդամիտք լինիցիք։ Այլ
նմանք եղերուք այնոցիկ՝ որ հաւատովքն
և երկայնմտութիւք ժառանգեցին զսե-
13 ուն։ * Ոչ աբրահամու խոստացեալ

ղաւետիան ՚այ , քանզի յայլ ոք ՚ի մեծ ոչ
գայր երդնուլ , * յանձն իւր երդուաւ՝ և 14
ասէ . այո՛ , օրհնելով օրհնեցից զքեզ , և
բազմացուցանելով բազմացուցից զքեզ :
* և այնպէս երկայնամիտ եղեալ եհաս 15
առեետացն : * Ա՚պաքէն մարդիկ՝ որ ինչ 16
՚ի վեր է քան զինքեանս՝ յայն երդնուն .
և ՚ամ հակառակութե՛ն նո՛ւ վէճիւ առ ՚ի
հաստատութի՛ն երդումն է : * Որով ա- 17
ռաւել կամեցեալ ՚ոյ ցուցանել ժա-
ռանգաւորաց առեետացն զհաստատու-
թի՛ն խորհրդոյն իւրոյ , միջնորդեաց երդ-
մամբ : * Զ՚ի երկու անփոփոխելի իրօքն՝ 18
որովք անհնարին լոկ սուտ ՚ոչ , հաս-
տատուն մխիթարութի՛ն ունիցիմք . որք
ապաստան եղաք բռնուն հարկանել զըս
հանդերձեալ յուսոյն , * զոր իբրև զխա- 19
րիսխ հաստատուն և անշարժ ունիցիմք
անձանց մերոց , որ և մտանիցէ ՚ի ներքինս
կողմն վարագուրին , * ուր կարապետան 20
մեր յա՛ եմուտ վա՛ մեր , ըստ կարգին մել-
քիսեդեկի՝ եղեւ քահանայապետ յաւի-
տենից :

ԳԼ՚ Ի՚ :

Զ՚անդի այս մելքիսեդեկ՝ թագաւոր 1
Սաղէմայ , քահանայ ՚ոյ բար-
ձրելոյ , որ ել ընդ առաջ աբրահամու՝
յորժամ դառնայր ՚ի կոտորած-
թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա , * որում 2

և տասանորդս յամէ եւս աբրահամ ։
նաև թարգմանի թագաւոր արդարու-
ապա թագաւոր սաղէմայ՝ որ է թագա
3 ւոր խաղաղութե ։ * անհայր՝ անմայր՝
չհամարեալ յաղդս ՝ որոյ ոչ սկիզբն ա
ւուրց և ոչ կատարած կենաց ։ նմանեալ
որդւոյ աւ՝ կայ մնայ քահանայ մշտնջե
4 նաւոր ։ * |՚ դ՝ տեսէք որպիսի որ էր սա,
որում և աբրահամ տասանորդս եւս յա
5 ւարէ անտի՝ նահապետն ։ * և որք յորդ
ւոցն ղևեայ ղքահանայութիւնն առնուն ,
պատուէր ունին տասանորդել ժողով
վուրդն ըստ օրինացն ։ այսինքն է՝ ղեղ
բարս իւրեանց ։ թէպետ և ելեալ էին
6 յերանացն աբրահամու ։ * |՚ սակ չհամա
րեալն յաղդս ՚ի նոցանէ՝ տասանորդեաց
զաբրահամ ։ և զնա՝ որոյ զաւետիսն ընդ
7 կալեալ էր , օրհնեաց ։ * ՚ի առանց
ամ հակառակութե , նուազն ՚ի լաւե
8 անտի օրհնեսցի ։ * |՚ և աստ մարդք մահ
կանացուք տասանորդս առնուն ։ բայց
անդ վկայեցաւ՝ թէ կենդանի է ։ և ոպ
9 բանիցն կարգ է ասել ։ * թէ աբրահամու
և ղևի խակ՝ որ զտասանորդսն առնոյր ,
10 տասանորդեցաւ ։ * ՚ի դեռևս յերանս
հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղև նէ
մելքիսեդեկ ։
11 * |՚ սակ արդ՝ եթէ կատարումն ՚ի ձեռն ԷԿ
ղևտացւոց քահանայութենէն էր ՝ քանզի
ժողովուրդն յայն օրէնս գրեցաւ ։ զինչ

պիտոյ էր ըստ կարգին Մելքիսեդեկի այ-
լում քահանայի յառնել, և ոչ ասել
թէ ըստ կարգին Ահարոնին։ * Զի ի 12
փոխեալ քահանայութենն, հարկ էր և
օրինացն փոփոխուիլն լինել։ * Զի զորմէ 13
այսպէս ասի՝ յայլմէ ազգէ կալաւ հա-
ղորդութիւն, յորմէ ոչ ոք երբեք եղև հա-
ղորդ սեղանոյն։ * Զի յայտ իսկ է, 14
թէ յազգէ Յուդայ ծագեաց Տէր մեր.
յորմէ ազգէ ոչ քահանայիւ մովսէս ինչ
ոչ ձառեաց։ * Եւ ևս առաւել յայտ է՝ 15
թէ ըստ նմանութեան Մելքիսեդեկի յառնե
լոց է այլ քահանայ. * որ ոչ ըստ մարմնա 16
ւոր պատուիրանին եղև, այլ ըստ զօրու-
կենացն անվախճանից։ * Վկայէ վկայե 17
ցաւ, թէ դու ես քահանայ յաւիտեան
ըստ կարգին Մելքիսեդեկի։ * Ընդհանար 18
հուէիւ լինէր առաջինն պատուիրանին՝
վասն նորին ակարութեանն և անշահու-
թեան. * զի 19
ոչինչ կատարումն գործեցին օրէնքն, և
մեծ աղնուական յուսացն՝ որով մերձե-
նամք առ Աստ։ * Եւ այնչափ, զի ոչ ա- 20
ռանց երդմանն. զի են ոմանք՝ որ առանց
երդմանն են կացեալ քահանայք։ * Այլ 21
սա երդմամբ ի ձեռն այնորիկ որ ասացն
ցնա. երդուաւ Տէր՝ և ոչ ևս զղջասցի,
դու ես քահանայ յաւիտեան։ * Եւ այն 22
չափ լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր
յիւ։ * Եւ բազումք են կացեալ քահա- 23
նայք՝ վասն մահուս արգել լինելոյ ի մշտնջ

24 ջնաւորել: * Իսկ սա վճռ յաւիտեան
կալոյ՝ առանց անցանելոյ ունի զքահա-
25 նայութիւն: * Որոյ և կարող ի փրկանի առնել
համօրէն կարօղ է զմատուցեալս նովա-
սա Աստուած, քանզի միշտ կենդանի է՝ լինել
բարեխօս վասն նոցա:
26 * Զի այսպիսի իսկ և վայել էր մեզ քա-
հանայապետ, որ անմեղ անարատ՝ զա-
տեալ ի մեղաւորացն և բարձրացեալ քան
27 զերկինս: * որոյ ոչ հանապազ հարկ
է ունել ոյլոց քահանայապետիցն, նախ վն
իւրեանց մեղացն պատարագս մատու-
ցանել՝ և ապա վն ժողովրդեանն: իսկ
սա զայն միանգամայն կատարեաց, զի
28 զանձն իւր մատոյց պատարագ: * Որպէս
զի զմարդիկ կացուցանեն քահանայա-
պետս զգածեալս տկարութիւ: իսկ բանն
երդմանն յետ օրինացն՝ զորդի, որ յաւի-
տեան կատարեալ է:

ԳԼ. Ը.

1 Ա Ր բանիւք գլուխ խօսիցս՝ այսպիսի ու-
նիմք քահանայապետ, որ նստաւ
ընդ աջմէ մեծութեան յերկինս,
2 * սրբութեանց պաշտօնեայ՝ և խորանին
ճշմարտութեան, զոր ետրն կանգնեաց՝ և
3 ոչ մարդ: * Զի ամ քահանայապետ վն
մատուցանելոյ զոհս և զպատարագս կայ:
ուստի հարկ է և նմա ունել ինչ՝ զոր մա-
4 տուցանիցէ: * Զի եթէ էր յերկրի՝

Թերևս չէր իսկ քահանայ · զի գոյին՝ որ
մատուցանէին ըստ օրինացն պատարագ ·
* որք առաքաւ և օրինակաւ պաշտէին 5
երկնաւորացն · ոչ և հրամայեցաւ մովսէս
սի՝ յորժամ գործ-ելոց էր վճռան ժամուն·
առնջէր՝ ասէ , արասցես զամ ըստ օրինա- 6
կին՝ որ ցուցաւ քեզ՝ի լերինն : * Ապա
արդ՝ առաւտագոյն և պաշտամանն եհաս
յո , որչափ լաւագոյն և ուխտի է միջ
նորդ՝ որ յառաւել առաւխան օրինադրե
ցաւ : * Օ՛ի եթէ առաջինն անարատ էր , 7
ապա երկրորդին տեղի ոչ խնդրէր : * Ա- 8
ւանդիւ բամբասէ զնա՝ և ասէ · ահաւա
սիկ աւուրք եկեսցեն՝ ասէ տէր , և կա
տարեցից՝ի վրայ տանն իսրայէլ և՝ի վրայ տանն
յուդայ՝ ուխտ նոր· * ոչ ըստ ուխտին՝ զոր 9
եդի ընդ հարսն նոցա՝ յաւուր յորում առի՝ի
ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն եգիպտացւոց·
և ես անփոյթ արարի զնոցանէ՝ ասէ տէր
ժեհովայ : * Այլ այս է ուխտն՝ զոր ե- 10
դից տանն իսրայէլ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ ա
սէ տէր · տացե զօրէնս իմ՝ի միտս նոցա՝ և՝ի
սիրտս նոցա գրեցից զնա · և եղեց նոցա ած ,
և նոքա եղիցին ինձ՝ի ժողովուրդ : * Եւ 11
ոչ ևս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զբա
ղաքակից իւր , և իւրաքանչիւր զեղբայր
իւր , և ասիցեն՝ ճանաչ զտէր · զի ա
մենեքին ծանիցեն զնս՝ի փոքրկանց մին
չև՝ի մեծամեծս նոցա : * Օ՛ի քաւիչ եղեց 12

անիրաւութեանց նոցա, և զմեղս նոցա՝ և զանօ-
13 րէնութիւնս այլ ոչ ևս յիշեցից։ * Արդ՝ ա-
սելովն նորո, հնացոյց զառաջինն. և որ
հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յաւերած
նութիւն։ վ. Ջ

ԳԼ. ԼԱ։

1 Ասեղ ուները և առաջինն իրաւունս
պաշտաման յայնժամ զաշխարհական
2 սրբութիւն։ * Ի խորանն առաջին հան-
դերձեցաւ այսպէս. յորում մշտանալին
և սեղանն և հացն նուիրեալ՝ որ սրբու-
3 կոչէր։ * Եւ յետ երկրորդ վարագուրին
խորանն՝ որ կոչէր սրբութիւն սրբութեանց.
4 * յորում կայր ջուրվանն ոսկին, և արկղն
կտակարանաց պատեալ ներքոյ և արտա-
քոյ ոսկւով. յորում սափորն ոսկի լի մա-
նանայիւ, և գաւազանն Ահարոնի՝ որ
ծաղկեցաւ, և տախտակք կտակարանացն.
5 * և ի վերոյ նոցա քերովբէքն փառաց՝ որ
հովանի ունէին ի վերոյ քաւութեան. վ-
6 րայ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միոջէ։ * Եւ
այն ամենայնիւ այնպէս հաստատեալ կայր
յառաջինն խորանն յամենայն ժամ մատուցանէին
քահանայքն զպաշտամունսն կատարել.
7 * բայց յերկրորդն միանգամ ի տար-
ւոջն քահանայապետն. և զայն ոչ ա-
ռանց արեան, զոր մատուցանէր վասն իւր՝
և վասն ժողովրդեանն անգիտութեանց։
8 * Զայս ցուցեալ Հոգւոյն Սրբոյ՝ միտքն

յայտնեալ էր Հանապարհի սրբութեանցն.
քանզի դեռ առաջին խորանն ունէր զոլ
Հաստատութիւն. * որ է առակ ժամանա- 9
կին, որ առաջի կայր. յորում պատա-
րագքն և ընծայքն մատուցանէին, որք ոչ կա-
րէին ըստ միտս կատարել պաշտաւնէութեան.
բայց միայն կերակրովք և ըմպելեօք, * և 10
պէսպէս մկրտութիւք՝ մարմնոյ արդարու-
թիւնն. որ մինչև ի ժամանակս ուղղու-
թեան ի վեր կայր: * Քրիստոս եկեալ քա- 11
հանայապետ հանդերձելոցն բարեաց՝
մեծաւն և կատարելումն՝ և անձեռագործ
խորանաւ, այսինքն ոչ՝ որ ոչ յայսց արա-
րածոց, և ոչ արեամբ նոխազաց և զո- 12
ռեարակաց. այլ իւրով արեամբն եմուտ
միանգամ՝ ի սրբութիւնն՝ յաւիտենական
գտեալ զիրկութիւն: * Օ՜ի եթէ արիւն 13
ցուլացն և նոխազաց՝ և մոխիր երինջոյն
ցանեալ՝ զպղծեալսն սրբեէր առ ի մար-
մնոյ սրբութիւն. * որչափ ևս առաւել ա- 14
րիւնն քրիստոսի, որ ի ձեռն հոգւոյն յաւիտե
նականի մատոյց զանձն անարատ պատա
րաղ Աստուծոյ, սրբեսցէ զիմիղճ մատոյ ձերոյ ի
մեռելոտի գործոց անտի՝ պաշտել զԱստ
կենդանի: * Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխ- 15
տի միջնորդ է, զի յորժամ մահ լինիցի
ի փրկութիւն վասն առաջինն ուխտին յանցա
նաց, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ի
ժառանգութիւն յաւիտենից: * Որանգն ուր 16
կտակ է, հարկ է զմահ ի մէջ բերել

17 զկատակագրին։ * Օ՛ն կատակ չեա մնհու-
Հատատատուն է։ ապա թէ ոչ՝ զնարդ
իցէ հատատատուն, մինչ կատակագրն կնի-
18 գանի է։ * Աստի և ոչ առաջինն առանց
19 սրեան նորոգելոյ։ * Վանզն իբրև պատ-
մեցաւ ձմ պատուիրանք օրինացն ՚ի մով
սէսէ՝ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
զլուացն և նոխազացն, ջրով և բրդով՝
կարմրով և զոպայիւ, զկատակարանօքն
իսկ և զամ ժողովրդեամբն սրսկեաց,
20 * և ասէ։ այս է արիւն կտակին՝ զոր պա-
21 տուիրեաց ձեզ Աճ։ * Եւ զխորանսն և
և զամենայն կահիճ սպատուն նոյնպէս
22 սրսկեաց զարիւնն։ * Եւ գրեթէ ամ
ինչ արեամբն սրբէր ըստ օրինացն։ և ա
ռանց հեղման արեան չլինէր թողուլ։
23 * Պա հարկ էր օրինաւորացն այնպէ
սեօքն սրբել։ և բուն իսկ երկնաւորացն՝
առաւել ևս պատարագօք քան զնոցին։
24 * Օ՛ն ոչ եմէ ՚ի ձեռագործ սրբուեան
եմուտ քն յօրինակս Ճշմարտութեն, այլ
՚ի բուն իսկ յերկինս, յանդիման լինել
25 երեսացն Այ վա մեր։ * Ո՛չ զի քզմն
գամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝
ոպ քահանայապետն, որ մտանէր ՚ի սրբ
բուի սրբուեցն ամ ամի արեամբն օտա
26 րոյ։ * ապա թէ ոչ՝ պարտ էր նմա քզմ
անգամ չարչարել իսկզբանէ աշխարհի,
բայց արդ աւասիկ միանգամ ՚ի կատա
րած յաւիտեանց՝ յայտնեցաւ մեղաց

իւրով պատարագաւն յայտնեաւլ է։ * Կը 27
զոր օրինակ կայ մնայ մարդկան միան-
գամ մեռանել՝ և յետ այնորիկ դատաս
տան։ * նոյնպէս և քրիստոս միանգամ մատուցեալ 28
պատարագ առ՛ի բառնալոյ զմեղս բազ
մաց։ իսկ յերկրորդումն առանց մեղաց
յայտնեսցի այնոցիկ՝ որ ակն ունիցին
նմա հաւատովք՛ի փրկութիւն։

ԳԼՈՒԽ Ը։

Բ Բայց զի զատուեր հանդերձելոց բա- 1
րեացն ունէին օրէնքն, և ոչ զնոյն
կերպարանս իրացն. ամ ամի զնոյն պատա
րագս մատուցանեն ցանգ, ոչք՛ ոչ են կա-
րող զմատուցեալսն կատարել։ * ապա թէ 2
ոչ՝ դադարէին՛ի մատուցանելոյ, վասն և
ոչ մի ինչ այնուհետեւ խիղճ մատց ունե-
լոյ պաշտօնէիցն միանգամ սրբեցելոցն։
* այլ անդէն՛ի նմին՛ի յիշատակս մե- 3
ղացն կային ամ ամի։ * Քանզի ոչ կա- 4
րեր արիւն նոխազացն և ցլուց բառնալ
զմեղս։ * Ա՛ր որով՛ի մտանել իւրում 5
յաշխարհ՝ ասէ. զզոհս և զպատարագս
ոչ կամեցար, բայց մարմին հատուցեր
ցեր ինձ։ * ընդ ողջակէզս և ընդ վասն մեղացն 6
ոչ հաճեցար։ * Յայնժամ ասացի՝ ահա եմ 7
այսաւասիկ եկի։ յի՛ձեռս գրոց գրեալ
է վասն իմ, առնել զկամս քո աստ։
* Երկրպագանն ասէ, թէ ընդ զոհս՝ և ընդ 8
պատարագս՝ և ընդ ողջակէզս՝ և ընդ վասն մե-

զայն ոչ հաճեցար , և ոչ կամեցար՝ որք
9 ըստ օրինացն մատչէին ։ * Ապա ասէ՝
ահաւասիկ գամ առնել զկամս քո աՅ ։
մերժէ զառաջինն՝ զի զերկրորդն հաս-
10 տատեսցէ ։ * որով կամաք եւ մեք սրբա-
բեցաք՝ ի մարմնոյն
11 Յիսուսի միանգամ ։ * Եւ ամենայն քա-
հանայապետ կայ հանապազորդ ի պաշ-
տաման, և զնոյն պատարագս մատուցա-
նէ ըզմանգամ, որք ոչ երբեք կարօղ են
12 բառնալ զմեղս ։ * Իսկ սա զմին վասն մեղաց
մատոյց պատարագ ։ և միանգամեայսր
13 նստաւ ընդ աջմէ Այ ։ * և այսուհետև
ակն ունի՝ մինչև դիցին թշնամիք իւր ի
14 ներքոյ ոտից իւրոց ։ * քանզի միով պա-
տարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ի
15 միանգամեայսր ։ * Վասն վկայէ մեզ և
Հոգին սուրբ՝ յետ ասելոյն յառաջագոյն ։
16 * Եթէ այս է ուխտն՝ զոր եդից ընդ հարս
նոցա յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ Տր ։ տացց
օրէնս իմ՝ի սիրտս նոցա , և՝ի խորհուրդս
17 նոցա գրեցից զնա ։ * Ապա ասէ՝ Եթէ զմեղս
նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ ևս յիշե
18 ցից ։ * Իսկ ուր թողութիւն է , ոչ ևս պա-
տարագ է վասն մեղաց պատարագ ։
19 * Ունիմք այսուհետև եղբարք՝ համար
ձակութի՝ի մուտս սրբուենցն արեամբն
20 Յիսուի ։ * զոր նորոգեաց մեզ ճանապարհ
նորոգ և կենդանի՝ի ձեռն վարագուրին ,
21 այսինքն է՝ մարմնոյ իւրոյ ։ * և քահանայ

մեծ ՚ի վերայ տանն այդ ։ * մատիցուք 22
ձմարիտ սրտիւք՝ լցուբ հաւատոց , լը
ռուացեալ զսիրտս ՚ի խղճէ չարեաց՝ և մը
կրեալ զմարմին ՚ի ջուրն սրբութեե ։
* պինդ կալցուք զխոստովանութի ան 23
շարժ յուսոյն , զի հաւատարիմ է որ խոս
տացաւն ։ * և զգուշացուք միմեանց 24
յորդորմանէք սիրոյ և գործոց բարեաց ։
* և մի թողցուք զժողովս միմեանց , ոպ 25
և սովոր են ոմանք ։ այլ միխիթարեցուք ,
և այնչափ եւս առաւել՝ որչափ տեսանի
ցեր զօրն մերձենալ ։ * Ա՛ի կամակալ մեղք 26
եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունելութե
գիտութե ճշմարտութեն՝ այնուհետև ոչ ևս
պիտոյ է վն մեղաց պատարագ ։ * այլ 27
սպասել ահեղ անկալութե դատաստանին , և
նախանձ հրոյն՝ որ ուտիցէ զհակառակ
կորդսն ։ * Ա՛ոչհամարհեալ ուրուք զօ 28
րէնսն մովսէսի , առանց ողորմութե ե՝
առ երկուս կամ երիս վկայիւք մեռանէր ։
* Ո՛րչափ սաստիկ պատժոց արժանի 29
համարիցիք զայն , որ զորդին աստ ոտն
եհար , և զարիւն նորոյ ուխտին խառ
նակ համարեցաւ՝ որով և սրբեցաւն , և
զհոգին շնորհացն թշնամանեաց ։ * Ա՛յլ 30
գիտեմք զայն՝ որ ասացն , իմ է վրէժ
խնդրութիք , և ես հատուցից՝ ասէ տէր ։
և դարձեալ թէ՝ դատի տէր զժողովուրդ
իւր ։ * Ա՛հ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս 31
կենդանւոյ ։

32 * Ա՛րդ՝ յիշեցէ՛ք զառաւրան զառաջինն ։
յորս լուսաւորեալք ընդ՛ մ՛ագանց և չար-
33 չարանաց համբերէիք ։ * մերթ ՚ի նախա-
տինս և ՚ի նեղութիւս խայտառակեալք ,
մերթ կցորդք այնպիսեաց վաստակաւո-
34 րացն լինել ։ * Քանզի և ընդ կապեալս
չարչարեցարուք , և զյափշտակութի՛ն ընդ-
ելից ձերոց ընդունէ՛ք ընկալարուք ։ քանզի
դիտէիք ՚ի ձեզ լաւագոյն և առացուածս
ունիք անձանց յերկինս՝ ուր կանն և
35 մնան ։ * Ա՛րդ՝ մի՛ մերժէք ՚ի ձեզնէ զհա-
մարձակութի՛ն ձեր , յորում կայ մեծա-
36 վարձուց հատուցումն ։ * Պիտոյ է ձեզ
համբերութի՛ն , զի զկամս ՚ի արարեալ՝
37 հասցէք աւետեացն ։ * Ո՛ի փոքր միւս
և սքան որչափ՝ որ գալոցն եկեսցէ ,
38 և ո՛չ յամեսցէ ։ * Ո՛ի արդարն իմ ՚ի
հաւատոց կեցցէ ։ և եթէ յերկմիտս ոք
իցէ , ո՛չ հաճեսցի ընդ նա անձն իմ ։
39 * Մայց մեք ո՛չ եթէ երկմտութե՛ն եմք ՚ի
կորուստ ։ այլ հաւատովք ՚ի փրկութի՛ն
հոգւոց ։

ԳԼ ։ ԺԱ ։

1 Ո՛ր է՞ն հաւատք , եթէ ոչ՝ յուսա-
ցելոց իրաց հաստատութի՛ն , և յան-
2 դիմանելի՝ որոց ո՛չն երևին ։ * զի նովաւ
3 վկայեցան առաջինքն ։ * Հաւատովք
իմանամք հաստատեալ զյաւիտեանն
բանիւ Աստ , յաներևութից զերևելիս

եղեալ ։ * Հաւատով լաւ պատարագս 4
հաճեալ քան զկայէն մատուցանէր Աբ, ո-
րով վկայեցաւ իւկ արդար լինել. զի Ի
վերայ պատարագացն եղև նմա վկայու-
թիւն, զի թէպէտ և մեռաւ Ի նմին, սա-
կայն տակաւին խօսի ։ * Հաւատով Ե- 5
նովք փոխեցաւ՝ զի մի՛ զմահ ճաշակեսցէ ։ և ոչ ուրեք գտանէր, քզի փոխեաց
զնա Աստ. և յառաջ քան զփոխելն նորա՝
վկայեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ ։ * Կայց ա- 6
նօնց հաւատոց անհնար է հաճոյ լինել.
այլ հաւատալ արժան է այնմ որ մերձե-
նայ առ Աստ՝ թէ է Աստ. և որ խնդրեն
զնա՝ լինի պարգեւատու ։ * Հաւատով 7
առեալ Հրաման նոյն՝ վասն չեւ ևս երևե-
լեացն՝ պահի Հարեալ կազմէր զառագանն
Ի փրկուԹիւն տան իւրոյ, որով դատեցաւն
զաշխարհ. և հաւատոյն արդարութեան
եղև ժառանգաւոր ։ * Հաւատով՝ որ 8
աբրահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև ելա
նել Ի տեղին, զոր առնելոց էր Ի ժառան-
գութիւն. Եւ գնաց՝ և ոչ գիտեր յո՞վ եր-
թիցէ ։ * Հաւատով պանդխտեցաւ 9
Երկրին աւետեաց իբրև յօտարութիւն.
խորանօք բնակեաց առհասաւ և յակով
բաւ Հանդերձ ժառանգակցօք նոցին ա-
ւետեաց ։ * քանզի ակն ունէր Հիմանդիք 10
հաստատեալ քաղաքին, որոյ Ճարտա-
րապետ և արարիչ Աստ է ։ * Հաւատով 11
և ինքն սառա՝ որ ամուլն էր, զօրու Թիւն

առնլոց զերծին որդեծնուեաւ ընդունէր,
և՚ի տարաժամ հասակի ծննանէր. քանզի
հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝ որ խոս-
12 տացաւն։ *վասն որոյ և՚ի միոջէն ծնան-
նէին, և այն՚ի յանցեալ ժամանակի,
իբրև զաստեղս երկնից բազմութիւ, և
իբրև զաւազ առ ափն ծովու առանց թո-
13 ւոյ։ *Ըստ հաւատոյ մեռան ամենե-
քին սոքա՝ և չեւհաս ընկալեալ զաւետի-
սըն. այլ՚ի հեռուստ տեսին զնա՝ և ցըն-
ծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օ-
14 տարք և պանդուխտք են յերկրի։ *Օ՚ի
որք զայնպիսիսն լսեն, յայտ առնեն՝
15 եթէ գաւառ իմն խնդրեն։ *զի եթէ
զայն յիշէին՝ ուստի ելեալն, գոյր ժամա-
16 նակ դառնալոյ անդրէն։ *Ա՚յս աւանիկ
ազնուականի իմն ցանկացեալ են, այս-
ինքն է՝ երկնաւորին. վասն որոյ ոչ ա-
մօթ Համարի Աստ՝ կոչել նոցա Աստ. քանզի
17 պատրաստեաց նոցա քաղաք։ *Ընդա-
տուիք մատոյց աբրահամ՚ի փորձութեան
իւրում զնահակ պատարագ. և զմիա-
մօրն մնատուցանէր, որոյ զաւետիսն ըն-
18 կալեալ էր. *որում ասացաւն, թէ
19 սահակաւ կոչեցի քեզ զաւակ. *եդ
՚ի մտի իւրում թէ և՚ի մեռելոց կարօղ
է յարուցանել Աստ. ուստի և յառակս
20 ընկալաւ զնա։ *Ընդաւառվք՝ վա՛ հան-
դերձելոց իրաց օրհնեաց իսահակ զյա-
21 կովբ և զեսաւ։ *Ընդաւառվք յակովբ

’ի մեռանել իւրում, զնշանագիւրդ
յորդւոցն յովսեփու օրհնեաց, և երկիր
եպագ ’ի ծագ գաւազանի իւրոյ։ * Ետ 22
ասաւած յովսեփ ’ի վախճանել իւրում
յիշեաց զելս որդւոցն իսրայէլի, և վա
ոսկերաց իւրոց պատուիրեաց։ * Ետ 23
ասաւած՝ զմովսէս իջուխ ծնան, Թաքու
ցաւ ամիսս երիս ’ի հայրց իւրոց. քանզի
տեսին կայտառ զմանուկն, և ոչ զան
գիտեցին ’ի հրամանէ Թագաւորին։
* Ետ ասաւած մովսէս իջուխ ածեաց՝ ու 24
րացաւ կոչել որդի դստերն փարաւոնի.
* լաւ համարեցաւ չարչարել ընդ ժողովր 25
դեանն ասյ, քան առ ժամանակ մի վայե
լել ’ի մեղս։ * Կարևոր համարեցաւ ըզ 26
նախատինսն քրիստոսի, քան զմեծութի գան
ձուցն եգիպտացւոց. զի հայեցեալ ակն
ունէր վարձուցն հատուցման։ * Ետ 27
ասաւած Թողոյր զերկիրն եգիպտացւոց, և
ոչ երկնչէր ’ի ցասմանէ Թագաւորին.
զի զաներևոյթսն իբրև տեսեալ համ
բերեաց։ * Ետ ասաւած ա 28
րար զպատիկն և զհեղումն արեանն. զի
մի՛ սատակիչ անդրանկացն մերձենայցէ
’ի նոսա։ * Ետ ասաւած անցին ընդ ծովն 29
կարմիր՝ իբրև ընդ ցամաք երկիր. զորոյ
զիսորձ առեալ եգիպտացւոցն՝ ընկղմե
ցան։ * Ետ ասաւած պարիսպքն երիքովի 30
անկան, շուրջ եկեալ վնտրօք զեօթն օր։
* Ետ ասաւած բանսաբ պոռնիկ ոչ կորեաւ 31

ընդ անհաւատսն, որոց ընկալեալ էր
32 զբառեան խաղաղութիւն։ * Իսկ արդ՝
զի՞նչ և աս ասացից. զի չէ բաւական ժա
մանակս պատմելոյ վասն գեդէոնի եւ բա
րակայ սամփսոնի եւ յեփթայեայ՝ դաւթի
33 և սամուէլի և այլոց մարգրէից. * որք
հաւատովք պարտեցին զթագաւորսն.
գործեցին զարդարութիւն. հասին աւե
34 տեաց. խցին զբերանս առիւծուց. * շիջ
ուցին զզօրութիւն հրոյ. սպրեցան՝ի բե
րանոյ սրոյ. զօրացան՝ի տկարութենէ.
եղեն զօրաւորք՝ի պատերազմի. առին
35 զբանակս օտարաց։ * Կնկալան կանայք
՝ի յարութիւն զմեռեալս իւրեանց. և՛ այլ
կոչմանեցան՝ և չեւհաս ընկալեալ զնիւթու
թիւն, զի լաւագոյն յարութենէն հասանի
36 ցեն։ * Իսկ կեսք զառանջանաց և զգանից
զիրաւ առին, զկապանաց և զբանտից։
37 * Վարկածեցան, սղոցեցան, փորձե
ցան. սպանմամբ սրոյ մեռան. շրջեցան
լեառն մաշկօք՝ և մորթովք այծենեօք.
կարօտեալք, նեղեալք, չարչարեալք.
38 * զորս ոչ արժէ աշխարհս. յանապատս
մոլորեալք՝ և՛ի լերինս՝ և յայրս՝ և՛ի
39 փոսարս երկրի։ * Իսկ սոքա ամենեքեան
վկայեալք ի հաւատոցն, չեւհաս ընկալ
40 լան զաւետիսն։ * Ով վասն մեր լաւագոյն
հայնելեալ, զի մի՛ առանց մեր կատա
րեսցին։

ԳԼ. ԺԲ.

1 Լ. Յոսուհեաւ և մեք՝ որ այսչափ շուրջ
զմեզ մածեալ ունիմք զթաղմունեան
վկայից , զկպարտուեան զմ՚իմ քաց ընդ
կեացուք՝ և զմեզ կարևորս , համբերու
թեբ ընթացցուք ՚ի պատերազմ՝ որ ա
ռաջի կայ մեզ : * 2 Նայեցցուք ՚ի զօրապետ
լուբեան հաւատոց՝ և ՚ի կատարիչն յի՚ս . որ
փոխանակ ուրախութեն՝ որ նմա առաջի
կայր , յանձն առ զխաչն , արհամար
հեաց զամօթ , նստաւ ընդ աջմէ աթոռոյն
Աստուծոյ : * 3 Ղե՚ծուցէք զմտաւ , որ զայսպիսի
համբերութի՚ն ի մեղաւորաց հակառա
կութե անտի կրեաց . զի մի՚ աշխատ լինի
ցիք անձամբք ձերովք՝ և լքանիցիք : * 4 Օ՚ի
չեւևս արեամբ չափ պատերազմեալ՝ հա
կառակ կացէք մեղացն . * 5 և մոռացա
րուք զմխիթարուհին , որ ընդ ձեզ խրատ
ընդ որդեակս խօսի :

Գ Որդեակ իմ՝ մի՚ լքանիր ՚ի խրատու Տե՚ն .
և մի՚ վհատիցիս՝ յանդիմանեալ ՚ի նմա
նէ : * 6 Օ՚ի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ , տանջ
ի՚ զամենայն որդի՚ն՝ զոր ընդունի : * 7 Ի՚ն խրա
տու համբերուեբ կայք , իբրև յորդիս
մատուցեալ ե՚ ՚ի ձեզ Աստուած . ո՞ր որդի է՝
զոր ոչ խրատիցէ հայր : * 8 Օ՚ի եթէ ա
ռանց խրատու լինիցիք , որով ամենեքեան
բաժանորդք եղեն , ապա խորդք եւ
և ոչ որդիք : * 9 Օ՚ի եթէ ՚ի մարմնա

ւոր Հարցն մերոց՝ զոր ունիմք խրատիչս՝
պատկառեմք, ոչյափ ևս առաւել ՀՃա-
զանդեսցուք Հօրն Հոգւոյց՝ և կեցցուք։
10 * Օ՛ի սուտ առ սակաւս ժամանակս ըստ
կամաց իւրեանց խրատեն, իսկ նա վասն
օգտի, առ՛ի ընդհանելոյ զսրբութի նը։
11 * Ա՛մենայն խրատ առ ժամանակն ոչ
ուրախառնէ թուի՛ այլ տրտմութե. բայց
յետոյ պտուղ խաղաղութե նոսիս կրթե
12 լոցն Հաստատացանէ յարդարութի։ * Ա՛ ման
որոյ զձեռս լքեալս՝ և զծունկս կթոռս
13 Հաստատեցէք. * և ոչխարիս ուղիղս տ-
րարէք ոտից ձերոց. զի մի՛ որ կաղն իցէ՝
գլորիցի, այլ մանաւանդ բժշկեսցի։
14 * Օ՛ խաղաղութե զՀետ երթայք ըստ ամ-
նեսեան՝ և զսրբութե. առանց որոյ ոչՔ
15 տեսանիցէ զՏր։ * Օ՛ գուշ լերուք զոր
ցէ ոք յետնեալ գաւանիցի ի շնորՀացն
Ա՛ստ։ Ա՛ի ոք արմատ դառնութե ի վեր
երևեալնեղիցէ, և նոսիս բազումք պղծի
16 ցին։ * Ա՛ի ոք պոռնիկ և պիղծ իբրև
զեսաւ. որ ըստ միոյ կերակրոյ զանդրան
17 կութենան վաճառեաց։ * գիտէք՝ զի թէ-
պէտ և յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհ
նութիւն, խոտան գտաւ, զի տպաշխարու
թե տեղի ոչ եգիտ. թէպէտ և արտաս
ուք ընդրեաց վնաս։
18 * Օ՛ի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շո
շափելի, որ հրոյն վառեալ էր՝ և միգով
և մառախղով և խաւարտաւ և մրրիկ։

19 * ուր փողն հիչէր և քարբառ պատգա-
մացն. ուստի՝ ոչք լոհանն հրաժարեցին,
20 զի մի կրկնեսցի առ նոս քանն: * Ա՛նգղ
ոչ հանդարտէին հրամանին. Թէպէտ
և գազան մերձենայր ի լեառն՝ քարկած-
21 լինէր: * Եւ այնպէս ահագին էր տես-
սիլն, զի և մովսէս ասէր, եթէ զահի-
22 հարեալ եմ և գոզամ: * Ա՛յլ մատու-
ցեալ է ի սիոնէ լեառն և ի քաղաք այ
կենդանւոյ՝ յերկ՛ն յերկինս, և ի բիւ-
րաւոր բանակս հրեշտակաց, * և յեկեղ-
23 ղեցիս անդրանկաց գրեալոց յերկինս, և
առ դատաւորն ամենեցուն Աստ, և յո-
գիս արդարոց կատարելոց. * և ի նորոց
24 կտակարանաց միջնորդն Յ՛ս, և ի հե-
ղումն սրեան նո՛ր՝ որ առաւել խօսի քան
զհաբէլինն:
25 * Ո՛գիշ լերուք գուցէ հրաժարիցէք
յայնմանէ՝ որ խօսեցաւն. զի եթէ նո-
քա ոչ կարացին զերծանել հրաժարեալք
յայնմանէ՝ որ յերկրին հրամայն ասէր.
որչափ և առաւել մեք, եթէ յերկնա-
26 ւորէն դիմեսցս դարձուցանիցեմք: * Ո՛-
րոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ.
և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ. միւսան
գամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և
զերկինս: * Ա՛յլ միւսանգամն յայտ
27 առնէ զշարժելոցն իբրև զեղելոց փո-
փոխումն, զի հաստատունն կացցեն ան-
28 շարժքն: * Ո՛ր որոյ թագաւորութի ան-

շարժ ընկալել, պինդ կապցուք զընծորհանս
որով պաշտեմք զԱծ հաճութիւն՝ ահիւղ և
29 դողութիւն։ *քանզի Աստ մեր հուր ծախ
է։

ԳԼ. ՀՌ.

1 Արդարայրասիրութիւն հաստատեսցի՛ առ
2 ձեզ։ *Օտարասիրութիւն մի մոռա
նայք. զի այնու ոմանք յանգիտաս ընկա
3 լան զհրեշտակս։ *Յուշ լերջիք ձեզ կա
պեալքն՝ ոպէս թէ դուք ընդ նոսա կապեալ լի
ջէք. և չարչարեալքն, ոպէս և դուք իսկ
4 մարմնաւոր էք։ *Պատուական է ամուս
նութիւն ամենեքին՝ և սուրբ անկողինք.
բայց զշռնս և զպոռնիկս դատի Աստ
5 ած։ *Իարդ անարծաթասէրք լինիցին, բա
ւական համարեալ որչափ ինչ ի ձեռս լի
ջէ. քանզի ինքն խոկ ասաց. ոչ թողից
6 զքեզ՝ և ոչ ընդ վայր հարից։ *ոպէ համար
ձակ լինցուք ասել. Տէր է իմ օգնական,
և ես ոչ երկեայց, զի արասցէ ինձ մարդ։
7 *Յիշեցէք զառաջնորդս ձեր որ խօսե
ցան ձեզ զբանն Աստուծոյ. հայեցեալք ելս գնա
ցից նոցա՝ նմանեցէք եղերութ հաւատոցն։
8 *Յե՛ս քո երէկ և այսօր, նոյն և յաւի
9 տեանս։ *Յուսմունս պէսպէսս և յօ
տարածանս մի դանդաչիք. զի լաւ է շնո
րհօք հաստատեալ զսիրտս՝ և ոչ կերակ
րովք. որովք ոչ՛ինչ օգտեցան՝ որ այնը
պէսն գնացին։

Ե

10 * Աւդիմք մեք սեղան, ուստի ոչ ունին
իշխանութիւն ճաշակել, որք պաշտեն զը
11 պաշտօն խորանին: * Օ՛ի որոց անասնոց
մատչեր արիւնն ՚ի սրբութիւն վե՛ր մեղաց
՚ի ձեռն քահանայապետին, նոցուն մար
12 մինքն այրեին արտաքոյ բանակին: * Ո՛ր
որոյ և ի՛ր՝ զի սրբեսցէ իւրով արեամբն
զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն չարչա
13 րեցաւ: * Ա՛րդ՝ եկայք ելցո՛ւք առ նա
արտաքոյ բանակին, առեալ յանձն զը
14 նախատինս նո՛ր: * Ո՛չ անդր ոչ եթէ ու
նիմք քաղաք՝ որ աստէն մնալոց իցէ, այլ
15 զկանդերձեալսն խնդրեմք: * Ա՛րդ՝ ՚ի
ձեռն նորա մատուսցո՛ւք պատարագ օրհ
նութե՛ան յամ ժամ ասլ, այսինքն ե՛ զպը
տուղ շրթանց խոստովանելոց յանուն նո
16 րա: * Օ՛ ընթերարուն և զհաղորդութի
ւն մոռանայք, զի ընդ այնպիսի պատարուց
17 հաճի աստ: * Ա՛նկնդիր լերուք առաջ
նորդաց ձերոց, և հպատակ կացէ՛ք նոց.
զի նոքա տքնին վե՛ր ոգւոց ձերոց՝ որպ թէ
համարս տալոց իցեն ընդ ձեր. զի խնդու
թեա՛ արասցեն զայն՝ և ո՛ի յոգւոց հանե
լով. զի այն ոչ յօգուտ ձեր է:

ՀԻՐ

18 * Ա՛ղթեա արարէ՛ք վե՛ր մեր. զի հաստա
տեալ գիտեմք եթէ բարուո՛ք միտս ու
նիմք. յա՛մէ կամիք բարուո՛ք գնացս ցու
ցանել: * Ա՛յս առաւել աղաչեմ՝ զի զայն
առնիցէ՛ք, զի վաղագո՛յն պատասպարեցայց
ձեզ: * Ա՛յս ա՛ծ խաղաղութե՛ն՝ որ եհան ՚ի
20

մեռեալոց զհովիւն հօտից զմեծն արեամբ
յաւիտենական ուխտին զմեր Յի՛
21 * հաստատեսցէ զձեզ ի գործս բարու-
թե՛ առնել զկամս նորա. և արասցէ ի
մեզ զհաճոյսն առաջի իւր ի ձեռն Յի՛
քի՛. որում փառք յաւիտեանս ամէն։
22 * Ա՛ղաչեմ զձեզ եղբարք՝ անսալ բանիս
միխիթարուե՛. քանզի սակաւուք գրե՛ցի
23 ձեզ։ * Գի՛տ ճանաչէ՛ք զեղբայրն մեր զ[ա]
տիմոթէոս զարձակեալն առ ձեզ. ընդ
որում, եթէ վաղագո՛ն գայցէ՝ տեսից զդ
24 ձեզ։ * Ողջո՛յն տացի՛ք ամենայն առաջ
նորդաց ձերոց, և ամենայն սրբոց։ Ող
ջո՛յն տան ձեզ՝ որ ի կողմանս իտալիայ
25 են։ * Շ՛նորհք ընդ ամենեսեսին ձեզ։
ամէն։

ԱՒՐԱ ԵՔԲԱՅԵՑԻՈՅ ԳՐԵՑԱԾ ՅԻՒԱԼԻՈՅ Ի ՅԵՌՈՍ
ՊԻՈՒԼԻՈՅ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ
ՅԱԿՈԲՈՍԻ ԵՒՍԵԲԻՈՅ
ԳԼՈՒԽ Ե.

ԵՓ

ԱԿԱՄԱՅՈՄ ԵՍՏՈՒ 1
Ծոյ և ասն յանիքսն ծոյ · երբ
կոտասան աղգացդ որ ի սփիւռս
էք՝ աղջոյն ։ * Ընձեռայն սուրբ 2
խոսքե արժանի համարիջիք ընդունիլ
յորժամ՝ի պէսպէս փորձոսքեց՝ի մէջ
անկանիջիք ։ * Գիտասջիք զի հանդէս 3
ձերոց հաւատոցն յօրինեալ գործ է ըզ
համբերուքի ։ * Իսկ համբերուքին գործ 4
կատարեալ ունիցի՝ զի իցիք ողջանդամք
և կատարեալք , ոչ ինչիք նուազեալք ։
* Եպա թէ ոք՝ի ձէնջ իցէ նուազեալ 5
յիմաստուքէ , խնդրեսցէ յՅն , որ տայն
ամէն առատապէս՝ և ոչ նախատէ · և տա
ցի նմա ։ * Բայց խնդրեսցէ հաւատովք՝ 6
և մի երկմտեսցէ · զի որ երկմիտն է՝ նը
մանն է հողմակոծեալ և տատանեալ ա
լեաց ծովու ։ * Այն անկնկատցի մարդն 7
այն առնուլ ինչ Յն · * զի այր երկմիտ՝ 8
առանց հաստատուն է յամենայնսիս

9 իւր ։ * Պարծեսցի եղբայր խոնարհ ՚ի
10 բարձրուն իւր , * և որ մեծատունն ի ցած
՚ի խոնարհուն իւր ։ քանզի իբրև ծաղ-
11 կիկ խոտոյ անցցէ ։ * զի ծագեաց արև
հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զ-
խոտն , և թօթափեցաւ ծաղիկն նր , և
կորեաւ վայելչութիւն երեսաց նր ։ նոյն-
պէս և մեծատունն հանդերձ շահիւքն
12 իւրովք թառչամեսցի ։ * Երանի է այր
որ համբերէցէ փորձանաց ։ զի եթէ ըն-
տիր լեալ գտանիցի , առցէ զպսակն կե-
նաց՝ զոր խոստացաւն սիրելեաց իւրոց ։
13 * Ոչ ոք որ ՚ի փորձուիլ ՚ի չէ , ասիցէ՝ Աե
թէ յԱյ փորձիմ ։ զի ոճ անփորձ է չա-
14 րեաց ։ փորձէ նա և ոչ ոք ։ * իւրաքան
չիւրոք փորձի առ չիւրոցն ցանկութենէ
15 ձգեալ և պատրեալ ։ * Ապա այնուհե-
տև ցանկութիւն յղացեալ՝ ծնանի զմեղս ։
16 և մեղքն կատարեալ՝ ծնանի զմահ ։ * Ո՛չ
17 խաբիք եղբարք իմ՝ սիրելիք ։ * զի ամ
տուրք բարիք՝ և ամ պարգեւք կատա-
րեալք ՚ի վերուստ են իջեալ առ ՚ի հօրէն
լուսոյ ։ յորում չիք փոփոխումն՝ և կամ
18 շրջելոյ ստուերի ։ * Կամեցեալ ծնաւ զմեզ
մեզ բանիւ ճշմարտութենն՝ լինել մեզ
19 պատուղ ինչ սահմանածոց նորա ։ * Դի-
տասջիք եղբարք իմ սիրելիք ։ Եղիցի
ամ մարդ արագ առ ՚ի լսել , և ծանր առ
՚ի խօսել , և ծանր առ ՚ի բարկանալ ։
20 * Զի բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն ոչ

ոչ գործէ ։ * Որով՝ի բաց թօթափեալ զամբարտեղութիւնս և զյաւելուածս չարութեան, հեզութեամբ ընդունիջիք զբանն զդաբեցս, որ կարող է կեցուցանել զոգիս ձեր ։ * Լինիջիք առնելիք բանին, և ոչ լսելիք միայն համարեալ զանձինս ։ * Զի թէ ոք լսօղ միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելոյ, նման է նա մարդոյ՝ որ պատկերացեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝ որ ծնանի ի հայելւոջ · * զի հայեցեալ եառնու զինքն՝ և զնացեալ արար, և անդէն մոռացաւ թէ որպիսի ոք էր ։ * Իսկ որ կատարեալ օրէնս ազատութեան հայիցի՝ և՝ նմին կացցէ, ոչ եղեալ նա լսօղ մոռացումն՝ այլ առնելոյ գործոյն նա՝ այսոքիկ իւրում լինի երանելի ։ * Եթէ ոք կարծիցի կրօնաւոր լինել՝ և ոչ սանձահարիցէ զլեզուս իւր՝ այլ զբաղեցուցանիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայրապար է կրօնաւորութիւնն ։ * Կրօնաւորութիւն սուրբ և անարատ՝ առ՝ի յԱստուած և՝ ի Հօրէ՝ այս է, այցելուս լինել որբոց և այրեաց՝ ի նեղութեան իւրեանց, անարատ պահել զանձն յաշխարհէ ։

ԳԼՈՒԽ Ա։

ԱՂԵՐՍԵՑՔ իմ, մի՛ սխալուիք ունելիքդ զՀաւատսն Տեառն մերոյ Յիսուսի, որ Տէրն է փառաց ։ * Եթէ մտանիցէ ի ժողովուրդ ձեր այր՝ որ ունելիցի մատանի ոսկի և

և հանդերձս պայծառս, մանաւանդ անդր
և աղքատ որ՝ ի հանդերձս աղտեղիս,
3 * հայիցիք ընդ այն՝ որ ունի զհան-
դերձն պայծառս, և ասիցէք՝ եթէ դու
նմա աստ պատուով։ և ցաղքատն ասի
ցէք՝ եթէ կայ՛ան կաց դու այսր, կամ թէ՝
եկ նմա առ պատուանդանիս իմոմ։
4 * Ո՞չ խղճիցէք յանձինս՝ և լինիցիք դա-
5 տաւորք չարեացն խորհրդոց։ * Լո՛ւսք
լուք ինձ եղբարք իմ սիրելիք, ո՞չ ապա-
քէն ած ընտրեաց զաղքատս աշխարհիս,
որ են մեծատունք հաւատովք, և ժա-
ռանգաւորք արքայութեն՝ զոր խոստա
6 ցաւ սիրելեաց իւրոց։ * և դուք անար
գէք զաղքատս։ Ո՞չ մեծատունքն կալ
ցահալեն զձեզ՝ և նոքա քարշեն զձեզ
7 ի դատաստան։ * ո՞չ նոքա հայհոյեն
զբարւոք անունն՝ որ կոչեցեալ է ի վր
8 ձեր։ * Ա՛պա թէ զօրինան կատարիցէք
զարքունականա ըստ գրոց, եթէ սիրեացես
զընկերս քո իբրև զանձն քո, բարւոք առ
9 նէք։ * Իսկ եթէ աչառիցէք, մեղս գոր
ծէք՝ յանդիմանեալք յօրինացն իբրև օ
10 րինաւանցք։ * Ո՛ր ոք զամ օրինան պա
հիցէ, և միով իմիք լինի զթիցէ, եղև
11 ամ օրինացն պարտապան։ * Ո՛ւ որ ա
սացն՝ թէ մի՛ պոռնկանիցես, ասաց թէ և
մի՛ սպանանիցես։ զի եթէ սպանանիցես ո՛չ՝
բայց շնայցես, եղեր յանցաւոր օրինացն։
12 * Ա՛յնպէս խօսեցարուք՝ և այնպէս ա

քարէք , ոչ ալ ձեզ առաւուէ օրինօքն իցէք
դատելոց : * Օ՞ի անողորմ դատաստան 13
լինելոց է այնմ , որ ոչ առնիցէ ողորմ
մութի · քանզի գարձեալ ողորմի ո՞
ղորմութիւն առ դատաստանաւն :
Աե * Օ՞ի՞նչ օգուտ իցէ եղբայրք իմ, եթէ 14
ասիցէ որ հաւատս ունիմ՝ և գործս ոչ
ունիցի · ի թէ կարիցեն հաւատքն ապ
րեցուցանել զնա : * Եթէ եղբայր որ 15
կամ քոյր՝ իցեն մերկ կամ կարօտեալ ա
ւուրն կերակրոյ , * ասիցէ որ ի ձէնջ ցնո 16
սա · երթայք խաղաղութիւ , ջեռարուք և
յագեցարուք · և տայցէք ոչ նց զպէտս
մարմնոյն, զի՞նչ օգուտ իցէ : * Այնպէս 17
և հաւատք եթէ գործս ոչ ունիցին , մե
ռեալ են առանձինն : * Ա՛յլ թերևս ա 18
սիցէ որ · եթէ դու հաւատս ունիս՝ և
ես գործս ունիմ · ցո՛ց ինձ զհաւատն
քո առանց գործոց , և ես ցուցից քեզ՝ի
գործոցն իմոց զհաւատս : * Դու հա 19
ւատաս՝ զի մի՜ Աստ , բարւոք առնես ·
և դևք հաւատան՝ և սարսին : * Կամիս 20
գիտել ով մարդ անուի , զի հաւատք ա
ռանց գործոց դատարկ են : * Աբրահամ 21
հայր մեր ոչ ապաքէն՝ի գործոց արդա
րացաւ՝ հանեալ՝ի սեղան զորդին իւր զի
ատհակ պատարագ : * Տեսանես՝ զի հա 22
ւատքն եղեն գործակից գործոց նր · և
՝ի գործոց անտի հաւատքն կատարեցան :
* Եւ կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ · հա 23

ասաց աքրահամ յոճ , և համարեցաւ
նմա յարդարութի . և կոչեցաւ բարեկամ
24 աստ : * Տեսանէք՝ զի ի գործոց արդարա
նայ մարդ՝ և ոչ ի հաւատոց միայն :
25 * Այնպէս և բանսեր պոռնիկ՝ ոչ ապա
քէն ի գործոց արդարացաւ , ընկալեալ
զլրտեսան՝ և ընդ այլ ճանապարհ արձա
26 կեաց : * Որպէսզի մարմին առանց
հոգւոյ մեռեալ է , այնպէս և հաւատք
առանց գործոց մեռեալ են :

ԳԼՒ . Գ .

ԲԿ

1 Ոչ բազումք վարդապետք լինել եղ
բարք իմ , գիտասջիք՝ զի մեծ դա
2 տաստան ընդունելոց եմք . * Քանզի բազում
ինչ յանցանեմք ամենեքեան : Եթէ
ոք բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ
կատարեալ , որ կարօղն է սանձահարել
3 զամ մարմին իւր : * Եթէ զի ձիոց սանձս
ի բերան դնեմք՝ առ անսալոյ նոցա մեզ , և
4 զամ մարմինս նոցա նուաձեմք : * Հաւա
սիկ և նաւք արպիսի ինչ են , և ի սաս
սիկ հողմոց վարին . և փոքր թեւուն շըր
ջին՝ յոր կայս և միտք ուղղչին կամիցին :
5 * Այնպէս և լեզու փոքր ինչ անդամ
է՝ և մեծամեծս բարբառի . ահա և սա
կաւ ինչ հուր զնոգիսի անտառս հրդե
6 հէ : * Եւ լեզու հուր՝ զաշրդ անիրաւ
ութեան , լեզու հաստատեալ է յանդամն
մեր , որ զամ մարմինն ապականէ , և

վառէ հրով զանիւր ծննդեան , և բորբո
քեալ առջորի ի գերհնի ։ * Ի մէնայն 7
քնուէ գազանաց՝ և թռչնոց և սողոց՝
և որ ի ծովու են , հնազանդեալ է՝ և
հնազանդի մարդկերզին քնուէ ։ * Այլ 8
զլեզու մարդկան ոչոք կարէ հնազան
գել՝ զչարն և զանկարգ՝ և ղլի թունաւոր
մահաբերին ։ * Լուսաւ օրհնեմք զտէրն 9
և զհայր , և նուաւս անէծանեմք զմար
դիկ՝որ ըստ նմանութեան աստ արարան ։ * Ի 10
նմանէն բերանոյ ելանեն օրհնութիւնք և ա
նէծք ։ ոչ է պարտ եղբարք իմ այսմ
այսպէս լինել ։ * Ո՞ի թէ աղբիւր ան 11
դամին ի միոյ ականէն բղխիցէ քաղցր
և դառն ։ * Ո՞ի թէ վարի լ՚ինչ ելցէ եղ 12
ջուրք իմ՝ թզենւոյ ձեթ բերել , կամ
որթի՝ թուղ , և ոչ աղտաղտին առեալ
ջուր քաղցր առնել ։

ԲԲ * Ո՞վ իցէ իմաստուն և հանճարեղ ի 13
ձեզ , ցուցցէ ի բարուք գնացից զգործս
իւր հեզութիւն իմաստութեն ։ * Լ՚սա է 14
թէ նախանձ՝ և դառնութի և հակառա
կութի ունիցիք ի սիրտս ձեր , ի՛ պարծ ելք
ստուա առնել զճշմարտութիւնն ։ * Ո՞չ է 15
իմաստութիւն այս իջեալ ի վերուստ , այլ
երկրաւոր՝ հոգեաւոր՝ և դիւական ։ * զի 16
ուր հեղ և նախանձ , անդ է անկարգու
թի՝ և ամ իրք չարք ։ * Լսակ վերին է 17
մաստութիւն , նախ զի սուրբ է՝ ապա խա
ղաղարար , հեզ՝ դիւրահաւան՝ լի ողոր

մութք և պաղով քարեաց , անխիղճ ։
18 առանց կեղծաւորութեան ։ * Պատուղ արդարութեան խաղաղութիք սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւն ։

ԳԼ. Դ։

1 Աստի՞ պատերազմունք՝ և ուստի՞ կռիւք ՚ի ձեզ · ոչ յայսպիսի ցանկութեանց ձերոց՝ որ զօրացեալ են յանդամս ձեր ։
2 * Յանկանայք՝ և ոչ ունիք · սպանանէք և նախանձիք՝ և ոչ կարէք հասանել ։ պատերազմիք կռուիք՝ և ոչ ունիք ։
3 վասն զի ոչ խնդրէք ։ * Խնդրէք՝ և ոչ առնուք , վասն զի չարաչար խնդրէք · զի անդէն ՚ի ցանկութիս ձեր մսխեսջիք ։
4 * Շնացօղք՝ ոչ գիտէք՝ զի սէր աշխարհիս այսորիկ թշնամութիւն է առ Աստ · զի որ ոք կամիցի սիրել զաշխարհ՝ թշնամի առնէ զանձն իւր Աստ ։ * Կամ թէ վայրապար համարիցիք՝ զոր ասէ գիրն · առ նախանձ ինչ՝ որում փափաքէ հոգին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ ։ * տալ զառաւել շնորհան ։ վասն որոյ ասէ · Աստ ամբարտաւանից հակառակ կայ , տայ շնորհս խոնարհաց ։
7 * Հնազանդեցարուք այսուհետև Աստ , և կացէք հակառակ չարախօսին · և լեսցի փախստական առ ՚ի ձէնջ ։ * Մերձեցարուք առ Աստ՝ և մերձեսցի առ ձեզ ։ Սրբեցէք զձեռս մեղաւորք , և ուղղղ-

ըարեք զսիրաս՝ երկմիտք ։ * Չառապե- 9
ցարուք՝ ագացարուք և լացէք ։ Ծաղը ձեր
ի սուգ դարձցի, և ուրախութի ձեր ի
տրտմութի ։ * Խոնարհեցարուք առաջի 10
Տն՝ և բարձրացուսցէ զձեզ ։ * Մի բամ 11
բասէք զմիմեանս ե՛ղբարբ ։ որ բամբա-
սէ զեղբայրն՝ կամ դատի զեղբայրն իւր,
զօրէնսն բամբասէ՝ և զօրէնսն դատի ։
իսկ եթէ զօրէնսն դատիցիս՝ ոչ առնելի
օրինացն ես՝ այլ դատաւոր ։ * Մին է օ- 12
րէնսդիր և դատաւոր՝ որ կարօղն է փըր-
կել և կորուսանել ։ * դու ո՞ ես՝ որ դա- 13
տիս զընկերն ։ Ահաւասիկ են, որ ա-
սեն· այսօր՝ և վաղիւ երթիցուք յայս ա-
նուն քաղաք, եղիցուք անդ տարի մի,
վաճառեսցուք՝ և շահեսցուք ։ * որք ոչ 14
գիտէք զվաղիւնն, * ա՛րդեօք ինչ են 15
կեանք ձեր · գի իբրև զմըրիկ եք, որ առ
աւուր մի երևեալ՝ և ապա ապականեալ ։
փոխանակ զի ասէիք՝ եթէ Տր կամեսցի՝
և կեցցուք, արասցուք զայս ինչ՝ կամ
զայն ։ * Իսկ արդ՝ պարծիք յամբարտա- 16
ւանութեն ձերում· ամենայն այսպիսի պարծ-
ծանք չարութե են ։ * Որք գիտիցէ զբա- 17
րին՝ և ոչ առնիցէ, մեղք են նմա ։

ԳԼ· Ե·

ԲԴ Արդ՝ այսուհետև ճչեցարուք լացէք և 1
ողբացէք ի վր թշուառութեցն, որ
գալոց են ի վր ձեր ։ * Օ՛ի մեծու- 2

ձեր յոչնչէ , և հանդերձք ձեր կերա-
3 կուր ցեցոյ : * Ո՛րծաթ ձեր և ոսկի ժան
գահար , և ժանգ նո՛ւ լինի ձեզ ՚ի վկայ-
ութի՛ն , և կերիցէ զմարմինս ձեր : իբրև
4 զհուր գանձեցէք աւուրցն յետինս : * Ո՛.-
հաւասիկ վարձք մշակաց՝ որ գործե՛ն
զանդաս ձեր առ ձեզ ևն . զրկեալն ՚ի ձէնջ
աղաղակէ , և բողոք հնձողացն եհաս
5 յականջս տեառն զօրութեց : * Փափկացայք
՚ի վե՛ր երկրի՝ և զբաւայք . մնուցէք զսիր
6 սրտս ձեր իբրև աւուր սպանման : * Ո՛ ըն-
կեցէք սպանիք զարդարն , որ ո՛չ կայր ձեզ
7 հակառակ : * Ո՛րկայնամիտ լերուք եղ-
բարք իմ մինչև ՚ի գալուստն տեառն . ահա
մշակ երկայնամտեաւ սպասէ պատուա-
կան պտղոյն երկրի , մինչև առցէ զկա-
8 նուխ և զանձրեւն : * Ո՛րկայնամտեցէք
և դուք , և հաստատեցէք զսիրտս ձեր .
9 զի գալուստն տեառն մերձե՛լ է : * Ո՛չ տրըտ
մեցուցանէք զմիմեանս եղբարք , զի մի՛
դատիցիք . ահաւասիկ դատաւորն առ
10 դուրս կայ : * Ո՛րինակ առէք եղբարք՝
չարչարանաց և երկայնմտութե՛ զմարգա-
11 բեան , որ խօսեցան յանուն տեառն : * Ո՛.-
հաւասիկ երանելիք համբերողաց . զհամ-
բերութի՛ն յովբայ լո՛ւարուք՝ և զկատա
րումն տեառն տեսէք . զի բազմագութ է տէր
և ողորմած :
12 * Ո՛յառաջ քան զամե՛նից եղբարք իմ , մի՛ ԲԵ
երդնուցուք՝ մի՛ յերկինս՝ մի՛ յերկիր՝ մի՛

յայլ ինչ երդուաւ ի , այլ եղիցի ձեր այոն
այո , և ոչն՝ ոչ : զի ամի՛ ի կեղծաւորուա՛ի
ինչ անկանիցի՛ք : * ԻԱ չասնայցե՛ ոք ի՛ ի3
ձէնջ , յայօթիս կացցե՛ : բերկրեսցի ոք ,
սաղմո՛ս ասասցե՛ : * Ի՛ հիւանդանայցե՛ ոք ի4
ի՛ ձէնջ՝ կոչեսցե՛ զերիցունս եկեղեցւոյն՝
և աւրհնեցեն ի վե՛ր նո՛ր աղօթիս , օծցեն իւ֊
ղով յանուն տե՛ն : * և աղօթիքն հաւատ ի5
տուիք փրկեացեն զաչխատեալն , և յա֊
րուցանե՛ զնա տե՛ր : և եթէ մեղս ինչ նոցէ
գործեալ՝ թողի՛ նմա : * Խոստովան ե֊ ի6
ղերուք միմեանց զմեղս , և աղօթիս աւրա
րեա՛ ի վե՛ր միմեանց՝ ուղ զի բժշկեսջի՛ք :
քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթիք արդա
րոց յօգնականութի՛ն : * Ելիա մարդ էր ի7
իբրև զմեզ չարչարելի : և յաղօթիս ե֊
կաց՝ և ո՛չ տեղաց յերկիր զերիս ամն և
վեց ամիս : * Եւ դարձեալ եկաց յա֊ ի8
ղօթիս՝ և եռուն երկինք զանձրև՝ և բու֊
սաց երկիր զպտուղ իւր : * Ղբարբ իմ , ի9
եթէ ոք ի ձէնջ մոլորիցի ի ճշմարտութե՛
ճանապարհէն՝ և դարձուսցե՛ ոք զնա :
* գիտասցե՛ , զի որ դարձուսցե՛ զմեղա֊ 20
ւորն ի մոլորութե՛ ճանապարհէն իւրմէ ,
փրկեացե՛ զոգի՛ իւր ի մահո՛ւանէ՝ և ծած֊
կեացե՛ զբազմութի՛ մեղաց :

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌԱՋԻՆ։

ԳԼ. Ը։

1 ԵՏՐՈՍ ԱՌԱՔԵԼԸ։ ԲԺ
Յաի քահ , ընտրեալոցդ եւ ժա-
ղովրդեանդ հիւց , որ ի սփիւռս պոնտացւ-
ւոց գաղատացւոց եւ կա-
պադովկեցւոց եւ ասիացւոց եւ բիւթանա
2 ցւոց , * ըստ կանուխ գիտուեն ըս հօր .
սրբութիւբ հոգւոյն , ի ճշմարտութիւն
եւ ի հնազանդութիւն յաի քահ . շնորհք
3 եւ ձեզ եւ խաղաղութիւն բազմասցին։ * Օրհ-
նեալ է ած եւ հայր ան մերոյ յաի քահ ,
որ ըստ բազում ողորմութեան իւրոյ ծնաւ
զմեզ վերստին ի յոյս կենդանի . ի
ձեռն յարութեան յաի քահ ի մեռելոց ,
4 * յանեղծ եւ յանաղտս եւ յանթառամ
ժառանգութիւն որ պահեալ է յերկինս
5 ի ձեզ ։ * որ զօրութեբ ըս պահեալ էիք
հաւատովք ի պատրաստեալ փրկութիւն ,
6 յայտնեալ ի յետին ժամանակս ։ * Ո-
րով ուրախ լինիջիք՝ որ այժմ առակաւին

ինչ ըստ պատշաճի իբաց դ տրտմեալ էք ՚ի
պէսպէս փորձութիւն ։ * Օ՚ի հանդէս ձե- 7
զոց հաւատոցն առաւել քան զոսկի կորս
տական պատուական է · որ հրով փոր-
ձեալ՝ գտաւ ՚ի գովութիւն և ՚ի փառս ։ և
՚ի պատիւ ՚ի յայտնութիւն յիսի քի ։ * Օ որ 8
ոչն տեսէք՝ և սիրեցէք · ըստ որ այժմ ոչ
հայեցեալք՝ բայց հաւատացիք · և ու-
րախ էք անճառ և փառաւորեալ խնդու-
թիւբ ։ * ընկալեալ զկատարումն հաւա- 9
տոցն ձերոց զոգւոցն փրկութիւն ։ * Ո ման 10
որոյ փրկութեան խնդրեցին և քննեցին մար-
գարէքն · որք վասն որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին
շնորհքն՝ մարգարէանային · * քննէին 11
յորմէ՞ և յորիսիսի ժամանակի գուշա-
կէր ՚ի նոսա հոգին քի · որ նախ զչարչա
րանացն քի վկայէր՝ և յետ այնորիկ զը-
փառուցն ։ * Ո րոց և յայտնեցաւ լսկ · զի 12
ոչ ևիթ անձանց , այլ մեզ մատակարարէք
լինէին նոցին · որք այժմ պատմեցան
ձեզնոբ իւք , որ աւետարանեցինն ձեզ հո-
գովն սրբով , որ առաքեցն յերկնից ·
զոր ցանկային աեսանել գոնեայ ընդ ա-
զօտ հրեշտակք ։

Բե * Ո լով պնդեալ զմիջս մտաց ձերոց՝ զբ 13
ուսալիացեալք բովանդակ սպասեցէք
հասելոյն ձեզ շնորհաց ՚ի յայտնութիւն
յիսի քի , * իբրև զորդիս հնազանդու- 14
թե · ՚ի կերպարանեալք առաջինի ձերումբ
անգիտութեան ցանկութիւնք · * այլ ըստ 15

նըշն որ կոչեաց զձեզ՝ և դուք սուրբք
16 յամ գնացս ձեր լինիջիք։ * վասն որոյ
գրեալ է , եթէ եղերուք նըման և ես նըման
17 եմ։ * և թէ հայր կոչիցէք զայն , որ
առանց ակնառութեան դատի ըստ իւրաքան
չիւր գործոց · ապա երկիւղիւ զձերոյն
պանդխտութեան ժամանակս գնասջիք ։
18 * գիտասջիք , զի ոչ ապականացու ար
ծաթեղինօք՝ և ոսկեղինօքն փրկեցա
ըստ ի ձերոց ունայնութե հայրենաւոր
19 գնացից · * այլ պատուական արեամբն
քրիստոսի , իբրև անբիծ և անարատ գառին ։
20 * որ յառաջ ծանօթին էր՝ նախ քան զհիմ
կղզանիկ աշխարհի · և երեւեցաւ ի վախ
21 ճան ժամանակաց վասն ձեր · * որք նովաւ
հաւատացիք յաստ՝ որ յարոյց զնա ի մե
ռելոց , և եւ նմա փառս · զի հաւատքն
22 ձեր և յոյս իցեն յաստ · * հնազանդեալ ձեր
սրբել հոգւովք ճշմարտութե՛ն ,
յիրբայսրերութե առանց կեղծաւորու
թե , ի սուրբ սրտէ սիրել միմեանս զին
23 միանս · * ընծայեալ վերստին ոչ յապա
կանուէ սերմանէն · այլ յանապականա
ցուէն , կենդանի և մշտնջենական բա
24 նիւն այ · * վասնզի ամ մարմին իբրև
զխոտ է · և ամ փառք մարդոյ իբրև ըղ
ծաղիկ խոտոյ · խոտն ցամաքեցաւ՝ և
25 ծաղիկն թօթափեցաւ · * և բանն տեն մնայ
յաւիտեան · այսինքն է բանն , որ ի ձեզ
աւետարանեցաւ ։

ԳԼ· Ը·

ԳԼ

1 Ա՛յսաց թօթափել այսուհետև զամ
չարութիւն՝ և զամ նենգութիւն և զր
կեղծաւորութիւնս և զնախանձ ։ և զամ
2 չարախօսութիւն ։ * իբրև զարդի ծնեալ
մանկունս խօսասնս ։ և անխարդախ կա
թնոյն փափաքիցեք ։ զի նովաւ աճիցեք
3 ի փրկութիւն ։ * եթէ ճաշակիցեք՝ զի
քաղցր է տէր ։ * առ որ մատուցեալ ի
4 վէմն կենդանի ։ որ ի մարդկա
նէ անարգեալ ։ այլ առ ի յոյժ ընտրեալ
5 և պատուական է ։ * և դուք իբրև զվէմն
կենդանիս շինիք տաճար հոգևոր յանձ
նառ քահանայութիւն ։ մատուցանել զհո
գևոր պատարագս՝ հաճոյս ընդ ի ձեռն
6 յիսուսի ։ * վասն զի կայ ի գրի ։ թէ
տեսանեմ ի սիոնի վէմ ընտիր՝
գլուխ անկեան պատուական ։ և որ ի
նա հաւատացէ՝ ոչ ամաչեսցէ ։ * Ձեզ
7 այսուհետև հաւատացելոցդ է վէմ պա
տուական ։ իսկ անհաւատիցն ։ վէմ զոր
անարգեցին շինողքն՝ նոյն եղև գլուխ ան
8 կեան ։ * և վէմ գլորմանն և վէմ գայ
թագղութիւն ։ որ գայթագղին ապստամ
բեալք ի բանէն՝ յոր և եդանն ։ * Ա՛յլ
9 դուք ազգ եք ընտիր ։ թագաւորութիւն ։
քահանայութիւն ։ ազգ սուրբ ։ ժողովուրդ
սեպհական ։ զի զձեր առաքինութիւնս
նոցա լուիցեք այնմ՝ որ զձեզ ի խաւարէն

10 կոչեաց յիւր սքանչելի լոյսն։ * Այլ եր-
բեմն չժողովուրդ՝ բայց այժմ ժողովուրդ
ացի։ որք չողորմեալք՝ այժմ ողորմութիւն
11 դարձք։ * Սիրելիք՝ աղաչեմ՝ իբրև ըղ-
պանդս եւ զնժդեհս ի բաց մեր-
ժել ի մարմնաւոր ցանկութեանցն, որ պե-
12 նեն ընդդեմ հոգւոյ։ * զվարս ձեր
ի մէջ հեթանոսաց պարկեշտս ցու-
նել։ զի որով բամբասին զձեզ իբրև
զչարագործս՝ ի բարւոք գործոյն ձերոց
դիտեալ՝ փառաւորս առնիցեն զԱստ
ուածն այցելութեան։ ՚ՀՀ
13 * Հնազանդ լերուք ամ մարդկեղէն Գ·Բ
առեղծուածոյ վասն։ եթէ թագաւո
14 րի՝ իբրև առաւել ումիք, * եթէ դա
տաւորաց՝ իբրև ի նմանէ առաքելոց ի
վրէժ ծանդրումի չարագործաց՝ եւ ի գո
15 վութիւն բարեգործացն։ * զի այսպէս է
կամք այ, բարեգործացն պատանձեցու
ցանել զանզգամ մարդոյ զանդիտութիւն։
16 * Իբրև զազատս լինել՝ եւ ոչ իբրև պատ
րուակ չարութեան ունել զազատութիւն։ այլ
17 իբրև այ ծառայք։ * զամենեսեան պա
տուեցէք։ զեղբայրութիւնն սիրեցէք։
յայ երկնչեցք։ զթագաւորն պատուեցէք
18 զնա։ * Ծառայք հնազանդ լինել տեառն
երկիւղիւ ոչ միայն բարեաց
19 նացն եւ հեզոց՝ այլ եւ կամակորացն։ * զի
այս շնորհք յայ են։ եթէ բարւոք ինչ
մնօք տանիցի ոք վշտաց յանիրաւի։

* Պանդխտ դէպ ՚ի նոյ երուսաղէմ էիցեն , եթէ 20
յորժամ մեղանչիցէք՝ տանջիցիք , և համ
բերիցէք ։ այլ եթէ բարիս գործ իցէք՝ չար
չարիցիք՝ և համբերիցէք , այն շնորհք
յայ են ։ * Պանդխտ ի դմին իսկ կոչեցա 21
րուք ։ զի և քրիստոս մեռաւ , և ձեզ
եթող օրինակ՝ զի զհետ երթայցէք հե
տոց նորա ։ * որ ոչն արար մեղս , և ոչ գտաւ 22
նենգութի՚ի բերան նորա ։ * որ բամբասեալ՝ 23
և ոչ փոխարէն բամբասէր ։ չարչարեալ՝
և ոչ պահէր սպառնալիս ։ այլ էր ինքն
եամբք մատնէր դատաւորին ։ * որ զմեր 24
մեղս իւրով մարմնովն վերացոյց ՚ի խա
չափայտն ։ զի լինուք զերծեալք ՚ի մեղաց
անտի , և իցեմք արդարութեան կենդանիցք ։
որոյ վէրքովն բժշկեցայք ։ * Պանդխտ եմք 25
իբրև զոչխարս մոլորեալս ։ այլ այժմ
դարձարուք առ հովիւն և տեսուչ ոգե
տոց ձերոց ։

ԴԻ ։ Կ ։

Գ Դ Այնպէս և կանայք հնազանդ լինել ա 1
նձինս իւրեանց ։ զի եթէ իցեն ոմանք
ապստամբք ՚ի բանէն անտի յաղագս կա
նանց գնացից , և առանց բանին իսկ շա
հեսցեն , * դիտեալ երկիւղիւ զձեր պար 2
կեշտ գնացս ։ * Որոց լինիցի ոչ արտա 3
քուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծամակա
լոծք՝ կամ պատմուճանեալ զգեստուք զարդ ։
* այլ ծածուկ սրտին մարդն , անեղծու 4

Թէ հեղուբ եւ հանդարտասուբ հոգւոյն,
5 որ է առաջի ՅՍ քաղմագործիկ : * Կան
զի այսպէս երբեմն եւ կանայք՝ որ յոյս
սոցեալ էին յԱ՛Ծ՝ զարդարէին զանձինս
6 հնազանդել իւրեանց արանց : ՈՒՊ եւ
սառայ՝ զի հնազանդ էր ՈՐԲՍՀԱՄՈՒ ,
եւ տէր իւր կոչէր զնա . որոյ եղերուբ
դուբ որդիք : բարեգործք էին , եւ ոչ
կասկածէին՝ եւ ոչ ի միոջէ ինչ երկիւղէ :
7 * Այնպէս և արք իմաստասիրբ բնակեալ
ցին ընդ նմա . իբրև տկարանօթի առնի
ցին պատիւ կանանց՝ իբրև ժառանգակ
ցաց շնորհացն կենաց . զի ՄԻ՛ խոփան լի
8 նիցին աղօթիցն ձերոց : * Ա՛ՉԵ զԼՈՒԽ ա
ՄԵՆայնի , զի համամիտ իցէք՝ համակա
րեք եղբայրասիրբ՝ աղնուագութ խո
9 նարհ : * Ա՛ի չար փոխանակ չարի հա
տուցանել , կամ բամբասանս ընդ բամբա
սանաց . այլ զարդին հակառակն՝ օրհնել ,
զի յայս իսկ կոչեցարուբ՝ զի ՀՂՈՐՀՈՒԼԻՆ
ԺԱՌԱՆԳԻՑԷք :
10 * ՈՎ ոմ կամիցի զկեանս սիրել՝ և տե ԳԴ
սանել զաւուրս բարուբեբ , լեզուսդ
զչերտս իւր՝ ի չարուբենէ , և զշրթունս
11 իւր՝ ի չխօսելոյ զնենգուբի : * Խոտորեսցի
ցի՛ ի չարէ , և արասցէ զբարի . խնդրեսցէ
ըռնացէ վեհատեսուբի , և ետ ի ԼՍԻՑԷ զՀետ
12 ՆՈ : * Ո՛Վ ՔՍ աչք ՏՆ՛ի վերայ արդարոց ,
և ականջք ՆՈ՛ր յաղօթս նոցա . երեսք ՏՆ՛ի
13 վը՛ չարագործացն : * Ա՛Ւ ո՞վ իցէ որ չարչա

րիցէ զձէզ, եթէ դուք բարւոյն նախանձաւորք լինիցիք։ * Ա.ՀԼԹԷ և չարչարիցիք և յաղագս արդարութե- 14
ան, երանելի էք, բայց յերկիւղէն նոցա մի՛ երկնչիցիք և մի՛ խռովիջիք։ * Ա.ՀԼ զնոր զնոյն զքա- 15
տուրբ առնիջիք ի սիրտս ձեր։ Պատ-
րաստ իցէք տալ պատասխանի ամէն որ
խնդրիցէ զբանն, որ է վա՛ յուսոյն ձե-
րոյ։ * Ա.ՀԼ հեզութե՛ և երկիւղիւ ու- 16
նիցիք բարս քաղցունս, զի որով չարա
խօսիցեն զձէնջ՝ յամօթի լինին՝ որք բամ-
բասեն զձեր բարւոյ գնացս ի քո՛։ * Օ՛ի 17
լաւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին կամ
այ կամացն չարչարել՝ քան չարագործաց։
* զի և քո՛ միանգամ վա՛ մեղաց ի վերայ 18
ձեր մեռաւ, արդարն ի վա՛ անարդարոց,
զի զձեզ մերձեցուսցէ առ Աստ, թէպէտ
և մեռաւ մարմնով, այլ կենդանի է հո-
գւով։ * Որով և ոգւոցն՝ որ էին ի բան- 19
տին, երթեալ քարոզեաց՝ * երբեմն ապա- 20
տամբելոցն, յորժամ ներէր նո՛ա այ երկ-
կայնմտութի՛ն յաւուրս Նոյի, յորս տա-
պանն կազմէր. յոր նո՛ւազունք՝ այսինքն
ոգիք խնդրեալ ուԹ ապրեցան ի ջրոյն։
* Որ և զձեզ լսատ նմին օրինակի կեցու- 21
ցէ մկրտութի՛ն. ոչ զմարմնոյ աղտն ի
բաց ընկենուլ՝ այլ զբարւոյ մտացն
հանդէս առ Աստ ի ձեռն յարուԹե՛ն յի-
սո՛ւ։ * որ է ընդ աջմէ այ երԹեալ յեր- 22
կինս, ի ձեռնադրել նմա հրեշտակաց և

ԳԼ. Գ ։

1 Քանի չարչարիլն մարմնով վասն մեր , և դուք ի նոյն միտս վառեցարուք , զի որ չարչարի մարմնով՝ դադարէ ի մեղաց ։
2 * զի մի՛ ևս ըստ մարդկան ցանկութեց՝ այլ ըստ կամացն Աստուծոյ կեցցէ զայլ ևս ժամանակն ։
3 * Քանզի բաւական է անցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց , որք գնային դիջութիւք՝ ցանկութիւք գինեհարբութիւք՝ անառակութիւք ախորժութիւք՝
4 անօրէն կռապաշտութիւք ։ * Որով օտար բացեալք ոչ ըստ ձեզ վարին ի նոյն անկար
5 դութեան զեղխութեի , և հայհոյեն ։ * Որ տայցեն պատասխանի պարտ , որ ի պատրաստին դնէ դատել զկենդանիս և զմեռեալս ։ * Վասն ի սոյն իսկ և մեռելոց
6 խոստացեալ է , զի դատեսցին ըստ մարդկան մարմնով՝ և կենդանի լինիցին ըստ
7 Հոգւով ։ * Վախճան վերջ ձեռալ է , զգաստացարուք այսուհետև՝ և
8 երկուք զօրութիւնք յաղօթս ։ * Լախ քան զամէներ սէրս ունել ըստ միմեանս ։ զի սէր ծածկէ զբազմութի մեղաց ։
9 * Օտարասէրք լինել ընդ միմեանս առանց տրտնջելոյ ։ * Իւրաքանչիւրոք ոք
10 և ընկալաւ շնորհս ինչ՝ ի միմեանս ըստ նոյն մատակարարել , իբրև զբարւոք հազարապետս պէսպէս շնորհացն Աստ ։

11 * Լ·ԹԷ որ խօսեացի՝ իբրև զայ պատգա-
մըս · ԼԹԷ որ մատակարարիցէ՝ իբրև ի
ղօրութէ՝ զոր շնորհէ Աստ · զի յամի փա-
ռաւորեացի Աստ՝ ի Յեհան յաւիտեան ամէն ։
12 * Արդեւիք՝ մի՛ օտարոտի համարել զ-
ասդն ինչ՝ որ ի փորձուի ձեզ լինիցի,
որպես թէ օտար ինչ իրք ձեզ դիպիցին ։
13 * այլ իբրև հաղորդեալք քրիստոսի չարչարա-
նացն՝ ուրախ լինիջիք , զի և ի յայտնու-
թիւնն փառացն նորա ցնծասցեալք բերկրեսո-
ջիք ։ * Եթէ նախատիիջիք ի սմա ա-
14 նուանն քրիստոսի , երանելի էք · զի փառացն՝
և զօրութիւն անուանն է , և այ հոգին ի վր
ձեր հանդուցեալ է ։ * Արդ՝ ոք ի ձենջ
15 չարչարեացի իբրև զսպանող , կամ իբրև
գող , կամ իբրև զչարագործ , կամ իբ-
16 րև զօտարատեսուչ ։ * Այլ եթէ իբրև
քրիստոնեայ՝ մի՛ ինչ ամաչեացէ · այլ
փառաւորեսցէ զԱստ անուամբն այ-
17 սմիկ ։ * Ո՛ ժամանակ է սկիզբն լինել
այ դատաստանին ի տանէն այ ։ զի ե-
թէ նախ ի մեզ , իսկ զի՞նչ կատարած
անօգիկ լիցի՝ որ ոչ հաւանեցան այ աւե-
տարանին ։ * Եւ եթէ արդարն հազիւ
18 լիցի , իսկ ամբարիշտն և մեղաւորն ուր
19 գտանիցի ։ * Արդեւ զի որ չարչարիցին
ըստ այ կամացն , հաւատարիմ Հաստա-
չին աւանդեացեն զհոգիսն ոգիս քաւիչ
ըստ Թ֊ին ։

1 Ողերիցոնս այսուհետև աղաչեմ՝ իբ-
Գէ
րև երիցակից՝ և վկայ չարչարա-
նացն քրի, որ և հանդերձեալ փառացն
2 յայտնելոց հաղորդ. * արածեցէք՝ որ ի
ձէզ հօտ է աստ. վերակացու լինել՝ մի՛
իբրև ակամայ՝ այլ կամաւ ըստ աստ. մի՛ ըս-
3 շաքաղութեաբ, այլ յօժարութեաբ. * մի՛ իբրև
աիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ
4 հօտին: * Ող ի յերևել հովուապետին՝
ընդունիջիք զանթառամ փառացն պը-
5 սակ: * Նոյնպէս և երիտասարդք հնա-
զանդ լերուք ծերոց: Ամենեքեան ընդ-
միմեանս զխոնարհութիւն ունիցիք. զի ած-
ամբարտաւանից հակառակ կայ, տայ
6 շնորհս խոնարհաց: * Խոնարհեցարուք
ընդ հզօր ձեռամբեն աստ. զի զձեզ բարձ-
7 րացուսցէ ի ժամանակի: * Ող ամենայն
հոգս ձեր ընկեցէք ի նա, զի նա է՝ որ
հոգայ վասն ձեր:
8 * Զարթուն լերուք՝ հսկեցէք, զի սոսկա-
Դկ
ձեր սատանայ իբրև զառիւծ գոչէ, շրջի
9 և խնդրէ՝ թէ զո՞ կլանիցէ: * Որում՝ ի
դիմի կարկանիցէք հաստատեալք հաւա
տովք. դիտասջիք զնոյն անցս չարչարա
նաց եղբայրութեանդ ձերոյ՝ յաշխարհի յան-
10 ձինս կատարել: * Ուստի ամենայն շնոր
հաց՝ որ կոչեաց զձեզ յիւր ի յաւիտե-
նական փառսն քրիւ յիսի, որում փոքր
ի

ԹՈՒՂԹ ԿՐԹՈՒԹԻՒՆ։

մի եղերութք չարչարակից ք ՝ նա կազդու
ըեցուսցէ կարօտագուսցէ հաստատիմն ա-
րասցէ ։ * նմա իշխանուն է և փառք յաւ 11
ետեանս (։ ամէն) ։ * Ի ձեռն սիրոյ բա 12
նաի Հաւատարիմ եղբօր ՝ ոյք կարծեմ՝
փոքր ի շատէ գրեցի առ ձեզ մխիթարել
և ի վեր սորին վայել ։ զի և այս ձշմա-
րիտ քրիստոնէից ոյ են՝ յոր Հաստատեալ կայ
ցեք ։ * Ողջոյն տայ ձեզ՝ որ ի բաբելոն 13
ընտրեալից եկեղեցին է ։ և մարկոս
որդի իմ ։ * Ողջոյն տայիք միմեանց ի 14
Համբոյր սրբութեան ։ Խաղաղութիւն
ընդ ձեզ ամենեսին ՝ որ էք ի քրիստոս
ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ
ՊԵՏՐՈՍԻ ԸՆԿՆԿՅԱԼՈՑ
ԵՐԿՐՈՐԴ։

ԳԼ. Ա.

ՍՄԲԻՈՆ ՊԵՏՐՈՍ ԴԲ

1 Ծառայ և առաքեալ Յի-
սուսի քրիստոսի, ուրոց հանդիպա-
տիւ մեզ հասեալ հա-
ւատով յարդարութիւն այ-
2 մերոյ և փրկչին Յիսուսի քրիստոսի։ * Շ Նորհք ընդ
ձեզ և խաղաղութիւն բազմասցի գիտութե-
3 այ և Յիսուսի տեառն մերոյ։ * Որպէս ամենայն
մեզ իւրոյ աստուածութեան տուին կեանս
և յաստուածապաշտութիւն ընտրեալ։ ի ճանա-
գիտութենէ այնորիկ, որ կոչեացն զմեզ
4 փառաւ ի վառան և ի վայելչութիւն։ * Որով
մեծամեծքն և պատուականն աւետիս
պարգեւեալ են մեզ։ զի նորիմբք աստ-
ղէն բնութենէն լինիցիք հաղորդակիցք։
փախուցեալք ի ցանկութենէ աշխարհիս
5 և յապականութենէ։ * Եւ սովն այսմիկ
զամ փոյթ ի վեր առեալ ձերով հա-
ւատովքն մատակարարեցէք զառաքի-
նութիւն, և առաքինութեանն զգիտութիւն,

6 * և գիտութքն զժուժկալուն, և ժուժկալութքն զսմբերութքի, և համբերութքն զաճապաշտութիւն, 7 * և աճապաշտութքն զերկայնմտութիւն, և երկայնմտութքն զսէր։ 8 * Այսոսիկ ձեր յանձին կալեալ՝ և ի սոյն յաճախեալ, ոչ դատարկս և անպտուղս զձեզ հաստատիցեն ի նն մերոյ յերի քրիստոսի։ 9 * Եւակ որ ոչն իցեն սոքա մերձ կոյր է և զաչացուս ի մոռացման զարձեալ զսրբութի առաջնոց իւրոցն յանցանաց։ 10 * Վասորոյ ևղբարք՝ առաւել փութասջիք զի բարեացն գործոյք հաստատուն զձեր կոչումնն և զընտրութի պահիցէք։ Այս արարեալ՝ ոչ երբեք յանցանիցէք։ 11 * զի այսպէս առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ ի յաւիտենական արքայութի նն մերոյ և փրկչին յի քի։ 12 * Վասն որոյ պատրաստիցեմ միշտ ձեզ յիշեցուցանել վասն սոցին առաւել ևս գիտակացն և հաստատեալոցն՝ եկեալ հաստատ ճշմարտութեն։ 13 * Արդարև իրաւունս համարիմ մինչգեռ եմ ի մարմնի սոսա՝ զարթուցանել զձեզ յիշատակօք։ 14 * Գիտեմ թէ վաղվաղակի է լքմունք մերկանալ յինէն մարմնոյս, որպէս և Տէր մեր յի քս եղեալ ինձ։ 15 * Այս փութամ ձեպիմ միշտ զձեզ յորդորել. զի և յետ իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս այսոցիկ։ 16 * Արդարև ոչ ևիթ

պահանձեալ ինչ առասպելոց զկետ երթեալ ցուցաք ձեզ զէն մերոյ յիսի քսի զգօրութիւն և գալուստն . այլ մեզին եղեալ ականատեսք նորա մեծութենն ։

17 * Քանզի առեալ յիմ՝ ի հօրէ զըգ
փառս և զպատիւ . եկեալ ձայնիդի ի
բարբառոյ՝ ի մեծ վայելչութենէ փառացն
անտի . Եթէ դա է որդի իմ սիրելի՝ ըս
18 որ ես հաճեցայ ։ * Եւ զայս բարբառ
մեք իսկ լուաք եկեալ յերկինից՝ որ ընդ
19 նմա իսկ էաք ի սբ լերինն ։ * Եւ ու
նիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէա
կան . որում Եթէ անսայցէք՝ բարւոք առ
նէք . իբրև ճրագի որ տայցէ լոյս ի խա
ւարչային տեղւոջ՝ մինչև արիւն լուսաւո
րեսցէ , և արուսեակն ծագեսցէ ի սիրտս
ձեր ։

20 * Այդ նախ զայմ գիտեալ լինիջիք . զի ԴԴ
ամ մարգարէութի իւրոց գրոց լուծումն
21 ոչ ումեք ։ * Քանզի ոչ Եթէ քան կամաց
մարդկան առեմ ա մարգարէութի երբեք ,
այլ ի հոգւոյն սբ կրեալք՝ խօսեցան
մարդիկ յայ ։

ԳԼ . Բ .

1 Եկին և սուտ մարգարէք ի ժողովրդ
դեամն՝ որպէս և այժմ՝ի ձեզ լինի
ցին սուտ վարդապետք . որք սպրդեալ
մուծանեն հերձուածս կորստեան , և
զերս տէրն գնեաց զնոս ուրացեալ՝ ածել
ի վր

'ի վէր անձանց զարտաքսման կորուստ ։
* Եւ բազում ինկեալ երթիցեն զհետ 2
նոցա անառակութեանն ։ վասն որոյ ճըշ
մարտութեան ճանապարհն հայհոյեցին։ Եւ 3
պագահութիւք մնացածքին բռնութիւք առնել
ցեն զձեզ վաճառանդի ։ որոց դատաս
տանն 'ի քնէ ոչ դատարկանայ , և կո
րուստն նոցա ոչ նիրհեսցէ ։ * Օ՛ւ եթէ 4
'ի հրեշտակսն յանցուցեալսն ոչ խնայ
եաց , այլ խաւարին կապանօք արկեալ
'ի տարտարոսն՝ եւ պահել 'ի դատաս
տանն ։ * Եւ ոչ 'ի սկզբանն աշխարհի 5
խնայեաց · այլ զՆոյեմբորդն զնոյ՝ զար
դարութեանն քարոզ պահեաց 'ի ջրհեղե
ղէ աշխարհի՝ ամբաւշաւէլցին ածեալ ։
* Եւ զքաղաքս սոդոմացոցն և գոմո 6
րացոց դարձուցեալ յաւերումն՝ դատեցաւ ,
օրինակ առ յայսմ ամենայնի եղելոցն կո
ցուցանելոյ ։ * Եւ զայդպիսին զղովմ ձանձ 7
րացեալ յանկարգ գիջողութենն գնացից
փրկեաց ։ * քանզի ականատես և ական 8
ջալուր արդարն ընակեալ 'ի մէջ նոցա ,
օր ըստ օրէ զնչաւոր սուրբ ոգիսն նոցա ա
նօրէն գնացիւքն տանջէր ։
Դե * Վ՛խտեաւ արդ զնոսա փրկել 'ի փոր 9
ձուէ , և զանիրաւս պահել 'ի տանջանս
աւուրն դատաստանի ։ * Մանաւանդ՝ որ 10
զհետ մարմնոյ պղծութեց ցանկութեանց երթեալ , զիշխանսն
արհամարհօղք աներեւոյթ՝ ժը
պիրդ յանդգնութիւք՝ չզանգիտեն զփառս

11 Հայհոյել։ * Լաւ հրեշտակք զօրութք և
կարողութիք քան զնոսա մեծամեծք՝ չա-
ծեն զնոքօք ՚ի տէրէ զհայհոյութենն դա-
12 տաստան։ * Ա՛յլ սոքա իբրև զանխօս
անասունս ըստ բնածին բարուցն յեղ
ծումն և յապականութի՝ որոց չենն գի-
տակ, հայհոյեն յապականութե իւրեանց,
13 և ապականեսցին՝ * տանջեալք ՚ի վար-
ձուց անիրաւութե։ որ ցանկութի զւրա-
փափկութի համարին։ քաղկանք աւրատա-
ւորք՝ փափկացեալք ՚ի պատիրս իւրեանց.
14 լեալ ձեզ խրախճանակիցք։ * Ա՛չս ու-
նին հանգոյն պոռնկաց՝ անդադարս ՚ի
մեղաց, պատրեն զանձինս յողջողջացս.
որ ունին սիրտ հարեալ զագահութե,
15 մանկունք անիծից։ * Լիովեալ զուղորդ
ձանապարհի՝ մոլորեցան։ զՀետ երթեալ
ձանապարհին բաղաամայ բէովրեան՝
16 զվարձս անիրաւութե սիրեցին։ * որ կրճ
տումն ինքեան իւրոյ անօրէնութենէն առաջա-
զնշն անխօսուն, մարդկեղէն ձայնիւ
ուժի ջնարեալ՝ արգել զմարգարէին
17 զանօրէնութի։ * Ա՛յսոքիկքն են ար-
բիւրք անջրդիք՝ և մէգք վարեալք ՚ի մէ
րկէ, որոց աղջամուղջք խաւարին յա-
18 ւիտեան պահեալ կան։ * Ա՛նզգի մեծա
բանս մոռաւոց բարբառեալ՝ պատրեն
գիջուածիք ցանկութիք մարմնոյ զայն-
սիկ որ առաջն փախչէին յայնցանէ՝ որ
19 ՚ի մոլորութեն շրջէին։ * Նոցա ազատու-

խոստանան, և ինքեանք ապականութեն
ծառայք են։ զի որով ի՛նք յաղթիցի ոք,
նորին և ծառայ է։ * ՚Ո՚ի եթէ փախուս 20
ցեալք ի պղծութենէ աշխարհի գիտութ-
ւն մերոյ և փրկչին Յի՛ք քրիստոս դարձեալ
ո՚ւ նոյնս շաղեալք պատին՝ եղե՛ւ նոցա
վախճանն չար քան զառաջինն։ * ՚Ո՚ի 21
չաւ էր նոցա՝ եթէ ընդ՚ւ իսկ չէր ծանուե-
ցեալ զուղղարուեստն ճանապարհ, քան՝
զի ծանեեալ՝ և յետս կացին ի նե պատ-
ուիրանէն՝ որ նոցա աւանդեցաւ։ * ՚Ի՚ 22
կեալ ի դէպ նոցա ճշմարիտ առակին
գլխնուեն, եթէ շուն դառնայ անդրէն
ի փսխած իւր, և խոզ լուացեալ՝ ընդ
ակիղ թաւալեալ։

ԿԻ՚. Կ։

Դ.Ջ. ՚Ա՚յս ձեզ սիրելիք՝ երկրորդ թուղթ 1
գրեմ։ որով զարթուցից ի յիշո-
ւմն զձեսատատուն միտս ձեր։ * յիշել 2
զյառաջադոյն ասացեալ պատգամն ի
նեից մարգարէից և յառաքելոցն ձերոց,
զպատուիրեալսն նոն և փրկչին։ * Ա՚ռա՛ջ զայս 3
նախ գիտասջիք, զի յաւուրս յետինս ե՛
կեսցեն արհամարհօղք՝ պղպանօղք, որ
ըն իւրեանց ցանկութենց դնայցեն։ * և 4
ասիցեն՝ ո՞ւր են աւետիք գալստեան նո-
ցա։ զի յորմէ հետե հանգն ննջեցին՝ ա-
մենայն ինչ նոյնպես կայ մնայ իսկզբա-
նէ սկզբանէ ստեղծուածոց։ * Ա՚յլ զայն մոռացեալ 5

իցէ նոցա որ զայն կամին· եթէ երկինք
եղեն իակզբանէ՝ և երկիր ՚ի ջրոց, և
6 ջուրք հաստատեալ բանիւն ՚ած· * վասն
որոյ երբեմն աշխարհ ջրհեղեղաւ ապա-
7 կանեալ կորեաւ· * Իսկ այժմ երկինք և
երկիր նովին բանիւ գանձեալ են, հրոյ
պահեալք յօրն դատաստանի՝ և կորըն-
8 տեան մարդկան· * Իսկ այս
ևս մի՛ լեցի ՚ի ձէնջ ծածկեալ սիրելիք,
զի մի օր ոն իբրև զհազար ամ է, և հա-
9 զար ամ իբրև զմի օր· * Ոչ յամեցուս
ցէ ոն զաւետիսն՝ ոպ ոմանք յամն հա-
մարին, այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ·
քանզի ոչ կամի՝ եթէ ոք կորիցէ, այլ
զամենեցունն հասանել յապաշխարու-
թիւն·
10 * Ա՛յլ եկեսցէ օր ՚ած իբրև զգող· յո- Դ·Է
րում երկինք ոտագնապաւ անցցեն, և
քնութիքն հրով կիզեալ լուծցին, և եր-
11 կիր՝ և որ ՚ի նմ գործք գտանիցին· * Իս
՚ի լուծանել այսպէս այսր ոմն, որպէսի
ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել· այլ սուրբ
12 և ՚ած ապաշտ կարդաւ ակնուանել, * և
փութալ հասանել գալստեան աւուրն
ոն· յորում երկինք հրայրեացք լուծա
նիցին, և քնութիքն հրդեհեալ հալեցին·
13 * Ա՛յլ երկնից՝ և ՚ոյլ երկրի ըստ ա
տենն հայեցեալ սպասիցեմք, յորս ար-
14 դարութիւն բնակէ· * Ո՛ ան ոյլ սիրե
լիք՝ այսոցիկ սպասեալ, փոյթ յանձին

ուն ինչնք՝ անբիծք և անարատք գտանել
նմա ի խաղաղութեի ։ * և զոն երկայ- 15
մնութեին՝ փրկութեի հոմարիչնք ։ Ո՞ր
օրինակ և սիրելի եղբայրն մեր պօհոս՝ ըս
շնորհէալ իմաստուն նմա ըստ՝ գրեաց
ձեզ ։ * ոպ և յամենայն իսկ թուղթան 16
իւրում վասն այսոցիկ ։ յորս գտանի ինչ
ինչ դժուարիմաց ։ զոր անուսումունքն և
յոլովգիտքն կամակորեն ։ որպէս և զա-
մենայն իսկ գիրս աւր իւրեանց անձանցն
կորուստ ։ * Դուք այսու հետեւ սիրելիք՝ 17
իբրեւ զկանխագիտս զգուշասջիք ։ զի մի՛
անաւրէնք մոլորութեըն զգածեալք՝ ան-
կանիջիք յոստեւոյ հաստատութենե ։ * Ա՛ւ- 18
ձեցէ՛ք շնորհօք և գիտութեըն տեն մերոյ
և փրկչին յսի քրիստ։ Նմա փառք՝ և այժմ
և յօրն յաւիտենից ։ ամէն ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՅՑ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԱՌ ԱՋԻՆ.

ԳԼ. Ե.

1 Ը ԼԻՆ ԻՍԿՕՐԲՆԼ, զորմէ լուաքն՝ որում ակա-
նատեան իսկ եղէաք. ընդ որ
հայեցաքն, և ձեռք մեր շո-
2 շափեցին՝ ի վերայ բանին կենաց: * Եւ
կեանքն յայտնեցան, և տեսաք՝ և վկա
կայեմք և պատմեմք ձեզ զյաւիտենա-
կան կենացն, որ էր առ հօր՝ և երևե-
3 ցաւ մեզ: * Զոր տեսաքն և լուաք՝ պատ
մեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութի
ունիցիք ընդ մեզ. և մեր հաղորդութիւն
էցէ ընդ հօր՝ և ընդ որդւոյ իւրում յիսուս քրիս-
4 տոս: * Եւ զայս գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախու-
5 թիւն կատարեալ լինիցի: * Եւ այս է աւ-
ետիքն՝ զոր լուաք առ՝ի նմանէ՝ և պատ
մեմք ձեզ. զի Աստ լոյս է, և խաւար՝ի
6 նմա չիք և ոչ միւս: * Եթէ ասիցեմք՝ ե-
թէ հաղորդութի ունիմք ընդ նմա՝ և՝ի
խաւարի շրջիցիմք, սուտ՝ և ոչ առնեմք

զՃշմարտութիւն ։ * Լսէք եւ ես ընչայս գը- 7
նացեալք՝ ոչ եւ նա լցայս է , հալածեալ
ունիմք ընդ միմեանս . և արիւնն յսի որդ-
ւոյ նը սրբէ զմեզ յամէն մեղաց ։ * Եթէ 8
ասիցեմք՝ եթէ մեզս ինչ մեք ոչ ունիմք ,
զանձինս խաբեմք . և ճշմարտութիւն ի
մեզ ոչ գայ ։ * Սպա եթէ խոստովան 9
լինիցիմք զմեղս մեր , հաւատարիմ է նա՝
և արդար առ ի թողուլ մեզ զմեղս մեր
և սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ ։ * Եթէ 10
եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ մեղաք , սուտ
առնեմք զնա . և բան նը ոչ է ի մեզ ։

ԳԼՈՒԽ Բ։

ԵԲ Որդեակք իմ , զայս գրեմ ձեզ՝ զի մի՛ 1
մեղիցէք . և եթէ մեղիցէ ոք , ու-
նիմք բարեխօս առ Հա՛ր զՅիսո՛ս զարդարն
և զանարատ ։ * Եւ նա է քաւութիւն մե- 2
ղաց մերոց . և ոչ եթէ մերոցն միայն
այլ և ամաշխարհի ։ * Եւ յայսմիկ գի- 3
տեմք՝ եթէ ծանեաք զնա , եթէ զպատ-
ուխրատս նը պահիցեմք ։ * Որ ասիցէ՝ ես 4
ծանեայ զնա , և զպատուխրատս նը
ոչ պահիցէ , սուտ է՝ և ճշմարտութիւն ի
նմա ոչ գայ ։ * Եւ որ պահիցէ զբան նո- 5
րա , արդարև ի նմա կատարեալ է սէրն
Աստուծոյ ։ այսու գիտ ճանաչեմք՝ եթէ ի նմա
եմք ։ * Որ ասիցէ ի նմա քնակել , այն- 6
պէս պարտի գնալ՝ ոյն և նայն գնաց ։

ԵԳ Սիրելիք՝ ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան 7

գրեմ ձեզ, այլ հինն պատուիրանն՝ զոր
ունէիք ի սկզբանէ. և հինն պատուիրան՝
8 բանն զոր լսեսջիք ։ * Դարձեալ նոր
պատուիրան գրեմ ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ
ի նմա՝ և ի ձեզ. զի խաւարն անցանէ,
9 և լոյսն ճշմարիտ արդէն իսկ երևի ։ * Որ
ասէ եթէ ի լոյսն իցէ՝ և զեղբայրն իւր
ատիցէ, սուտ է՝ և ի խաւարի է մինչ
10 հի ։ * Որ սիրէ զեղբայրն իւր, ի լոյս բը
նակէ՝ և գայթագղուելի ի նմա չիք ։
11 * Իսկ որ ատեայ զեղբայրն իւր՝ ի խաւա
րի է, և ընդ խաւար շրջի. և ոչ գիտէ յո
երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաչս նո
12 ցա ։ * Գրեմ ձեզ որդեակք՝ զի թողեալ
են ձեզ մեղքն ձեր վասն անուան նորա ։
13 * Գրեմ ձեզ հարք՝ զի ծանեայք դուք
զայն՝ որ իսկզբանէն է ։ Գրեմ ձեզ երի
տասարդք՝ զի յաղթեցիք դուք չարին ։
14 * Գրեցի ձեզ մանկունք՝ զի ծանեայք
դուք զՀայրն ։ Գրեցի ձեզ հարք՝ զի ծա
նեայք դուք զայն իսկզբանէն է ։ Գրե
ցի ձեզ երիտասարդք՝ զի էք դուք հզօ
րացեալք՝ և բանն Աստ ի ձեզ բնակէ, և
15 յաղթեցիք դուք չարին ։ * Ոչ՝ի սիրէք
զաշխարհ՝ և ոչ՝ որ ինչ յաշխարհի է ։
16 * Զի ամ որ սիրէ զաշխարհ, ոչ է ի նմա
սէր Հօր. զի ամ որ ինչ յաշխարհի է՝
ցանկութիւն է մարմնոյ, և ցանկութիւն է ա
չաց, և ամբարտաւանութիւն աստի կէ
նացս. որ ոչ է աստ ի Հօրէ՝ այլ յաշխար

17 հէ ասեի է ։ * Լ֊ա աշխարհս անցանէ՝ և ցանկութի՛ն ն֊ր · իսկ որ առնէ զկամս այ֊ մնայ յաւիտեան ։

ԵԴ 18 * Մրդեակք յետին ժամանակէ , և ոչ լուարուք՝ եթէ նեռն գալոց է , և արդէն իսկ նեռինք բազումք եկեալ են , ո֊ր֊ով մարթեմք իմանալ՝ եթէ յետին ժամանակ է ։ * Լ֊ւ ի մէնջ ելին , այլ ոչ 19 էին ի մէնջ · զի եթէ ի մէնջ էին՝ ապաստա՛ մեզ մնային · այլ զի յայտնի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամենեքեան նք֊ ի մէնջ ։ * Լ֊ւ դուք օծումն ունիք առ ի սրբոյն , 20 և գիտէք ամենեքեան ։ * Ո՛չ գրե֊ցի ձեզ՝ 21 եթէ ոչ գիտէք զճշմարտութի՛ն , այլ թէ գիտէք զնա · և թէ՝ զի ամ֊ստութի՛ ոչ է ի՛ ճշմարտութէ անտի ։ * Ո՞րկ ո՛ իցէ ստա֊ 22 եթէ ոչ՝ որ ուրանայ եթէ յի֊սէ՛ քա՛ն ։ նա իսկ է նեռն , որ ուրանայ զհա֊յր և զորդի ։ * Ա֊մենայն որ ուրանայ զորդի , և 23 ոչ զհա֊յր ընդունի · իսկ որ խոստովանի զորդի , նա և զհա֊յր ընդունի ։ * Դուք՝ 24 զոր լուարուք իսկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեսցէ · զի եթէ ի ձեզ բնակեսցէ՝ զոր իսկզբանէն լուարուք , և դուք յորդի և ի հա֊յր բնակեսջիք ։ * Լ֊ւ այս են ա֊ւե֊ 25 տիքն՝ զոր ա֊ւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանս յաւիտենական ։

ԵԲ 26 * Ո՛ այս գրե֊ցի ձեզ , զի մի՛ ոք զձեզ մո֊ 27 լորեցուցանիցէ ։ * Լ֊ւ դուք օծումն՝ զոր ընկալարուք՝ ի նմանէ՝ բնակեսցէ ի

ՅՈՎՀ· ԼՒ· ԼՔ· ԼՒ· ԼՋ·ԻՆ·

ձեզ· և չէ՛ ինչ պիտոյ՝ թէ ոք զձեզ ու-
սուցէ, այլ ոյն զի նո՛ր օծութիւնն ուսու-
ցանիցէ զձեզ վա՛ռ ամէն· և ճշմարիտ է՝ և
չէ՛ սուտ· և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք՛ ի
28 նմա։ * Եւ այժմ՛ որդեակք՝ կացէ՛ք ի
նմին· զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք հա
մարձակուի՛, և մի՛ ամաչեսցուք ի նմա
29 նէ ի գալստեանն նո՛ր։ * Ո՛ի եթէ գի-
տիցէք՝ եթէ արդար է նա, իմասջի՛ք՝ ե-
թէ ամ՛որ առնէ զարդարութի՛ւն՝ առ ի
նմանէ ածեալ։

ԳԼ· Գ·

1 Տեսէ՛ք՝ որպիսի սէր շնորհեաց մեզ
Հայր, զի որդիք աստ կոչեսցուք և մե՛ք։
վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ՝
քանզի ոչ ծանեաւ զնա։
2 * Սի՛րելիք՝ այժմ որդիք աստ եմք, և չև ևս եջ
է յայտ՝ եթէ զի՞նչ լինելոց իցեմք· գի-
տեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեսցի՝ նմանն
նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց եմք զնա
3 որպէս և էն։ * Եւ ամ՛որ ունի զայս յոյս
յանձին՝ սրբէ զանձն իւր՝ որպէս և նայն սրբ
4 է։ * Ա՛մենայն որ զմեղս գործէ, նա՝ և
զանօրէնութի՛ւն առնէ, և ինքն իսկ մեղքն
5 անօրէնութի՛ւն է։ * Եւ գիտեմք՝ զի նա
յայն հակս յայտնեցաւ՝ զի զմեղս բարձ
6 ցէ, և՛ի նմա մեղք ոչ են։ * Ա՛մենայն որ
՛ի նմա է հաստատեալ՝ ոչ մեղանչէ· և
ամ՛որ մեղանչէ, ոչ ետես զնա՝ և ոչ ծա
նեաւ

7 նեաւ զնա ։ * Այանկունք՝ մի՛ որ պձեզ
խաբեսցէ · որ առնէ զարդարութիւն , սուրբ
8 դար է՝ ոպ և նայն արդար է ։ * Որ որ
առնէ զմեղս՝ ի սատանայէ է , զի խակըզ
եմանէ սատանայ մեղանչէ · վասն այսորիկ
յայտնեցաւ որդին աՅ՝ զի լուծցէ զգործս
9 սատանայի ։ * Ամենայն որ յԱՅ է ծնեալ
եաւ՝ մեղս ոչ առնէ , զի սերմն նո՛ր ի սմա
ին մնայ · և ոչ կարէ մեղանչել , զի յԱՅ է
10 ծնեալ ։ * Յայսմիկ յայտնի են ի մի
մեանց որդիք աՅ՝ և որդիք սատանայի ։
11 Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն չէ
նա յԱՅ , և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր · * զի
այս է պատգամն՝ զոր լուարուք ի սկզբանէ՝ զի սիրեսցուք զմիմեանս ։ * Ոչ
12 որպէս կայէնն ի չարէ անտի էր՝ և սպան
զեղբայրն իւր , և վասն զի՞ սպան զնա ·
զի իւր գործքն չար էին , և եղբօրն իւրոյ
13 ին ։ * Եւ մի՛ զարմանայք եղբարք ,
14 եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ ։ * Մեք գի
տեմք՝ զի փոխեցաք ի մահուանէ ի կեա
նըս , քանզի սիրեմք զեղբարս · խակ որ
15 ոչն սիրէ , անդէն ի մահուան մնայ ։ * Ա-
մենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է · և գիտէք՝ զի ամ մնորդասպան ոչ ունի կեանս յաւիտենականս յան
16 ձին հաստատեալ ։ * Յայսմիկ գիտացաք զսէրն (այ) · զի նա զանձն իւր եդ վասն մեր · և մեք վասն եղբարց մերոց պարտիմք
17 դնել զանձինս ։ * Որ ունիցի զկեանս ինչ

ՅՈՎՀԷ · ԱՒՐԱՒ · Ա · ՈՒՆԱՅՈՒՆ ·

զաշխարհիս՝ և սեռանիցէ զերազայս իւր
կարօտեալ իւիք՝ և վաղիցէ զգուխս իւր
առ ի նմանէ, զիա՞րդ սէրն այդ ի նմա
իցէ բնակեալ։

18 * Մ՚որդեակք՝ մի՛ բանիւք և լեզուօք սիրես
ցուք, այլ սրբեամբք և ճշմարտութիւ։
19 * Ի՚ս այսուհիկ լինցուք ծանուցեալք՝ եթէ
ի ճշմարտութենէ անտի իցեմք. և առաջի
նորա արատցուք հանդէս սրտից մերոց։
20 * Ի՚թէ սատականիցեն զմեզ սիրտք մեր՝
այլ աճ մեծ է քան զսիրտս մեր՝ և գիտէ
21 զամ։ * Մ՚իրեալք՝ եթէ սիրտք մեր զմեզ
ոչ սատականիցեն, համարձակութիւն ու-
22 նիմք առ աճ. * և զոր ինչ հայցեմք առ
նուամք ի նմանէ. զի զպատուիրանս նո
պահեմք, և զհաճոյս առաջի նորա առ-
23 նիմք։ * Ի՚ս այս է պատուիրան նո, զի
հաւատասցուք յանուն որդւոյ նորա Յի
քէ, և սիրեսցուք զիմեանս, ոպ ևետ
24 մեզ պատուէր։ * Ի՚ս որ պահէ զպատ
ուիրանս նո, ի նմա է հաստատեալ և նա
ի սմա. և յայսմանէ գիտեմք եթէ բնա
կէ ի մեզ ի հոգւոյ անտի՝ զորետ մեզ։

ԳԼ՚ ԴՈ։

1 Մ՚իրեալք՝ մի՛ ամ հոգւոյ հաւատասցէք,
այլ ընտրեցէք զհոգիսն՝ եթէ յա՞յ
իցեն. զի բազումք սուտ մարգարէք ելեալ
2 են յաշխարհ։ * և ամբ այսուհիկ ճանաչ
ջիք զհոգին այ։ Ա՚մենայն հոգի՝ ո

խոստովանի զյն քո մարմնով եկեալ, յայ
ե նա · * և ամ հոգի՝ որ ոչ խոստովանի 3
զյն մարմնով եկեալ, չէ՛ նա յայ · և այս
նեռինն է, զորմէ լուա՛ք՝ եթէ գալոց
է, և արդէն իսկ յաշխարհի է · * Դո՛ւք 4
յայ էք որդեակք, և յաղթեցէ՛ք նոցա · զի
մե՛ծ է որ ի ձեզդ է՝ քան զայն որ յաշ
խարհին է · * Նո՛քա յաշխարհէ են, վա՛ 5
այնորիկ յաշխարհէ խօսին, և աշխարհ
լսէ նո՛ք · * Մե՛ք յայ եմք, որ զյն ճանա 6
չէ՝ լսէ մեզ, և որ չէ՛ յայ՝ ոչ լսէ մեզ ·
այսո՛րիկ ճանաչեմք զհոգին ճշմարտու
թե՛ւ և զհոգին խաբէութե՛ւ ·
Ջ ՝ * Սիրելե՛ք՝ սիրեցո՛ւք զմիմեանս, զի սէր 7
յայ է · և ամ որ սիրէ՝ յայ է ծնեալ՝ և
ճանաչէ զյն · * և որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանա 8
չէ զյն, զի յն սէր է · * Այս զի յայտ 9
երև եցաւ սէրն ա՛յ ի մեզ, զի զորդին իւր
միածին առաքեաց յաշխարհ, զի եղիցո՛ւք նովաւ կենդանի՛ք · * Յայտ՛ սէրն · 10
ոչ զի մե՛ք սիրեցաք զյն՝ այլ զի նա սի
րեաց զմեզ, և առաքեաց զորդին իւր ի
քաւու՛թի մերոց · * Սիրելե՛ք՝ եթէ 11
յն այնպէս սիրեաց զմեզ, ապա և մե՛ք
պարտիմք զմիմեանս սիրել ·
Ջ ՝ * Զյն ո՛ւրուք երբէք չէ՛ք տեսեալ · է 12
թէ սիրեցո՛ւք զմիմեանս՝ յն ի մեզ
բնակէ, և սէր նորա ի մեզ կատարեալ
է · * Այսո՛րիկ գիտեմք, եթէ մե՛ք ի 13
նմա բնակեալ եմք՝ և նա ի մեզ, զի ի

14 Հոգւոյն իւրմէ եառ մեզ։ * Եւ մեք տե-
սաք՝ եւ վկայեմք զի Հայր առաքեաց զոր-
15 դին իւր փրկիչ աշխարհի։ * Որ ոք խոս-
տովանեսցի՝ եթէ յի՛ն է որդի ՚ի, ած՛ ՚ի
16 նմա քնակէ՝ եւ նա յած՛։ * Եւ մեք հա-
ւատացաք, եւ ճանեաք զսէրն ՚ի՝ զոր ու-
նի առ մեզ։ Աստ սէր է, եւ որ կայ ՚ի սէրն՝
քնակեալ է յած, եւ ած՛ ՚ի նմա քնակէ։
17 * Հայտնի կատարեալ է սէրն ՚ի մեզ·
զի համարձակութի՛ ունիցիմք յաւուրն
դատաստանի։ զի ո՛ւր եւ նայն է՝ նոյնպէս
18 եւ մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ։ * Երկ-
կիւղ ո՛չ գոյ ՚ի սէր, այլ սէրն կատարեալ
՚ի բաց մերժէ զերկիւղն։ զի երկիւղ ընդ-
տանջանօք է։ իսկ որ երկնչէին, չէ կա-
19 տարեալ ՚ի սէրն։ * Մե՛ք սիրեսցո՛ւք զած՛,
20 վա՛ր զի նա նախ սիրեաց զմեզ։ * Եթէ ոք
ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զած՛, եւ զեղբայր
իւր ատիցէ, սուտ է։ որ ո՛չ սիրէ զեղ
բայր իւր՝ զոր տեսանէ, զած՛ զոր ո՛չն է
21 տես՝ զինա՞րդ կարիցէ սիրե՛լ։ * Եւ զայս
պատո՛ւէր ունիմք առ ՚ի նմանէ, զի որ
սիրէ զած՛՝ սիրէ նա եւ զեղբայր իւր։

ԳԼ՚· Ե՚։

1 Ա՛մենայն որ Հաւատայ՝ եթէ յի՛ն է քրիստոս, ՁՁ
ծնեալ է։ եւ ամենայն որ սիրէ
զծնօղն, սիրէ եւ զծնեալն ՚ի նմանէ։
2 * Յայտ՚ի՛կ ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զոր
դին աստ յորժամ զած՛ սիրեսցո՛ւք՝ եւ ըզ

պատուհասանն նոր արասցուք : * Քանզի 3
այս է սէրն այ , եթէ զպատուհասանս նոր
պահեսցուք . և պատուհասանք նոր չեն ինչ
ծանուանք : * Ո՛ի ամ որ ելոյ ծնեալ է՝ 4
յաղթէ աշխարհի . և այս է յաղթութիւն՝
որ յաղթէ աշխարհի , հաւատոյն մեր :
* Ո՞ւր է ով՝ որ յաղթէ աշխարհի . և՝ 5
եթէ ոչ որ հաւատայցէ՝ եթէ յի՛ս է որդի
այ : * Այս է՝ որ եկն ջրով և հոգւով և ա՛ 6
րեամբ , յի՛սուս . ոչ ջրով միայն , այլ և ա՛
րեամբ և ջրով . և հոգին է՝ որ վկայէ ,
զի հոգին իսկ է ճշմարտութիւն : (* Ո՛ի 7
երեք են որ վկայեն յերկինս . հայր ,
բանն , և հոգին սբ . և երեքեանս մի են :
* և երեք են որ վկայեն յերկրի . հոգի , 8
ջուր , և արիւն . և երեքինն մի են :)
* Եթէ զմարդկան ընդ վկայութիւն ունի 9
գիտիք՝ ապաքէն այ վկայութիւնն մեծ է :
Ո՛յս է վկայութիւնն այ , զի վկայեաց ի՛
վե՛ր որդւոյն իւրոյ : * Որ հաւատայ յորդ IO
դին այ , ունի յանձին զվկայութիւնս զայս .
որ ոչ հաւատայ որդւոյ այ , սուտ առնէ
զնա . քանզի ոչ հաւատաց վկայութեանն՝
զոր վկայեաց այ ի՛ վե՛ր որդւոյն իւրոյ :
* Եւ այս իսկ է վկայութիւն , զի կեանս II
յաւիտենական ետ մեզ այ . և այս են
կեանք՝ որ որդին նո՛ր են : * Որ ընդունի I2
զորդին , ընդունի և զկեանս . և որ ոչ
ընդունի զորդին այ , և ոչ զկեանս ընդ
դունի :

13 * Այս գրեցի ձեզ՝ զի գիտասջիք եթէ
կեանս յաւիտենական ունիք. և զի հա
14 ւատայցէք յանուն որդւոյն Աստ
ուծոյ։ * Եւ
այս է համարձակութիւն զոր ունիմք մեք
առ նա, զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կա
15 մաց նորա, լսէ մեզ։ * Եւ եթէ գիտեմ
ցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց. ա
պա գիտեմք՝ եթէ առնուցուք զհայցուա
16 ծսն՝ զոր հայցեմք առ ի նմանէ։ * Եւ
թէ ոք տեսցէ զեղբայր իւր մեղս գործել
մեղս՝ որ ոչ առ ի մահ, խնդրեսցէ՝ և
տացէ նմա կեանս՝ մեղս գործելոյն ոչ առ
ի մահ։ Են մեղք՝ որ մահու չափ են, ոչ
վասն այնորիկ ասեմ եթէ խնդրեսցես։
17 * Ամենայն անիրաւութիւն՝ մեղք են. և
18 են մեղք՝ որ մահու չափ են։ * Գիտեմք
եթէ ամենայն որ ծնեալ է ի Հայրէ՝ ոչ մե
ղանչէ. այլ որ ծնեալ է ի Հայրէ՝ պահէ
զանձն, և չարն առ նա ոչ մերձենայ։
19 * Գիտեմք եթէ ի Հայրէ եմք, և աշխարհ ա
20 մենայն ի չարի կայ։ * Եւ գիտեմք՝ ե
թէ որդին Աստուծոյ եկն, և ետ մեզ միտս. զի
ճանիցուք զճշմարիտն. և եմք ի ճշմար
տին որդւովն Նը յիսուի քրիստոսի։ զի նա է ճշմա
21 րիտ Աստուած՝ և կեանք յաւիտենական։ * Որ
դեակք՝ պահեցէք զանձինս ի կռապաշ
տութենէ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԵՐԿՐՈՐԴ։

էկ

ՅԻՒՍԱՒՈՐ Ա. 1
ընտրեալ կիւրիա , և առ որ դեռևս իւր զոր եսդ սիրեմ ճշմարտութիւն • և ոչ եւիմ ես միայն , այլ և ամենեքեան որք գիտեն ճշմարտութիւնն • * վ՚ն որոյ ճշմարտու- 2
թիւնն՝ որ ՚ի մեզ հաստատեալ է , ևս և ընդ ձեզ իցէ • և դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք : * Շ նորհ՝ ողորմութի՛ խաղաղութի՛ յայ ՚ի հօրէ , և ՚ի տեառնէ յիսուսէ քրիստոսէ որդւոյն հօր՝ ճշմարտութեա՛ և սիրով՝ 3
ւիցին ընդ ձեզ : * Ուրախ եղէ յոյժ , զի 4
գտի յորդեկացդ քոց՝ որ գնան ճշմարտութեա՛ , ըստ պատուիրանին զոր առաք ՚ի հօրէ : * Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ կիւ- 5
րիա • իբրև ոչ եւիմ նոր ինչ պատուիրան գրեմ քեզ , այլ զոր խնդրեանէն ունեաք , զի սիրեսցուք զմիմեանս : * Եւ այս է 6
սէրն , զի գնասցուք ըստ պատուիրանաց նորա • և այս է պատուիրանն , զի որպէս լուա՛ արուքն իսկզբանէ՝ ըստ նմին գնասջիք

7 Ջեզ ։ * զի բազում մոլորեցուցիչք ելին
յաշխարհ ։ որ ոչ խոստովանի զՅն քն
եկեալ մարմնով , նա մոլորեցուցիչ է՝ և
նեռն ։

8 * Զգոյշ լերուք անձանց՝ զի մի կորու
սանիցէք զոր վաստակեցէքն , այլ զի առ
9 նուցուք բովանդակ վարձս ։ * Ամենայն
որ յանցանէ՝ և ոչ կայ ի վարդապետու
թենն քրիստոսի , զԱստուած ոչ ունի ։ որ կայ ի
վարդապետութենն , նա՝ և զորդին և զՀ
10 հայր ընդունի ։ * Եթէ ոք գայցէ առ
ձեզ՝ և զվարդապետութիս զայս ոչ ունի
ցի , մի ընդունիցիք զնա ի տուն , և մի
11 ողջոյն տայցէք նմա ։ * Զի որ ասացէ
նմա ողջոյն՝ կցորդ լինի չարեաց գործոց
12 նորա ։ * Բազում ինչ ունէի գրել առ
ձեզ՝ այլ ոչ կամեցայ քաքտիճիւ և դեղով
գրել ։ զի ակնածեմ ինձէն իսկ գալ առ
ձեզ , և բերան ի բերան խօսել ։ զի ու
13 րախութիւն մեր եղիցի կատարեալ ։ * Ող
ջոյն տան քեզ որդիք քեռւ քո ընտրելոյ ։

Ջ Նորհք ընդ ձեզ ։

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵԱՑՑ
ՅՈՎՀԱՆՆԵՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ
ԵՐԿՐՈՐԴ։

ԷԳ

ՅԱՌԻՅՈՒՆ Ը։ 1
գայիոս սիրելի՝ զոր եսդ սի-
րեմ ճշմարտութեամբ։ * Սիրե- 2
լի՝ վասն ամենայն իրաց քոց
յաջողութեամբ և առողջանալ ազօթս առ-
նեմ. որպէս և իսկ յաջողութիւն անձինդ-
քո։ * Ոյժ ուրախ եղէ ի գալ եղբարց՝ 3
և լինել վկայ քոյոյ ճշմարտութեանդ, որ-
պէս գնաս դու ճշմարտութեամբ։ * Ոչ ե՛ճ 4
ևս ինչ ուրախութիւն քան զայս ունիմ,
զի լսեմ եթէ իմ որդիսակքն ճշմարտու-
թեամբ գնան։ * Արդեւ՝ հաւատարիմ դու 5
ծես զայդ, զոր եթէ առնիցես առ եղ-
բարս՝ զդեայն և առ օտարս. * որք վկայե- 6
ցին զքոյ սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ. որոց
բարիս արարեալ յուղարկես արժանա-
ւոյ։ * Ոչ ի վասն անուանն ելին, և ոչ 7
ինչ յուսիք առնուն ի հեթանոսակա-
նացն։ * Ա՛ռ այսուհետև պարտիմք ըն- 8
դունել զայնպիսիսն, զի գործակիցք լի-
ցուք ճշմարտութեան։

9 * Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն · այլ որ յսկ-
ասջափչին ի նոցանէ ե՝ գիտաբեվէս ,
10 ոչ ընդունի զմեզ : * Ա՛ ման այսորիկ ե-
թէ եկից՝ յիշեցուցից զգործս նորա՝ զոր
առնէ , բանիւք չարաւթք շատախօսուԹե
առնէ զմեզ աշխատ : և ոչ այսքիւք չա-
տացեալ , ոչ ինքն ընդունի զեղբարս ,
և զայնոսիկ որ ընդունինն , արգելու .
11 նաև յեկեղեցւոյ ևս հանէ : * Սիրելի՛
մի՛ լինիցիս նմանօղ չարի՝ այլ բարւոյ .
զի որ զբարիս առնէ՝ յԱստուծոյ է . և որ զչա-
րիս գործէ՝ նա ոչ եռես երբեք զԱստուած :
12 * Դեմետրեայ վկայեալ է յամենե-
ցունց , և յեկեղեցւոյն՝ և ի ճշմարտու-
Թէ , և մեք վկայեմք . և դու գիտես՝ վկ
13 ճշմարիտ է մեր վկայուԹիւնն : * Խաղաղ
ինչ ունիցի գրեալ քեզ . այլ ոչ կամիմ՝ քար
14 ուխիւ և դեղով գրել . * զի ակնածեմ
ի մօտոյ իսկ առնանել զքեզ , և բերան
15 ի բերան խօսել : * Խաղաղութի՛ ընդ
քեզ : Ողջոյն տան քոյ սիրելիք : Ողջոյն
առնէք սիրելեաց մերոց ի բարձանցիւք
յանուանէ :

ԹՈՒՂԹ
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵ ԱՑՑ
ՅՈՒԴԱՅԻ ԱՌԱՔԵԼՈՑ

էե

ՅՈՒԴԱՅ ՅԻՍՈՒՍԻ 1
քրի ծառայ, և եղբայր՝ յա-
կոբեայ. հեթանոսաց՝ որ յայ
հօրէ եք սիրեցեալք, և յա՛ր
քրի պահեալք և ընտրեալք: * Ողորմու- 2
թիւ ձեզ՝ և խաղաղութիւ և սէր բազմա-
ցիւ: * Սիրելիք՝ զամ փոյթ յանձին կա- 3
լեալ գրել ձեզ վասն մերոյ հասարակաց
փրկութեանն, հարկ յանձին կալայ գրել
ձեզ և ազաչել՝ զի ձգնիցիք ի վերայ հա
ւատոցն, որ միանգամ աւանդեցաւն
սրբոց: * Վասնզի սպրդեցին մարդիկ ո- 4
մանք, որ յառաջագոյն խակ կատարեալ
էին ի սոյն դատաստան. ամբարիշտք,
որ զայ մերոյ շնորհն դարձուցին յան-
կարգութի. և զմի միայն իշխանն՝ և տէր
մեր յն քն ուրացեալք: * Յիշեցուցա- 5
նել ձեզ այսուհետև կամէ ինձ՝ որ գի
տէիդ զամենայն. զի ամ միանգամ ըզ
ժողովուրդն փրկեաց յեգիպտոսէ. երկ
րորդ անգամ զանհաւատսն կորոյս: * Եւ 6

զկնիշաւակս՝ որ ոչ պահեցին զիւրեանց
իշխանութիւն, այլ թողին զիւրեանց բը-
նակութիւն, ՚ի դատաստանն մեծի ու-
րուն՝ միանգիստաւոր կապանօք պահեաց
7 ՚ի խաւարի։ * Լոտիս սոդոմ և գոմոր,
և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն, որ բա-
նին օրինակի պոռնկեցան զկեաս ընկե-
րացն մարմնոց, կան սուաջի օրինակ՝ զյա-
ւիտենական հրոյն ընկալեալ զդատա-
8 տան։ * Այսո նմին օրինակի և սոքա իբ-
րև քնով դանդաչեալք՝ զմարմին պղծ-
են, զտէրութիւն բամանհին՝ զփառս հայ-
9 հոյեն։ * Եւր միքայէլ հրեշտակապետ՝
յորժամ բանսարկուս սատանայի վիճեալ
սայր պատասխանի ՚ի մովսիսեան մարմ-
նոյն, ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութիւն դա-
տաստանին հանդուգնժժել. այլ ասէ, սաս
10 տեացէ ՚ի քեզ տէր։ * Սակ սորա զոր ինչ
ոչն իմանան՝ հայհոյեն։ և զայլն ևս՝ զոր
բնութիւք իբրև զանխօս անասունս գի-
11 տեն, ՚ի նոսին ապականեացին։ * Այ
է նոցա, զի ընդ ճանապարհին կայենի գը
նացին, և լսատ մոլորութիւն բաղաամայ
զեղծեցան զկեաս վարձուց, և ընդ հակա
ռակութիւն կորխայ կորեան։
12 * Սոքա են ատեցեալք շուքմոք՝ երթեալ ԷՋ
զկեաս ցանկութեց իւրեանց, ՚ի սէրս իւ-
րեանց խարդախութիւն, լինին ընդ ձեզ ու-
խախակիցք. աներկիւղ զանձինս ճարա-
կեն. ամպք անջրդիք հովմակոծեալք,

Ծուռք պտղակորոյսք անպատուղք կրկնա
մեռք՝ խլեալք արմատաքի · * անասուն 13
ալիք ծովու, որ միշտ փրփրեն զիւ բեանց
զանձանց զամօթ · աստեղք մոլորք, ո
րոց վիհ խաւարին յաւիտենից պահեալ
է · * Ա՝արգարէացաւ վասն նոցա և ասէ 14
Ներորդն յոգեամայ Ենովք՝ և ասէ · ահա
եկն տէր ի բիւրովք սրբովք հրեշտա
կօք, * առնել դատաստան ընդ ամենայն 15
նի, և յանդիմանել զամենայն ամբար
բիշտս վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամ
բարշտեցին · և վասն ամենայն խիստ բա
նից, զոր խօսեցան զնմանէ մեղաւորք և
ամբարիշտք · * Սոքա են տրտնջօղք և 16
շոգմոգք, երթեալք ըստ իւրեանց անձանց
ցանկութեց · և բերանք նոցա զտմբալ
տասանս բարբառին · առնուն ակն երե
սաց վասն օգտի ·

* Նայց դուք սիրելիք՝ յիշեցէք զկան 17
խատաց ասացն առաքելոցն Տեառն մերոյ Յի
քեի · * զի ասէին ձեզ, եթէ ի յետին 18
ժամանակս եղիցին մարդք արհամարհ
հօղք, երթեալք ըստ իւրեանց ամբարշտ
տութեցն ցանկութեց · * Սոքա են նշա 19
սակեալք չնչասոքք, որ զոգին ոչ ունի
ցին · * Դուք սիրելիք՝ եղիցուք շի 20
նել զանձինս սրբութեչն հաստատ ի հո
գին Սբ · կացցուք յաղօթս, * պահել 21
զանձինս սիրելիս Ա · ակնակալ ողորմու
թեանն Տեառն մերոյ Յի քի ի կեանն

22 յաւիտենականս ։ * Եւ ամենայն դասուց
23 պարտեզոյ լենկիմիք կշռամբիչք ։ * և զը-
մանս ապրեցուցանիցիք՝ յափշտակեալ
՚ի հրոյ ։ և ամենայն ողորմածիք երկիւղիւ
դատել , և զպատմուճանն որ ՚ի մարմ-
24 նոյն իցէ աղտեղեալ ։ * Եւ այնմ , որ
կարօղն է պահել զձեզ անարատս և ան-
բիծս , հաստատել առաջի իւրոց փա-
25 ռացն անեղկևան ցնծութեբ ։ * միոյն այ
փրկչին մերոյ յիսի քսի ձեն մերոյ՝ փառք
մեծութիի զօրութիւն և իշխանութիւն՝ յառաջ
քան զամ յաւիտեան , և այժմ և յա-
ւիտենից յաւիտեանս ։ ամէն ։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԱՒ ԱՌՔԱՔԵԼՈՅ
ԵՒ
ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ 1
յոհ քրիստի՛ն ձեռն որոյ ետ ած-
ցուցանել ծառայից իւրոց՝ որ
ինչ լինել ոյժ է վաղվաղակի. և
նշանակեաց առաքելով՝ ի ձեռն հրեշտա-
կի իւրոյ, առ ծառայ իւր յովհաննէս.
* որ վկայեաց զվկայու՛թիւն աստ՝ և զբ 2
վկայու՛թիւն քրիստի՛ զոր եառես. և որ է՝ և որ
լինելոցն էր յետ այնորիկ. * երանի՛ որ 3
կարդասցէ կամ լուիցէ զբանս մարգա-
բեութեանս, և պահեսցէ զոր՝ ի սմա գրեալ
է. վասն ժամանակս մերձեալ է.
* Յովհաննէս առաքելն եկեղեցեաց՝ որ 4
են յասիա՝ շնորհք ընդ ձեզ և խաղաղու-
թի՛ն՝ յԱստուծոյ՝ որ է՝ և որ էր՝ և որ գալոցն է, և
յեօթն հոգւոցն որ առաջի
աթոռոյն իւրոյ. * և՝ի յիսուսէ քրիստոսէ՝ 5
որ է վկայն, որ է անդրանիկ՝ ի մեռելս,
և իշխան թագաւորութեանց երկրի. որ սիր-

րեաց զմեզ, և եղեալ զկապանս մեղաց
6 մերոց արեամբն իւրով։ * և արար զմեզ
թագաւորս և քահանայս Աստուծոյ և Հօր իւ-
րոյ։ որում փառք և զօրութիւն յաւիտեան և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից։ ամէն։
7 * Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամպս, և տեսց-
ցեն զնա ամենայն աչք, և տեսցեն զնա ծակեալք
երկրին, և ողբ խոցեցին զնա ամենեան յերկ-
րի։ և հոծեացին ի վերայ նորա։ այո՝ ամէն։
8 * Ես եմ այբ և ես եմ քէ, ասէ Տէր Աստ,
որ էին՝ և որ է՝ և որ գալոցն է՝ ամենակալ։
9 * Ես յովհաննէս եղբայր ձեր և հաղոր-
կից նեղութեան՝ և արքայութեան՝ և համբերու-
թիւն յիսուս քրիստոս։ եղէ ես ի կղզւոյն որ անուանի
Պատմոս՝ վասն բանին Աստուծոյ և վասն վկայ-
10 ութեան յիսուսի քրիստոսի։ * Ես եղէ յիս հոգւով ի
կիւրակէի աւուր, և լուայ զձայն մեծ յետս
իմ մեծի իբրև զձայն փողոյ, որ ասէր
ցիս։ Ես եմ ալփա՝ և ովմեգա՝ առաջինն և վեր-
11 ջինն։ * զոր տեսանես՝ գրեա ի գիրս, և
առաքեա յեօթն եկեղեցիս՝ որ յԵփեսոս, և ի զմիւռնիա՝ ի պերգամոնէ, և
12 ի Թիւատիրա, և ի սարդիկէ, և ի փիլադեղիա, և ի լաւոդիկեա։ * Ես
դարձայ տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ընդ
13 իս։ և ի դառնալն իմում տեսի եօթն ձրագ-
արան ոսկի։ * Ես ի մէջ եօթն ձրագ-
արանացն նման որդւոյ մարդոյ, զգե-
ցեալ պատմուճանաւ պատնաւոր, և գօտեալ
14 ընդ առ ստեամբքն գօտի ոսկեղէն։ * և

գլուխ նոր և հեղքն իբրև զասր սպիտակ՝
և սուր զգիւն · և աչք նր սոյն իբրց հրոյ · * և 15
ոտք նր նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ ի մէջ
հնոցի հրաշէկ · և ձայն նր իբրև զձայն
ջուրց բազմաց : * Եւ ունէր յաջոյ ձե- 16
ռինն իւրում աստեղս եօթն, և ի բերա-
նոյ նր սուր երկբերանեան · և ե-
րեսք նր իբրև զարեգական ճառագայթել
երևեին : * Եւ իբրև տեսի զնա՝ անկայ 17
առ ոտս նր իբրև զմեռեալ · և եդ ի վր
իմ զաջ իւր՝ և ասէ ցիս · մի երկնչիր, ես
եմ առաջինն, և ես եմ յետինն · * և ես 18
եմ կեանք՝ և ես նոյն որ մեռայ, և եմ
կենդանի այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից · ամէն : և ունիմ զբանալիս
մահու և դժոխոց : * Գրեա զորս տե- 19
սեր՝ որ էին, և որ յապա՝ և որ հանդերձ
ձէլ լինել այս · զխորհուրդ եօթն աս- 20
տեղացդ՝ զոր տեսեր յաջոյ իմ, և զեօթն
մրագարանս ոսկիս · եօթն աստեղքն՝
հրեշտակք եօթն եկեղեցեացն են, և մր
մրագարանքն եօթն՝ եօթն եկեղեցիքն են :

Գ Լ · Ա ·

Ա ու հրեշտակ եկեսացւոց եկեղեցւոյն 1
գրեա · այսպէս ասէ կարօղն՝ որ ունի
զաստեղս եօթն յաջոյ ձեռին իւրում, և
շրջի ի մէջ եօթն աշտանակի ոսկւոյ :
* Գիտեմ զգործս քո և զվաստակս քո և 2
զհամբերութիւն քո · և զի ոչ բառնաս զը

չարս, և փարձեցեր՝ որ ասեն զինքեանս ա-
ռաքեալս՝ և ոչ են, և հեքեայեցիս՝ և սը-
3 տեն։ * Եւ համբերեցեր և վշտացար
4 վասն անուանն իմոյ՝ և ոչ լատեցար։ * Այլ
ասեմ առ քեզ, զի զսէրն քո զառաջին
5 թողեր։ * յիշեա այժմ ուստի անկար՝
և ապաշաւեա, և զառաջին գործեա քո
արա։ ապա թէ ոչ՝ դամ ես վաղվաղակի,
և շարժեցից զաշտանակս քո ի տեղւոջէ
6 իւրմէ՝ եթէ ոչ ապաշխարեցես։ * Այլ՝
զայս արա՝ զի առհասարակ զգործսն Նիկո-
7 ղայեան, զոր ես առեալ։ * Որ ունի ա-
կանջս լսելոյ, լուիցէ զինչ ասէ Հոգին
առ եկեղեցիս։ որ յաղթիցէն, տացից նմա
ուտել ի փայտէն կենաց՝ որ է ի մէջ
8 դրախտին աստ։ * Եւ առ հրեշտակ զխու-
նացւոց եկեղեցւոյն գրեա։ այսպէս ասէ
անսկիզբնն և անվախճանն, որ եղև մե-
9 ռեալ՝ և կենդանացաւ։ * Գիտեմ զգործս
քո՝ և զնեղութիւնդ և զաղքատութիւնդ, այլ
աղքատ ես քո մեծութիւն եղիցի։ և զրգ
հայհոյութիւնն՝ որ ասէին զինքեանս հր
իւրեանց գոլ՝ և չէին ինչ, այլ ժողով սա-
10 տանայի։ * Ոչ երկնչիս՝ վասն որոյ կա-
րես չարչարիլ։ ահա հանդերձէ սատա
կուն անկանել ի ձէնջ ի բանտ, զի փոր
ձիցիք, և ունիցիք նեղութիւն աւուրս տասն։
լեր հաւատարիմ մինչև ի մահ, և տաց
11 քեզ զպսակն կենաց։ * Որ ունի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին առ եկ-

եկեղեցիս ։ որ յայլեայս ոչ անիրաւեալ յերկ-
բորդ մահուանէն։ * Ես առ հրեշտակն 12
որ ի պերգամէ եկեղեցին, գրեա ։ այս-
պէս ասէ՝ որ ունի զսուրն երկսայրի սր
բեալ։ * Գիտեմ զգործս քո՝ և զի բնակես 13
ես ուր աթոռն է սատանայի ։ և ունիս
զանուն իմ, և ոչ ուրացար զհաւատս իմ
յաւուրս յորս եմ անթիպաս վկայն իմ հա
ւատարիմ եղև ։ զի վկայ է իմ հաւատա
րիմ՝ որ սպանաւ ի ձէնջ,
որ կայ՝ ուր սատանայ է բնակեալ։
* Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ ։ զի կայ 14
առ քեզ վարդապետին բալաամայ՝ որ ու
սոյց զբաղակ դնել դաւթագրի առա
ջի որդւոցն Իսրայէլ, ուտել նոյ զոհեալ՝ և պո
ռնկել։ * այսպէս և դու ունիս զվարդապե 15
տութին նիկողայեացիոց՝ զոր ես ատեամ։
* Արդ՝ ապաշխարեա, ապա թէ ոչ՝ գամ 16
քեզ վաղվաղակի ։ և պատերազմեցայց ընդ
սրով բերանոյ իմոյ ։ * Որ ունիցի ականջս 17
լսելոյ՝ լսէ իցէ՛ զինչ հոգին ասէ առ եկեղե
ցիս ։ որ յաղթէ՝ տացց նմա ուտել ի մանա
նայէն թաքուցելոյ ։ և տացց նմա զգիխն
սրբուած ։ և գրեալ անուն նոր ի գիխն, զոր
ոչ ոք գիտէ՝ բայց միայն որ առնուն։ * Եւ 18
առ հրեշտակն որ ի թիւատիրայ եկեղեցին՝
գրեա ։ այսպէս ասէ որդին աստ, որոյ աչք
իւր են իբրև զբոց հրոյ, և ոտք նորա նման
պղնձի ծ խեալոյ։ * Գիտեմ զգործս քո՝ և զսէր 19
և զհաւատ՝ և զպաշտօնս քո համբերութիւն ։

զի ընդմէ վաստակ քո վճռիցէ՝ զառա-
20 ջինն։ * Յոյժ ասեմ առ քեզ ընդմէ՝ զի թո-
ղեր զկինն զոր ասեր զինքն
մարգարէ, և ուսուցանէր մոլորուիլ՝ ըզ-
ծառայս իմ՝ պոռնկել և ուտել զպղծել։
21 * Եւ ետու նմա ժամանակ ապաշխարել
՝ զպոռնկութենէն իւրեանց՝ և ոչ ապաշխարե
22 ցին։ * Հաւասիկ ես արկանեմ զնա ՚ի
հիւդ, և զգործակիցս իւր ընդ որս չնացաւ՝
՚ի նեղութիւն մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշ-
23 խարեսցեն ՚ի գործոց իւրեանց։ * Եւ
զորդիս նորա սպանից մահուամբ. և ծա-
նիցեն ամենեքեան՝ թէ ես եմ որ քան
զիմանեմ զերիկամունս և զսիրտս. և
տամ ձեզ իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւ-
24 րեանց։ * Եւ ձեզ ասեմ որք ՚ի Թիւա-
տիրա էք, և ոչ ունիք զվարդապետութիս
զայս. որ ոչ ծանեայք զկնորս սատանայի՝
զոր խօսին. ոչ արկից ձեզ ծանրութիւն։
25 * այլ զոր ունիք, պահեցէք՝ մինչև ես
26 գամ։ * Եւ որ յաղթէ՝ և պահէ զգործս
իմ մինչև ցվախճան, տաց նմա իշխանութիւն
27 ՚ի վրայ ազգաց։ * և հովուեսցէ զնոսա գա-
ւազանաւ երկաթեայ. և իբրև զանօթ
28 բրտի փշրեսցէ զնոսա։ * Որպէս և ես ընկալայ
՚ի հօրէ իմմէ, և տաց նմա զաստղն առա-
29 ւօտուն։ * Որ ունի ականջս լսելոյ՝ լսէ՛
ցի՛ զինչ հոգին ասէ առ եկեղեցիս։

Լ·Կ·Գ·

Լբ աւր հրեշտակ սարդիսացւոց եկեղեց
ւոյն գրեա · այսպէս ասէ՝ որ ունի
զեօթին հոգին այ՝ և զեօթին ասեղս · տե
սի զգործս քո՝ զի անուն կենդանւոյ ու
նիս՝ և մեռեալ ես : * Ի լեր արթուն՝ և հաս 2
տատեա այսուհետեւ՝ զի հանդերձեալ ես
մեռանել · քանզի ոչ գտի զգործս քո կա
տարեալ առաջի այ : * Յ.յդեօք յիշեա թէ 3
ոյր լուար, և պահեա և ապաշխարեա ·
ապա թէ ոչ զոմն արթիանաս՝ գամ ոյր գող ·
և ոչ իր իմանայ զիպուռատ իմ առ քեզ :
* Ունիս սակաւ մի զանուն սարդիսացւոց 4
ցըն, որք ոչ ալտեղսցուցին զհանդերձս
իւրեանց · և շրջին ի սպիտակ՝ որում
արժանի եղեն : * Որ յաղթէ՝ այսպէս ըզ 5
գեցցի սպիտակս, և ոչ ջնջեսցի անուն նո
ի դպրուէն կենաց · և խոստովանեցայց
զանուն նո առաջի հօր իմոյ՝ և առաջի հր
եշտակաց նորա : * Որ ունի ականջս լսել՝ լո 6
էիցէ զինչ ասէ հոգին առ եկեղեցիս : * Ե 7
առ հրեշտակն փիլադելփացւոց եկեղեցւոյն
գրեա · այսպէս ասէ սէն Ճշմարիտն, որ ու
նի զիշխանս դաւթի · բանայ՝ և ոչ ոք է
որ փակէ, և փակէ՝ և ոչ ոք է որ բանայ :
* Տեսի զգործս քո · ահա եդաւ առաջի քո 8
դուռն բացեալ, զոր ոչ ոք կարէ փակել ·
զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն, և պահեցեր
զբանս իմ, և ոչ ուրացար զանուն իմ : * Ա· 9

Հաւասիկ ես տամ քեզ ժողովէն սատա
նայի, որք ասեն զինքեանս հրեայս գոլ՝
և ոչ են, այլ սատն. արասից զնա՝ զի ե-
կեսցեն՝ և երկիրպագցեն առաջի ոտից
10 քոց, և ծանիցեն զի ես սիրեցի զքեզ։ * Ո՛վ
պահեցեր զբան համբերութեան իմոյ, և ես
պահեցից զքեզ՝ ի ժամ փորձութեան քո, որ
11 հանդերձեալ է գալ յամ ամենայն երկրի։ * Ա՛հա
գամ վաղվաղակի, կալ զոր ունիս՝ զի
12 մի՛ որ առցէ զպսակ քո։ * Որ յաղթէ՝ ա-
րարից զնա սիւն տաճարի աստ իմոյ, և ար-
տաքս այլ մի՛ ևս ելցէ. և գրեցից ՚ի վը-
նը զանուն աստ իմոյ, և զանուն քաղաքի
աստ իմոյ՝ զնորին երկիր, որ իջանելոց է յերկ
13 նից աստ իմոյ. և զանուն նորա նոր։ * Որ ու-
նի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ
14 եկեղեցիս։ * Եւ առ հրեշտակն լաւոդի-
կեայ եկեղեցւոյն գրեա. այսպէս ասէ ամէնն
վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ, սկիզբն
15 սկզբան արարածոց աստ։ * Գիտեմ զգործս
քո՝ զի ոչ ցուրտ ես՝ և ոչ ջերմ. պարտ էր
16 քեզ ցուրտ լինել՝ և կամ ջերմ։ * Ա՛յլ դու
գաղջ ես՝ և ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ, հանդ
17 երձել ես փսխել ի բերանոյ իմմէ։ * Ո՛վ
ասես՝ մեծատուն եմ՝ և մեծացայ, և ոչ
իւիք կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ եթէ դու
ես ողորմելի և հեղգ և աղքատ՝ մերկ և
18 կոյր։ * Ա՛րդ՝ ես խորհրդակից եղէց քեզ
առ գնեալ լինել ոսկի փորձեալ ՚ի հրոյ՝ զի

մեծացիս, և հանդերձս սպիտակս՝ զի ըզ
դեցցիս, զի մի երևեսցի անվայելչութիւն մեր
կոնեքո։ և դիր դեղ յաչս քո՝ զի տեսցես։
19 * Ես՝ զոր սիրեմ, յանդիմանեմ և խրատեմ։ նախանձեաց այժմ, և ապաշխարեա։
20 * Ես հաստիկ կամ եմ առ դուռս և բախեմ։ եթէ ոք լուիցէ ձայնի իմում՝ և բանայցէ
զդրունսն, մտից առ նա՝ և ընթրիս ա
21 րարից առ նա, և նա ընդ իս։ * Որ յաղթէ՝ տացից նմա նստել ընդ իս յաթոռ իմ, ոպ և
ես յաղթեցի՝ և նստայ յաթոռ հօր իմոյ։
22 * Որ ունիցի ականջս՝ լուիցէ զինչ ասէ
հոգին առ եկեղեցիս ։

ԳԼՒ. Դ.

1 Ես յետ այսր տեսի՝ և ահա դրունք
երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն
առաջնոյ զոր լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր.
ել այսր՝ և ցուցից քեզ՝ զինչ լինելոց է յա
2 պա ժամս։ * Ես ժամանակ յիս հոգի, և
3 ահա աթոռ մի՝ զի կայր յերկինս. * և
ոմն էր աթոռոյն նստեալ նմանն տեսլեան
4 ականց յասպեղ և սարդիոնի։ * և քննդբ
շուրջ զաթոռովն նմանք տեսլեան զմրխդ
տի և շուրջ զաթոռովն աթոռք քսան և
չորք՝ և ի վերայ աթոռոցն նստեին քսան և
չորք երիցունք՝ զգեցեալ հանդերձս սպի
տակս, և ի գլուխս իւրեանց պսակս ոս
5 կիս։ * Ես յաթոռոյ անտի ելանէին փայ
լատակմունք և ձայնք և որոտմունք. և

եօթն զամբարջք հրոյ բորբոքելոյ առաջի
6 աթոռոյն, որ են եօթն հոգիքն սո։ * Եւ
էր առաջի աթոռոյն ծով ապակեղէն՝ նը
մանն սպիտակուե սառնոյ։ Եւ՝ ի մէջ աթո
ռոյն չորք կենդանիք՝ և լի էին աչօք ա
7 ռաջոյ և յետոյ։ * Եւ էր կենդանիք ա
ռաջինն նման առիւծոյ, և երկրորդ կենդա
նին նման զոհարակի, և երրորդ կենդանին
ունէր երեսս մարդոյ, և չորրորդ կենդանին
8 նման արծուոյ թռուցելոյ։ * Եւ չորից
կենդանեացն էին մէկ մէկ՝ ի նոցանէ վեց
թեւք, շուրջանակի և՝ ի ներքոյ լի էին ա
չօք, ոչ հանգչէին՝ ոչ գիւր և ոչ գիշեր՝
ասելով. սո սո սո Տէր Աստուած ամենակալ՝ որ
9 էն և ես, և որ գալոց ես։ * Եւ յորժամ
տային կենդանիքն փառս և պատիւ և գո
հութիւն նստեալոյն՝ ի վերայ աթոռոյն՝ կենդան
10 ւոյն յաւիտեանս յաւիտենից, (* անկա
նէին քահանայքն տասներկու առաջի նը
ստեալոյն յաթոռն, և երկիր պագանէին
կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից.) և
դնէին զպսակս իւրեանց առաջի աթո
11 ռոյն ասելով, * արժանի ես Տէր Աստ
սո՝ առնուլ փառս և պատիւ և զօրութիւն,
զի դու ստեղծեր զնայ. և՝ի կամէն քո
ստեղծան՝ և կան հաստատուն։

ԳԼՈՒԽ Ե։

1 Եւ տեսի՝ի ձեռս աջոյ՝ որ նստէր՝ի վերայ
աթոռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և արտ

ատաղձ, և կնքել եօթն կնքով։ * 2 Եւ տե-
սի հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի քարոզէր ի
ձայն մեծ. Ո՞ է արժանի բանալ զգիրքս՝
և լուծանել զկնիքս նորա։ * 3 Եւ ոչոք կարէր՝
ոչ ի յերկինս և ոչ յերկրի և ոչ ի ներ-
քոյ երկրի՝ բանալ զգիրքն, զի ոչ տեսին
զնա։ * 4 Եւ ես լայի ուժգին՝ զի ոչոք գտա
տաւ արժանի բանալ զգիրքն և հայել ի
նա։ * 5 Եւ մի յերիցանցն ասէ ցիս. Մի՛
լար, ահաւասիկ յաղթեաց առիւծն յազ-
գէն յուդայ յարմատոյն դաւթի՝ բանալ
զգիրքն՝ և լուծանել զեօթն կնիքսն նո՛ր։
* 6 Եւ տեսի՝ ի մէջ աթոռոյն և՝ի մէջ չոր-
րից կենդանեացն՝ և՝ի մէջ երիցանցն
գառն կայր զենեալ, որ ունէր եօթն եղ
ջիւրս՝ և աչս եօթն, որ են եօթն հոգիք
այ՝ որ են առաքեալ ընդ ամենայնի։ * 7 Եւ
եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ նս-
տէր ի վրայ աթոռոյն։ * 8 Եւ յորժամ առ-
նէր, չորք կենդանիքն և քսան և չորք
երիցունքն անկանէին առաջի գառնին.
և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝ և բաժակ
ոսկի լի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն։
* 9 Եւ օրհնէին երգս նորս և ասէին. արդ
ժանի ես առնուլ զգիրդ՝ և բանալ զկնի-
կինք դորա, զի զենար՝ և գնեցեր զմեզ
այ արեամբդ քով յամենայն ազգաց և՝ի լե-
զուաց և՝ի ժողովուց հեթանոսաց։ * 10 Եւ
արարեր զսոսա այ մերոյ թագաւորս և
քահանայս՝ թագաւորել՝ի վրայ երկրի։

11 * Եւ տեսի , և լուայ զձայն հրեշտակաց բազմաց՝ ոլոր կային շուրջ զաթոռովն և զչորիքեան կենդանեօքն և զքահանայիւքն։ և էր թիւն նոցա՝ բիւրք բիւրոց՝ և հազարք
12 հազարաց։ * ասէին ձայնիւ մեծաւ։ արժան է գառնդ զնեղեալ առնուլ զմեծութի՛ և զիմաստութի՛ և զօրութի՛ և զպատի՛ւ և
13 զփառս և զօրհնութի՛։ * Եւ ամ արարած՝ որ են յերկինս և յերկրի և՛ի ծովս և որ՛ի նոս՝ լուայ զի ասէին։ որ նստի յաթոռն՝ և գառնն օրհնեալ քարձրացեալ և փառս
14 հորեալ յաւիտեանս յաւիտենից։ * Եւ չորք կենդանիքն ասէին , ամէն։ և երիցունքն անկանէին առաջի նր և երկիրը՝ պագանէին։

Գ Լ. Ը.

1 Եւ տեսի զի եբաց զմին՛ի կնիքացն , և լուայ՛ի միոյ՛ի չորից կենդանեացն իբրև զձայն որոտմանն՝ զի ասէր՝ Թէ գամ։
2 * և տեսի՝ և ահա ձի սպիտակ , և որ հեծեալն էր՛ի նմա՝ ունէր աղեղն։ և տուաւ նմա պսակ , և եկն յաղթօղն՝ զի յաղթեսցէ։
3 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երկրդ , լուայ երկրորդ կենդանեացն՝ զի ասէր ,
4 գամ։ * և եել այլ ձի կարմիր։ և որ հեծեալն էր՛ի վր նր՝ տուաւ նմա առնուլ զնաղաղութի՛ երկրէ , զի զմիմեանս զնեցեն։ և տուաւ նմա սուր մի մեծ։
5 * Եւ յորժամ եբաց զկնիքն երրդ , լուայ երր

ընդդէմ կենդանւոյն՝ զի սաէր՝ Թէ գամ· և
տեսի՝ և ահա ձի սեաւ, և որ նստեալն էր
ի վրայ նորա՝ ունէր կշիռս ի ձեռին իւրում։
* Եւ լուայ ձայն ի միջոյ չորից կենդա- 6
նեացն· կապիճ մի ցորենոյ դենարի միոջ,
և երեք կապիճք գարւոյ՝ դենարի միոջ· և
զձէթ և զգինի մի՛ ընդասեցանես։ * Եւ յորժ- 7
ամ եբաց զկնիքն չորրորդ, լուայ ձայն ի
չորրորդ կենդանւոյն՝ զի սաէր՝ Թէ գամ։ * և 8
տեսի՝ և ահա ձի չլուռս, և որ նստէին ի
վրայ՝ ունէր զմահ, և դժոխք երթային զնմ
հետ նորա· և տուաւ նմա իշխանութիւն չոր
րորդ մասին աշխարհի՝ սատակել սրով և
սովով և մահուամբ՝ և գազանօք երկրի։
* Եւ յորժամ եբաց զկնիքն հինգերորդ՝ 9
տեսի ի ներքոյ սեղանոյն զհոգիս նա
մարդկան զնեալ վասն բանին նոյ՝ և վասն վր
կայութեանն որ զոր ունէին։ * որք սաէին ի 10
ձայն մեծ· մինչև յե՞րբ սուրբ և ճշմա
րիտ՝ ոչ դատիս, և խնդրես զվրէժ արեան
մերոյ ի բնակչաց երկրի։ * Եւ տուաւ 11
նոցա արկանելոս սպիտակս, և սաացաւ նոց
զի հանգիցեն փոքր մի ժամանակ, մինչև
լցցեն ծառայակիցք նոց և եղբարք նոց՝ որք
հանդերձեալ են կատարիլ իբրև զնոսա։
* Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցե 12
րորդ՝ եղև շարժումն մեծ, և արեգակն
եղև սեաւ իբրև զհաւելոտ այծեայ, և
լուսինն բոլորովին եղև արիւն։ * և սա- 13
տեղք երկնից թօթափեցան ի յերկիր,

ոմն սերմ թզենւոյ զի ուժգին շարժեսցի
14 ի հողմոյ։ * Եւ երկին իբրու զմագա-
զաթեայ դիրս գալարեր. և ամէն լերինք
և կղզիք ի տեղւոյ իւրեանց շարժեցան։
15 * Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հա-
զարապետք և մեծամեծք և զօրաւորք՝
և ամենայն ազատք թաքուցին
զինքեանս յայրս և ի ծերպս վիմաց։
16 * Եւ ասէին լերանց՝ թէ անկերուք ի վր
մեր, և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ։
17 * զի եկն օր մեծ բարկուեն նր. և ով կա
րէ կալ առաջի նորա։

Գլ. Լ։

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս հրեշտակս՝
զի կային ի չորս անկիւնս երկրի. և
ունէին զչորս հովմն երկրի՝ զի մի շնչեսցէ
հողմ՝ ի վր երկրի, և մի՝ ի ծովս՝ և մի՝ ի
2 ծառս։ * Եւ տեսի այլ հրեշտակ՝ զի ել
յարևելից, և ունէր զինիք աստ կենդանւոյ,
և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս
հրեշտակսն՝ որոց առեալ էր իշխանութիւն ա
3 պականել զերկիր և զծով։ * և ասէր. մի
վնասէք երկրի՝ մի ծովու՝ մի ծառոց, դա
դարեցէք մինչև կնքեցից զծառսս աստ ի
4 մոյ ի ճակատս նոցա։ * Եւ լուայ զթիւ կնքե
լոցն՝ հարիւր քառասուն և չորք հազար
5 կնքեալք յազգէ որդւոցն Իսր։ * Յազգէն
Յուդայ՝ երկուտասան հազար կնքեալ։
Յազգէն Ռուբենի՝ երկուտասան հազար

կնքեալ։ Յազգէն գադայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ * Յազգէն ասերայ՝ եր 6
կոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն Նեփ
թաղիմայ՝ երկոտասան հազար կնքեալ։
Յազգէն մանասէի՝ երկոտասան հազար
կնքեալ։ * Յազգէն շմաւոնի՝ երկոտաս 7
սան հազար կնքեալ։ Յազգէն ղեւեայ՝ եր
կոտասան հազար կնքեալ։ Յազգէն խաղ
քարայ՝ երկոտան հազար կնքեալ։ * Յազ 8
գէն զաբուղոնի՝ երկոտան հազար կնքե
քեալ։ Յազգէն յովսեփայ՝ երկոտասան
հազար կնքեալ։ Յազգէն բենիամենի՝ եր
կոտասան հազար կնքեալ։ * Ետ այսո 9
բիկ տեսի՝ և ահա ժողովուրդ բազմութ
ւիւն մեծ, յոր համարել ոչ կարէր մարդ,
ազգաց և յամէնից ցեղից և յամէն
ազգաց և յամէնից և յամէն ժողովրդոց,
որք կային առաջի աթոռոյն և առաջի գա
ռնին՝ արկեալ զնուագսն հանդերձս ըս
պիտակս, և արմաւենիս՝ ի ձեռս իւրեանց։
* աղաղակէին՝ ի ձայն մեծ՝ և ասէին· 10
փրկութի՝ Աստուծոյ մերոյ՝ որ նստի՝ ի վրայ աթոռոյն,
և գառնին։ * Եւ ամենայն հրեշտակք կային 11
շուրջ զաթոռովքն և զերիցամբքն և զչոր
բիւք կենդանեօքն, և անկանէին յերեսս
առաջի աթոռոյն՝ և երկիրպագանէին Աս
* ասելով· ամէն· օրհնութի և փառք և իմ 12
մաստութի և գոհութի և պատիւ և զօրութի
և զինուդ՝ ես Աստուծոյ մերոյ՝ յաւիտեանս յաւի
տեանց· ամէն։ * Եւ ասէ ցիս մի յերիցանց 13
անտի· ասքա որ զգեցեալ են զհանդերձս

14 սպիտակ՝ ոյք են՝ և կիսուսոյ գան։ Այս
ասացի ցնա, ասր՝ դու գիտես։ և ասէ ցիս։
Ոյք են՝ որ գան ի վշտաց մեծաց, և լուա
ցին զարկանելիս իւրեանց՝ և սպիտակե
15 ցուցին արեամբ գառինն։ * Վն այնորիկ
են առաջի աթոռոյն ասր՝ և պաշտեն զնա
զտիւ և զգիշեր ի տաճարի նր։ և որ նստի
16 ի վր աթոռոյն՝ բնակեալ է ի նա։ * ոչ
քաղցիցեն և ոչ ծարաւիցեն, և ոչմի մե
17 ղեցէ նց՝ ոչ արեգակն և ոչ ամբ։ * Այս
գառնն ի մէջ աթոռոյն իւրոյ հով
ուեսցէ զնս, և առջնորդեսցէ նց ի կեն
նաց աղբիւր ջրոյ կենդանւոյ։ քանզի է
հատ ածէ զամ արտասր յերեսաց նց։

ԳԼՒ։ Ը։

1 Այս յորժամ եբաց զկնիքն եօթնեւորդ՝
եղև լռուի յերկինս՝ ոյ կէս ժամու։
2 * և տեսի հրեշտակս եօթն, որ առաջի
ասր կային։ և առնուաւ նոցա եօթն փող։
3 * Այլ հրեշտակ եկն եկաց առ սեղանն,
և ունէր խնկամանոց ոսկի։ և առնաւ նմա
խունկ բազմ, զի մատուսցէ զաղօթս ամ
սրբոց ի վր ոսկեղէն սեղանոյ առաջի ա
4 թոռոյն։ * և ել ծուխ խնկոցն աղօթք
սրբոցն ի ձեռաց հրեշտակացն առաջի ասր։
5 * Այս եղից հրեշտակն զխնկամանոցն ի հրոյ
սեղանոյն՝ և արկ զնս յերկիր։ և եղև
որոտումն և ձայնք և փայլատակումն և
6 շարժումն։ * Այս եօթն հրեշտակքն

որ ունէին եօթն փողս՝ պատրաստեցին
զինքեանս առ՚ի հարկանել։ * Եւ առաջ 7
ջինն հրեշտակն եհար զփողն, և եղև կար
կուտ և հուր և արիւն խառնեալ, և ան
կաւ յերկիր, և զերրորդ մասն երկրի այ
րեաց, և զերրորդ մասն ծառոց այրեաց, և
զամ դալար խոտոյ այրեաց։ * Եւ երկր 8
հրեշտակն փողեաց, և իբրև զլեառն մի
մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի ծով, և եղև
երրորդ մասն ծովու արիւն։ * և սատակե 9
ցաւ երրորդ մասն զուզակաց, և որ ունէր
շունչ կենդանի՝ սպականեցաւ։ (և երրոր
մասն նաւուց ընկղմեցաւ։) * Եւ երր 10
հրեշտակն փողեաց, և անկաւ յերկնից
աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրև զաղամբար,
և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և աղբե
բաց։ * և էր անուն աստեղն դառնուկ։ 11
և բազումք մեռան ՚ի դառնուկ ջուցն,
որ դարձաւ դառն։ * Եւ չորրորդ հրեշտակն փողեաց, և 12
վնասեցաւ երրորդ մասն արեգական՝ և
երրորդ մասն լուսնի՝ և երրորդ մասն
աստեղաց։ և խաւարեր երրորդ մասն
նոցա, և երրորդ մասն գիշերոյ նոյնպէս։
* Եւ տեսի՝ և լսեայ ձայն հրեշտակի 13
թռուցելոյ ՚ի միջ երկնից՝ զի ասէր ՚ի
ձայն մեծ, վայ վայ վայ՝ որ բնակեալ են
յերկրի։ յորժամ լինիցի ձայն երիցն և
փողոց, զոր կամիցին հրեշտակքն հար
կանել։

ԳԼ. Ա.

1 Եւ ելին հինգերիս հրեշտակքն փողեր, եւ տե-
սի զի ասաղ մի անկաւ յերկնից, և
2 տուաւ նմա բանալի գբոյն անդնդոց։ * և
եւանէր ծուխ ի գբոյն ասղ ջծուխ հնոցի
մեծի. և խաւարեցաւ արեգականն և օդք։
3 * Եւ ի գբոյն ելանէր մարախ ի յերկիր
և տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև զիսպիտա-
4 կարձիի. * և ասացաւ նոցա զի մի՛ մեղցին
խոտոյ երկրի և մի՛ ամ ծառոյ, բայց
միայն մարդոյ երկրացնոյ, որ ոչ ունիցին
5 կնիք ի վերս ճակատաց իւրեանց։ * Եւ
տուաւ նոցա ոչ սպանանիցեն
զնա, այլ չարչարեսցին զնա ամիսս հինգ
և չարչարանք նոցա իբրև զխայթոցս կարձի
6 որ հարկանիցէ զմարդ։ * Եւ յաւուրսն
յայնմիսիկ խնդրեսցեն մարդիկ զմահ և
մի՛ գտցեն, և ցանկասցեն մեռանել և փա-
7 խիցէ ի նոցանէ մահ։ * Եւ նմանութիւն
մարախին, նմանութիւն ձիոյ պատրաստեալ
ի պատերազմ. և ի վերս գլխոց նոցա իբրև ըղ
պսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ. և երեսք նոցա իբրև
8 զերեսս մարդոյ. * և հեր նոցա իբրև ըղ
հեր կնոջ. և ատամունք նոցա իբրև զա-
9 ռիւծուց։ * Եւ ունէին զրահս իբրև ըղ
զրահս երկաթի. և ձայն թեւոց նոցա իբրև
զձայն կառաւարս ձիոց բազմաց՝ որ սրընթա-
10 ացեն ի պատերազմ։ * և ունին պոչս ընդ
նմանութիւն կարձի. և խայթոց յպոչս նոցա.

և ունէին իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ
ամիսս հինգ ։ * և ունին թագաւոր ի վր իւ 11
րեանց զհրեշտակն գժոխոց ։ և անուն նր
եբրայեցերէն՝ աղբադոն , որ կոչի ի հայ
բարբառ՝ կորուստ ։ * Հաւասիկ վայ մի 12
էանց , և վայ՛ք երկու գալոց են ։ * Եւ վե 13
ցերորդ հրեշտակն հարկանէր զփողն ։ և
լուայ ձայն ի չորից կենդանեացն՝ որ կին
առաջի ոսկանայն ՚այ ։ * զի ասէր ցհրեշ 14
տակն վեցերորդ՝ որ ունէր զփողոն ։ լոյծ
զչորս հրեշտական զկապեալս ի վր գե
տոյն եփրատայ ։ * Եւ լուծան չորս հրեշ 15
տակքն՝ պատրաստեալք ի ժամ և յօր և
յամիս և ի տարի , զի սպանցեն զերրորդ
մասն մարդկան ։ * և համարք հեծելոց 16
զօրաց նց՝ բիւրք բիւրուց՝ և հազարք՝ հա
զարաց՝ լուայ զթիւ նց ։ * Եւ տեսի ձիս 17
ի տեսլեանն , և հեծեալս ի նս՝ որք ու
նէին զրահս հրեղէնս , և յակինթեայս հըր
դեհեղս ծծմբով ։ և գլուխք ձիոցն իբրև
գլուխս առիւծուց ։ և ի բերանոց նց
հուր ելանէր՝ և ծուխ և ծծումբ ։ * Եւ 18
ի հարուածոցս յայսցանէ մեռաւ երրոր
դմանն մարդկան՝ ի հրոյն և ի ծխոյն և ի
ծծմբոյն , որ ելանէր ի բերանոց նց ։ * զի 19
իշխանութիւն ի բերանս էն նց՝ և յագիս նց .
և ագիս նց նմանութիւն օձի , և ունէին գլ
լուխս՝ որով սատակէին զանիրաւս ։ * Եւ 20
այլք ի մարդկանէ որ ոչ մեռան ի հար
ուածոցս յայսցանէ , ոչ ապաշխարեցին և

ան դարձան ի գործոց ձեռաց իւրեանց,
յերկրպագումէ դիւացս և կուռս յոսկեղէ
նաց և յարճաճեղինաց՝ և ի պղնձոյ և ի
քարէ և ի փայտէ, որք ոչ տեսանել կարեն
21 և ոչ լսել և ոչ գնալ։ * և ոչ ապաշխարե
ցին ի մրճասպանութենէ՝ և ի դեղատուքէ,
և ի պոռնկութենէ և ի գողութենէ իւրեանց։

ԳԼՈՒԽ Ժ։

1 Եւ տեսի այլ հրեշտակ զօրաւոր՝ զի իջա
նէր յերկնից, և զգեցեալ էր ամպ՝ և
ծիածան ի գլուխ նր. և երեսք նր իբրև
2 արեգական, և ոտք նր սիւն հրոյ։ * Եւ
ունէր ի ձեռին իւրում գրկոյգ մի բացեալ
և եդ զաջ իւր զայլ ի վր ծովուս, և զձախն
3 ի վր երկրի։ * և աղաղակեաց ի ձայն
մեծ՝ գոչեաց իբրև զառիւծ. և յորժամ
աղաղակեաց՝ խօսեցան եօթն որոտմունք
4 յիւրեանց ձայնս։ * Եւ յորժամ խօսե
ցան եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել. և
լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր, կնքեա զոր
խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ և մի գրեր։
5 * Եւ հրեշտակն զոր տեսի, որ եդ զաջն
իւր ի վր ծովուս և զվիւսն ի ցամաքի,
6 համբարձ զձեռն իւր զայլ յերկինս. * և
երդուաւ ի կենդանին յաւիտենից՝ որ
հաստատեաց զերկինս՝ և որ ի նմա, և զեր
կիր և որ ի նմա, զի ոչ ևս կայ այլ ժամ.
7 * այլ յաւուրս ձայնի եօթնեւրորդ հրեշ
տակին՝ յորժամ հարցէ զփողն, կատա

ընացի խորհուրդն այ՝ որ աւետարանեցաւ
ի ձեռն Յաւետից իւրոց մարգարէից։ * Եւ 8
հայեցաւ զոր լուաւ յերկնից՝ զարձել խօսե
գաւ ընդ նա՝ և ասէ· Երթ առ զգրկոցն՝ զոր
ունի հրեշտակն բացել՝ի ձեռին իւրում՝
և կաց՝ի վր ծովու և ցամաքի։ * Եւ ես 9
երթեալ առ հրեշտակն՝ խնդրեցի՝ի նմա
նէ· և ասէ ցիս, առ զսա՝ և կեր զդոյն,
և դառնասցի յորովայն քո· այլ՝ի բերան
քո ես քաղցր իբրև զմեղր։ * Եւ առի զգր 10
կոցն բացել՝ի հրեշտակէն՝ և կլաւ զնա·
և էր՝ի բերան իմ՝ որպէս մեղր· և յորժամ
կերայ, դառնացաւ որովայն իմ՝։ * Եւ 11
ասէ ցիս· Հառանիջ քեզ դարձեալ մար
գարէանալ՝ի ժողովուրդս՝ և՝ի հեթա
նոսս և՝ի լեզուս և՝ի թագաւորս երկրի։

ԺԱ· ԺԸ·

Եւ առեալ ինձ եղեգն նման գաւազա 1
նի· և կայր հրեշտակն՝ և ասէր ցիս·
արի և չափեա զտաճարն այ և զսեղանն՝
և զերկրպագուսն որ՝ի նմա։ * Եւ զգաւիթ 2
ըն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա՝ և
մի չափեր· զի տուեալ է զնա հեթանոսաց՝
և զքաղաքն սրբ կոխեսցեն ամիսս քառա
սուն և երկուս։ * Եւ տայց երկուց վկայից 3
իմոց՝ և մարգարէասցին աւուրս հազար
երկերիւր և վաթսուն՝ զգեցեալ քուրձս։
* Սոքա են երկու ձիթենիքն՝ և երկու 4
ճրագք՝ որ կան առաջի այ յերկրի։ * և 5

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌ ԱՔԵԼՈՅ ։

որք կամիցին ճնասել նմա, հուր ելցէ ի բե
րանոյ նորա և կերիցէ զթշնամիս նորա. և որք
կամիցին մեղանչել նմա՝ այսպէս սատակեա
6 ցին ։ * Սոքա ունին իշխանութիւն փակել
զերկինս՝ զի մի՛ տեղացէ զաւուրս մարգ
գարէութե նոցա. և ունին իշխանութիւն ի վր
ջուրց՝ դարձուցանել զնա յարիւն, և հար
կանել զերկիր յամենայն հարուածս՝ քանիցս
7 անգամ և կամիցին ։ * Եւ յորժամ կատա
րեսցին զնոսա աւուրս վկայութե իւրեանց,
գազանն որ ելանէ յանդնդոց՝
տացէ ընդ նմա պատերազմ, և յաղթեսցէ նոցա և
8 սպանցէ զնոսա ։ * Եւ դիւն նոցա անկեալ կայցէ
ի մեջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մեծի,
որ անուանեալ կոչի ըստ հոգեւոցն՝ սոդոմ և
եգիպտոս. ուր և տէրն նոցա խաչեցաւ ։
9 * Եւ տեսցեն զնա ամք ցեղք և ժողովուրդք՝
և ամ լեզուք և հեթանոսք, զի դիւն նոցա
անկեալ կայցէ զերիս աւուրս և կէս. և
ոչ տացեն թաղել ի գերեզմանս զոսկերս
10 նոցա ։ * Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ
լինին և խնդան ի վր նոցա, մինչև ընծայս
և պատարագս առնել միմեանց. վասն զի
սոքա երկոքեան մարգարէքս չարչարեցան
11 զբնակիչս երկրի ։ * Եւ յետ երից աւուրց
և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յայ մտցէ ի նա
և յարիցեն կացցեն ի վր ոտից իւրեանց.
և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ ի վր ամենե
12 ցուն՝ որ սպանեալն զնա ։ * Եւ լուայ ըզ
ձայն մեծ՝ որ ասէր ցնա. վերացարք եկէք

ատա. և վերացան ելին յերկինս ամպովք.
և տեսին զնա Թշնամիք իւրեանց։ * և՚ի 13
ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ եղև, և
տասներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ,
և մեռան ՚ի շարժմունէն արք եօթն հա-
զար. և յետ այնորիկ ահ մեծ եղև յամե-
նեսեան, և փառս տային ՚ի յերկնաւորին։
* Հաւասիկ վայն երկրդ էանց, և վայն 14
երկ գալոց է վաղվաղակի։ * Եւ յորժամ 15
եօթնեներորդ հրեշտակն հարկանէր զիւ-
ղըն, եղև ձայն յերկինս՝ և ասէ. եղև թա-
գաւորութիւն ամ տիեզերաց ան մերոց՝ և
յանի քան իւրոց. և թագաւորեսցէ ՚ի վե-
րա՛կ յաւիտեանս յաւիտենից։ * Եւ քսան 16
և չորս երիցունքն՝ որ նստէին յաթոռս
իւրեանց առաջի ՚ի, անկանէին ՚ի վե՛ր ե-
րեսաց իւրեանց՝ և երկիրպագանէին ան
՚ի. և ասէին. * գոհանամք զքէն ՚ի որ ա՛ծ 17
ամենակալ, որ էն և էս՝ և առեր զզօրութի
քո մեծ, և թագաւորեցեր։ * Եւ հեթա 18
նոսք բարկացան, և եկն բարկութի՛ քո, և
ժամանակ մեռելոց՝ զի դատեսցին. և
տաս վարձս ծառայից քոց մարգարէից,
և սրբոց երկիւղածաց անուա՛ն քո՝ փո-
քունց և մեծամեծաց, և ապականես զա
պականիչս երկրի։ * Եւ բացաւ տաճար 19
՚ի որ յերկինս, և երևեցաւ տապանակն
՚ի՝ ի տաճարն իւր. և եղեն փայլատակ-
մունք և ձայնք և որոտմունք և շարժումն,
և կարկուտ մեծամեծ։

1 Եւ նշան մեծ երեւեցաւ յերկինս. կին
մի արեգական զգեցեալ, եւ լու-
սին ի ներքոյ ոտից նր. եւ ի վր գլխոյ նր
2 պսակ աստեղեայ յերկոտասանից։ * Եւ էր
յղի. եւ ձչէր յերկինսն, եւ բազում վշաց
3 մերձ էր ի ծնանել։ * Եւ երեւեցաւ այլ
նշան յերկինս՝ եւ ահա աժդահակ վիշապ մի մեծ
հրեղէն, որոյ էին գլուխք եօթն՝ եւ եղ
ջիւրք տասն. եւ ի վր գլխոյ նորա եօթն
4 խոյրք. * Եւ առեան նր քարշեր զերրորդ-
մանն աստեղաց երկնից, եւ արկ զնս յեր-
կիր. եւ վիշապն կայր առաջի կնոջն՝ որ
հանդերձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի
5 կինն զորդի իւր՝ կլցէ զնա վիշապն։ * Եւ
ծնաւ կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հով
ուել զամ հեթանոս գաւազանաւ եր-
կաթեայ. եւ յափշտակեցաւ որդի նր առ
6 ած, եւ առ աթոռ նր։ * Եւ կինն փա-
խեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատ
րաստեալ յայ, զի կերակրեսցի անդ աւուրս
7 հազար երկերիւր եւ վաթսուն։ * Եւ եղե
պատերազմ յերկինս, միքայէլ եւ հրեշտակք
իւր կռուէին ընդ վիշապն. եւ վիշապն պա
8 տերազմէր զօրօք իւրովք։ * Եւ ոչ կարացին
կալ ընդ դէմ, եւ տեղի ոչ գտաւ նմա յերկինս։
9 * Եւ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին,
որ անուանի կոչի բանեղբօսող եւ սատա
նայ, որ մոլորեցուցանէ զամ աշխարհս երկրի.
10 եւ հրեշտակք նր ընդ նմա անկան։ * Եւ լը

Հայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր· արդ է-
ղև զօրուն և փրկուն և արքայուն մեր մե-
ծոց, և իշխանուն օծելոյ նր· զի անկաւ
չարախօսն եղբարց մերոց, որ չարախօսէր
գնոցանէ առաջի մերոյ զոհիւ և զգիշեր։ * |։ 11
նք յաղթեցին նմա արեամբ գառինն, և
բանիւ վկայուե նր· և ոչ հաճեցան ընդ
վիշապն մինչև ի մահ։ * վ՚ այսորիկ ու- 12
րախ լերկինք՝ և ամ՚որ բնակեալ են
ի նմա։ ||՝ այ երկրի և ծովու՝ զի անկաւ
բանսարկուն առ ձեզ, որ ունի զցասումն
մեզ· և կացցէ առ սակաս մի ժամ։ * |։ 13
յորժամ հասես վիշապն թէ անկաւ յեր-
կիր, զհետ եղև կնոջն՝ որ ծնաւ զմանուկն
արու։ * |։ տուաւ կնոջն երկու թեւք 14
արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ յանապատ ի
տեղի իւր· ուր սնեալ անդ ժամանակ
և ժամս և կէս ժամի՝ յերեսաց օձին։ * և 15
եհեղ օձն ի բերանոյ իւմէ զհետ կնոջն
ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա։ * |։ օգնեաց 16
երկիր կնոջն, և եբաց երկիր զբերան իւր
և եկաւ զջուրն՝ զոր եհեղ վիշապն ի բե-
րանոյ իւմէ։ * |։ բարկացաւ վիշապն ընդ 17
կնոջն, և գնաց պատերազմել ընդ այլ զա-
ւակս նր՝ որք պահեն զպատուիրանս Աս,
և ունեն զվկայուբիւն Յսի։ * |։ կաց ի 18
վր աւազոյ ծովու։

ԿԻ· ԺԻ·

|։ տեսի զի ելանէր ի ծովէն գազան, 1
և ունէր զլուխս եօթն՝ և եղջիւրս

ՅՈՎՀ ԱՆՆՈՒ ԱՌ ՔԱԶԵԼՈՅ ։

տան, և ՚ի վր հղչերաց նր տան խայր,
2 և ՚ի վր գլխոյ նր անուն հայհոյուած ։ * Եւ
գազանն զոր տեսի՝ նման ընձառ, և ոտք
նր իբրև զարջառ, և բերան նր ոչ պատիւ
ծու. և եհա նմ վիշապն զզօրութի իւր՝ և զա
3 թոռ իւր և պիշխանութի մեծ ։ * Եւ մի ՚ի
գլխոց նր վիրաւորեալ էր ՚ի մահ. և վէր
մահուան նր ողջացաւ ։ Եւ զարմացաւ
ամ երկիր ընդ գազանն, զի եհա նմ վիշապն
4 զթագաւորութի իւր ։ * և երկիր պագին
վիշապին՝ որ եհա զիշխանութին գազանին, և
ասէին. ով իցէ նման գազանիս. կամ ով
5 կարիցէ պատերազմել ընդ դա ։ * Եւ ետ
ետաւ նմ բերան խօսել՝ զմեծամեծս, և զս
հայհոյուած. և տուաւ նմա իշխանութի զա
6 միս քառասուն և երկու ։ * Եւ եբաց զս
բերան իւր հայհոյութիք առ Ա՛ծ, և հայ
հոյեաց զանուն նր՝ և զխորան նորա, և
7. զերկնայինն խորանն ։ * (Եւ տուաւ նմ իշ
խանութի առնել պատերազմ ընդ սբս՝ և յաղ
թել նոցա ։) և տուաւ նմ իշխանութի ՚ի վր
ամ ազգաց և լեզուաց և ժողովրդոց ։
8 * զն երկրպագեսցեն նմա ամ որ բնակին
են ընդ երեսս երկրի. որոց ոչ են գրեալ ա
նունք նց ՚ի գլորութի կենաց գառնին
9 զնոյց խակղեանէ աշխարհի ։ * Եւ լսէ ոն
10 ականջս լսելոյ՝ լսէ իցէ ։ * Ո՛վ ՚ի են ոմանք՝
որք ՚ի գերուն վարեսցին, և ՚ի են ոմանք՝ որ
սրով սպանցին, և են ոմանք՝ որ անձամբ
զանձինս սպանանեն ։ սոսո է համբերութի
11 և հաւատ սրց ։ * Եւ տեսի այլ գազան՝

զի երանէր յերկրէ, և ունէր եղիւրս եր
կու նման գառինն. և խօսէր իբրև զվն
շասին: * Եւ զնչխանուհի զայմ զառաջնոյ 12
գազանին գործէր առաջի նր. և առնէր
երկիր և զայմ բնակիչս նորա՝ զի երկիր
պագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մինչև
ողջացի վէր մահու նր: * Եւ առնէր 13
նշանս բազումս, և տայր հրոյ լինել
յերկնից յերկիր՝ առաջի մարդկան: * և 14
մոլորեցուցանէր զերս բնակեալս յեր
կիր՝ նշանօքն որ տուեալ են ի ձեռս նր՝
առնել առաջի գազանին: ասեն ցնս
բնակիչս երկրի, արա զպատկեր գալա
նին, որ ի վերաց սրսին եկեաց: * Եւ 15
տուաւ նմա խչխանուհի, զի տացէ հո
գի պատկերի գազանին, և զի խօսեացի
պատկերն. և երկրիպագցեն նմա ամ
բնակիչք երկրի. և որ ոչ պագցէ երկիր
պատկերի գազանին, սպանցէ զնա: Եւ
տրացէ զայմ՝ փոքունս և զմեծամեծս
և զմեծատունս և զազատս և զաղքատս
և զծառայս, զի տացէ նոցա դրոշմ յաջու 16
ձեռին՝ և ի վր ճակատու նց: * Եւ ոչ
ոք կարասցէ գնել և վաճառել՝ եթէ ոչ
ունիցի զդրոշմ գրոյն՝ և զանուն գազա
նին և զվիճակ անուանն նորա: * Այստ է իմ 17
մաստուածի. որ ունի միտս՝ համարեսցի
զվիճակ գազանին. վիճակ եղեալն մարդոյ,
և վիճակ անուանն նր է այս. վեց հարիւր
վաթսուն և վեց:

ԳԼ. ԺԲ.

1 Եւ տեսի՝ եւ ահա գառն կայր ի վերջ լե-
ռինն սիովնի. եւ ընդ նմա հարիւր քա-
ռասուն եւ չորս հազարք, որ ունէին զա-
նուն նորա՝ եւ անուն հօր նորա գրեալ ի վերայ ճա-
2 կատուց նոցա։ * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ ոյժ
զձայն ջուրց բազմաց՝ եւ ձայն որոտման
մեծի. եւ լուայ ի ձայն զքսարհարաց,
3 զի հարկանէին զքնարս իւրեանց։ * Եւ
երգէին զերգս նորա առաջի աթոռոյն՝ եւ
առաջի չորից կենդանեացն՝ եւ առաջի ե-
լիցանցն. եւ ոչք կարէ գիտել զերգս նո՝
բայց միայն հարիւր քառասուն եւ չորս հա-
4 զարքն, որք առաքեալ են յերկրէ։ * Սոքա են՝
որք ընդ կանայս ոչ խառնակեցան, եւ են
կուսանք. սոքա զկնի երթան գառինն՝ ուր
եւ երթիցէ. սոքա ընտրեցան ի մարդկանէ
5 առաջի սմա եւ գառինն։ * Ի բերան նոցա ոչ
6 գտաւ սուտ՝ զի անբիծք են։ * Եւ տեսի
այլ հրեշտակ թռուցեալ ի մէջ երկնից. եւ
ունէր աւետիս յաւիտենական՝ աւետա-
րանել ամ ազգաց եւ լեզուաց՝ որ բնակեալ
7 են յերկրի։ * Եւ ասէր ի ձայն մեծ. երկե-
ցուք յամ՝ եւ տուք փառս նմա, զի եկն ժամ
դատաստանի նորա. եւ երկիր պագէք արարչին
երկնի եւ երկրի եւ ծովու եւ աղբերաց ջուրց։
8 * Եւ այլ հրեշտակ երկրդ գայր զհետ նո՝
եւ ասէր. անկաւ անկաւ բաբելոն մեծն՝
ի գինւոյ արբեցուխ՝ ի ցասմանէ՝ ի պոռն
կուէ իւրմէ՝ որ արբեցոյց զամ հեթա-

9 նոսա։ * Եւ այլ հրեշտակ երկրորդ գայր ըզ-
հետ նոցա՝ եւ ի ձայն մեծ ասէր. ով ոք երկր-
պագանէ գազանին եւ պատկերի նորա՝ եւ կա-
զդրոշմ նշանի նորա առնուի ի ճակատ իւր՝ եւ կամ
10 ի վերա ձեռին իւրում, * անպիսին արբ-
ցէ ի բաժակէ ցասմանն Աստուծոյ՝ արկեալ յա-
նապակէ բարկութեանն բաժակին. եւ տան-
ջեսցի հրով եւ ծծմբով առաջի սրբոց հրեշ-
11 տակացն։ * Եւ ծուխ նոցա ելանէ յաւիտեանս
յաւիտենից. եւ ոչ ունին հանգիստ՝ որք
երկրպագեն գազանին ի տուէ եւ ի գիշերի. եւ որք երկրը պագեն պատկերին, եւ
12 առնէ զդրոշմ եւ զանուն նորա։ * Եւ համբե-
րութիւն սրբոցն ասա է. այս որք պահեն զպա-
տուիրանս Աստուծոյ, եւ զհաւատս Յի-
13 սուսի։ * Եւ լսէ
ձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս. գրեա, եր-
անելի մեռեալքն՝ որք ի Տէր ննջեցին այժ-
միկ վաղվաղակի՝ զայս ասէ Հոգին. զի հան-
գեան յաշխատութեանց. քանզի գործք իւրեանց
14 գործեալք իւրեանց չոգան զհետ նոցա։ * Եւ
տեսի՝ եւ ահա ամպ սպիտակ, եւ ի վերայ ամ-
պոյն նստեալ նմանն որդւոյ մարդոյ, եւ ի
գլուխ իւր պսակ ոսկի, եւ ի ձեռին իւ-
15 րում մանգաղ սուր։ * Եւ այլ հրե-
շտակ ելանէր յերկնից, աղաղակէր ի
ձայն մեծ՝ եւ ասէր՝ որ նստէր ի վերայ ամ-
պոյդ՝ առ սրբեա զգերանդիդ քո՝ եւ հնձեա,
զի եկն ժամ հնձոց, եւ հասեալ են հունձք
16 երկրի։ (* Եւ արկ՝ որ նստէր ի վերայ ամ-
պոյն՝ զգերանդին իւր յերկիրն, եւ հնձեր
17 զերկիր։) * Եւ այլ հրեշտակ

եղանէր ի տաճարին՝ որ կերկինս և ունէր
18 և սա գերանդի սրեալ։ * Եւ այլ հրեշտակ
եղանէր ի սեղանոյն՝ որ ունէր իշխանութիւն
ի վրայ հրոյ, և աղաղակեաց ի ձայն մե-
ծաւ հրեշտակին՝ որ ունէր զգերանդին սր-
րեալ՝ և ասէր։ Արձակ զդուխս քո գերանդ
19 երկրէ, զի հասեալ է քաղցումն ի դմա։ * Եւ
արկ հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր, և
կթեցեր զխաղող նոր, և արկաներ ի հնձանն
20 մեծ ի մեծ։ * Եւ կոխեցաւ հնձանն արտ-
տաքոյ քաղաքին, և ելանէր ի հնձանէն
արիւն մինչև ի սանձս ձիոյն։ և երկայնու-
թիւն նոր հազար և վեց հարիւր ասպարէզ։

ԿԱ. ԺԶ.

1 Եւ տեսի այլ նշան (յերկինս) մեծ և
սքանչելի. հրեշտակս եօթն՝ որք ու-
նէին եօթն վերջին վէրս վասն զի նոքօք կատա
2 րեցեր բարկութիւն։ * Եւ տեսի ոգի ծովու ա-
պակեղէն խառնեալ հրով. և որք յաղթե-
ցին գազանին՝ և զպատկերին նր՝ և զթուոյ անուան նր՝ և
զպատկերի նր՝ և զծոյլի նր, նոքա կային ի
վր ծովուն ապակեղինի. և ունէին զքնարս
3 Աստուծոյ։ * Եւ երգէին զերգս մովսէսի առաջ-
նոյ, և զերգս գառնին՝ ասելով. Մեծ մե-
ծամեծ և սքանչելի են գործք քո՝ տէր ամե-
նակալ, արդար՝ և ճշմարիտ են ճա-
նապարհք քո՝ թագաւոր ամ հեթանոսաց
4 Եւ ո՞վ ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ
զանուն քո, զի դու միայն սուրբ, և ա-
մենայն ազգք եկեսցեն և երկրպագեսցեն առ
քեզ։ զի ամ հեթանոսք

եկեսցեն և երկիրպագցեն առաջի քո որ՝
յորժամ արդարութիւնք քո յայտնեսցին։ * Այս 5
յետ այսորիկ տեսի՝ և բացաւ տաճարն
խորանին վկայութեան՝ որ էր ի երկինս։ ** և 6
ելանէին եօթն հրեշտակք որք ունէին
եօթն հարուածս, և զգեցեալ էին ի տաճա
րին կտաւս մաքուրս՝ և պայծառս, և գօ
տևորեալ էին առ ստեամբք խրտեանց գօ
տիս ոսկեղէնս։ * Այս ի չորից կենդա 7
նեացն տուաւ եօթն հրեշտակացն՝ եօթն
ակաւառակս ի ցասմամբն այ կենդան
ւոյն յաւիտեանս յաւիտենից։ * Այս լցաւ 8
տաճարն ծխով փառացն այ՝ և զօրութենն
նը։ և ոչ ոք կարէ մտանել ի տաճարն
մինչև կատարեսցին եօթն հարուածքն
եօթն հրեշտակացն։

ԳԼՈՒԽ Ժ.Ո

Այս լուայ ձայն մեծ ի տաճարէն՝ զի ա 1
սէր եօթն հրեշտակացն, երթայք հե
ղէք զեօթն ակաւառակսդ ցասմանն այ
երկիր։ * Այս գնաց առաջին հրեշտակն՝ 2
և եհեղ զակաւառակ իւր երկիր։ և եղև
հարուածք չարաչար ի վրայ մարդկան, որ
ունէին զդրոշմ գազանին, և երկիր պա
գին պատկերի նը։ * Այս երկրորդ հրեշտակն 3
եհեղ զակաւառակ իւր ի ծով, և դարձան
ջուրքն յարիւն մեռելոյ։ և ամենայն կեն
դանի որ էր ի ծովս՝ սատակեցաւ։ * Այս 4
երրորդ հրեշտակն եհեղ զակաւառակ իւր ի
գետս՝ և յաղբերս ջուրց, և եղև արիւն

5 * Եւ լուաւ ի հրեշտակէն զի ասէր ։ ար
դար ես որ էիր և ես, և սուրբ ի դրօշս իւր՝
6 զի այսպէս դատեցար ։ * զի զի արիւն սրբոց՝
և զարիւն մարգարէիցն հեղին ամաքա
րիչոք ։ զի արիւն եւս լմնիլ նոցա ե
7 ւոյժանուցին ։ * Եւ լուաւ ի սեղանոյ անտի
զի ասէր ։ այո՝ տէր ծ ամենակալ, արդա
8 և ճշմարիտ են դատաստանք քո ։ * Եւ
չորրորդ հրեշտակն եհեղ ի սկաւառակէ
9 իւրմէ ի վրայ արեգականն ։ և տուաւ նմ
խորշակահար առնել զմարդիկ հրով ։ և
տապացան մարդիկ ի տապ մեծ, և հայհոյե
ցին զանձ՝ որ ունի իշխանութիւն ի վրայ հարուա
ծոցս այսոցիկ ։ և ոչ ապաշխարեցին ի փա
1 0 ռըս այլ ։ * Եւ հինգերորդ հրեշտակն եհեղ
ի սկաւառակէ իւրմէ ի վրայ աթոռոյ գազա
նին, և եղև թագաւորութիւն նր խաւարել ։
և ծամէին զլեզուս իւրեանց յախտէ ցա
1 1 ւոցն, * և հայհոյեցին զանձ երկնից ի ցաւոց
իւրեանց և յախտէ դառնութեան, և ոչ ապաշ
1 2 խարեցին ի գործոց իւրեանց ։ * Եւ վե
ցերորդ հրեշտակն եհեղ ի սկաւառակէ իւր
մէ ի վրայ գետոյն մեծի եփրատայ, և ցամա
քեցան ջուրք նր՝ զի պատրաստեսցի ճանա
1 3 պարհ թագաւորի ելից արևուս ։ * Եւ տեսի
զի երիսեր ի բերանոյ վիշապին և ի բերանոյ
գազանին և ի բերանոյ սուտ մարգարէին՝
1 4 ոգիք երիք անասուրք ելքուս զգործոս ։ * Քանզի
նք են ոգիք դիւականք, որք առնեն զն
շանս՝ և երթիցեն առ թագաւորս ամենայնի՝

ժողովել զնա՛ ի պատրաստ յորն մեծ՝ ան ամե-
նակալն։ Քանզ այսպէս ասաց ինձ։ * ահա 15
գամ իբրեւ զգող, երանի որ իցէ արթ-
նութիւնք, և պահեսցէ զհանդերձս իւ-
րեանց. զի մի մերկ շրջեսցին, և երևեսց-
ցեն ամօթանք իւրեանց։ * և ժողովեցին 16
զնա՛ ի տեղի մի, որ կոչի եբրայեցերէն՝
արմաքեդոն։ * Այս եօթնեքին հրեշտակն 17
եհեղ ի սկաւառակէ իւրմէ ի վե՛ր օդոյ.
և ել ձայն մեծ յերկնից՝ և յաթոռոյն՝ ա-
սելով. եղև։ * Այս եղեն փայլատակմունք 18
և ձայնք և որոտմունք. և եղև շարժումն
մեծ՝ որպիսի չէք եղել իսկզբանէ՝ յորմէ հե-
տէ եղև մարդ՝ ի վե՛ր երկրի՝ այնպի՛ շար-
ժումն մեծ։ * Այս եղև քաղաքն մեծ յե- 19
րիս մասն, և քաղաքք ազգացն անկան. և
բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի նո՛ա, տալ նմ
զբաժակն գինւոյ ցասման բարկութե՛ նո՛ր։
* Այս ամ կղզիք փախեան, և լերինք՝ ի մի- 20
ջոյ բաւձան։ * և կարկուտ մեծ իբրև կր- 21
շինս տալանդայ մեծ իջանէր յերկնից՝ ի վե՛ր
մարդկան. և հայհոյեցին մարդիկ զած
յերկինս՝ վասն հարուածոյ կարկտին, զի
մեծ էր հարուածն և սաստիկ։

ԿԱ. ԺԱ։

Այս եկն միոմն յեօթից հրեշտակացն՝ որք 1
ունէին զեօթն սկաւառակսն. խօ-
սեցաւ ընդ իս՝ և ասէ. եկ այսր և ցուցից
քեզ զդատաստան մեծ պոռնկին՝ որ նստի ի
վե՛ր ջուրց բազմաց։ * ընդ որոմ պոռնկեցան 2

Թիւրորը երկրի՝ և արբեցան զնակիչք եր
կրի ՚ի գինւոյ արբեցուե պոռնկուե նր։
3 * Եւ առ տարաւ զիս յանապատ Հոգւովն։
և տեսի կին մի՝ զի նստեր ՚ի վր կարմիր
գազանի, և լի եր անուամբ հայհոյուե. և
գազանն զոր տեսի՝ ուներ գլուխս եօթն
4 և եղջիւրս տասն։ * Եւ կինն զգեցեալ եր
ծիրանիս և կարմրիս, և զարդարեալ ոսկւով
և մարգարտով և ակամբք պատուականօք,
ունելով բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւրում՝ և
լի եր գարշելւն և անմաքրուս պոռնկուեր։
5 * և ՚ի ձակատն նր գրեալ անուն՝ խորհրդով.
մեծն բաբելոն՝ մայր պոռնկաց և գարշե
6 լեաց երկրի։ * Եւ տեսի զկինն արբեցեալ
յարենէ սրբոց՝ և յարենէ ամարկեցելոց. և
զարմացայ՝ տեսեալ զնա՝ զարմացուամն մեծ։
7 * Եւ ասէ ցիս հրեշտակն. ընդէր զարմա
ցար, ես առացից քեզ զխորհուրդս կնոջն, և
զգազանին որ բարձեալ ունի զնա, որ ունի
8 զեօթն գլուխն՝ և զտասն եղջիւր։ * Եւ
գազանդ զոր տեսեր՝ որ եր, և չէր, և հան
դերձել է ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կորուստ
երթալ. և զարմացան ամենեքեան՝ որ բնա
կեալ են ՚ի վր երկրի, որոց ոչ եր գրեալ ան
ուանք նց ՚ի գիր կենաց խակզբանէ աշխար
հի. զոր տեսանելիր զգազնն, զի եր՝ և չէ, և
9 մերձ է։ * Եայս է խնդասուն՝ որ ունի միտս։
և եօթն գլուխն՝ եօթն լերինք են, ուր կինն
նստեալ եր ՚ի վր նոցա. և նոքին թագաւորք են
10 եօթն. և թագաւորք եօթն գոլով. * հինգն

անկան , և մին եկաց , և մինն ոչ է եկել ։
և յորժ՝ մ գայ՝ սակաւիկ մի ժամանակ ունի ։
* Եւ զազանին՝ որ էր՝ և չէ՝ և նա ութերորդ 11
է ։ և է յեօթանց անտի , և՝ ի կորուստ եր
թայոց է ։ * Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տե 12
սեր՝ տասն թագաւորք են , որոց ջևևս ոչ ա
ռեալ զթագաւորութի , այլ առնուն՝ և կան
իշխանութ՝ ի մի ժամ . և առնուն նոքա զիշխա 13
նութի՛ն և զազանին ։ * Սոքա մի կամս ունին ,
և զօրութի՛ն և զիշխանութի՛ն զազանին տան ։
* և նոքա առնեն պատերազմին , և գառնն 14
յաղթէ նոցա . զի տէր է նոցա , և թագաւոր թագա
ւորաց , և որք ընդ նմա՝ կոչեցեալք են , ընտ
րեալք և հաւատացեալք ։ * Եւ ասաց ցիս . և 15
զջուրսն զոր տեսեր ուր նստէր պոռնիկն ,
ժողովուրդք են , և բազմութիք և ազգք և լե
զուք ։ * Եւ տասն եղջիւրքն՝ զոր տեսեր 16
գազանին , նոքա տեսցեն զպոռնիկն և ա
տեսցեն զնա , և զմսոցին նո՛ր կերիցեն՝ և
այրեսցեն զնա հրով ։ * քանզի ած եղ՝ի 17
սիրտս նոցա առ՝ի լինել նոցա մի կամս , և տալ
զթագաւորութի՛ն գազանին՝ մինչև կատա
րեսցի բանն նոյ ։ * Եւ կինն զոր տեսեր՝ է 18
քաղաք մեծ . որ ունի զթագաւորութի՛ն՝ի
վր՛ թագաւորուեց երկրի ։

ԻԸ . ԺՈՂ .

Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ հրեշտակ իջ 1
անէր յերկնից՝ որ ունէր իշխանութի՛
մեծ , և երկիր լուսաւորեցաւ՝ի փառ նր ։
* և աղաղակեաց՝ի ձայն մեծ՝ ասելով ։ 2

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌ ԱՔԻԼՈՅ։

անկաւ բաբելոն մեծն, որ եղել էր բնակ
կուի դիւաց՝ և արգել ամ ամսոց պղծոց,
և բանակ պահպանուած ամ ոգւոց անսրբ
3 բից՝ և ատելոց ։ * վն զի ի բարկու
գինւոյ պոռնկու նոր արբին ամ ազգք և
թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռնկեցան ։ և
վաճառականք երկրի՝ ի նոր զօրու եցան յօրն
4 նալոյ մեծասցան ։ * լուայ ձայն յերկ
նից՝ զի ասէր ելէք ի միջոց դր ժողովրդ
իմ, զի մի հաղորդ լինիք մեղաց դր, և մի
5 զհարուածս դր ընդունիցիք ։ * զի հասին
կցեցան մեղք դոցա մինչև յերկինս ։ և յի
6 շեաց ած զամբարշտու իս դր ։ * և հատու
ցանէ դմա՝ ոպ և հատոյգն մեզ, և տուք
դա երկապատիկ ըստ գործոց իւրոց, և զբա
ժակն որով խառնեաց՝ խառնեցէք դմա
7 կրկին ։ * լո՛ր որչափ փառաւորեաց զինքն և
խայտառակ, այնչափ հատուցէք դմ՛ տուք ։ զի
ի սրտի իւրում ասէր՝ ես թագուհի՛ եմ և այլն ոչ ևս եղէց ։
8 * վն այնորիկ ի միում աւուր եկեսցեն ի
վր դր հարուածք՝ մահ և սուգ և սով, և
ի հուր այրեսցի ։ զի հզօր է տր ած՝ որ
9 դատեցաւն զդա ։ * և լայցեն՝ և կոծես
ցեն ի վր դր թագաւորք երկրի, որք ընդ դմա
պոռնկեցան և խայտացին ։ և հեծեսցեն՝
յորժամ առեսցեն զծուխ կիզման տանջա
10 նաց դր ։ * ի հեռաստանէ կայցեն վն նր
կիւղի տանջանաց դորա՝ և ասասցեն ։ վայ
քաղաքիդ մեծի բաբելոնի ։ քաղաքդ որ
զօր, զի ի միում ժամու եկին հասին դա

տասանեք քան։ * Եւ վտառականք երկրին 11
ողբացին եւ սգացին ի վր քոյ զի բեռնն
ոչ ոք գնէր։ * Եւ չահէք որ ի քէն ոչ ևս էին 12
ոսկւոյ եւ արծաթոյ եւ ականց պատուական
նաց՝ եւ մրգրտոյ եւ բեհեզոյ եւ ծիրանւոյ եւ
ոսկեթել եւ որդան, եւ ամ փայտ խնկոյ՝ եւ
ամ անօթ վաղսկրեայ, եւ ամ անօթ ի փայ
տէ պատուականէ՝ եւ ի պղնձոյ եւ յերկաթոյ
եւ ի հնոյ · * Եւ կինամոմոն եւ ամ խունկ եւ 13
խադ եւ կնդրուկ, եւ գինի եւ ձէթ եւ նաշիհ եւ
ցորեան, եւ ստացուածք ամ, արջառ եւ ոչ
խար · եւ երիվարաց եւ կառաց՝ որ վայել է
մարմնոց եւ ոգւոց մարդկան։ * Եւ ամ գան 14
կուբ անձին քոյ գնաց ի քէն, եւ ամ լուսա
փայլ վայելչութիւնն պրպրան եւ գերն եւ սպի
տակն գնաց ի քէնդ եւ ոչ ևս գտցես զայն։
* Եւ ամ շահավաճառք այսոքիւք մեծա 15
ցեալք՝ ի քէն ի բաց կայցեն վն երկիւղի
անձնդց քոց լալով եւ սուգ առնելով։ * Եւ 16
ասացեն· վայ վայ քաղաք մեծ · որ զգե
ցեալ էիր բեհեզս եւ ծիրանիս եւ որդան եւ
ոսկեզօծս՝ եւ քարինս պատուականս՝ եւ
մրգրիտս · * զի ի մի ժամու պակա 17
սեցաւ այսչափ մեծութիւն քո · եւ ամ նաւա
վար՝ եւ ամ որ ի տեղիս տեղիս նաւեն, եւ
նաւագք եւ որք միանգամ ուռկիւն գոր
ծեն՝ ի հեռուստանէ կայցեն լալով, * եւ 18
տղտակեսցեն՝ տեսանելով զծուխս հրդե
ման նր, ասելով · ո՞ նմանէ քաղքիս այսմիկ
մեծ։ * Եւ արկցեն հող ի վր գլխոց իւ 19

բեանց՝ և գուժալով ձայնիւ մեծաւ՝ լա
լով և սգալով առաջին . վայ վայ քաղաք
մեծ , որով ամբեան մեծանայաք՝ որք ու
նէաք զնաւս ի ծովս՝ վասն պատուականու
թեան . զի ի միում ժամու ապականեալ կոր
20 ծանեցաւ : * Ուրա՛խ լերուք ի վր՛ նմ՛ երկ
կինք՝ և աք առաքեալք և մարգարէք՝ զի դա
տեցաւ ձեզ զդատաստան ձեր ի դմանէ :
21 * Եւ առ հրեշտակն հզօր՝ քար մի խոշոր
զերկան մեծ , և ընկեց ի ծով՝ ասելով .
այսպէս յարձակմամբ անկցի բաբելոնն քաղաք
22 մեծ , և այլ ոչ ևս գտցի : * և ձայն քնա
րերգաց և երաժշտահանաց՝ արուեստաւոր
կանաց՝ և փողահարաց՝ և թմբկի , այլ
23 ոչ ևս լսի ի քեզ : * և լոյս ճրագի և
ձայն երկանի՝ այլ ոչ ևս երևեսցի ի քեզ ,
և ձայն փեսայի և ձայն հարսին այլ ոչ ևս
լսի ի քեզ . և ոչ վաճառականք քո՝
փիւռոյք և մեծամեծք երկրի , որ զօշար
ձացեալ էին ի քեզ . վն զի կախարդուքեք
դեղատուեաւ քո մոլորեցան ամ ազգք :
24 * Եւ ի քեզ ամ արիւն մարգրէից և սրբոց գը
տաւ , և ամ գրելոց յերկրին կենդանեաց :

Գլ . ԺԹ .

1 Եւ յետ այնորիկ լսէայ ձայն մեծ բազ
մութե՛ն յերկինս ասելով . ալէլուիա ,
փրկութի՛ն և փառք և պատի՛ւ և զօրութի՛ն այ
2 մե՛րում : * զի ճշմարիտ և արդար են դա
տաստանք նորա . զի դատեաց զպոռնիկն
մեծ՝ ի պոռնկութե՛ն իւրում , և խնդրեաց

զվրէժ արեան Ծառայից իւրոց ի ձեռաց
նր։ * և կրկին անգամ օր հնեցին և ասա 3
ցին, ալէլուիա · և Ծուխն նր ելանէր յա
հիւեանս յաւիտենից։ * և անկան քսան 4
և չորք երիցունքն և չորք կենդանիքն, և
երկիրպագին ըստ որ նստեր յաթոռ փառ,
ասելով, ամէն՝ ալէլուիա։ * և ձայն յա 5
թոռոյն ելանէր՝ ասելով · օրհնեցէք զԱծ
ուր ամենայնք նր, և որք երկնչիք ի նմա
նէ՝ փոքունք և մեծամեծք։ * և լուայ 6
ձայն բազմութ մեծի՝ իբրև զձայն ջուց
բազմաց, և իբրև զձայն հզօր որոտմանն, ա
սելով դարձեալ ալէլուիա, վասն զի թագաւոր
ուր ամենակալ։ * խնդամք՝ (և 7
ցնծամք) և տամք փառս նմ, զի եկն հար
սանիք գառինն և կինն հարսն նր պատրաս
տեաց զինքն։ * և տուաւ նմ զգենուլ բե 8
հեզս սպիտակս պայծառս և լուսափայլս · որ է
բեհեզն արդարութիւն սրբոցն։ * և ըսէ 9
ցանոն ասէր ցիս · գրեա զայդ, երանեալք
են ամենեան՝ որ կոչեցեալ են յընթրիս հար
սանեաց գառինն։ * և ես անկեալ առա 10
ջի ոտից նր, երկիրպագի նմ, և ասէ ցիս ·
անսա՝ մի անկանիր առաջի իմ, ընկեր և ես
ծառայակից քո եմ, և եղբարց քոց՝ որք
ունին զվկայութիւն յիսի քմէ · աստ այ միայն
երկիրպագեա · քանզի հաստատութիւն յիսի է
տեսիլդ, և հոգի մարգարէութեանդ · զի վը
կայութիւն յիսի է հոգւոյն ընծայ, որ ի մար
գարէսն է։ * և տեսի զերկինս բացեալ 11

ՑՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌՔԵԼՈՑ.

և ահա ձի սպիտակ. և որ հեծեալն էր ՚ի
նմա՝ Հաւատարիմ և Ճշմարիտ, և արդա
12 րութեամբ դատի՝ և պատերազմի։ * և աչք նո
ցա հրոյ, և ՚ի վրայ գլխոյ նո պսակք բազմ.
և ունէր անուն գրեալ, զոր ոչ ոք գիտէ՝
13 բայց միայն ինքն։ * և արկեալ զհանբեաւ
Հանդերձ ներկեալ արեամբ. և կոչէր ա
14 նուն նո՝ բան Աստուծոյ։ * և զօրավարք երկնից՝
և զօրք երկնից զհետ երթային նո ձիով
(սպիտակօք), զգեցեալ բեհեզս սուրբս և
15 սպիտակս։ * և ՚ի բերանոյ նո ելանէր
սուր սրեալ. զի նովաւ հարցէ զազգս, և նա
հովուեսցէ զնա գաւազանաւ երկաթեայ.
և նա կոխեսցէ զհնձան գինւոյ՝ ցասման
16 բարկութեան Աստուծոյ ամենակալի։ * և ունէր ՚ի
վրայ պատմուճանի իւրոյ, և ՚ի վրայ անդա
մաց իւրոց գիր գրեալ. Թագաւոր թագաւորաց,
17 և Տէր տերանց։ * և տեսի այլ հրեշտակ՝
որ կայր ՚ի վրայ արեգական, զի աղաղա
կեաց ՚ի ձայն մեծ ամենայն թռչունս ե
լոյս ընդ միջ երկնից՝ ասելով. եկայք ժողո
18 վեցարուք յընթրիս մեծիս Աստուծոյ. * և կե
րիջիք զմարմինս թագաւորաց, (և զմարմինս
հպատակաց,) և զմարմինս երիվարաց՝ և նո
հեծելոց ՚ի նմա, և զմարմինս ազատաց և
19 ծառայից՝ մեծի և փոքրու։ * և տեսի
զգազանն՝ և զթագաւորս երկրի՝ և զզօրս նո
ժողովեալս առնել պատերազմ ընդ նմա՝ որ
հեծեալն էր ՚ի ձին սպիտակ՝ և ընդ զօրս նո
20 * և բռնեցաւ գազանն, և որ ընդ նմա
սուտ մարգարէն՝ որ առնէր զնշանս առաջի

նը, և զորս մոլորեցոյց · և ետ առնուլ
զդրոշմ գազանին՝ և զերկրպագուս պատ
կերի նը · և կենդանւոյն արկին զնա ի
լիճ հրոյ այրեցելոյ ծծմբովք * Եւ այլքն 21
մեռան ի սրոյ հեծելոյն ի վր ձիոյն, որ
րոյ բերանոց ելանէր սուրն · և ամ թռչ
չունք յագեցան ի մարմնոց նց։

ԺԹ · Ի·

Եւ տեսի այլ հրեշտակ զնն իջանէր յերկ 1
նից, և ունէր զիշխանս դժոխոց, և
շղթայս մեծ ի ձեռին իւրում· * և ըմ 2
բռնեաց զվիշապն՝ (զօձն) զառաջինն, որ
է բանսարկուն և սատանայ, և կապեաց
զնա հազար ամ, * և արկ զնա յանդունդս 3
դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց զնա՝ զի
այլ մի՛ ևս մոլորեցուսցէ զազգս, մինչև
կատարեսցի հազար ամն · և յետ այնորիկ
պարտ է լուծանել նմա սակաւ մի ժամ։
* Եւ տեսի աթոռս, և նստան ի վր նց· 4
և դատաւորութի՛ տուաւ նց, ընտրել զհո
գիս չարչարելոցն վր վկայութեն յի՛ և վր
բանին ա՛յ · և զորս ոչ երկրպագին գա
զանին, և ոչ առին զդրոշմ նը ի՛ ձակատս
կամ՝ և ոչ ի վերայ ա՛ղու ձեռին իւ
րեանց · և կացին՝ և թագաւորեցին ընդ քնի 5
հազար ամ։ * Եւ յետ այսորիկ ի մեռե 6
լոց ոչ ա՛ր եկաց, մինչև կատարել հա
զար ամին · այս է յարութի՛ առաջինն։ * Եւ
րանի ա՛ղն, որք ունին բաժին ի յարու
թի՛ն առաջնում, ի վր սց երկրդ մահն

ոչ ունի իշխանութիւն. այլ եղիցին քահանայք
են՝ և ոն յաւիտեան, և թագաւորեսցեն ընդ նմա
7 հազար ամ։ * Եւ յորժամ հազար ամին լուծ
ցէ զսատանայն՝ և հանցէ ի բանտէ անտի.
ելցէ և մոլորեցուսցէ զազգս որ ի չորս
կողմանս երկրի. և զգոգ և զմագոգ առ
ցէ ի ձեռս՝ ժողովել նոքօք զամ զօրս ի
պատերազմ. որոց թիւ նց իբրև զաւազ
8 ծովու։ * և ելցին ի լայնութիւն երկրի, և
պատեսցին շուրջ զբանակս սրբոցն, և զբ
9 ղաքաքն սիրելւոյս։ * Եւ իջցէ հուր յերկ
նից ոտն ի յոյ՝ և կերիցէ զնս և զօրարձ ը
լուխն նց զսատանայն՝ որ մոլորեցոյց զնս.
և արկցէ զնս ի ծովն հրոյ և ծծմբոյ,
10 ուր էր գազանն՝ * և սուտ մարգարէնն և
չարչարեսցին զտիւ և զգիշեր։ * Եւ տե
սի աթոռս սպիտակ մեծ. և ի վր նր նըս
տեալ՝ յորոյ երեսացն երկնչէին և փախ
չէին երկինք և երկիր, և տեղի ոչ գտաւ
12 նց։ * Եւ տեսի զմեռեալս մեծս ամենս և
զփոքունս, որ կային առաջի աթոռոյն.
և գրեանք բանային. և այլ գիրք բացաւ
կենաց, և դատեցան մեռեալք ի գրեցոյն՝
13 ըստ գործոց իւրեանց։ * Եւ ետ ծովն զմե
ռեալս իւր, և մահ և դժոխք զնւրեանց
մեռեալս. և դատեցան իւրաքանչիւր ըստ
14 գործոց իւրեանց։ * մահ՝ և դժոխք մատ
նեցան ի լիճ հրոյն։ (այս է մահն երկ
15 րորդ։) * և որ ոչ ոք գտաւ ի գիրն կե
նաց գրեալ՝ արկաւ ի լիճ հրոյն։

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆ·
ԳԼ· ԻԸ·

Ա՛ր առեալ երկին նոր՝ և երկիր նոր· զի զառաջինն երկինք և երկիր էանց· և ծով ոչ գոյր։ * և զքաղաքն սրբ զնորն եհմատեսի՝ զի իջանէր յայ՝ և յերկնից, զպատրաստեալ ընդ և պատրաստեալ ումն հարսն առն իւրոյ։ * Եւ լուայ ձայն յերկնից՝ որ ասէր· ա՛հաւասիկ խորանն այ՝ ի մէջ մարդկան, և բնակեսցէ ընդ նոսա· և նոքա ժողովուրդք նմա՛ և ա՛ն ա՛ծ նոցա։ * և ջնջեսցէ զամ արտօսր յաչաց նոցա· և մահ ոչ ևս գոյ, ո՛չ սուգ՝ և ո՛չ աղաղակ, ո՛չ ցաւք՝ և ո՛չ աշխատանք ո՛չ ևս գոյ, զի առաջինն էանց։ * Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր ի վերայ աթոռոյն· ահաւասիկ առնեմ զամ նոր· և ասէ ցիս, գրեա· այս բանք ճշմարտ և հաւատարիմք։ * Եւ ասէ ցիս· եղէ՝ ես եմ ալիփա և ովմեգան և կատարած· ես ծարաւեալոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի։ * Որ յաղթէ՝ ժառանգ գեսցէ զայս ամ և ես եղէց նմա՛ ա՛ծ, և նա՛ եղիցին ինձ որդիք։ * և ծուլացն և անհաւատիցն՝ ապականողաց և պոռնկաց՝ և կախարդաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց, և ամենայն ամպարշտաց· որոց բաժինն իւրեանց՝ ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծմբով· որ է մահն երկր։ * Եւ եկն առ իս մի յեօթնհրեշտակացն, որք ունէին զեօթն սկաւառակսն լեալս եօթն վախճանաւ կատարած՝ խօսեցաւ ընդ իս և ասէ՝ եկ՝ ցուցից քեզ զհարսնան և զկին գառնին։ * Եւ առ

աստուա ղես ի լեառն մի բարձր և մեծ՝
հոգուոին, և եցոյց ինձ զքաղքն մեծ և սբ՝
11 եկ մղն իջեալ եր յերկնից առ ի յոյ, * և
ունէր զփառս աչ. և եր ի նմա լուսաւորու
թի, նմանեալ ականց պատուականաց՝ քար
12 յասպիս սառնատեսակ և կենդանի: * և
էին պարիսպք նր մեծ և բարձր, և ունէր
դրունս երկուոան. և յերկուոան դրունս
երկուոան հրեշտակս, և անուանք իւրա
քանչիւրոցն ի վր դրանցն գրեալ էին՝ ը
13 երկուոան ցեղիցն իլե: * ի յարեւելից կող
մանէ դրունք երեք, և ի հիւսիսոյ կող
մանէ դրունք երեք, և ի հարաւոյ կող
մանէ դրունք երեք, և յարեւմտից կող
14 մանէ դրունք երեք: * և պարիսպ քաղքին
ունէր հիմունս երկոտասան, և ի նս եր
կոտասն անուանք երկոտասն առաքելոյ գա
15 ռինն: * և որ խօսէրն ընդ իս, ունէր և
ղեգն ոսկի ի ձեռին իւրում, զի չափեսցէ
զքաղքն և զդրունս նր և զպարիսպս նր:
16 * և եր քաղքն քառակուսի. և որչափ եր
կայնութի նր՝ նոյնչափ և լայնութի և բարձ
րութի՝ հաւասար: և եր չափ երկայնութե
նր երկոտասն հազար ասպարէզ. և լայ
նութի նր և բարձրութի միաչափ՝ կիւղօս:
17 * և չափեաց զպարիսպն նր հարիւր և
քառասուն և չորս ասպարէզս. չափ մար
18 դոյ՝ որ ե հրեշտակի: * և եր շինուածք
պարսպացն քաղքին յասպիս. և քաղքն եր ոս
կի մաքուր՝ նման ապ և սպիտակ ապակ
19 ւոյ: * և հիմունք քաղքին յամ ականց

պատուհանականաց ։ հինին առաջինն պարսպ
պին յատակիս , երկրդն շամփղա , երրորդն
պղնձապատն , չորրդն գմբուխա ։ * հինգե 20
րորդն երկնգնաթար , վեցերորդն սարդիոն ·
եօթնեերորդն ոսկեքար , ութերորդն բիւրեղ ,
իններորդն տպազիոն , տասներորդն քրիսոպ
րասոս , մեւտասանն յակինթ , երկոտասանն
ամեթիստ ։ 21 Եւ էին երկոտասան դրունք
յերկոտասան մարգարտաց՝ միոձև , և իւրա
քանչիւրոցն դրունք՝ էին մի մի դուռն՝ ի
միոյ միոյ մարգրտէ · և ընդ արձակութի քա՛ղքին
ոսկի մաքուր՝ ունդ ըստակի պայծառ ։ * և 22
տաճար ոչ տեսի ի նմա , Քանզի տէր ամե
նակալ տաճար էր ի նմա՝ և գառնն ։ * Եւ 23
քաղաքին չէին պէտք արեգական և լու
սնի , զի լուսաւորեացին զնա · քանզի փառքն
Աստուծոյ լուսաւորէին զնա յամ ժամ · և ճրագ
ի նմա գառնն ։ * Եւ գնային հեթանոսք 24
ի լոյս նր · և թագաւորք երկրի լուսաւոր
գեաց լինէին ի փառաց նր ։ * Եւ դր 25
րունք նր ոչ փակէին ի տուէ և ի գիշե
րի , այլ ըստ կայնի հանապազորդ · և գի
շեր ոչ ևս լինիցի ի նմա · * այլ փառք և 26
պատիւ ազգաց ։ * և ոչ մտցէ անդ ամե 27
չարակամ՝ և պիղծ և ստուի , բայց միայն
որ գրեալ են ի գիրս կենաց գառնին ։

Գլուխ Իե ։

Եւ ցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի 1
Ջրոյ՝ սառնատեսակ , որ ելանէր յա
թոռոյն Աստուծոյ և գառնին ։ * Եւ գնայր ի 2

ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱՌԱՔԵԼՈՅ։

մեջ հրապարակաց քաղաքին. և զնդերք գեառոյն աստի և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պտուղս երկոտասան. ըստ միոյ միոյ ամսոյ տային զպտուղս իւրեանց. և տերև ծառոյն էր բժշկութի հեթանոսաց։ * Եւ 3 նզովք անդր ոչ ևս էին. և աթոռն Աստուծոյ և գառինն ներ էր ի նմա. և ծառայք նր պաշտէին զնա. * և տեսանէին զերեսս նր. 4 և անուն նր գրեալ էր ի ճակատս նց։ * և գիշեր ոչ անդ, և չէր ինչ անդ պէտք ճրագի և լուսոյ արեգական. մն զի տր նց լուսաւորէր զնոսա. և թագաւորեսցեն յա- 6 հեհանս յաւիտենից։ * Եւ ասէ ցիս. այս բանք հաւատիմ է և ճշմարիտ. և տէր Աստուած մարգարէից սրբոց՝ առաքեաց զհրեշտակ իւր՝ ծանուցանել զոր լինել 7 լոց է վաղվընչի։ (* ահա գամ վաղվա- ղակի.) երանի՝ որ պահէ զբանս մարգարէու- 8 թեան զայսր։ * Եւ ես յովհաննէս լուայ՝ և տեսի զայս ամ։ և յորժամ լուայ և տեսի, անկայ՝ և երկիր պագի հրեշտակին՝ որ 9 ցուցանէր ինձ զայս ամ։ * Եւ ասէ ցիս. մի անկանիր առաջի իմ՝ և երկիր պագ անկ. քեզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոց՝ որ պահեցեն զբանս մարգարէութե- 10 գրոցս այսորիկ. այ երկիր պագ։ * Եւ ասէ ցիս դրձիլ. մի՝ կնքեր զբանս մարգ[illegible] 11 գրոցս այսմիկ. քեզի ժամ մերձ է։ * Որ ամպարշտեալքդն է՝ ամպարշտեսցի, և որ աղտեղանալոցդն է՝ աղտեղասցի, և որ արդարանալոցդն է՝ արդարասցի, և որ սրբե

12 յոյն է՝ սրբեացի։ Ա.Հա գամ վաղվաղա
կիր և վարձք իմ ընդ իս, հատուցանել իւրա
13 քանչիւր ըստ գործս իւրոյ։ * Ա.Ես եմ ալ
փայ և ով, սկիզբն և կատարած, առաջինն
14 և վերջին։ * Ա.Երանելիք են՝ որ պահեն զը
պատուիրանս նը։ նը ունին իշխանու-
թեան ել փայտէն կենաց՝ և մտանել ընդ
15 դրունս քաղաքին։ * Ա.Ար եւցեն արտաքս՝
շունք և դեղատուք և պոռնիկք և կռա-
պաշտք, և ամենեան որ սիրեն զստուխ։ * Ա.Ես
16 յիս առաքեցի զհրեշտակ իմ վկայեալ ձայս
ձեզ եկեղեցեացդ։ ես արմատ և սեռ՝ի դա-
17 ւթայ, և ապաղ պայծառ առաւօտին։ * և
հոգի, և փեսայն՝ որ գայոցն եմ։ և որ
լսէ՝ ասելով թէ եկ, և որ ծարաւի իցէ՝
եկեսցէ, և որ ոք կամի առնուլ զջուրն
18 կենաց ձրի։ * Ա.Ես եմ ես ամէ՝ որ լսէ
զբանս մարգարէութե գրոցս այսմիկ։ թէ
ոք յաւելցէ՝ի սա, յաւելցէ ած՝ի վը
նը զեղծմն հարուածոցն՝ գրեալս՝ի գիրս
19 յայս։ * Ա.Եւ եթէ ոք պակասեցուսցէ՝ի
բանից մատենի գրոցս այսմիկ՝ պակա
սեցուսցէ և Հայրն ած զբաժին նորա՝ի
ծառէն կենաց՝ և՝ի քաղաքէն սրբոց՝ որ գրեալ
20 է՝ի գիրս յայս։ * Ա.ասց՝ որ վկայեացն
ձայս։ գամ ես վաղվաղակի։ ամէն։ Ա.Ա-
ւր եա՛ք ը Տ Նորհ յն մերոյ յիսուսի՛ի
ձը ամ սրբոց։ Ա.մէն։

ՊԵՏԱԿԱՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ
Հայ-Էջմ ԹԸԹ
Ա. ԱԳ. Ա. ՄԱՏՆԱԿԱՆ
Ա. ՄԱՏՆԱՀԱՅՑԻ ԱՆՎԱՆ

Ⴗეფხ ო ᲐᲜ 15 95 5